

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Kirketidende

for **katholske Christne.**

Et Tidsskrift

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet

af

I. L. V. Hansen,
fh. Præst i Haderslev Provsti

27. Aargang.

Kjøbenhavn.

I Commission hos Grosserer C. B. Lohrer.

I Cohens Bogtrykkeri

1879.

Indhold.

I. Afhandlinger, Actstykker o. dsl.

	Side.
Det henrundne Aar	1. 17. 29. 52. 66
Brev fra en amerikansk Skolesøster	9
Oldingens Arv	25
Medlidenhed	40
Et Anbefalingsbrev	41
Pave Leo XIII.' Encyclica	45. 61
Sct. Ansgars Pallium	77
Vaticanercounciliets sande Historie	79
Hvad er der for Øieblikket at gjøre?	93
Petræus contra Wolff, Gröder, Monrad	85. 100
En Reise til Helvede	105
Elisabethforeningen	107
Røre i den svenske Statskirke	109. 125. 141
Den heltemodige Martyr Drengen Ludvig	115
De to heltemodige Drengene Thomas og Petrus	132
Ansgariustoreningen	136
Den gamle Gensdarm	147
Fra Siberien	151
Pave Leo XIII.' Jubilæumsbulle	158
Den lille Savoyard	167
Pavens „Overgreb“	173
Et Ord til Mødre	183
Kydkkheden	185
Løst og Usandt hos Biskop Martensen	189
Den h. Lupus	197
Et Ord til nærmere Overveielse	201
Aflad — ingen Syndsforladelse	205
Den døende Tjenestekarl	213
Lader Eders Lys lyse	215
Aflad og dens Vrægebillede	221. 237
Den lille Ignatius, Martyr i Japan	228
Andiatuur et altera pars	231

	Side.
Bøgnyt.....	247
Prædiken paa 2den Søndag efter Paaske.....	253
Afsked — aldrig blot Eftergivelse af Kirkens Straffe.....	262 279 291
Prædiken paa 3die Søndag efter Paaske.....	269
Abbé Joseph Reyre.....	285 301
Statistisk Oversigt over den katholske Kirke.....	294
Misbrug. Arcimbald.....	307
Daabspagtens Fornysele.....	317
Kaiser Alexander I. af Rusland.....	318 333 349
Tetzel.....	324 340
Subskriptionsindbydelse.....	357
En Hædersgave fra den h. Fader.....	359
Rosenhaven.....	365 381
Tetzelkisten.....	371 391
Røverhøvdingen Karuba.....	376
Guds Dom eller Tilfælde?.....	395
Johannes den Døber.....	397
Den hellige Ireneus.....	415
Ægteskabskilmisse.....	419
Troens Triumph 436. 469. 482. 499. 516. 531. 548. 580. 660. 678. 723.....	805
Napoleon I. Ægteskabskilmisse.....	445
Kvinden udenfor Christendommen.....	461
Kvinden i Christendommen.....	477
Fyrstelige Personers Andagt til det h. Sacrament.....	487
Biskop Conrad Martin af Paderborn.....	493
Den romerske Kirke.....	497
Tilbageerstatning igjennem Skriftestolen.....	503
Pave-Idolet.....	509
Literatur.....	522
Messe og Offer.....	525 541 573 596 615
Skytsenglen.....	537
Vantroens Frugter.....	568
Kaiser Frants Joseph som Barn.....	570
Den bedste Hævn.....	571
Begynd med Gud og end med Gud.....	584
Pave Leo XIII. Encyclica.....	589 605 621
Sønofferet.....	637 653
Søster Marie Stephanie.....	645
Vindensforeningen.....	647
Bønofferet.....	669
Himlen og Himmelveien. Prædiken paa Allehelgensdag.....	685
En Negerhøvdings Besøg i et Missionshuus.....	695
En retfærdig Anerkjendelse af vore barmhjertige Ordener.....	696
Napoleon I. og den h. Rosenkrands.....	697

	Side.
Allesjælesdag	701
Er Konges Ord om Folkeskolen	708
Erødens Pris	713
Det Josephshospitalet i Kjøbenhavn	717
En Jubilæumsprædiken	733. 749. 772
Er Roh's Ikke Tolerance, men — Hvad?	744
Er 25 Aars Jubilæum	759. 765. 781
Til Børnevenner	789
Hil Dig, Havets Stjerne	797
Kirkernes Navne og Mærker	813
Den h. Jomfru Maria og Elefantordenen	819
De Uforsonlige	821
Lieutenant og Præst	822

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Side 11. 42. 57. 89. 120. 137. 154. 186. 216. 232. 250. 297. 314. 330. 361. 406. 424. 441. 473. 535. 585. 618. 665. 714. 729. 779. — Italien. 90. 344. 822. — Frankrig. 406. 425. 65. 715. 730. 809. — Paris. 12. 59. 155. 170. 217. 234. 266. 297. 346. 361. 406. 473. 488. 618. — Lyon. 362. 408. — Avignon. 121. — Lourdes. 266. 635. — Østerrig. Wien. 171. — Tyrol. 123. 282. — Innsbruck. 538. — Mehran. 331. — Brixen. 379. — Spanien. Madrid. 474. — Belgien. 347. 410. 504. 651. 682. — Bryssel. 91. 203. 474. 489. — Polen. Warschau. 731. — Krakau. 362. — Posen. 425. 763. — Tydskland. 12. 15. 59. 187. 217. 314. 585. — Berlin. 121. 138. 409. 488. 538. 602. 649. 794. — Cöln. 90. 491. — Bonn. 379. 442. — Aachen. 520. 666. — Paderborn. 537. — Fulda. 283. — Strassburg. 490. — Baden. 411. 825. — Schlesien. 155. — Breslau. 379. 824. — Baiern. 537. — München. 409. — Würzburg. 283. — Württemberg. Stuttgart. 792. — Hannover. 250. — Brunsvig. 490. — England. 27. 43. 217. 266. 314. 426. 505. 730. 810. — London. 59. 91. 138. 203. 411. 426. 475. 618. 635. 823. — Irland. 362. — Holland. 234. 539. — Luxemburg. 635. — Schweits. Genf. 171. 234. 347. — Bern. 442. 536. Jura. 715. — Rusland. 187. 315. — Sverig. 91. 491. — Kjøbenhavn. 15. 267. 453. — Ordrup. 456. — Odense. 539. — Aarhus. 299. — Horsens. 267. — Nordamerica. 13. 14. 505. 555. 586. 603. 683. 825. — New-York. 218. 347. 442. 458. 475. — Chicago. 298. — Mexico. 91. — Constantinopel. 698. — Bosnien. 91. 553. 731. — Montenegro. 139. — Bulgarien. 553. — Kaukasus. 203. — Palæstina. 427. — Algier. 263. — Africa. 235. 683. 794. — China. 699. 795.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 1. Søndagen den 5te Januar. 1879

Indhold: Det henrundne Aar. Brev fra en amerikansk Skolesøster.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Tydskland, Berlin,
Eisenach, Cincinnati, Kjøbenhavn.

Det henrundne Aar.

„Glædeligt Nytaar!“ er blevet Alle ønsket mange
Gange i de sidste Dage — mere eller mindre hjerteligt —
mere eller mindre tankeløst.

„Glædeligt Nytaar“ ønskes ogsaa vore Læsere
idag, da „Nordisk Kirketidende“ for første Gang udgaaer
i det nye Aar 1879.

Fra vor Side skal det forhaabenlig være mere end
et tomt og intetsigende Ønske. „Kirketidenden“ vil ogsaa
i 1879 bestræbe sig for at bidrage Sit til, at Ønsket maa
gaae i Opfyldelse, og at Aaret isandhed maa blive et
glædeligt, rigt paa Guds Velsignelse og aandelig
Glæde.

Den vil ogsaa i Fremtiden yde en baade belærende
og opbyggende Søndagslæsning. Den vil efter Evne søge
at tilfredsstille alle Krav, der med Føie kunne stilles til
et Blad, som er det eneste katholske Ugeskrift i hele

Norden og tæller sine Holdere og Læsere ikke blot i de tre Lande, Danmark, Norge og Sverrig, men ogsaa i alle Samfundsclasser og Stænder.

Den henvender sig derfor til alle og enhver af sine Læsere med Bøn om, ei blot at bevare den deres tidligere Velvillie, men ogsaa paa deres Side at understøtte og imødekomme dens Bestræbelser. Dens Bøn er:

Læs Kirketidenden med Opmærksomhed og Eftertanke og læg Dig paa Hjerte, hvad Du har læst. Mennesket lever ei alene af Brød. Din Sjæl trænger ei mindre til Næring end dit Legeme; tvertimod, endnu langt mere. Her findes en sund Næring, som Enhver har godt af at nyde. Det er Sandheden, den religiøse Sandhed.

Lad Dig ikke nøie med, selv at have læst Kirketidenden. Sørg for, at den ogsaa læses af alle Dine. Bedst vil det være, at den om Søndagen forelæses af Børnene i hele Familiens Paahør.

Have I alle læst den, saa giv den videre; søg ogsaa at gjøre Naboer, Venner og Paarørende bekendte med den. Hvad der er godt for Dig, er ogsaa godt for dem; de have en udødelig Sjæl, ligesaa vel som Du; deres Sjæl trænger til Sandhedens Næring, ligesaa vel som din og Dines.

Vil Du derfor stifte vedvarende Nytte, da bring ogsaa Andre til regelmæssigt at læse Kirketidenden. Vind den nye Holdere, for at den kan udbredes i altid videre Kredse „til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme“.

Den christelige Sandhed vil jo skinne i Mørket. Og Sandhedens Gud vil lønne Dig for hvad Du gjør til Sandhedens Udbredelse.

Idag vil næppe noget Andet bidrage mere til vor Opbyggelse end et Tilbageblik paa det nu henrundne Aar. Skjøndt udløbet, vil det dog altid vedblive at

leve ikke blot i Guds Alvidenhed, men ogsaa i Menne-
skenes Erindring. Det vil altid forblive mindeværdigt
baade i Kirkehistorien og i Verdenshistorien.

Kirkehistorien vil i al Fremtid mindes Februar-
Maaned en 1878. Den vil aldrig blive træt af at fortælle,
at den 7. Februar 1878 lagde en Pave sit Hoved til den
sidste Hvile, der havde siddet paa Sct. Peters Stol læn-
gere end nogensomhelst anden af de 258 romerske Bi-
skopper. I 1800 Aar ansaaes det for en ubrødelig Lov,
som Forsynet selv syntes at have givet sig, at ingen Pave
skulde komme til at opleve Sct. Peters Aar paa det romerske
Bispesæde („Non videbit annos Petri“). Pius IX. har
overskredet dem. Han regerede i 31 Aar, 7 Maaneder og
22 Dage.

I ham døde en Pave, der paa en øiensynlig Maade
blev beskærmet af Forsynet, — en Pave, ikke blot elsket
af sine Børn, men af alle dem, som nogensinde havde
den Lykke at see ind i hans kjærlige Faderøie, — en Pave,
agtet selv af sine Fjender paa Grund af hans Charakteers
Reenhed, Fasthed og Adel, beundret af Alverden for-
medelst sin Blidhed, Mildhed, Taalmod, Ædelmodighed og
barnlige Gudhengivenhed ogsaa under Gjenvordighedernes
haardeste Prøvelser.

Forsynet havde udvalgt ham til, i en stormfuld Tid
med sikker Haand at styre Kirkens Skib gennem fraa-
dende Bølger, til ene og forladt at holde Korsets Banner
høit iveiret, og under Vantroens Forhaanelser og Verdens
voldsomme Angreb at hævde Sandhedens og Retfærdig-
hedens evige Grundsætninger overfor den moderne Tids-
aand og dens Repræsentanter paa Barrikader, Cathedre
og Throner.

Hans Regering var en af de daadrigeste,
ligesom hans Levnet hører til de mærkeligste.

Født i Sinigaglia den 13. Mai 1792, blev han Præst
1819, Biskop 1827, Cardinal 1840, Pave den 16. Juni 1846.
Som Pave gjenoprettede han i Aaret 1850 det katholske
Hierarchi i England og 1853 i Holland, erklærede i 1854

Læren om Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse for en Troessætning, feirede i 1862 flere japanesiske Blodvidners Canonisation, offentliggjorde i 1864 „Syllabus“, en Fortegnelse over Nutidens Hovedvildfarelser, høitideligholdt i 1867 den 1800aarige Mindedag for Sct. Peters Martyrdød, udskrev i 1868 en almindelig Kirkeforsamling, der blev aabnet den 8. December 1869. Med Conciliets Samtykke proclamerede han den 18. Juli 1870 Ufeilbarhedsdogmet, d. v. s. erklærede det for en aabenbaret Sandhed, at Paven bevares ved den Helligaands Bistand for Vildfarelse, naar han som Kirkens øverste Lærer giver en afgjørende Erklæring angaaende Troes- eller Sædelæren. 1870 erklærede han den h. Joseph, Herrens Pleiefader, til Kirkens Skytshelgen, d. e. han stillede hele Kirken under hans særlige Beskyttelse og indbød alle Troende til med særlig Iver og Tillid at paakalde hans Forbøn.

Det blev ham forundt, under hele Kirkens Deeltagelse, at feire tre sjældne Jubilæer: sin Præstevielses Guldjubilæum 1869 og sin Bispevielses Guldjubilæum 1877, samt et tredie, som er enestaaende i Petri Eftermænds Historie, Sølvjubilæet som Pave den 16. Juni 1871.

Fire Gange havde han den Glæde at see de katolske Biskopper samles omkring Sct. Peters Grav og hans Efterfølgers Bispestol, nemlig for at hædre den ubesmittet undfangne Gudsmoder 1854, de japanesiske Martyrer 1862, Sct. Peters Minde 1867, og tilsidst for at tage Deel i Vaticanerconciliet, den første almindelige Kirkeforsamling efter Trienterconciliet, altsaa efter mere end 300 Aars Forløb.

Disse ere de meest fremragende af denne udødelige Paves uforglemmelige Bedrivter. Han vidste, at i Petri Person var der ogsaa sagt til ham: „Vogt mine Lam, vogt mine Faar.“ Han blev ikke træt af at røgte den gode Hyrdes Gjærning.

Men da Herren havde beskikket Petrus til hele Hjordens Vogter, lod han ham samtidigt vide, at han paa en særlig Maade skulde følge sin Mester ad Korsets Vei

„Naar du bliver gammel, skal en Anden føre dig derhen, hvor du ikke vil . . . Og, da han havde sagt dette, sagde han til ham: følg mig“ (Joh. 21, 18. 19). Disse Ord synes ogsaa at være sagte til Pius.

Næppe var han ophøiet paa den pavelige Throne, førend han saae sig nødsaget til at søge et Tilflugtsted i et fremmed Land: i Gaëta. Forsynet lod ham rigtignok vende tilbage til sin Fyrstethrone efter halvandet Aars Forløb. Men siden 1859 blev Kirkestaten ham stykkeviis frarøvet af den kronede Revolution. Den 20. September 1870 endelig, saae han sin Residentsstad Rom blive besat af piemontesiske Tropper. Pius var fra nu af indskrænket til Vaticanet, som han, for at undgaae Skindet af at godkjende Occupationen, aldrig mere forlod. Den hellige Fader var fra nu af udelukkende henviist til sine Børns Almisser (Peterspengen), for dermed at dække de Omkostninger, Kirkens Styrelse gjør nødvendige. Han vidste at finde sig i sine trange Kaar; men han væg ikke en Fingersbred fra de Grundsætninger, hvilke han som Retfærdighedens Vogter og Talsmand maatte hævde og forkynde til hele Menneskeslægtens Vel.

Hans Død var som hans Liv, rolig og gudhængiven. Den 7de Februar udaandede Johannes Maria Mastai-Feretti, Pave Pius IX., sin mandige og dog barnlige Sjæl.

Han var en kjærlig Sjæl, ligesom hans Navnepatron Johannes, Kjærlighedens Discipel. Med ham laae han gerne op til Mesterens Bryst i hellig Betragtning. Andagten til Jesu Hjerte blev særlig elsket og fremmet af ham. Jesu Hjertefesten er af ham bleven indført som almindelig Fest i hele Kirken. — Med Kjærlighedens Discipel havde han en særlig Kjærlighed til Guds jomfruelige Moder. Han havde tidlig grebet hendes Haand; hun førte ham gennem Livet; han udførte sine mærkeligste Gjerninger den 8. December, Festdagen for hendes ubesmittede Undfangelse. Hun har ført ham

— det haabe vi — hist op til en høi Plads ved Himlens evige Gjæstebud.

Som Pave viste han sig værdig til at bære sit nye Navn Pius (den Fromme, Blide og Kjærlige). Han var virkelig en Pius i Fromhed, Blidhed og Taalmod. Vi haabe, at han ogsaa i Himlen vil vise sig at være en Pius ved sin kraftige Forbøn for Guds Rige her paa Jorden.

Vi kunne ikke noksom takke Gud Herren, Kirkens og Verdens Styrer, for at have forundt os saa stor en Pave i saa mageløs lang en Aarrække. Den Tid vil tidligt eller sildigt komme — ja, den synes nu allerede at være nærforestaaende, da man vil sige: Han havde alligevel Ret, den miskjendte og haanede Olding i Vaticanet. Verden og Verdens Orden kan kun bygges paa Sandhed, Retfærdighed og Religion — paa den af os forkastede Syllabus' uforkastelige Lærdomme!

Pius' Been hvile i Fred! hans rene Sjæl bede for os ved vor usynlige Overhyrdes Naadethrone!

Man kunde vistnok troe, øiensynligt at have seet hans Forbøns Kraft i de mærkelige Tildragelser, som hans salige Død er bleven fulgt af. De vidne baade om Kirkens uforlignelige Eenhed og Herrens naaderige Styrelse.

Pius' Død er bleven imødeset med en vis Frygt. Hans langvarige Regering havde ligesom vakt en uvilkaarlig Forestilling om, at Kirken var sammenvoxét med ham, og Pius uundværlig for Kirken. Ængstelige Gemytter havde oftere spurgt: Hvorledes skal det gaae, naar Herren engang bortkalder sin Tjener? Vil der ikke udenfra blive gjort Forsøg paa at forhindre et Conclave eller forstyrre det? Vil dette ikke blive let, da Rom nu ikke længere er en pavelig Stad? Vil det være tilraadeligt, at Cardinalerne blot forsøge paa at samles i Rom? Har den mægtigste Diplomat, der for Øieblikket staaer i Spidsen for den vældigste Militær-Stat (Bismarck), ikke for længe siden truet med, ei blot at ville prøve Valget,

men ogsaa den Valgtes Personlighed, hvorvidt denne behager ham, og alt efter Godtbefindende nægte den nye Paves Anerkjendelse?

Disse mørke Tanker syntes ikke at savne Tilhold i de sørgelige Tidsomstændigheder. Vel have vi den guddommelige Forjættelse, at den paa Petrus byggede Kirke aldrig skal overvældes af Helvedes Porte, Vildfarelsens eller Undergangens skumle Magter. Vel vidste derfor enhver oplyst Katholik paa Forhaand, at Herren ikke vilde lade sin Kirke for stedse savne den Grundvold, han selv har lagt for evig Tid: en romersk Biskop som Kirkens synlige Overhoved, — at selve Pavedømmet ikke var dødt med Pavemagtens Bærer Pius. Men Historien lærer ogsaa paa den anden Side, at Herren er langmodig og kan tilstede de menneskelige Lidenskaber, Taabeligheder og Skrøbeligheder frit Raaderum i lang Tid. Historien kjender Tilfælde, da Pavestolen i lang Tid var ubesat. Vilde saadan en paveløs sørgelig Tid ikke indtræde efter Pius' Død?

Dog, „Menneskenes Tanker ere frygtsomme“, siger Skrivten, „men Herrens Tanker ere en Afgrund af Viisdom. Lad Andre stole paa deres Stridsvogne og Heste; vi grunde vort Haab paa Herrens Navn“. Herren veed at vælge den beleilige Tid.

Pius' Død var længe ventet. Alt i flere Aar havde liberale Aviser ofte bragt den Efterretning: Paven er syg! man frygter for hans Liv! Paven er død! — Oldingen selv havde klaget over den Taktløshed, hvormed man ikke skammede sig ved at sætte slige Rygter i Omløb. Det gjorde Indtryk af, at der her kunde anvendes den Erfaringsætning: Hvad man ønsker, det troer man gjerne, og holder af at tale derom. Men i den sidste Tid syntes han at have det bedre. Den 2. Februar, Kyndelmisse i afvigte Aar, havde han endnu havt den sjældne Lykke at kunne feire sin første hellige Communions 70aarige Mindedag. I Anledning af denne Fest havde han ikke blot givet en Deputation af Roms Geistlighed Audients,

men ogsaa efter Sædvane rettet nogle varme, opmun-
trende Ord til den. Da løb den Efterretning pludselig
paany gjennem Aviserne: Paven er død!

I Førstningen fandt den ingen Tiltro; man tvivlede
og ventede paa Stadfastelse. Da denne endelig kom,
havde man Andet at tænke paa. Dengang vare Alles
Blikke henvendte paa Balkanhalvøen. Læseren vil huske,
at just dengang havde den russisk-tyrkiske Krig lagt
Beslag paa den store Verdens Opmærksomhed. Diplo-
materne fandt næppe Tid til at kaste et Sideblik i For-
bigaaende paa Apenninhalvøen.

Imidlertid bleve Forberedelserne til et Conclave truffne
med den største Hurtighed. Alle Cardinalerne vare strax
efter Pavens Død hidkaldte fra Nær og Fjern, fra hin-
sides Canalen og det atlantiske Hav, fra England, Irland
og America. Og takket være vore Telegrapher, Jern-
baner og Dampskibe! alle de 64 stemmeberettigede Væl-
gere, paa saare faa nær, havde i kort Tid kunnet ind-
træffe i Rom.

Den 7. Februar var Pius død; den 18. droge Væl-
gerne ind i Conclavet; allerede den 20. Febr. aabnedes
Conclavet, og der fremtraadte Ærkebiskoppen af Perugia,
Cardinal Joachim Pecci, under Navn af Leo
XIII.

Næppe har et Conclave nogensinde været saa talrigt,
og faa Conclaver været kortvarigere.

Da Raabet gik gjennem Verden: Paven er død!
leve Paven! gjenlød et Jubelraab fra alle katholske
Hjertes, og i alle katholske Kirker holdtes Takkeguds-
tjeneste under Frydesang og Klokkeringning; men Kir-
kens Modstandere stode overraskede og ligesom forbløffede,
glenste deres tidligere Trudsler og anerkjendte i Gjerning
den retmæssigt Valgte, der ufortøvet kundgjorde sin
Thronbestigelse for de andre Hoffer.

(Fortsættes.)

Brev fra en amerikansk Skolesøster.

Fra den samme Læresøster, hvis Breve vi meddeelte i „Kirket.“ f. A. Nrr. 14 og 36 have vi faaet et nyt Brev, hvoraf vi troe. at et Uddrag vil interessere vore Læsere. Hun skriver den 18. August f. A. fra Cleveland:

„Idag, kjære Broder! idag vare mine Tanker allerede meget tidlig hos Dig; det var jo idag for et Aar siden, at vi i Rotterdams Havn tilvinkede hinanden det sidste Farvel, at det vide, dybe, for mig saa gyselige Hav skilte os saa grusomt fra hverandre, — for at give os Leilighed til engang i Himlen at blive desto inderligere forenede baade med Jesu Hjerte og med hinanden indbyrdes; — det er min Tillid og mit faste Haab.

„Kaster jeg nu et kort Blik tilbage paa Alt, hvad det henrundne Aar har bragt mig, saa har jeg intet Andet at sige end det, som jeg tilskrev Dig, da jeg lige var undsluppen Havets Farer, nemlig: „Herren er god, og Hans Barmhjertighed varer evindeligt.“ Ja, han er virkelig god; havde David Grund til at sige dette, saa ere Vor Frues Søstre ei mindre forpligtede dertil, og jeg troer navnlig med særdeles Inderlighed at maatte sige: Han er god mod mig; Han bærer mig, ligesom en Fader bærer sit uvideude, uerfarne Barn, paa ømme Faderarme roligt og sikkert igjennem Livet, saa jeg isandhed tør vove virkelig at tilskrive Dig det for længe siden bebudede „Korsbrev“.

„Da vi endnu vare i Tydskland og med bange Blikke saae den mørke Fremtid imøde, opfordrede vi flere Gange de modige Søstre, der først vare udvandrede, til engang sandfærdigt at fortælle os om Americas mangfoldige Lidelser, Møisommeligheder og Rædsler, om de stikkende Mosquittoer, de giftige Ederkopper og de bidende Slinger, om de hylende Storme, den uskolde Vinter og den glødende Sommerhede. Men det varede lang Tid, inden de kom ud med Sproget. Det var vel af søsterlig Kjærlighed, at de ikke vilde gjøre den i og for sig ubehagelige Reise endnu mere ubehagelig for os. Endelig tog den gode Søster Modesta Mod til sig og opregnede alle de amerikanske Kors for os — jeg troer ikke mindre end tolv. Skade at det skorter mig paa Hukommelse til nogenlunde at gjøre hende det efter; jeg kan kun huske

saa meget: istedenfor at forskrækkes, maatte jeg baade lee og græde.

„Altsaa, om saadanne Kors taler jeg slet ikke idag, kan ei heller tale derom, da den gode Gud hidtil har forskaanet mig for dem. Den americanske Vinter er langtfra ikke optraadt med den Strenghed, som man havde skildret os: Nordenvinden, der siges af og til at feie over den endnu blaa Erie-Sø og være saa skærende, at Ansigtstrækkene ynkelig forvrænges af Smerte, har holdt sig rolig paa sine Enemærker. Ligesaa langt var Sommerheden fra, altfor meget at plage mig; mærkeligt nok, endnu har intet Mosquitostik pint mig, skjøndt den stakkels Søster, der sover lige ved Siden af mig, om Morgenen ofte er ligesom hudflettet. Husene i America ere aldeles indrettede paa at gjøre Varmen taalelig; vi lukke vore Persienser og sove roligt for aabne Vinduer, uden Frygt for at forkøle os . . . Nylig fik vi Besøg af en anden Søster, som meente, at jeg nok maatte bede den kjære Gud om Kors, da der jo slet ikke fandtes Noget deraf hos os. Hvorledes Sagen virkelig forholder sig, vil jeg slet ikke tale videre om; dog Saameget er vist: kunde Du iagttage vore Søstre, medens de i Skolen offre sig uforbeholdent for deres Smaa, — kunde Du see, hvor roligt og utrætteligt de opfylde deres Kaldspligter og passe deres Gjerning, snart forberede sig til Underviisning, snart have travlt med de huuslige Sysler, — kunde Du fremfor Alt see, hvor livligt og muntert det her ofte gaaer til under Recreationen, saa troer jeg vist, at Du vilde med endnu større Alvor stille det Spørgsmaal: Mon der virkelig ikke gives noget Kors i America? — Jeg skal røbe Dig Hemmeligheden: Man kan tilintetgjøre alle Kors, baade de store og de smaa paa en meget simpel Maade; man behøver kun at ville det. Forstaaer Du Dig ogsaa paa denne Kunst? Vistnok, og det uidentvilt tusinde Gange bedre end jeg, som allerede for over tyve Aar siden i Noviciatet er bleven underviist derom, men endnu ikke har lært nok deraf, til med Lethed at øve den i Praxis. Hvori bestaaer da Kunsten? Du veed nok, Korset bestaaer af to Dele: en stor, Langbjelken, og en kort, Tværbjelken. Langbjelken er Guds hellige Villie, som altid er god, altid tilbedelsesværdig, altid sigter til hans Børns Velvære, skjøndt deres kortsynede Blikke hverken kunne eller altid ville erkjende Guds Viisdom i det daglige Livs Hændelser. Fordrister et stakkels Menneske

sig nu til, ligesom at sætte sin egen Villie paa tværs, saa at den krydser Guds Villie; har han andre Ønsker, andre Planer, andre Bestræbelser end det guddommelige Forsyn: see, da er Tværbjælken tømret, og Korset færdigt. Lever han derimod af Troen; tager han imod Alt, hvad Guds Faderhaand daglig sender ham enten middelbart eller umiddelbart, og beder han under alle Forhold: „Fader, ikke min Villie skee, men Din“, — see, da kan der ikke opstaae noget Kors, da er Mennesket altid lykkeligt og bevarer Hjertefreden, om han end i det Udvortes synes at være foruroliget og trykket af tusindfoldige Ubehageligheder.

„Nu kjender Du Korshistoriens Hemmelighed. Skulde Du derfor senere faae Breve fra America indeholdende Klager over dette eller hint, saa vil Du vide, hvorledes det staaer til med Korshistorien. Men jeg haaber, at Du beder tidt og inderlig om, at den, der veed saa vidtløftigt at skrive om Korset, maa ligesaa godt forstaae at bære det, naar Herren engang skulde behage at lægge et tungt Kors paa mine Skuldre. Thi hidtil har han, som sagt, behandlet mig i saa Henseende som et spædt Barn, hvem Faderen kun lægger en lille Splint paa, da han veed, at Barnet vilde komme til at segne under en tung Byrde.“

„Hils alle Sødskende; men vær især hilset fra

Din taknemmelige Søster
M. B.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Pave Leo XIII. har oprettet et Academi for historisk-juridiske Studier, som begyndte sine Forelæsninger den 2. Decbr. 1878. Foruden Pavens Broder ere en Række af fremragende Lærde, som Visconti, de Rossi, de Angelis, Ruggieri o. Fl. ansatte som Lærere ved denne nye Anstalt.

Paris. Samlingerne for Jesu-Hjertekirken paa Montmartre i Paris have i sidste October indbragt 121,195 Francs. I det Hele taget ere nu 5,202,233 Francs indkomne. Kassen havde ved Octobers Udgang en Beholdning af 724,535 Frs.

Tydskland. Efter „Schles. Volks Zt.“ har Gammelkatholikernes Overhoved „Biskop“ Reinkens havt en Audients hos Fyrst Bismark, hvori han beklagede sig over Krigsminister Kameke. Denne havde nemlig svaret paa en Ansøgning, at Armecn havde ingen Brug for „Gammelkatholske Præster“. Den gamle Soldat har vel meent, at et Huus, der allerede er ved at styrte sammen, ikke kan støttes mere.

Berlin. „Börsen-Cour.“ meddeler følgende Daabs-historie, som man har berettet den med Angivelse af Vedkommendes Navn. „Tømrersvend L. i F. Hustru var i Barselseng med sit fjerde Barn og ønskede inderligt, at det skulde døbes, fordi det var meget svagt. L. gik til den vedkommende „Prediger“ G. og bad om at meddele den lille Verdensborger Daaben, idet han lovede at ville betale Gebyrerne (6 Mark) ved Slutningen af Ugen, da han for Oieblikket ikke havde saa mange Penge. Men Præsten afslog hans Begjæring. L. kunde nok tilveiebringe Midlerne, mente han, naar Moderen saa inderligt ønskede Daaben; han kunde ikke døbe for Ingenting for sine Eftermænd i Embedets Skyld.

L. gik nedslaaet sin Vei og begav sig paa en Vens Tilskyndelse til den katholske Sognepræst W. og udtalte sit Hjertes Anliggende for ham. „Men, kjære Mand“, sagde W., „De er jo ikke Katholik! Vil De ikke hellere lade Deres Barn døbe i Deres egen Kirke?“ — „Tilvisse, Hr. Pastor“, svarede L., „men Pastor G. kræver to Thaler derfor, og dem har jeg ikke!“ — „Her, min kjære L.“, svarede W., „har De 2 Thaler, giv Pastoren Pengene. Jeg vil ikke gjøre Proselyter paa den Maade! Jeg ønsker Barnet og dets Moder god Bedring.“ L. vendte tilbage til den protestantiske Præst. „Seer De vel“, sagde denne, „der har De jo dog de to Thaler, min Ven! „Ja, ja, Det gaaer ikke saaledes! Jeg døber nu eengang ikke et Barn uden Gebyrer!“ — „Hr. Pastor“, svarede L. beskedent, „den katholse Sognepræst, Hr. W., har nylig foræret mig de to Thaler, for at mit Barn kunde blive døbt. Han vilde ikke døbe Børn af protestantiske Forældre, naar kun Fattigdommen drev dem til ham!“ — „Nu vel“, sagde

Hr. G. som havde skiftet Farve, „hvad Hr. Sognepræst W. gjør, det kan jeg ogsaa. Jeg vil døbe Barnet for Ingenting, men giv de to Thaler tilbage og siig Hr. W. at jeg af Medlidenhed med Deres Fattigdom har døbt Deres Barn uden at faae Gebyrer derfor.“ Pastor W., vægrede sig ved at modtage de to Thaler og skjænkede dem til den fattige Barselkone.

Eisenach. „Volksbote“, et af en „renitent“ og en pietistisk Geistlig redigeret Blad. siger i en Artikel: „Zum 31. October“: „Nærmest er det en Følelse af Sorg, som idag paa den evangelisk-lutherske Kirkes Æresdag, opfylder vort Hjerte; Luthers Hammerslag fra Wittenberg gave for 361 Aar siden en god Klang; men Mange ville idag ikke give Echo deraf. I Sandhed, menneskelig talt, frembyder den evangeliske Christenhed langt mere Billedet af et Nederlag end af en Seir. Luthers Protest i Wittenberg gjaldt Paven og hans af Menneskelærdom opfyldte Kirke. Men aldrig har Rom havt en Tid, paa hvilken det stod herligere for Verden end nu. Katholikerne staae som Følge af Culturfkampen som een Mand ved Siden af deres Overhoved, og det med fuld Overbevisning. Den ledende Statsmand søger Fred, men den pavelige Kirkes politiske Magt forlanger bedre Betingelser; den vover at dictere Freden. Omkostningerne for Kampen imod Rom maae udredes af Luthers Kirke; dens Skæbne ligger i Parlamentsmajoritetens Haand; dens Geistlige lefle dels med Vantroen, eller bole aabent med Jødedom og Buddhisme; dens Indflydelse paa at bevare Ungdommen i Troen daler mere og mere; Bøn og Guds Ord, af hvilke Reformationen er født, forsvinde fra Pligtkredsen for dens Kirkes Medlemmer. Disse holde sig i Hobetal fjernede fra Alter og Døbefont. Den vantro Pøbel bemægtigede sig Culturfkampen, som bona fide begyndtes til de nationale Interessers Forsvar; medens dens Slag prellede af paa den pavelige Kirkes Skjælpandser, sukker det rene Evangeliums Kirke under de Slag, som falde paa den. Det er intet Under, at en protestantisk Professor i Philosophi behandler vor Kirke med Haan og Spot og kun føler Begeistring for Roms Magtudfoldelse“. Kan man rose den katholske Kirke mere end disse to Herrer Pastorer gjøre?

Cincinnati (Nordamerica). En i Cincinnati bosiddende Læge skriver til „Germania“: „Sectprædicanterne have for Tiden meget travlt, og Synoder og Conventikler, i hvilke man omhandler de allerbesynderligste Spørgsmaal,

byde meget Stof til unyttig Sladder. Som det hvert Aar pleier at skee, saaledes har man ogsaa nu forkyndt en Dag for Verdens Undergang. Katastrofen blev forudsagt at skulle indtræffe den 15. November, og, hvis den skulde blive forsinket, til den 15. December. Indtræder den da ikke paa den nævnte Dag, nu — saa vente Propheterne og deres Tilhængere endnu en Stund. De ere förlængst vante til slige Skuffelser. Reverend Henry Beecher, Præst ved Plymouthkirken i Brooklyn, vil ikke længere foretage „Lecture-Reiser“, men blive hjemme og sørge for sin Menigheds aandelige Vækkelse, som den efter hans Udsagn meget trænger til. Ligeledes vil Reverend Talmage fra Brooklyn-Tabernakel ikke længere som „Lecturer“ bereise de forenede Stater, efterat hans Menighed har forhøjet hans Gage fra 7000 Dollars til 12000. Herr Pastoren kunde ikke bestride sine Udgivter med 7000 Dollars og var derfor nødt til at forskaffe sig en Bifortjeneste. Forleden Søndag holdt denne Sjølehyrde en Prædiken over New-Yorks uanstændige Vertshuse, hvilken drog en saa stor Menneskemængde, isærdeleshed „Damer af Selskabet“ til Tabernaklet, at Hundreder stode paa Gaden og der sang Psalmerne med. Herr Talmage forkyndte for sine Tilhørere, at han havde foretaget en Rundreise igjennem de omtalte Samlingssteder for Ryggeløsheden, ledsaget af nogle „Kirkefædre“ og Politibetjente, og at han om Natten havde seet gruppvækkende Ting. Han hørte der en larmende slet Musik. Hans Kirke, mente han, var Musikens Planteskole, og hans Sangere, iblandt hvilke „den syngende Evangelist“ Arbuckle, overgik Præstationerne i disse Huse; og hvis de bleve udsendte, saa vilde Verden lytte til dem med Henrykkelse og faae at vide, hvad der var ægte Sang og ægte Musik. Hermed har Rev. Talmage øjensynligt gjort Reclame for New-Yorks Concertsaloner. Som den tredie religiøse Banebryder maa Colonel Robert (Bob) Ingersoll nævnes, som fra Politiken er gaaet over til Religionen, og som Fritænkler tiltaler Folket. Fornylig holdt han i Boston et Foredrag om „nogle af Moses' Vildfarelser“, hvilket vidnede om en Vankundighed og Arrogance, som selv hos en Ingersoll satte i Forbauselse. Hans Smædesyge blev tilsidst hans Tilhørere for gal, saa at de hyssede, hvilket dog ikke forhindrede dem i snart derefter igjen at tilklappe hans Urimeligheder Bifald. Og det skete i Boston, den „fromme“ Yankeeby, som holder meget af at lade sig kalde: „det amerikanske Athen“.

Kjøbenhavn, 31. December. Igaar Aftes havde vi den Fornøielse at overvære en særdeles skjøn Fest, som var bleven arrangeret for Eleverne af Kirkeskolens Drengelasser. En Dame af Menigheden havde af Kjærlighed til Børnene paataget sig det besværlige Hverv at indsamle velvillige Bidrag til at berede Børnene en Juleglæde, og Skolens dygtige og utrættelige Lærere havde ikke skyet Offeret af deres Fritid for at gjøre Festen gavnlig og opløftende saavel for Børnene som for de Voxne, der vare tilstede. Vi maae kun beklage, at det indtraadte uheldige Veir havde holdt Flere tilbage fra at komme. Blandt alle dem, som havde trodset Veirligets Ubehageligheder, var der kun een Mening om, at Festen var særdeles vellykket. Nogle Tableauer eller levende Billeder, der forbilledligt hentydede til Frelseren — vi fremhæve særligt: Kain og Abel, Paaskelammet, David som Hyrdedreng — satte de Tilstedeværende i den rette Sindsstemning for at kunne forstaae, hvilken inderlig Glæde der maatte opfylde de fromme Hyrder paa Bethlehems Mark, da Englene forkyndte dem, at den saa længselsfuldt forventede Frelser var bleven født. Derved blev det nu følgende Hyrdespil af den berømte Cardinal Wiseman, der allerede ifjor havde vundet saa meget Bifald, endnu skjønnere, og vi ere forvissede om, at ogsaa de tilstedeværende Voxne gjerne tilligemed Børnene vilde have kastet sig ned foran Krybben, og at de i deres Hjerte have istemt det Løfte, som Børnene udtalte om, ikke at ville krænke det Barn, der for vor Skyld ombyttede Himlens Herlighed med vor Jord og bar Livets Savn og Bekymringer med os. Vi troe saaledes kun at opfylde en simpel Pligt, naar vi i alle Deeltagernes Navn herved udtale vor Tak til alle dem, som have arrangeret denne skjønne Fest, hvis alvorlige Deel afsluttedes med det omtalte Løfte. Hvad den mere morsomme Deel af Festen vedkommer, saa forekommer det os især at fortjene Paaskjønnelse, at der ved de virkelig værdifulde Gaver særligt var taget Hensyn til, at disse ei blot skulde være til Lyst, men ogsaa til Gavn.

f.

Vincentiusforeningen .

afholder paa Grund af Formandsvalg en extraordinær Generalforsamling Søndagen d. 5. Januar efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 5. Januar. 1. Søndag efter Nytaar.

Mandagen d. 6. Januar. Herrens Aabenbarelse Fest, ogsaa kaldet Epiphani eller Helligtrekongers Fest. Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. Levitmesse i Sct. Ansgar og i Sct. Andreas.

NB. Paa begge Helligdage afholdes den første Kvar-talscollect af Peterspengen. — 7. Ti. Knud, Hertug af Danmark, Mart. 8. O. Severin, Biskop. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 9. To. Julian og Basilissa, Mart. 10. F. Vilhelm, Biskop. 11. L. Hyginus, Pave og Mart.

Søndagen d. 12. Januar. 1. Søndag efter Epiphani.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprind-sessegade 42.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke

„ 7, og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprind-sessegade 42.

„ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnemønt, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 2. Søndagen den 12te Januar. 1879

Indhold: Det henrundne Aar. Kirkelige Efterretninger: England.

Det henrundne Aar.

(Fortsat fra Nr. 1.)

Leo XIII. *) blev den 3die Marts kronet med den tredobbelte pavelige Krone — ikke, som det tidligere var Skik, paa Sct. Peterspladsen, heller ikke i Sct. Peterskirken, hvilket oprindeligt var paatænkt — de ulykkelige og usikre Forhold i det profanerede Rom tillode det ikke engang — men i selve Vaticanet, i det sextinske Capel, en Kirke i Paladsets Indre.

Leo tiltraadte sit Overhyrde-Embede under sørgeligere Omstændigheder end de fleste af hans Forgængere. Man mindes Sct. Peter, der just paa selvsamme Sted, paa Vaticanerhøien, efter Herrens Forudsigelse, førtes af

*) født den 2den Marts 1810 i Carpineto ved Anagni, siden 1843 Biskop og en Tid lang pavelig Nuntius ved Hoffet i Brüssel, siden 1846 Ærkebiskop af Perugia, siden 1853 Cardinal, siden 1876 Camerlengo.

Andre, hvorhen han selv ikke vilde, og Sct. Peters nærmeste Eftermænd, Paverne i de første 300 Aar, hvis Bispestol var skjult i Katacombernes Nat, uden alligevel at sikre dem for Forfølgernes Speidere.

Disse Erindringer ere paa den ene Side sørgelige og bedrøvelige, men have dog paa den anden Side en vidunderlig Kraft til at styrke og opløfte et troende Hjerte. Den Kirke, som det hedenske Roms knusende Magt i 3 Aarhundreder bekæmpede og arbejdede paa at tilintetgjøre, men tilsidst saae træde seirrig frem af Fængslets Mørke, — denne Kirke skal ogsaa engang udfries fra de Lænker, i hvilke en vildledet Politik og kortsynet Nationalforfængelighed nu for Tiden holder den fængslet.

Kirken kan vel tilbagetrænges, men aldrig udryddes; den kan en Tid lang holdes lænkebunden, men aldrig tilintetgjøres. I hvor mange Gange der end forsøges derpaa, vil Forsøget dog aldrig tilfulde lykkes. Har Undertrykkelsen været længe nok, saa vil Befrielsens Stund slaae igjen efter Himlens uransagelige Raadslutning, og den Kirke, som meentes at være nær ved at døe, vil lænkefri og ungdommelig frisk reise sig af sin Fornedrelse og tilsyneladende Svaghed.

Tilvisse, det maa have været et storartet Syn, forstum i sollysere Dage at see den nys kronede Pave udbrede sine velsignende Hænder over en umaadelig Menneskemængde, som selv Sct. Peterspladsen ei syntes at være stor nok til at rumme. Det maa have været en glimrende Procession, naar den h. Fader red paa en stolt Ganger gjennem Roms smykkede Gader hen til Sct. Hanskirken i Lateranet for at holde sit høitidelige Indtog i denne Verdens første Kirke („Omnium ecclesiarum urbis et orbis mater et caput — Moderkirken til og Hovedkirken for alle Stadens og Jordens Kirker“).

Men ogsaa den mindre glimrende Cæremoni d. 3. Marts 1878 indenfor det sextinske Capels Vægge maa have havt en eiendommelig gribende Charakter. Et Øienvidne skrev derom til os:

„Jeg skal ikke forsøge paa at give Dem en nøiagtig Beskrivelse af hvad jeg har seet, men indskrænker mig til en enkelt Deel deraf. Under Høitideligheden tænkte jeg, at der gives Intet paa Jorden, der kunde være mere ophøiet; ikkun i Himlen kunde det være skjønnere! Hvilket Skue var det allerede for mig, første Gang at see den h. Fader paa sella gestatoria (Bærestolen), baaren af 16 skjønne, bredskuldrede Mænd i malerisk Dragt, med Korset foran og Fjederbuske paa begge Sider o. s. v. Man da jeg saae Paven sidde paa den høie Throne, med Bispehuen paa Hovedet, medens hans hvide Silke-Alba flød ned ad Thronens Trin; da jeg saae Cardinalerne stige op til ham; saae, hvor ærbødigt de kyssede hans Hænder, og hvor kjærligt den h. Fader omfavnede enhver enkelt af dem; da jeg saae Biskopperne af alle Riter kysse hans Haand og Knæ, og de øvrige kirkelige Dignitarer kysse hans Fødder: tro mig, dyrebare Ven, da gjorde alt dette et Indtryk paa mig, som vilde gjøre enhver Beskrivelse til Skamme.“

Den tredobbelte Krone, der i over 31 Aar havde tyngt paa Pius' ærværdige Hoved, har fundet en ny værdig Bærer.

Leo er bleven Arving til Pius' Hyrde-Omsorg, til Pius' Lidelser og Trængsler, men ogsaa til Pius' Aand og til 200 Millioner Katholikers Kjærlighed; 200 Millioner Katholiker, spredte over den hele Jord, kalde nu Leo i alle Verdens Tungemaal deres fælleds Fader; 200 Millioner katholske Hjerter banke og bede nu for Leo, som de tidligere med barnlig Andagt have bedet for Pius om, at „Herren maa opholde og bevare ham, gjøre ham salig paa Jorden og ikke overgive ham i hans Fjenders Hænder“.

Pius havde havt et vaagent Øie med den hele ham betroede Hjord, og kaldet Mange til at tage Deel i hans biskoppelige Hyrdeembede; han havde oprettet en Deel nye Bispedømmer i den nye Verden og gjenoprettet de Bispedømmer, som det 16. Aarhundredes Storme havde kuld-

kastet i England og Holland. Han havde tænkt paa, ogsaa at gjenoprette det katholske Hierarchi i Englands Broderrige Skotland. Men hans uventede Død havde hindret ham i at udføre denne Plan. Det var af Forsynet forbeholdt Leo at lægge den sidste Haand paa det paabegyndte Værk.

Næppe var han kronet, førend han udstedte Bullen „Ex supremo Apostolatus apice“ (Fra det apostoliske Høisæde) under samme Datum, 4. Marts, som for 25 Aar siden de hollandske Bispestole vare blevne gjenoprettede. Efter Bullen skal Skotland tælle 2 Ærkebispedømmer, Glasgow og St. Andrews-Edinburg, med fire Bispedømmer, Aberdeen, Dunkald, Whitehorn eller Galloway, og Argyll samt Hebriderne, hvilke Bispedømmer alle ere Ærkebiskoppen af St. Andrews underlagte.

For 28 Aar siden, da Pius havde udnævnt katholske Biskopper for England, reiste der sig en voldsom Storm baade i Pressen og Parlamentet; alle Samfundslag syntes grebne af Forfærdelse over, at Paven havde vovet et Angreb paa den engelske Forfatning — „ikke med en Armada*), men med et Blad Papir“. Nu derimod kunde „Pall Mall Gazette“, en engelsk Tidende, med Tilfredshed constatere, at i Anledning af de skotske Biskoppers Udnævnelse viste det sig i det klareste Lys, hvor glædeligt et Fremskridt den religiøse Tolerance har gjort i de 28 efter denne Tid forløbne Aar. Bladet „Glasgow Herald“ havde udtalt den Forventning, at det skotske Folk vilde forholde sig passivt og ingen Indsigelse gjøre. Dette Haab gik saa godt som fuldkomment i Opfyldelse. To af Skotlands meest ansete Retslærde, Decanen for det juridiske Facultet i Edinburg, Mr. Fraser, og M. Taylor Innes, gave strax i Marts Maaned den Erklæring: „Vi mene rigtignok, at de skotske Love have

*) Navnet paa den talrige Flaade, som den katholske Konge Philip II. af Spanien havde udsendt mod det protestentiske England A. 1588.

afskaffet Pavens Jurisdiction over Skotland. Alligevel vil Ingen være beføiet til ad Rettens Vei eller paa hvilken-somhelst anden Maade at lægge Hindringer iveien for det katholske Hierarchies Oprettelse, eller forhindre pavelige Biskopper i at tillægge sig nye Titler. Det Eneste, som Loven gjør, er, at den nægter Anerkjendelsen af disse Titler, og at enhver Domstol eventuelt maatte tilbagevise en Klage, der muligt kunde indgives af en pavelig Biskop som saadan.“

Pius havde været sig sin Pligt bevidst, at lade Christendommens Lys bringe til de Folk, der endnu sidde i Vantroens Nat eller i Vildfarelsens Skygge, samt som alle Folks fælleds Fader at opsøge de forladte Christne, der nogensteds i Verden maatte trænge til aandelig eller legemlig Hjælp. Med Pius' Velsignelse have saare mange katholske Missionærer, baade Verdenspræster og Ordensgeistlige, og mange høihjertede Klostersøstre forladt deres kjære Hjem og dyrebare Fædrenejord for i en afsides Verdenskrog at hellige deres Arbeide og Sved til deres trængende Medmenneskers Velvære, bringe dem Kirkens Naademidler, aandelig Oplysning og legemlig Hjælp, og, om det skulde være, opoffre deres Liv for deres Frelse.

Leos første Regeringsaar yder os det samme op-høiede Skue. Ingen Verdensdeel lades upaaaget af den selvornægtende christelige Høimodighed. Vi skulle i det Følgende anføre nogle Exempler herpaa.

Just nu berettes der fra Rom: „For kort Tid siden var Missionsanstalten i Turin Skueplads for en opløftende Scene. Den 8. December toge 23 Medlemmer af Saterianer-Congregationer, 13 Brødre og 10 Søstre, Afsked med deres Stalbrødre. De agte sig deels til Brasiliens Hovedstad, deels til Montevideo og San Nicolas, hvorhen Tusinder af deres kjære Landsmænd ere udvandrede. En Deel af dem har endog den Opgave at trænge frem til Patagonien, for der at prædike Evangeliets glade Budskab for Landets Urindvaanere. Ikke blot Biskoppen velsignede de Afrei-

sende, men Cardinal Nina tilsendte dem et Telegram med den h. Faders Velsignelse.“

Vende vi nu vort Blik fra Americas Sydspids til denne vidtudstrakte Verdensdeels nordlige Egne, til Indianerne i de nordamericanske Fristater, saa finde vi ogsaa der katholske Missionærer. Man beretter om en Benedictiner-Abbed Marly, at han er bleven anmodet af Forbundsregeringen om at begive sig til Sitting Bull, en bekjendt Høvding for Sioux-Indianerne; og det er for største Delen Abbedens Indflydelse, man har at takke for, at Sitting Bull med sin Folkestamme holder sig rolig. Der tilføies, at for ti Aar siden var det ligeledes en katholsk Præst, den i sin Tid navnkundige, for fem Aar siden afdøde Jesuit de Smet, som i den samme Ørken opsøgte denne Høvding, for paa Forbundsregeringens Vegne at underhandle med ham, der dengang rustede til Krig. Missionæren fik ham dengang virkelig til at nedgrave Tomahawk.*) Nu synes Sitting Bull at have den samme Ærefrygt for Benedictineren Marly, som han før havde for Jesuiten de Smet. Abbeden har paa sin lange og farefulde Reise besøgt alle tolv Sioux-Reservationer i Dakota, Nebraska og Montana.***) I det førstnævnte Territorium ved den øvre Missouri oprettede han en Missionsstation paa to Fædre og fire Brødre af Benedictinerordenen for at civilisere de vilde Sioux, samt en Bistation ved Devils Lake i Dakota. For Øieblikket er den nidkjære Abbed ifærd med at grundlægge endnu flere Stationer i andre Indianer-Reservationer, der paa den sidste almindelige indianske Raadsforsamling i Nærværelse af Forbundsstaternes Embedsmænd udtrykkelig have fordret katholske Præster. Foruden disse

*) Indianernes Stridsøxe. „At nedgrave T.“ er en hyppig brugt Talemaade, som betegner, at hine vilde krigslystne Folkefærd afvæbne og slaae sig til Ro.

***) Territorier indenfor de nordamericanske Forbundsstaters Grændser.

Fædre og Brødre af Benedictinerordenen sendes ogsaa Skolesøstre til de fornævnte Indianerstammer for at meddele deres stakkels Børn Opdragelse og Underviisning. De fornødne Pengemidler hertil samles ved Collecter i de katholske Kirker. Og Alt skeer med Indenrigsministerens Vidende. Vil Missionsværket lykkes Benedictinerordenen, den samme Orden, som i tidligere Aarhundreder har bragt Christendommens Lys og Civilisationens Velsignelser til England ved Abbeden Augustinus, og til Danmark og Sverig ved Sct. Ansgar? De 40,000 Sioux høre til de stolteste, meest krigerske og kampdygtige Indianere; vil det lykkes hine Helgeners Ordensfæller, i det 19de Aarhundreder at gjøre dem til rolige, fredelige og flittige Mennesker? Et ikke-katholsk Blad, Illinois-Statstidende, svarer: „Ja, det vil lykkes, naar ikke Regeringen om kortere eller længere Tid ved feilagtige Forholdsregler eller Embedsmændenes fordærvelige Indfyldelse undergraver og nedriver, hvad Missionærerne med Møie og Sved ville faae opbygget.“ Maatte dette Haab gaae i Opfyldelse, og Missionsværket ei forstyrres!

Endnu mere forladte end Americas Indianere ere de ulykkelige Negere i Africas Indre. Men de høre ogsaa til de Christi Faar, som vel endnu ikke ere af hans Sti, men som det dog bør sig at føre did. Den katholske Kirke bærer ei forgjæves sit Navn „katholsk“ d. e. almindelig. Den er katholsk; den er sig bevidst at have den Ret og den Pligt at prædike Evangeliet over hele Jordkredsen. Den hellige Stol har derfor besluttet at gjøre et Forsøg paa at bringe Sandhedens og Civilisationens Velgjerninger til hine ulykkelige Folkestamme, der endnu den Dag idag synes betyngede med den Forbandelse, som Noa har udtalt over deres Stamfader Cham.

Netop i disse Dage agter et større Antal Missionærer af forskjellige Nationaliteter at indskibe sig til det gode Haabs Forbjerg. De have fattet den Plan, fra Africas Sydside at trænge frem til dets Hjerte — tilfods, igjennem uveisomme Egne, ved en fem Maaneders Reise — og der

at grunde en central-africansk Mission, som efter Zambese-Floden skal kaldes „Zambese-Missionen“. Foretagendet har ogsaa givet katholske Lægfolk Leilighed til at lægge deres Nidkjærhed for Evangeliets Sag for Dagen. Det har saaledes paany viist sig, at Katholikerne have Bevidsthed om at tilhøre den store Verdenskirke, der i sig skal forene alle Mennesker som Brødre og Søstre, og at de derfor ansee det for en Pligt at understøtte de evangeliske Arbeidere, Enhver paa sin Maade og med de Midler til Missionsgjerningens Fremme, som Forsynet har stillet til hans Raadighed. Om end Missionærerne gjerne nøies med det Allernødvendigste for deres egen Person, kræver saa storartet et Foretagende dog store materielle Hjælpemidler af Penge og andre Reiseformødenheder.

De apostoliske Mænd, der gjøre sig rede til at offre Sundhed og Liv for deres meest forladte Medmennesker i Africas ukjendte Indre, have derfor henvendt sig til deres Troesfæller i Europa med Bøn om Understøttelse, og Katholikernes Gavmildhed og Offervillighed har her viist sig i det klareste Lys, skjøndt Kirkens overordenlige Fornødenheder i deres eget Hjem, især i Tydskland, Schweits og Italien, vedvarende paalægge dem overordenlige Offere.

Vore Læsere anmodes paa det Inderligste om, i det mindste ved idelig og andægtig Bøn*) at bidrage deres Skjerv til det store Foretagendes Fremme.

(Fortsættes.)

*) Den fromme og nidkjære Læser vil vistnok gjerne følge den hellige Stols Indbydelse til daglig at bede følgende særlige Bøn om

Central-Africanernes Omvendelse til den kath. Kirke.

Lad os ogsaa bede for de høist ulykkelige æthiopiske Folkefærd i Mellem-Africa, hvilke udgjøre den tiende Deel af hele Menneskeslægten, for at den almægtige Gud endelig engang maa tage Chams Forbandelse fra deres Hjerter og give

Oldingens Arv.

Følg mig, kjære Læser, til en preussisk Provinds, og lad os træde ind i en fattig Hytte. Igjennem Stalden naae vil til en fattigt udstyret mørk Stue. Fader og Moder sidde ved et Bord, og ved Siden af dem er en trettenaarig Datter sysselsat med at lære sin Lectie. Hun vil netop indprente sin Hukommelse de Ord: „Hvad gavner det Mennesket, om han vinder hele Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?“ (Matth. 16, 26). Men Pigen er kun ringe begavet og meget tungnem. Om hun end gjentager Ordene hundrede Gange, saa glemmer hun dem alligevel stedse paany.

Forældrene see meget misfornøiede ud, de holde en hviskende Samtale, som Barnet ikke maa høre. Den Lilles høie Læsen synes at forstyrre dem, og derfor befaler Faderen, at hun skal læse sagte. Men hvad er det, som de Gamle samtale om med hinanden?

Ak, det er en meget ond Gjerning, som Barnet rigtignok ikke maa vide noget om.

Den gamle Bedstefader, som havde henlevet sine sidste Dage hos sine Børn, var død. Han havde rigtignok kun efterladt sig en ringe Formue; men det var dog Meget for hans Arvinger, der vare meget fattige Folk. Hovedsummen af hele Efterladenskabet var et Gjældsbeviis paa 25 Thaler, som Oldingen havde laant til Hyttens Beboere, men haarom de andre Arvinger Intet vidste. Men nu fattede de Begge det slemme Forsæt at sætte sig i Besiddelse af Gjældsbeviset og tilintetgjøre det. Medens

dem den Velsignelse, der ene og alene kan findes i Jesu Christuſ, vor Gud og Herre. — Bøn: Herre Jesus Christus! Du, hele Menneskeslægtens eneste Frelser! Du, som alt hersker fra Hav til Hav og fra Floden til Jordkredsens Grændser, oplad naadefuld dit allerhelligste Hjerte ogsaa for de høist uheldige Sjæle i det indre Africa, som endnu sidde i Dødens Skygge, for at Æthioperne maae bøie sig for Dig og forenes med den h. Kirke, paa den naadefulde Jomfru Marias, den uplettede Moders og hendes hæderkronede Brudgoms, den salige Josephs Forbøn, Du, som lever og regerer med Gud Fader i den Helliguands Eenhed, Gud i al Evighed. Amen. Fader vor, Hil dig Maria, Ære være . .

Forældrene raadsloge om, hvorledes denne Plan bedst kunde udføres, havde Pigen ivrigt lagt sig efter at lære Ordene udenad, og havde, nær ved dette Maal, uden selv at ville det, med høi Røst gjentaget Ordene: „Hvad gavner det Mennesket, om det vinder hele Verden, men tager Skade paa sin Sjæl.“

Faderen vilde ikke længere høre disse Ord og befalede derfor Pigen i en barsk Tone, at hun skulde gaae tilsengs, hvad hun da ogsaa gjorde. Men førend den Lille indslumrede paa sit fattige Leie, hørte man hende endnu hviske de Ord: „Hvad gavner det Mennesket, om det vinder hele Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?“ — Sikre paa, nu ikke længere at blive forstyrrede, satte Ægtefællerne sig igjen ved Bordet for at drøfte deres Plan.

Faderen forlod den følgende Dag meget tidligt sit Leie for at gaae ud og tærskke. Men han havde ikke overskredet Dørtærskelen før ogsaa den Lille var vaagnet, og det Første hun begyndte paa, var, at hun prøvede, om hun endnu havde Bibelsproget i sin Hukommelse; og see, hun vidste det endnu og tilraabte triumpherende Faderen: „Hvad gavner det Mennesket, om han vinder hele Verden, men tager Skade paa sin Sjæl?“ Faderen hørte Ordene — han gik. Og medens han staaer i Laden ved sit Arbeide, lyde Ordene bestandigt i hans Øren; de gennemtrænge hans Hjerte, og han mærker, at de ere en advarende Røst fraoven.

Det er forgjæves, at han umager sig med at kvæle denne Røst, og om han end med fordoblet Iver sysler ved sit Arbeide, om han end fordobler Pleilens Slag, Ordene lyde for hans Øren og unde ham ingen Ro. Endelig formaaer han ikke længere at modstaae. Han kaster Pleilen og skynder sig ind til sin Kone for at sige hende, at han ikke er istand til udføre den omtalte Plan, at han ikke kan ofre sin udødelige Sjæl for de usle Thalers Skyld. Og see, i samme Øieblik, som han aabner Døren, møder hans Kone ham og siger, at hun af en indre Røst er bleven tilskyndet til at advare ham mod at udføre den igaar fattede Plan. Thi den alvorlige Paamindelse, som Gud havde sendt dem ved deres Datters Mund, havde gennemtrængt hendes Hjerte. Saaledes besluttede de at tage med Tilfredshed imod det Lidet, som vilde tilfalde dem ved den lovlige Arvedeling.

Men de havde ikke valgt den ringere Deel; thi Guds

Velsignelse skjænkede dem langt mere end det uretfærdige Gods udgjorde. De gøs tilbage for den Afgrund, for hvilken de havde staaet og overveiede nu alvorligt deres Forehavendes Vederstyggelighed og den Uretfærdighed imod Næsten, som de havde staaet i Begreb med at begaae. De søgte derfor deres Frelse i en oprigtig Anger og det derpaa følgende Skriftemaal og fandt deres Fred igjen ved vor Herre Jesus Christus, som har givet sin Stedfortræder i Skriftestolen, den katholske Præst, Fuldmagt til at forlade alle Synder. Og de have siden aldrig undladt at takke Gud for den Formaning, han havde tilsendt dem igjennem Barnets Mund.

Kirkelige Efterretninger.

England. Den af det engelske Ugeskrift „Whitehall Review“ offentliggjorte Liste over Convertiter Begyndelsen af den katholske Bevægelse i England er nu udkommen i en 31 Sider stor nøiagtigt gennemseet Piece. Den indeholder Navnene paa 1880 Convertiter, og iblandt dem 350 forhenværende anglicanske Geistlige, af hvilke 120 senere bløve katholske Præster. Efter Geistligheden er Militærstanden stærkest repræsenteret med 95 Convertiter, hvoriblandt Feltmarechal F. Fitzgerald og syv Generaler (Clan, Caradoc, Mac Gowan, der nu er Lægbroder i et Kloster, Macmullen, Patterson, Tylee, Welber), fire Admiraler (Hall, Manners, Peirse, Wodehouse), tre og tyve Oberster og Majorer, mange Capitainer og Lieutenanter. Den høie Adel tæller halvtredssindstyve Convertiter: sex Hertuginder, to Marquier (Bute og Ripon), mange Grever og Baroner. Desuden er der 48 Retslærde, Procuratorer, Advocater, 19 Læger, 21 Hustruer og Døtre af Generaler og Advocater, flere Parlamentsmedlemmer, Kunstnere, Architecter o. s. fr. Men denne Piece er endnu ikke fuldstændig. I Dioceset Liverpool er i Aaret 1878 ni smukke Kirker blevne byggede samt et Capel, hvilke ialt have kostet omtrent 900,000 Kroner. En rig Dame har bygget en pragtfuld Kirke i Ditton. Ni andre nye Kirker ere endnu under Bygning og forventes aabnede i Løbet af dette Aar. Efter Cardinnl Mannings Udsagn findes der for Tiden 1400 katholske Skoler i England, som søges af 140,000 katholske Børn.

Opfordring.

Da en Revision af Vincentiusforeningens Bibliothek foretages, anmodes herved alle de Ærede af Menigheden om, som have Bøger fra bemeldte Bibliothek, snarest muligt at aflevere samme, enten paa min Bopæl, Fredericiagade 15, eller i Skolen, Bredgade 64, og skal jeg saa snart som muligt lade bekendtgjøre, naar Bøger atter ere at faae tillaans. Tillige maa jeg anbefale Bibliotheket til de Ærede af Menigheden, som paa en eller anden Maade godhedsfuldt vilde understøtte samme, og bemærke, at enhver god Bog modages med den største Taknemmelighed.

Chr. Ertner,
Foreningens Bibliothekar.

En Bog, indeholdende en Oversigt over Pave Pius IX.' Liv og Regering, er Nytaarsdag tabt i Kirken. Den bedes afleveret Gammeltorv Nr. 4 i Stuen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 12. Januar. 1. Søndag efter Epiphanie. — 13. M. Octav af Epiphanie. 14. Ti. Hilarius, Biskop og Kirkel. 15. O. Paulus, Eremit. 16. To. Marcellus, Pave og Mart. 17. F. Antonius, Abbed. 18. L. Petri Bispestol i Rom.

Søndagen d. 19. Januar. 2. Søndag efter Epiphanie. Jesu Navnefest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Med nærv. Numer følger Titel og Indholdsfortegnelse til 26. Aarg. af „Nordisk Kirketidende“.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglænder samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 3. Søndagen den 19de Januar. 1879

Indhold: Det henrundne Aar. Medlidenhed. Et Anbefalingsbrev.
Kirkelige Efterretninger: Rom, England, Goa.

Det henrundne Aar.

(Fortsat fra N°. 2.)

Pavedømmet har ikke blot den Opgave at udbrede Evangeliet, men ogsaa at værne om de Rettigheder, hvormed Christus selv har udrustet sin Kirke, mod uretfærdige Angreb og Overgreb, fra hvilken Side de end monne komme.

Saadanne Angreb have aldrig manglet, og de ville aldrig mangle, saalænge Menneskene fødes som Adams Børn, der hellere følge deres eget Hoved end lade sig styre, og ere tilbøielige til af Herskesyge at tilegne sig fremmede Rettigheder. Dog kjender Historien forholdsviis rolige Tider; der gaves Paver, der havde en forholdsviis fredelig Regering, medens det faldt i Pius' Lod, uafbrudt at maatte kæmpe med alskens Modstandere. Ligesom de fra Babylon hjemkomne Israeliter, kunde han kun med den ene Haand bygge paa Helligdommens Muur; med den anden maatte han uafadelig føre Aandens Sværd til Forsvar for Kirkens Ret og Sandheden.

Leo har med Kampens haarde Nødvendighed arvet Mod til at kæmpe og Haab om engang at seire i Aandernes Strid.

Revolutionen havde ofte forsøgt paa at besnære Pius og faae ham til at forlige sig med den ny-italienske Eenhedsstat, der er bygget paa Ruinerne af Kirkens uafhængelige Rettigheder.

Dog, den uforfærdede Olding var ei til at rokke. Han gjentog altid sit „Non possumus“: Vi kunne ikke; for Samvittighedens Skyld tør Vi ei gjøre Afkald paa hvad der ikke er Vort, men tilhører Kirken, den katholske Verden og Gud Herren, — paa den Kirkestat, som er et nødvendigt Underlag for Pavedømmets Uafhængighed og Kirkens gavnlige Styrelse*), — paa den Jord, som Vi aldrig have været Herre over, men kun Forvalter af i hele Kirkens Navn, — paa det Land, som kaldes og er Patrimonium Petri, den romerske Stols Arvegodt, skjænket til den af fromme Velgjørere, hævdet igjennem Aarhundredernes Omskiftelser ved Forsynets umiskjendelige Styrelse.

Gjentagne Gange hævdede Pius sin Røst i alle Fyrsters og Folks Paahør til høitidelig Indsigelse mod den Uret, man i ham og Pavestolen havde tilføiet Kirkens,

*) Selv Napoleon I., der holdt Pius VII. i et uværdigt Fangenskab og erklærede Rom for en kaiserlig By og det franske Kaiserdømmes anden Hovedstad, ytrede i lysere Øieblikke: „Vilde Pavens Autoritet vel være lige stor, hvis han var i et Land, som ikke tilhørte ham, og i Nærheden af en fremmed Statsmagt? Paven er ikke i Paris; og det er godt. Vi ære hans aandelige Myndighed, just fordi han hverken er i Madrid eller Wien. I Wien og Madrid siger man det Samme. Det er godt for Alle, at han hverken residerer hos os eller hos vore Modstandere, men i det gamle Rom, langt borte fra de tyske Kaiseres Arm, langt borte fra de franske og spanske Kongers, — heldende lidet til den Stærkere, men hævende sig over ham, naar han skulde blive til en Undertrykker. Det er Aarhundredernes Værk; og de have gjort det godt. Det er den viseste og gavnligste Indretning, der kan tænkes, til Sjælens Styrelse.“

Legitimitetens, Retfærdighedens og Menneskehedens Sag: „Med Guds Hjælp skulle Vi Intet lade uforsøgt for at forsvare, hævde og opretholde den romerske Kirkes verdslige Herredømme, timelige Besiddelser og Rettigheder, som vedkomme den hele katholske Verden. Støttede af Guds Bistand ere Vi rede til at følge vore Forgængeres hæderfulde Fodspor, taale alt Haardt og Bittert og sætte vort Liv til for Faarené, førend Vi paa nogensomhelst Maade ville opgive Guds, Kirkens og Retfærdighedens Sag“ (Rundskr. af 19. Jan. 1860).

Efterat fremmede Tropper den 20. September 1870 havde besat Rom, betragtede Pius sig som Fange i sit Palads. Han vilde undgaae selv det mindste Skin af at godkjende den voldsomme Occupation, ved at vise sig offentligt. Hans Tilbagetrukkenhed skulde være en vedvarende Protest.

Hvilken Stilling vil den nye Pave vel indtage til det Herredømme, der for Øieblikket har sit Sæde i det pavelige Qvirinalpalads? Saa spurgtes der etter Pius' Død — vel ikke af Katholiker, men nok af Andre.

En af vore største Tidender havde iøvrigt strax paa Forhaand givet det rigtige Svar. „Berl. Tid.“ skrev den 8. Februar: „Skjøndt de forskjellige Nationaliteter have deres Repræsentanter i Cardinalcollegiet, er der dog ingen Tvivl om, at disse med Hensyn til Spørgsmaalet om Pavens verdslige Magt alle uden Undtagelse hævde og holde fast ved den pavelige Allocution af 12. Marts 1877 som deres Program, og betragte Pavens territoriale Souverænetet som en nødvendig Garanti for Kirkens Uafhængighed. Exministeren Bonghi selv indrømmer, at der om dette Spørgsmaal ikke vil opstaae mindste Uenighed i Cardinalcollegiet, og at den tilkommende Pave utvivlsomt vil fastholde denne Grundsætning med samme Bestemthed og Styrke som Pius. En saakaldet „Compromis-Pave“, der vil slaae af paa Kirkens Fordringer i denne Retning, er vel i en Deel af den tyske Presse bleven fremstillet som meget ønskeligt,

for ikke at sige „historisk nødvendig“, men en saadan vil sikkert ikke fremgaae af Conclavets Valg.“

Cardinal Pecci blev valgt. Han var allerede iforveien bleven rost som „fremragende ved Indsigt og Energi“. „Hans kirkelige Standpunkt“, hed det, „er konservativt, men maadeholdent; næsten alle Blade uden Undtagelse have modtaget Efterretningen om hans Valg med Tilfredsstillelse.“

Forventningerne ere ikke blevne skuffede. Leo fulgte ikke blot Pius' Grundsætninger. — der vare Sandhedens og Retfærdighedens evige og uforanderlige Grundsætninger -- men ogsaa Pius' udvortes Handlemaade.

Leo har endnu aldrig viist sig offentligt; han anseer sig ligeledes for Fange i Vaticanet. Han har alt gjentagne Gange opløftet sin Røst til høitidelig Indsigelse mod Verdensmagts Anmasselser: „For efter Evne at hævde denne h. Stols Rettigheder og Frihed ville Vi ikke undvige nogen Kamp for at bortrydde de Hindringer, som umuliggjøre den fulde Frihed i Vort Embedes Forvaltning, og tilbagevinde den Stilling, som den guddommelige Viisdoms Raadslutning alt i fjerne Tider har anvist de romerske Biskopper. Til at fordre denne Gjenindsættelse bevæges Vi hverken af Ærgjærighed eller Herskesyge, men ene af Hensyn til vor Pligt og de Baand, som vor Ed paalægger Os, ligesom ogsaa i Betragtning af, at den verdslige Fyrstemagt er en nødvendig Betingelse for Haandhævelsen af den aandelige Magts fuldkomne Frihed, medens paa den anden Side Erfaringen har stadfæstet, at den apostoliske Stols verdslige Souverænetet er en Sag, der berører hele det menneskelige Samfunds høieste Interesser. Vi kunne af denne Grund ikke undlade, overensstemmende med Vor Pligt, som byder Os at vaage over den h. Kirkes Rettigheder, ogsaa paa Vore Vegne at fornye og bekræfte alle Erklæringer og Protester, som Vor høisalige Forgænger Pius IX. ved flere Leiligheder har udstedt og gjentaget baade mod Occupationen af den h. Stols verdslige Herredømme og mod Krænkelsen af

den Romerske Kirkes Rettigheder“ (Rundskr. af 21. Apr. f. A.). Men ligesom Pius, veed ogsaa Leo at skjælné imellem de falske Grundsætninger og deres Repræsentanter, imellem Vildfarelserne og de Vildfarendes Personer. Pius forkyndte den Band, hvormed Kirkelovene belægge Ran paa Kirkens Gods og Rettigheder. Men da Kong Victor Emmanuel laae paa Dødsleiet, gjorde Paven det første Skridt til et Forsøg paa at udsone ham med Kirken. Den tilbudte Haand blev i Førstningen tilbageviist; men den h. Fader blev ikke træt af at vise sig forsonlig. Da Kongen laae paa sit Yderste, tilstod Pius, at de Døendes Sacramenter, under Betingelse af Bodfærdighed. bleve ham meddeelte i Qvirinalpaladset, skjøndt dette var belagt med Interdict.

Leo havde ogsaa snart Leilighed til at lægge den samme Kjærlighedens Aand for Dagen. Da han bekjendtgjorde sin Thronbestigelse for de fremmede Hoffer, kunde han ikke underrette Kong Umbertos Regering derom. Den vil jo ansees for en italiensk Regering; og dog, udenfor de sardiniske Arvestater har den ingen anden Ret at støtte sig til, end den, at have overfaldet fredelige Nabostater og med Vaabenmagt at have kuldkastet legitime Throner. Paven kan kun anerkjende den som legitim indenfor det gamle Sardiniens Grændser og maa undgaae alt Skin af at anerkjende den for lovlig i det øvrige Italien.*) Derfor kan han ikke underhandle med

*) I afvigte December berettede en Meddeler til „Germania“ fra Rom: „Det heder, at Kong Umberto i sin Raadvildhed har henvendt sig til en fortrolig Ven af sin Fader. Denne Mand, hviss Fod endnu aldrig har betraadt Rom, erklærede Umberto aabent og ligefrem: At Rom blev annexeret som Hovedstad, er Kilden til alt Ondt, og var en grov politisk Feil. Seet fra Constitutionens Standpunkt, var det et Brud paa Forfatningen, — seet fra Folkerettens, en raa Voldsgjerning, — seet fra Religionens, en Forbrydelse. Kongens Raadgiver fandt Monarchiets eneste Frelse i, at være en piemontesisk Militærstat med Udelukkelse af Neapel og Romagna. Han foreslog at gjenoprette

den „italienske“ Regering. Men da det dreiede sig om Umbertos Person, da en Snigmorders Dolk havde truet Kongens Liv, da lod den Fange i Vaticanet ham bevidne sin dybeste Afsky for Attentatet og sine oprigtigste Lykønskninger til Forsynets naaderige Styrelse ligesaa hjerteligt som andre Souveræner.

En endnu værre Modstander er optraadt mod Pavestolen i den preussiske Regering.

Frederik den Andens Stat er efter en kortvarig Fredstid vendt tilbage til sin gamle nedarvede Kirkepolitik og har atter løftet sin gamle Fane med Løsenet: Kamp mod Rom! Læseren vil ikke være ubekjendt med „Culturkampens“ sørgelige Begivenheder.

Preussen vil ikke unde Kirken de Rettigheder, som ere den forlehnede af dens guddommelige Stifter, vor Herre Christus selv. Staten tillader sig Indgreb i Kirkens indre Helligdom, i dens Dogma og paa Dogmerne byggede Love. Og dog er Preussen efter sin Grundlov en paritetisk Stat, d. v. s. den romersk-katholske Kirke anerkjendes af selve de preussiske Love for ligeberettiget med den „evangeliske“ Kirke.

Den saaledes anerkjendte romersk-katholske Kirke er et af Christus grundlagt Samfund for at veilede Menneskene til deres evige Bestemmelse; dens guddommelige Stifter vilde, at den paa sit eget Gebeet skulde være nafhængig af Staten og selvstændig ordne sine egne Anliggender. Dens Overhoved er indsat af Christus selv; det er den romerske Pave. En katholsk Kirke i Tydskland eller nogetsomhelst andet Land, løsreven fra Paven, vilde ei mere være den Christi Kirke, om hvilken der er sagt: Paa denne Klippe (Petrus, den første romerske Biskop, og hans Eftermænd) vil jeg bygge min Kirke.

Kirkestaten under Paven, og begge Siciliernes Kongerige under en piemontesisk Prinds, Hertugen af Aosta. Dette meente Umberto ikke at kunne gaae ind paa og gav saa Depretis det Hverv at danne et nyt Cabinet.“

Og dog, de preussiske „Mailove“ (de i Mai Maaned 1874 givne kirkepolitiske Love) sigte til at udelukke Paven fra den anerkjendte romersk-katholske Kirkens Styrelse.

Foruden den øverste Hyrde i Rom ere ogsaa andre Hyrder indsatte af den Helligaand til at vogte Guds Hjord. En retmæssig Hyrde er kun den, som af Paven er kaldet til Deeltagelse i Hyrdeembedet; ingen verdslig Magt kan fratage ham den Myndighed, som den ikke kunde forlehne ham. Og dog, den preussiske Regering kaster ei blot Biskopper i Fængsel, fordi de gjentage det apostoliske Ord: Man bør adlyde Gud mere end Mennesker — men den erklærer ogsaa Biskopper for „afsatte“ og nødsager dem til at leve i Landflygtighed langt borte fra deres Hjorder.

Det er Kirkens Sag, dens Pligt og Ret at undervise i Religionens Sandheder, og Ingen har Ret til at give Religionsunderviisning, uden paa en eller anden Maade at være beskikket dertil af det kirkelige Læreembede, Paven eller Biskopperne (*missio canonica*, den kirkelige Sendelse). Den preussiske Stat derimod ansætter Mennesker uden kirkelig Sendelse som Religionslærere i de offentlige Skoler.

Ved disse og andre Forholdsregler er der opstaaet stor Forvirring i Preussen. Henimod 1100 Præstekald ere ubesatte; mange Kirker staae tomme eller lukkede; Menighederne leve hen uden Præst, Gudsord, Religionsunderviisning, Gudstjeneste og Sacramenternes Forvaltning; nidkjære Sjælesørgere forfølges, kastes i Fængsel blandt simple Forbrydere eller landsforvises, fordi de have ydet Syge deres præstelige Bistand; Døende savne i det sidste afgjørende Øieblik den præstelige Absolution og Kirkens øvrige Naademidler til Syndsforladelse og Styrkelse til den sidste Vandring. Nøden er stor.

Kirken sukker, ønsker Fred, byder Haanden til Forsoning. Den vil ikke vægre sig ved at gjøre de Indrømmelser, som den kan gjøre. Men Leo holder, ligesom Pius, fast ved det apostoliske: *Non possumus*; for Sam-

vittighedens Skyld kan jeg ikke gjøre Afkald paa Kirkens uafhængelige Rettigheder.

Leo har benyttet enhver gunstig Leilighed til, om muligt igjen at faae det sønderrevne Baand knyttet. Imødekommende har han tilstillet Berliner-Hoffet en Skrivelse, ei blot i Anledning af sin Thronbestigelse, men ogsaa efter bekjendte Attentater paa Kaiseren og Kaiser Vilhelms Hjemkomst til Berlin. Han selv siger i et Brev af 24. Decbr. f. A. til Ærkebiskop Paulus af Cöln, at han fra sit Pontificats Begyndelse har søgt at gjenoprette det gode Forhold mellem Fyrster og Folk paa den ene Side, og Kirken paa den anden Side. „Men navnlig have Vi henvendt vort Øie paa det tyske Folk, for at det efter de religiøse Stridigheders Bilæggelse atter maa opnaae en varig Freds Velsignelser. Vi have for Vort Vedkommende gjort Alt muligt for at naae dette Maal. Gud alene veed, om det paabegyndte Værk vil føre til et lykkeligt Resultat. I ethvert Fald ville Vi fortsætte vor vanskelige Mission til Vort Livs Ende.“

Det synes, at hans Bestræbelser ikke have været uden alt Resultat. Bismark, der før havde forsvoret „at gaae til Canossa“*), har forhandlet med en pavelig Nuntius ved Badet Kissingen. Man veed vel ikke, hvorom der er underhandlet, ei heller, hvad Charakter Underhandlingerne havde, ei heller, om de ere gaaede istaa, eller fortsættes endnu. Dog staaer saa meget ialtfald fast, at den herskesyge Kantsler alligevel er „gaaet til Canossa“; og hans trofaste Vaabendrager i „Culturkampen“, Dr. Falck, har endog givet Pave Leo det Skudsmaal, at være en „fredelskende“ Pave.

Dog paa ingensomhelst Maade vil Paven bringes til at indlade sig paa Fredsbetingelser, der vilde krænke Dogmet eller Kirkens uafhængelige Ret. Kirkens Mod-

*) Det Slot, hvor Kaiser Heinrich IV. 1077 forsonede sig med Pave Gregor VII. Talemaaden: „Vi gaae ei til Canossa“ — betydede nemlig: Vi indlade os ikke i Fredsforhandlinger med Pavestolen.

standere ligesaavel som Kirkens Børn ere overbeviste om, at han heri ufravigeligt vil holde fast ved Pius' Valgsprog: „Non possumus“.

Det protestantiske Blad „Reichsbote“ skriver i rigtig Erkjendelse af, at den protestantiske Confession tager større Skade af „Culturkampen“ end den katholske Kirke: „Gud hjælpe vor stakkels evangeliske Kirke; stedt mellem Pavens og Ministerens Non possumus, kan den ellers let blive sønderknust.“

Katholikerne derimod see med uindskrænket Tillid hen til Rom, til Leo; de have det Haab, at Kirkens usynlige Overhoved vil vejlede sin synlige Stedfortræder baade med Viisdommens og med Styrkens Aand, for at rolige Tilstande engang kunne føres tilbage — til det Tidspunkt, da det vil behage Ham at byde de brusende Bølger: Hidtil, og ikke længere!

Denne ubetingede Tillid udtaltes i det preussiske Deputeretkammer den 15. Decbr. f. A. af den forhenværende Minister Windthorst med følgende smukke Ord: „Jeg erklærer, — og det er ikke blot mine her tilstedeværende Partifæller (Centrum), men alle sande Katholiker i hele Landet, som bifalde min Erklæring: „Naar der engang skulde blive opnaaet et Forlig imellem Statsregeringen og Curien (Pavestolen), saa vil det blive hilset af os af ganske Hjerte og med et oprigtigt Tedeum. Paa den Dag ville vi være saa glade, som aldrig før. Vi ville underkaste os de paagjældende Afgjørelser, ubetinget og uforbeholdent, selv ifald vi skulde mene, at der for den kjære Freds Skyld var gjort for store Indrømmelser til Staten i et eller andet Stykke. Derom skal der ingen Tvivl være!“

Det er altsaa sandt: Leo er Arving til Pius' Aand og til den barnlige Tillid, Katholikerne sætte til Kirkens Overhoved, den „hellige Fader“. Som Pius veed Leo at værne med Kraft, Udholdenhed og Viisdom om Kirkens Lære. Er der endnu Mere at sige om, at i 1878 er en

Pave død, men Paven lever endnu? Ja; Eet fortjener endnu at fremhæves.

Det hører med til de gængse og meest forslidte Bebreidelser mod Paverne, at de siges at være herskesyge og tilrane sig Magt ogsaa over reent verdslige Ting, som de ikke have nogen Ret til. Men man glemmer, at, saalænge hele Vesterledet var enig i Troen, bleve Paverne af Folket ansete og erkjendte for Voldgiftsmænd i alle Stridigheder, der maatte opstaae imellem Fyrste og Undersaatter eller imellem Fyrsterne indbyrdes, — en Stilling, som de ikke mere indtage i den nyere Tid.

Da Vaticanerconciliet erklærede, at Paven som Kirkens øverste Lærer er udrustet med den samme ufeilbare Læremyndighed i Troes- og Sædelæren, som Kirken selv, opløftede den liberale Presse et Ramaskrig over, at den pavelige Almagts Damoklessværd vilde i Fremtiden truende svæve over alle Stater (!).

Med Katholikerne svarede alle besindige og oplyste Mænd udenfor Kirken: Enten—eller. Enten maae vi lee ad slige Paastande, dersom de nemlig have deres Kilde i Uvidenhed og Misforstaaelse. eller vi maae stemple dem som afskyelige Bagvaskelser, forsaavidt de maatte være dicterede af Ondskab.

Paverne selv, Pius saavel som Leo, beskæmme hint Angstraab ved ufravigeligt i deres Handlemaade at vise sig kun som Høns Statholdere, som har sagt: „Vel er Jeg en Konge; men mit Rige er ikke af denne Verden.“ Kunde Paverne efter den 18. Juli 1870 have været fristede til at blande sig i politiske Ting, saa vilde det have været i Preussen og Tydskland. Politiken har der i de sidste Aar i det Hele havt et kirkeligt Præg; næsten alle der omhandlede Spørgsmaal vedrøre Kirken og kirkelige Anliggender. Desuden findes der et stærkt, vel organiseret Parti, Centrumspartiet, der gjerne — skjøndt unøiagtigt — ansees for et katholsk Parti. Naar Bismark, som ovenfor sagt, har nærmet sig Pavestolen, ledes han vel ogsaa af den Hensigt, gennem Paven at kunne

øve Indflydelse paa sine meest frygtede, characterfaste Modstanderes politiske Holdning. Den liberale Presse har endog bestræbt sig for at bagvænke Centrumspartiet, som om det viste sig ulydigt mod Paven og gjenstridigt mod Roms Planer og Vink.

Men Forventningerne ere skuffede; Bagvaskelserne ere gjorte til Løgn. Centrumspartiets Ordfører, Windthorst, har i Mødet af 11. Decbr. f. A. givet den afgjørende Erklæring:

„I de 7 Aar, som vi her have gennemkæmpet, har man altid forekastet os, at vi fik vore Instruxer fra Rom. Jeg har med alle mine Venner ligefrem nægtet det, og jeg kan endnu den Dag idag gjentage, hvad jeg tidligere paa en af Kampdagene har sagt: Aldrig er der givet mig noget Vink fra Rom, ei engang det mindste angaaende min Holdning her i Huset. Og jeg er overbeviist om, at det Samme er Tilfældet med mine Colleger.

„Er det da saa ganske ubegribeligt for de Herrer, hvorfor Curien vedvarende vægrer sig ved, paa en hvilken-somhelst Maade at blande sig i en Stats indre politiske Kampe?

„Gjorde den ikke det, saa kunde den jo med Grund beskyldes for at stræbe efter en Medregering i Staternes Anliggender. Men denne Medregering stræber den paa ingen Maade efter, og derfor nægter den en hvilken-somhelst Indblanding.

„Desuden har den katholske Kirke aldrig erklæret sig for en bestemt Statsforfatning, der burde indføres allevegne. Kirken har sit vidtudstrakte Gebeet i monarkiske Stater, i republikanske Stater, i Stater af enhver Art; hvis den da vilde nedlade sig til at indvirke paa det politiske Livs Kampe, maatte den uundgaaeligt komme i Conflict med de mangfoldige Forbindelser, som den maa opretholde.

„Og tilsidst, troe de Herrer da ikke, at, da Kirken kun tager Hensyn til Sjælene, maa det være den høist magtpaaliggende, at ingen Bekjender af den katholske

Tro føler sig generet i, frit at bevæge sig paa det verdslige Gebeet, Republikaneren, Demokraten og Legitimisten, saavel som Monarchisten i Ordets sædvanlige Betydning — thi der gives desværre ogsaa et monarchisk Parti, der ei er legitimistisk; men det vil snart være bortfeiet —; Kirken, siger jeg, har den største Interesse i, at holde alle disse forskjellige Retninger samlede indenfor sin Kreds.

„Heri ligger Løsningen af, hvad der var en Gaade for Mange, nemlig at Curien har standhaftigt nægtet — maa-see i enkelt Tilfælde til sin egen Skade — paa nogen- somhelst Maade at indvirke paa Staternes indre Forhold.

„Vi ere blevne ved at kæmpe paa samme Maade som før; vi ere blevne ved, tiltrods for den Phrase, som vi idag have faaet at høre; Phrasen om en Fredslutning lød for længe siden. Det hed: Paven er fredelskende; I ere det ikke; I ere Rebeller mod Paven.

„Jeg mener, der er en stor Afstand mellem den Cadaver-Lydighed, man tidligere forekastede os, og denne Rebellion, og at De formentlig ville behandle Rebellerne lidt lempeligere, end De har behandlet Cadaverne!“

Mindeværdige Ord, der afgive et høitideligt Vidnesbyrd om, at Pavestolen er langt fra at blande sig i uvedkommende Ting. Den har nok med at varetage Menneskehedens overnaturlige Interesser.

(Fortsættes.)

Medlidenhed.

For nogle Aar siden kom en fattig Familie fra Elsass, Bedstefader, Moder og fire smaa Børn, til Paris midt om Vinteren. Man kunde strax see paa deres blege Ansigter og deres daarlige Klæder, at de lede stor Nød. De havde

sat sig ved Enden af en Gade i en Forstad og, uden at sige et Ord, udstrakte deres Hænder mod dem, som passerede forbi. En Arbejder, der bar en Blikkasse under Armen, som indeholdt hans Middagsmad, standsede foran denne Gruppe, hørte Børnene hulke og sagde: „Græder ikke, der er jo endnu gode Mennesker; tag og spis denne Suppe . . . Og til Dem, gode Kone, har jeg en Smule Kjød og Brød. Det er ikke Meget, men Andre ville maaskee lægge noget til.“ Der kom ogsaa virkelig flere Personer til. Store og smaa Mønter tilfløde de fattige Folk; thi Enhver følte sig greben af Arbejderens Exempel. En gammel Præst, som i Frastand havde betragtet Arbejderren, kom til ham, trykkede ham i Haanden og sagde med Taarer i Øinene: „Min Ven, hvorledes vil det nu gaae med Deres Middag?“ — „Hr. Pastor, jeg vil gjemme min Appetit til iaften.“ — „Men der er lang Tid til iaften.“ — „Den Glæde jeg føler ved Synet af disse stakkels Menneskers Lykke, styrker mig og vil give mig Kraft for hele Dagen.“ — „Min Kjære, Deres Opoffelse gaaer mig til Hjerte. Tag dette Femfrancstykke!“ Den gode Præst trykkede det i Arbejderens Haand. Denne tøvede, men tilsidst tog han imod det. Men hurtigt vendte han sig om til den fattige Familie og sagde til Moderen: „Jeg har Beskæftigelse. Men I have maaskee for lang Tid ingen. Tag det, det kommer fra Vorherre.“

Et Anbefalingsbrev.

En Kjøbmand i Wien bekendtgjorde i et Blad, at han søgte en Dreng for sit Contor, og der meldte sig halvtredsindstyve. Kjøbmanden valgte meget hurtigt en iblandt dem og afskedigede de andre. „Jeg gad dog vide“, sagde en Ven til ham, „hvorfor Du netop gav denne Dreng Fortrin fremfor alle de andre, skjøndt han ikke havde et eneste Anbefalingsbrev.“

„Du tager Feil“, lød Svaret; „denne Dreng har mange Anbefalinger. Han aftørrede Fødderne, før han traadte

ind i Huset og lukkede Døren efter sig; han er derfor ordenlig. Han gav uden Betænkning sin Stol til den gamle halte Mand: dette vidner om hans Hjertensgodhed og Opmærksomhed. Han tog Hatten af, da han kom ind, og svarede hurtigt og bestemt paa mine Spørgsmaal; han er altsaa høffig og har gode Vaner. Han tog den Bog op, som jeg med Forsæt havde lagt paa Gulvet, medens de øvrige stødte den tilside eller snublede over den. Han ventede rolig og trængte sig ikke frem; Alt gode Vidnesbyrd om hans anstændige Opførsel. Jeg lagde endvidere Mærke til, at hans Kjole var børstet og hans Ansigt og Hænder rene. Kalder Du ikke alt dette for et Anbefalingsbrev? Jeg lægger større Vægt paa, hvad jeg veed om en Dreng, efter i en ti Minuters Tid at have seet ham, end paa hvad der staaer skrevet i rosende Anbefalingsbreve.“

(St. Josephsblatt Nr. 6 1877.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Kirken har et stort Tab at beklage i Cardinal Asquinis Død. Denne Kirkefyrste var født i Fagogna, i Provindsen Udine 1809. fik sin Opdragelse i det Ghisleriske Collegium i Udine, blev præsteviet 1825, var under Leo XII. ansat ved Nuntiatoren i Neapel og derefter Delegat i Ferrara, hvor han navnlig i Revolutionssaaret 1835 udmærkede sig ved særdeles Klogskab og Fasthed. Ligeledes udmærkede han sig i 1836 som Legat i Ancona under Choleraen ved stort Mod. I Aaret 1837 blev han af Gregor XVI. som skattede ham høit, forfremmet til Biskop i p. i. Udnævnt til Cardinal 1845 var han en meget nidkjær Medarbejder i mange Congregationer og flere Ordenssamfunds Protector. Hans faste Helbred havde nok tilladt ham et længere Liv i Kirkens Tjeneste, hvis han ikke den 13. November havde brækket et Been ved et Fald, der siden fængslede ham til Sengen og blev Aarsag til hans Død.

England. Den nylig converterede Orby Shipley, en af de meest fremragende og lærde Ritualister, har i en Skrivelse til „Times“ fremlagt de Grunde, der bevægede ham til at blive Katholik. Han har, siger han deri, hverken sine Venners Raad eller Controversskriverne at takke for sin Conversion; ei heller har nogen ydre Indflydelse bragt ham dertil. Det er ene og alene den guddommelige Naade, som har kaldet ham. Indtil sin Conversion havde han, fortæller han, bygget sin Tro og sit Liv paa et falsk Princip, nemlig paa sin Privatmenings Grundlag. Men da han indsaae, at ene Autoriteten kunde være det rigtige Princip for Troen og det religiøse Liv, og at denne Autoritet ene og alene lærtes og gennemførtes af den katholske Kirke, saa havde han forladt Statskirkens brøstfældige Bygning og var bleven Katholik. Han tvivlede meget om, at hans mange Venner, støttede paa dette Princip, vilde følge ham. Men vilde baade disse Venner og Statskirkens øvrige Tilhængere istedetfor Privatmeningen antage Autoritetsprincipet, saa vilde de ogsaa snart naae til den Erkjendelse, at kun den katholske Kirke er den sande af Christus stiftede Kirke.

Goa (Ostindien) Reuters „telegr. Bureau“ melder fra Goa under 3. Decbr. 1878: „Den h. Franciscus Xaverius' Legeme, der som bekjendt er uforkrænkeligt, hvilket Enhver kan overbevise sig om, blev idag paa den Helliges Festdag udstillet i Cathedralkirken. En utallig Skare af Katholiker og Protestanter, der vare sammenstrømmede fra Verdens mange forskjællige Dele, vare tilstede ved Høitideligheden, som havde en gribende Charakteer. Stor Enthusiasme herskede blandt de Tilstedeværende.“ Den hellige Missionær døde for over tre hundrede Aar siden efter en tiarig Missionsvirksomhed i Indien og Japan og paa Veien til China.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 19. Januar. 2. Søndag efter Epiphanie. Jesu Navnefest. — 20. M. Fabian og Sebastian, Mart. 21. Ti. Agnes, Jomfru og Mart. 22. O. Vincentius og Anastasius, Mart. 23. To. Marias Formæling. 24. F. Timotheus, den h. Paulus' Discipel, Biskop og Mart. 25. L. Pauli Omvendelse.

Søndagen d. 26. Januar. 3. Søndag efter Epiphanie. Knud den Hellige, Konge og Mart.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ausgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 „ 7, og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 4. Søndagen den 26de Januar. 1879

Indhold: Pave Leo XIII.' Encyclica. Det henrundne Aar. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Paris, London, Darmstadt.

Pave Leo XIII.' Encyclica. *)

„Til Vore ærværdige Brødre, alle Patriarcher, Pri-
mater, Ærkebiskopper og Biskopper i den katholske
Verden, som ere forenede med den h. Stol.

Leo P P. XIII.

Ærværdige Brødre! Hilsen og apostolisk Velsignelse!

Allerede i Vor strax ved Vort Pontificats Tiltrædelse
til Eder rettede Encyclica have Vi ikke undladt, ærvær-
dige Brødre, hvad Vort apostoliske Embedes Pligt op-
fordrede Os til, nemlig at henlede Eders Opmærksomhed
paa den fordærvelige Pest, der som en dødbringende
Smitte sniger sig om i Samfundet, og, ved at an-
gribe de dybest liggende Betingelser for dets Sam-
menhold, udsætter det for de største Farer, ligesom
Vi samtidigt hermed have henviist til de Lægemedler,
der kunde bringe det Redning og fjerne de store Farer,
der true det. Men de Onder, som Vi dengang beklagede,

*) Meddeelt efter en af den Pavelige Nuntius i Wien foranstaltet
Oversættelse i det wienske Blad „Vaterland“.

ere i kort Tid tiltagne i den Grad, at Vi see Os nødsagede til atter at tale til Eder derom; thi det er, som om hørte Vi Prophetens Ord lyde i Vore Øren: Raab uden Ophør, opløft din Røst som en Basune (Isaias 38, 1). I kunne let tænke Eder, ærværdige Brødre, at Vi tale om de Mennesker, som under forskjellige næsten barbariske Sectnavne: Socialister, Communister, Nihilister ere udbredte over hele Verden, og som, nøie forbundne med hverandre til Urettens ugudelige Sammenhold, ikke længere søge Beskyttelse i hemmelige Sammenkomsters Mørke, men optræde aabenlyst med kjække Udfordringer og søge at iværksætte deres længe nærrede Plan, at tilintetgjøre Grundlagene for alt borgerligt Samfundsliv. Det er disse Mennesker, om hvilke den bellige Skrivt vidner, at de besmitte Kjødets, foragte Øvrighed og bespotte Værdigheden (Judas 8). De have nemlig Intet ladet uantastet og ukrænket, som guddommelige og menneskelige Love med Viisdom have anordnet til det menneskelige Livs Sikkerhed og Forædling; de nægte de høieste Myndigheder Lydighed, hvilke efter Apostlens Formaning, ethvert Menneske skal underordne sig, og hvilke Gud har forlehnet Herskermagt, og de prædike den fuldkomneste Lighed mellem alle Mennesker i Henseende til Rettigheder og Pligter. Den naturlige Forening mellem Mand og Kvinde, der endog af barbariske Folk agtedes for hellig, vanære de, og løsne dette Baand, som er Familielivets væsentlige Grundbetingelse, eller give det til Priis for deres onde Lyster. Lokkede af Begjærlighed efter timeligt Gods, der er Roden til alt Ondt, og forleder dem, som hengive sig til den, til Affald fra Troen (1 Tim. 6, 10), bekæmpe de den af Naturloven sanctionerede Eiendomsret, og stræbe ad usigelig forbryderiske Veie — under Foregivende af at bære Omsorg for alle menneskelige Fornødenheder og tilfredsstille alle Ønsker — at røve Alt og gjøre til fælleds Eiendom hvad der er erhvervet ved retmæssig Arv, ved Aandens og Hændernes Arbeide, eller ved en nøisom og

sparsommelig Leveviis. Og disse fordærlige Meninger foredrage de i deres Forsamlinger samt udbrede dem i en Mængde Tidsskrifter og Aviser; og dette har havt til Følge, at den kongelige Majestæt og Herskermagt i den Grad er bleven Gjenstand for den oprørsksindede Mængdes Uvillie og Had, at ugudelige Forbrydere, i utaalmodig Higen efter at frigjøre sig for ethvert tvingende Baand, mere end eengang i korte Mellemlum endog have fordristet sig til forræderiske Angreb paa Fyrsternes Liv. for, efter at have ryddet dem af Veien, hvis Autoritet og Magt de havde Aarsag til at frygte, at kunne vinde frit Raaderum for deres Forbrydelser og opfylde det menneskelige Samfund med Oprør, Rov og Mord. Disse Ugudelighedens dumdristige Foretagender, som fra Dag til Dag true det borgerlige Samfund med store Farer og opfylde alle Hjerter med ængstelig Uro, have deres Grund og Oprindelse i de giftige Lærdommes slette Udsæd, som i tidligere Tider blev udstrøet blandt Folkene, og i sin Tid bar saa fordærlige Frugter. Thi I vide vel, ærværdige Brødre, at den afsindige Kamp mod den katolske Kirke, som siden det 16. Aarhundrede stadigt og med voxende Heflighed er vedligeholdt indtil den nærværende Tid, har til Formaal, fuldstændigt at afkræfte den aabenbarede Sandhed, og, efter Tilintetgjørelsen af enhver overnaturlig Tingenes Orden, at tilstede den menneskelige Fornufts Opdagelser og Feberdrømme en ubegrændset Tumleplads.

Denne Vildfarelse, som med Urette beraaber sig paa Fornuftens Medhold, medens den tvertimod hidser og skærper den Mennesket medfødte Begjærlighed efter Udmærkelse og giver alle Drivter og Lyster Tøilen, fik derfor snart ikke blot Magt over mange enkelte Menneskers Hjerter, men banede sig i det videste Omfang Vei til det borgerlige Samfund. Som Følge heraf bleve i Medfør af en ny, selv blandt Hedninger uhørt Ugudelighed Statsforfatninger grundlagte uden Hensyn til Gud og den af Ham fastsatte Ordning, og man sagde, at

den offentlige Autoritet hverken havde sin Oprindelse, eller sin Majestæt, eller sit Herredømme, eller sin Magt fra Gud, men fra Folkets store Masse, hvilken, da den har løsrevet sig fra enhver højere Ordning, ikke vil underkaste sig andre Love, end dem, som den selv finder for godt at give sig. Efterat man dernæst havde bekæmpet og forkastet Religionens overnaturlige Sandheder som folkefjendske, maatte Menneskeslægtens Skaber og Forløser efterhaanden forvises fra Universiteter, Lyceer og Gymnasier og fra hele det offentlige Liv. Efterat man saa endelig havde overgivet Læren om det tilkommende evige Livs Belønninger og Straffe til Forglemmelse. indskrænkede man sin brændende Længsel efter Lyksalighed til det nærværende Liv. Og da disse Lærdomme vidt og bredt udbredtes, og Tøilesløsheden i Tænken og Handlen allevegne er i Tiltagende, er det intet Under, at de lavere Classer af Folket blive kjede af deres fattige Hjem og de piinagtige Værksteder, og opfyldes af Begjærlighed efter at boe i de Riges Huse og faae Deel i deres Formue. Det er intet Under, at der ikke mere er nogen Ro enten i det offentlige eller private Liv, og at Menneskeslægten er ikke langt fra at befinde sig paa det høieste Trin af Fordærvelse. Men Kirkens øverste Hyrder, der have den Pligt at beskytte Herrens Hjord mod Fjendernes Efterstræbelser, vare itide betænkte paa at afvende Faren og bære Omsorg for de Troendes Vel. Thi snart efter at de hemmelige Selskaber, i hvis Skjød Sæden til disse Vildfærelser spirede, havde begyndt at faae Udbredelse og finde Fremgang, have de romerske Paver Clemens XII. og Benedict XIV. ikke undladt at blotte hine Secters ugudelige Planer og advaret de Troende overalt i Verden mod de fordærvelige Grundsætninger, der skjulte sig i Mørket. Men efter at der af dem, som roste sig af at være Philosopher, var blevet tilkjendt Mennesket en tøilesløs Frihed, og den saakaldte „nye Ret“ imod den naturlige og guddommelige Lov var bleven opfundet og begyndte at blive sanctioneret, paaviste Pius VI. i offen-

lige Documenter disse Lærdømmes ugudelige Charakteer og indre Falskhed, og forudsagde i sin apostoliske Omsorg den Fordærvelse, hvori de vilde styrte det sørgeligt bebragte Folk. Men, da det desuagtet ikke lod sig forebygge, at de slette Lærdomme fra Dag til Dag fremdeles fandt Indgang hos Folket, ja endog fik Indflydelse paa Staternes offentlige Beslutninger, have Pius VII. og Leo XII. belagt de hemmelige Secter med Kirkens Anathem og gjentagne Gange advaret Samfundet mod de Færer, hvormed de truede det.

Det er Alle vitterligt, med hvor alvorlige Ord og med hvor stor Fasthed og Vedholdenhed vor berømmelige Forgænger Pius IX. baade i Allocutioner og Encycliker til alle Kirkens Biskopper bekæmpede Secternes ugudelige Planer, og særligt den i den sidste Tid sig udbredende socialistiske Pest. Men det er høist beklageligt, at de, hvem Omsorgen for det offentlige Vel er anbetret, have ladet sig hilde i ugudelige Menneskers Rænker, og at de, skrækkede ved deres Trudsler, stedse have indtaget en mistænsom, ja endog fjendtlig Holdning ligeoverfor Kirken; thi Secternes Anstrængelser vilde forblevet frugtesløse, dersom den katholske Kirkes Lære og de romerske Pavers Autoritet stedse af Fyrster og Folk vare holdte tilbørligt i Ære, eftersom den levende Guds Kirke, som er Sandhedens Støtte og Grundvold, altid har indskærpet de Lærdomme og Bud, der fremfor Alt have til Øiemed at værne om Samfundets Sikkerhed og Ro og med Rode oprykke Socialismens fordærvelige Giftplante. Thi ihvorvel Socialisterne endog misbruge selve Evangeliet, for at skuffe de Uvidende, og ihvorvel de have vant sig til at fordreie det efter deres Meninger, saa er der dog en saa stor Forskjæl mellem deres Lære og Christi heldbringende Lærdomme, at der ikke lader sig tænke nogen større: thi hvad Samfund har Retfærdighed med Uretfærdighed, eller hvorledes lader Lys sig forlige med Mørke? (2 Cor. 6, 14.) Men de høre ikke op med at sige, at alle Mennesker efter deres Natur ere lige og

paastaa derfor, at de hverken skyldte Majestæten Ære og Ærefrygt, eller Lovene Lydighed, naar disse ikke ere billigede og stadfæstede af dem. I Modsætning hertil lære de evangeliske Kildeskrivter, at Menneskenes Lighed bestaaer i, at Alle have den samme Natur og, som Guds Børn, ere kaldede til samme ophøiede Værdighed, samt tillige deri, at, ligesom eet og samme Maal foreholdes dem Alle, saaledes skal ogsaa Enhver dømmes efter den samme Lov, og efter Fortjeneste erholde Løn eller blive straffet. Men Evangeliet lærer tillige, at Uligheden i Henseende til Magt og Rettigheder hidrører fra selve Naturens Herre, efter hvem al Faderlighed har Navn i Himlen og paa Jorden (Eph. 3, 15). Thi efter den katholske Kirkes Lære og Forskrift ere Fyrsternes og Undersaatternes Hjerter ved gjensidige Pligter og Rettigheder forbundne med hverandre paa en saadan Maade, at saavel Herskermagten holdes i Skranker, som Lydigheden falder let, og dens Bevæggrunde befæstes og adles. Kirken indskærper stadigt Undersaatterne det apostoliske Ord: Der gives ingen Magt uden af Gud. og den som bestaaer, er anordnet af Gud. Den som derfor modsætter sig Magten, han modsætter sig Guds Anordning, og de som modsatte sig, skulle faae deres Dom. Og Apostlen befaler tillige at adlyde ikke blot for Straffens, men ogsaa for Samvittighedens Skyld, og at give Enhver hvad man er ham skyldig: den, hvem I ere Skat skyldige, Skat, den, hvem Told, Told, den, hvem Frygt, Frygt, den, hvem Ære, Ære. (Rom. 13).

Han, som har skabt Alt og styrer Alt, har i sit Forsyns Viisdom anordnet, at det lavest Stillede skal naae sit Maal igjennem et Mellemlid, og dette atter igjennem Noget, som ligger høiere. Ligesom han altsaa vilde, at der selv i Himmerige skulde være forskjellige, hverandre underordnede Chore af Engle, og ligesom han ogsaa i Kirken har indført forskjellige Rangtrin og en Forskjæl mellem Embederne, saaledes, at ikke Alle ere Apostle, ikke Alle Lærere, ikke Alle Hyrder: saaledes har han

ogsaa i det borgerlige Samfund anordnet flere Stænder, der i Henseende til Værdighed, Rettigheder og Magt ere forskjællige fra hverandre, saa at Staten, ligesom Kirken, er eet Legeme, der omfatter mange Lemmer, det ene vigtigere end det andet, men alle gjensidigt betingende hverandre og virksomme for det fælleds Vel.

Men for at Folkenes Styrere skulle bruge den dem forlehnede Magt til at opbygge og ikke til at nedbryde, minder Kirken medrette om, at ogsaa Fyrsterne ville blive Gjenstand for den høieste Dommers Strengthed. Paa Guds Vegne tilraaber den dem alle: Laaner (Viisdommen) Øre I, som herske over Folkenes Mængde, og behage Eder i Nationernes Skarer; thi Herredømmet er Eder givet af Herren, og Magten af den Allerhøieste, som vil undersøge Eders Gjerninger og udforske Eders Tanker Thi den strengeste Dom udgaaer over dem, som ere satte over Andre Gud vil ikke ansee Nogens Person og ikke vige tilbage for nogen Storhed, fordi Han har skabt den Ringe saavel som den Store og har lige stor Omsorg for Alle. Men den Mægtigere har en strengere Straf at vente (Viisd. 6). Om da end Magten skulde blive ubesindigt misbrugt af Fyrsterne, saa de udvide den over dens tilbørlige Grændser, da tillader den katholske Kirkes Lære ikke egenmægtigt at tage sig tilrette imod dem, for at Rolighed og Orden ikke skal blive endnu mere forstyrret, og Samfundet udsættes for endnu større Ulykker. Skulde det endog komme dertil, at ingen timelig Udvei synes mere at være tilbage, da lærer den christelige Taalmodighed os at fremskynde Hjælpen ved indstændige Bønner til Gud. Og dersom Lovgivernes og Fyrsternes Beslutninger skulde anordne og foreskrive Noget, som er i Strid med den guddommelige eller naturlige Lov, saa byde det christne Navns Værdighed, christelig Pligt og apostolisk Lære at adlyde Gud mere end Mennesker.

(Sluttet.)

Det henrundne Aar.

(Fortsat fra Nr. 3.)

For endnu at kaste et flygtigt Blik paa den katolske Kirke i vore nordiske Egne, erindre vi med Glæde, at alle tre Landes høieste kirkelige Foresatte i 1878 atter ere dragne til Sct. Peters Grav for der at bevidne deres og vor Hengivenhed og Kjærlighed til Sct. Peters Eftermand og vor inderlige Forbindelse med den romerske Kirke, „til hvilken, efter den h. Martyr Irenæus' († 202) Ord, alle Troende i alle Lande maae slutte sig formedelst denne Kirkes Forrang og høiere Værdighed“. De vilde tillige i Medfør af kirkelig Skik og Lov aflægge Regnskab for deres Embedsførelse, og hente ny Kraft og Styrke tilligemed den h. Faders Velsignelse baade for dem selv og alle dem betroede Sjæle.

For Norges Vedkommende vil den 12. Marts 1878 forblive i velsignet Minde. Loven af dette Datum har nemlig for en Deel lettet det Tryk, hvormed den lutherske Statskirke tyngede paa alle Dissenter, altsaa ogsaa paa Katholikerne. I den norske Constitution var nemlig fastsat, at alle Embedsmænd uden Undtagelse maatte høre til Statskirken. Men denne sneverhjertede Tvang er nu for en stor Deel bortfalden; den indskrænkes i Fremtiden til Ministrene og Dommerne, medens de øvrige Embedsmænd ere fritagne for den.

Missionsgjerningen i Finmarken og Lapland har i afvigte Aar taget et nyt Opsving. I Spidsen for den staaer siden 25. Juli den nidkjære Pastor Clemens Hagemann, der tidligere har udfoldet en utrættelig Virksomhed i Christiania som Sognepræst ved Sct. Olafskirken og Directeur for Vaisenhuset, samt som Forfatter til adskillige Skrifter, og ved mangfoldige Reiser til den gode Sags Fremme. Ved Iishavets Strandbred har han i kort Tid bygget en Kirke til Ære for Christendommens Forkæmper og Beskytter, Ærkeenglen Michael, og alt den

31. October indviet den. Understøttet af Katholikernes Bønner og Kjærlighedsgaver tør han haabe at kunne udrette noget stort til de stakkels Indfødtes Frelse, tilmed da de vise ham og hans Arbeidsfæller stor Velvillie og Tillid.

Angaaende Danmark fortjene to Begivenheder at kaldes i Erindring. I Aarhus viser det midlertidige Capel i Skolebygningens nederste Etage sig ikke længere stort nok til at rumme den unge Menigheds Medlemmer samt de Andægtige, der føle sig tiltrukne af Guds Ords Forkyndelse og den øvrige Gudstjenestes Høitidelighed. De nidkjære Geistlige sammesteds agte derfor at bygge et værdigt Gudshuus, der med Hæder kan indtage sin Plads i Jyllands største Kjøbstad ved Siden af Sct. Clemenskirken og Vor Frue Kirke. Dagen efterat Sct. Michaelskirken i Hammerfest var bleven indviet, Allehelgensdag den 1. November, blev Grundstenen til den lagt under høitidelige Cæremonier og Menighedens glade Deeltagelse.

Næppe mindre glædeligt er det, at i selve Hovedstaden et nyt — det femte — Alter er blevet reist paa et beleiligt Sted i Kronprindsessegade. Sindrigt var en betydningsfuld Dag fastsat til Capellets Aabning, nemlig Jesu Hjertefest, den 28. Juni. Om det end ikke lykkedes at faae Capellets smagfulde Indretning fuldendt, vare Arbejderne dog med Energi saa vidt fremmede, at den høitidelige Indvielse virkelig kunde finde Sted paa den fastsatte Festsdag. Hr. Prælat Grüder knyttede sin Indvielsestale til Jesu Hjertefestens Betydning og ytrede, at Capellet vistnok skulde staae aabent for Enhversømhelst, der maatte føle Trang til der at søge Trøst, Styrke eller Hjælp; det skulde jo være indviet til Ære for Hans Hjerte, som havde sagt: „Kommer til Mig Alle, som have Møie og ere betyngede, og Jeg vil vederkvæge eder.“ Men isærdeleshed skulde Jesu-Hjertecapellet tjene Mariacongregationens Medlemmer som Forsamlingssted.

— Det er navnlig denne Capellets Bestemmelse, der i dets Oprettelse lader os see en saare glædelig Begivenhed.

Det er nu just to Aar siden, at Congregationen blev grundlagt. De Mænd, som først samledes, havde sat sig et høit Maal. En af dem udtalte i en Meddelelse til „Nord. Kirket.“ (Aarg. 1877 S. 10), undertegnet L., at han i sine Ungdomsaar havde lært denne Congregation at kjende; han mindedes grant, at den talte sine Medlemmer blandt Høie og Lave, Rige og Fattige; alle vare Mænd i Ordets egenlige Forstand, Mænd, der hverken saae til Høire eller Venstre, men fulgte den lige Vei, som deres engang fattede og rodfæstede Overbeviisning foreskrev dem, Mænd, der nøde deres saavel protestantiske som øvrige katholske Medborgeres fulde Tillid og Agtelse. og hvis eneste Modstandere, i Grunden taget, kun de saakaldte Navnkatholiker vare, hvilke der, som overalt, vare Folk, der bare Kappen paa begge Skuldre, Folk uden Principer eller Characterfasthed enten i det religiøse eller i det borgerlige Liv.

„Det kan ikke fordøiges“ — meente den ærede Meddeler — „at der udfordres en mere end almindelig Grad af christelig Fuldkommenhed for at blive et værdigt Medlem af Congregationen, og at det er saare vanskeligt for en lille Menighed at stille et saadant Elitecorps af religiøssindede Mænd i vor blødagtige Tid, som skyer alle Anstrængelser for et høiere Liv, og hvor Enhver helst vil befale og kun Faa adlyde. Om den kjøbenhavnske Menighed vil være istand til i den nærværende Tid at oprette og vedligeholde den Marianske Congregation, vil jo Tiden vise; og det vilde sikkert være et glædeligt Tidens Tegn, om Ideen blev realiseret.“

Og Ideen er realiseret; vi have det forventede glædelige Tegn som fuldendt Kjendsgjerning for Øinene; Congregationen er bleven oprettet alt for to Aar siden; den har ikke blot vedligeholdt sig, men er endnu stedse i Tiltagende, saa den nu for Tiden tæller nogle og tredive Medlemmer.

Disse bestræbe sig for at vise sig som „værdige Medlemmer, Mænd i Ordets egenlige Forstand, der hverken see til Høire eller Venstre, der ved et godt Exempel give et lysende Billede af Trofasthed og Kjærlighed til vor hellige Religion under alle Livets Forhold“. De ville i sig selv levere et Beviis for, at endnu i vort nittende Aarhundrede ere Gudfrygtighed og christeligt Sindelag „nyttige til alle Ting“, og at christelig Dyd kan trives og blomstre selv i vor usunde Atmosfære.

Et smukt Beviis derpaa er ikke blot den Punktlighed, hvormed de efter Congregationens Regler indfinde sig til de regelmæssige Ugemøder i deres smagfuldt udstyrede Congregationscapel, men ogsaa den Iver, de vise i at tage Deel i de overordenlige Foredrag der holdes af deres ihærdige Præses som Forberedelse til nye Medlemmers Optagelse og fælleds Communion paa Titularfesten, Mariæ ubesmittede Undfangelses Mindedag.

Saa ypperlige Midler til at styrke det christelige Sindelag og Liv kunne umulig anvendes i Længden uden at frembringe glædelige Virkninger, ved Hjælp af den Naade, som alle Congregationens Medlemmer i daglige passende Andagtsøvelser øse ved Guds Moders Mægling af Jesu Hjertes udtømmelige Kildevæld.

Til sidst maae vi med Tak til Gud erindre det Gode, som Forsynet har givet Joseph-Søstrene her og i Provindserne Leilighed og Kraft til at virke til de Trængendes Hjælp og Ungdommens Underviisning.

Hør have de paa Bülovsveien aabnet en særlig Afdeling af deres franske Skole for Pigebørn; og Forældrenes Tillid til deres Kundskab, Dygtighed og Kjærlighed har betroet dem der over tredive Elever. Adgangen til et Huuscapel sammesteds, hvori der dagligen læses en h. Messe, staaer aaben ogsaa for Fremmede.

Tillige ere disse Ordenssøstre utrættelige i, efter Evne at komme de Syge og Nødlidende til Hjælp. I deres Hospital paa Nørrebroes Parcelvei have de i Aarets Løb pleiet 74 Syge, 24 Katholiker, 50 Ikke-Katholiker; 16 Patienter døde,

deriblandt 3 Smaabørn. Der udførtes 7 livsfarlige Operationer, hvoraf kun een havde Patientens Død tilfølge. Hele Aaret rundt havde een af Søstrene Nattevagt. Ved Aarets Slutning vare endnu 20 Patienter under Behandling paa Hospitalet. *)

Kjøbenhavns og Forstædernes Beboere paaskjønne Søstrenes Selvpoffrelse. Vi troe, at Taknemmelighed forpligter os til her navnlig at anføre et smukt Beviis herpaa, nemlig at Kjøbenhavns Borgerrepræsentation har i Mødet af 6. Januar d. A. fritaget Hospitalet for Grundskat.

Selv i Udlandet har Søstrenes Kjærlighedsgjerning ei blot fundet Paaskjønnelse, men ogsaa virksom Deeltagelse. Udgiverne af Maanedskrivtet „De katholske Missioner“, der udgaaer i Freiburg i Baden, tillode sig i December-numret at henlede deres henvend 12,000 Abonnenters velvillige Opmærksomhed paa det „dem varmt anbefalede Sct. Josephs-Hospital i Kjøbenhavn“, da de ansee det for at høre til „de Anstalter, som have Krav paa særlig Deeltagelse“. Ja, de saae sig endog istand til, allerede i samme Numer at tegne et ikke ubetydeligt Bidrag paa 105 Rigsmark til Hospitalet.

Virkelig have Søstrene paa Grund af det store Antal af Syge, der søge Pleie hos dem, paalagt sig selv alle mulige trykkende Indskrænkninger for muligst at tilfredsstille Alles Ønsker. Af den paatænkte Bygning er jo kun en lille Deel reist. Den vil blive udvidet, saasnart de fornødne Midler lade sig skaffe tilveie.

Nordboerne roees for deres kjærlige Hjerte og utrættelige Redebonhed til at komme deres lidende Medmennesker til Hjælp.

*) Den offentlige Gudstjeneste i Hospitalets Capel bliver paa Søndag og Festdage i Regelen besøgt af saa mange, som Capellet kan rumme. I M a l m ø pleiede de saak. „graae Søstre“ fra 1. Jan. til 31. Dec. 1878 12 Syge i 52 Dage og 72 Nætter. Alle de Syge vare Lutheranere; 9 af dem kom sig igjen, 3 døde. Søstrene havde 3 Børn i Kost og Pleie og underviste 6 i Læsning og Skrivning.

Nabolandets høisindede Velgjørenhed vil ikke beskæmme dem af Hovedstadens og Danmarks Katholiker, som kunne med Enken i Evangeliet yde deres Skjærv til dette Barmhertighedens Øiemed.

Vi haabe om et Aar at kunne glæde vore Læsere med Efterretning om, at Hospitalets Udvidelse har kunnet paabegyndes. (Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Cardinalerne frembare den 24. Decbr. f. A. deres Lykønskninger i Anledning af Julen og det nye Aar for den hellige Fader. Ved denne Leilighed holdt Leo XIII. følgende Tale til dem: „Med Glæde og stor Tilfredsstillelse besvare Vi de Lykønskninger, som De, Hr. Cardinal, i det hellige Collegiums Navn har frembaaret for Os paa Mindedagen om Jesu Christi glædelige Fødsel; og idet Vi med glad Hjerter modtage de Følelser af Hengivenhed og Kjærlighed, som De i Alles Navn har tolket for Os, benytte Vi Leiligheden til at udtale for det hellige Collegium de oprigtige Ønsker, Vi nære for Deres og Alles Velgaaende.

Tilvisse! den Hemmelighed, hvis Minde Kirken i disse Dage allevegne høitideligholder med saa stor Glæde, er særdeles skikket til at opfylde vore Hjerter med Trøst og Styrke. Thi ved denne taler Troens veltalende Røst med stor Vægt til de Troendes Hjerter og minder dem om, at Guds eenbaarne Søn, drevn af en uendelig Kjærlighed, kom tilsyne paa Jorden med den ophøiede Mission at fornye Verden, idet han drog den op af den Fordærvsens Afgrund: hvori den befandt sig, og gjenfødte den til et nyt Liv, — at han paa sin Fødsels hellige Dag begyndte den store Forløsningsgjerning og førte den til Ende ved et vidunderligt viist, mildt og tillige stærkt Liv.

Og da det til alle Tider er Hans Aand, som bærer

og styrer den af ham indstiftede Kirke for at fortsætte Hans guddommelige Mission, saa har det altid været Kirken, der frelste det menneskelige Samfund ved Forløserens guddommelige Kraft, naar det i de forløbne Aarhundreder ved egen Skyld fra den høie Værdighed, til hvilken Christus havde ophøiet det, var sunken ned i Elendighedens Afgrund.

Og i vore, i Sandhed meget sørgelige Tider, vil Samfundet ei heller finde noget andet Middel til at undflye de truende Onder, end Tilbagevenden til Christus og Forsoning med Kirken. Thi Opsætsighedens og Uafhængighedens Aand, der for Tiden rase i Samfundet og søge at omstyrte al Orden, finder ingen virksommere Modgift, end ydmyg Underkastelse og christelig selvfor nægtende Lydighed. Imod den tøilesløse Jagen efter verdslige Goder og jordiske Nydelser, denne Fordærvsens frugtbare Strøm, gives der intet mere helbredende Middel end Maadeholdenhedens Aand, Forsagelsens og Offerets Aand, som er en af Christi Disciples første Pligter.

Kun da, naar denne afgjort christelige Aand udgyder sig over det menneskelige Samfund, vil det faae den sande Fred, den Fred, som af Englene blev forkyndt ved Christi Fødsel, og som De, Hr. Cardinal, ønskede Os. Fordi den sande Fred ene grunder sig paa Orden, og man ikke finder den hos noget Menneske, hvis Fornuft ikke ganske underkaster sig Gud, og hvis sandselige Liv ikke underordner sig Fornuften, derfor er det umuligt at finde den i Samfundet, naar Myndighederne og Lovene, som styre det, ikke ere i Overensstemmelse med Sandhedens og Retfærdighedens Grundsætninger. hvilke det er Kirkens Hverv at bevare og forsvare.

Da Vi ere forvissede om, at Gud endnu vil gjøre Nationernes Helbredelse mulig, og da Vi vide, at den guddommelige Viisdom ofte ad hemmelige og skjulte og tilsyneladende i modsat Retning gaaende Veie opnaaer sine høieste Hensigter, saa tvivle Vi ikke om, at der ogsaa nu ved Kirkens frelsebringende Kraft vil skjænkes Jorden Fred og Fornyelse, og at det almindelige Forfald, i hvilket Verden nu næsten overalt befinder sig, vil tjene til at lade Frelsen blive desto underfuldere og Kirkens Seir desto mere glimrende.

Ogsaa Vi bestræbe Os for, ved Vor Virksomhed at hidføre det forønskede Øieblik, og i den Hensigt bede og

bønfalde Vi Gud paa det Varmeste og Inderligste, og nedlægge i disse Dage Vore Ønsker og Bønner ved Frelserens Krybbe.

Imidlertid meddele Vi, som et Underpant paa Vor faderlige Kjærlighed, Dem, Hr. Cardinal, og hele det h. Collegium, den Apostoliske Velsignelse. Gid den for Alle maa være en Kilde til hellig Glæde, til sand Fred og Lykke for Tid og Evighed.“ Benedictio etc.

Paris. Julefesten udfoldede i den franske Hovedstad en overordenlig Glands. Alle Kirker vare ved Midnatsmessen opfyldte indtil den sidste Plads. I Madeleine, i St. Eustache, St. Roch og St. Sulpice kunde de, som havde forsinket sig lidt, skjøndt de kom før Begyndelsen af den hellige Handling, kun med stor Møie finde en Staaplads. I Notre-Dame des Victoires var man nødt til at lukke Dørene allerede Kl. 10 om Aftenen. Hele den følgende Dag varede Tilstrømningen til Kirkerne.

London. Irlands katholske Biskopper vare d. 28. Novbr. f. A. forsamlede i Dublin for at vælge en Efterfølger af den nylig afdøde Cardinal Cullen paa Ærkebispesædet i Dublin. Valget faldt paa Dr. Mac Cabe, Cardinalens hidtilværende Coadjutor og Forvalter af Ærkebispedømmet. Han fik 43 Stemmer, medens 7 faldt paa Dr. Moran (Cardinalens Neveu) og 1 paa Dr. Wordcock, Præsidenten for det katholske Universitet.

Darmstadt. „Verordnungsblatt für die evangelische Kirche des Grossherzogthums Hessen“ indeholder en kirkelig Statistik over Aaret 1877. Derefter besøge i Landet Hessen gjennemsnitlig 19,7 Procent af Befolkningen Kirken. For Hovedstaden angiver Statistiken 6,3, for Mainz 6,4, for Offenbach 1,6, for Giessen 4,3 og for Worms 7,4 Procent. Tallet af Begravelser uden Kirkens Hjælp er 29,1. Af Selvmord blandt Protestanter forekom der 337 Tilfælde.

Ansgariusforeningen.

Mandagen den 27. Januar afholdes et Bestyrelsesmøde i Formandens Bopæl, Strandveien Nr. 91 Kl. 7½ Aften.

Elisabethforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 2. Februar efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

I Sct. Ansgarskirken begyndes Søndag Aften den 26. Januar en Række af Prædikener over Indholdet af den Pavelige Encyclica.

Søndagen d. 26. Januar. 3. Søndag efter Epiphanie. Knud den Hellige. — 27. M. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkel. 28. Ti. Cyrillus, Biskop. 29. O. Frants af Sales, Biskop og Kirkel. 30. Tø. Martina, Jomfru og Martyr. 21. F. Petrus Nolascus, Bekj. 1. Februar. L. Ignatius, Biskop og Mart.

Søndagen d. 2. Februar. 4. Søndag efter Epiphanie. Mariæ Renselse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprind-
 sessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
 Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
 Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars
 Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 5. Søndagen den 2den Februar. 1879

Indhold: Pave Leo XIII.' Encyclica. Det henrundne Aar.

Pave Leo XIII.' Encyclica.

(Sluttet.)

Den heldbringende Indflydelse, som Kirken udøver paa Regeringens Ordning og det borgerlige Samfunds Opretholdelse, maa nødvendigviis ogsaa føles og erfares af det huuslige Samliv, hvoraf alle Stater og Riger ere fremgaaede. Thi I vide, ærværdige Brødre, at dette Samfunds sande Natur — overensstemmende med Naturrettens Væsen — fornemmelig grunder sig paa Mandens og Kvindens uopløselige Forbindelse, og fuldstændiggjøres ved Forældres og Børns, Herrers og Tjeneres gjensidige Pligter og Rettigheder. I vide ligeledes, at denne Forbindelse bliver saagodt som ganske ophævet ved Socialismens Fordringer. I det mindste maa Savnet af den Fasthed, som det religiøse Baand giver Familielivet, nødvendig udøve en svækkende Virkning paa Faderens Magt over Børnene og disses Pligter mod Forældrene. Kirken derimod lærer, at Ægteskabet i alle Dele skal holdes i Ære (Hebr. 13, 4), efterdi Gud ved Verdens Begyndelse

har indstiftet det til Menneskeslægtens Formerelse og Vedligeholdelse og betegnet det som uopløseligt. Endvidere lærer Kirken, at den ægteskabelige Forbindelse ved Christus er bleven fastere og helligere ved, at han har forlehnet den et Sacraments Værdighed og gjort den til et Afbillede af sin Forening med Kirken. Ligesom nemlig efter Apostlens Ord Christus er Kirkens Hoved, saaledes er Manden Kvindens Hoved, og ligesom Kirken er underlagt Christus, der elsker den med en reen og evig Kjærlighed, saaledes skulle ogsaa Kvinderne være deres Mænd undergivne og elskes af dem med en trofast vedvarende Kjærlighed. Paa lignende Maade ordner Kirken ogsaa Fædres og Herrers Myndighed, for at denne, uden at overskride sine Grændser, maa være istand til at holde Børn og Tjenere til Lydighed og Orden. Efter den katholske Lære stammer Forældres og Herrers Autoritet fra den himmelske Fader og har altsaa ikke blot sin Kilde og sin Kraft i Hans Autoritet, men maa ogsaa have Natur og Væsen tilfældes med den. Derfor formaner Apostlen Børnene til at adlyde deres Forældre i Herren og til at ære Fader og Moder, hvilket er det første Bud med Forjættelse (Eph. 6). Men Forældrene byder han: I Fædre, opirrer ikke eders Børn, men opdrager dem i Herrens Formaning og Tugt. Fremdeles byder den samme Apostel Tjenerne, at de skulle adlyde deres timelige Herrer som Christus, at de skulle tjene dem med god Villie som Christi Tjenere, medens han formaner Herrerne til at afholde sig fra Trudsler og huske paa, at de have en Herre i Himlen, og at Gud ikke anseer Personen. Dersom Alt dette overensstemmende med Guds Villie blev efterlevet af alle dem, som det angaaer, saa vilde isandhed enhver Familie til en vis Grad fremstille et Billede af det himmelske Huus, og de store Velgjerninger, der maatte blive Frugten deraf, vilde ikke indskrænke sig til Familiens snevre Kreds, men i rigeligt Maal ogsaa udbrede sig over alle offentlige Forhold.

Dernæst maa det heller ikke glemmes, hvad den katholske

Kirke lærer om Brugen, Besiddelsen og Fordelingen af de Goder, der ere bestemte for Livets nødtørftige Ophold og til Gavn for hele Samfundet. De sociale Sectererere lære nemlig, at Eiendomsretten er en menneskelig Opfindelse, der strider imod alle Menneskers naturlige Lighed; de tragte efter Fælledskab i Eiendom og paastaae, at Armod ikke kan bæres med Taalmodighed og Tilfredshed, og at der aldrig vil blive Fred og Venskab mellem Fattige og Rige, eftersom hine ere af den Mening, at de have Ret til at antaste disses Eiendom.

Kirken derimod anerkjender en nødvendig Ulighed i Besiddelse mellem de i Henseende til legemlige og aaandelige Kræfter af Naturen forskjellige Mennesker, og byder derfor, at den af selve Naturen fremgaaende Ret til Eiendom og Besiddelse af Enhver skal agtes for uantastelig og ukrænkelig; den veed nemlig, at Gud, al Rets Ophav og Beskytter, har ved Naturloven saa strengt forbudt Tyveri og Ran, at det ikke engang er tilladt at begjære fremmed Gods, og at Tyve og Røvere ikke mindre end Ægteskabsbrydere og Afgudsdyrkere ville blive udelukkede af Himmerige. Dog forsømmer den derfor ikke Omsorgen for de Fattiges Fornødenheder; den omfatter dem tvertimod med moderlig Kjærlighed, fordi den veed, at Christus agter for gjort imod ham selv hvad der gjøres for den Allerringeste blandt de Fattige, og holder dem som sine Afbilleder i stor Ære. Derfor understøtter Kirken dem i saa stor Udstrækning som muligt; den sørger for, at der overalt oprettes Stiftelser og Hospitaler til deres Optagelse og Forpleining, og tager disse i sin særdeles Beskyttelse. Den byder med de meest indtrængende Ord de Rige, at dele deres Overflod med de Fattige, og truer dem med Guds Dom, der vil straffe dem i Evigheden, naar de ikke komme de Fattige til Hjælp i deres Nød. Endelig trøster og styrker den især de Fattiges Sjæle, deels ved at foreholde dem Christi Exempel, som, uagtet han var den rigeste af Alle, for vor Skyld blev fattig, deels ved at bringe de Ord i Erindring, hvormed

han har priist de Fattige salige og givet dem Haab om den evige Salighedsløn. Hvo maa ikke erkjende, at dette er det bedste Middel til at bilægge den gamle Tvedragt mellem de Fattige og Rige? Det fremgaaer nemlig klart saavel af Nutidens Tilstande, som af indlysende Kjendsgjæringer, at, naar man forkaster eller undlader Anvendelsen af dette Middel, maa nødvendigt Eet af To blive Tilfældet: Enten vil den største Deel af Menneskeslægten nedsynke i det forsmædelige Slaveri, som i lang Tid bestod i Hedningeverdenen, eller Samfundet vil blive hjemsøgt af vedvarende Uroligheder, og skjændet ved Rov og Ran, hvilket desværre i den nyere Tid oftere har været Tilfældet.

Under disse Omstændigheder, ærværdige Brødre, henvende Vi, hvem hele Kirkens Styrelse paahviler — ligesom Vi ved Vort Pontificats Tiltrædelse have viist de af denne Tids ildevarslende Uveirsstorme omtumlede Folk og Fyrster den Havn, hvor de vilde finde et sikkert Tilflugtsted — ogsaa nu, i Medfør af den sidste Tids truende Fare, paany Vort apostoliske Ord til dem, og bede Folkenes Fyrster atter og atter indstændigt, at de til deres egen og deres Staters Frelse ville laane Øre til Kirkens Røst, og i Erkjendelsen af, at den stedse har indlagt sig store Fortjenester af Folkenes og Landenes Velvære, tilfulde indsee, at Staternes Velfærd og Religionens Betydning ere saa nøie forbundne, at i samme Forhold, som man unddrager Kirken det skyldige Hensyn, i samme Forhold aftager den undersaatlige Pligtfølelse, og forsvinder Agtelsen for Religionens Hellighed. Saafremt de da maatte erkjende, at Christi Kirke er i Besiddelse af en indre Kraft til at afvende den sociale Fordærvelse, som hverken findes i de verdslige Love, eller i Øvrighedens Tvangsforanstaltninger eller i Soldaternes Vaaben: da ville de ikke tøve med atter at gjengive Kirken den Magt og den Frihed, der vil gjøre den muligt at udøve sin heldbringende Indflydelse til hele det menneskelige Samfunds Bedste.

Men I, ærværdige Brødre, der klart erkjende disse

faretruende Onders Oprindelse og Natur, stræber med Eders Sjæls hele Kraft efter, at den katholske Kirkes Lære bliver indplantet i alle Gemytter og trænger dybt ind i dem. Sørger for, at Alle fra den tidligste Alder vænne sig til at elske Gud med barnlig Kjærlighed og ære hans Navn, vise Lydighed mod Fyrsternes og Lovenes Majestæt, beherske deres Lidenskaber og underkaste sig den af Gud i det borgerlige og huuslige Samfund indstiftede Orden! Agter ogsaa vel paa, at den katholske Kirkes Sønner hverken tillægge sig hint Sectnavn, eller paa nogen Maade begunstige dets afskyelige Formaal; de skulle meget mere ved hæderlige Gjæringer og en i alle Maader ærefuld Handlemaade vise, hvor lykkeligt det menneskelige Samfund vilde være, og hvor vel det vilde befinde sig, dersom det ganske bestod af saadanne Medlemmer.

Endelig — da Socialismens Tilhængere fornemmelig søge at drage de Mennesker til sig, som udøve Haandværker eller arbeide for Løn, og som, kjede af deres Stilling, let kunne lokkes ved Haab om Rigdomme og ved Løvter om Andeel i denne Verdens Goder og Nydelser — synes heri at ligge en Opfordring til at understøtte og begunstige de Foreninger af Arbeidere, som, grundede under Religionens Beskyttelse, gjøre deres Medlemmer tilfredse med deres Skæbne, taalmodige under deres Livs Besværligheder og veilede dem til en stille og rolig Livsvandel.

Men Han, som er Begynder og Fuldender af Alt hvad der er godt og heldbringende, give sin Velsignelse baade til Vore og Eders Foretagender!

Iøvrigt forhøier Tanken om disse Festdage, da vi med den sædvanlige Høitidelighed skulle feire Mindet om Herrens Fødsel, det Haab, at Hjælpen er nær. Den samme nye Frelse, som Christus ved sin Menneskevordelse bragte den aldrende og i den dybeste Elendighed ned-sunkne Verden, den byder han ogsaa Os at haabe; og den samme Fred, som han dengang lod forkynde ved

Englene, har han ogsaa lovet at give os. Thi Herrens Arm er ikke forkortet, saa han ikke skulde hjælpe, og hans Øre er ikke døvt, saa han ikke skulde høre (Is. 59, 1).

Idet Vi altsaa i disse Lykke og Glæde forjættende Dage ønske Eder, ærværdige Brødre, og alle Troende i Eders Kirker alt Godt og Glædeligt, bede Vi uafsladeligt alle gode Gavers Giver, at Guds, vor Frelasers Godhed og Kjærlighed til Menneskene (Tit. 3, 4), som har befriet os fra den onde Fjendes Magt og hævet os til hans Børns ophøiede Værdighed, paany maa aabenbares blandt Menneskene. Men, for at disse Vore Ønsker snart og fuldstændigt maae gaae i Opfyldelse, ville I, ærværdige Brødre, i Forening med Os opsende brændende Bønner til Gud og tillige paakalde den hellige og ubesmittede Jomfru Marias, hendes Brudgom Josephs og de hellige Apostle Petri og Pauli Beskyttelse, til hvis Forbønner Vi have stor Tillid. Imidlertid meddele Vi Eder, ærværdige Brødre, saavel som Eders Geistlighed og de troende Folk, som Underpant paa alle guddommelige Naadesbeviisninger af fuldt Hjerte i Herrens Navn den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter i Vort Pontificats første Aar, d. 28. December 1878. Leo XIII., Pave.

Det henrundne Aar.

(Sluttet.)

Det var de kirkelige Forhold i 1878, som hidtil have beskæftiget os. Ogsaa i Verdenshistorien vil det forløbne Aar forblive mindeværdigt.

Selvfølgeligt har Døden ogsaa i 1878 søgt og hentet sit Bytte blandt Verdens Store, der have spillet en mere eller mindre fremtrædende og indflydelsesrig Rolle paa

det offentlige Livs Skueplads. Der bortkaldtes til det Hinsides 2 Konger, Victor Emmanuel II. og Georg V. af Hannover, 2 Dronninger, den ungdommelige Maria de las Mercedes, som den 23. Januar i afvigte Aar blev formælet med Kong Alfonso, men alt den 26. Juni var et Lig, og hendes Bedstemoder Dronning Maria Christina af Spanien; endvidere Kaiseren af Østerrigs Fader, Ærkehertug Frants Carl, Hertug Carl af Slesvig-Holsteen-Sønderborg-Glücksborg, Storhertuginde Alice af Hessen-Darmstadt og Præsidenten for den sydamericanske Fristat Venezuela, Alcantaras.

Er disse fremragende Personers dødelige Bortgang for Alle en alvorlig Paamindelse om, at Døden ikke skaaner Nogen, saa ere de offentlige Ulykker, der raamte Hundreder og Tusinder ligesom med eet Slag, et endnu mere indtrængende „Memento mori“ (Tænk paa Døden!).

Aaret var rigt paa forfærdelige Katastrofer og smitsomme Sygdomme. Læseren erindrer vel endnu f. Ex., at et engelsk Øvelsesskib kæntrade, med 330 unge Mænd og Drengene ombord, og at saagodtsom alle omkom, at et preussisk Panderskib ved Uforsigtighed borede et andet isænk, og at kun Faa af Besætningen frelstes, at paa Themsen en Floddamper med Lystreisende ombord blev paaseilet af et Kulskib, og dets 7—800 Passagerer, paa nogle faa nær, bleve Dødens Bytte.

9 Millioner Mennesker antages i China at være døde af Sult, og 10,000 Mennesker i den sydlige Deel af de nordamericanske Fristater, af den gule Feber; det russiske Gouvernement Astrachan er i den sidste Tid blevet hjemsøgt af en rædsom Pest, der gjør al menneskelig Hjælp til Skamme, saa endog 95 pCt. af de Angrebne ere døde; den russisk-tyrkiske Krig beregnes at have kostet den ene Part, Rusland, alene paa den europæiske Krigsskueplads omtrent 180,000 Mand; hvor mange Russere der ere faldne paa den asiatiske Krigsskueplads, og hvor stort Tabet er paa Tyrkernes Side, haves endnu

ingen Beregning over. Men det er let at skjønne, hvor uhyre stort hele Tallet maa være. — Have vi, Du, kjære Læser, og jeg, da ikke al Grund til at takke Herren for, at han naaderig har bevaret vort Liv hidtil, og bekjende: „Det er hans Barmhertighed, som vi skyldte, at vi endnu ikke ere gaaede tilgrunde?“

Vende vi tilsidst vort Blik til det politiske og sociale Livs Begivenheder, da kan det selvfølgelig ei være „Kirketidendens“ Opgave at give en nogenlunde fuldstændig Udsigt over dem.

Ligesaa lidt ville vi dvæle ved den nylig nævnte russisk-tyrkiske Krig og dens foreløbige Afslutning ved San Stephano-Freden, der den 3. Marts blev dicteret af den russiske Seirherre lige foran Constantinopels Mure; ei heller ved Berliner-Congressen og Tractaten af 13. Juli, ihvorvel den sidste nok kunde være af Interesse, ogsaa betragtet fra et religiøst Synspunkt. Thi det kan ikke være uden Betydning for Christendommen i Europa, naar der midt i Tyrkiets Hjerte dannes et christeligt Fyrstendømme, Bulgarien fra Donau til Balkan, samt en tyrkisk, men selvstændig Provinds, Østrumelien, under en christelig af Stormagterne godkjendt Gouverneur. Det vil tjene til Christendommens Fremme, at Østerrig, den Magt, der i Aarhundreder har været en Formuur for Vesterleden mod Tyrkernes hærgende Indfald, af de europæiske Stormagter har faaet det Hverv, at gjenoprette den forstyrrede Orden i Naboprovindserne Bosnien og Herzegowina, samt besætte og forvalte dem, da det alderssvage Tyrki seer sig ude af Stand til at skaffe Landet ordnede Tilstande, som det unægteligt har Krav paa. Dette Værk har kostet uventet store Offere af Penge og Blod, men har dog tilsidst ført til et heldigt Udfald. Østerrigs ledende Statsmand maatte gennemkæmpe en sneverhjetet Modstand i selve Landet; dog er det lykkedes ham at seire; han kunde erklære: Vi slippe ikke mere de dyrt kjøbte Lande. Kaiseren af Østerrig har allerede modtaget to Deputationer

af Landets meest anseete Mænd, der kom for at hylde ham som deres Kaiser og Herre.

Vi ville her ikke gjentage de politiske Blades Angst-raab over, at Handel og Industri har været tryk- ket og endnu er trykket, og at samtlige europæiske Stater lide under et føleligt Tryk, at Fattigdom er i Tiltagende, og Haabet om en snarlig Bedring ikke synes at have nogen Kjendsgjerning at støtte sig til. Heller ikke ville vi istemme „Kreuzzeitungs“ Jeremiade: „En lykkelig Mand, en Mand, der virkelig er tilfreds med sin Stilling og den nuværende Situation, er sjældnere end en hvid Svale.“ Hvor sørgeligt dette end lyder, er det alligevel sandt; og det vilde vistnok være mere end en gold og meningsløs Speculation, at efterspore Grundene til Ulykken, for saa, om muligt, at tilstoppe Kilderne til den almindelige Utilfredshed.

Dog, Aaret 1878 viser en Række af Kjendsgjerninger, der lette Eftersporingen og virkelig have aabnet Manges Øine for Erkjendelsen af den overhængende Fare og de dybeste Grunde til samme.

Aaret kan og maa nemlig ogsaa kaldes Attentater- nes Aar. Fire Gange har en Morderhaand hævet sig mod Fyrsters Liv, mod Kongerne Umberto og Alfonso og to Gange mod Kaiser Wilhelm, for ikke at tale om Attentaterne paa de russiske Generaler Trepow og Mesen- zow. Vel slap Kaiseren og Kong Umberto med et Saar; vel kunde Dronning Isabella lykønske sin Søn Alfonso til, „at Gud og den hellige Jomfru havde afvendt den Skjændselsdaad, der blev udført imod ham“; men Verden studsede dog og blev forskrækket: fire Mordforsøg paa Fyrster indenfor faa Maaneders Forløb!

Dertil kom, at man alt før selve Attentatet fra Italien havde faaet foruroligende Efterretninger. Det hed i de offentlige Blade: Med hver Dag tiltage de saakaldte „Bar- santi-Foreninger“, som ere stiftede til Minde om en Under- officeer i den italienske Hær, ved Navn Barsanti, der blev skudt ifølge Krigsretsdøm for høiforræderske republicanske

Agitationer. Studenterne i Livorno have endog stiftet en „Circolo Carolo Nobile“ — opkaldt efter den Mand, der gjorde det andet Mordforsøg paa Kaiser Wilhelm — for „at bevare Mindet om store Mænd, der med Ord, Pen og Handling have arbejdet for Menneskeslægtens Emancipation“ (!). *)

Det Spørgsmaal paatrængte sig da ogsaa selv de besindigste Hoveder: Hvorfra denne Ryggeløshed? og hvad kan sikre det menneskelige Samfund mod en saa overhængende Fare?

Hödel selv, den Ulykkelige, der gjorde det første Mordforsøg paa den tyske Kaiser, skal have ytret med Døden for Øine: „Var jeg bleven bedre opdragen, saa var jeg ogsaa bleven et bedre Menneske.“

Han har truffet det Rigtige og paapeget en af Aarsagerne til den sædelige Fordærvelses Dybde. Det mangler paa christelig Opdragelse, paa Christendom, paa Retfærdighed og Pligtfølelse og deres uundværlige Grundvold — Religion.

I Tydskland, hvor Lovgivningen meente at burde imødegaae Faren, og Sagen derfor blev gjort til Gjenstand for offentlig Behandling i Rigsdagen, vare alle Partier, paa selve Socialisterne nær, enige om, at et virksomt Lægemiddel vilde lade sig finde i en Tilbage-

*) Disse Kjendsgjæringer kaste et ejendommeligt Lys paa de Ord, Kong Umberto udtalte den 19de Januar f. A. i Anledning af sin Regjeringstiltrædelse og Eedsafleggelse: „Det er min Overbeviisning, at det frie Italien (d. e. Eenhedsstaten, sammenklinet af omstyrtede legitime Throner) er en Garanti for Freden og Fremskridtet (?), og det er min Opgave at holde Landet paa denne Høide. Min Fader ophørte aldrig at sige mig, at en samvittighedsfuld Overholdelse af Landets frie Institutioner var den sikreste Garanti mod alle Farer. Dette er mit Huses Tro; det vil ogsaa være min Styrke.“ — Hvor lidet selve Kongens Liv ansees for sikret mod Farer, fremgaaer bl. A. af, at høiere Embedsmænd overtage Jernbanevogternes Tjeneste for at bringe det kongelige Par i sikkert Behold tilbage til Rom. — „Hvo som saaer Blæst, høster Storm“, siger et gammelt Ordsprog.

venden til Religion og Christendom og en christelig Opdragelse.

Det falder af sig selv, at Centrumspartiet*) høit

*) Et mærkeligt Ubekjendtskab med og Misforstaaelse af dette Parties virkelige Bestræbelser røbedes af et her udgaaende Blad, som under den 24. Oktb. f. A. skrev efter „Nordd. allgem. Zeitg.“: „Naar der fra mange Sider knyttedes sangvinske Forhaabninger til Forhandlingerne i Kissingen om en Forsoning med Rom, saa turde disse nu have reduceret sig til et meget beskedent Maal. Saalænge der findes et Parti, udadtil optrædende som Repræsentant for de katholske Interesser, men i Virkeligheden, som den seneste Afstemning (om Socialistloven) slaaende beviser, i fjendtlig Holdning imod Rigsregeringen, i Forbund med alle negerende Tendentser og derfor i Modstrid med Kirkens sande Interesser, kun forfølgende politiske Formaal . . . , saalænge vil ethvert Forsøg paa at ende Culturkampen paa fredelig Maade selvfølgelig blive uden Resultat. Overfor et saadant Parti kan der, trods den hellige Stols velvillige Intentioner, ikke bydes nogen Garanti for, at den kirkelige Fred i Tydskland virkelig bliver til Sandhed “

Nei, Centrum i Berlin er ikke i Modstrid med den hellige Stols velvillige Intentioner eller med Kirkens sande Interesser; det har intet Forbund sluttet med de negerende Tendentser for at naae sine politiske Formaal; det indtager ikke principielt en fjendtlig Holdning imod Regeringen. Det har et fast Program, som det nok kan være bekjendt for hele Verden. Programmet lyder: Med Gud for Sandhed, Ret og Frihed. I en oprigtigt meent Frisindetheds Aand vil det Retfærdighed for Alle.

Partiet har stemt mod Socialistloven; det er sandt, — men ikke af Sympathi for ødelæggende Bestræbelser eller af Had til Regeringen, men fordi det anseer Socialistloven for en unødvendig Undtagelseslov, et farligt Vaaben i Politistatens grove Hænder og et uvirksomt Repressiv- og Palliativ-Middel, der ei kan læge Kræftskaden, men kun bringe den til skjult at udbrede sig des hurtigere. Centrum vil kæmpe mod Socialistens Udskielser med den almindelige Rets Vaaben, og helbrede den socialistiske Aand ved at lade Religion og Kirke frit Raaderum til at udfolde deres frelsende, oplysende og omdannende Virksomhed. I et Land, hvor Frihed og uskrømtet Frisindethed ansees for en Betingelse for og et Værn om en sund

bekjendte: „Religion er det eneste tilstrækkelige Værn mod de Samfundet truende Farer. Dets Fører udtalte sine og sine Partifællers Anskuelse i følgende Ord:

„En af Hovedgrundene til, at Socialdemokratiet blomstrer, er, at der arbeides paa fuldstændigt at udrydde Troen paa Gud, paa et evigt Liv, paa en Gjengjældelse i det evige Liv. Saalænge dette Grundlag er fast og uskadt i Menneskenes Hjerter, vil Socialdemokratiet aldrig gjøre Fremskridt. Nu har det Fremgang, fordi dette Grundlag fattes i Menneskenes Hjerter. Og hvad er Skyld i, at det fattes? Philosophien, Universitetet og Skolevæsenet har væsenlig udviklet sig i en saadan Retning, at dette Grundlag efterhaanden maatte tilintetgjøres. Vi have oplevet den gruopvækkende Begivenhed, at en forbryderisk Haand opløftedes mod Monarkens ukrænkelige Hoved. Jeg har nøie lagt Mærke til Alt, hvadsomhelst der er blevet bekjendt angaaende dette Menneske. Og hvad er det, jeg har fundet? En forfærdelig Anke over vore nuværende Tilstande! Hödel siger i sin Selvbibliografi: „Min Moder var den og den Jomfru Hödel; min Fader er bleven mig ubekjendt.“ Dette er et Fingerpeg paa Nutidens sædelige Tilstande, og jeg paastaar: langt flere Forbrydelser fremspire utvivlsomt af Usædelighedens Jordbund end af Socialdemokratiets.

Udvikling af det offentlige Liv, vilde dette Program finde udeelt Tilslutning. „I alle Principspørgsmaal“, erklærede Partiets Fører, „hvergang det dreier sig om en Statsudvikling i Frihedens Aand, ville vi altid findes paa deres Side, som forsvare disse Principer, eller, rettere sagt — thi jeg seer ikke saadanne Forsvarere — vi ville vedblive at lade den borgerlige Friheds Fane vaie høit, selv om vi maatte bære den ene og alene. I Længden ville vi vistnok gennemkæmpe Kampen for den borgerlige Frihed ligesaa seierrigt, som vi sikkert engang ville tilkæmpe os den religiøse Frihed. Jeg indskyder mig under hele Nationen. Den maa afsige Dom om, paa hvilken Side Forsvarerne for den borgerlige Frihed ere, og om de Partier, der foregive at være det, virkelig have beholdt Mod nok til at tone Flag.“

„Endvidere siger Manden: „Havde jeg levet blandt religiøstsindede Mennesker, saa var jeg vel ogsaa bleven et religiøstsindet Menneske.“ Jeg synes, at Alle, der have med Folkets Opdragelse at gjøre, ikke kunne alvorligt nok betragte Mændens Udtalelser, heller ikke omhyggeligt nok træffe deres Forholdsregler derefter. Og naar vi ville gjøre Noget mod Socialdemokratiet og deslige Udskeielser, vel, mine Herrer, saa lad os begynde med at reformere in capite et membris (en Forbedring paa Hoved og Lemmer). Inden det skeer, vil Ingenting lykkes Dem, heller ikke mod Socialdemokraterne.

„Angaaende den anden Mand (Dr. Nobiling), der har vovet samme Forbrydelse, er desværre Intet nærmere blevet bekendt. At han stod i Samkvem med Socialdemokratiet er paa ingen Maade paaviist. Han har staaet paa Nutidens nivellerende (jævnende) nihilistiske Grund. Mine Herrer, det er betegnende for Samfundsforholdene overhovedet, at vi have oplevet, at i Paris bleve Arbejderhobe drevne fra hverandre — jeg billiger forøvrigt ganske deres Adspredelse — men nærved holdtes samtidigt et andet Møde, i hvilket der klappedes ad en tydsk Professors Foredrag, der fremfor alt gik ud paa at faae os til at troe, at vi nedstamme fra Aberne. Slige Theorier undergrave vistnok den Jordbund, i hvilken Religionen ene kan trives.“

Saaledes talte Centrumsmanden. Ogsaa de andre Partier i den brogede Rigsdag, som ved at vedtage „Mailovene“ have gjort deres til at indskrænke Kirken, Sandhedens og Sædelighedens Vogterske, og udrydde Troen af Hjerterne, udtalte sig ved deres Ordførere i samme Retning.

En anerkjendte, at Tro og Religion vilde være et Middel mod Socialdemokratiets Udbredelse. En Anden fandt Rødderne til Ondet dels i de confessionsløse Skoler, hvis skadelige Indflydelse paa Børnene ikke lod sig gjøre om igjen, naar Børnene vare blevne til Mænd, dels i den socialdemokratiske Presse, der arbej-

dede paa at undergrave Tro og Lydighed. Som Beviis forelæste Taleren en Deel Udladelser i Aviser og Flyveskrivter, deriblandt den gudsbespottende, enhver christelig Følelse dybt saarende Sætning: „Jesus af Nazareth er død; leve Lasalle!“ og fortalte saa følgende Kjendsgjerning: Da en Pastor forklarede Skolebørnene, at Gud Herren har indsat Øvrigheden. grinede en Dreng paa 11 Aar ad ham, og, adspurgt om Aarsagen til hans usømmelige Opførsel, svarede han: „Gud er jo slet ikke til; det staaer i Bladet „Sandhed“, som jeg maa forelæse min Fader, der selv ikke kan læse.“ Taleren sluttede med: „Det er fremfor alt Kirken, der skal raade Bod paa Folkelivets Brøst, og det Haand i Haand med Staten.“

Men Bismarck, Bannerføreren i Culturkampen — hvad siger han? Ogsaa han venter Frelse kun „af Gud og en bedre Fremtid“. Og tilsidst Kaiser Wilhelm? — han ytrede efter sit høitidelige Indtog i Berlin overfor Hovedstadens Magistrat og Borgerrepræsentation: „Hvad det fornemmelig kommer an paa, er at drage Omsorg for Ungdommens Opdragelse. Her gjælder det om at være aarvaagen. Deres Opgave er det at lede de Yngres Hjerter saaledes, at saadanne Tanker ikke paany faae Væxt Og i denne Henseende er Intet saa vigtigt som Religionen. Den religiøse Opdragelse maa tages langt dybere og alvorligere. Jeg beder Dem om at udbrede mine Ord i de videst mulige Kredse.“ Og til en Deputation af Lærerne ved Berlins Sogneskoler sagde han: „Til de nuværende Tilstandes Forbedring maa der skee Meget ved Ungdommens Opdragselse og Underviisning. Det kommer ikke saa meget an paa, hvormeget de lære; der læres jo nu vistnok mange Ting i Skolen. Dog tør man ikke forsømme det, som er af særdeles Vigtighed for Opdragelsen. Derhen hører fremfor alle andre Ting Religionen. Det er derfor Deres vigtige og svære Opgave, at oplære Ungdommen i sand Guds frygt og opfylde den med Høiagtelse for det Hellige.“

Den Erkjendelse, at Tro, Religion. Christendom, religiøs Opdragelse ere den uundværlige Grundvold, hvorpaa Samfundet, Ordenen, Stater og Throner maae være byggede, — denne Erkjendelse, almindelig deelt og aabent udtalt, er et betydeligt Sridt fremad til bedre Tilstande.

„Men“ — spørger „Dagbl.“ — „hvorledes vil det være muligt, at Religionen efter Kaiser Wilhelms Ønsker spiller Hovedrollen, uden at man bryder med det System, som i de sidste Aar er blevet fulgt, opgiver „Culturkampen“, og igjen lader Geistligheden faae den overveiende Indflydelse i Skolen?“ Svaret kan kun lyde: Det er paa ingen Maade muligt.

Og hvad der her nærmest er sagt om Tydsklad, det finder sin Anvendelse paa alle Lande, hvori Religionsforfølgelsen enten allerede raser, eller just nu truer med at bryde løs, som f. Ex. i Frankrig og Belgien. Vi tør med Bismarck kun haabe paa en bedre Fremtid, naar hans og enhver anden Regering, som er paa samme Vildspor, „bliiver Reactionær i Stat og Kirke, — i Ordets vulgære Bemærkelse, men i den Forstand, at den mere indestaaer for Ret, gjør Retten til sin Politik Grundlag — ikke Magten, ei heller Politiet; og at den foruden Statens Ret mere end hidtil værner om Kirkens, der Haand i Haand med Staten skal fyldestgjøre de Opgaver, der maae løses for Samfundets Vel.“

Til at dette attraaede Maal virkelig naaes, skal Enhver af os bidrage Sit.

I den store Kamp, som kæmpes imellem Tro og Vantro, Lys og Mørke, skal Enhver tage Deel, iført Lysets Rustning.

Eet Vaaben er fælleds for os alle; det kan føres af Alle og Enhver; det er skarpt nok til ufeilbarligt at saare og seire. Læseren kjender det og forstaaer sig paa dets Brug. Det er Bønnen.

Lad os vedblive i 1879 og i al Fremtid at bede om, at Herren vil „oplyse og styrke i alt Godt den geistlige

og verdslige Øvrighed, at den maa fremme Alt, hvad der kan være til hans guddommelige Ære, til vor Frelse, til almindelig Fred og til hele Christenhedens Vel“.

P.

Mariacongregationen.

Søndagen den 2. Februar Fælledscommunion i Capellet i Kronprindsessegade Kl. 8½.

Elisabethforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 2. Februar efter Høimessen. Aarsregnskabet fremlægges, og der foretages Valg af en Secretær. Medlemmerne bedes derfor om at møde saa talrigt som muligt.

C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 2. Februar. 4. Søndag efter Epiphanie. Mariæ Renselse. Den høitidelige Lysevielee i Sct. Ansgars Kirke begynder allerede Kl. 9¼. — 3. M. Ansgarius, Apostel for Danmark (feires officielt paa førstkommende Søndag.) NB. Paa denne Dag meddeles Blasius-Velsignelsen efter enhver h. Messe. — 4. Ti. Andreas Corsini, Biskop. 5. O. Agatha, Jomfru og Martyr. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 6. To. Titus, Biskop. 7. F. Romuald, Abbed. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 8. L. Johannes af Matha, Bekj. og Ordensstifter.

Søndagen d. 9. Februar. Septuagesima. Den h. Ansgar, Danmarks Apostel og Menighedens særlige Skytshelgen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 6. **Søndagen den 9de Februar.** **1879**

Indhold: Act. Ansgars Pallium. Vatioanerconcilets sande Historie.
Kirkelige Efterretninger: Rom, Italien, Cöln, Bosnien,
Brüssel, Stokholm, London, Mexico.

Sct. Ansgars Pallium.

Da Sct. Ansgar, hvis Minde idag høitideligt feires, blev ophøiet til det nye Ærkebispesæde Hamborg, fik han af Pave Gregor IV. et Pallium tilsendt, som Tegn paa sin nye Værdighed og Myndighed. Palliet er nemlig et af Paven indviet Klædebon, som Ærkebiskopperne paa store Høitidsdage bære over Messehagelen.

Paven tilstillede ham ved denne Leilighed følgende apostoliske Skrivelse, hvori han i de meest indtrængende og kjærlige Ord lægger sin Medhjælper i det biskoppelige Embede en god Hyrdes Pligter paa Hjerte. Han skriver *

„Da den guddommelige Styrelse har sat Dig, dyrebare Broder Ansgar, til at være den første Ærkebiskop paa et nylig oprettet Bispesæde, saa tilsende Vi Dig ogsaa Palliet til Brug ved Messens Høitideligholdelse og tillade, at det maa bæres af Dig paa Livstid og af Dine Eftermænd paa Ærkebispesædet til evige Tider.

*) Den latinske Text findes hos Bollandisterne (Febr. tom. I. p. 406).

„Hævd dette Klædebons Hæder ved en mønsterværdig Livsvandel. Naar Faarehyrder i Hede og Kulde vogte deres Hjord med stedse vaagent Øie, for at intet Faar skal forvilde sig og gaae tabt eller borttrøves og sønder-rives af et Rovdyrs Bid, hvor mange Sveddraaber, hvor megen Aarvaagenhed maa det da ikke koste Os, at røgte vor Gjerning!

„Lad ingen jordiske Sysler nogensinde hindre Dig i at røgte dit overtagne Hyrdeembede; det er Vor For-maning til Dig. Din egen Vandel være en Veiviser for dine aandelige Sønner til at vejlede deres Nidkjerhed, et Forbillede, som de skulle efterligne, et Speil, hvori de beskue sig selv, for at deres Dyd maa næst efter Guds Naade vorde Din Fortjeneste.

„Lad dit Sind ikke blive opblæst af timelig Lykke, heller ikke blive nedbøiet af Gjenvordigheder. Lad de Ildesindede føle din Strengthed, de Gode din Mildhed og Blidhed.

„Aldrig besnære Dig Argelist, saa Du anseer en Uskyldig for at være skyldig; heller ikke bringe Partisk-hed Dig til at undskylde en Skyldig. Enker og Forældreløse finde hos Dig stedse Beskyttelse mod Uret og Undertrykkelse.

„See, dyrebare Medbroder, det er, hvad der blandt andre Forpligtelser paalægges Dig af Præstedømmets og Palliets Værdighed. Holder Du Dig disse Paamindelser efterrettelig, vil Du virkelig gemme i Hjertet, hvad det udvortes Smykke antyder.

„Den hellige Trefoldighed forunde Dig, kjære Broder, en lang Livstid og føre Dig efter dette Livs Bitterhed til den evige Salighed. — Givet i Aaret 834.“

Vaticanerconciliets sande Historie.

Ved

Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster.

(Sluttet fra Nr. 52 f. A.)

14. En anden foregiven Følge af Vaticanerconciliet var „Gammelkatholikernes“ Schisma. For at være retfærdige, maae vi her sige, at den Opposition, som blev Conciliet beredt fra Regeringernes og de politiske Partiers Side, ikke i egenlig Forstand er udgaaet fra dem, men at den maa føres tilbage til Agitationer fra ganske andre Folks Side. Vi have seet, hvorledes man bestræbte sig for at holde Statsmænd og Cabinetter i Frygt, og hvilken Virksomhed den internationale Revolution i Løndom har udfoldet. Endnu en anden Magt arbeidede og virkede aabenlyst i denne Retning. „Gammelkatholikerne“ i Tydskland henvendte sig til den verdslige Magt for at faae Hjælp af den, og Regeringerne ydede dem ikke blot Anerkjendelse, men understøttede ogsaa deres Geistlige med den største Rundhaandethed. Ja man troede jo endog, at der ikke mere vilde være langt til en tydsk Nationalkirke, i hvilken den tydske Nations Aand maatte forskaffe sig Anerkjendelse, og som vilde staae uafhængig af „Manden udenfor Tydskland“, som Dr. Friedberg udtrykte sig.

Men det gammelkatholske Schisma var paa ingen Maade en Følge af Vaticanerconciliet; det var det ikke mere, end Arianismen var en Følge af Conciliet i Nicæa. Conciliets Definitioner vare kun en Anledning til, at et lille Antal af Professorer og adskillige Andre, hvis foregaaende Levnet allerede for længe siden havde ladet deres endelige Frafald forudsee, skilte sig fra Kirken.

Det mærkværdige blandede Selskab af Rationalister, Protestanter, Tilhængere af den orientalske Kirke, Janse-nister og Anglicanere, som vare komne sammen i Augsburg, Bonn og Cöln, var ikke blevet dannet ved det vati-

canske Concil. Enhver af de der repræsenterede Sectar havde allerede igjennem flere Slægtled og Aarhundreder været skilt fra den katholske Kirke og kæmpet imod den. Maaskee har det Vaticanske Concil endnu engang levende mindet dem om Aarsagen til deres Frafald; men sikkert er det, at den Haandfuld Katholiker, som havde forfattet de tvende Skrivter „Janus“ og „Quirinus“, har anmodet dem om deres Understøttelse, for at de ogsaa kunde repræsentere Noget med Hensyn til deres Antal. Men selv „Pomponius Leto“ var for klog til at indfinde sig iblandt dem.

Før, under og efter Conciliet kunde man høre skrækindgydende Spaadomme om et stort Frafald; de fremførtes snart i Form af Bekymringer, snart af Trudslers. De, som ivrigt indvirkede paa Proclamationen af Pavens Ufeilbarhed, vare ikke uvidende om en saadan Fare. De mindedes, at efter Conciliet i Nicæa vare firsindstyve Biskopper faldne fra Kirkens Eenhed og havde draget Masser af Folket med sig i Vildfarelse. Men ikke desto mindre compromitterede Fædrene paa det nicænske Concil ikke Sandheden; heller ikke holdt de det for ubetimeligt at proclamere den. Man havde gjort den hellige Athanasius den svære Bebreidelse, at han for et Jota's Skyld vilde fremkalde et Schisma i den christne Verden. Men netop dette Jota har med Guds Hjælp bevaret Troen paa den allerhelligste Treenighed. Den nuværende christne Verdens Tro beroer paa Conciliet i Nicæa's Definition.

Saaledes henfaldt ogsaa tredive Biskopper til det Nestorianske Kjættereri efter Conciliet i Ephesus. De Fædre, som mødte paa dette Concil, forudsaae vel denne Fare; men de vidste ogsaa, at den ikke var noget i Sammenligning med Faren for at blive en Forræder mod Sandheden. De proclamerede den Sandhed, at i Christus er der to Naturer i den ene guddommelige Person, og det er paa denne Definition, at Læren om Menneskevordelsen indtil vore Dage støtter sig.

Ligeledes affaldt ogsaa Monophysiterne fra den katholske Eenhed efter Conciliet i Chalcedon.

Men vil vel noget fornuftigt Menneske fordriste sig til at erklære, at det Arianske, Nestorianske eller Monophysitiske Kjættereri ere Følger af Concilierne i Nicæa, Ephesus og Chalcedon?

Paa Conciliet i Trient endelig opfordrede allerede menneskelig Klogskab og naturlig Kjærlighed Fædrene til en vindende og forsonlig Fremgangsmaade. Hele Nationer vare stedte i Fare for Frafald. — Men et økumenisk Concil er ikke som en reent menneskelig lovgivende Corporation. Det tør ikke undertrykke, formilde, ændre eller tilbageholde Sandheden, fordi dette lover at bringe Fordele, eller Sandhedens Forkyndelse truer med at hidføre slemme Følger. Det er en hellig Pligt og nødvendigt at forkynde den saaledes, som den er bleven meddeelt. Afvigelse fra Sandheden er Apostasi; at at tie stille, naar den er bleven fornægtet, er Forræderi. Honorius har, som det kunde synes, gjort det Sidste. Der gives i vore Dage dem, som ønske, at Pius IX. skulde have gjort det Samme. Men Sandheden tilhører ikke os, men Gud. Vi Mennesker have ingen Magt over den eller imod den. Den eneste Pligt vi have overfor Sandheden, er den at bevare og forkynde den: „Hvad I have hørt med Eders Øren, det skulle I prædike fra Tagene.“ Disse vare de Grunde, af hvilke Conciliet i Trient definerede alle de Sandheder, som siden Aaret 1517 vare blevne fornægtede og fordreiede. Det opstillede sine Decreter i Modsætning til de lutherske Vildfarelser. Var da, saa spørge vi nu, det lutherske Frafald en Følge af Conciliet i Trient?

15. Efter Conciliet i Trient indtraadte virkelig, som man havde forudset, et fuldstændigt Brud. Hele Riger affaldt fra Kirken. Men siden den Tid har Conciliet af Trient fornyet og ordnet den katholske Kirke. Man tør isandhed sige, at, ligesom Conciliet i Nicæa har opretholdt Troen paa den h. Treenighed, saaledes har Conciliet i Trient ogsaa bevaret de i det sextende Aarhundrede angrebne Sandheder indtil den Dag idag. Ligeledes har

det opretholdt den kirkelige Disciplin i alle de Forhold, i hvilke Kirken kom i Berøring med Verden. Man har kaldt Kirken i de sidste tre Aarhundreder den „Tridentinske“, og dette Navn skulde være en Bebreidelse! Men man kunde ikke vise Kirken en større Ære, end at benævne den saaledes: Kirken er tridentinsk i samme Forstand, som den har været nicænsk. For Fremtiden vil den være mærket med Vaticanerconciliets Stempel. Ethvert almindeligt Concil har givet Kirken sit eiendommelige Præg i den paafølgende Periode, og det saa klart og saaledes, at Alt stod i fuldkommen Harmoni. Kirken er ikke som en Codex rescriptus, i hvilken de sidste Anordninger sætte de tidligere ud af Kraft, eller endog frembringe Forvirring, men den er som et ophøiet Kunstværk, paa hvilket de mangfoldige Linier, Farver og Nuancer anbringes efterhaanden, men saaledes, at den ene Linie eller Farve fuldender hvad den tidligere har begyndt, og i Forening med den anden frembringer et fuldendt Heelt. -- Det er sandt, at Arianernes Frafald efter Conciliet i Nicæa, og Lutheranernes efter Conciliet i Trient hos Mange have vakt Frygt for, at disse Concilier maaskee havde forfeilet den rette Fremgangsmaade, og at de have fremkaldt Tvivl, om de ogsaa havde handlet klogt. De, som havde faaet deres Opdragelse paa den Tid, som gik forud for hine Definitioner, ere sandsynligviis gaaet ind i Evigheden med den Tro, at ogsaa uden dem havde man kunnet leve uden Skade; og de, som maalte Alt efter deres egne Fornødenheder, holdt sikkert disse Decreter for unødvendige og modtog dem med Ligegyldighed. I vor Tid forholder det sig ligesaa. Men vi tør ikke maale Alt efter os selv; ligeledes bør vi heller ikke gjøre vor egen Samtid i den Grad til Midtpunkt for alle Ting, at vi tænke, at Alt, hvortil vi maaskee for nærværende Tid ikke føle Trang, heller ikke vil blive en Trang for Andre eller for Fremtiden. Almindelige Concilier tage i deres Beslutninger ikke Hensyn kun til enkelte Mennesker, men til hele Kirken, og spørge ikke

saa meget om, hvad den Enkelte trænger til, som hvad Sandheden kræver. Folk, som tænke eller tale saaledes, glemme eller troe ikke, at Kirken er Sandhedens Lærer og Vidne. De tage kun den øieblikkelige Fordeel i Betragtning. Men naar den nærværende Slægt er gaaet til Hvile, naar de ere døde, som vare imod Proclamationen, eller kun med Modstræben have antaget det, som de ikke vare gjorte fortrolige med i deres Ungdom; naar det Vaticanske Concils Definitioner ere trængte ind i Kirkens Livsbevidsthed, i Lighed med Definitionerne af Concilierne i Nicæa og Trient: da vil det først gaae op for Menneskene, hvad der var fornødent i det nittende Aarhundrede, og hvilken stor Gjerning det Vaticanske Concil har fuldført. Da vil man erkjende, at intet Concil har været saa talrigt besøgt, at der aldrig har været forholdsviis saa faa dissenterende Stemmer, at aldrig noget Concil har været i den Grad almindeligt, baade hvad Concilsfødrenes Antal angaaer, og i Henseende til Maaden, hvorpaa dets Beslutninger bleve vedtagne; at der aldrig har været noget Concil, efter hvilket saa Faa ere faldne fra, og hvis Fra-fald var saa jammerligt, som efter det Vaticanske Concil, samt at Kirken aldrig er gaaet ud af en svær Kamp med større Magt, dybere Ro og mere indre Fred, end efter det sidste almindelige Concil. De, som nu glæde sig ved at erklære, at det Vaticanske Concil har fremkaldt Adsplittelser i Kirken, de ville udentvivel stige ned i deres Grav med de samme Illusioner i deres Aand og med den samme Paastand paa deres Læber. Men de ville ikke faae Efterkommere. Kjendsgjeringerne ville tilsidst seire. De Spaadomme, man udbredte om et nærforestaaende Fra-fald, ere ikke blevne opfyldte; ligeoverfor de aabenlyse Kjendsgjeringer om Kirkens Eenhed hylle Propheterne sig i Taushed. Kirken hører rolig, hvorledes dens Modstandere smede Planer imod den, og hvorledes de give deres Medlidenhed med den Udtryk, som dog ikke ønske den noget Godt. Den lader sig ikke berøve sin Ro. Tiden arbejder for den. Naar Videnskaben kan

sige: „Hominum commenta delet dies, naturae judicia confirmat“ (Tiden udsletter Menneskenes Løgne og stadfæster Naturens Domme), saa kan Kirken svare: „Himmel og Jord skulle forgaae, men mine Ord skulle ikke forgaae“ (Matth. XXIV, 25).

Naar Menneskenes Lidenskaber engang komme til Ro under Tidens stille Gang, som bringer alle stridende Røster, baade de ædle og uædle, til Taushed, da vil Historien tilbagevise den Paastand, at Pius IX. hovedsagelig, om ikke udelukkende, havde sammenkaldt det Vaticanske Concil i den Hensigt, at det skulde proclamere Dogmaet om Pavens Ufeilbarhed, og at de, som understøttede Vedtagelsen af denne Definition, havde ladet sig lede mere af alt Andet end af Kjærlighed til Sandheden — som en Løgn og brændemærke den som en uværdig Insinuation. Men hvad der end vil blive disse Mænds Skæbne, som man paa en saa oprørende Maade har bagtalt, saa ville de holde det for en af de største Velsignelser i hele deres Liv, at de bleve kaldte til at beskytte og sikre Kirkens Overhoveds guddommelige Autoritet imod de overmodige Angreb, som i de sidste Aarhundreder have formørket den guddommelige Troes Lys med Tvivlens Skyer. Definitionen af Kirkens Overhoveds Ufeilbarhed har ophøiet det over al Tvivl, at en guddommelig Røst stedse taler i Kirken, ikke blot undertiden paa almindelige Concilier, men vedvarende igjennem dens Overhoveds Røst. Den har ramt det nittende Aarhundredes Vantro i Hjertet ved Erklæringen om, at Propheten Isaias' Spaadom og den Forjættelse, som Gud har givet Kirkens guddommelige Overhoved, ogsaa for alle Tider er gaaet i Opfyldelse paa dets Statholder: „Min Aand, som hviler paa Dig, og mit Ord, som jeg har lagt i Din Mund, skal fra nu af og til evig Tid ikke vige fra Din Mund og Dine Efterfølgeres Mund“ (Is. LIX. 21).

Petræus contra Wolff, Grüder, Monrad.

Hr. Redacteur!

Sidst i mit forrige Brev *) ytrede jeg, at Petræus har en særegen Maade at blive af med en Modstander paa. Den er nemlig baade nem og — jeg kan ikke finde paa et parlamentarisk Udtryk; Læseren maa selv lede efter et saadant — jeg indskrænker mig til at beskrive hans Fremgangsmaade.

Han gjør sig Sagen meget let. Han har, som Biskop Martensens Vaabendrager, tre Modstandere: Prof. Dr. Wolff, Præfect Grüder og Biskop Monrad. Mon Ingen af dem faaer et Svar? Wolff og Grüder ere uværdige dertil (S. 65) og Monrad er „uimodtagelig for Belæring; at indlade sig med ham i en Discussion vilde være ørkesløst“ (S. 120).

„Min Formodning“ — skriver P., Brev XVI. S. 73 — „at det jødiske Skrivt (Dr. Wolff's „Talmudfjender“) vil blive besvaret af Biskop M. paa samme Maade som Præfect Grüders katholske Dito — med Taushed, er nu bleven til Vished.“

Mærkeligt! Thi Dr. Wolffs Bog er dog „en stor Bog, allerede for et Par Aar siden bebudet (S. 63); den har vakt en Deel Opmærksomhed ogsaa blandt Christendommens Venner (S. 75); den vil sikkert komme til at indtage en udmærket Plads i moderne Christnes Bibliotheker (S. 99); den vidner om Studium og Samlerflid i den Grad, at man fristes til at troe, at han har havt tre, fire Medhjælpere, samt har et Slags System i Stoffets Behandling“ (S. 101. 102). — Alligevel „bør man ikke indlade sig paa at svare Hr. W.“ (S. 75).

Men hvorfor da ikke? det erkjendes jo at være „et, om end ikke farligt, Angreb paa de Christnes dyrebareste Klenodie“ (S. 75). — Den sidste Grund, vi faae at høre, er den: Svares der, saa „vil Følgen deraf kun blive, at han kommer med et nyt Gjenmæle, hvorpaa der atter maatte svares, og saaledes kunde det vedblive i det Uendelige“. — Ja saa! Er man bange for at svare, og mener man, at en fortsat Discussion dog ikke

*) S. Nr. 52 f. A.

vilde bringe Folk til at lære „den sande Christendom“ at kjende, da kan jeg forstaae, at man hellere tier.

Præfect Grüder og hans ikke ubetydelige Skrivt: „Det protestantiske og det katholske Troesprincip. Kbhvn. 1875“ (VII. 242 Sider), som Forfatteren selv tilstaaer ikke at have udgivet uden „alvorligt og grundigt Studium“, heller ikke uden en Medhjælper „værdifulde Understøttelse“ (Fortale VI. VII.) stiller Petræus ved Siden af Rabbinerens „Talmudfjender“!

Men Grüder staaer dog sandelig ikke paa samme Standpunkt som Wolff; meget mere staae Martensen og Petræus jo med ham paa samme christelige Grund. Om den katholske Præfect kan der dog ikke siges, hvad der er sagt om Jøden, „at han havde intet andet Begreb om Christendommen, end at den er en Lære, medens for de Christne Alting dreier sig om Christi Person, hvis Guddommelighed han fornægter“ (S. 74). Med Præfect Grüder burde M. dog ikke blot vide sig enig i Troen paa Christi Guddom, men ogsaa i Kjærlighed til og Begeistring for hans tilbedelsesværdige Person; og „for de Strengede, hvis Toner finde dybest Gjenklang i et luthersk Hjerte, er en Katholiks Øre ligesaa godt opladt“. Alligevel har Præfecten intet Svar faaet og har heller intet Svar at vente, som vi nu leilighedsviis erfare efter mere end tre Aars Forløb.

Af Grunde anfører Petræus tre:

1. „Der er en Værdighedens Taushed.“
 2. „Det kan i visse Tilfælde blive en sædelig Fordring at bevare den, som Martensen siger etsteds i sin Ethik.“

3. „Paa den har Salomon vist ogsaa tænkt, da han sagde: Der er Tid til at tie og Tid til at tale“ (S. 65).

Saaledes Petræus. Men vi finde, at han her næppe har truffet det Rigtige. Den Grund derimod, der var afgjørende overfor Wolff, gjælder ogsaa her: Grüder vilde komme med et nyt Gjenmæle, hvorpaa der da atter maatte svares; thi G. veed

ad 1), at „Tavshed“ ogsaa let kan have en anden Grund end Følelse af egen Værdighed, og at den vilde ansees af Publicum for virkelig at have en anden Grund! — P. vil selv kunne komme til at føle det; han behøver kun at stille sig selv det Spørgsmaal: Hvad vilde jeg have sagt, hvis Præfecten havde ladet melde i „Nord.

Kirket.“, at hans Værdighed ikke tillod ham at svare paa Martensens Angreb? — Grüder veed fremdeles

ad 2), at det i visse Tilfælde kan blive en sædelig Fordring at bryde Tavsheden. Og vidste han det ikke iforveien, maatte han jo lære det af M.'s Ethik, hvor der læses: „Jeg er dertil født og kommen til Verden, at jeg skal vidne om Sandheden — dette Herrens Ord til Pilatus, gjelder i almindelig Betydning ethvert Menneske. Dette Vidnesbyrd udspringer paa eengang af Lydighed mod Gud, mod Sandheden — thi Sandheden har ubetinget Ret til at bevidnes og bekjendes af os — og af Kjærlighed til Menneskene, idet vi ville deelagtiggjøre vore Medmennesker i det, som for os selv er det højeste Gode. Og i en særegen Betydning er det den christelige Lærestands Bestemmelse, som Verdens Lys og Jordens Salt at være Sandhedens Vidner (II S. 252) . . .“; om Præster end derfor maa taale „et mangeaarigt, ubemærket Martyrium under en Uendelighed af smaa Taalmodighedsprøver, smaa Lidelser og Hæmmelser, Hindringer og Plager i Prosaens og Trivialitetens Sandørken“ (S. 259).

Grüder veed tilsidst

ad 3), at Salomon ikke blot har sagt: Der er Tid til at tie, — men ogsaa: Der er Tid til at tale. Saa længe den literaire Religionsstrid kun førtes af Lægmænd og underordnede Geistlige, troede han, at det for ham var Tid til at tie, og, idet han dengang holdt sig tilbage, iagttog han den af P. anbefalede „Værdighedens Tausshed“. Biskoppen derimod troede dengang ikke at burde tie, ei heller følte han sig dengang hindret ved „Værdighedens Tausshed“, men brød den uden Skrupel ved sit Skrivt „Katholicisme og Protestantisme 1874“.

Da, udfordret af en saadan Modstander, troede Præfecten, at Tiden var kommen for ham til at tale, og han tog ufortøvet til Gjenmæle ved sit Skrivt „Det protest. og det kath. Troesprincip 1875“.

Paa dette kraftige Indlæg fra Modpartiets øverste Repræsentant her i Landet har Martensen intet Svar, fordi „Værdighedens Tausshed“ ikke tillader ham at svare (!) *Credat hoc Judæus Apelles*. — Vi henstille roligt til et uhildet Publicums Skjønnende: hvem der af de to Theologer har forstaaet Skrivtens Mening bedst, — samt: hvem der af de to kirkelige Dignitarer har hævdet Værdigheden correctest.

Og den tredie, — Biskop Monrad? Han er en „kundskabsrig Mand, skriver saa Meget og fører saa let en Pen, er Martensens Landsmand og Collega, har været to Gange Præst, to Gange Minister, to Gange Biskop“ (S. 110); men alligevel, „at indlade sig med ham, vilde ei blot være ørkesløst, men, naar galt skulde være, kunde Martensen snarere indlade sig paa at besvare Wolffs Skrivt end Monrads“ (S. 102). Hvorfor? Fordi Monrads „Gjenmæle maa betragtes som usømmeligt baade formaliter og realiter“ (ib).

Men Monrad har dog selv iforveien gjort Rede baade for selve Skrivtet og for Skrivemaaden. Han siger i Nr. 18, S. 162: „Biskop Martensen har i sin Ethik traadt Liberalismens Banner under Fod; jeg har kæmpet under dette Banner i min Ungdom, og slipper det ei i min Alderdom, Hvormange der end forlade det. Biskop Martensen staaer saa høit, at jeg ei kunde forsvare ikke at ændse hans Udfordring. — Dette er ikke nogen Anmeldelse, men et Gjenmæle. En Anmeldelse maatte ganske anderledes have dvælet ved Ethikens fortrinlige Egenskaber. Den almindelige Ethik staaer saa høit, at den paa sin stærke Ryg kan bære alle den sociale Ethiks Skrøbeligheder; den individuelle Ethik kan ikke bære Meget, men trænger ei heller til at bæres. Som et samlet Hele er Ethiken det betydeligste Værk, der i mange Aar er udkommet i vor theologiske Literatur.“ Og, som om denne Anerkjendelse og Paaskjønnelse endnu ikke var nok, som om Monrad havde forudset, hvad der vilde skee, slutter han hele Gjenmælet med den Bøn: „Saa beder jeg Biskop M. om, af Hjertet at tilgive og ikke unddrage mig sin Velvillie, om der end i disse Linier maatte forekomme Ytringer, hvorover han med Rette kan, eller hvorover han troer med Rette at kunne stødes.“ Man skulde mene, med en saadan Modstander kunde man nok indlade sig i Discussion. Og man kunde selv føle sig fristet til at vise P. hen til Martensens individuelle Ethik S. 402, hvor der tilstaaes, at „det er bekvemmere at blive i sin huuslige og borgerlige Ro, end at træde op med et Vidnesbyrd for en god og retfærdig Sag“; men tillige opfordres vi til „at tage Korset op, hvor der bliver Spørgsmaal om at indlade sig i en Kamp, for hvilken man ogsaa kunde unddrage sig“. Petræus veed ikke rigtigt, om Meningen med Monrads anførte Bøn om Tilgivelse er, at „Monrad beder Martensen om For-

ladelse, fordi han har angrebet „den christelige Ethik“, istedetfor at stille sig ved Siden af dens Forfatter som Medstrider i Kampen mod de onde Magter, der røre sig i Tiden, eller om Monrad derved paa en fin Maade vil tilkjendegive, at Martensen bør bede om Forladelse, fordi han har angrebet Liberalismen“ (S. 100). Men skulde dette end virkelig være mindre tydeligt, saa har dog ialtfald Martensen advaret mod „at sammenblande sin egen Sag eller sin kirkelige Partisag med Christi Sag“ (II, 401), samt mod, „med personlige Fjender at forvexle dem, der ere vore Modstandere, fordi de i Medfør af en anden Overbeviisning modsætte sig eller bekæmpe vore Bestræbelser, eller fordi de ville fremme det Gode og Sande ad en anden Vei end vi selv, eller dem, hvis Individualitet er saa forskjellig fra vor, at vi ikke kunne sympathisere med dem“ (II, 320).

Efter alt dette kan jeg ikke see rettere, end at Petrus kun derfor vil have Monrads Gjenmæle besvaret med Taushed, fordi dette Svar er — nemmest. Hvad mon hans Herre og Vaabenmester synes om Sagen? Mon han taust og tyst vil rømme Marken for Liberalismens veltalende Ordfører? Dies docebit. —

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Rusland har i den sidste Tid, som det synes, givet sig Udseende af at ville forhandle med Paven om de russiske Katholikers Stilling. Den h. Stol har sammenfattet sine Fordringer i fem Punkter, der lyde saaledes: 1) De katholske Ærkebiskopper, Biskopper og Geistlige, som efter den sidste polske Opstand bleve afsatte og landsforviste af den russiske Regering, uden at den kunde beviisliggjøre deres Deeltagelse i Oprøret, skulle benaades og gjenindsættes i deres Embeder. 2) Den saakaldte „katholske“ Administrationsret, som ubeføiet indblander sig i den katholske Kirkes indre Anliggender, skal ophæves. 3) Samkvemmet imellem Ærke-

biskopperne og den hellige Stol skal være et directe og uhindret. 4) Den russiske Regering maa tillade, at Afgjørelserne paa det sidste almindelige Kirkemøde i Vaticanet blive forkyndte for Ruslands Katholiker. 5) Paven skal have Ret til at holde en Nuntius i St. Petersburg. Den russiske Regering har tilbageviist disse Forslag og derved viist, at det ikke var den om en Overenskomst at gjøre, men at den kun, som man strax ved Efterretningen om disse Forhandlinger ahnede, kun havde til Hensigt at berolige Katholikerne. Thi det er vitterligt for Enhver, som kjender noget til den katholske Kirke, at den ikke kan fordre Mindre. Dertil kommer endnu, at Russerne sendte den berygtede Fyrst Urussoff, der paa en uforskammet Maade, som ellers ikke er i Brug blandt civiliserede Diplomater, fornærmede Leo XIII.' Forgænger Pius IX., uden at Fyrst Gortschakoff holdt det for hensigtsmæssigt at give Satisfaction, hvorfor Urussoff heller ikke blev modtagen i Audients.

Italien. Menotti Garibaldi, der, ligesom hans „berømte“ Fader, er bleven Godseier, er i Besiddelse af flere Godser i den romerske Campagne. Men denne Garibaldianer af reneste Vand taaler kun Arbeidere, som, foruden at være gode Arbeidere, ogsaa ere gode Christne. Han sparer Intet for at bevare dem i Udøvelsen af deres Religion, men har ladet bygge et Capel paa ethvert af sine Godser og lader Capucinerpatres komme derhen, for paa Søn- og Helligdagene at celebrere den hellige Messe og prædike de christelige Dyder for Arbejderne. De Røde i Italien forstaae godt, hvad der er til deres Fordeel.

Cöln. I en „Statspastors“ Sogn blev en Mand alvorlig syg. Han agtede derfor at forberede sig til den tunge Vandring ind i Evigheden og lod ikke „Statspastoren“, men en Præst fra Nabsognet kalde til sig, for af ham at modtage de Døendes Sacramenter. Men denne gjorde den Syges Paarørende opmærksom paa, at han ved at meddele den Syge Sacramenterne vilde forsee sig mod Mailovene. Hvad gjorde nu den Døendes Paarørende? Lode de maaskee i den yderste Nød „Statspastoren“ kalde? Langt fra. De satte den Syge i en Vogn og kjørte ham til den nærmest liggende Præstegaard i Nabsognet. Sognepræsten gik til den Syge i Vognen. Han skriftede, modtog ligeledes i Vognen Nadveren og den sidste Salvelse, og, efterat han paa denne Maade var forberedt til Døden, tiltraadte man med glad

Hjerte Tilbageisen. Saadanne Tilstande skabes af den preussiske Culturkamp. Skulde Falck virkelig mene, saaledes at kunne tvinge en Katholiks Samvittighed og bestemme ham til at søge en „Statspastors“ Hjælp, at søge Religionens Trøst hos et Menneske, der foragter Kirkens Love og ved sin Ulydighed selv udelukker sig af Kirken?

Bosnien. I Bosnien og Herzegovina skulle der ikke oprettes apostoliske Vicariater, som man tidligere troede, men der skal strax indføres et fuldstændigt katolsk Hierarchi. Biskop Strossmayr har anbefalet Sagen, og der vil snart blive sluttet en Overenskomst med Østerrig desangaaende.

Brüssel. De belgiske Biskopper have ladet et fælleds Hyrdebrev udgaae, hvori de nedlægge Indsigelse imod de Liberales og Frimurerens Lovudkast med Hensyn til Skolen og Underviisningen.

Stokholm. Man skriver fra Rom til „Postidn.“: „Kronprindsen af Sverig og Norge, som opholdt sig her i tre Uger, er bleven modtagen til Audients af Paven. Samtalen varede i tyve Minuter.

London. Det nye katolske Directorium, udgivet af Cardinal Mannings Secretær, Canonicus Johnson, opviser atter en Forøgelse af det katolske Præsteskab. De katolske Kirker og Capeller i Storbritannien — uden Irland — har for Tiden 21 katolske Ærkebiskopper og Biskopper, 2,175 Præster og 1,386 Kirker og Capeller — altsaa 39 Præster og 38 Kirker og Capeller mere end ifjor.

Mexico. I Puebla de los Angelos er Grundstenen lagt til et Mindesmærke om Pius IX. Det vil blive et af Mexicos kostbareste Kunstværker. Den katolske Forening i Puebla har sammenbragt de fornødne Midler ved en Subscription blandt den katolske Befolkning.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 9. Februar. Septuagesima. Den h. Ansgar, Danmarks Apostel og Menighedens særlige Skytshelgen. — 10. M. Octav af Sct. Ansgar. 11. Ti. Ihukommelse af Frelserens Bøn i Oliehaven. 12. O. Polycarp, Biskop og Martyr. 13. To. De 26 japanesiske Martyrer. 14. F. Scholastica, Jomfru. 15. L. Raymund af Pennafort, Bekj.

Søndagen d. 16. Februar. Sexagesima.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 „ 7, og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 7. Søndagen den 16de Februar. 1879

Indhold: Hvad er der for Øieblikket at gjøre? Petrus contra Wolff, Grüder, Monrad. En Reise til Helvede. Elisabethforeningen.

Hvad er der for Øieblikket at gjøre?

Den socialistiske Bevægelse er for Øieblikket trængt lidt tilbage fra det offentlige Livs Overflade. I vort sydlige Naboland, Socialismens Arnested, ere dens Udskeielser kuede med Magt; og dens Tilhængere see nu mange Veie til at udbrede deres ødelæggende Læresætninger, i Møder, Pressen, Foreninger, spærrede for sig.

Men det store sociale Spørgsmaal staaer endnu uløst hen, det Spørgsmaal: hvorledes skal den Fattige faae Bopæl, Mad og Drikke og Tilfredsstillelse af sine øvrige Fornødenheder, saa han kan føre et menneskeværdigt Liv?

Hvad det nu meest kommer an paa, er ikke Afværge, men Hjælp, positiv Virksomhed: Quid faciamus nunc? Hvad maa der gjøres?

Man tænker paa Privates og Statens Hjælp, paa at skærpe Fabriklovene, gjenoprette de gamle Haandværkslaug og danne Foreninger til Understøttelse og Uddannelse af unge Arbeidere. Man vilde nok skaffe Arbeidere,

smaa Haandværkere og Embedsmænd en lille Grundeiendom, et eget Huus eller et lille Stykke Land, og i dette Øiemed udstykke Statsdomænerne. I Berlin finder man det hensigtsmæssigt, at lade en stor Deel Arbejderboliger opføre paa mange forskjellige Steder langt fra hverandre i Samlinger af 20 til 30. Man er ifærd med at oprette Arbeidsanviisningsbureauer og danne en stor Fabrikantforening „Concordia“, for at fremme Arbeidernes materielle Velfærd over hele Landet; „Concordia“ skal oprette Fagfortsættelsesskoler, Dannelsesforeninger, Bibliotheker, Læseværelser, Syge-, Invalide- og Enkekasser, Consumforeninger, Menager, Sparekasser og Byggeassociationer, og den agter at udgive et eget Tidsskrift.

Alt dette kan jo være gavnligt, nyttigt, for en Deel maaskee nødvendigt. Slige Foretagender, udførte i god Aand, fortjene enhver Menneskevens Bifald, Paaskjønelse og Understøttelse.

Dog, disse Hjæpemidler koste store Summer; de kunne langt fra ikke afhjælpe al Trang og Nød; og, hvad der er det værste, for sig alene ville de kun være saare lidt virksomme. Trods alle disse velmeente Planer vil det derfor alligevel endnu være tilladeligt og nødvendigt at spørge: Quid ultra faciamus nos? Hvad bør der ydermere skee for muligt at løse det store Spørgsmaal, som man, efter dets ydre Side, behager lidt djærvt at betegne som „Bopæls- og Mavespørgsmaal“? Af hvem skal der videre hjælpes? og med hvilke Midler?

Svaret er: Den som fremfor alt kan og vil hjælpe er Kirken, og den kan og vil hjælpe ved Ord og Gjering.

Kirken har strax fra Begyndelsen af taget sig af det sociale Spørgsmaal. Allerede Apostlene lode de syv Diakoner vælge for at bære Omsorg for den daglige Uddeling af Almisser og tjene ved Bordene. Den første christne Menighed i Jerusalem forstod sig saa godt paa det sociale Spørgsmaals Løsning, at der ikke fandtes

nogen Nødlidende blandt dens Medlemmer. Der bestod den sande Socialisme i Ordets bedste og fuldeste Bemærkelse! Ingen holdt nogen Deel af sit Gods for sin Eiendom; men Alt var fælleds for dem; og Alle, som havde eiet Agre eller Huse, havde solgt dem og bragt Værdien derfor til Apostlene, der uddeelte til Enhver, eftersom han havde behov.

De første Christne havde godt forstaaet Skrivtens Ord og lagt sig dem paa Hjerte: „Giv mig hverken Armod eller Rigdom, men tildeel mig blot mit beskikkede Brød“, — „hvo som giver den Fattige, han skal ikke lide Mangel“, — salige de Barmhjertige! salige de Fattige i Aanden! Og endnu saligere end Fattigdommen i Aanden er den virkelige Armod, frivillig valgt for Herrens og Himmeriges Skyld.“

Og Kirken har aldrig ophørt med at prædike Nøisomhedens, Barmhjertighedens og Fattigdommens Evangelium. Biskop Martensen giver den det Vidnesbyrd: „Den katholske Kirke har en ikke ringe Fortjeneste af den sociale Opgaves Løsning. Det er dens Roes, at den i mange Arbejderforeninger har indbragt en bedre, de atheistiske Lærdomme bekæmpende og overvindende Aand, og den støtter deres Foretagender ved Raad og ved Daad.“*)

Kirken er ogsaa nu rede til at hjælpe. Vor hellige Fader, Pave Leo XIII., har ved Aarsskiftet udstedt en vore Læsere allerede bekjendt Rundskrivelse til alle Biskopperne om Kilderne til og Lægemedlerne mod Samfundets Onder.

*) Biskoppen tilføier endog: „Den protestantiske Kirke staaer her tilbage, hvad vistnok for en Deel har sin Grund deri, at vi hverken have den corporative Selvstændighed (meget rigtigt) eller de materielle Midler(?), som den katholske Kirke.“ Og dog kan Biskoppen ikke være uvidende om, at i Lande med blandet Befolkning ere Katholikerne netop de Uformuende, og Kirken selv er i det sidste Aarhundrede næsten allevegne berøvet sin tildeels betydelige Rigdom.

De Lægemedler, han har paapeget, ere virksommere end alle de ovenanførte udvortes og naturlige Midler og give disse først deres Kraft og Betydning. Offenlige Blade ville vide, at Paven er bleven takket af flere Regeringer derfor og kaldet „Samfundets Redningsmand“. Hvad enten denne Efterretning er sand eller ei, har han ialtfald fortjent Samfundets og Regeringernes Tak.

Ondets Rod paavises af ham i Frafaldet fra Kirkens Lærdomme og Bud.

„Socialisterne lære nemlig, at Eiendomsretten er et menneskeligt Paafund og staaer i Modstrid med Menneskenes naturlige indbyrdes Lighed; de stræbe efter at ophæve al privat Eiendom og gjøre Samfundet til den ene store Eier. De paastaae, at hverken Armoden kan bæres med et taalmodigt Sindelag, eller Fred og Eendragtighed nogensinde opretholdes mellem Fattige og Rige, hvis Eiendom og Besiddelse Hine mene at have Ret til at lægge Haand paa.“

Lægemedlet findes i Guds Aabenbaring og Kirkens Lære. „Kirken anerkjender, at Menneskene ere indbyrdes ulige af Natur i Henseende til de legemlige Kræfter og aandelige Evner. Den byder Enhver at ansee den naturlige Ret til at besidde for hellig og ukrænkelig. Den veed, at Gud er Ophav til og Beskytter af al Ret. Tyveri og Røveri er af Ham ved Naturloven saa strengt forbudt, at det ei engang er tilladt at begjære fremmed Eiendom.

„Kirken forsømmer ikke de Fattiges Pleie. Den er en øm Moder; den omfatter dem med moderlig Kjærlighed; den veed saare vel, at de Fattige forestille selve vor Herre Christi Person, der høiagter dem og anseer Alt, hvad der ydes et hvilket som helst, om end nok saa ringe Menneske, som det var gjort mod ham selv. Kirken tager sig efter Evne af de Trængende; den bærer Omsorg for, at der allevegne oprettes Huse og Hospitaler til deres Optagelse og Forpleining og tager disse i sin særlige Beskyttelse.

„Den opfordrer de Formuende med det strengeste Bud til at lade deres Overflod komme de Trængende tilgode, og truer dem med den guddommelige Retfærdigheds evige Straffedomme, dersom de ikke ville afhjælpe de Nødlidendes Savn.

„Endelig styrker og trøster den de Fattiges Sjæle, snart ved at forestille dem Christi Exempel, der, skjøndt overvætted rig, er bleven fattig for vor Skyld, snart ved at minde om hans Ord, der prise de Fattige salige og byde dem at haabe paa den evige Salighed som deres Løn.

„Hvo erkjender ei, at dette er den bedste Vei til at bilægge den gamle Tvedragt imellem Fattige og Rige? Sagens Natur og indlysende Kjendsgjerninger vise, at, dersom dette Lægemedel forkastes eller forsømmes, følger nødvendigviis Eet af To: Enten nedværdiges den største Deel af Menneskeslægten til det forsmædelige Slaveri, som i lang Tid har bestaaet blandt Hedningerne, eller det menneskelige Samfund vil rystes af vedvarende Uroligheder og vanæres ved Rov og Tyveri, hvilket desværre er skeet endog i den nyere Tid.“

Derfor henvender den h. Fader sig til de verdslige Fyrster, til Kirkens Hyrder og til alle Troende

De første besværges ved deres egen og Staternes Frelse om at høre paa den Kirkes Røst, der har gjort sig saare velfortjent af Staternes Velfærd, og aabne Øinene for den Erkjendelse, at Stat og Religion hvile paa selv samme Grundlag; krænkes Religionen, saa svinder i lige Grad Undersaatternes Pligtfølelse og Regeringernes Anseelse. Christi Kirke har Kræfter til sin Raadighed, som hverken findes i menneskelige Love eller Statens Tvangsmidler eller Soldaternes Vaaben.

„Gid Fyrsterne vilde erkjende dette, gjenindsætte Kirken i dens Rettigheder og tilbagegive den Frihed til at gjøre sin heldbringende Indflydelse gjældende til hele Samfundets Frelse og Velvære.“

Biskopperne formanens derefter til at „indprente de katholske Lærdomme i alle Gemytter, vaage over, at Alle

fra den spæde Barndom af vænnes til at elske og ære Gud, adlyde Fyrsternes og Lovenes Høihed, holde Liden-skaberne i Tømme og opretholde den Orden, som Gud har indsat i Stat og Familie“.

Ydermere skulle de see paa, at „den katholske Kirkes Sønner hverken indtræde i nogen slet Forening eller paa nogensomhelst Maade fremme dens Formaal. Meget mere skulle Katholikerne ved en hæderlig Vandel vise, hvor lykkeligt det menneskelige Samfund vilde være, hvis alle dets Medlemmer lignede dem“.

Den pavelige Rundskrivelse ender med en Paamin-delse til Alle. „Da Socialisterne især søge at drage Haandværks- og Arbeidsfolk til sig, som, kjede af deres Lod, lettelig lade sig lokke ved Haab og Løfter om For-bedring af deres Kaar, saa vil det være til Nytte, at under-støtte de Foreninger af Haandværkere og Arbeidere, hvilke, grundlagte under Religionens Opsyn, gjøre deres Med-lemmer tilfredse med deres Lod og taalmodige i deres Møisommeligheder, samt vejlede dem til en stille og rolig Levemaade.“

Det er vistnok simple Formaninger, ældgamle Viis-domsregler! Det er intet Andet, end hvad der staaer i det syvende og tiende Guds Bud og Skrivtens gyldne Regler:

„See til, at du ikke gjør imod en Anden, hvad du ikke vil, at der vederfares dig af nogen Anden“; men

„Alt, hvad du vil, at Menneskene skulle gjøre imod dig, det skal du ogsaa gjøre mod dem.“

„Lader os elske, — ikke med Ord og med Tunge, men i Gjærning og i Sandhed.“

Dog, Kirken nøies ikke med at indskærpe den gamle nedarvede Lære, hvorpaa Gud Herren har bygget Sam-fundsordenen. Den elsker selv i Gjærning. Den øver selv, hvad den prædiker. Thi det er sandt, „Ordet alene, Prædiken alene, er vistnok utilstrækkeligt. Der maa tillige gaaes ind paa Arbeidernes materielle Interesser. De maae paa eengang støttes ved aandelig Veiledning og reel

Bistand til Forbedring af deres Kaar. Da vor Herre og Frelser bespiste de 5000 Mand i Ørkenen, bespiste han dem ikke blot aandeligt med sit Ord, men mættede dem ogsaa legemligt. Det er denne dobbelte Bespiisning, hvortil de Fattige trænge, som vi alle trænge dertil“.*)

Den katholske Kirke har ikke blot i sin Tid begejstret en hellig Vincens af Paula, Elisabeth, Raymund o. Fl. Den har altid opdraget og opdrager endnu hele Skarer af heltemodige Mænd og Jomfruer til at hellige hele deres Liv og Gjerning til de Trængendes Understøttelse, Pleie og Hjælp. De katholske Ordensfolk, der ved sig selv give Verden et Exempel paa Nøisomhed og frivillig Armod, de barmhjertige Søstre og Brødre, de „ædle Mænd og Kvinder, som Culturkampen uddriver af deres Hjem, og som ere levende Mønstre paa Uegennyttighed, Nøisomhed og Fordringsløshed samt paa Selvopoffrelse til at tjene Næsten, især de Fattige og Svage: de forstaae bedst og bidrage meest til Løsningen af det sociale Spørgsmaal, forsaavidt der nemlig overhovedet kan være Tale om at løse et Spørgsmaal, der er ligesaa gammelt som selve Verden“.

„Naar den sociale Bevægelse langt fra ikke er saa stor i de Egne, hvor Katholicismen er levende i Folkets Bevidsthed, som i de ikke-katholske — at det virkelig er Tilfældet, lader sig nøie paavise for Preussens Vedkommende —, naar de Classemodsætninger, der forgifte vort sociale Liv og bebude en truende Fare, langt fra ikke have tilspidset sig saa meget i de katholske Landsdele, som i de ikke-katholske, saa er det netop hine religiøse Samfunds opoffrende Virksomhed, som man for en stor Deel har at takke derfor — de Klostre, som Mailovene alt have ødelagt eller arbeide paa at ødelægge.

„Hos dem findes den positive antisocialistiske Virksomhed, hvorom der er saa megen Tale, og flere

*) Martensen, soc. Eth. S. 203. 204.

Gange har været Tale ogsaa fra Ministerbordet, hvorimod der kun mærkes saare Lidet af den i Gjerning.“

Disse vægtige Ord kunde for ikke længe siden tales fra Tribunen i den preussiske Landdag uden at møde Modsigelse. De maae da vel indeholde en almeengyldig Sandhed.

Maaskee vil Verden i en ikke altfor fjern Fremtid komme til at sande dem og derved have fundet Hovedsvaret paa vort Spørgsmaal: Quid faciamus nunc?

Lad Kirken faae frit Raaderum til alle vegne at prædike for Menneskene og til selv at efterleve Evangeliet om Evigheden, Livets Bestemmelse og uegennyttig Kjærlighed til Gud og Næsten; og det nødvendigste og vigtigste Skridt til bedre Tilstande vil da være gjort.

Petræus contra Wolff, Grüder, Monrad.

(Sluttet.)

Endnu et Ord om den unævnelige Side af Petræus' Polemik, hvilken jeg helst vil overlade Læseren selv at finde det rigtige Udtryk for.

S. 63 skriver han: „Jødernes Maade at discutere om religiøse Materier paa, er den samme som Katholikernes (Jesuiternes): Haarkløveri og Pindehuggeri, heel eller halv Benægtelse af Facta og spidsfindig Bortforklaring af Læresætninger, som til en given Tid ere dem ubeleilige.“

Hvilken utrolig Paastand! Katholikerne, ligesom Jøderne, — altsaa alle Katholiker og alle Jøder i Almindelighed have en og samme uærlig Maade at discutere paa; den bestaaer i „Bortforklaring af ubeleilige Læresætninger, Benægtelse af Facta, Haarkløveri og Pindehuggeri!“

Havde han sagt, Montanus eller Forfatteren N. N. har gjort sig skyldig i Spindsfindighed, Haarkløveri, Pindehuggeri, Bortforklaring og Benægtelse af Kjendsgjerninger — eh bien! saa vilde jeg ransage min literære Samvittighed; og dersom jeg fandt mig skyldig i en Synd mod det ottende Guds Bud eller en anden Pennesynd, saa vilde jeg ærligt bede mit „Confiteor“. Skulde min Samvittighed derimod frikjende mig, saa vilde jeg lade P. beviisliggjøre sin Anke mod mig. Det samme vilde vistnok skee af hvilkensomhelst katholsk Forfatter. At enkelte katholske Forfattere kunne gjøre sig skyldige i saadanne Forseelser, som de anførte, især uden deres Vidende og Villie, nægtes af Ingen og forbauses Ingen over. Katholikerne ere ogsaa Mennesker; og peccare et errare humanum est*) — isærdeleshed i hvad der angaaer enkelte Facta, hvorom endog de formentlig tilforladeligste Kilder kunne indeholde Skjævheder og Unøiagtigheder.

Men Petræus banlyser alle Katholiker i Gjennemsnit og sigter dem Alle uden Undtagelse for „Haarkløveri, Pindehuggeri, spidsfindig Benægtelse af Facta og Bortforklaring af ubeleilige Læresætninger“. Det forekommer mig, som jeg vilde sige:

„Protestanternes (Lutheranernes) Maade at discutere med hverandre indbyrdes paa er dog mærkelig og besynderlig: Deres Biskopper gjøre Mine til at duellere; de Conservative kaste Handsken til de Liberale; men næppe tage disse imod Udfordringen, førend Præsterne som Secundanter kaste sig dem imøde med det Skrig: Det gaaer ikke an, I liberale Herrer, at slaaes i Menighedernes Paasyn! fy, det er usømmeligt, utaaleligt, en sand Scandale!“

Vilde jeg vove mig frem med en saa almindelig Sigtelse, da vilde ethvert billigt tænkende Menneske, uden just at være Haarkløver eller Pindehugger, vise mig med Indignation tilbage med et: Fy, det er jo afskyelig overdrevet! det er uretfærdigt! Du skulde have sagt som saa:

Det er et eneste Factum. Det er skeet en eneste Gang i Frelsens Aar 1878, at en Biskop udgav en stor Bog under Titelen „Den christelige Ethik“. Deri omtalte den høiærværdige Forfatter de meest forskjellige Ting, Conservatismen og Liberalismen, — Pavens Ufeilbarhed og Retskrivning, om man skal skrive „Theologie“

*) At synde og feile er menneskeligt.

med h og e, eller Teologi uden h og e, — Munkelivets overspændte Askese og, at „den handler usædeligt, der fordærver et Blad hvidt Papir uden at bruge det, eller lader et Lys vedblive at brænde til ingen Nytte“ (II, 443), — Arbeidets Deling og, hvad man helst skulde vælge, udelukkende at forfærdige Knappenaalshoveder eller hele Knappenaale, ja Synaale og Stoppenaale ovenikjøbet og alle mulige Slags Naale.

Saa kom en anden Biskop og meente, at „en Mængde af de Forhold og Anskuelser, hans Collega havde udtalt sig om, stode i en meget løs eller aldeles ingen Forbindelse med den christelige Ethik, at han skulde ved to Tegn gjøre det tydeligt, naar han talede i den christelige Ethiks Navn, og naar han talede i sit eget, H. Martensens, Navn; han kunde f. Ex. sætte et Kors ved det, han udtalte i Ethikens, en Piil veddet, han ytrede i sit eget Navn, da der i sidstnævnte Ytringer gjerne var en polemisk Braad.“*)

„Med en Piil f. Ex. maatte det betegnes, naar han fandt Behag i lidenskabelige Udtalelser og kaldte det ørkesløse og ufrugtbare Indfald, at skrive Teologi istedetfor Theologie. „Jeg“ — siger den biskoppelige Collega — „tilstaaer, at jeg med Hensyn til „e“ har en Tilbøielighed til „de ørkesløse og ufrugtbare Indfald“; men hvad „h“ angaaer, da holder jeg med Biskop Martensen, fordi jeg er vant til at skrive saa, og fordi det er mig kjært at mindes den græske Oprindelse; men jeg miskjender dog ikke, at Mændene med de „ørkesløse og ufrugtbare Indfald“ kunne anføre nogle Grunde. De kunne sige, at man i vore Dage bør vænne sig til Sparsommelighed, og da Cultusministeren gennem Præstekaldenes Beklippelser beklipper Theologerne, saa bør ogsaa „Theologie“ nøies med syv Bogstaver istedetfor ni; de kunne sige, at Ret-skrivningen besværes for Menigmand, naar de fremmede Ords Oprindelse skal betegnes. Kort sagt, de kunne vistnok anføre mange Grunde o. s. v.“**)

Saaledes stod Sagen, da udkom et lille Skrivt: „En og tyve Breve, udgivne af Adressaten.“ Deri optraadte en tredje Stridsmand som Martensens Secundant paa Fægterbanen. En „stille Provindsbeboer“, Petræus, Præst i — borg, følte sig kaldet til at fremsætte nogle — efter hans eget Skjøn — „enfoldige Bemærkninger“ (S. 123), deriblandt følgende:

*) Monrad, politiske Breve Nr. 15 S. 6.

**) Samlest. S. 8.

„Baade formaliter og realiter maatte et Gjenmæle fra en Biskop (Mourad), til en Collega (Martensen) betragtes som usømmeligt . . . At en kundskabsrig Mand, som Biskop Monrad, har villet søge at afparere de Pile, som have saaret ham i et omfangsrigt, videnskabeligt Værk af en navnkundig Forfatter — det er for alle os herude en Gaade. Og for mig er det ikke blot gaadefuldt, men saare veemodigt og ildevarslende at see ham siddende i Nykjøbing Bispegaard, tilfreds med hele Verden, som det synes, tilfreds med den almindelige Stemmeret, fornøiet med Classelotteriet, den moderne Retskrivning og Ligbrænding, glad ved det andet Ægteskab og uden at have noget imod det tredie, forsonet med Jøderne, ja med Paven i Rom (!), men alene utilfreds med et Værk, som omtales med Berømmelse snart af hele den protestantiske Verden. At fortælle, hvad han anseer for daarligt og tie stille med alt det Gode — fy, det er uretfærdigt“ (S. 102—104).

Disse Udtalelser give Læseren en Mundsmag af, hvorledes Monrad faaer læst og paaskrevet. „Han har — efter P. — Intet glemt og Intet lært (S. 112); i hans Ræsonement skjuler sig en underlig Misforstaaelse eller Begrebsforvexling (S. 117); han tager sig den Frihed at lægge sin Modstander meningsløse Sætninger i Munden, saa det er let nok, men ikke meget værdigt for Biskop Martensen at reise væsenlige Indvendinger derimod; han tillader sig en underlig Forvanskning af Martensens Fremstilling, der synes at maatte være iøinefaldende for Enhver, som har læst Begges Skrivter“ (S. 114). Nei, P. er ingen „Aristokrat“ i Forfattervirksomheden; han selv har hverken „Kulde“ eller „Tilbageholdenhed“, Fortrin, som han S. 123 roser Martensen for at have.

Dog, man maa ikke tage ham det ilde op; ei heller skal man være nøieregnende imod ham. Spidsfindig vil han ei være, Haarkløver eller Pindehugger heller ikke. Og han er det i Sandhed ei heller.

Efter ham (S. 10. 11) har Martensen i Ethiken „givet en Række motiverede Erklæringer over Spørgsmaal af den største Betydning“; og disse Erklæringer „ere dicterede af Hans Aand, som er igaar og idag og i al Evighed den samme.“

Vi Katholiker ere beskedne. Ei engang om Pavens dogmatiske Afgjørelser ex cathedra paastaae vi, at de ere

„dicterede“ af Guds Aand.*) De pavelige Afgjørelser om Troeslæren og Sædelæren træffes under den Helligaands Bistand (assistentia), d. e. Sandhedens Aand leder de forudgaaende Undersøgelser saaledes, at Paven i den afgjørende Dom ufeilbart træffer det Rigtige.

Bullen „Ineffabilis“ af 8de December 1854 f. Ex. indeholder en pavelig Cathedraludtalelse. Pius IX., som den katholske Kirkes øverste Lærer, erklærer deri: „At Maria ifølge Christi Fortjenester er bevaret fri for Arvesyndens Plet, er en aabenbaret Sandhed og maa derfor troes af Alle.“ Vi have Troens Vished for, at denne Læresætning er sand. Men Bullen er saare lang. Deri anføres mange Vidnesbyrd, tagne af de hh. Fædres Skrifter og Kirkehistorien. Hvad disse Vidnesbyrd angaaer, have vi ikke Troens Vished for, at Fædrene's Udtalelser ere ægte, eller at de paaberaabte Facta virkelig ere historiske. Om end Paven havde taget feil i et eller andet af disse Vidnesbyrd; om end en eller anden Text var uægte, en eller anden Kjendsgjerning urigtig eller intetbevisende: hvad vilde det skade? Vi ere alligevel visse paa, at det sidste Resultat er ufeilbar rigtigt: „Maria er undfangen uden Arvesynd.“ For denne Sætning gaaer den Helligaand i Borgen, ikke for Bullens øvrige rige Indhold.

Men ikke engang denne ene Sætning er „dicteret“ af den Helligaand; den er kun skreven under den Helligaands Bistand (hvorved der betegnes en mindre Hjælp end ved „dictere“); den er ufeilbarlig sand, men ikke Gudsord, kun et Menneskes Ord.

Naar nu Martensen siger (III, 416), at Ufeilbarhedsdogmet allerede har gjort Paven til et „Idol“, saa følger, at efter denne Anskuelse, samt Petræus' Opfattelse og Udsagn, Hr. Biskoppen selv er — hvad? — I den lange Række af 259 Paver efter Petrus (der selv skrev inspirerede Breve) have nogle faa skrevet en eller anden Sæt-

*) Det paastaaes ei engang om selve Evangelierne. Evangelierne ere „inspirerede“ af den Helligaand, d. e. skrevne paa Hans Tilskyndelse og under hans Veiledning, saa ingen Tanke staaer i Skrivten, der ikke er indblæst af den Helligaand og Guds Ord til os, men den Helligaand bliver derved ingenlunde ansvarlig for de hellige Skribenters Fremstilling og Skrivemaade med Soloecismer og Ujævnheder, hvilket Han vilde være, dersom Han havde „dicteret“ dem.

ning under den Helligaands Bistand. Dr. Martensen derimod har jo skrevet en Række Erklæringer over de vigtigste Spørgsmaal — alle „dicterede af Hans Aand, som erigaar og idag og i al Evighed den samme“ (!) — Hvad mon Biskop Martensen selv tænker om denne sin Forflyttelse i Rang og Værdighed?

Dog sandsynligviis har han trøstet sig med, at P. ikke vil have sine Paastande lagte paa Guldvægten.*) P. har Ydmyghed nok til selv at betegne dem som „enfoldige Bemærkninger“ (S. 123).

Ydmyghed er en elskværdig Dyd. Tiltrods for al Meningsforskjæl tage vi derfor forsonede Afsked med Hr. Petræus og tegne os

Ærbødigst Gustav Montanus.

En Reise til Helvede.

En Mand, som var graanet i sine Synder, havde en gang følgende mærkelige Drøm:

Det forekom ham, som om han befandt sig i et Jernbanetog, der kjørte directe til Helvede. Han blev angst og bange, og, hver Gang Toget standsede, følte han Trang til at stige ud; men det var, som om en usynlig Haand holdt ham tilbage, og han kom heller ikke dertil. Iøvrigt steg der ved enhver ny Station ogsaa nye Reisende ind; ikke Faa af disse vare i deres Samvittighed betyngede med fremmed Gods, som de havde tilegnet sig ved Tyveri,

*) „Gjennem mange alvorlige Katholikers Hjerter gik en Smerte — skriver Petræus S. 100 — da Vaticanerconciliet fastsatte Dogmet om Pavens Ufeilbarhed.“ P. kan dog umulig sigte til de Biskopper, som før havde modsat sig Definitionen, eller de Præster og Lægmænd, der med en vis Frygt saae den imøde, men som alle, efter at den var given, underkastede sig i op-rigtig Lydighed og Tro. Altsaa kan P. kun mene de Frafaldne, der kalde sig selv „Gammelkatholiker“. Altsaa ere Apostater i hans Øine: „alvorlige Katholiker“ (!).

Falsk og Bedrageri; mange Andre havde stygge og hæs-lige Ansigter, og Utallige bare navnlig Drukkenskabens og Ukydskhedens Stempel i deres Ansigtstræk. Saaledes gik det fremad fra Station til Station, og de Reisendes Antal blev altid større og større, saa at Toget tilsidst blev propfuldt af Mennesker af alle Samfundsclasser: Fattige og Rige, Unge og Gamle. Med lynende Hast bruste Toget afsted. For den gamle Synder blev Opholdet mere og mere uhyggeligt; hans omkringstaaende Rejsesfæller mærkede det. „Du Tosse“, sagde den Ene, „der gives jo slet ikke noget Helvede!“ — „Og, om der gives noget“, sagde den Anden, „saa ere vi jo saa Mange; kunne de Andre holde det ud, hvorfor skulde da ikke ogsaa vi kunne det?“ — „Og vi ere jo desuden langt fra ikke saa vidt endnu!“ tilføiede en Tredie, „vi kunne altid endnu staae af!“ — Pludseligt, paa eengang forekom det den Ængstede, som om der aabnede sig for ham et svælgende Dyb, fra hvis Bund et rædsomt Ildhav flammede hamimøde; Raabet: „Station Helvede! — evigt Ophold!“ rungede i hans Øren, og i samme Nu styrtede hele Toget ned i Afgrunden; et forfærdeligt Fortvivlelsens Skrig naaede fra alle Sider til hans Øren. Da vaagnede han, rystende og skjælvende over hele Legemet. Det Hele havde kun været en Drøm; men denne blev for ham til en Naade; thi den oplod hans Øine for hans truende Fremtid. Han gik i sig selv, og endnu samme Dag aflagde han et oprigtigt og angerfuldt Skriftemaal og blev et helt andet Menneske. Det var kun en Drøm; men der var Sandhed i Drømmen; eller er det ikke sandt, at Livet ligner en Jernbanefart? Det gaaer hurtigt mod Enden; og Ingen veed, om ikke allerede det næste Øieblik afgiver ham til den sidste Station! Vee dig, dersom du da findes betyngtet med en svær Synd — da hører ogsaa du ganske vist ved den sidste Station det forfærdelige Raab: „Station Helvede! evigt Ophold!“ — O, stig ud saa længe det endnu er Tid; stig hurtigt ud af det Tog, der fører til Helvede! „Brødre“, tilraaber den h. Kirke os med Apostlens Ord, „vider, at den Time er kommen, hvor vi bør vaagne op af Søvnens! Følg dette Varselsraab! Maaskee er det allerede paa den højeste Tid for dig! Og om du kjender Nogen, som befinder sig paa Helvedetoget, o da ville du opbyde Alt for at bevæge ham til at stige ud! Og kan du ikke gjøre Andet, da beed, ja beed ret inderligt for ham. e.

Elisabethforeningen.

Elisabethforeningens Bestyrelse aflagde ved Mødet den 2. Febr. Aarsregnskabet for 1878. Deraf fremgik, at Foreningen i afvigte Aar har havt 7 Børn, nemlig 5 Dreng og 2 Piger, under sin Beskyttelse. To Dreng ere anbragte i Opdragelsesanstalter, medens de 5 andre Børn ere satte i Pleje hos katholske Plejeforældre. Den samlede Indtægt i Aarets Løb har naaet den Sum 1016 Kr. 10 Ø., deri indbefattet Indtægterne af Paaskebazaren med en Sum af 664 Kr. 33 Ø. De Bidragydende Medlemmers Antal beløb sig ved Aarets Slutning til henved 100.

Udgifterne i Aarets Løb have andraget den Sum 1057 Kr. 58 Ø., saa at der viste sig et Underskud paa 41 Kr. 48 Ø. — Da Foreningens Secretair, Enkefru Agnes Stoppel, der i en lang Aarrække med udholdende Iver har virket som saadan, paa Grund af Forholdene saae sig nødt til at nedlægge sit Embede, blev Fru Elis. Tronier eenstemmigt valgt til Secretair.

Ved at bringe Forestaaende ogsaa til de Medlemmers Kundskab, der ikke vare nærværende ved Mødet, tillader Undertegnede sig endnu at tilføje et Par Bemærkninger. Først og fremmest er det mig en særdeles kjær Pligt, paa Børnenes og egne Vegne at udtale min uskrømtede hjertelige Tak til Alle dem, der paa nogen Maade have bidraget til at opnaae det omtalte Resultat, og i Særdeleshed til de nidkjære Medlemmer af Bestyrelsen. Men paa den anden Side kan jeg heller ikke undlade at bede alle Vedkommende om, ogsaa fremdeles med Iver og Udholdenhed at støtte Foreningens Sag, samt om muligt at vinde endnu flere Medlemmer for Foreningen. Det er vel nok sandt, at Forholdene for Tiden ikke ere de bedste, men vor Frelser har jo givet det Løfte: »Giver og der skal gives eder«. Og naar vi nogensinde tør forvente, at dette Løfte vil gaae i Opfyldelse, saa er det vistnok Tilfældet her, hvor Gaverne jo komme Børnene til Gavn, der ere vor Frelasers særlige Yndlinge, og skulle sikre deres timelige og evige Vel.

Kjøbenhavn den 10. Februar 1879.

C. Freund,
Foreningens Protektor.

Skoleexamen.

Den offentlige Examen med Kirkeskolens Elever afholdes i Skolelocalerne i Fredericiagade Nr. 15 i Bagbygningen: Mandagen d. 17. Februar i begge Drengelasser, Tirsdagen d. 18. Februar i begge Pigeasser fra Kl. 8 Form. til Kl. 2 Efterm., og Onsdagen d. 19. Februar i Forberedelseslassen fra Kl. 9 Form.

Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes herved til at overvære denne Examen.

Ansgariusforeningen

afholder Søndagen d. 16. Februar Kl. 11½ efter Høimessen sin aarlige Generalforsamling i Forstanderskabets Forsamlingsaal (Bredgade 64). Bestyrelsen anmoder Foreningens Medlemmer om ret talrigt Møde.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 16. Februar. Sexagesima. — 17. M. Blasius, Biskop og Martyr. 18. Ti. Ihukommelse af Jesu Lidelse. 19. O. Johannes de Britto, Martyr. 20. Tø. Eucherius, Biskop. 21. F. Eleonora, Dronning. 22. L. Petri Bispestol i Antiochia.

Søndagen d. 9. Februar. Qvinqvagesima.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
- „ 7, og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifttimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 8. Søndagen den 23de Februar. 1879

Indhold: Røre i den svenske Statskirke. Den heltemodige Martyr, Drengen Ludvig. Kirkelige Efterretninger: Rom, Avignon, Berlin, Tyrol, Dillingen.

Røre i den svenske Statskirke.

„Fra alle Kanter hører man Klage over, at vi leve i en Tid fuld af usigelig Forvirring paa det religiøse Omraade“, skriver *Otto Myrberg*, Professor i Theologi ved Upsalas Universitet.

Han har Grund til at skrive saaledes. Der føres nemlig en hidsig Strid i Tidsskrifter og Aviser mellem ham og hans Collega *Johansson*. Skuepladsen er det Universitet, hvor næsten hele den svensk-lutherske Geistlighed dannes, og Stridspunktet er det Grundspørgsmaal:

Fortjener den svenske Kirke Navnet af en christelig og bibelsk Kirke eller ei?

Myrberg svarer med et afgjort *Nei*, *Johansson* derimod med *Ja*. M. paastaar, at Statskirken er *en blot og bar politisk Indretning*. J., som er ordenlig Professor i Theologien og ifjor i Anledning af Upsala-Universitetets firehundredaarige Jubilæum af — Kongen blev udnævnt til Doctor theologiae, svarer: Statskirken er *en bibelsk Kirke*;

og, om den end ei virkelig skulde være det, er dog i alt Fald saa meget vist, at den selv siger sig at være det, og kun betroer kirkelige Embeder til dem, der anerkjende den som en christelig Kirke; den, som derimod ikke anerkjender dette Selvidnesbyrd, tør hverken overtage eller beholde et kirkeligt Embede.

J. paaberaaber sig et nyt Skrivt af *Beckmann*, Biskop af Skara, til Støtte for sin Mening. — M. svarer kort og godt, at den bedste Tjeneste, man kan gjøre Biskop Beckmanns Skrivt, er den, ikke at tale om det. Men langt fra efter J.'s Antydning at nedlægge sit Lærerkald, anseer han sig meget mere af Hensyn til sin egen, til Videnskabens, Universitetets og den svenske Kirkes Ære, forpligtet til høit at gjøre Indsigelse mod slige Anskuelser og Fordringer.

Af J.'s Svar fremgaaer, at hans Parti, d. e. det strengt lutherske Parti, ønsker inderligt at være frit for enhver afvigende Lære. Ja, *Grafström*, Sognepræst ved Sct. Clarakirke i Stokholm, der i forrige Aar afslog Bispedømmet Hernösand, indkom med et Lovforslag, der gik ud paa at bemyndige Statskirken til at „excommunicere“ Enhver, der bekjender en afvigende Lære. Dog blev Forslaget ikke vedtaget af Rigsdagen.

I modsat Tilfælde vilde det have været forbi med M.'s Stilling og Virksomhed ved Universitetet. Thi han har alt for længe siden forkastet den svensk-lutherske Kirkes Grunddogma om Retfærdiggjørelsen ved Troen alene, fordi det efter hans Overbeviisning ikke blot mangler al Støtte i den h. Skrivt, men er endog umoralsk eller i det mindste ude af Stand til at bringe sine Tilhængere til en moralsk Livsvandel. Han forkaster selvfølgelig ogsaa de i Sverig anerkjendte symbolske Bøger og seer i den h. Skrivt den eneste Troesregel; og — mærkeligt nok! — han støtter sine Anskuelser just paa det „Concil“ i Upsala (Aar 1593), som satte den katholske Kirke i Ban og gjennemførte Protestantismen.

For nærmere at oplyse vore Læsere om Stridspunktet og Stridsmaaden, lade vi her følge et Uddrag af *M.'s Erklæring* i „Aftonbladet“ af 9. Mai f. A.

Efter nogle indledende Ord, som fremhæve Sagens Vigtighed, heder det der: „Man har i denne Tidende betegnet Striden som en „theologisk Skjermydsel“; men den er ingen Skjermydsel, meget mere en *Strid om Principer*; og det, som den dreier sig om, er langt fra ikke noget Ubetydeligt. Jeg skal fremsætte *Hovedstridspunktet*.

„Der siges: „Om end det var sandt, at Kirken som Statskirke ei kan være en bibelsk Menighed, saa er det vist, at vor Kirke gjør Fordring paa at være det, og at den kun betroer Embeder til Mænd, der anerkjende denne Fordring. Hvo som ei anerkjender den, han kan efter vor (d. e. J.'s) Mening ligesaa lidt modtage som beholde et Embede i vor Kirke.““

„Hvad ligger der i disse Ord? Det er vistnok Pligt at tyde Alt til det Bedste, og jeg skal vist ikke gjøre dem værre end de ere. Men hvad ere de i det bedste Tilfælde Andet, end et Forsøg paa at skræmme Alle, som enten ere ansatte i Statskirkens Tjeneste eller paa Veien til at blive det, med andre Ord: at skræmme hele den svenske Geistlighed og alle unge Theologer fra at lytte til den Anskuelse, hvorom Striden dreier sig? Det er aldeles det Samme, som om der blev sagt: Denne Anskuelse kan nok være rigtig; men inden I danne eder en afgjort Dom i denne Sag, glemmer da ikke, at den kan komme til at koste eder eders Embede og hele Livsstilling, dersom I følge den.

„Dette er, paa eengang at *opfordre* til en Drøftelse, og tillige at *afholde* derfra, ved at gjøre selve Organet for samme, som søger Sandhed uden Bitanker og Bihensigter, udueligt til at yde Tjeneste — paa en Maade, som er uendelig demoraliserende.

„Men *det* er endnu ikke nok. Denne Maade at bortskræmme fra en upartisk Undersøgelse og Drøftelse, uden hvilken en Overbeviisning, der fortjener dette Navn, aldrig

kan danne sig, træder næsten i Baggrunden for det Begreb om *vor Kirkes Stilling overfor Sandheden*, hvilket udtales i disse Ord.

„Der indrømmes nemlig, at den omtalte Anskuelse kan være sand; men selv i dette Tilfælde frakjendes den al Ret til at udtale sig indenfor Statskirken, fordi den efter Sigende strider mod den Anskuelse, Kirken til Dato har havt om sig selv. Og det siges ikke blot *eengang*, men det gjentages for anden Gang, som om det var det naturligste i Verden at tænke og tale saaledes.

„I den Grad har det døde juridiske Element (Hensyn til menneskelige Bestemmelser) faaet Overvægt over det Aandelige og Religiøse (Hensyn til Sandheden og Guds Indretning) i den Betragtningmaade, hvorom Taleren er! Og dog skal Statskirken efter denne Anskuelse være saa aandelig og christelig, at det er en „Urimelighed“ at betragte den blot som „en religiøs Statsanstalt i Christendommens Tjeneste“, eller at see i den noget Ringere end selve Christi Kirke og Menighed i Ordets bibelske og apostoliske Betydning!

„Meget sandt og træffende sagdes nylig herom i en indsendt Artikel i Upsala-Tidenden: „„At man udtaler sig i skarpe Ord mod den Grundsætning, som Johanssons bekjendte Ytringer indeholde, turde være mindre forunderligt. Denne Grundsætning indeholder nemlig, at den svenske Statskirke ikke vil lade sig Sandheden sige af sine egne Tjenere angaaende eet Punkt, nemlig Spørgsmaalet om dens eget Væsen.

„Thi (siger J.), om det end var sandt, at den ikke er en bibelsk Menighed, saa maatte dens Embedsmænd alligevel ikke sige det, saalænge de ere i deres Embede. Og dog er Statskirken en Anstalt, som vil fremme Christendommen, Sandhedens Religion! Men nu er der Intet, hvorpaa Christendommen lægger saa stor Vægt, som paa, at ethvert Individ eller enhver Myndighed, der vil indtræde i dens Tjeneste og fremme dens Interesser, lader sig Sandheden sige, og ikke tænker høiere om sig selv, end

Sandheden tillader. Skulde derimod noget Individ eller nogen Myndighed tilbagevise al Undersøgelse om sin virkelige Stilling til Christendommen og afskedige den fra sin Tjeneste, som opdager Sandheden i saa Henseende, da var det vist, at et saadant Individ eller en saadan Myndighed savnede selve Grundlaget for, isandhed at kunne udrette Nogetsomhelst til Christendommens Fremme. Al dens Virksomhed for Christendommen vilde være Skrømt og Forstillelse og gjøre Herren en slet Tjeneste.

„J.'s Grundsætning indeholder, at den svenske Kirke lider af en *den selv tilintetgjørende Dobbeltthed*: at den nemlig paa den ene Side gjør Krav paa at være en christelig Menighed i bibelsk Forstand, men paa den anden Side ikke taaler at høre Sandheden angaaende sit eget Væsen. Skulle vi troe, at det staaer saa ilde til med vor svenske Kirke?

„Angaaende til *Kirkens Tjenere* indeholder samme Grundsætning ligeledes en Dobbeltthed: paa den ene Side ere de af Statskirken ansatte til at fremme Christendommen og saaledes til, uden Hensyn til Person eller Myndighed, at udtale, hvad der er sandt; men paa den anden Side maae de ikke sige om Statskirken selv — saafremt de ikke ville tage Afsked fra dens Tjeneste — at den ikke er Christi Menighed i nytestamentlig Forstand, om det end var sandt, at den ikke kan være det. og om de end vare komne til Erkjendelse af denne Sandhed ved samvittighedsfuldt at bedømme den factiske Virkelighed efter den Maalestok, som Bibelen giver os. Skulle vi troe, at en saadan sig selv modsigende og tilintetgjørende Opgave er stillet Statskirkens Embedsmænd?“

Saavidt detie Citat; Myrberg selv fortsætter:

„Hvor meget bedre vilde det ikke i enhver Henseende have været, om Professor Johansson havde udtrykt sig f. Ex. saaledes: Er det sandt, at vor Kirke som Statskirke ei kan være en bibelsk Menighed, saa er det ganske vist, at det er dens Pligt, at frasige sig alt Krav paa at

være det, og Lærernes Pligt høit at udtale Sandheden i denne som i alle andre Henseender.

„Et saadant Sprog er rensende og opløftende, — hvilket vel Ingen skal kunne sige om det anførte, og det ganske afseet fra Spørgsmaalet om, hvad den svenske Kirke hidtil har anseet sig selv for at være.

„Meget mere vilde tilvisse endnu være at sige; men jeg indskrænker mig til nogle faa Slutningsord, som Omstændighederne gjøre nødvendige.

„Det har vakt Anstød hos Mange, at en Polemik er opstaaet imellem Professorer, der høre til et og samme Facultet; men, som det synes mig, med Uret. Et Facultet er ikke et Coteri; og, jo dybere gaaende Meningsforskjællen er indenfor samme, des naturligere er det, at den ogsaa ytrer sig. Dette kan muligviis føre til en endnu større Splid; men det kan ogsaa føre tilbage til den normale Tilstand i det paagjældende Punkt, og det er i alt Fald bedre, end den Dødens Taushed, der naaes ved en karakterløs Omgang med Grundsætninger. Dette er Noget, som vedkommende Parti vilde gjøre vel i at erindre.

„Men der er endnu *Eet*, som det kommer meget an paa, ikke bliver glemt af alle dem, der ville danne sig en rigtig Dom i den foreliggende Sag. Fra alle Kanter hører man klage over, at vi leve i en Tid, fuld af usigelig Forvirring paa det religiøse Omraade. Men, skal denne Forvirring ikke gaae over alle Grændser, saa maa man, trods alle øvrige Forskjælligheder, være enig om *Eet*, nemlig det, at man, hvor meget det end maatte koste, er forpligtet til at holde fast ved de *første og simpleste Rets- og Sandheds-Grundsætninger paa Religionens og Sædelighedens Omraade*. Ellers er Alt tabt.

„Og dog hersker just i denne Henseende den beklageligste LigeGYldighed indenfor mange af de Kredse, der gjøre Religionens og Christendommens Sag til et Løsen iblandt os. Man kæmper, ja, man sætter Himmel og Jord i Bevægelse for kirkelige Dogmer, som man ikke begriber, og symbolske Bøger, som man aldrig har studeret og kun

meget overfladisk kjender m. m. Men en Fornægtelse af disse elementære Rets- og Sandheds-Grundsætninger paa Religionens og Christendommens Gebeet anseer man for Smaating; ja, man stiller sig under allehaande Paaskud, f. Ex. Kirkelighed, Troskab mod Bekjendelsen (!) m. m. afgjort paa Fornægtelsens Side.

„Især i de sidste Tider har denne Fornægtelse uddannet sig til et formeligt Angrebssystem paa selve Protestantismens Hovedprincip i vort Land, paa en Maade, som opfordrer til den alvorligste Modstand, om den ikke skal fordærve Tænkemaaden hos en stor Deel af vort Folk ved Hjælp af en med Sandhed, Ret, ja, endog med sædvanlig publicistisk Anstændighed kun lidet nøieregnende Presse, som desværre trives iblandt os, samt ved Hjælp af andre Midler, der staae til dens Raadighed.

„Det er en Fare, som fortjener vel at mærkes. Og, har jeg ved min Optræden kunnet bidrage til at fæste Opmærksomheden derpaa og fordrive Noget af den aandelige Lethargie, med hvilken endog mange bedre sindede Mænd nu see paa, hvad der foregaaer iblandt os, vil jeg ikke ansee den for at være aldeles frugtesløs.

Upsala, d. 4. Mai 1878.

Otto F. Myrberg.“

(Fortsættes.)

Den heltemodige Martyr, Drengen Ludvig.

Mit kjære Barn!

Du har maaskee ofte læst lidt i Kirketidenden og tænkt: det er mig altfor lærdt, det forstaaer jeg ikke noget af. Men husk paa, lille Ven, hvad de Lærde og Voxne ofte finde godt, er ikke altid det, som morer dig. Ofte har man ogsaa tænkt paa dig, og bragt smukke

Historier, som du godt kunde forstaae. Det er jo klart, at man ogsaa bør tage Hensyn til dig, som jo ogsaa gjerne vil tjene Gud af ganske Hjerte. Synes du altsaa derom, ville vi af og til tale lidt sammen. Jeg har nogle Historier, som du ganske bestemt vil finde Behag i at læse. Men hør! du maa da love mig, ikke at ville høre paa disse Fortællinger blot for Morskabs Skyld; det er nemlig hellige Fortællinger, der skulle opmuntre dig til det Gode og tilskynde dig til gode og hellige Beslutninger.

Forleden læste jeg noget om Japan og om de Forfølgelser, som i dette hedenske Land reiste sig imod de Christne. Da fandt jeg Fortællinger om Børn, som ved deres ædle Heltemod og deres Kjærlighed til Gud og hans hellige Religion vakte min Forbauselse og rørte mig dybt. Derfor vil jeg idag fortælle dig om et af disse Børn; en anden Gang skal du ogsaa høre lidt om de andre. Altsaa idag fortæller jeg om den heltemodige Martyr, Drengen Ludvig.

Du veed dog, hvor de japanesiske Øer ere at finde; men du kan jo endnu engang betragte dem paa dit Atlas, saa husker du, mener jeg, Historien bedre. Tag Kortet over Asien; der ligge de paa Østsiden og ligeoverfor det store chinesiske Kaiserrige. Ogsaa Japan er et Kaiserrige, men er deelt i flere smaa Kongeriger, der alle tilsammen staae under een Kaiser. Alle Folk i dette Rige vare, ligesom ogsaa i China, Hedninger, og tilbade som deres Guder skrækkelige Billeder, som de udskare af Træ.

Ved den Tid, da Luther ved sit ulykkelige Frafald skilte flere Lande i det nordlige Europa fra den katholske Kirke, gik i hine asiatiske Lande Troens Lys op for saare Mange, saa at Kirken der fik Erstatning for hvad den havde tabt i Europa. Der var nemlig dengang en stor Missionær, der, som den h. Paulus, førte hele Lande og Riger fra Hedendommens Væderstyggeligheder til Christendommens saliggjørende

Lære. Det var den berømte h. Frants Xavier. I Japan voxede nu de Christnes Tal fra Aar til Aar, og nær vare alle Øer blevne christnede, havde ikke de hedenske Præster i deres Fortvivlelse vovet det Yderste. De vandt een Konge efter den anden, ja selv Kaiseren for deres Sag, og nu begyndte en Forfølgelse, som var i det mindste ligesaa grusom som de Forfølgelser, der fandt Sted ved Christendommens Begyndelse under de romerske Kaisere. Men det var til at forbauses over, hvor dybe Rødder Christendommen allerede havde slaaet i de Nyomvendtes Hjerter. Christendommen viste sig her i hele sin guddommelige Kraft. Iblandt Martyrheltene var et stort Antal Børn, og ogsaa her kunde man see, at Gud „af Børnenes Mund har beredt sig sin Lov“.

Ludvig var et syvaarigt Barn. Hans Fader var en af de fornemste Mænd i Kongeriget Fingo og hed Johan Mixami. Moderen hed Magdalena. Da regerede Kanziogo som Konge i dette Rige, og han var en fanatisk Fjende af de Christne; der gaves allerede 100,000 af disse alene i hans Rige. Han befalede, at alle Christne skulde opgive deres Tro; men det turde de jo ikke gjøre. Til Tegn paa, at man virkelig havde opgivet den og adlød hans uretfærdige Lov, skulde Alle lade sig den Bog lægge paa Hovedet, der indeholdt Læren om Landets Guder; Enhver der vægrede sig derved skulde døe.

Engang bleve Ludvigs Forældre oppe til langt ud paa Natten og talte om hellige Ting. I samme Værelse laae den lille Ludvig og sov. Paa eengang raabte han i Søvn: „Moder, Moder, jeg vil ikke, jeg lader mig ikke lægge Bogen paa Hovedet!“ Moderen vilde kjærligt spørgende berolige ham og sagde: „Vær kun rolig, vi lægge dig ikke Bogen paa Hovedet.“ Men da begyndte han at formane begge Forældrene med hellig Alvor, at de dog ikke skulde lade sig lægge denne ugudelige Bog paa Hovedet. Ofte raabte han endnu i Drømme: „Nei, jeg tillader ikke, at denne ugudelige Bog berører mit Hoved.“

Lidt derefter kom en kongelig Embedsmand og førte

Faderen hemmelig til Afgudspræsten, der med Vold skulde lægge Bogen paa hans Hoved. Men hans trofaste Hustru fulgte med og tilraabte ham: „See til hvad Du gjør; dersom du handler mod din Pligt, vil jeg aldrig mere see dig, aldrig tale med dig, aldrig mere erkjende dig for min Ægtefælle.“

Johannes blev sin Religion tro. Han blev bundet saa fast, at han ikke kunde røre sig, og man lagde Bogen paa hans Hoved. Men han spyttede ad den, og saa snart man slap ham, skrev han et Brev til Statholderen, hvori han erklærede, at han ikke havde viist Bogen nogen Ære, at han var Christen og vilde døe som Christen. Derpaa befalede Kongen, at han skulde halshugges, og det skete ogsaa.

Nu skulle vi høre, om ogsaa Barnet viste sig sin ædle Fader værdigt. Allerede den følgende Dag kom Embedsmanden igjen og forkyndte nu Dødsdommen for Moderen og Barnet, ja endog, at de skulde lide den skrækkelige Død paa Korset.

Nu troer du maaskee, min unge Ven, at Ludvig blev meget bange. Ja, det havde jo været ganske naturligt; vi frygte Alle for Døden og saadanne Pinsler. Men Guds Kraft er stor i de Børn, som med et reent Hjerte tjene og elske ham. Moder og Barn jublede af Glæde og takkede Gud for, at de turde udgyde deres Blod for ham, som har elsket os og hengivet sig for os.

„Ludvig“, sagde nu Moderen til Barnet, „vi gaae nu til Himlen, for der at være hos vor Fader. Naar du med udspændte Arme hænger paa Korset, glem da ikke bestandigt at gjentage Jesu helligste Navn!“ — „Jeg lover dig, kjære Moder, ikke at glemme det“, svarede Ludvig, „jeg vil udtale dette søde Navn, saalænge jeg lever.“ Magdalena overøste sit Barn med Taarer og Kys. Det var Glædestaarer over, at hun kunde tilbagegive sit Barn reent og helligt til Gud, af hvem hun havde faaet det til Opdragelse. — Det vilde være sørgeligt mit Barn, om

dine Forældre nogensinde maatte fælde Smertenstaarer over dig!

Da man frygtede for et Folkeoprør, besluttede man at henrette dem med nogle Andre om Natten. Da det saa var blevet Aften, kom man med en Bærestol til Porten med det Budskab, at Magdalena og hendes Søn skulde stige ind i den. De kom da i deres skjønneste Klæder, som om de gik til et Gjæstebud. Helst vare de gaaede tilfods, for saaledes mere at ligne Christus paa Veien til Golgatha; men man vilde ikke tillade det.

Da man var kommen til Retterstedet, bandt man først Magdalena til Korset, derefter den lille Ludvig. Medens man bandt ham, spurgte en af de Tilstedeværende: „Men, Barn, frygter du da ikke den nær forestaaende Død?“ — „O nei“, svarede Ludvig, „jeg frygter slet ikke.“ Men da man bandt ham saa fast, at hans fine Lemmer ikke kunde udholde det, blev han næsten overvældet af Smerte og bad barnligt, at man dog vilde løsne Strikken lidt. Det sagde Barnet saa blidt og saa bønligt, at selv den raa Bøddel blev rørt til Taarer og bad en anden at overtage hans Arbeide.

See, nu hængte Moder og Barn paa Korset ligeoverfor hinanden. Ludvig saae med ufravendt Øie paa Moderen, og hun opmuntrede Barnet.

„Vi gaae nu til Himlen; vær ved godt Mod! og siig altid: „Jesus“. — „Jesus“, svarede Drengen, „Jesus, Jesus!“ Nu skulde de altsaa dræbes paa Korset; først Ludvig. Da Bødlen saa stak med Landsen imod ham, tørnede den mod Korset. Da blev Moderen forskrækket og frygtede for, at Ludvig skulde blive forvirret og raabte: „Jesus!“ — „Jesus“, svarede Ludvig og blev rolig, indtil han modtog Dødsstødet. Nu tog man det af Sønnens Blod dryppende Spyd og stak det Moderen gennem Hjertet. Det var den 9. December 1602.

Nu ere de forenede i Himlen: Fader, Moder og deres Barn, alle tre prydede med Martyrkronen.

Hvor gammel er du, mit Barn? Maaskee allerede ældre end den lille Lndvig? Men elsker du ogsaa Gud og din hellige Tro saa meget som han? Bekjender du dig ogsaa offentlig at være en katholsk Christen uden Frygt for slette Mennesker, som ville haane og bespotte dig derfor?

Desværre beskæmmes Mange af dette heltemodige Barn, mange Børn og mange Voxne. g.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Da Pius IX. døde, udbredte de liberale Aviser, at han havde efterladt sig en colossal Formue, og at han derved havde sat sin Eftermand istand til, uden Peterspenge at bestride de betydelige Omkostninger, Kirkens Styrelse kræver. Man formodede dengang strax, at dette kun var en Manøvre, der sigtede til at tilstoppe den katholske Velgjørenheds Kilder. Nu har det viist sig, at man ikke har taget feil. Leo XIII. lider virkelig Nød og er nødt til at indskrænke alle Udgivter, hvorved hele Kirken lider. Mange Biskopper have derfor opfordret deres Diocesaner til at bidrage deres Skjærv med den samme Høimodighed som før, og Biskoppernes Ord er ikke blevet overhørt. Thi Bidragene begynde nu atter at flyde i samme Fylde som før. Gid de altfor godmodige Katholiker ved denne Leilighed maatte faae Øinene op for vore Fjenders underfundige Machinationer. Det være her i Forbigaaende bemærket, at man gjør vel i, paa Forhaand at regne alle Efterretninger fra Vaticanet, som isærdeleshed „Cöln. Zeit.“, det engelske Blad „Standard“ og de øvrige af disse bedragne Blade udbrede. „Cöln. Zeit.“ Correspondent er bekjendt for at være et Menneske, som vi vilde have ondt ved at karakterisere, naar man ikke vil betjene sig af Udtryk, som dannede Mennesker nødigt høre. Og „Standard“, der før var et

hæderligt Blad, synes i den sidste Tid at blive betjent af den samme eller ialtfald af en ligesindet Correspondent.

Avignon. Hvorledes en Biskop bidrager til at løse det sociale Spørgsmaal, fremgaaer af en Skrivelse, som Ærkebiskoppen af Avignon i disse Dage har stilet til det der-værende Assistentshuus. Den lyder: „Jeg agter ogsaa i dette Aar, som i de forløbne, at skjænke en Deel af mine Indtægter til Assistentshusets Fattige. Jeg holder det for det bedste Middel til at understøtte en saa stor Deel af dem som muligt. Jeg bestemmer 1000 Frcs. i det Øiemed. Anvend 800 Fr. til at indløse Klæder, Linned og Sengetøi; thi disse Gjenstande ville vistnok meget savnes af deres Eiere i den kolde Tid. Opbevar Resten til Foraaret for ved Begyndelsen af Arbejdstiden at kunne indløse Haandværkstøi. Jeg ønsker først og især saadanne Ting indløste, som kunne faaes tilbage for smaa Løsepenge.“

Berlin. Kaiser Wilhelms gjentagne Formaning: „Bærer Omsorg for Religion og christelig Opdragelse“, har fundet Gjenklang hos de Conservative i Landet. Cultus- og Underviisningsminister Falck har derfor seet sig foranlediget til, offentlig for hele Landet i Deputeretkammeret at forsvare sig mod den Anke, ved sine Skolereformer at have bidraget til at udrydde Religion og Christendom af de Unges Hjerter. „De tidligere Skoler“ — ytrede han — „havde vakt og fremmet Hykleri og Mishag med Religionsøvelserne og selve Religionen; han ansaae det desaaarsag for sin Opgave, at gjenoprette Kjærlighed til Religionen ved at forøge og forbedre Skolerne, uddanne Lærerne paa en tilsvarende Maade og veilede dem til den rette Methode at undervise i Religion paa.“ — Den Taler, der imødegik Culturkamp-Ministerens besvnderlige Ytringer, anerkjendte rigtignok med Tak paa alle Partiernes Vegne, at Ministeren havde gjort Meget for Skolebygninger samt Lærernes og Lærerindernes ydre Kaar. Men Falcks utrolige Udtalelser om, hvad hans Reformer sigtede til, kuldkaستes ved den ene træffende Bemærkning: Alle troende Christne misbillige dem, alle Troens Modstandere billige dem. „Ministerens hele Skoleforvaltning, forsaavidt den berører Religion og Opdragelse“, vedblev han, „bedømmes meget forskjelligt; den modtages paa den ene Side med Jubel og afgjort Bifald, paa den anden med Bekymring og en meget bange Bedømmelse, for ei at sige Fordømmelse. Forskjællen imellem hans

Beundrere og Dadlere er langt fra at være den samme som imellem Confessionerne. Nei; paa den ene Side staae meget mere Alle de, som have en positiv confessionel Tro og ønske den vedligeholdt, hvad enten de kaldes Katholiker eller Evangeliske, Alle de, som aabent bekjende, at de troe paa den h. Trefoldighed, paa Guds evige Søn, Faderen lig, som er bleven Menneske og død for os, opstanden fra de Døde, opfaren til Himlen. Paa den anden Side staae Alle de, som enten ikke have, eller idetmindste ikke bekjende denne positivt confessionelle Tro. Og sees der ud over Landets Grændser, til Holland, Belgien, Frankrig eller Italien, saa møder man ogsaa der overalt samme Modsætning: den ene Deel nemlig hilser med haabfuld Glæde Ministerens Fremgangsmaade, den anden modsiger og fordømmer den med den største Bestemthed. Skulde de Partier i Udlandet navngives, der forsvare den preussiske Underviisningsforvaltning, saa maatte der angives Navne, hvilke Falck nødigt vilde sammenblandes med.

„Der gaaer igjennem den hele nuværende Menneskeverden en dyb Spaltning. Vore Forfædre have engang i freidig Bevidsthed bekjendt sig til Christendommen, og vort Folk er fremvoxet af Christendommens Rod med sin hele Cultur, Syns- og Levemaade og Civilisation. Men det christne Folk har i Aarhundredernes Løb seet en Tænkemaade opstaae og udfolde sig, som har sat sig op mod den positive Christendom, Guds Søns Religion. Det er en ny Hedendom, der søger at omslynge vort Folk og fravrister det den christelige Religion.“

Et Skoleprogram, udgivet af en Reform-Forening i Berlin i Aaret 1877, bestemmer Forskjællen mellem den christeligt-confessionelle Skole og den tilsigtede liberale Skole saaledes:

1. „Den christelige Skoles sidste Formaal er at opdrage til et hinsides Liv i Himlen, medens den liberale Skole vil opdrage til et dennesides Liv paa Jorden.

2. Den christne Skoles jordiske Maal er at opdrage troende Børn af Kirken og lydige Undersaatter, medens den liberale Skole vil opdrage sædeligt frie Mennesker formedelst videnskabelig Erkjendelse.

„Dette er Modsætningen imellem Pædagogikens to indbyrdes forskjellige Retninger. Alle de, som have et

varmt Hjerte for Folket, for dets Fremtid og religiøse Liv, bedes indstændigt om at spørge sig selv, om de ved Skolens hele Indretning ville bidrage deres til at danne sædeligt frie Mennesker formedelst videnskabelig Erkjendelse — eller til at danne lydige, troende Sønner af Kirken og lydige Undersaatter. Alle troende evangeliske Christne ville ligesaavel som Katholikerne vælge det Sidste.“

Tyrol. For kort Tid siden døde i Arco i Syd-Tyrol den i vide Kredse bekendte Baron Gottlieb Heinrich von Schroeter i en Alder af 76 Aar. Født i Protestantismen vendte han tilbage til den katholske Kirke, til hvis trofasteste og fortjenestfuldeste Sønner han medrette kan regnes. Omtrent hele hans Liv var indviet til Kirkens Tjeneste. Flere Gange blev han af Pius IX., til hvem han stod i et intimt Venskabsforhold, i overordenlig Mission sendt til fjerne Egne, til det hellige Land, Ægypten, America o. fl. St. Nordamericas Kirke har isærdeleshed ham at takke for Meget. Thi han har ikke blot indviet sin Kraft men ogsaa en Deel af sin betydelige Formue til dens Udbredelse. Hans rige Erfaringer og Kundskaber, parrede med en sjælden Fromhed, opfyldte Enhver med Ærefrygt for den elskværdige Olding. Sit Livs sidste Aar henlevede han i Hr. v. Savignys Familiekrede. En i høi Grad opbyggelig Død afsluttede hans fromme Levnet. 40 Geistlige toge Deel i Bisættelsens Høitidelighed i Arco. Hans Lig bisattes i v. Savignys Familiebegravelsessted paa Trages ved Frankfurt.

Dillingen. Geistlig Raad og Regens Wagner i Dillingen har skænket den af ham stiftede Cretinanstalt i Glött ved Augsburg en Capital paa over 104,000 Rigsmark, for at de der anbragte Ulykkelige kunne forsørges og pleies paa en christelig og kjærlig Maade.

Vincentiusforeningen

afholder Søndagen d. 2. Marts sit første statutmæssige Generalmøde for iaar, hvortil foruden de active Medlemmer ogsaa Æresmedlemmerne herved indbydes.

Mandagen djen 3. Marts læses i Sct. Ansgar den h. Messe Kl. 8½ for Foreningens afdøde Medlemmer.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 2. Marts. Aarsregnskabet fremlægges og et Par vigtige Spørgsmaal angaaende Bestyrelsen drøftes. Medlemmerne bedes derfor om at møde talrigt.
C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 23. Februar. Qvinqvagesima. — 24. M. Matthias, Apostel. 25. Ti. Margaretha af Cortona. 26. O. Askeonsdag (i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Askevielse og Høimesse). 27. To. Petrus Damiani, Biskop og Kirkel. 28. F. Ihukommelse af vor Frelser Tornekroner. 1. Marts. L. Svibertus, Biskop.

NB. Alle de 40 Ugedage fra Askeonsdag til Paaske ere befalede Fastedage, paa hvilke alle de, som ere forpligtede til at faste, kun maa holde eet mættende Maaltid og en saakaldet Collation. — I Fastediden holdes hver Fredag Aften Kl. 7½ i Sct. Ansgars Kirke Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen d. 2. Marts. 1. Fastesøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
- „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgar Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

Nr 9. Søndagen den 2den Marts. 1879

Indhold: Røre i den svenske Statskirke. De to heltemodige Dreng
Thomas og Petrus. Ansgariusforeningen. Kirkelige Efterret-
ninger: Rom, Berlin, London, Montenegro.

Røre i den svenske Statskirke.

(Fortsat fra Nr. 8.)

Hr. Myrberg har unægtelig Ret i at ansee Striden for en „Princip-Strid“ og ikke for en „theologisk Skærmydsel“. Det er virkelig en *Strid om de dybeste Principer*.

Men just derfor kunne vi ikke andet end forbauses over, at theologiske Professorer ere indbyrdes uenige angaaende *disse Grundspørgsmaal*.

Det er en gylden Regel, det gamle Mundheld: In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas; — lad Eenhed raade i det Nødvendige, Frihed i det Tvivlsomme, Kjærlighed i Alt. Men til de *tvivlsomme Ting* tør der vel ikke henregnes Svaret paa det Spørgsmaal: Er jeg, som Medlem af den svenske Statskirke, i Christi sande Kirke? Det hører dog vistnok til det *Nødvendige*, det Sikre, hvorom der skulde være Enighed.

Det kan ikke være tvivlsomt i og for *sig* (objectivt). Det kan rigtignok være tvivlsomt for *den Enkelte*

(subjectivt), eller med andre Ord: Den Enkelte kan være tvivlraadig desangaaende; men saa kan Tvivlen løses, og det er hans hellige Pligt, ikke at unde sig Rist eller Ro, førend han har kæmpet sig gennem Tvivlraadighedens Taage op til Vishedens solklare Høider. Gid, det maatte lykkes M. og hans Meningsfæller at komme paa det Rene med sig selv i dette vigtigste Grundspørgsmaal!

Myrberg har Ret i at paaberaabe sig Upsala-Decretet af 1593. Deri siges virkelig: „Vi erklære, at vi ville holde os eendrægtigt til Guds rene og saliggjørende Ord, som det findes i de h. Propheters, Evangelisters og Apostles Skrivter, hvilket er den sande christne Troes Grundlag og Fundament og Reglen for at bedømme, ende og forebygge (!) hvilkensomhelst Strid i Religionssager; der *behøves ingen Forklaring* ved nogensomhelst Anden, hverken ved Fædrene eller Andre; thi det er intet Menneske tilladt, efter egen Mening at udlægge Guds Ord, og i saa Henseende tør der ikke tages Hensyn til nogen Person. dens Stilling eller Myndighed; men den h. Skrivt alene er tilstrækkelig.“

Men J. har ogsaa Ret, naar han svarer herpaa:

„Men jeg beder, læs dog blot det strax følgende Afsnit. Der heder det: Vi anerkjende den apostoliske Troesbekjendelse, den nicænske og den athanasianske samt den første, sande, fuldstændige, augsburgske Confession.“

Men deraf følger kun saa meget, at hvad der siges i første Afsnit, er forkeert, og at den *hellige Skrivt* for sig alene er utilstrækkelig og *trænger* til en Fortolkning. Og, Gud skee Lov! den Helligaand vidste det og har baaret Omsorg for os. Han gav os til Skrivtens Udlægelse ikke blot Troesbekjendelsernes døde Bogstaver, heller ikke blot de hellige Fædres Skrivter; Troesbekjendelserne og Fædrene ere en Autoritet, men en *død*, hvis Mening umulig altid kan være klar nok, ligesaalidt som selve Skrivtens. Han gav os meget mere en *levende* Autoritet, som i ethvert Tilfælde kan raadspørges, og en *tilforladelig* Autoritet, som aldrig kan tage feil, nemlig Paven og

Biskopperne, som hele Kirkens Lærere og Hyrder. Thi *med dem* vil han efter sin Forjættelse være til Verdens Ende; *dem* vil han veilede til al Sandheds Forstaaelse. Naar de udlægge os Skrivten, da er det ikke en ligefrem menneskelig Udlæggelse; nei, *ved dem taler Sandhedens Aand til os*; thi Han gaaer i Borgen for, at deres Afgjørelser ere rigtige. Ved i Tro og Underkastelse at antage deres Skrivtfortolkning, troe vi ikke Mennesker, men Gud selv.

M. har endvidere Ret i, at den *frie Forskning* i Bibelen hører efter den svensk-lutherske Kirkes Anskuelse unægteligt til „de elementære Rets- og Sandhedsprinciper paa Religionens og Christendommens Omraade“ og er „selve Protestantismens Hovedprincip“.

Men J. og Kirkeregimentet have ogsaa Ret i at sige: Naar vi tilstaae det, da ere vi fortabte, og da er det forbi med Statskirkens ydre Eenhed. Sagens Natur og Erfaringen lærer, at den frie Forskning kan frembringe *Christusfornægtere* à la Sydow og Hosbach i Tydskland. Men et christeligt Kirkeregimente kan ei tilstaae saadanne Mænd Adgang til Prædikestolen i en Menighed, der kaldes christelig og vil være det. Man kan altsaa ikke tage Johansson det ilde op, at han vil forebygge den truende Fare og derfor helst forbyder sine Studenter den frie Forskning. Og man forstaaer, at Consistoriet siger til sine Præster: Komme I til den Overbeviisning, at vor Statskirke ikke er Christi Kirke, saa tør I ikke hykle, men maae som ærlige Mænd hellere give Slip paa eders Kald og Levebrød, end vedblive at prædike en Lære, som efter eders egen Overbeviisning er menneskelig Opspind og Løgn, eller at skrømte en Guds Tjeners Værdighed, medens I selv ansee eder for blotte og bare Statstjenere.

Ogsaa her gives der ingen Udvei, ogsaa her have vi et nyt Beviis for Protestantismens Selvmodsigelse. Det er et frugtesløst Forsøg, at vedligeholde Kirkens *Eenhed* tiltrods for *Forskningens Frihed*, — at bygge en *Kirke*,

d. v. s. et *enigt* Troessamfund, ved at *hver Enkelt* fortolker Skrivten efter eget Skjøn.

Den eneste Mulighed for at komme ud af denne Pinagtighed er den ærlige Tilstaaelse: Ved historisk Granskning kommer jeg til den Overbeviisning, at Christus selv har stiftet en enig Kirke, og i den et *ufeilbart Læreembede*, som Enhver maa underkaste sig for Guds og Samvittighedens Skyld, da det er Sandhedens hellige Aand, der selv udlægger sine Aabenbaringer ved dette Læreembede. Men ved denne Erklæring overskrides den katholske Kirkes Dørtærskel.

M. har unægteligt Ret i at fordre, at Kirkens Tjenere skulle være *Sandhedsvidner* overfor Enhver, uden at vige tilbage for menneskelige Hensyn. De maa være *uforfærdede* Sandhedsvidner og rede til, om det saa maatte være, ligesom Johannes den Døber, at træde frem for Konger og Verdens Magthavere med et alvorligt: „Det er Dig ikke tilladt.“

Men dertil behøves der Biskopper af *Guds Naade*, og Præster, der, „kaldte af Gud ligesom Aaron, kunne opvække den Guds Naade, som er i dem formedelst en retmæssig viet Biskops Haandspaalæggelse“; Biskopper og Præster, som vi i Culturkampen see fremtræde i tusindviis, der ei tage Flugten, som Leiesvende, ei heller strøe Virak for Nutidens Afgudsbillede, den „almægtige Stat“ og „Lovens Majestæt“, men uforfærdet holde fast ved den apostoliske Bekjendelse: „Dømmer selv, om det vilde være ret, at adlyde Mennesker mere end Gud“; — der freidigt give Slip paa deres Indtægter for at leve af Almisse, og gjerne taale Fængsel og Landflygtighed, for ikke at give en Tøddel af Kirkens Rettigheder til Priis, hvilke Herren har betroet dem og beskikket dem til at værne om. Denne Fasthed findes *kun* hos dem, som have Fodfæste paa den *Klippegrund* (Petrus), hvorpaa Herren selv har bygget sin Kirke for alle Tider. Kun den, som støtter sig paa denne Klippe, staaer selv fast under Tidens Strømninger og Storme.

M. har endelig god Grund til det Spørgsmaal: „Er den svenske Kirke en *bibelsk* Kirke? — rettere: Er den *den* bibelske Kirke, da Bibelen kun kjender een Kirke; — eller er den en Statsanstalt, en *menneskelig* Indretning, bestemt til at fremme *Statens Interesser* ved religiøse Midler og under religiøse Former?“

En Tvivl desangaaende kan nok vækkes ved Betragtning af den Mand, der aabnede Sverigs Porte for Reformationen, samt af hans Fremgangsmaade og Hensigter dermed. *Dalkarlene*, der i Befrielseskampen havde ydet Gustav Eriksson den kraftigste Hjælp, ankede i Skrivelse af 1. Mai over, at han „paa mange Maader havde brudt den Eed, som han ved Guds hellige Navn svor i Strengnæs, da han blev kaaret til Konge; at han havde lagt haarde Skatter paa Kirker og Klostre, Kjøbstadsmænd og den menige Almue, at han havde berøvet Kirkerne deres Guld og Sølv, Klenodier og hellige Kar, og lagt Haand paa Tienden, som ingen christen Herre før ham havde gjort.“ *)

Dog disse Anker ere Ytringer af en ophidset Stemning; de kunde jo synes at være overdrevne. Hvad Dom fældes da af den *nøgterne, besindige og upartiske Historie* over ham, nu, efter at hans Værk har bestaaet i mere end 300 Aar?

Reuterdahl **) skriver: „Angaaende Rigsforstanderens Forhold til Kirken i det Hele er den Stilling betegnende, han indtog til Biskop Hans i Linkøping. *Gustav havde ham behov*. Han vil være Hans Naades Ven baade i Nød og Lyst, i Modgang og Medgang, saa længe han lever, og saa længe Hans Naade er Sveriges Rige huld og tro og vil *gjøre Rigsforstanderen det samme*.“ Troskab mod Riget og *ham selv*, det var allerede dengang (1521) Gustav Erikssons ueftergivelige Fordring til Alle.“ Og andensteds ***) : „Til Kongens Omsorg for særlig kirkelige

*) Allen. De tre nordiske Rigers Historie IV, 2 S. 155.

**) Svenska kyrkans historia B. 4, S. 113.

***\ Sammest. S. 434.

Anliggender (d. e. Indgreb i Kirkens indre Anliggender) hører deels, at han tilegnede sig den Rettighed, umiddelbart baade at besætte de kirkelige Embeder med Mænd, der syntes ham tjenlige, og at afskedige ham mishagelige Personer fra saadanne Poster, og deels, at han tillod sig temmelig frit at raade for Kirkens Eiendom.“

Allen siger om ham*): „Han fandt, at det var en betænkkelig Sag at have Biskopper, som ved deres Indvielse og Stadfæstelse af Paven vare afhængige af denne; han vilde helst have blot udvalgte Biskopper, hvis Myndighed for en stor Deel beroede paa ham; thi *saa kunde han des friere tumle med Kirken og dens Gods.*“ Og**): „I forskjellige Skrivelser forsikrede han, at han vilde blive ved den Lære, som *Apostlene* havde forkyndt, og hans Forfædre troet paa. Men Folket lod sig ikke berolige ved slige Forsikringer; Kjendsgjærningerne talte altfor stærkt *imod* Kongen. Den Beskyttelse, han viste Adskillige af dem, der ivrigst forkyndte den nye Lære, der var indkommen fra Tydskland, hans Forgribelse paa Kirkens Gods og Guld, alt dette var Vidnesbyrd, som talte imod ham.“

„Den nye Lære“ — det følger klart — var altsaa ikke *Apostlenes bibelske* Lære, og i det Religionsskib, Gustav lod tømre, for egenraadig at kunne styre det, var Herren og *Apostlene* ikke. — Forresten kunne vi kun lykønske vore adskilte Brødre, der for over 300 Aar siden have forladt det fælleds Faderhuus og vendt deres aandelige Moder Ryggen, for efter deres eget Hoved at bygge sig en egen lille Leilighed ved Siden af, naar de nu endelig faae Øinene op for det fundamentale Spørgsmaal, om deres selvbyggede Leilighed *virkelig* er den Kirke, hvis Grundplan *Christus selv tegner i Bibelen*, og selv begyndte at udføre, ja, om den ogsaa kun *kan* være en virkelig kristen Kirken.

*) IV, 2. S. 331. 332.

***) V, S. 136. 137.

En alvorlig Drøftelse af Spørgsmaalet vil føre dem til den Erkjendelse: Nei, en Kirke, som Luther byggede i 1517 og de følgende Aar, kan ikke være den, hvorom Guds Søn har sagt: *Jeg vil bygge min Kirke paa den Klippe, som Du er, Simon Petrus, Jonas Søn, og Jeg vil være med den, og Helvedes Porte skulle aldrig faae Overhaand over den.*

Saa sikkert, som Christus er den sanddru og trofaste Gud, ligesaa sikkert er det, at Helvedes Porte aldrig i Fortiden have faaet, eller i Fremtiden skulle faae Overhaand over Christi sande Kirke; at Herren altid har været, nu er og i Fremtiden vil være med sin Kirke alle Dage indtil Verdens Ende; at den Helligaand altid har veiledet, endnu veileder og i Fremtiden vil veilede den til Sandhedens Forstaaelse.

Aldrig kunde altsaa Luther eller nogen anden Reformator have Sendelse eller Ret til at lutre Kirkens *Lære*; — hvad der kan trænge til en Reformation (Forbedring), er kun de Troendes *Liv og Levnet*, er kun *Sæderne*; og en *sædelig* Reformations Nødvendighed har den katolske Kirke aldrig nægtet, aldrig villet unddrage sig; en sædelig Reformation paa Hoved og Lemmer arbejder den tvertimod uafadelig paa; — hvo som derimod siger, at Kirken er afvegen fra sin oprindelige *Lære*, er falden i *Vildfarelse*, og nogensinde har foreholdt de Troende *Usandhed* eller *menneskeligt Opspind* som guddommelig Aabenbaring, han nægter just derved *selve Christendommen*, hvis Reformator han dog vil have Skin af at være.

Kun een Kirke kan være bibelsk, d. e. Christi sande Kirke.

Christi sande Kirke maa *nogensteds være til*, eller med andre Ord: Een af de mange saakaldte christelige Kirke maa *virkelig være Christi sande Kirke.*

Denne maa have hævdet den *samme Lære* gennem alle Aarhundreder; og det er *kun den romersk-katolske Kirke*, der paastaaer det om sig selv og kan bevise det for al Verden.

(Sluttes.)

De to heltemodige Drengene Thomas og Petrus.

Henved 100 Aar varede den skrækkelige Christenforfølgelse i Japan, og der var over en Million Christne, som havde den Lykke at kunne hengive deres Liv for Christus. De ere nu prydede med Martyrkronen i Himlen. Iblandt dette store Tal findes mange Børn. Disse Børn viste et Mod og en Kjærlighed til Gud, som er rørende. Ja, de tapreste Mænd kunde endog tage et Exempel af dem.

I Byen Jarzuxiri vansmægtede i Fængslet to ansete Mænd, Michael Ficoyemon og Johannes Ingor, De vare fængslede for deres Troes Skyld og havde der allerede tilbragt 4 fulde Aar. Det maa have været meget hellige Mænd. Ja, du vil næsten ikke kunne begribe, hvad der læses om dem. Da man forkyndte dem Dødsdommen, at de skulde henrettes, var der kun een Klage, som de frembragte. Og hvilken var det? Det syntes dem, at den Maade at døe paa var altfor let. De vilde døe som Christus, deres Forbillede, og som de andre Martyrer have en pinefuldere Død. De længtes efter at kunne bevise Gud deres Kjærlighed ved store Lidelser.

Man pinte nemlig sædvanligt de Christne paa den grusomste Maade, og det gjorde man dels for derved at bevæge dem til Frafald, dels for at afskrække Andre fra at blive Christne. Saaledes kneb og brændte man dem ofte med glødende Tænger, rev Kjødets stykkeviis af dem og brændte dem med glødende Jern i de aabne Saar. Ofte gav man dem Virak i Haanden, og saa maatte de udstrække Haanden over Ilden. Naar de da af Smerte trak Haanden tilbage, saa faldt nogle Korn ind i Ilden, og det gjaldt da, som om de havde givet efter og ofret til Afguden. Der gaves endnu andre gruelige Pinsler, der vare saa skrækkelige, at man gyser tilbage ved kun at læse om dem. Jeg vil derfor tie derom. Men at længes efter saadanne Pinsler, dertil hører et Heltomod

og en Kjærlighed, som er mange Mennesker ubegribelig. Dog see, mit Barn, saadanne hellige Forældre have ogsaa hellige Børn; hellige Mennesker gives der virkelig.

Det er vel en Regel, men desværre dog ikke uden Undtagelse. Men her var det Tilfældet. Michaels Søn hed Thomas, han var 12 Aar gammel; Johannes' lille Søn, Petrus, var et sexaarigt Barn. De skulde døe med deres Fædre.

Man ledte nu efter Børnene. Thomas var strax fundet; man traf ham hjemme. Petrus var ikke hjemme; han vidste ikke, at hans Fader allerede var dødsdømt; han var netop gaaet til Bedstefaderen.

Men begge Børn vare allerede længe blevne forberedte til den forestaaende Martyrdød. Den lille Peter maatte, da hans Fader frygtede for hans spæde Alder, ofte komme til ham i Fængslet, og der forberedte Faderen selv sit Barn. Hvor hellige Formaninger maa den fromme Fader ikke have givet ham. Du skal strax see, hvilke Frugter hans Formaninger havde bragt i den Lilles Sjæl. Dog først maa jeg fortælle om Thomas; ham fandt man jo strax. Men forinden maa jeg fortælle et lille Træk om ham, som tildrog sig nogen Tid før hans Bortførelse. Engang græd han. Af hvad Grund, veed jeg ikke. Da sagde En til ham: „Thomas, naar du græder, saa duer du ikke til at blive Martyr“; og strax var det forbi med Taarerne.

Hør da nu, hvad han gjorde, da Soldaten kom for at hente ham. Med glædestraalende Ansigt tog han Afsked med sin dybtbevægede Moder, iførte sig sin Høitidsdragt og løb forud, saa at Soldaten maatte skynde sig med at følge efter. Han vilde nemlig endnu see sin Fader ilive og modtage den faderlige Velsignelse og døe med ham.

Det lykkedes. Han indhentede ham ved Byens Port. Glad sprang han hen til ham og raabte: „See, min Fader, her er din Thomas. Vær uden Frygt for mig, jeg døer med Glæde for den christelige Tro!“

Du kan tænke dig, hvilken Trøst det var for Faderen. Det havde jo været hans eneste Bekymring: „Hvad skal der blive af min Søn?“

Nu var ogsaa den Frygt forsvunden; han havde nu sin Thomas med sig, og tog ham med til Himlen.

Nu forberedtes Alt til Faderens Henrettelse. Man vilde føre Barnet tilside, for at han ikke skulde forskrækkes. Men han vægrede sig: „Her, hvor min Fader dør, vil jeg ogsaa dø!“

Da Faderens Hoved var faldet, knælede Thomas ned, blottede sin Hals, løftede sine Hænder, saa høit han kunde, i Veiret (det blev ham nemlig vanskeligt, da han havde en syg Arm), rakte smilende sin Hals frem, og, medens han raabte „Jesus“, fuldendte han sit barnlige Offer.

Petrus kom desværre for seent og kunde ikke dø med sin Fader. Denne var nemlig bleven henrettet lige efter den lille Thomas.

Jeg har allerede sagt, at Petrus var gaaet til Bedstefaderen. Da nu Soldaten kom derhen, sov den Lille. Man vækkede ham: „Peter, Soldaten er her for at hente dig.“ Da sprang Drengen glad op og vilde strax gaa med.

Da han nu kom til Retterstedet, saae han der Faderens Lig, og vilde ogsaa dø saa hellig og saa heltemodig som han. Han knælede ned, foldede Hænderne, rakte Halsen frem og ventede i denne Stilling lydløst paa Dødshugget. Hans Aasyn straaede af himmelsk Glæde og af en henrivende Uskyldighed.

Det var et Syn, som rørte selv de raae Barbarer. Bødlen stak Sværdet i Skeden igjen, traadte tilbage og sagde: „Nei, jeg kan ikke dræbe dette Barn.“ En Anden og en Tredie fik Befaling til at træde til for at udføre Dødsdommen. Men de trak sig grædende tilbage. Ingen vovede at lægge Haand paa Drengen. Der blev ikke andet tilbage, end at overdrage Gjerningen til en Slave fra Korea; men han var et ubehjælpeligt Menneske; og han havde hverken Kraft eller Mod. Det første Hug

traf Barnets Skulder og kastede det til Jorden; det andet Hug traf vel Halsen, men det var ikke gaaet igjennem, og han maatte nu ligesom afsave Hovedet.

Du beundrer. mit Barn, disse to heltemodige Børn; ja, jeg beundrer dem ogsaa. Alle deres Tanker og Ønsker vare kun rettede paa Himlen. De elskede ene deres Gud, og det af ganske Hjerte, og vilde ofre Alt, selv deres Liv for Ham. Men der er en stor Forskjæl paa Børn. Der gives Børn, som kun sjældent tænke paa Gud og ugjerne og uandægtigt bede til ham, som holde langt mere af Mørskab og Forfængelighed, som letsindigt fornærme Gud med Synd, ja med mange, ofte endog meget afskyelige Synder. Og saaledes forberede de allerede i Ungdommen deres Ulykke her paa Jorden; og hvad der er det værste, de gjøre sig ulykkelige for hele Evigheden. Der gives derimod andre Børn, som virkelig elske Gud med en brændende Kjærlighed, som ikke elske verdslige Fornøielser, men hvis Fornøielse ene er at høre og læse om Gud, at bede til ham og gjøre det, som er ham velbehageligt. De søge med den største Nøiagtighed at undgaae endog den mindste Synd, og føle sig ulykkelige, naar de troe at have fornærmet Gud; de ansee en Synd for den største Ulykke. Hører du ogsaa til disse ædle Børn, eller til hine foragtelige? Vare ikke disse to Børn, Thomas og den lille Petrus, ædle, heltemodige Børn? Hvor herlig vil nu ikke deres Løn være i Himlen!

Ansgariusforeningen.

I Anledning af den nylig afholdte Generalforsamling og den paa samme stedfundne Forhandling om de hensigtsmæssigste Midler til at befordre Interessen for Foreningens Fremgang og Virksomhed, undlade vi ikke igjennem dette af samme grundlagte — hertillands eneste — Organ for katholske Anliggender at henvende nogle velmente Ord til de Medlemmer af de katholske Menigheder baade her og andensteds, som ikke tælles blandt dets Abonnenter eller hidtil som bidragydende Medlemmer have understøttet Foreningens Foretagende.

Ansgariusforeningen, den ældste af de herværende katholske Foreninger, har i sin femogtyveaarige Bestaaen udfoldet en literær Virksomhed, som under vore indskrænkede Forhold i høi Grad fortjener alle i de nordiske Riger levende Katholikers Paaskjønnelse. Med store Offere fra Enkeltes Side, saavel som ogsaa støttet i sin Virksomhed ved dens Medlemmers smaa stadige Bidrag, har den i den nysnævnte Række af Aar ikke blot gjort det muligt at udgive et Ugeblad, men tillige sørget for Tilveiebringelsen af de fornødne kirkelige Andagtsbøger og Skolebøger, og udgivet et ikke lidet Antal katholske Skrifter af forskjælligt, deelt opbyggeligt, deels underholdende og belærende Indhold.

Uagtet vi ingenlunde tvivle om, at disse Bestræbelser have fundet Anerkjendelse, kunne vi dog ikke tilbageholde en indstændig Anmodning ikke alene til alle danske Katholiker, men ogsaa til vore Troesbrødre i Norge og Sverig, om at befordre Foreningens Formaal, deels ved Ydelse af det ubetydelige Medlemscontingent, deels ved Abonnement paa „Nordisk Kirketidende“. For nemlig ikke at tale om, at Abonnementsprisen paa dette Blad endnu er den samme som dengang, da det kun udkom hver anden Uge, tillade vi os at bringe en Praxis i Erindring, som er almindelig vedtaget overalt, hvor et Mindretal følger en levende Interesse for at fremme en Sag, hvis Vigtighed de anerkjende, men som paa Grund af ugunstige Forhold ikke kan bære sig selv. Den bestaaer i, at Enhver benytter den Leilighed, der tilbydes sig, til at støtte og fremhjælpe den. Saaledes kunne ikke blot de mere Bemidlede, men ogsaa de, som kun have

Lidet tilovers, deeltage i Fortjenesten af en god Sags Fremme.

Vi beklage meget, at Abonnementet paa Nordisk Kirketidende i Norge ved en uvederhæftig Commissiønærs ubetimelige og høist uheldige Mellekomst i de sidste Aar har lidt en betydelig Afgang, og anmode derfor alle vore ærede norske Abonnenter, som paa Grund af den stedfundne Uregelmæssighed ved Bladets Forsendelse tilsidst bleve kjede af at holde det, om, for Eftertiden at bestille det paa det nærmeste Postcontor.

Hvad Sverig angaaer, vide vi vel, at Grunden til, at man der aldrig har viist synderlig Deeltagelse for vort Blad, er den, at man i det Hele ikke har den Interesse for Læsningen af danske Skrifter, som Danske — i det mindste af de dannede Classer — alt længe have viist for den svenske Literatur. Men vi tillade os dog at erindre vore ærede svenske Troesbrødre om, at, da de selv ikke have seet sig istand til at tilveiebringe et kirkeligt Organ, synes det dog at maatte ligge dem nær, overensstemmende med den ovenfor anbefalede Praxis, at understøtte det eneste Blad, der her i Norden repræsenterer den katholske Religions Anliggender og dermed ogsaa deres høieste aandelige Interesser. Dette forekommer os at maatte være dem magtpaaliggende, selv om de for deres reent personlige Vedkommende ikke meente at have stor Nytte eller Glæde af at lære lidt Dansk for at kunne læse det. Sverig, ikke mindre end Danmark, ærer jo den h. Ansgar som sin Apostel. Det synes da ikke at burde være Sverigs Katholiker en ganske uvedkommende Sag, at støtte en Forening, der bærer deres aandelige Faders Navn og søger efter ringe Evne at værne om hans Gjerning.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 7. Februar holdtes i det Sixtinske Capel et høitideligt Requiem for Pius IX. Cardinal di Pietro, det hellige Collegiums Decanus, celebrerede. Den hellige

Fader assisterede paa sin Throne og foretog efter Messen Absolutionen (den kirkelige Forbøn) ved Katafalken. Det berømte Sixtinske Capel forherligede Høitideligheden ved mesterlige musikalske Præstationer. Foruden Cardinal- og Prælatcollegierne overværede Corps diplomatique og den høie romerske Adel Høitideligheden. Hele Dagen igjennem strømmede Tusinder af Mennesker til Sct. Peterskirken, for der ved Pius IX.' simple Grav at bede for hans Sjælero, eller vel snarere for at anbefale sig til den store, salige Paves Forbønner. Man saae der romerske Fyrster og simple Tiggere, elegante Damer og fattige Bondekoner fra Campagnen knæle Side om Side, ligesom de ogsaa havde knælet Side om Side ved Fælledscommunionen om Morgenen. Den 8. overværede atter Tusinder af Andægtige den af Domcapitlet feirede Sjælemesse i St. Peterskirke. Alle større Kirker i Rom holdt en Sørgehøitidelighed for Pius IX.

Berlin. Til ikke ringe Forbauselse for Alle taler „Neue Evang. Kirchzt.“ for de Liberales Udtrædelse af Folkekirken og tilbyder de Udtrædende en Deel af Kirkeformuen. Den Spænding, siger Bladet, som hersker blandt de forskjellige kirkelige Anskuelser, lader ikke længere haabe paa Samdrægtighed, og derfor er „en fredelig Skilsmisse det eneste Middel til at komme ud af det kirkelige Virvar“. Bladet skriver videre: „Det synes os at være billigt, at de Udtrædende faae en Deel af Kirkeformuen. Og det tør vel anbefales, at de Udtrædende faae Ret til Medbenyttelse af Kirkerne. Det er forlængst blevet os indlysende, at den nu herskende Forbindelse imellem Kirke og Stat og Krone i Længden er uholdbar. Lad os derfor i Fred gaae fra hverandre; lad os danne frie Folkekirker med ærligt meente Bekjendelser, og Protestantismen vil have Fred, Kraft og Dygtighed, og enhver Retning vil have godt af de andre, medens nu Ufreden fortærer Kræfterne . . . At det vil komme saaledes, tvivle vi ikke om; ved Enden af dette Aarhundrede vil mangen en Statskirke være ødelagt, og mange frie Folkekirker være byggede. Det er i denne Retning at vore Forhaabninger gaae.“ — Man seer heraf, at man i orthodoxe Kredse efterhaanden kommer til den Indsigt, at det saakaldte Statskirkedømme er noget Unaturligt og maa gaae tilgrunde ved indre Sygdom.

London. Her bestaaer en Forening mod allehaande Bøger, Flyveskrifter og Billeder, der krænke Anstand og

sædelig Følelse og derved kunne blive skadelige for Familiene, især Ungdommen. Foreningens Formaal er at efterspore og bortfjerne slige Bøger og Billeder, eller foranledige Politiet til at lægge Beslag paa dem. Dens Navn er: „Forening til Lastens Undertrykkelse.“ Medlemmerne tillægge sig frit og aabent denne Hensigt, og ansee det for en Æressag at svare dertil. Siden Foreningens Grundlæggelse er der taget under Beslag og tilintetgjort 63,478 illustrerede Bøger og Flyveskrifter af usædeligt Indhold, 375,084 usædelige Billeder og Photographier, 5,933 Kaart, Snuusdaaser og lignende Gjenstande.

— Man skriver til „Cøln. Ztg.“: I de sidste Dage traadte her to anglicanske Geistlige over til den katholske Kirke, nemlig Hon. Algernon Stanley, Broder til Lord Stanley af Alderley og Slægtning af Lord Derby, og James Mason, Rector af Silk Willonghby.

Montenegro. Det officielle Blad „Glas Crnagorza“ offentliggjør en interessant Correspondance imellem Ærkebiskoppen af Albanien og Fyrst Nikita, i hvilken det dreier sig om at sikre de romersk-katholske Interesser, saaledes som de ere fastsatte i Berlinertraktaten. Ærkebiskop Carlo af Scutari og Antivari meddeler Fyrst Nikita, at han, da han ikke personlig kan indtage sin Bispestol i Antivari, har udnævnt Præsten Joseph Kalovic til sin Vicarius i Antivari og beder for ham om alle de Lettelser, som ere nødvendige til at røgte hans Missionsgjerning. Fyrst Nikita lover i sin Svarskrivelse, at hans romersk-katholske Undersaatter skulle nyde Frihed i fuldt Maal, og at der stedse vil paahvile hans Regering den Pligt, at sørge for, at de romersk-katholske Christne, som aldrig og ingensinde stode tilbage for de orthodoxe Christne i at opfylde deres Pligter, skulle nyde alle Statslovenes Velgjerninger og hans fyrstelige Kjærlighed og Retfærdighed, som ere lige for Alle.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 2. Marts. Aarsregnskabet fremlægges, og et Par vigtige Spørgsmaal angaaende Bestyrelsen drøftes. Medlemmerne bedes derfor om at møde talrigt.
C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 2. Marts. 1. Søndag i Fasten. — 3. M. Kunigunde, Jomfru og Kaiserinde. 4. Ti. Casimir, Bekj. 5. O. (Tamperdag) Karl, den h. Knuds Søn, Mart. 6. To. Fridolin, Abbed. 7. F. (Tamperdag) Ihukommelse af Frelserens h. Spyd og Nagler. 8. L. (Tamperdag) Johannes af Gud, Bekj.

Fredagen d. 7. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen d. 9. Marts. 2. Søndag i Fasten.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messæ i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgar Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 „ 7, og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 10.

Søndagen den 9de Marts.

1879

Indhold: Røre i den svenske Statskirke. Den gamle Gensdarm.
Fra Siberien. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris,
Schlesien.

Røre i den svenske Statskirke.

(Sluttet.)

Hidtil har der været Tale om en Splid og Strid mellem Theologerne, — en Strid, som kan blive af saare stor Betydning, da den føres netop mellem de Mænd, hvem de tilkommende Præster ere betroede til videnskabelig og aandelig Uddannelse.

Men ved Siden af og Haand i Haand med den gaaer en anden Bevægelse i videre Kredse, der truer med at blive endnu farligere for den svenske Statskirke.

Siden tyve Aar bestaaer nemlig en saakaldt „*Fosterlands-Stiftelse*“ d. e. en patriotisk Forening, hvortil de fleste troende Medlemmer af Statskirken høre, især i de høiere Samfundsclasser.

Man vilde nemlig modarbejde den herskende Lige-gyldighed og Mechanisme i det religiøse Liv. Derfor blev „den indre Mission“ indført, der begyndtes med omsonst at uddele religiøse Smaaskriver og Bibler blandt Almuen; men snart gave Colportørerne sig til at udlægge

Skrivten og prædike, og Tilhørernes Tal var i stadigt Tiltagende.

De Opvakte ansee sig selv og kaldes for „Hellige“ og frygte for at plettes ved Samkvem med Synderne d. e. alle Ikke-Opvakte. Og det er just fra denne Kant, at en alvorlig Fare synes at true Statskirken. „De Helliges“ Tal er nemlig allerede saa stort, at ifjor en Monstre-Petition med 22,000 Underskrivter blev stilet til Kongen om, at Nadveren maatte gives fri, ligesom Prædikenen allerede er fri; det skulde efter Petenternes Ønske være tilladt at holde Nadvere ogsaa udenfor Kirkerne og med Udelukkelse af alle „Ikke-Hellige“, da Samvittigheden ikke tillod dem at feire Mindet om Christi Død i Fælledskab med Syndere, hvilket de i de officielle Kirker vare nødte til. Kongen sendte Petitionen til de biskoppelige Consistorier for at faae deres Mening desangaaende at høre. Da disse alle stemte for at nægte Andragendet, er det afgjort, at det virkelig bliver nægtet.

Men det er ogsaa afgjort, at de „Hellige“ ville vedblive at holde Nadvere, som de siden et Aar have gjort, i deres særegne *Bedehuse* („Bønehus“). Af saadanne er der nemlig opført Tusinder. I dem prædike Colportørerne, som tildeels ere Haandværkere, der ere for dovne til at arbejde; og Tilhørerne ere for talrige til at rummes af Bedehuset, medens den officielle Kirke ved Siden af disse staaer tom. Naturligviis; i Bedehuset prædike jo „Christi sande Apostle“ for „Guds sande Børn“, medens i den officielle Kirke en Andens Udsendinge siges at prædike for en Andens Børn. En stor Deel af Almueskolernes Lærere og Lærerinder indpode deres Disciple denne Anskuelse og bringe dem til ei længere at søge Statskirkenes Guds-tjeneste. Mange Præster sige aabent, at de ere kjede af at prædike for tomme Bænke.

I Spidsen for denne Bevægelse staaer *Waldenstrøm*, Lector ved Gefle-Collegiet. Han troer sig kaldet til den svenske Kirkes Reformator. Hans hele Troesregel indeholdes i Spørgsmaalet: „Hvor staaer det skrevet“ (under-

forstaa: i Bibelen)? Og i det Punkt stemmer han overens med Myrberg. Den Sidste har ogsaa, som Medlem af Upsalas Consistorium, i Modsætning til sine Colleger, afgivet en gunstig Erklæring om den ovenomtalte Petition.

Forøvrigt viser det sig ogsaa her igjen, at Skrivten ikke er det rette Middel til at afgjøre, endsige til at forebygge Meningsforskjæl i Troeslæren. W. f. Ex. finder Intet deri om Jesu Christi Fyldestgjørelse for vore Synder. Til hvem — spørger han — kunde Christus vel have betalt Løsepenge? mon til Djævelen(!) eller til Gud? Forløsningen bestaaer efter ham i, at Christus har udgydt sit Blod, for at befrie os fra Mose-Loven og Djævelens Magt.

Hvad Alterets Sacrament angaaer, lægger han udelukkende Vægt paa de Ord: Tager og æder; tager og drikker til min Ihukommelse. Men, at det, der skal ædes, er Christi sande Legeme — derom finder han Intet i Skrivten. Og indvender man: Men, der staaer dog ogsaa skrevet: Jesus Christus tog Brødet, *velsignede* og *brød* det m. m. og sagde: Gjører *dette* til min Ihukommelse, — da svarer han ligefrem: Det er Ingenting; her fortælles kun, hvad Christus selv har gjort dengang, men, ikke hvad vi skulle gjøre; det vedkommer os ikke; og ingensteds staaer der skrevet, at Præsterne skulle consecrere; dem have vi ikke behov, hverken til Consecration eller til Sacramentets Uddeelse. Man behøver kun at „tage og æde“, og det kan skee af den Første den Bedste, overalt og til hvilkensomhelst Tid.

Og saaledes skeer det virkelig. Der har dannet sig særlige „Nattvardsforeningar“. W., der har uddeelt Nadveren til en slig Forenings Medlemmer mod det ærkebiskoppelige Consistoriums udtrykkelige Forbud, er bleven indviklet i en Proces med samme. Dog, man veed at hjælpe sig. For i Fremtiden at undgaae slige Uleiligheder, beder man ikke mere om Tilladelse, men feirer paa hvilketsomhelst Sted og ved hvilkensomhelst Leilighed, man finder for godt, „Mindet om Jesu Christi

Død“. Efter et Maaltid, et Salg eller en anden Handelsforretning trække „Vennerne“ sig tilbage, for i Eenrum at holde Nadvere. Og da „de Hellige“ befittede sig paa Afholdenhed, saa er der for Alvor gjort det Forslag, at nyde Hindbærsaft istedenfor Viin!

Som det sees af det Anførte, er den nye Sect ivrigere i at *nedrive* og *nægte* det Bestaaende, end i at opføre en ny Lærebygning eller opstille en fast og bestemt Bekjendelse. Dette stadfæstes endnu mere ved Forhandlingerne paa et frit Kirkemøde, som W.' Tilhængere have holdt den 12. Juni f. A. i Bethelcapellet i Stokholm. Først skulde der drøftes et Udkast til en med Guds Ord stemmende „Menigheds-Ordning“. Men her paatrængte sig det Forspørgsmaal: Hvem skal ansees for at høre til „Menigheden“, og hvem ikke? Udkastet vilde kun erkjende dem som Medlemmer, der ikke blot bekjendte Troen paa Christus, men ogsaa vare døbte, „det være sig som Voxne eller som Børn“. W. selv var mindre sneverhertet; han vilde lade Menighedens Dør staa aaben ogsaa for Ikke-Døbte og nøies med Tro paa Christus. Spørgsmaalet om Daabens Nødvendighed ansaaes af ham for „mindre væsenligt“, og det vilde jo være uchristeligt, paa Grund af en „mindre væsenlig Meningsforskjæl“ at udelukke dem, man dog troede vilde blive salige. Hans Forslag vedtoges sluttelig af Mødets Fleertal; til at optages i Menigheden er det følgelig nok at troe paa Christus; paa Daaben kommer det ikke an. Vel reiste En af de Tilstedeværende Indsigelse mod det *Nedrivningsarbeide*, man havde begyndt at udføre paa den svenske Statskirke, — men forgjæves: han prædikede for døde Øren. Saa langt er Bevægelsen allerede nu skreden frem nedad *Nægtelsens* Skraaplan!

En Meddeler til „Le Monde“ skriver fra Sverig under 19. Mai f. A.: „Det er idag just 20 Aar siden, at Retten for sidste Gang dømte nogle Kvinder til Landsforviisning og dermed til Skilsmisse fra deres Ægtefæller paa Grund af, at „de havde afsvoret den rene evangeliske Lære og

bekjendt sig til en falsk“ (den katholske). Denne Domfældelse havde dengang paadraget Sverig en „saa ubehagelig Opmærksomhed“, at selve Regeringen saae sig foranlediget til at forelægge Rigsdagen et Lovforslag om at ophæve de Lovbestemmelser, som Domstolen havde bygget sin Kjendelse paa, og tilstaae den svenske Krones Undersaatter Ret til at træde ud af Statskirken og følge en anden Overbeviisning end den, som samme vilde paanøde dem ved Landsforviisningsstraf“. Følgen var dengang en Religionslov, hvorom Formanden for Lovudskudet ytrede: „Det er umuligt at paalægge Dissidenterne større Indskrænkninger*) uden at fordømme dem til Hungersdøden.“

Den friere religiøse Bevægelse vil derfor næppe længere nøies med det endnu altfor snevre Omraade, som Dissenterloven tilstaaer Friheden. „Dansk Kirket.“ vedbliver, i Beretningen om Kirkemødet af 12. Juni, som følger: „Dernæst gik man over til andre Æmner. Der blev fastslaaet, at en Statskirke ikke kan være en christelig Kirke, en Kirke i bibelsk Forstand. Dog skulde de Troende ikke træde ud af den; thi derved blev Ondet kun syvfold værre.“ (Anderledes Christus, der har sagt, at hvo som ikke hører hans sande Kirke, skal agtes lige med en Hedning og offentlig Synder.) De Troende skulde istedet derfor slutte sig sammen til et frit Kirkesamfund for Kirken („den under bildning värande församlingen“), der skulde staae som Frimurer-Samfundet indenfor det borgerlige Samfund. At afsondre sig fra den indenfor Statskirken almindelige Uskik ved Nadveren (ved denne „nattvardsoskicket“ forstaaes Nadverens Uddelelse til Troende og Vantro, og ikke altid af troende Præster) kunde, efter Mødets Mening, ikke ansees for Afsondring fra Kirken selv, da Skrivten ikke forbyder de Christne at skille sig fra de Ugudelige ved Nadverens Nydelse. Præster, der vare kaldede af Konger eller Patroner, kunde

*) Nogle af disse findes i Kirketidendens 8. Aarg. 1860 S. 321.

ikke kaldes for ret kaldede i bibelsk eller luthersk Forstand. At en hæderlig Medborger straffes med Bøder eller Fængsel, fordi hans Prædiken af et Kirkeraad „holdes for“ at føre til kirkelig Sondring eller Foragt for den almindelige Gudstjeneste, var, fastslog man videre, stridende mod Guds Ord, den augsburgske Bekjendelse og Sverigs Grundlov. De Christne burde gjøre Alt, hvad de kunde, for at faae den kongelige Forordning af 1868 om Lægmands Prædiken ophævet. Den nugældende Dissenterlov blev erklæret for utilstrækkelig for Samvittighedsfriheden. Om disse Punkter blev man let enig; men om Barnedaaben kom man ikke til Enighed. Der var Uenighed om Barnedaabens Nødvendighed og Gyldighed, samt om den Betydning, man skulde tillægge de forskjællige Former, hvorunder den blev udført i de forskjællige Kirkesamfund.“

Vi Katholiker, selv i Besiddelse af *Eenhedens* Ro, Tryghed og Velsignelse, føle dyb Medynk med den Raadvildhed, Uenighed og Splidagtighed, der kommer tilsyne i dette Virvar. Dog haabe vi, at den øieblikkelige Gjæring vil føre fra den tidligere Ligegyldighed, Lunkenhed og Dvale til Klaring, Liv og Varme i Sandhedens Lys. Vi haabe, at de ædle Sjæle, som alvorligt søge Tryghed og Vished i Tvivlens Bølgegang, ville see hen til den Klippe, der i 18 Aarhundreder staaer urokkelig midt i de brølende Storme og de skummende, brusende og skvulpende Vande.

Vi, som have den Lykke at boe i det *ældgamle store Faderhuus*, vi have, som ovenfor sagt, den Overbeviisning, at der kræves kun en alvorlig Drøftelse af det Spørgsmaal: *Hvor* er den sande af Christus stiftede Kirke? og vore adskilte Brødre ville med Guds Naade komme til Erkjendelse af, at den *tarvelige Helligdom, de selv have tømret sig*, umulig kan være *Christi almindelige Verdenskirke*, der er grundlagt paa Petrus som den ene fælleds Klippegrund, bygget paa Apostlene som Grund-

stene og skal bæres til alle Tider af deres Eftermænd som Sandhedens Støtter og Piller.

Imidlertid vide vi, at Troen ikke blot er Forstandens Sag, men ogsaa Villiens; at den frie Villie maa sige: Jeg vil troe, og at denne Villie endnu mere end Erkjendelsen er *Naadens* og *Bønnens* Værk.

Vi skulle altsaa ikke glemme den nidkjære *Pius'* kjærlige Ord: „Lad os efter Kjærlighedens Bud uafsladeligt bønfalde Herren om, at alle Vildfarende maae omvende sig til Christus, og efter Evne stræbe at befordre vore Medmenneskers Frelse.“

Den gamle Gensdarm.

Man har undertiden en Fordom mod den ædle Krigerstand, som om Fromhed ikke let kunde have hjemme i den. Og dog er det en sand Historie om en gammel Soldat, som idag skal opbygge Læseren.

Jean Marie Fosse var Gensdarm, kom meget omkring i Verden og havde benyttet dette til at erhverve sig nogen Selvdannelse. Han kunde læse og skrive og forstod tillige godt at tale for sig. Altid havde han viist sig at være et godt Menneske, bevaret sin Tro og næret en from Andagt og Kjærlighed til Guds Moder. -- Efter sine Tjenestear aabnede han et lille Krohold i Arsacq i Sønder-Pyrenæernes Departement. Den gamle Mand var almindelig afholdt baade for sit troskyldige Væsens og for sin gemytlige Underholdnings Skyld.

I Aaret 1867 havde han just overstaaet en Sygdom og sad om Aftenen udenfor sit Huus, da der pludselig paakom ham en brændende Hede i Hovedet, saa han begyndte at svede og hans Nakke at blive ganske stiv. Det

var Begyndelsen til en Ansigtsnervesygdom, som Dag og Nat gennemskar hans Hoved ligesom med Knive og gennemfurede hans Ansigt. Der var ikke Tanke om nogen Hvile. Hele hans Sindelag forandrede; han blev melankolsk, gnaven, utaalmodig og næsten menneskesky. Lægernes Midler hjalp ikke og bragte ham endelig til at fortvivle om ethvertsomhelst menneskeligt Lægemedel. Han erklærede Lægen, at han vilde for Fremtiden frabede sig al Lægebehandling. Saaledes meente han at være Døden nær, og vilde allerede lade sine Børn kalde, for at give dem sin sidste faderlige Velsignelse.

Men en Dag, da han ganske bedrøvet sad i sin Værts-huusstue ved Ilden, traadte en Mand ind, der gjorde Budtjeneste i denne Egn. Medens Manden spiser sin Mad, hører han om Værtens raadvilde Tilstand.

„Gode Gud!“ raabte han, „gaa dog til Grotten i Lourdes. Jeg har været i samme Tilfælde. Jeg led af et Saar i Halsen. Intet Bad vilde hjælpe; da gik jeg til Guds Moder i Lourdes, vaskede mig med Vandet, og jeg var helbredet.“ Disse Ord slog som et Lyn ned i den Syges Sjæl. En Mand fra Landsbyen, der ogsaa var bleven helbredet i Lourdes for en Sygdom, fjernede de sidste Tvivl og Betæneligheder. Reisen til Lourdes var en afgjort Sag. Hans Kone maatte bestille Vognen.

Kjørslen til Pau var en sand Tortur for den Lidende. Ganske krumbøiet sad han i et Hjørne af Vognen. Intet Ord kom over hans Læber. Fra Pau gik det ad Jernbanen. Der kom han sig en Smule, og man hørte ham føre en Samtale med sig selv: „Nu, Fosse, vil du blive rask igjen. Men hvorledes skal det skee? Nei, jeg er uværdig til en Undergjerning . . . Men Budet blev jo ogsaa helbredet . . .“ Saaledes talte han og bad til Guds Moder, indtil Raabet: „Grotten, Grotten“ vakte ham.

Uendelig Glæde og Haab gennemtrømmede hans Hjerte. Fra Banegaarden gik det nu strax til Grotten. Men, o Gud! hvor langsomt og besværligt! Det var ynkeligt at see ham. Endelig stod han foran Grotten. Han faldt

paa sine Knæ, hensunken i Ærefrygt, Andagt og Haab. Han saae nu Klippen, Kilden, Grotten og den store hvide Madonna lige foran sig — han var ganske overvældet af de store Ting, som paa dette Sted havde tildraget sig. Det var ham, som om ogsaa han maatte see Guds Moder. „O du lykkelige Barn!“ tænkte han, „du har seet hende . . . men hun vil ogsaa hjælpe mig, jeg veed det . . .“ Nu toede han sit Hoved i Kilden og følte sig strax mærkelig vederkvæget og lettet. Oppe i Kirkens Krypte*) aflagde han sit Skriftemaal. Dengang tilbagelagde han Veien til Byen allerede betydelig lettere og hurtigere.

Den næste Morgen var han allerede Klokken sex i Valfartskirken, annammede den h. Communion og gik med sin Kone ned til Grotten. bad der som den forrige Dag, drak derefter af Kilden med en overordenlig Tillid. „Sandelig“, sagde han senere, om man saa havde sagt mig, at der var Gift i Vandet, havde jeg alligevel drukket deraf.“

Dermed var han endnu ikke tilfreds; han vilde ikke blot vaske sig, men ogsaa tage et Bad. Nu maa man vide, at det var den ellefte November; det var en iiskold Morgen, Klokken var endnu ikke slaaet syv. Floden viste Iis ved sine Bredder, men han havde ingen Ro; han maatte gjøre det. Skjælvende af Angst maatte hans Kone holde Vagt foran Badestuen. „Kone, beed, beed . . . Kjære Guds Moder, hjælp mig, helbred mig!“ saaledes lød det derinde med en Døendes Stemme. Det var ogsaa grueligt derinde; det iiskolde Vand sammen-snørede hans Hals som med et Jernbånd. Det var time-lange Secunder. Endelig reiste han sig. — „Men“, sagde han, „skulde jeg ikke for anden Gang vise min Tillid til Guds Moder?“ Han kastede et tvivlende Blik paa det forfærdelige Vand. Da erindrede han, at han havde været Soldat og baaret Sabelen, og for anden Gang laae han i

*) Et Capel under Kirkens Chor.

det gyselige kolde Bad. Denne Gang forekom det ham mere taaleligt og han bad høiere. Pludseligt blev Alt anderledes; snart følte han sig ikke mere. Lemmerne skjælvede, og Tænderne klappede. — — „Min Kone, jeg er rask, jeg er helbredet“ vare de Ord, med hvilke han aabnede Døren. Han stod der karsk og sund, saa hjertensglad ind i den klare Morgeusol, indaandede fuldt og dybt den friske Luft. Ingen Trækken, ingen Værken i Hovedet; han stampede med Hælene mod Gulvet; intet smerteligt Tilbageslag i Hjernen, selv en Byld i Nakken, der i de sidste Dage havde voldt ham saa store Smerter, var næsten heelt forsvunden. „Jeg følte det godt“, sagde han, „næppe var jeg kommen ud af Vandet, førend det gik saa vederkvægende igjennem hele mit Legeme, som om der kom nyt Liv i mig. Jeg er rask, jeg er helbredet.“ Fra Kilden gik det til Grotten, og der kunde Manden ikke finde Ende paa sin Bøn. Tilsidst maatte Konen med Magt trække ham bort. — Saa gik han frisk og kraftig ved Siden af hende tilbage til Byen, og kunde paa Veien ikke ofte nok forsikre sin Kone, hvor rask og helbredet han følte sig. „Kun ikke glæde sig altfor tidligt“, mente Konen. „Hvad! skal jeg vise Dig, at jeg er rask? Nu, Kone, pas engang paa!“ Nu begyndte den Gamle at løbe og springe som en ung Knøs. „Ja, nu troer jeg, at Du er helbredet; men dog ingen Uforsigtighed!“ mente Konen og glædede sig med ham. — Frokosten smagte saa godt som aldrig før i de otte Maaneder.

Gjensynet i Hjemmet var idel Glæde. Hele Naboskabet kom sammen for at see ham og ønske ham til Lykke. Han vidste i sin Glæde ikke at fatte sig. Han marscherede foran de Besøgende og opførte endog smaa gymnastiske Kunsstykker med en Stok, som han havde lært dem ved Regimentet. — Iblandt de Besøgende var ogsaa Apothekeren, som mente, at Fosse skulde ikke tale altfor høirøstet om Undergjærningen, ellers vilde Alt løbe til Lourdes, og han vilde da miste Kunder og Levebrød.

Paa den gamle Gensdarm gjorde Helbredelsen et

dybt og vedvarende Indtryk. Han var siden den Tid af et bestemt Sindelag. En unyttig Læsning kunde ikke mere yde ham nogen Morskab, men med Forkjærlighed læste han om aandelige Ting, især om Guds Moder. Før havde han nok sine Luner og Nykker i Omgang med Andre; fra nu af tog han sig sammen; den Tanke: „Frelserens Moder er ogsaa din Moder, og du maa behage din kjære Moder“, var nok for ham til at overvinde sig. For at være sin Velgjørerinde nærmere, flyttede han senere med hele sin Familie til Lourdes og tog Bolig der for stedse.

Det er Historien om den gamle Gensdarm.

Guds Almagt er i vore Dage endnu lige saa stor, som i gamle Tider. Og Guds Moder gaaer endnu gjerne i Forbøn for alle dem, der med barnlig Tillid paakalde hendes Hjælp. Kjære Læser, du har vist ogsaa en eller anden Hjertesorg; vil du ei engang prøve derpaa?

Fra Siberien.

En af de 400 katholske Præster i Polen, der i Begyndelsen af Aaret 1878 kom til tilbage fra Siberien efter 16 Aars Landsforviisning, har i Lemberg skrevet sin Lidelseshistorie. Vi meddele Følgende deraf:

„Jeg blev i Aaret 1862 i Byen Lublin (Polen) arresteret for en Prædiken, i hvilken der efter alle fornuftige og tænkende Folks Overbeviisning ikke fandtes Noget, som kunde være til Anstød. Jeg blev indespærret sammen med gemene Forbrydere og derpaa bragt til Provindsen Tobolsk i Siberien, men sex Uger derefter til Omsk, og elleve Maaneder efter atter til Tobolsk. Der maatte jeg see, hvorledes mere end et Dusin af de 3—400 landsforviste Polakker, der, belæssede med Lænker, hver Uge

passerede Byen, daglig døde af Typhus uden at kunne modtage Religionens Trøst. De uskyldige Offres hjerteskrærende Raab, Kvindernes Hulken, som ofte førte ganske spæde Børn med sig, og uden Hjælp døde i de forpestede Fængselsceller, bevægede mig til, efter Evne at tage mig af dem, indtil jeg selv blev syg og maatte holde Sengen i 16 Uger. I Mellemtiden blev jeg anklaget hos de russiske Myndigheder for den Hjælp, jeg havde ydet mine ulykkelige Landsmænd, og paa deres Befaling slæbt til den flere hundrede Miil fjerntliggende Provinds Jenisei. Men der fandt jeg heller ingen Ro; jeg blev transporteret fra det ene Sted til det andet, og tilsidst med en Mængde andre landsforviste Præster sendt til Grændsen af Mongoliet. Derved skulde det gjøres os umuligt at staae vore med os landsforviste Landsmænd bi; og saaledes saae Tusinder af Deporterede sig berøvede Præster og den religiøse Trøst, som vi havde kunnet bringe dem, om end under store Farer og Besværligheder. Fem Mile fra den mongolske Grændse ligger den af en vild Folkestamme beboede Landsby Tunka midt imellem uhyre Klippevægge og dybe Moradser. Her maatte nu alle i Øst-siberien bosatte Geistlige, 147 i Tallet, samt 8 Lægbrødre af forskjellige Ordener tage Ophold. Vor Foresatte var en Kosakofficer, som havde Bemyndigelse til at smede os i Lænker for den allermindste Forseelse imod ham; han kunde gennemforske vore Eiendele til enhver Tid det maatte behage ham om Dagen og om Natten, og kunde efter Tykke sende os til et endnu langt værre Sted.

Tyve Kopeker (omtrent 22 Øre) vare fastsatte til enhver Præsts daglige Underhold. De bleve udbetalte den sidste i hver Maaned. Dermed maatte vi bestride alle Udgifter til Næring, Klædning og Bolig. At læse den hellige Messe eller at bære Kjolen blev straffet som en svær Forbrydelse. Ingen Geistlig turde ligeoverfor sin Foresatte kalde sig Præst. Fornærmelser, der tilføiedes os af de raae Indbyggere, bleve sjældent straffede

af Myndighederne. Da paa Pintsemandag 1871 en af os, og i Aaret 1873 en anden bleve myrdede paa en uhørt grusom Maade, lode Myndighederne Morderne slippe uden al Straf. En Karl, som gjorde et Mordforsøg paa en Præst, slap med nogle Dages Fængsel. Jeg vil ikke tale om andre Forbrydelser. saasom Tyverier og Bedragerier, hvilke man ustraffet udøvede imod os.

Saaledes levede vi i syv Aar i Tunka og værgede os ved Haandarbeide, Havedyrkning eller et Haandværk, saa godt det gik, imod Hungersdøden. Den guddommelige Naade opretholdt vore Kræfter og opmuntrede de Forsagende, medens Bønnen og Opfyldelsen af de præstelige Pligter, som naturligviis kun kunde finde Sted i Løndom, bevarede os for Synd og Skam.

Allerskrækkeligst var dog Aaret 1872. Dengang udstedte Kaiseren en deelviis Amnesti, ifølge hvilken tredive iblandt os bleve sendte tilbage til Rusland. Men den ynkelige Understøttelse af tyve Kopeker pr. Dag blev os andre unddragen; og saaledes forbleve vi uden alt Livsophold i halvandet Aar. Vi bleve derpaa paa eengang, det var i Begyndelsen af 1874, ved en Kulde af 35 Grader og i skrækindgydende Sneeveir pakkede paa Slæder og transporterede til Irkutsk, for derfra at føres til Rusland sammen med gemene russiske Forbrydere. Vi tiltraadte Marschen tilfods under Eskorte af en Skare tøilesløse og raae Kosakker og i Fangedragt, der bestod af grove Klædespjalter og en paa Ryggen med sorte Bøgstaver mærket Pelts. Det var gruelig koldt, og vi ankom Kl. 2^{1/2} om Morgenen til vort Nattekvarteer, hvor vi heelt frosne og næsten besvimed sank om paa det af Brædder bestaaende Leie i det smudsige og kolde Værelse. En Slaarig Capucinerpater døde den næste Dag af Følgerne af denne Marsche; paa andre Præster vare Næsen, Ørene, Fingrene og Tærne affrosne; Andre vare betagne af Rheumatisme og andre Lidelser. Reisen, som ved den gruelige Kulde, ved vor Svaghed og ved den Haan, der allevegne

mødte os, var en sand Korsvei, varede i det Hele taget i otte Maaneder. (St. Jos. Bl.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Fanfulla“ vil vide, at Forhandlingerne imellem den h. Stol og den preussiske Regering ivrigt fortsættes for at skaffe Fred i Preussen imellem Staten og den katholske Kirke. Men man gjør vel bedst i ikke at sætte for stor Lid til saadanne Efterretninger.

— Det hellige Collegium har atter mistet et af sine Medlemmer. Den 28. Januar døde nemlig i Ancona den høitbedagede Cardinalbiskop Anton Benedict Antonucci. Han var født den 17. September 1798 i Subiaco i Kirkestaten, fik sin første Opdragelse og Dannelse i sin Fødebyes berømte Benedictinerkloster, kom derpaa til Rom i Collegium Romanum og blev i Aaret 1833 af Gregor XVI. sendt som pavelig Chargé d'affaires til det kongelige nederlandske Hof. Her forblev han i syv Aar, æret og afholdt af Høie og Lave. Henimod Enden af 1840 udnævnte Gregor XVI. ham til Biskop af Montefeltre og overdrog ham to Aar senere Bispestolen i Ferentino. To Aar derefter blev hans Virksomhed atter afbrudt, idet han 1844 blev udnævnt til Ærkebiskop af Tarsus i. p. i. og som apostolisk Nuntius sendt til Hoffet i Turin. Tilbagekaldt derfra i 1851 blev Antonucci den 5. September s. A. udnævnt til Ærkebiskop af Ancona og Umama, hvad han vedblev at være over 25 Aar indtil sit Endeligt. Af Pius IX. fik han Cardinalpurpuren den 15. Marts i Aaret 1858. Antonucci var bekjendt for at føre et meget helligt Levnet, som heelt og holdent var indviet til hans Hjords Bedste. — Efter Saint Marc, Amat, Berardi, Franchi, Cullen og Asquini er Antonucci den syvende Cardinal, som Leo XIII. har mistet i sit Pontificats første Aar. Tallet paa de endnu leveude Cardinaler er dermed reduceret til 56.

Paris. Chesnelong, en bekjendt fransk Forfatter, skriver om Pave Leo XIII.: „Jeg havde den store Lykke at blive modtaget af den h. Fader i Privataudients. Høisamme beholdt mig hos sig en Time. Det Indtryk, jeg fik, er, at vi have en stor Pave, hvis Anskuelser ere bestemte, hvis Planer ere vel overveiede og faste, en Pave, som har en fast Villie og veed at handle derefter. Han hersker ved sin Forstands Overlegenhed og sin Aands Klarhed, og afnøder Beundring ved sin dybe Viden. Den h. Fader kjender nøie til Mennesker og Ting baade i det Hele og i det Enkelte. Han er i Besiddelse af en vidunderlig Skat af Anskuelser, der synes at fremgaae af en udtømmelig Kilde. Forsynet har forberedt ham og bragt ham til Modenhed, førend det skjænkede Verden ham. Det er utvivlsomt, at hans Virksomhed ikke vil blive frugtesløs. Der tilkommer Pius IX. den uforlignelige Hæder at have fremmet den katholske Eenhed. Leo vil organisere den til Kamp og til den nødvendige Modstand imod Verdens og Helvedes Magter. Han raader over Viden, Villiekraft og Virksomhed. Dette er Leo XIII.' Billede, til hvilket endnu bør føies hans ædle Optræden uden Strenghed, en fortryllende Godhed, en i Sandhed stor Sjæl, fra hvilken der udgaae ophøiede Idrætter.“

Schlesien. „Sct. Josephs-Blatt“ fortæller i sit sidste Numer Følgende: „I en By i Schlesien blev der for kort Tid siden begravet en barmhjertig Broder, der havde hentet sig Døden ved at pleie Typhussyge. Han var en Søn af en protestantisk Præst og havde for en Deel Aar siden af den guddommelige Naade følt sig tilskyndet til at blive Katholik og Ordensmand. Hans Fader havde, opbragt over dette Skridt, forbudt ham, nogensinde at vende tilbage til sit Hjem. Men nu kom Faderen til at indsee, hvor stor Uret han havde gjort Sønnen. Ved Efterretningen om hans Sygdom ilede han strax til ham; dog — det var for silde; han fandt ham ikke mere ilive, og med et Udtryk af bitter Smerte udbrod han ved Graven i det Klageraab: „Ak, hvorfor kan jeg først efter Døden ud-søne mig med dig, min kjære Søn!“

For de til Sct. Ansgariusforeningen af en Unavngiven tilsendte
40 Kr. takkes herved forbindtligst.

Den 3. Marts 1879.

J. Th. Erlewein,
f. T. Kasserer.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 9. Marts. 2. Søndag i Fasten. — 10. M. De fyrretyve
Martyrer af Sebaste. 11. Ti. Thomas af Aquin, Kirkel.
12. O. Gregor den Store, Pave og Kirkel. 13. To. Fran-
cisca af Rom, Enke. 14. F. Ihukommelse af vor Frelser
h. Ligklæde. 15. L. Longinus, Biskop og Mart.

Fredagen d. 14. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen d. 16. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprind-
 sessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
 Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
 Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgar
 Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og
 i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 „ 7, og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprind-
 sessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Und-
 tagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 11. Søndagen den 16de Marts. 1879

Indhold: Jubilæums-Afslad. Den lille Savoyard. Kirkelige Efterret-
ninger: Paris, Wien, Genf.

Jubilæums-Afslad.

Til alle Katholiker i Danmark!

Hs. Hellighed Pave *Leo XIII.* har under 15. Februar d. A. udstedt et Apostolisk Sendebrev, ved hvilket han i Medfør af sin høieste Myndighed som Kirkens synlige Overhoved tilbyder alle Kirkens Medlemmer en fuldkommen Afslad i Form af Jubilæums-Afslad paa de i den Apostoliske Skrivelse selv angivne Betingelser. For at efterkomme den ifølge samme mig paa hvilende Embeds- pligt, meddeler jeg i det Følgende Ordlyden af dette vigtige Actstykke i tro Oversættelse efter den mig tilsendte latinske Originaltext til alle Troende i det danske Præ- fectur:

Leo XIII., Pave.

Til alle troende Christne som læse denne Skrivelse

Hilsen og Apostolisk Velsignelse!

Vore Forgængere paa denne h. Stol pleiede altid, overensstemmende med den Romerske Kirkes gamle Vedtægt, strax efter Overtagelsen af den Apostoliske Tjeneste, med faderlig Gavmildhed at aabne de himmelske Naadegavers Skatte for alle Troende, samt anordne fælleds Bønner i Kirkerne, for at byde dem Leilighed til heldbringende aandelig Vinding og tilskynde dem til, ved Bønner, Bodsgjæringer og Barmhjertighed mod de Fattige at opnaae den evige Hyrdes Hjælp. Dette var paa den ene Side en lykkevarslende Gave, som Religionens høieste Forstandere fra deres Apostoliske Embedes Begyndelse skjænkede deres Sønner i Christus og tillige et helligt Pant paa den Kjærlighed, hvormed de omfattede alle Christi Troende; men paa den anden Side var det en høitidelig Ytring af christelig Fromhed og Dyd, naar de Troende tilligemed deres Hyrder og i Forening med Kirkens synlige Overhoved bønfuldt Barmhjertighedens Fader om, ikke blot — for at betjene Os af den h. Leo's Ord*) — at see i Naade ned paa sin Hjord, men ogsaa paa *sine Faars Hyrde*, for at staae ham bi i at vogte og nære den.

I denne Hensigt have Vi nu, da Aarsdagen for Vor Udvælgelse nærmer sig, følgende Vore Forgængeres Exempel, besluttet at forkynde et almindeligt Jubilæums Aflad for hele den katholske Verden. Vi føle nemlig dybt, hvormeget Vor Svaghed under Byrden af Vort op-høiede og besværlige Embede trænger til at styrkes ved de guddommelige Naadegavers Fylde; og en lang Erfaring har lært Os, hvor sørgelig den nærværende Tids hele Tilstand er, og mod hvor høie og oprørte Bølger Kirken

*) Serm. III. al. V., in Anniv. Assumpt. suæ.

i vort Aarhundrede maa kæmpe. Men da de offenlige Forhold synes at bebude noget endnu Værre, og Himlens Straffetruksler, som Følge af ugudelige Menneskers fordærlige Anslag, allerede hvile tungt paa Mange, have Vi Grund til at befrygte, at Fremtiden vil bringe nye og endnu større Ulykker.

Men, da et Jubilæum især har til Hensigt at forunde alle Troende den overordenlige Velgjerning, at Syndens fordærlige Udskeielser skulle afsones, Bodens og Kjærlighedens Gjæringer udøves, Bønnens og Forbønnens Pligter alvorligt og ivrigt opfyldes, og da de Retfærdighedens Offre og Bønner, som frembæres med hele Kirkens eendragtige Iver, ere Gud saa velbehagelige og saa virksomme, at de tør siges ligesom at øve Vold mod den guddommelige Mildhed, saa bør Vi sikkert stole paa, at den himmelske Fader i Naade vil see ned paa sit Folks Ydmygelse, og ved at give Tingene en bedre Vending, hidføre sine Forbarmelsers længselsfuldt forventede Lys og Trøst. Thi naar, som den samme Leo den Store sagde*), *vore aandelige Fjender overvindes ved den sædelige Forbedring, som Guds Naade skjænker os Bistand til, da vil ogsaa vore legemlige Fjenders Styrke bukke under, og vor sædelige Fremgang afkræfte enhver Magt, som ene ved vore egne Synder og vor egen Svaghed har været fordærlig for os.* Derfor formane Vi indstændigt alle den katholske Kirkes Børn og bede dem i Herren, at de i denne den himmelske Barmhjertigheds Tid forene deres Bønner, Forbønner, christelige Bodsgjæringer og fromme Øvelser med Vore, og under Guds Bistand ivrigt benytte den Naade, som Jubilæet tilbyder dem, til blivende Vinding for deres Sjæle og til Kirkens Bedste.

Saaledes give og forunde Vi, i Tillid til den almægtige Guds Barmhjertighed og de h. Apostle Petri og Pauli Myndighed og i Medfør af den Magt til at binde og løse, som Herren uagtet Vor Uværdighed har forlehn

*) Serm. I. de Quadrage.

Os, alle Christi Troende af begge Kjøen, som boe i Vor ærværdige Stad eller komme til den, og to Gange fra den første Søndag i Fasten, d. e. fra den 2. Marts indtil den 1. Juni, nemlig Pintsesøndag inclusive, besøge St. Johannes af Lateranets, Apostelfyrstens og den h. Maria Maggiores Kirker, og der i nogen Tid i samme Mening som Vi opsende andægtige Bønner til Gud for den katholske Kirkes Velfærd og Ophøielse, for alle falske Lærdømmes Udryddelse og alle Vildfarendes Omvendelse, for de christne Fyrsters Enighed og hele det troende Folks Fred og Eenhed, som endvidere eengang i den ovenfor nævnte Tid — foruden de i Formildelserne for den fyrretyve Dages Faste ikke indbefattede Dage og de udenfor disse af Kirken udtrykkeligt anordnede Fastedage — holde en Faste- og Abstinentsdag, bekjende deres Synder, anname Eucharistiens hellige Sacrament og yde en Almisse til de Fattige eller til et eller andet fromt Foretagende, alt som Enhvers Andagt maatte indgive ham det; men alle Andre, som opholde sig hvorsomhelst udenfor den ovenfor nævnte Stad, naar de to Gange besøge tre Kirker paa det Sted eller i den Stad, hvor de boe, eller i dens Forstæder, hvilke Kirker vedkommende Biskopper eller deres Vicarier eller Officialer, eller paa deres Vegne, og i det Tilfælde, at ingen saadanne ere tilstede, da det paagjældende Steds Sjælesørgere have at anvise dem, eller, hvor der kun maatte være to Kirker, naar de besøge dem tre Gange, eller hvor der kun maatte være een, naar de besøge den sex Gange i den ovenfor angivne Tid af tre Maaneder, samt andægtigt udføre de øvrige ovennævnte Gjæringer, — Vi give og forunde Alle disse en fuldkommen Aflad for alle deres Synder, saaledes som denne i et Jubelaar pleier at skjænkes dem, som besøge visse Kirker inden- og udenfor den ovenfor nævnte Stad, idet Vi tilføie, at denne Aflad ogsaa forbønsviis gyldigt kan tilvendes de Sjæle, som forenede med Gud i Tro og Kjærlighed have forladt dette Liv. Vi tillade derhos ethvert Steds Biskopper, for deres Capitler, som og for

Sæcular- og Regular-Congregationer, Sodaliteter og Broderskaber, Universiteter og Collegier af enhver Art, der i Procession ville besøge de nævnte Kirker, efter deres indsigtfulde Skjøn at indskrænke disse Besøg til et mindre Antal.

Dog indrømme Vi Alle, som maatte befinde sig paa Reiser tilsøes eller tillands, naar de ankomme til deres Hjem eller et andet fast Opholdsted, en gyldig Andeel i denne Aftad, naar de udføre de ovenfor betegnede Gjæringer og sex Gange besøge deres Hjemstavn eller midlertidige Opholdsteds Dom-, Hoved- eller Sognekirke. Ogsaa med Hensyn til Ordensfolk af begge Kjøen, navnlig dem, som leve i vedvarende Clausur, ligesom og alle Andre, saavel Lægfolk som Verdens- og Ordensgeistlige, der maatte befinde sig i Fængsel eller Fangenskab, eller paa Grund af legemlig Svaghed eller nogen anden Forhindring ikke ere istand til at udføre de omtalte Bodsgjæringer eller nogen Deel af dem, — ogsaa med Hensyn til dem indrømme og tilstede Vi, at en af den vedkommende Biskop dertil approberet Skriftefader kan forandre dem til andre fromme Gjæringer, eller udsætte dem til en anden Tid, og da paalægge saadanne Øvelser, som de Bodfærdige ere istand til at udføre, ligesom han ogsaa skal have Fuldmagt til at dispensere de Børn fra Communion, som endnu ikke have modtaget dette Sacrament.

Tillige tilstaae Vi alle Christi Troende saavel Lægfolk, som Verdens- og Ordensgeistlige af enhver Art særlig Orden eller Institut, Frihed og Fuldmagt til, blandt de i denne Anledning approberede Geistlige at vælge hvilken Verdens- eller Ordenspræst de ville til Skriftefader. Af denne Fuldmagt kunne ogsaa Nonner, Novicer og andre i Clausur levende Kvinder gjøre Brug, kun at Skriftefaderen er approberet for Personer, som leve i et Kloster. Dog tør den saaledes valgte Skriftefader kun for denne ene Gang og for Samvittighedens Forum løse de Troende, som indenfor det angivne Tidsrum komme til Skrifte hos ham i den Hensigt at vinde den nær-

værende Jubilæumsaffad og opfyldte de øvrige i dette Øiemed foreskrevne Betingelser, fra Excommunication, Suspension og alle øvrige kirkelige Sententser og Censurer, som enten den almindelige Kirkeret eller en kirkelig Dommer af nogensomhelst Grund maatte have udtalt eller fastsat, og som ellers ere Diocesanbiskopperne og Os og den Apostoliske Stol, endog i Tilfælde, der maatte være Nogensomst, endog Paven og den Apostoliske Stol særligt forbeholdte, og som ellers ikke vilde ansees for indbefattede i en nok saa vidt udstrakt Fuldmagt. Ligeledes tør han løse dem fra alle nok saa svære og store Udskeielser, selv om de, som ovenfor sagt, maatte være Biskopperne og Os og den Apostoliske Stol forbeholdte, kun at han paalægger de Vedkommende en heldbringende Bod, og hvad han iøvrigt har Ret til at fordre af dem; og, saasnart der maatte være Tale om Hæresi, at han da ikke meddeler Absolutionen, før Vildfarelsen er tilbagekaldt og afsvoren. Endelig har han Fuldmagt til at forandre allesomhelst, selv besvorne og den Apostoliske Stol forbeholdte, Løfter til andre fromme og for Vedkommende gavnlige Gjerninger, hvorfra dog maa undtages Løfte om Kydskhed, Ordensliv og enhver ligeoverfor Trediemand bindende Forpligtelse, samt Alt hvad der kunde være til Skade for Næsten, ligesom og de Bodsløfter, der kaldes Præservativer mod Synden, med mindre deres Forandring til en anden Bodsøvelse maatte være af den Beskaffenhed, at denne sidste, ligesaa meget som den tidligere Gjenstand for Løftet, egner sig til at forhindre Synden; ligesom han og kan dispensere saadanne Bodfærdige af den geistlige Stand og Ordensstanden fra en skjult Irregularitet, der ene paa Grund af Brud paa Censurer hindrer dem i Udøvelsen af deres Kald og i Opnaaelsen af høiere Vielser.

Det er imidlertid ikke Vor Mening, ved nærværende Skrivelse at dispensere fra nogensomhelst anden enten i en Overtrædelse, eller Forsømmelse, eller nogen anden Uduelighed eller Udygtighed begrundet offentlig eller hemmelig Irregularitet, hvori Nogen kunde have gjort sig

skyldig, eller endog blot indenfor Samvittighedens forum at meddele nogen Fuldmagt til Dispensation, med Hensyn til de ovenfor anførte Punkter, saalidt som til at habilitere eller tilbageføre tidligere Tilstande, eller ophæve Vor salige Forgænger Benédict XIV.' Constitution med de samme vedfœiede Forklaringer, som begynder med de Ord: *Sacramentum Poenitentiae*. Heller ikke er det Vor Mening, at denne Skrivelse skal komme dem i nogen Maade tilgode, som af Os og den Apostoliske Stol eller af nogen Prælat eller kirkelig Dommer ere navnligt excommunicerede, suspenderede, belagte med Interdict, eller hjemfaldne til andre Sententser og Censurer og offentligt bekjendte som saadanne, med mindre de inden Udløbet af det ovenfor nævnte Tidsrum have gjort Bod, og, hvor det var fornødent, fyldestgjort de Vedkommendes Fordringer. Men forsaavidt de indenfor dette Tidsrum, efter deres Skriftefaders Skjøn, ikke maatte være istand til at yde Opreisning, saa meddele Vi hermed Fuldmagt til at løse dem indenfor Samvittighedens Forum, udelukkende i det Øiemed at gjøre dem muligt, at vinde Jubilæumsafladen med Paalæg af Forpligtelse til at gjøre fyldest, saasuart de ere istand dertil.

Derfor befale og hyde Vi ved nærværende Skrivelse udtrykkeligt i Kraft af den hellige Lydighed alle Biskopper uden Undtagelse, hvorsomhelst de end maatte være, samt deres Vicarer og Officialer, eller, i Mangel af Saadanne, alle Sjælesørgere, at de, saasuart de have modtaget en Afskrift eller et Aftryk af nærværende Skrivelse, bekjendtgjøre den eller lade den bekjendtgjøre i deres Kirker og Diocesser, Provindser, Byer, Landsbyer, Districter paa alle og ethvert Sted, og, saavidt det kan skee, ogsaa ved Forkyndelsen af Guds Ord tilbørligt forberede Folket, og nærmere betegne de Kirker, der, som ovenfor sagt, skulle besøges.

For disse Anordninger skulle ingen Apostoliske Constitutioner og Forordninger være til Hinder, navnlig ikke saadanne, ved hvilke Fuldmagten til i visse udtrykkeligt

betegnede Tilfælde at meddele Absolution paa den Maade er forbeholdt enhver Tids romerske Pave, at selv lignende eller derfra forskjællige Indulgentser eller Fuldmagter af denne Art kun da skulde komme Nogen tilgode, naar saadanne særligt omtales eller udtrykkeligt sættes ud af Kraft; og ligesaa lidt Bestemmelsen om Ikkemeddelsen af Afraad i Form af et Jubilæum (indulg. ad instar), heller ikke om Statuter, Vedtægter, Privilegier, der kunde være visse Ordener, Congregationer og Instituter forundte, selv om de maatte være disse edeligt tilsikrede, eller stadfæstede ved Apostolisk Confirmation, eller paa anden gyldig Maade bekræftede, eller ved Apostoliske Skrivelser visse Ordener, Congregationer, Instituter og sammes Medlemmer paa nogensomhelst Maade bevilgede, approberede og fornyede. Alle saadanne Bevillinger i det Hele, som i det Enkelte, og alt Andet, som maatte befindes at staae i Modsætning til Ovenstaaende — maatte det end agtes fornødent ikke blot i Almindelighed at omtale, men særligt og udtrykkeligt og i det Enkelte at drøfte deres hele Indhold, eller iagttage nogen anden særlig Fremgangsmaade i dette Øiemed — sætte Vi hermed specielt navnligt og udtrykkeligt, i Henhold til Alt hvad der ovenfor er sagt, ud af Kraft, idet Vi antage deres Indhold for ved nærværende Skrivelse at være tilstrækkeligt antydet, og den i dem foreskrevne Form tilbørligt paaagtet.

Men, for at nærværende Vor Skrivelse, som ikke umiddelbart kan overbringes til ethvert enkelt Sted, lettere kan komme til Alles Kundskab, ville Vi, at Afskriver eller trykte Exemplarer af samme, underskrevne af en offentlig Notar og forsynede med en kirkelig Dignitars Segl, i alle Lande og blandt alle Folk skulle finde samme Tiltro, som nærværende Skrivelse vilde finde, hvor den selv blev overleveret eller foreviist.

Givet i Rom ved St. Peter under Fiskerringen paa den 15. Dag i Maaneden Februar i Aaret MDCCCLXXIX i Vort Pontificats første Aar.

L. Card. Nina.

I Henhold til den ved denne Apostoliske Skrivelse mig overdragne Pligt og Fuldmagt bestemmer jeg herved, at det foreskrevne *Kirkebesøg* skal skee, af Katholikerne i Hovedstaden og dens nærmeste Omegn: tre Gange i Sct. Ansgars Kirke og tre Gange i Sct. Knuds Kapel; af Katholikerne i Provindsbyerne, hvor der findes et offentligt katolsk Gudshuus, sex Gange i dette; til den Ende burde de nævnte Gudshuse helst staae aabne hele Dagen i Tidsrummet indtil 1. Juni d. A. — De HH. Geistlige ville desuden drage Omsorg for, at de Troende ved Prædiken og Katechese erholde en fyldigere Oplysning om Jubilæums-Afladens Betydning og Betingelser, samt opmuntres ret indtrængende til en heldbringende Deeltagelse. — Første Pintsedag, 1. Juni d. A., skal der i samtlige offentlige katolske Gudshuse i Præfecturet afholdes en høitidelig *Slutningsandagt* foran det udstillede h. Sacrament med Afsyngelsen af den Ambrosianske Takkepsalme *Te Deum laudamus*; — det vil da være den samme Dag, paa hvilken vore katolske Forfædre for 400 Aar siden (1. Jnni 1479) ogsaa istemte dette selvsamme *Te Deum* i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn som offentlig Takkebøn til Gud for Stiftelsen af *Kjøbenhavns Universitet* ved Kong Christian I., i Medfør af Pave Sixtus IV.' Bevilling.

For at forebygge Misforstaaelser, gjentager og sammenstiller jeg her med faa Ord de *sex Betingelser*, paa hvilke den h. Fader tilstaaer Jubilæums-Afladen, og som alle maae være opfyldte inden Udløbet af første Pintsedag, 1. Juni d. A.; det er følgende:

1. *Kirkebesøg*; i Kjøbenhavn og Omegn: 3 Gange i Sct. Ansgar og 3 Gange i Sct. Knud; i Provindsbyerne: 6 Gange i vedkommende Byes offentlige katolske Gudshuus.

2. *Bøn* under Kirkebesøget efter den h. Faders Mening.

3. En Dags *Faste* med samme strenge Abstinents som paa den h. Langfredag; den maa selvfølgelig holdes paa en Dag, paa hvilken man ikke allerede ved det 3.

Kirkebud er forpligtet til samme Faste med streng Abstinents.

4. Et gyldigt sacramentalt *Skriftemaal* (foruden det ved det 4. Kirkebud paabudne).

5. Den værdige Annammelse af den h. *Communion* (foruden den ved det 5. Kirkebud paabudne). Børn, der endnu ikke have annammet den første h. *Communion*, kunne fritages for denne Betingelse.

6. En *Almisse* enten til et veldædigt eller til et gudeligt Øiemed; som et saadant troer jeg at kunne særlig anbefale alle Troende i Danmark Understøttelsen af den i „Nordisk Kirketidende“ Nr. 9 omtalte *Ansgariusforening*.

Det fornemste Øiemed med nærværende overordenlige Jubilæum er ifølge den h. Faders egne Ord: „at bønfalde om guddommelig Hjælp“ baade for Kirkens Overhoved og for alle dens Børn, ja for hele det menneskelige Samfund; og det kan ikke nægtes, at Trangen til overmenneskelig, guddommelig Hjælp maaskee aldrig tilforn har været mere følelig og øiensynlig end nu for Tiden, hvor alle den menneskelige Kløgts og Magts Hjelpekilder ere fuldstændig udtømte, men intetsteds have været istand til at læge de dødelige Saar og Brøst, under hvilke hele Samfundslivet sukker og vaander sig. Med Rette formaner den h. Fader os derfor til, i denne almindelige Raadvildhed at søge Hjælp og Lægedom hos den *Almægtige*; men fra Ham kunne vi kun vente overordenlig Bistand ved overordenlige Øvelser i ydmyg og andægtig Bøn, i bodfærdig Faste og i Kjærlighedsgjæringer. Dertil indbydes og opfordres vi nu Alle og hele den katholske Christenhed ved nærværende Jubilæums-Aflad. Eftersom Herren selv har tillagt de fælleds og offentlige Bods- og Andagtsøvelser en særdeles Kraft og Virksomhed*), hvor tillidsfuldt

*) „Dersom To af eder blive enige paa Jorden om hvad for en Sag det er, at de ville bede, da skal det vederfares dem af Min Fader, som er i Himlen; thi hvor To eller Tre ere forsamlede, i Mit Navn, der er Jeg midt iblandt dem.“ Matth. 18, 19. 20.

tør vi da ikke haabe noget Stort, naar alle Kirkens Børn paa den fælleds Faders Indbydelse blive enige om, i ydmyg og bodfærdig Andagt og med et reent Hjerte at bede om Guds Forbarmelse og Bistand i Nødens Stund! Lader os derfor alle med Redebonhed følge Indbydelsen, Høitelskede! og især i denne Jubilæumstid „med Frimodighed træde frem for Naadens Throne, paa det vi kunne faae Barmhertighed og finde Naade til betimelig Hjælp“. (Hebr. 4, 16.)

Den første Søndag efter Modtagelsen skal nærværende Meddelelse oplæses for de Troende i alle katholske Guds-huse i Præfecturet.

Kjøbenhavn, 6. Marts 1879.

H. Grüder,

Hs. Helligheds Huusprælat og Apostolisk
Præfecet for Danmark.

Den lille Savoyard.

Det var for c. 200 Aar siden Skik i Frankrig, at de som agtede at indtræde i Præstestanden, øvede sig i mundtlige Foredrag i et Selskab og det skete ikke sjældent, at man der holdt omhyggeligt udarbejdede Taler.

Fénélon, den senere saa berømte Ærkebiskop af Cambrai (død 1715) havde kun fyldt femten Aar, da han allerede bar den geistlige Dragt, var from som en Engel, beskeden, arbejdsom og især velgjørende mod de Fattige.

Hans Fader, Marquis de Fénélon, forsamlede et udvalgt Selskab om sig i Hôtel Boufflers og glædede sig iforveien til det glimrende Resultat, som hans Søn, den unge Abbé, vilde opnaae ved sit første Foredrag. Herrerne og Damerne

fra Ludvig XIV.' Hof vare allerede samlede i den store Sal og ventede paa den unge Prædicant, som, skjændt Klokken allerede var slaaet, endnu ikke havde viist sig. Hans Fader kunde ikke forklare sig hans Uregelmæssighed og begyndte at blive utaalmodig.

Endelig traadte den unge Fénélon ind og begav sig med et noget ophidset Ansigt til den for ham bestemte Plads. Der herskede stor Stilhed. „Mine Herrer og Damer“, saaledes begyndte han, „jeg beder fremfor Alt om Forladelse for, at jeg har ladet et saa høit Selskab vente. Da jeg var paa Veien hertil, fandt jeg ved e Gadehjørne en fattig lille Savoyard liggende paa Jorden bedækket med Sne. Forbauset traadte jeg hen til Drengen og spurgte ham: „Hvad bestiller du her, min lille Ven?“ Han brast i Graad ved mit Spørgsmaal. „Du er ulykkelig, mit kjære Barn, og — du har Ingen, som tager sig af dig?“

„O ja, min kjære Herre, jeg er meget ulykkelig. Jeg kommer ikke mere tilbage til min Moder!“

Jeg spurgte om hans Navn, Alder og Aarsagen til hans Fortvivelse. Han fortalte mig da Følgende:

„Jeg heder Pierrot og er tolv Aar gammel. For fem Aar siden forlod jeg min Hjemstavn. Jeg søgte at fortjene saa meget som muligt som Skorsteensfeier og samlede mine Spareskillinger for at kunne bringe min Moder en lille Sum. Jeg bragte det til 300 Frcs. og gjemte disse Penge under et Brædt i den Lade, hvor jeg sædvanlig fandt mit Natteteie, og vilde nu tage min Skat for dermed at vende hjem. Men hvor stor var ikke min Skræk, da jeg ikke fandt mine Penge! Man havde stjaalet dem fra mig. Jeg kan nu ikke komme hjem. Man vilde troe, at jeg ikke havde arbeidet og havde glemt min kjære Moder!“

„Dette er, mine Herrer og Damer“, fortsatte Fénélon, „det korte Indhold af Drengens Fortælling, som han meddeelte mig under Hulken og Graad og næsten stivnet af Kulde og Tørst. Jeg tog den Lille paa mine Arme, førte

ham hertil og overgav ham til en Tjener. Da Forsynet har forundt mig en Leilighed til, for Guds Skyld at kunne gjøre vel mod et fattigt Barn, saa vilde jeg bede Dem om at tage Deel deri. Derfor foretrak jeg at tale til Dem om den lille Savoyard, istedetfor at holde det Foredrag, som De ventede af mig. Jeg bønfalder Dem derfor i vor Herres Jesu Christi, de Fattiges Faders og de Bedrøvedes Trøsters Navn, at samle Almisser til min lille Client. Et Sølv- eller Guldstykke er Lidt for Dem, men for et fattigt Barn er det Meget. Giver! Gud vil gjen-gjælde Dem den gode Gjerning.“

Manges Øine fyldtes med Taarer ved den uventede, saa simple og dog saa rørende Tiltale. Den unge Abbé, skjøndt næsten forskrækket over sit Mod, tilbød at samle Pengene, da Drengen blev indført i Forsamlingen. Synet af ham forøgede Medlidenheden end ydermere. Man udspurgte ham, og han fortalte i sin Savoyarddialekt det, som man just havde hørt af Fénélon's Mund. Marquisen af Boufflers erklærede sig villig til at samle Almisserne i Drengens brune Hue. „Men jeg siger forud“, tilføiede hun, „at jeg kun modtager Guld“; og da hun selv ikke havde Guld hos sig, løsnede hun sine kostbare Guld-ørenringe. Guldstykkerne fløi i Huen; Fénélon græd af Glæde. Samlingen indbragte omtrent 2000 Francs. Drengen mente, at han drømte og var næppe at faae til troe, at alle disse mange Penge skulde være hans. Men da man gjentagne Gange forsikrede ham om, at det forholdt sig saaledes, havde hans Henrykkelse ingen Grændse. Han sprang af Glæde; snart lo og snart græd han; han var heelt ude af sig selv ved Tanken om sin Moder. Marquisen takkede derpaa den unge Abbé i alle Tilstedeværendes Navn for den skønne Aften, han havde beredet dem. Hun beholdt den unge Savoyard hos sig i flere Dage, lod ham opklæde, forøgede Summen indtil 3000 Frcs., betalte hans Hjemreise og sørgede for, at han naaede sit Hjem i sikkert Selskab.

Kirkelige Efterretninger.

Paris. Den ulykkelige Loyson, den tidligere Carmelitermunk P. Hyacinth, som glimrede ved sin Veltalenhed, men derpaa, forblindet af Hovmod og Sandselighed, blev Kirken og sine Løfter utro, er nylig atter opdukket i Paris. Han har skrevet et usømmeligt Brev til Ærkebiskoppen af Paris Cardinal Guibert. Cardinalen har besvaret hans Brev, „trods sin Modbydelighed derfor, og for at Loyson ikke skulde gjøre Misbrug af sin Skrivelse“, i følgende Ord: „Jeg seer i Dem et uhyggeligt Exempel paa de Tugtelse, som Gud lader udgaae over en Sjæl, som, først i et ophøiet Kald overøst med Guds Naadegaver, senere nedsank i Vantroens Afgrund. De har ladet Stoltheden drage ind i Deres Aand, og den har forblindet Dem. De har ladet Billeder af de Forlystelser, som De selv høitideligt havde frasagt Dem, drage ind i Deres Ordenscelle. Denne dobbelte Fristelse, af hvilken De pintes, har forvirret Deres Fornuft og triumpherer over Deres svage Mod. Saaledes hørte da det, som engang var Gjenstand for Deres Tro, op at vise sig som sandt for Deres Aands Øine og Deres Sjæls Kjærlighed; hellige Gjenstande havde ingen Tillokkelse mere for Deres Hjerter. Siden Aar og Dag slæber De Deres Forkastelses Elendighed med Dem fra Sted til Sted, uden at kunne finde den Fred, som bestandig flygter længere bort fra Dem. De smigrer Dem maaskee med, ved Deres Veltalenhed at erhverve Dem det Vidnesbyrd fra Menneskene, som Deres Samvittighed nægter Dem; men dette vil kun blive en ny Skuffelse for Dem. Jeg kan ikke slutte dette Brev, uden at minde Dem om, at De er ophørt med at være Katholik, hvad Titel De end maatte behage at tillægge Dem. Kirken har udstødt Dem af sit Skjød og Kirkens Excommunication tynger paa Dem. Jeg opfylder mit Embedes Pligter ved at tilsende Dem disse alvorlige Ord, og jeg kjender derunder ikke til nogen anden Følelse end det Ønske at frelse Dem. Jeg glemmer ikke, at man aldrig maa fortvivle om en Sjæls Frelse. Der kommer maaskee engang en Dag, hvor bitre Erfaringer ville vække Angeren i Deres Hjerter og føre Dem tilbage paa den Vei, De nu til Deres store Ulykke har forladt. Jeg beder Gud om, at han i sin Barmhertighed vil forleehne Dem

denne Naade og fornnde Dem Tid til Bod, førend han kalder Dem for sin Domstol. Gid De maatte gjøre den Forargelse god igjen, som De har givet Kirken og Deres Brødre.“

Wien. Den berømte Publicist, Dr. Frants Schuselka, som i en Række af Aar i sin af de Liberale ihjeltiede „Reform“ med stor Ihærdighed og grundig Viden optraadte til Forsvar for alle virkelig conservative Interesser og Rettigheder, er den 13. Februar vendt tilbage til den katholske Kirke. Han befandt sig i Dr. Eders Privatsygeanstalt for der at helbredes for et Slagtilfælde, som havde ramt ham. Han aflagde sin Troesbekjendelse i to Vidners Nærværelse. Han sagde til den Præst, som han havde ladet kalde til sig: „Den Vei, som jeg er gaaet, maatte føre mig til dette Maal. Thi der gives ingen Conservatisme, som ikke, consequent forfulgt, maatte føre til Conservatismens eneste Kilde, den katholske Kirke.“ Derpaa udtalte han sit Ønske om, at hans Søn vilde gjøre det samme Skridt.

Genf. J Berner Jura tilkæmpe de trofaste Katholiker sig den ene Seir over Schismatikerne efter den anden. I Réclère, hvor de radicale Frimurere havde fordrevet Sognepræsten, have de katholske Sognebørn med 141 Stemmer imod 11 valgt Hr. Moritz til Sognepræst, og i St. Brais blev Hr. Dominé eenstemmigt valgt til Sjælesørger, begge Mænd, der ere gode Hyrder. I Canton Genf, hvor Katholikerne hidtil afholdt sig fra Valgene, fordi de ikke kunde udrette Noget imod Culturkæmperne, synes de nu at optage Handsken. I Bardonnex toge de nylig Deel i Valget til Communeraadet og seirede fuldstændigt, saa at de satte alle deres Candidater igjennem. Til Deputeret blev en Mand valgt, som to Gange var bleven afsat som Maire af den berygtede ultraradicale Carteret. I Tessin blev Tilbagekaldelsen af Capucinerne af Folket hilset med stort Bifald. Kun de Radicale vare derimod og true med en Protest, der skal stiles til Forbundsraadet. Paa den Maade bliver de Radicales „Frisind“ desto bedre illustreret for den sveitzerske Republik og for hele Verden.

Aandelige Øvelser (Exercitier) for Damer

agtes afholdte i Capellet, Kronprindsessegade 42. Disse hellige Øvelser, der tillige skulle være en Forberedelse til Jubilæet, begynde paa Passionssøndag den 30te ds. Kl. 8 om Aftenen og fortsættes de følgende Dage paa samme Tid.

Mariaforeningen

I det forløbne Aar 1878 har Mariaforeningen havt en Indtægt af 664 Kr. 58 Øre.

Desuden er der af en Velgjørerinde skjænket 27 Par hjemmestrikkede Strømper og 1 Par Muffediser.

Foreningen tæller ved Begyndelsen af Aaret 1879 41 Medlemmer.

Idet Bestyrelsen bringer Foranstaaende til almindelig Kundskab, benytter den Leiligheden til at bringe Medlemmerne og Enhver, der har interesseret sig for Foreningen, sin hjerteligste Tak for den ndviste Velvillie, som har gjort det muligt at komme 17 trængende Confirmander og Neocommunicanter til Hjælp med Klæder, samt desuden at kunne uddele Klæder, Fodtøi og Linned til 26 Skolebørn.

Trangen her i Menigheden er imidlertid i det forløbne Aar tiltaget betydeligt, og af Krav, der stilles til Foreningen, voxer i Forhold dertil. Bestyrelsen tillader sig derfor at henvende en indtrængende Bøn til Enhver, der har Evne og Villie, om i det nye Aar at komme den til Hjælp i dens Bestræbelser for, saavidt dens Evner strække, at hjælpe sine Trængende.

Nye Medlemmer indtegnes hos Foreningens Protektor, Hr. Pastor C. Freund i Præsteboligen, Bredgade Nr. 64, 1. Sal, og hos Bestyrerinden Fru Christine Günther, Solitude, Nørrebro, og Enkefru Siegler, Gammel Torv Nr. 4, St.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 16. Marts. 3. Søndag i Fasten. — 17. M. Patricius, Biskop, Apostel for Irland. 18. Ti. Gabriel, Ærkeengel. 19. O. Joseph, Jesu Christi Pleiefader. 20. To. Johannes Sarcander, Martyr. 21. F. Ihukommelse af vor Frelasers h. Vunder. 22. L. Benedict, Bekj. og Ordenst.

Fredagen d. 21. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen d. 23. Marts. 4. Søndag i Fasten.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Förm. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 12.

Søndagen den 23de Marts.

1879

Indhold: Pavens „Overgreb“. Et Ord til Mødre. Kydskheden. Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Cöln, Rusland.

Pavens „Overgreb“.

„Til Forsvar for det borgerlige Ægteskab pleier man ogsaa at beraabe sig paa Luther, der oftere siger, at Ægteskabet er et verdsligt Anliggende. Men naar Luther siger dette, siger han det mod *Paven*, der ved sine *Overgreb* tiltog sig, ved Ægteskabet at bestemme, hvad der tilkom Staten at bestemme. Det er Statens Ret, som Luther ved dette Udtryk vilde hævde mod Hierarchiet“. Saaledes *Martensens* „christelige Ethik“ (III, 31).

Om *Luther* virkelig kun med Indskrækning siger, at Ægteskabet er et verdsligt Anliggende, eller ligefrem og uden Indskrækning, det henstilles gjerne til Læserens eget Skjønnende. Tidligere have vi alt anført Luthers Ord: „Ægteskabet vedkommer *slet ikke* Kirken; det ligger *udenfor dennes Omraade*, er en timelig, verdslig Ting; derfor hører det under den verdslige Øvrighed.“*)

*) Tischreden, Frkf. a. M. 1571. F. 369 a.

Hvad der her skal beskæftige os, er „Ethikens“ Paastand, at „Paven ved sine Overgreb tiltog sig ved Ægteskabet at bestemme, hvad der tilkom Staten at bestemme“.

Det kunde være paafaldende, at Biskoppen fremfører dette Klagemaal mod Paven og Hierarchiet uden nærmere Forklaring og uden nogetsomhelst Beviis. Enhver vil her spørge: Hvilke Overgreb paa Statens Enemærker har Paven og Hierarchiet tilladt sig? Hvilken Hierarch har været Forbryderen? Naar blev Indbrudet gjort? i hvilken Stat eller hvilke Stater? mon i alle? eller kun i en enkelt? Hvorlænge har Staten, der dog bærer Sværdet til Selvforsvar, godmodig taalt Kirkens Uretfærdigheder? — Intet af disse Spørgsmaal faae vi Svar paa.

Hvo som har gennemlæst „Ethiken“, vil forøvrigt næppe forbauses herover. Han vil tidt være kommen til at mindes hvad Biskoppen siger*), at „kirkelige Partihøvdinger ofte fremstille deres Paastande i Form af *Prophetier*“. **) Vi vilde altsaa have Ret til her at anvende det almeen- anerkjendte Princip: Quod gratis asseritur, gratis negatur, d. v. s.: Hvad du udenvidere paastaaer, det nægter jeg udenvidere, indtil du kommer frem med et Beviis. Thi det er Anklagerens Sag at beviisliggjøre sin Anke, ikke den Anklagedes Sag at bevise sin Uskyldighed, førend den er bleven tvivlsom ved Anklagerens Grunde.

Dog vi ville være høimodige. Biskoppen føier til de anførte Ord, at det overfor disse „Prophetier“ bliver vor Opgave, efter Apostelens Formaning at *prøve* Alt og kun beholde det Gode. Vi ville følge dette Vink og til vor egen bedre Belæring spørge, hvilke Rettigheder Kirken

*) II, 419.

**) For ei at gjøre os skyldige i samme Feil, maae vi vistnok bevise denne vor Anke ved at paapege nogle af Ethikens „Prophetier“. Dog ere de saa talrige, at en nogenlunde fuldstændig Samling af dem maatte langt overskride en Anmærknings snevre Grændser. Vi lade derfor hellere i næste Numer en særskilt Artikel følge om „*Løst og Usandt hos B. M.*“

tilskriver sig angaaende Ægteskabet. Resultatet vil være den Overbeviisning, at den ikke tillader sig nogetsomhelst Overgreb, men overlader Staten, hvad der tilkommer Staten, og kun hævder den Ret, som Christus, dens gud-dømmelige Stifter, har forlehnnet den.

Kirkens Lære om Ægteskabet er udførligst fremsat af Trienterconciliet i dets 24. Møde. Hvad der vedkommer det foreliggende Spørgsmaal, ere følgende Læresætninger:

1. *Ægteskabet er et af Christus indstiftet Sacrament.*
2. *Kirken kan dispensere fra nogle af den gamle Pagts Ægteskabshindringer og selv opstille andre.*
3. *Ægteskabssager høre under de kirkelige Domstole.*

Som Katholiker bekjende vi for vor Part: Vi troe Alt, hvad Gud har aabenbaret og ved sin Kirke byder os at troe. Saaledes troe vi ogsaa, hvad Kirken forestiller os at troe angaaende Ægteskabet. — Men ligeoverfor Anderledestroende maae vi godtgjøre Kirkens Lære af Skrivt og Overlevering ved Hjælp af Historien og fornuftig Eftertanke. Af de tre anførte Sætninger maa den første bevises; saa følger den anden lige strax, og den tredie følger, saasnart det er forklaret, hvad Trienterconciliet indbefatter under Ægteskabssager, og hvad ei.

Kirkens Grundlære om Ægteskabet er altsaa, at *Ægteskabet imellem Christne er et Sacrament* d. e., at selve Ægteskabscontracten, selve Brudefolkens gjensidige Trokabsløfte, er af Christus blevet ophøiet til et Naademiddel.

Skulde denne Læresætning indeholde et Overgreb fra Kirkens Side? Paa ingen Maade! Trienterconciliet gjentager kun, hvad der var lært af Concilierne i Florents (1439), i Constants (1414—1418), i Lyon (1274), samt af Pave Lucius III. (1181), — hvad den adskilte græske Kirke og andre østerlandske Secter fastholde, — hvad de hellige Fædre have mere eller mindre klart og tydeligt udtalt, naar de sige, at Christus har velsignet og helliget

Ægteskabet (Cyrill af Alex., Epiphanius, Ambrosius), at det er en hellig Cæremoni, hvortil der er knyttet en Naade (Tertullian, Innocents I.), og at Ægteskabet mellem Christne har en særlig Hellighed og Uopløselighed, der ikkun findes hos dem, ei fandtes før Christus, heller ikke findes udenfor Christendommen (Aug.) — hvad der Alt allerede antydes i Sct. Pauli Ord til Epheserne 5, 32.

Apostlen anfører nemlig først Adams Udtalelse om Ægteskabet efter 1 Moseb. 2, 24: „Derfor skal Manden forlade sin Fader og sin Moder og blive fast hos sin Hustru, og de skulle være To i eet Kjød.“ Saa lægger Paulus selv til: „Dette — Ægteskabet — er en stor Hemmelighed, men jeg siger det — eller: det vil sige — med Hensyn til Christus og Kirken“, som om han sagde: Den ægteskabelige Forbindelse er i den nye Pagt et Billede paa Christi Forbindelse med Kirken ved hans Menneskevordelse og Naade, altsaa et *hemmelighedsfuldt* og *helligende* Tegn, et *Sacrament*.*)

Denne Lære om Ægteskabets sacramentale Character er ogsaa i den skønneste Overensstemmelse med Hjertets

*) Ordet *Sacramentum* staaer her i den latinske Oversættelse. At dette Ord, som paa andre Steder rigtignok kun betyder et hvilket som helst, hemmelighedsfuldt Tegn, her betyder et Sacrament i snevreste Forstand, beviser *Sammenhængen*. Urigtigt er altsaa, hvad Hase S. 449 skriver, at Pauli Ord anføres af Conciliet her, hvor det skal bevises, at Ægteskabet er et Sacrament, kun fordi det græske „Mysterion“ (Hemmelighed) er i den latinske Bibel oversat ved „*Sacramentum*“. Det rigtige Svar paa denne gamle, her opvarmede Anke er alt for flere Aarhundreder siden givet af Bellarmin (om Ægtesk. 2, 2): „Ordet *Sacramentum* bruges om adskillige andre Ting, hvoraf vi alligevel ikke fabrikere Sacramenter; hvad der er et Beviis for, at vi ei heller her støtte os til Ordet i og for sig alene betragtet, men til den Betydning, det faaer af *Sammenhængen*“. Samme Bellarmin beretter, at den græske Patriarch Jeremias af Constantinopel har i A. 1576 skrevet en Betænkning om den augsburgske Troesbekjendelse, hvori han siger, at Ægteskabet er et af de syv Sacramenter, og støtter sin Paastand til den græske Text af Eph. 5., hvori der dog staaer *Mysterion* og ikke *Sacramentum*.

og Livets Ønsker, Trang og Fordringer. Ægtestanden er jo en besværlig Stand, og det især efter katholsk Lære, der udelukker enhver Mulighed af, at det fuldbyrdede christelige Ægteskabs Baand nogensinde kunde opløses. Ægtestanden paalægger tunge Pligter, gjensidig Troskab og Kjærlighed indtil Døden i Taalmod, Selvforglemmelse, Selvfornægtelse og Selvopoffrelse trods alle Ægtefællens Skrøbeligheder, Svagheder, Feil, Kulde, Misstemninger, Haardhed, maaskee Raahed, Grusomhed, grove Synder og Laster. Byrden bliver endnu tungere ved Pligten mod Børnene, der maae ernæres, forsørgeres og for Tid og Evighed opdrages til gode Borgere i det dobbelte Guds Rige, baade det himmelske og det jordiske, til lydige Under-saatter og dygtige Medlemmer af Samfundet. Denne Op-gave er svær i og for sig; den kræver mange høie Dyder, Kløgt, Selvbeherskelse, Selvopoffrelse i Kjærlighed; den kan blive utrolig svær ved Børnenes Ulydighed og Gjen-stridighed. Kort sagt, Ægtefæller have under alle Om-stændigheder, ogsaa de gunstigste, et tungt Kors at bære, som deres Skuldre ere for svage til at bære alene. „Intet Ægteskab er idel Harmonie og Lyksalighed. Snart er-farer man, at der i dette Paradiis ogsaa er en Skole, fuld af de alvorligste Øvelser og Prøvelser. Man lærer af Erfaringen at kjende, hvad Vielsesformularen kalder Korset, som er lagt paa denne Stand“ (Eth. III, 40).

Da er det dog vel allerede paa Forhaand forstaaeligt, at Frelseren i sin guddommelige Viisdom og Kjærlighed vilde lyse en særlig Velsignelse over saa tung, byrdefuld og ansvarsfuld en Stand. Vi erkjende det taknemmeligt for en stor Velgjerning, naar han i Naadens Pagt har knyttet sin Naade til selve Giftermaalet, til Brudefolkenes gjen-sidige Jaord, saa at „enhver gyldig ægteskabelig Forening imellem Christne er et Sacrament, og en Ægteforening, der ikke er et Sacrament, heller ikke kan være et gyldigt Ægteskab.“ *)

*) Syllab. 73.

Hvad et christeligt Hjerte og Sind finder antageligt og særdeles ønskeligt, det har Herren virkeliggjort. Han har i Christendommen ophøiet den naturlige og borgerlige Ægtecontract til et sandt Sacrament, et *helligt* Tegn paa hans egen naaderige Forbindelse med Kirken, hans uplettede og rynkefrie Brud, — et *virksomt* Tegn, der meddeler Brudfolkene af den Naade, som Christus paa Korset har erhvervet sin Kirke, dengang den fremgik af den Korsfæstedes gjennemborede Side, ligesom Eva af den sovende Adams.

Kirken kan aldrig give Slip paa denne Læresætning. Den hat jo af Herren modtaget alle aabenbarede Sandheders Skat for at gjemme og bevare den uformindsket og uforvansket. Det er altsaa intet Overgreb, naar Kirken hævder den Sandhed: Ægteskabet er et af den nye Pagts syv hellige Sacramenter, indstiftet af den Herre Christus for alle Tider.

For enhver *Katholik* er denne Lære hævet over al Tvivl. En *troende Christen udenfor* den katholske Kirke vil heller ikke have Meget derimod, da han ogsaa er vant til at ansee Ægtestanden for en alvorlig Sag, som det bør sig at indgaae i Guds Huus og lade hellige og bekræfte ved en religiøs Vielse. Snarere kunde Nogen synes, at Forskjællen mellem den katholske Lære og den lutherske Anskuelse ikke var saa stor, og at det næppe var Umagen værd at spille saa mange Ord paa det Spørgsmaal: Er Ægtevielsen et virkeligt Sacrament eller kun en from Skik? Alle troende Christne ere jo enige om, at Brudfolk ialtfald ikke kunne undrage sig den kirkelige Vielse af Foragt eller Ligegyldighed, uden at gaae Glip af Guds Velsignelse og udsætte sig for alle oprigtige Christnes Dadel.

Alligevel er den katholske Lære af den allerstørste Vigtighed. Thi den er ene og alene Kilden til Alt, hvad den katholske Kirke lærer, øver og fordrer paa Ægteskabets Omraade.

Er nemlig Ægteskabet et *Naademiddel*, saa er det

betroet til *Kirken*, og saa følger det af sig selv, at *Kirken* har *lovgivende Magt* og *Dommerrettighed* i *Ægteskabs-sager*.

Da nemlig *Ægteskabet* er en *Contract*, saa maa der opstilles *Betingelser* for dets *Gyldighed* og *Tilladelighed*: *Ægteskabshindringer*, foruden dem, som *Herren* selv har opstillet ved *Naturloven*, f. Ex. *Slægtskab* i første *Grad*; og da det er et *Sacrament*, saa er det *Kirkens Sag* at opstille dem — hvad der alt er paaviist f. Aarg. S. 744 — og dispensere fra de af den selv opstillede *Hindringer*, naar særlige *Omstændigheder* i et enkelt *Tilfælde* gjøre en *Dispens* nødvendig eller ønskelig.

Denne *Ret* er forlehnet *Kirken* af *Christus*, *Kirkens* og *Sacramenternes* guddommelige *Stifter*. Ingen verdslig *Magt* har givet *Kirken* den; ingen verdslig *Magt* kan berøve *Kirken* den eller indskrænke den.*)

Nu følger ogsaa den tredie af de ovenanførte *Sætninger*: at alle *Ægteskabssager* høre under *de geistlige Domstole*, ikke under de verdslige. Den *Slutning* er efter *Pave Pius VI.* saa indlysende, at den læres med den største *Overensstemmelse* af alle *Kirkeretslærere*, selv af dem, der sees i deres *Skrivter* slet ikke at være tilbøielige til at udvide *Kirkens Rettigheder*. Spørgsmaalet er kun, hvad der indbefattes under alle de „*Ægteskabssager*“, der paastaaes at høre under *Kirkens Dom*. Unægteligt, vil man sige, har *Ægteskabet* ogsaa en *borgerlig Side*; unægtelig høre de *Retssager*, som vedkomme den, under de *borgerlige Domstole*. Hvor er altsaa *Skjællet*?

Vi ere i det heldige *Tilfælde*, her at kunne beraabe os paa en *Udlæggelse* af *Kirkens Mening*, hvis *Paalidelighed* der ikke kan være nogen *Tvivl* om. *Udlæggelsen* gives os nemlig af en *Pave* og en *Cardinal*. *Cardinalen* er en af de største *Controvertister*, *Paven* er en af de største *Kirkeretslærere*, og *overhovedet* en af de lærdeste *Mænd*, der nogensinde have prydet *Sct. Peters Stol*.

*) Jvf. *Pius VI.*' *Bulle Auct.* fid. 59. 60.

Benedict XIV. skriver*): „Høre end Ægteskabssager under den geistlige Domstol, saa har Biskoppen dog *ikke* Domsret i *Alt*, *hvadsomhelst* der berører Ægteskabet, men han maa nøie tage Hensyn til og skjælné imellem Sagernes Natur. Der gives nemlig tre Arter af Ægteskabssager: Nogle vedkomme det indgaaede Ægteskabs Fasthed; og ingen Katholik nægter, at dem maa den kirkelige Dommer ene og alene dømme. Andre dreie sig om Forlovelsens Gyldighed, eller Ret til Afsondring fra Bord og Seng; og de indankes ligeledes alene for den geistlige Dommer, da de staae i det nærmeste Forhold til Ægteskabets Sacrament. Trolovelsen er jo en Forpligtelse til at indgaae Ægteskabet, og ved Afsondring fra Bord og Seng slappes de Rettigheder, som Ægtecontracten har givet begge Ægtefællerne.

Men tilsidst gives der endnu en tredie Classe af Retsstridigheder, som nok staae i en vis Forbindelse med Ægteskabet, men directe og umiddelbart dreie sig om verdslige Ting, saasom Medgift, Foræringer med Hensyn til Ægteskabet, Arveret, Underholdning og o. desl. At de høre under den verdslige Dommer, læres i Overensstemmelse med alle Andre af Bellarmin i 32. Cap. om Ægteskabet.“ Saavidt den pavelige Canonist.

Hvor samvittighedsfuldt Grændseskjællét er blevet iagttaget, hvor lidet Paven har tænkt paa Overgreb paa Statens Enemærker, lærer Historien baade i de gamle og de nyeste Tider. Som Beviis kan anføres, hvad Pius IX. skrev til Victor Emmanuel: „Kaiseren maa gjerne beholde, hvad Kaiseren tilhører; men han overlade Kirken, hvad Kirken tilhører; der gives ingen anden Vei til et Forlig. Den verdslige Øvrighed maa gjerne raade over Ægteskabets borgerlige Virkninger, men den lade Kirken regulere det christelige Ægteskabs Gyldighed. Statsloven tager til Udgangspunkt Ægteskabets Gyldighed eller Ugyl-dighed — Alt efter Kirkens Afgjørelse; og, idet den gaaer

*) Om Diocesan-Synoder IX, nn. 3. 4.

ud fra denne Kjendsgjerning, som den ikke kan constituere (thi det ligger udenfor Statens Omraade), *regulerer den dets borgerlige Virkninger.*“

Skulde Nogen, der hører et saa maadeholdent Sprog, mene, at i det nittende Aarhundrede havde en eftergivende Pave ladet sig skræmme af en overmægtig, voldsom Nabo og slaæet af paa de middelalderlige Pavers Fordringer? Men Pius IX. erkjendes jo af Ven og Fjende for at have været en ubøielig Character; han beskyldes jo af Kirkens Modstandere for Intet at have glemt af Pavedømmets Traditioner, og stivsindet at have fastholdt Middelalderens forældede Anskuelser. Det anførte Brev er dateret 19. September 1852, er altsaa skrevet længe før Ulykkesdagene ved Castelfidardo (1860), Solferino og Magenta (1859), i en Tid, da den kongelige Adressat endnu beskedent kaldte sig Konge af Sardinien og endnu ikke havde erobret sig en Plads blandt de europæiske Stormagter. Og, hvad der er Hovedsagen, Pius IX. gjentager kun det Selvsamme, som en af hans Forgængere allerede i det 12. Aarhundrede har sagt, i en Tid, da Pavens Indflydelse paa Verdens Anliggende havde naaet sit Høidepunkt.

Pave Alexander III. gav henimod Aaret 1180 to engelske Biskopper Instrux om, hvorledes de skulde forholde sig som Dommere i en Proces om en vis R.'s Arveret, hvori Alt tilsidst kom an paa, om Moderen til R. var en Frugt af et lovligt Ægteskab eller ei. Instruxen lød: „Vi vide, at det ikke tilkommer Kirken, men Kongen at dømme i Pengesager, og Vi ville ikke give Os Udseende af at gjøre Indgreb i den engelske Konges Rettigheder, der paastaaer, at Afgjørelsen tilkommer ham. Derfor give Vi Eder, Brødre, det Hverv, nøiere at undersøge og give en afgjørende Kjendelse om Hovedspørgsmaalet, nemlig om Moderen til R. er født i lovligt Ægteskab, hvorhos det videre Spørgsmaal om Arveretten skal overlades Kongen til Kjendelse.“ Saa maadeholden i sine Fordringer var den Pave, for hvem den stolteste af alle Kaisere, Frederik Rødskjæg, holdt Stigbøilen! Og hans

Kjendelse er kleven optagen i den kirkelige Lovsamling som almeengyldig Lov for alle Tider.*)

Den kirkelige Ret til at dømme i alle Ægteskabs-sager med den angivne Inskrænking, er forresten bleven anerkjendt ogsaa af protestantiske Stater, f. Ex. Preussen og Würtemberg. I den Overenskomst (Convention), som blev sluttet imellem den h. Stol og Kong Wilhelm I. af Würtemberg i 1857, heder det: „I alle kirkelige Rets-sager, som vedkomme Troen, Sacramenterne m. m. har Biskoppens Domstol at afsige Dom efter Kirkelovens Forskrift og Trienterconciliets Bestemmelser. *Derfor skal den ogsaa afgjøre Ægteskabs-sager*; dog overlades Dommen om Ægteskabets *borgerlige Virkninger* til de verdslige Domstole.“

Staterne kunne gjerne anerkjende Kirkens Ret. Thi langt fra at tilrane sig uvedkommende Rettigheder, viser Kirken sig meget mere imødekommende og eftergivende overfor hvad man nok kunde være fristet til at kalde „Statens Overgreb“, vi mene med Hensyn til Civilægteskabet. Kirken maa forkaste den kirkefjendske og religionsfjendske Aand, som har fundet paa at indføre det borgerlige Ægteskab. Den seer i samme en Snare, og en Fare for, at mindre ivrige Christne kunde i Fremtiden lade sig nøie med den blotte borgerlige Cæremoni uden at søge den kirkelige Vielse, hvad der dog er en væsenlig og ufravigelig Pligt for ethvert katolsk Brudepar. Den seer ialtfald i Civilægteskabet en Byrde, som statlig Vilkaarlighed uden Nød har paalagt Folket. Men da det i og for sig er en ligegyldig Sag og ikke strider mod Samvittigheden og Guds Lov, at Brudefolk foruden for Præsten ogsaa møde for Statens Tjener, saa tillader Kirken ei blot de Troende at underkaste sig Civilægteskabets Lov, men formaner dem endog dertil.

Da det borgerlige Ægteskab var paabudt ved Rigsloven, underviste Biskop v. Hefele sine Diocesaner om,

*) Cap. Causam. 7. X. qui filii sint legitimi (IV, 17).

hvad Brudfolk i Fremtiden vilde have at gjøre: „I skulle, ligesom Katholikerne i de andre Lande, hvor det borgerlige Ægteskab i lang Tid har bestaaet, punktligt efterkomme de Formaliteter, som Rigsloven foreskriver ved Ægteskabets Indgaaelse. Det er nødvendigt, for at Eders Ægteskab, der sluttes i Kirkens Paasyn, maa blive deelagtigt i de borgerlige Virkninger baade for Ægtefolk og Børn.“ Og en amerikansk Synode af Spanish Town i 1854, hvis Forordninger ere blevne godkjendte i Rom, byder Sognepræsterne at „paaminde de Troende om den borgerlige Lovs Forskrifter, for at Ægteskabet ei maa komme til at savne de borgerlige Virkninger eller udsættes for andre Ubehageligheder.“

Dette er „Pavens og Hierarchiets Overgreb!“

Et Ord til Mødre.

Udentvivel have christelige Mødre en høi Opgave. Derfor vil det være dem kjær at høre, hvad den afdøde Biskop af Mainz, Wilhelm Emanuel v. Ketteler engang i en Prædiken har sagt om dette Emne.

„Den største Velgjerning, som Gud i Naturens Rige kan give, er uden al Tvivl en i Sandhed christelig Moder. Jeg siger med velberaadt Hu ikke en øm og kjærlig Moder. Thi er en Moder selv opfyldt med Verdens Aand, saa er hendes Kjærlighed ikke hendes Børn til Gavn, men til Skade. Men en christelig Moder er den største blandt alle Guds Gaver. Naar jeg saa ofte hører Børnenes Lykke vurdere efter Forældrenes Rigdom, hvor bliver da hele mit Indre oprørt. Uendelig ulykkeligt er det Barn, som har en uchristelig, paa Dyd og Tro fattig Moder, om det end er født til Rigdom og Herlighed;

uendelig lykkeligt er derimod det Barn, som har en i Sandhed christelig Moder, om det end opvoxer i trange Kaar. Jeg siger med en stor christelig Tænkter: Menneskets Opdragelse bliver for en stor Deel fuldendt i de sex første Aar paa Moderens Skjød. Det, som i senere Aar udvikler sig i Barnet, det har Moderen indplantet i Barnets Hjerte i Livets første Tider. De Indtryk, som i den tidligste Ungdom bibringes Børnenes bløde, bøielige Sjæl, der er modtagelig for alle Indflydelser, de blive i den Grad til Barnets anden Natur, at de senere ikke kunne udviskes. Allerede her see vi den bundløse Daarskab i det Opdragelsessystem, som paastaaer, at Mennesket kun kan udvikles ud af sig selv. I saa Fald ere I nødte til at holde Modermælken fjern fra Barnets Mund, nødte til at lade Barnet opvoxte indenfor fire nøgne hvide Vægge; thi ellers vil dette aldrig lykkes. Ja, mine christelige Brødre, Mennesker, som senere ere blevne det menneskelige Samfunds Fordærvere eller Lyksaliggjørere, de have ofte nok indsuget Spiren til deres Gjæringer ved Moderens Hjerte. Derfor gjælder Herrens Udsagn fremfor Alt Mødrene: „Hvo som forarger en af disse Smaa, som troe paa mig, ham var det bedre, at en Møllesteen blev hængt om hans Hals og han blev nedsænket i Havets Dyb.“ Ingen Forargelse kan sammenlignes med den Forargelse, som en Moder giver sit Barn ved de første slette Indtryk. De ere ligesom Grene af Synden og Fordærvelsen, der indpodes den spæde Plante og give hele dens følgende Udvikling dens Retning. Hvo som bedømmer Opdragelsen efter Erfaringen og ikke seet fra Studereværelset, vil stadfæste dette. Saa længe jeg har havt det Kald, som Sjælesørger at have Tilsyn med Børn, har jeg ladet saadanne Børn, som have ligget ved en daarlig Moders Hjerte, vederfare den meest omhyggelige Pleie; men jeg har endnu aldrig følt den sikre Trøst, at et eneste af dem var frigjort fra en daarlig Opdragelses Fordærvelse. Ja, Vee Verden, fra de daarlige og uchristelige Mødres Skyld; de ere den største Fordærvelse, vi lide af! De

lægge ret Øxen til Roden af Træet. De indblæse Barnets for alle Indtryk modtagelige Sjæl Vantroens, Egenkjerlighedens, Ukydskhedens Aand, af hvilken den Blomst, som Gud har plantet, og Christus vandet med sit Blod, engang skal kvæles og bringes til at visne. Men lige saa forpestende som en uchristelig Moders Aand, om hun end bærer en Christens Navn, indvirker paa Barnet, ligesaa velsignelsesrigt virker den Spire, som en from Moder nedlægger i Barnets Sjæl. Naar Moderen allerede længe hviler i Graven, og Sønnen omtumles af Livets Storme og er nær ved at tabe Tro og Sædelighed og hjemfalde til den evige Fordærvelse, saa vil den christelige Moders ædle Skikkelse lade sig tilsyne for ham og med en underfuld Magt føre ham tilbage paa Troens og Dydens Vei. Hvo som af en christelig Moders eller Søsters Liv har lært Christendommen at kjende: dens Dyder, dens indre Sandhed, dens Reenhed og dens Kjærlighed, der glemmer sig selv og offerer sig indtil det Yderste; hvo som i en saadan Familie har nydt den Fred, som Christus kalder Sin Fred, han bliver reven ud af enhver Fordærvelsens Afgrund, i hvilken Livet har styrtet ham ved Erindringen om sin forbigangne salige Lykke. Hvo som eengang har seet Dyden i saadanne forklarede Billeder, han kan ikke uden Modbydelighed og Foragt see paa Lasten, om han end selv er besmittet deraf.“

Kydskheden.

Kydskheden er en af de væsenligste Betingelser for den sande og rene Gudskjærlighed, samt for Kjærligheden til Næsten, ja for Kjærligheden til Alt, hvad der stammer fra Gud, for alle Sandheder, alle Dyder og al Skjønhed. Ureenheden bevirker, at Mennesket giver sit Hjerte under det Ondes Trældom, og bliver Aanden utro

ved at trælde for Sandseligheden. Kydskheden er en Betingelse for den sande Frihed. Den Kydske seer i sin Kjærlighed til Gud sin Næste som et Guds Billede. Naturen er for hans Hjerte, der ikke er formørket af Lidenskaberne, et Speil, hvori den guddommelige Fuldkommenhed afspeiler sig. Salige ere de, som have et reent Hjerte; thi de skulle see Gud!“ — „Skab et reent Hjerte i mig, o Gud!“

Lilien er Kydskhedens Symbol. Men hvor let bliver den ikke besmittet? Det kunne vi lære af de vederstyggelige Orme, som bygge Røder i Lilien.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Nylig havde 1000 katholske Journalister Audients hos den h. Fader. De repræsenterede over 1,300 katholske Blade og bleve indførte af Msgr. Tripepi, som oplæste en Hengivenhedsadresse. Leo XIII. roste Journalisterne for deres Mod i Kampen mod Ugudeligheden og Uretfærdigheden, opmuntrede dem til Ihærdighed og lagde dem særdeles paa Hjerte, at de skulde bevise Nødvendigheden af det „verdslige Herredømme“ for at Kirken i fuld Frihed kan røgte sit ophøiede Kald. Som man siger, har den franske og tyske Regering hos Cardinal Nina anket over Pavens mandige Sprog, og isærdeleshed over, at Leo XIII. ikke vilde anerkjende Italienernes Herredømme over Rom og Kirkestaten. At Regeringer, som den radicale franske og den tyske føle sig trufne af Pavens Ord, er let at forstaae. Men at de Folk, som mene at styre Verden, ikke kunne faae Øinene op for, at en Pave aldrig kan billige Ran af Land og Kirkegods, og aldrig kan forlige sig med Regeringer, som sætte Alt i Bevægelse for at tilintetgjøre Kirken, det er ikke let begribe.

Tydskland. Man læser i „Lutherische Kirchenzeit.“ Følgende: „Da nylig Hr. Baron v. Rothschild laante

Tyrkiet 200 Millioner Fræncs, tøg han Hypothek derfor i hele Landet Pælæstina. Det er vistnok en stor Tildragelse for Israel, som længes efter at boe i dette Land. Thi saaledes gaaer Palæstina i det mindste foreløbigt over i Jødernes Hænder, som ogsaa alt i Hobetal drage derhen; og efter et engelsk Blads Mening begynder Spaaddommen om Guds Folks Samling allerede at gaae i Opfyldelse.“

Cöln. Et fremragende Medlem af den „gammelkatholske“ Menighed er nylig død. Førend han døde tilbagekaldte han sine Vildfarelser, forsonede sig med den katholske Kirke og døde som Katholik.

Rusland. Før kort Tid siden opdagede man en blodig Forbrydelse i Rusland. Der er nemlig i Newjank fremstaaet en ny Sect, som blandt Andet hylder den barbariske Lære, at der ved Nadveren skal meddeles de Troende Blod af uskyldige Børn. I den Hensigt stjal man smaa Børn for at aftappe deres Blod. Hvor mange Børn, der ere faldne som Bytte for denne Overtro, er vanskeligt at komme paa det Rene med. Man kom paa følgende Maade paa Spor efter Secten. En af dens „Ældste“, som kaldte sig „Jesus Christus“, tilbød at helbrede en syg Kone. Han befalede Konen at følge med til en Høi, og da de vare ankomne dertil, skulde hun forføie sig til en i Nærheden flydende Bæk, medens han selv vilde passe paa det lille Pattebarn, hun havde bragt med sig. Konen adlød. Men da hun kom tilbage, fandt hun hverken Lægen eller Barnet. Alle Efterforskninger vare frugtesløse. Derfor henvendte hun sig til Politiet, og det lykkedes med dets Hjælp at opdage Mandens Bopæl. Man fandt hos ham et Hul under Kakkellovnen, i hvilket man havde skjult det dræbte Barns Lig. Secten har trods sin uhyggelige og skrækkelige Lære vundet Tilhængere i Newjank. Deraf kan man see, hvortil Foragt for den af Christus indsatte Autoritet kan føre.

Mariacongregationen.

Søndagen den 23. Marts Fælledscommunion i Capellet i Kronprindsessegade Kl. 8½.

Aandelige Øvelser (Exercitier) for Damer

agtes afholdte i Capellet, Kronprindsessegade 42. Disse hellige Øvelser, der tillige skulle være en Forberedelse til Jubilæet, begynde paa Passionssøndag den 30te ds. Kl. 8 om Aftenen og fortsættes de følgende Dage paa samme Tid.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 23. Marts. 4. Søndag i Fasten. — 44. M. Catharina af Vadstena, Jomfru. 25. Ti. Mariæ Bebudelse (feires offentlig paa den 4. Fredag efter Paaske). 26. O. Ludgerus, Biskop. 27. To. Rupertus, Biskop. 28. F. Ihukommelse af Jesu dyrebare Blod. 29. L. Augusta, Jomfru og Martyrinde.

Fredagen d. 28. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken.

Søndagen d. 30. Marts. Passionssøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 „ 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 13. **Søndagen den 30te Marts.** **1879**

Indhold: Løst og Usandt hos Biskop Martensen. Den h. Lupus. Et Ord til nærmere Overveielse. Kirkelige Efterretninger: England, London, Brüssel, Kaukasus.

Løst og Usandt hos Biskop Martensen.

Dr. Martensens ubeviiste og ubeviislige Paastand, at Paven havde tilladt sig Overgreb i Statens Rettigheder paa Ægteskabets Omraade, foranledigede os til den almindelige Bemærkning, at Biskoppen tidt giver os Leilighed til at mindes hans Ord, at „kirkelige Partihøvdinger ofte fremstille deres Paastande i Form af Prophetier“. Vi lovede at samle nogle saadanne „Prophetier“ eller Udtalelser „ex tripode vel cathedra“.

Idag indfrie vi dette Løfte. Vi vælge saadanne, som Forfatteren nok kunde og maatte forudsee især vilde saare en Katholiks Øren. Det heder i den „christelige Ethik“:

II S. 329: „I den romerske Kirke ere *Misbrug**) forbundne med Læren om Mellemtilstanden mellem Døden og den yderste Dom. Forbønnen for de Døde — der ikke er udtrykkelig forbudt i vor lutherske Kirkelære — fremtræder

*) Udhævelserne ere af os.

i de romerske *Sjælemesser* paa en saa uevangelisk Maade. — 360: Individualitetens Undertrykkelse, Mangel af *sand og fri Individualitet* viser sig *heelliggjennem* i Munkelivet. — 370: Eremiten *foragter* Menneskene, der leve i Verden, og opløfter sig over dem i aandeligt Hovmod. Han elsker Gud, men fornægter Kjærligheden til Menneskene, hvorfor hans Kjærlighed til Gud er en *egoistisk* Omsorg for sin egen Frelse. Denne Fornægtelse af Kjærligheden, dette aandelige Hovmod, denne falske Selvtillid, der i Kampen mellem Aanden og Kjødet mener at kunne undvære den støttende Samfundsmagt, ere de Snarer, i hvilke de gamle Eremiter faldt. Og disse Snarer findes endnu allevegne, hvor en Christen eensidigt hengiver sig til et Liv i Eensomheden. — 373: Et Liv, der udelukkende leves i Contemplationen, strider mod Christi Forbillede; fornægter Kjærligheden og Pligten, bliver et Liv i aandelig Nydelsessyge og mystiske Drømmerier. — 400: Den romerske Kirkes Vildfarelse er, at Christi Forsoningsoffer ikke skulde være fuldstændigt, men trænge til at fuldstændiggjøres ved fortsatte Forsoningsoffere. — 419. 420: Reformationen har gjort et Christenmenneske frit for Menneskelærdommes Aag, for Papisteriet, for Kirkens Lærdomme, der *ikke have Grund i Guds Ord og Aand*. Den vil *føre os tilbage* til Gud i Christo. Papisterne staae i et trykkende Trældomsforhold til Gud. — 449: Idet den asketiske Anskuelse betragter det nærværende Liv som Forberedelse for det tilkommende, overseer den, at det ogsaa har et relativt Værd, en forholdsviis Selvgyldighed, og betragter det *pessimistisk* som Forfængelighed Altsammen. — 458: Livsleden viste sig isærdeleshed i Klostrene, en Advarsel mod en eensidig contemplativ og indadvent Livsretning. — 491: I det katholske Skriftemaal staaer man Fare for at glemme eller tilsidesætte Hovedsagen, Sindelaget, Villiens Grundretning. — 507: De katholske Løfter til Gud om, at man under visse Betingelser vil udføre *opera supererogatoria* eller mere end Pligten kræver f. Ex. Valfarter, Gaver til Kirker og Klostre, og til hvilke ogsaa Munkeløvterne maae henregnes, ere efter det evange-

liske Pligtbegreb aldeles forkastelige. („Evangelisk“ betyder — vel at mærke — her efter Sammenhængen ikke „reformatorisk“, men „christelig“.)

III, 245: „*Liberalismens tomme Begreb om Tolerance* har skaffet den romerske Kirke og den romerske Propaganda, der altid *fisker i Liberalismens Vande*, en mægtig Fremgang. — 337: Med Reformationen foregaaer den længe forberedte Emancipation. Den frie Menneskeand hævder sig Ret til, med egne Øine at læse, hvad der er skrevet i Naturens store Bog. — 381: „Den romersk-katholske Kirke har en *falsk* optimistisk Betragtning af sig selv og sin egen, vistnok meget lange Historie, medens den i en *falsk* Pessimisme betragter alle andre kirkehistoriske Fremtoninger. Denne dens falske Optimisme beroer derpaa, at den opfatter alle sine menneskelige Indretninger og Lærdomme, Masser af Hø og Straa, en Uendelighed af Stilladser, derhos middelalderligt Gruus, som umiddelbart guddommelige Naade- og Salighedsmidler, at den i den fremskridende Udvikling af sine *Institutioner* og Lærdomme paa ethvert Punkt seer Virkeligheden i fuldkommen Eenhed med Idealet. I Paven har denne Kirke en øverste Autoritet i Læren og *Styrelsen*, hvor Ideal og Virkelighed fuldkomment dække hinanden — som om Paven ogsaa i *Styrelsen* var sikret mod enhversomhelst Feiltagelse! — — 383: Den katholske Kirke har miskjendt Emancipationens relative Berettigelse, har miskjendt Verdenslivets relative Selvgylldighed og viist sig som en skinsyg Moder, der ikke taaler, at Børnene blive myndige: den stiller sig fjendtlig mod Religionsfrihed, mod videnskabelig og politisk Frihed. — 388: Romerkirken er fuld af Exempler paa en religiøs Legemlighed, hvor Aand og Inderlighed fattes. — 404: Det tvungne Skriftemaal i Romerkirken, det her stedfindende præstelige Formynderskab og de hermed sammenhængende, af Præsten paalagte og af Kirken foreskrevne Bodsøvelser ere uforenelige med evangeliske Grundsætninger. — 415: Den katholske Kirke anseer sig for ufeilbar og *irreformabel* (!). — 417: Hvor Papismen kommer til at realisere sine Ideer, stilles Staten i en falsk Afhængighed af Kirken. — 421:

Man maa ikke kræve en Menighed af lutter *personligt* Troende, selvstændigt Overbeviste. Kun det færreste Antal af Mennesker have en virkelig fuldstændig Overbeviisning. (Det kan jo gjerne være sandt hos Ikke-Katholiker; men forstaaes det ogsaa om Katholikerne, saa maa vi protestere derimod.) — 431: Pius den 9de har sat sig selv i Guds Tempel i Christi Sted. Paven har store antichristiske Elementer og hører visselig til Babel, der i snevrere Betydning er den fordærvede Kirke. — 416: Det skeer ideligt i det romerske og jesuitiske Prolytmageri, at man fører Individerne udenom den virkelige Prøvelse og blænder dem med *Sophismer* og *løgnagtige* Fremstillinger af den Confession, man vil bringe dem til at forlade.“

Sed finis sit! Mangen en Læser vil synes, at Rækken er lang nok. Dog paanøder den sidste Paastand — om det „romerske *Proselytmageris løgnagtige* Fremstillinger af andre Confessioner“ — os en Modbemærkning til Afværgelse.

Intet kan vistnok ligge os fjernere end at sigte den høiærv. Forfatter for „*Proselytmageri*“ eller for „*løgnagtige* Fremstillinger“ af den katholske Confession. Vi paatage os ikke at gennemskue Andres *Indre*, som den gjør, der paastaaer, at „alle Papister ere Skeptikere; thi dybt i deres *Inderste* bære de en trøstesløs Tvivl, en haabløs Vantro, som de aldrig komme ud over“ (Katholic. og Protest. 100). Vi kunne altsaa ikke tale om *løgnagtige* Fremstillinger; men vi kunne og tør nok sige: *Usande* Fremstillinger af den katholske Confession ere Biskop Martensens Skrivter langt fra ikke frie for. Bortseet fra de ovenanførte Udtalelser, maa man dog forbauses over, at en saa lærd Polemiker i et videnskabeligt Værk betegner den afskyelige Grundsætning: at et utilladeligt Middel helliges ved en god Hensigt — som „Noget af den jesuitiske Moral“, — og at en Controversist forvexler guddommelig *Bistand* med *Inspiration*. *Troens* Vished med *hvilken som helst* Vished.

Efter M.'s Fremstilling nemlig troe Katholikerne, at Paven *inspireres*, og at Inspirationen udvælder fra Paven for at fornye og befrugte Menneskeheden, ligesom Nilstrømmen befrugter Ægypten, — og af denne feilagtige og absurde Opfattelse af Ufeilbarheden drages saa den Slutning, at der nu, efter 1870, kan spares meget dogmatisk Arbeide; at man nu er saa lykkelig, strax og uden Tidspilde at kunne faae en ufeilbar Besvarelse af dogmatiske Spørgsmaal, samt at Ufeilbarhedslæren ikke blot er en blød Pude, paa hvilken baade Lægmandens og Theologens trættede og forvirrede Aand kan hvile blidt og overlade sig til uforstyrret Slummer, men at den ogsaa for Aandernes Verden i religiøse Ting yder det samme, som i den materielle Verden præsteres ved Dampmaskiner og elektriske Traade til Besparelse af Tid og Arbeidskraft (Kathol. og Protest. 24. 42. 51). — Og dog troe vi Katholiker efter Vaticanerconciliets utvetydige Ord kun, at Paven, naar han afgjør en Troes- eller Sædelære for hele Kirken, nyder guddommelig *Bistand*, — hvad der altsaa forudsætter *eget Arbeide, menneskelig Granskning, Anvendelse af naturlige Midler*, der understøttes af den Helligaand. Og dog forklarer selve Vaticanerconciliet, hvilke Midler der ere anvendte af Paverne, „der alt efter Tid og Omstændigheder snart have sammenkaldt *almindelige Concilier*, eller paa anden Maade skaffet sig Kundskab om den over Jordkredsen udbredte Kirkes Overbeviisning, samt betjent sig af *Particularsynoder* eller af *andre* Midler, som det guddommelige Forsyn forundte, og fastsat hvad de ved *Guds Bistand* erkjendte at være overensstemmende med den h. Skrivt og med de apostoliske Overleveringer“. Og dog var der i dette Ugeskrivts Aarg. 1871 S. 52, altsaa 3 Aar før Martensens „Kath. og Protestant.“ udkom, givet den yderligere Oplysning, at Dogmets sande og virkelige Mening er: at Paven, efter at have betjent sig af alle *menneskelige* i Kirken tilstedeværende *Midler, theologiske og historiske Forskninger* og *Afhørelse af de adspredte Kirkers Vidnesbyrd*, har Fuldmagt til at fortolke den gamle

overleverede Troeslære, samt at han styrkes under dette Arbeide ved den Helligaands Bistand.

Trienterconciliets Ord, som Biskoppen selv S. 79 anfører, at „Ingen med *Troens* Vished, som ikke kan have noget Falskt til Gjenstand, formaaer at vide, at han har opnaaet Guds Naade“, forvanskes ved Udeladelse af Ordet „fidei (Troens)“ til: at „Ingen med *Vished* kan vide, om han har fundet Naade hos Gud“. Udeladelsen kan ikke være overseet af Skyndsomhed eller Skjødesløshed; dertil er hele Skrivtet for fittigt gjennemarbeidet; og ovenikjøbet anføres selve Conciliets latinske Ord (*certitudine fidei*) som Anmærkning under Texten. Vi maae altsaa med Grüder (Troesprincip 75) sige: Enten—eller. Enten ansaae Biskoppen Forandringen for uvæsenlig, og saa vilde det røbe Mangel paa theologisk Skarpsindighed. Eller han ansaae den for væsenlig; — og hvad saa? — Ja, saa vilde Udeladelsen ikke have været ærlig og hæderlig. Dog nei; den sidste Mulighed er jo siden bleven uantagelig. Ethikeren har jo imidlertid i kraftige Ord udtalt sig mod *uærlige Fortielser*; han harmes (III, 261) over, „at megen Usandhed udbredes daglig i Verden gennem Pressen ved de mange skjændige *Fortielser* af det, som vilde kunne genere Partiet og kunde komme Modpartiet til Gode; man søger, for at bruge et Goethisk Udtryk, at secretere sine Modstandere“. Hvad Biskoppen med sædelig Harmee saa skarpt revser hos Andre, kan han aldrig selv have tilladt sig. Vi føres altsaa tilbage til den første Antagelse. Forresten er Spørgsmaalet om Grunden til Udeladelsen os her uvedkommende. Hvad vi vilde gjøre opmærksom paa, er kun, at M.'s Fremstilling af den katholske Lære om den Vished, den Enkelte kan have om sin egen Retfærdiggjørelse, er *væsenlig urigtig*. Og dette er unægteligt.

Det er endvidere *usandt*, hvad han S. 93 siger, at det katholske Folk ikke forstaaer Distinctionen imellem: at *bede* Maria om at gjøre Forbøn for os, og: at *tilbede* hende, — og at Kirken ikke selv iagttager den.

Det er *usandt*, naar han S. 94 skriver: „at erklære den h. Joseph, Jesu Pleiefader, for hele Kirkens Skytshelgen er „en Aandløshed, der forudsætter, at den Herre Christus *ikke selv er tilstrækkelig til* at beskjerme sin Kirke, men at der *behøves* en ny Skytspatron“ (!)

Det er *usandt*, at Helgenernes og Relikviernes Dyrkelse m. m. er Overtro og ovenikjøbet en hemmelig Vantro, idet man søger sin Tilflugt og sit Tilhold i det Skabte (96).

Det er *usandt*, at Catholicismen, isærdeleshed den „papistiske“, i sit inderste Væsen er Skepticisme og dermed forbunden Vantro.

Det er *usandt*, at der gives *utallige historiske Paastande*, hvis Nægtelse medfører Excommunication, for Intet at sige om, at Biskoppen endogsaa behager at tilføie, at de „kun kunne holdes ved en Forfalskning af Historien eller ved en tyk Uvidenhed om denne“ (101). Dog vi ville ikke længere trætte Læseren med et endnu fyldigere Uddrag af *haandgribeligt falske Fremstillinger af den katholske Confession* hos Martensen.

Nogle af dem ere allerede paaviste at være usande. Dette kan sees — angaaende den „jesuitiske“ Læresætning, at Hensigten helliger Midlerne af denne Kirket. f. A. S. 492. 811 — angaaende Kilden til den pavelige Ufeilbarhed d. A. S. 83 — angaaende Visheden om vor egen Retfærdiggjørelse af „Grüder, det prot. og det kath. Troesprincip“ S. 74 ff. Maaskee gives der os senere Leilighed til at belyse de andre Paastande.

Imidlertid maa det nok være os tilladt at spørge: *Hvorledes skulde det være muligt*, at den katholske Confession, dens Historie, Væsen og Lære, kunde objectivt rigtigt fremstilles af en Skribent, der, som Martensen, bygger sine Anskuelser om Vaticanerconciliets Historie ensidigt paa det Vrægebillede, dets Modstandere, Janus, Quirinus o. Fl. have tegnet i „Augsburger Allgemeine Zeitung“ og andensteds; —

der røber saa lidt Kjendskab til Conciliernes Historie

og Væsen, at han lægger Vægt paa, at „Vaticanersynodens Decreter ere udkomne i Pavens Navn og ikke i Conciliets, medens Trienterconciliet“, — hvorpaa, vel at mærke, Paverne ikke personlig vare tilstede, men havde Forsædet ved Legater, — „siger: sacrosancta Synodus statuit et decernit“ (42); der altsaa hverken synes at vide, at Trienterconciliet tilføier: præsiditibus apostolicis legatis, eller at ogsaa tidligere Conciliers Decreter, paa hvilke Paven personlig havde Forsædet, udkom i Pavens Navn f. Ex. de Conciliis, der ere holdte i Lyon (1274), i Vienne, i Florents, i Lateran 1512; —

der røber saa lidt Kjendskab til den katholske Kirkes Væsen og til hvem der er Medlem af denne Kirke, og hvem der ikke er det, at han siger i eet Aandedrag, at „Gammelkatholikerne ere excommunicerede af Paven og danne et særligt Parti paa Katholicismens Omraade“ (49); —

der røber saa liden Forstaaelse af Ufeilbarhedsdogmets sande Mening, at han paa den ene Side paastaaer om Paven, at han efter katholsk Opfattelse „ingen Visshed har om Troens Sandheder, „og er i bogstavelig Forstand en *blind* Autoritet (101), og tillige paa den anden Side med Eftertryk halder ham for et „*Idol*“ (Eth. III, 415)!

I Sandhed! Slig en Fremstilling og Forvanskning af et Dogme, der anerkjendes og troes af 200,000,000 christne Brødre, kunde man nok være fristet til ansee for at være noget *mere* end blot *usand, wrigtig, forkeert*. Man kunde nok synes, at M. havde fortjent den Paamindeelse, som han faaer af sin Collega Monrad*), at „for vor egen Sjæls Skyld er det af stor Betydning, om vi betragte Gjenstandene med et mildt eller umildt Blik. Den Grundsætning maa ogsaa**) komme til Anvendelse, naar vi skulle dømme om det *store, katholske Kirkesamfund og dets Lærdomme*. Det baader os lidet, at vi korse os og

*) Politiske Breve 14—18, S. 150.

**) Udhævelserne ere af os.

udraabe vor Forbauselse over, at Guds Langmodighed vil taale saa længe saadant Uvæsen, saadant Afguderi. Tør man give sig til at fordømme en Lærdom, maa man sætte sig ind i den Tankegang, hvorfra Lærdommen er udgaaet. Ene paa denne Maade kan man fælde en *retfærdig* Dom, den være mild eller umild. Gjør Ufeilbarhedsdogmet virkelig Paven til et Idol? Jeg benægter det, thi Ufeilbarheden angaaer kun hans Afgjørelser som Pave, som Peters Efterfølger, som den katholske Kirkes øverste Embedsmand (dermed er endnu sagt for meget; det skulde hede: *Lærer*), og ingenlunde hans Beskaffenhed som Menneske. Ingen Katholik nægter, at han *kan**) være en grov Synder. Hvorfor da kalde ham et Idol? Er det saaledes, at man er *Sandheden tro i Kjærlighed*?“

P.

Den hellige Lupus.

† 478.

Lupus var en talentfuld Sagfører, af en anseet lothringsk Slægt og vidt berømt for sin Begavelse og juridiske Dygtighed. Hans unge Hustru hed Pimeniola. Hun var en forstandig Frue, en Søster til den hellige Hilarius af Arles.

Da de havde levet syv lykkelige Aar sammen i Ægteskab og ingen Børn havde, bleve de enige om at indvie Resten af deres Liv heelt og holdent til Guds Tjeneste. De aflagde derfor i Forening det høitidelige Løfte om livsvarig Kydskhed, og toge saa Afsked med hinanden, brød med Verden og opgave Alt for Christi Fuldkommenheds Skyld.

*) Udhævet af Monrad selv.

Lupus drog nu først til Lerin, hvor den h. Honoratus var Abbed, lod sig optage i Klosteret og tilbragte et heelt Aar i Bodsøvelser og Spægelse. Men Rygtet om hans Iver og Fromhed havde imidlertid udbredt sig; og, da der skulde vælges en Biskop i Troyes, valgte man ham. Fra nu af var hans Liv et uafbrudt anstrengt Arbeide for Guds Riges Udbredelse, og det ikke blot hjemme i hans eget Bispedømme; thi da det pelagianske Kjættereri, der nægtede Arvesynden og holdt Naaden for overflødig, havde vundet stor Udbredelse i England, besluttede en Forsamling af kirkelige Overhyrder at sende ham og den h. German derover for at bekæmpe Vranglæren; og ved Prædiken, Samtale og Bøn og gjennem mange haarde Kampe lykkedes det disse to hellige Mænd efterhaanden at faae Bugt med Vildfarelsen, saa at hele Folket atter vendte tilbage til den ene sande Tro. Den h. Lupus drog derpaa atter til Troyes og virkede her som Biskop i 52 Aar. Ved sin Prædiken, sin Nidkjærhed og ved den store Fasthed og Dygtighed, hvormed han ledede den ham undergivne Geistlighed, udrettede han i al denne Tid uendelig meget Godt, og mange hellige Mænd skyldte ham deres christelige Storhed. Navnlig holdt han strængt paa, at Ingen blev viet til Præst, der ikke vilde aflægge Kydskhedsløvtet, og lod sig i saa Henseende slet ikke afholde af de Indvendinger, man fremførte om, at der paa den Maade ikke vilde blive Præster nok. Med alt dette var han i høi Grad mild og kjærlig imod Syndere og Vildfarne; men hans store Fromhed, hans Strenghed imod sig selv og hans fremragende Dygtighed havde forskaffet ham en saa ubetinget Beundring og Anseelse, at det mindste dadlende Ord fra hans Mund var nok til at faae Enhver til at skjælve, der havde en ond Samvittighed. Mange Sjæle bleve helbredede ved hans Formaning, og de store Undergjærninger, som Gud virkede igjennem denne fromme Biskop, ere talende Vidnesbyrd om hans Hellighed. Naar han besøgte de Syge, bleve de ofte helbredede i samme Øieblik, som han kom til dem. Selv Hedningerne

saae op til ham med Ærefrygt. Da den bekjendte Hunnerkonge Attila (Guds Svøbe, som han kaldte sig) nærmede sig Troyes med sine vilde Horder, blev der i hele Byen stor Angest og Bestyrtelse ved Tanken om den forestaaende Plyndring. Ingen vidste hvad man skulde gribe til; men den hellige Lupus tabte ikke Modet. Han tilbragte først flere Dage i Bøn og Faste, saa iførte han sig sin biskoppelige Klædning og gik alene Hunnerne imøde; og hans Tale og hele Fremtræden gjorde et saa dybt Indtryk paa Attila, at han drog bort fra Byen med sin Hær og vendte sig andensteds hen. Lignende Tilfælde gjentog sig ofte, og ved sit uforfærdede Mod og sin store Tillid til Gud har den hellige Lupus reddet mange Menneskers Liv og formildet barbariske Konger og Fyrster, der vare en Skræk for alle Andre, og som ikke pleiede at skaane Nogen, der satte sig op imod dem.

Og nu vil jeg, kjære Læser, bede dig om, ganske upartisk at svare dig selv paa det Spørgsmaal: Havde den hellige Lupus kunnet udrette alt dette Store og Beundringsværdige, dersom han var forbleven i Ægtestanden? Jeg troer, du vil svare Nei. Og hvorfor? det er ganske simpelt. Den, der skal virke som en Apostel i Guds Rige, han maa ogsaa gjøre hvad Apostlene gjorde. Han maa forlade Alt for Christi Skyld. Den, der lægger Haanden paa Plougen og seer tilbage, kan ikke bruges. Den rige unge Mand, der vilde være fuldkommen, men som ikke vilde følge Christi Raad og forlade Alt for hans Skyld, kunde Vorherre ikke bruge til sin særlige Tjeneste; og den unge Mand, der vil tjene Kirken, men som ikke vil forlade Alt for denne Tjenestes Skyld, ham kan Vorherre heller ikke bruge dertil. Derfor forlanger Kirken af den, som vil være dens Tjener, at han skal begynde med at forlade Alt; og den bryder sig, ligesaa lidt som den hellige Lupus, om alle de kloge Indvendinger, der komme baade fra den ene og den anden Side. Den siger: kun den, som lægger Haanden paa Plougen uden at see tilbage, kan Gud bruge

til Præst, og bedre er det, at der kun bliver faa Præster, som due til Noget, end at der bliver fuldt op af dem med Koner og Børn og alle denne Verdens Behageligheder. „Som Gud har sendt Mig, saaledes sender jeg Eder“, sagde Frelseren, og det Ord gjælder endnu den Dag idag. Præsten skal kun leve for Eet, og dette Ene er hans Kald, hans Menighed. Den skal være hans Hustru og hans Børn; ellers duer det ikke. Al hans Tænken og Stræben, al hans Bekymring og Sorg, ja hver Time i hans Liv, og hans Liv selv og Alt hvad han eier og har, skal være for hans Menighed. Men naar han er gift og har Familie, saa tager Familien først sin Part, og Menigheden maa nøies med hvad der bliver tilovers. Kommer der en ondartet Sygdom i Sognet, saa tænker Ægte- manden paa Familien og er bange for at bringe Smitten hjem med sig. Det gaaer da ud over Sygebesøgene. Det er hans Pligt at være de Fattiges og Nødlidendes Fader, men Familiefaderen er først og fremmest sine Børns Fader, sparer og lægger op til dem og til Enken. Synderne og de, som ere bekymrede, skulle i Præsten finde en Mand, til hvem de kunne betroe sig med udeelt Tillid, men har han en Kone hjemme, bliver man betænkelig, og saa lader man Skriftemaalet fare; man er bange for, at Fruen skal faae Pastoren til at forsnakke sig. Bliver Konen saa ovenikjøbet Uven med et eller to af Byens Kaffeselskaber — og det skeer saa let —, saa er hans Stilling heelt forkludret; han kan Intet sige mere, end ikke paa Prædikestolen; det er Konen, der har sat det i ham, heder det strax. Gjælder det endelig engang, at træde kraftigt og bestemt op, at vove Liv og Frihed for Guds Ære — ja saa er det atter galt. Hensynet til Familien tager Modet fra ham; at miste Embedet og at blive jaget i Landflygtighed, er aldrig Spøg, men allermindst for den, der har Kone og Børn at forsørge. Saa bliver man ved Embedet, bøier sig for de Mægtige — af Kjærlighed til Familien, forraader sin Pligt og bliver en daarlig Leiesvend — af Kjærlighed til Fami-

lien; og dog skulde „Hyrden sætte sit Liv til for Faarene“, om det gjordes nødigt. Og endelig, hvorledes skal den gifte Præst i Grunden kunne prædike Evangeliet for Menigheden, saaledes som det skal prædikkes? Hvorledes skal han kunne gjøre det begribeligt for den, at den hellige Paulus har Ret, naar han raader til at leve i ugift Stand, at Frelseren har Ret, naar han raader til at forlade Alt, at de 10 Guds Bud have Ret, naar de forlange, at ogsaa den, der ei er gift, skal leve kydsk. Hvorledes skal han med nogenlunde Fynd og Eftertryk kunne forkynde alt dette? Vil man ikke svare ham: Prøv det selv først, og kom saa og tal til os Andre derom. Eller vil han ikke allerede selv have en Følelse af, at saaledes kunde det komme, hvis han forkyndte Idealet altfor ublandet, og derfor tie stille med det Hele, afdæmpe og omfortolke det? Nei, ligesom Christus selv var ugift, og ligesom alle Apostlene enten vare ugifte eller fra den Dag af, da de kaldedes af Frelseren, levede som om de vare det, saaledes skulle ogsaa Apostlenes Efterfølgere, Christi Kirkes Tjenere, være det. Og at Kirken bestandig har holdt denne Fordring høit om Præsternes Coelibat eller ugifte Stand, det er overordentlig viist og godt, og et Beviis blandt mange for, at den Aand, som leder den katholske Kirke, er Christi Aand og ingen anden.

Et Ord til nærmere Overveielse.

Ligesom i andre store Byer læstes ogsaa i Kjøbenhavn paa Søn- og Helligdage Kl. 12 Middag en stille hellig Messe, og denne Skik daterer sig hos os langt tilbage i Tiden, saavidt vides endog dengang, da der kun fandtes een katholsk Præst her i Staden.

Ophævelsen af deene sidste hellige Messe har selvfølgelig fremkaldt et stort Savn i mange Kredse, særligt for Vinterhalvaarets Vedkommende; men den nærmestliggende Grund til denne Foranstaltning er saa plausibel, at der fra Menighedens Side ikke fandtes Anledning til at petitionere om Gjenoptagelsen af den saakaldte „Mid-dagsmesse“. Som Erstatning for dette Savn prædikes nu i Høimæssens første Deel efter Evangeliet, hvorved det bliver de troende Syvsøvere og dem, der ikke forstaae Dansk, ialtfald ikke til den Fuldkommenhed, at de kunne følge en dansk Prædiken, muligt at opfylde deres religiøse Pligt, at bivaane det hellige Messeoffer hver Søn- og Helligdag, selv om de først møde henved Kl. 10^{3/4} i Sct. Ansgars Kirke.

Dette er saare godt; men ligesom Alt her i Livet har sin Skyggeside, saaledes ogsaa denne nye Foranstaltning, dog kastes Skyggen udelukkende af de Troende selv.

Det er ganske naturligt, at i en stor By ikke Enhver kan afpasse Tiden saa nøie for at kunne møde et bestemt Sted paa Minuten.

Som Følge heraf komme nogle Kirkegængere, der ikke ville eller kunne høre Guds Ord, men kun agte at bivaane Høimessen, lidt for seent, Andre for tidligt.

Det er de Sidstnævnte der vække Forstyrrelse og tildeels Forargelse ved deres Kommen midt under Prædikenen, ved, naar de mangle den fornødne Tænksomhed eller Tact, istedetfor at opholde sig i Kirkens Baggrund under Prædikenen, med Støi at begive sig frem i Gangene til deres Pladser; og Kirketjenerens velvillige Stoleoplukning formindsker selvfølgelig ikke Støien og Forstyrrelsen.

At aflukke Kirkedøren under Prædiken anseer jeg for et altfor radicalt Middel til hæve denne Uskik. Meget nemmere kunde Hovedgangen og begge Sidegangene afspærres med Snore, og der vilde endda være Plads nok til Efternølerne, for staaende at høre den større eller mindre Rest af Prædikenen, og derefter at begive sig til deres Stolepladser.

Muligt er det allerede tilstrækkeligt, at Sagen omtales her i Bladet for at hæve den paapegede Uskik.

En lignende Ulempe føles ved Aftengudstjenesten, hvorved en Deel af den geniale geistlige Taler P. Zurstrassens aandrige Foredrag gaaer tabt for Tilhørerne. Forholdet stiller sig her imidlertid ganske anderledes.

Aftengudstjenesten er ingen Pligt for den katholske

Christen, men en frivillig Sag, og særlig paa Søgnedage, hvor Livets Gjerning forhindrer mangen en Troende i at møde punktligt. Denne Ulempe kunde formentligen let hæves ved at bede Litaniet før Prædiken.

L.

Kirkelige Efterretninger.

England. Hvilke Offere mange engelske Convertiter bringe, fremgaaer klart af den Omstændighed, at Rector James Mason af Silk Willoughby i Lincolnshire opgav sine aarlige Indtægter, der beløb sig til omtrent 13,000 Kroner, for at kunne følge sin Overbeviisning om den katolske Kirkes Sandhed.

London. Cardinal Manning reiste i Februar til Rom paa den h. Faders Ønske. Som det heder, skulle mange vigtige Forandringer foregaae i England. Den engelske Presse beskæftiger sig med denne Reise, men opstiller, paa Grund af at den kun veed grumme lidt om romerske Forhold, de urimeligste Conjecturer.

Brüssel. Nylig holdtes her et stort Møde af de paa Pariser Udstillingen udmærkede Udstillere. Alle de, som havde faaet Guld- eller Sølvmedaille, decoreredes med Leopoldordenen. Kun Skolerne vare undtagne. Hvorfor? Fordi ellers to Skolebrødre havde maattet decoreres; og det gaaer jo ikke an. Thi Ministrene, der alle ere gaaede frem af Logerne, hade Skolebrødrene af ganske Hjerte, fordi man lærer i deres Skoler foruden Videnskaberne ogsaa at kjende og tilbede Gud.

Kaukasus. Den sandsynligviis ældste Kirke i hele den christne Verden er i de saakaldte Carciniliske Bjerge, en Green af Kaukasus. Her reiser nu Klosteret Manglis sig, hvis Kirke efter autentiske Efterretninger er bygget af Kaiser Constantin den Store i Aaret 325 e. Chr. Siden den Tid er allerede over 15 Aarhundreder henrundne og Kirken staaer endnu og samler de Troende til Bøn.

Bazar.

I Paaskehelligdagene afholdes i Skolelocalet (Bredgade 64. Stuen) en Bazar til Fordeel for forældreløse og forsømte Børn, som Elisabethforeningen har taget under sin Beskyttelse. Da det gjælder et saa vigtigt og roesværdigt Formaal, anbefales Bazaren paa det Bedste til Alles velvillige Deeltagelse.

C. Freund.

Aandelige Øvelser (Exercitier) for Damer

agtes afholdte i Capellet, Kronprindsessegade 42. Disse hellige Øvelser, der tillige skulle være en Forberedelse til Jubilæet, begynde paa Passionssøndag den 30te ds. Kl. 8 om Aftenen og fortsættes de følgende Dage paa samme Tid.

Fra Hr. Capellan Reuther i Heimbuchenthal modtaget 2 Kr. 89 Øre til St. Ansgariusforeningen, hvorfor kvitteres.

Kjøbenhavn, d. 20. Marts 1879.

J. Th. Erlewein,
f. T. Kasserer.

Elisabethforeningen.

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen den 30. Marts efter Høimessen.

Tirsdagen d. 1. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ lader Elisabethforeningen læse en hellig Sjølemesse for sit afdøde Medlem Frue Justitsraadinde Eudoxia Hansteen, født Richard.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 30. Marts. Passionssøndag. — 31. M. Guido, Abbed.
1. April. Ti. Hugo, Biskop. 2. O. Frants af Paula, Bekj. og Ordensst. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen.
3. To. Richard, Biskop. 4. F. Marias syv Smertes; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. (Om Aftenen holdes ingen Andagt.) 5. L. Vincents Ferrerius, Bekj.

NB. Fredagen d. 4. April bortfalder den sædvanlige Fasteandagt i Sct. Ansgars Kirke.

Søndagen d. 6. April. Palmesøndag. Den høitidelige Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9 $\frac{1}{2}$.

Paa Palmesøndag og paa begge Paaske-Helligdage afholdes den 2. Kvartalscollect af Peterspengen.

Søn- og Fstedags-Gudstjøneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 14.

Søndagen den 6te April.

1879

Indhold: Aflad — ingen Syndsforladelse. Den døende Tjenestekarl.
Lader Eders Lys lyse. Kirkelige Efterretninger: Rom,
Paris, Steyl, Hannover, England, New-York, Cleveland,
Baltimore, .Sct. Louis, Texas.

Aflad — ingen Syndsforladelse.

Den Jubilæums-Aflad, der for Tiden kan vindes indtil første Pintsedag (1. Juni) incl., giver os Anledning til nogle nærmere Oplysninger om *Afladens Væsen og Historie*. Vi vælge Formen af en *Samtale* imellen en Katholik og en Lutheraner, da intet andet Stykke af den katholske Religion saa tid angribes, forvanskes og maa forsvares, som dette, hvorfra Reformationen har taget sit Udgangspunkt.

L. Eders hellige Fader falbyder altsaa igjen Syndsforladelse mod at faae en Almisse af sine elskelige Børn. Peterspengene flyde jo allerede i nogen Tid efter Sigende lidt mindre rigeligt.

C. Hvad i al Verden gjør Dig saa spydig og bitter idag, kjære Ludvig? Ellers er jeg jo ikke vant til at faae slige Ukvemsord at høre af Dig. Du er ellers mere varsom i dine Udtryk, mere maadeholdende i dine An-

skuelser, mere tolerant i din hele Færd, end mange af dine Troesfæller.

L. Ærligt talt, jeg føler nok selv, at jeg er kommen lidt ud af Ligevægten. Jeg skal ogsaa fortælle Dig, hvorledes. Mod min Sædvane har jeg engang bladet lidt i den indre Missions Tidende. Der læste jeg „Et Vrægebillede af Christendom“.

C. Om Forladelse! Et Vrægebillede af Katholicismen, — skulde Du sige.

L. Naa, har Du ogsaa læst det?

C. Ja, jeg har; et Foredrag af en vis Candidat Levinsson; ikke sandt?

L. Jeg synes næsten, Forfatteren havde et saadant orientalsk Navn; forresten har jeg ikke lagt synderlig Mærke dertil. Ærligt talt, var Foredraget ogsaa for grovt for min Smag. Jeg kunde ikke faae hans plumpe Angreb paa Eders Tro læst heelt igjennem. Men det, jeg fik læst, har dog efterladt en vis Ophidselse mod Papisterne i mit Sind. Og da jeg nu kort efter fik at høre om den nye Aflad, blev jeg vred over, at „man ved Indulgentser og Aflad for en billig Penge nu skal kunne kjøbe Sjælefred og Tilgivelse for begangen Synd uden at forstyrres i sin kjære Ro“.

C. Kjære Ven! er det det Hele, saa slaa Dig bare til Ro. Vrægebilledet skal hverken ophidse eller skræmme Dig. Den som har tegnet det, kjender saa lidt til Sagen, at han endog synes at ansee Indulgents og Aflad for to Ting, skjøndt „Indulgents“ kun er det latinske Ord for det danske „Aflad“. Det er ikke Umagen værd at spille flere Ord paa Vrægebilledet. — Altsaa koldt Blod, kjære Ludvig! saa skulle vi nok blive enige om, at Aflad paa ingen Maade er noget uchristeligt eller ubibelsk. *Aflad er nemlig ingen Syndsforladelse*, ei heller bliver eller blev den solgt for Penge.

L. Ingen Syndsforladelse? Det har jeg dog altid troet. Hvad er den da, Carl?

C. Den er Eftergivelse af Syndestrafen, nøiere talt:

Eftergivelse af den Straf, som den Bodfærdige endnu maatte have at lide, efterat selve Synden er ham forladt.

L. Afsad Eftergivelse af Straf! — Vent en Smule. Det forstaaer jeg endnu ikke. Sagen er mig ganske ny.

C. Tillader Du, saa vil jeg hjælpe Dig lidt. Du holder jo meget af Bibellæsning og er ei blot boglærd, men ogsaa bibellærd. Du veed altsaa, hvorledes det gik med Kong David efter hans dybe Fald.

L. Jeg kan godt huske, at Propheten Nathan blev sendt til ham og tilsagde ham Syndsforladelse.

C. Meget rigtigt. Men Propheten tilføiede Noget, som Du vel husker?

L. Ja vel; han sagde: Din Synd, o Konge, er Dig forladt; men din Søn skal døe!

C. Og det til Straf for en Synd, der alt var tilgiven. Det maae vi lægge Mærke til. David, der ved Ægteskabsbrud og Mord havde gjort sig til et Helvedes Barn, var formedelst sin Anger bleven til et Guds barn igjen; han skulde ikke mere forskydes til Helvede; med Skylden var den evige Straf ham eftergiven. Men en timelig Ulykke skulde alligevel endnu revse ham trods hans Bodfærdighed.

L. Denne særlige Omstændighed har jeg aldrig tidligere lagt Mærke til.

C. Saa glæder jeg mig over at have gjort Dig opmærksom derpaa. Men Du skulde ikke finde denne Omstændighed saa særlig. Hør. Du er jo Familiefader. Og jeg veed, Du tager Dig med Alvor af dine Børns Opdragelse. Du er en samvittighedsfuld Mand, og dine Børn ere virkelig gode Børn, ei blot artige mod fremmede Folk — det er desværre hos mange Børn blot og bart Skin og Sminke — men de ere virkelig lydige, sanddrue, flittige, gudfrygtige.

L. Tak for Complimenten! Men siig, hvor vil din lange Tale hen?

C. Saa skønne Dyder lade sig ikke plante og opelske i de Unges Hjerter, uden at Opdrageren parrer Kjærlighed med Strenghed. Du veed at see igjennem Fingre med Overilelser og Smaafeil. Men Du veed

ogsaa, om det saa maatte være, at revse slemmere Forseelser. Din Faderpligt har tilvisse allerede nødt Dig til, om end med blødende Hjerte, at straffe en forsætlig Feil, ogsaa efterat Barnet allerede var bragt til at vedgaae den og love Bedring.

L. Engang imellem nok, — men dog kun sjældent, for at afskrække den lille Delinkvent selv eller hans Sødskende, og fordi jeg nok kjender til den gamle Regel: Hvo som har syndet, han skal bøde — eller som vor gamle Lærer pleiede at sige: *Fiat justitia*; Retfærdigheden fordrer, at den ved Feilen forstyrrede Orden skal gjenoprettes ved Tugtelse.

C. Meget rigtigt! Og den Allerretfærdigste, Gud Herren, har den samme Grundsætning. Han er vor Fader; men han er ingen svag og ligegyldig Fader. I hans Lovbog heder det ligesaa godt, som i Din: Hvo som har syndet, han skal gjøre Bod. Om end Brøden selv allerede er bleven forladt og ikke vil blive straffet i de evige Ildsluer, kan han dog endnu straffe med timelig Straf, ei blot til Bedring men ogsaa til retfærdig Revselse og Hevn. Og see, det er kun den, der eftergives ved Afad. Det er det Første, Du maa fastholde. Afad er Eftergivelse af timelig Straf, og ene dette. Vi Katholiker ere alle rede til at underskrive Luthers 76. These om Afad, der lød: „Vi sige, at Pavens Afad ikke kan borttage den allermindste daglige Synd, hvad dens *Skyld* angaaer.“*)

Det veed ethvert katholsk Barn. Paven kan trygt bruge Udtrykket „*indulgentiae omnium peccatorum*“ (ordret: Afad for alle Synder) i Betydning af: Eftergivelse af al Syndestraf. Ingen Katholik misforstaaer ham.

L. Men hvorfor bruger han da et saa tvetydigt og misforstaaeligt Udtryk som *indulgentiae peccatorum* istedet for *remissio poenarum*.

C. Fordi Udtrykket slet ikke er tvetydigt eller misforstaaeligt for alle dem, som det vedkommer. Jeg gjen-

*) Luthers Værker (Jena 1555) I. Deel Fol. 5. b.

tager: Ingen Katholik, som kjender lidt til „den kirkelige Sprogbrug stødes ved „*indulgentiae peccatorum*“, Aflad for Synden. Han er saa vel bekjendt med Betydningen af det første Ord „*indulgentiae, Aflad*“, at han anseer det for umuligt, at Nogen kunde misforstaae det andet (*peccatorum*).

L. Naa; — Tak for den Oplysning, Du har givet mig! Den skal jeg ikke glemme.

C. Det skal glæde mig. Men heller ikke bør Du oversee, at *Syndestrafen* først kan eftergives, *efterat selve Synden* alt iforveien er forladt. Saaledes staaer der udtrykkeligt i vor Katechismus. Læser Du derfor nogensteds i en anden Bog, at efter Katholikernes Mening forlades *Synden* ved Aflad, maaskee endog *tilkommende* Synder, luk da Bogen og læg den tilside, saafremt det er Dig om at gjøre, at øse dine Anskuelse om katholske Ting af paalidelige Kilder.

L. Staaer der saaledes i Eders Katechismus nutildags, saa troe I nutildags vistnok ikke anderledes, thi til blind Lydighed ere I jo noksom opdragne. Dog mener jeg, maa Paven tidligere alligevel have ladet prædike, at han ved Aflad forlod selve Synden; men med Oplysningens Fremskriden maa han vel have lempet sig lidt efter Tidernes lysere Anskuelse.

C. Nei, kjære Ven, det er jo tvertimod, hvad vi ellers høre af Eder. Paven siges jo ellers altfor stivt at hænge ved det Gamle, Intet at have lært, ikke at ville bortrydde saa meget middelalderligt Gruus o. s. fr.

L. Nok sandt! men her, synes jeg, maa han vel have viist sig lidt føieligere. Thi det læres jo i alle Bøger, at de Katholske troe ved Aflad at kunne tilkjøbe sig Syndsforladelse.

C. I *alle* Bøger? Det er dog for meget sagt. I *katholske* Bøger staaer det ikke. Og selv om *ikke-katholske* Forfattere, der tale om Aflad, er jeg paa Forhaand overbeviist om, at ikke alle have sagt saadan en Urimelighed.

L. Nu ja. Du forstaaer dog nok, at jeg mener, alle de Bøger, som jeg kjender til.

C. Ogsaa det, haaber jeg, vil være overdrevet. Men sæt det var rigtigt, hvad vilde Du saa slutte deraf? Eller, lad mig spørge: hvorledes skulde jeg fuldstændiggjøre dit Raisonnement? Mon saaledes: en Løgn, som læses mangansteds trykt, ophører at være Løgn og bliver til Sandhed?

L. Du kan dog ikke for Alvor forudsætte en saa stor Taneløshed hos mig?

C. Eller maaskee saaledes: Hvad der staaer trykt, sort paa hvidt, i *flere* Bøger, det maa dog være sandt?

L. Gud bevare! Snarere vilde jeg være med at sande det djærve Mundheld: Løiet som trykt. Thi hver Dag faaer man jo Ting at læse, som senere tilstaaes at være usande og ligefrem grebne af Luften. Men at Bøger af *ansete* Forfattere, som Ingemann, Anger, Dr. H. C. Rørdam, skulde indeholde slige haandgribelige Usandheder, at de skulde anbefales som passende Læsning til *Dannelsens og Oplysningens* Fremme, at de endog som *Skolebøger* skulde gives de Unge i Hænderne, for atter og atter at læses og læres udenad, det vilde dog være utilladeligt og ubegribeligt. Og dog maa jeg sige, at det vilde være Tilfældet, dersom Paven ikke virkelig har lært, at Aflad var Syndsforladelse.

C. Utilladeligt er det i og for sig; men ubegribeligt er det ikke. See, kjære Ven, ærligt talt, antager jeg altid gjerne det Bedste om Enhversomhelst, og vover aldrig — hvad der alt er skeet fra Eders Side ligeoverfor os Katholiker — at beskyldte Nogen af eders Forfattere for *løgnagtige* Fremstillinger af Katholicismen. Jeg vil gjerne ansee den *urigtige* Fremstilling af Aflad for at være udspungen af Udvidenhed eller Feiltagelse, langtfra ikke af Ondskab og Løgnagtighed. Men kunde ikke alle hine Forfattere have øst af en og samme fælleds Kilde? Kunde denne Kilde ikke være forgiftet, uden at hine Mænd bleve sig det bevidste? Kan slig en Vildfarelse, eengang

bragt paa Bane, ikke sagtens holde sig i lang Tid? See, Reformationen begyndte med Afladsstriden. Maatte da Kampen mod Aflad ikke være sympathisk for hver en Tilhænger af Reformationen? Den Tanke kunde nok være et Fingerpeg paa den forønskede Forklaring af, hvorledes Feiltagelsen i dette Tilfælde kunde være bleven saa almindelig. Dog, lad os ei spilde flere Ord derpaa. Hvad eders Bøger end sige, det staaer alligevel fast, at heller ikke i Luthers Tid har Paven lært eller ladet prædike, at Aflad var Syndsforladelse. See, Paven var dengang *Leo X.*; Afladen blev prædiket af Tetzal; mod ham og Leo reiste Luther sig. Nu siig selv, hvem skulde vel bedst vide, hvad man dengang forstod ved Aflad, Luther, Tetzal og selve Paven, eller de Herrer, som nutildags skrive om, hvad „Papisterne“ for halvfjerde Aarhundrede siden have troet og præket, uden maaskee nogensinde at have gjenne læst en lille katholsk Katechismus?

L. Naturligviis Leo, Tetzal og Luther.

C. Nu vel; Luther ivrer vel mod de Misbrug, nogle Afladsprædicanter gjorde sig skyldige i, men han vover ikke at forkaste Afladen selv. „Man skal hverken tale mod Aflad eller tilraade Nogen den“, heder det i hans Sermon om Aflad og Naade fra Aaret 1518, og fremdeles: „Aflad er ikke paabudt, ei heller tilraadet, men den hører til de Ting, som ere tilladelige og tilstedes.“*) Meget mere anerkjender han den pavelige Aflad, og det i kraftige Ord. „Hvo som taler mod den paveligæ Aflads Sandhed, han skal være forbandet (vermaledeiet)**), lød den 71. af hans berømte 95 Theser fra 1517.

L. Det har Luther skrevet?

C. Ja, det har han! Og Du vidste det ikke! Det er aldeles nyt for Dig? Holdes Eders Reformators Paa-stande saaledes skjulte for Eder? Har jeg engang den Fornøielse at see Dig hos mig, skal jeg vise Dig det sort

*) Luthers Værker (Jena 1555) I. Deel Fol. 59. a. b.

***) Sammest. Fol. 5. b.

paa hvidt. Jeg er saa lykkelig at eie en gammel Udgave af Luthers Værker. Der findes de anførte Steder i første Bind, hvis Titel er saa interessant for mig, at jeg kan sige Dig den udenad. Den lyder: „Der erste Theil aller Bücher und Schrifften des thewren, seligen Mans Doct. Mart. Lutheri, Gedruckt zu Jhena durch Christian Rødinger 1555.“ Dog tilbage til Sagen! Hvad synes Du? Vilde Luther have talt saa skaansomt om Aflad, dersom man derved havde forstaaet Syndsforladelse?

L. Umuligt; det maa jeg tilstaae.

C. Desuden giver han ogsaa selv paa de samme Steder en Definition af Aflad, saaledes som han opfattede den. „Aflad“, siger han i den anførte Sermon, „er Eftergivelse af mange gode Gjerninger. Man skal tilskynde og opmuntre alle Christne til de Gjerninger og Pinsler (Bodsøvelser), som derved eftergives.“ Og i hans 40. These mod Tetzels heder det: „Afladens Mildhed fritager for Straffen“; om selve Synden derimod taler han slet ikke. Saaledes Luther. Tetzels bestemmer Afladen i sine 106 Theser mod Luther endnu nøiere som „Eftergivelse af den Bod eller Straf, som Kirken har paalagt Synderen, eller som den guddommelige Retfærdighed fordrer af ham.“*) Tilsidst skal Du høre Paven selv. I sin berømte Bulle af 16. Mai 1520 hævder Leo X., at „Aflad, naar den virkelig vindes, har Kraft til at eftergive de Straffe, som et Menneske skylder den guddommelige Retfærdighed formedelst sine personlige Synder“. Nu veed Du, hvad Paven lærer og altid lærte Aflad at være. Snart skal jeg besøge Dig for at læse, hvorledes Afladens Begreb forvanskes af eders Skribenter. Far vel!

L. Det skal glæde mig, at see Dig hos mig. Tak for idag! Far vel!

*) Sammest. Fol. 7. b

Den døende Tjenestekarl.

En Tjenestepige i N. havde den slemme Vane at føre uanstændig Tale. Hun vovede vel ikke selv først at komme frem dermed; men naar der gaves Anledning, var hun strax med. En anden Pige, som tjente med hende og var meget gudfrygtig, foreholdt hende ofte denne Synd og bad hende om at lade være dermed; „det vil haardt tynde paa din Samvittighed paa Dødsleiet“, sagde hun.

En Aften fulgtes de ad til et Nabohuus, hvor Karlen laae for Døden. Flere Personer vare samlede i hans Kammer. Da reiste den Syge sig og sagde: „Kjære Venner, I see, hvorledes det vil gaae mig! Jeg maa dø i mine bedste Aar; beder for mig, at Gud vil forunde mig en lykkelig Dødsstund! Jeg takker Eder for alt Godt; Gud vil lønne Eder derfor. Jeg takker Bønderne for hvad de have tilsendt mig, og mine Medtjenere for deres Nattevaagen. Men der ligger mig Noget paa Hjerte, som ikke lader mig have Fred. Dog, da jeg ikke har undseet mig ved at synde i Manges Paahør, saa vil jeg heller ikke skamme mig ved at bekjende det offentlig. Ak, mine mange og usømmelige Ord tynde haardt paa mit Hjerte. Jeg beder Eder alle om, ikke længere at tænke paa mine anstødelige Ord. O, hvor glad vilde jeg ikke være nu, om der aldrig var gaaet et urent Ord ud af min Mund. Nu kan jeg ikke paa anden Maade gjøre Ondt godt igjen, end ved at bede Eder alle: Gjører mig det ikke efter, taler ikke ukydske Ord, forarger Ingen ved saadanne Talemaader, saa ville I have en Byrde mindre paa Hjertet. Naar I fristes til at føre ureen Tale, saa tænker paa min Død, og naar I bestænke min Grav med Vievand, saa husker paa min Bøn, som om jeg tilraabte Eder fra Graven: ukydske Taler ere en tung Steen paa Dødsleiet. Siger det ogsaa til mine Kammerater, som ikke ere tilstede; jeg lader dem bede om, at de speile sig i min Død;

thi nu faaer jeg først Øinene op! Hvorledes vil det staae til med Opgjørelsen i Evigheden? „Hvor mange onde Tanker, som dine Medmennesker have havt, ville ikke staae paa din Regning“, saaledes sagde engang en Skriftefader til mig; jeg slog dengang hans Formaning hen i Veiret; men nu erkjender jeg det.“ Den megen Tale angreb den Syge, han lænede sig tilbage i Sengen, tog Crucifixet, kyssede det og bad: „Gud, forlad mig mine Synder!“ Kort efter bad han den gudfrygtige Tjenestepige om lidt Vand. Efterat han havde drukket det, sagde han: „Gud lønne Dig derfor“; han tog hende ved Haanden, saae veemodigt paa hende og sagde: „Tilgiv mig, at jeg har voldt Dig saa megen Kummer ved mine skammelige Talemaader og Viser; jeg har ofte gjort Nar ad Dig — O, kunde jeg nu bytte med Dig! Bed for mig!“ Alle vare meget grebne; de skiltes tause fra hverandre, velsignede ham med Vievand og tørrede deres Øine. Mange sagde: „Det vil jeg ikke glemme alle mine Levedage!“

Da de gik hjem, var det allerede Nat. Den gudfrygtige Tjenestepige sagde paa Ejemveien til den Letsindige: „Catharina, hvorledes har Du havt det idag?“ — „Hvorledes jeg har havt det?“ lød Svaret; „jeg har troet, at Hjertet skulde briste i mit Bryst; og da han gav os den Lære om uærbar Tale, saa var det mig, som om jeg stod paa glødende Kul eller lutter Naale. Nu lover jeg Gud under aaben Himmel, at ikke et eneste ureent Ord oftere skal gaae ud af min Mund, saa længe mit Liv varer.“

„Lader Eders Lys lyse.“

Biskop Wittmann af Regensburg var de Fattiges sande Ven og Fader. Det var Vinter, og derude var det koldt og uhyggeligt. Decemberluften var bidende og gik igjennem Marv og Been, og Armøden følte dobbelt den haarde Vinters Kulde. Da holdt den fromme Biskop, som alle Dage, sine ildfulde og begejstrede Foredrag i Seminariet for de unge Mænd, der forberedte sig til den hellige Præstestand. Alle vare Øie og Øre, da han forklarede de Ord af den hellige Skrift: „Lader eders Lys lyse for Menneskene, for at de maae see eders gode Gjerninger og prise eders Fader, som er i Himlen.“ Da aabnede, ligesom sendt fra Himlen, en lille Dreng, skjælvende af Kulde og til Nød indhyllet i Pjalter, Auditoriets Dør (Porten var ved en Uforsigtighed ikke bleven lukket), udstrakte sine af Kulde stivnede Hænder mod de Fattiges bekjendte Fader og bad om Hjælp og Forbarmelse. Den fromme Lærer studsede i Førstningen og gjorde allerede Mine til at fjerne den ubudne Gjæst, som var kommen paa en saa ubeleilig Tid, fra Høresalen, da hans overordenlige Kjærlighed til Ungdommen og til de Fattige omstemte ham. Han steg sagte ned fra Kathedret, gik hen inod Drengen, tog ham ved Haanden og førte ham igjennem sine Tilhøreres Rækker til sit Værelse, som umiddelbart stødte op til Høresalen. Eleverne ventede med Længsel paa denne Scenes Ende. Da vendte pludselig Drengen ved sin Velgjørers Haand tilbage, rigt udstyret med Klædningsstykker af enhver Slags: med en ny Frakke, nye Beenklædør, Skoe og Strømper. Drengens Ansigt straaledede af Glæde, og en Takketaare glimtede i hans Øie. Eleverne saae det og bleve dybt rørte ved denne Kjærlighedens sindrige Opfindelse. Den høihjertede Velgjører gik tilbage til sin Lærestol og fortsatte sin begejstrede Tale med den samme Ro som før, kun at hans Øie opklaredes af det Lys, som fremlyser af enhver af vore gode Gjer-

ninger, og det saaledes, at Eleverne forstode bedre end ellers, hvad den hellige Skrivts Ord ville sige: „Lader eders Lys lyse for Menneskene.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Som bekjendt vil den italienske Regering besætte Bispestolene. Men Kirken, som har sin Sendelse fra Gud, kan naturligviis ikke rette sig efter en kirkefjendtlig Regerings Ønsker. Ærkebiskoppen af Chieti, som Regeringen ikke vilde anerkjende, havde lagt Interdict (Forbud mod at holde Gudstjeneste) paa en Kirke i Musellaro. Regeringen stævned ham da for „Anmasselse af biskoppelige Rettigheder“. Alt var i høi Grad spændt paa Sagens Udgang. Kl. 10¹/₂ begav Prælaten i biskoppelig Embedsdragt, ledsaget af sin Archidiaconus, en Domherre og sin Cærimonimester, sig i en Galavogn til Retssalen. Gaderne vare tæt besatte. Præsteskabet stod ved Domhusets Indgang. Der mødte ogsaa alle Advocater, for at hilse deres Overhyrde og føre ham ind i den ham reserverede Sål. Kl. 11 indtraadte Politichefen og indbød paa den høifligste Maade Ærkebiskoppen til at træde ind i Retssalen. Hele Domcapitlet fulgte Ærkebiskoppen. Statsfiskalen Casale tog Ordet, for i tre Timer forgjæves at umage sig med et Forsøg paa at fremstille Ærkebiskoppens Handlemaade som en Forseelse mod Staten og de Herrer Ministre i Rom. — Dommerne trak sig tilbage Kl. 5, altsaa efter sex Timers Forhandling til deres Consultationssal. Kl. 7 vendte de tilbage, og Præsidenten Conti forkyndte, at Regeringen og dens Fiskal Casale ikke havde nogen Grund til at stævne Biskoppen, og at denne burde fri at være for Fiskalens Tiltale. Stormende Bifald og endeløse Evviva'er afbrød Præsidentens sidste Ord; og, da Prælaten viste sig paa Gaden, steg Jubelen til en utrolig Høide. Hans Vei til det ærkebiskoppelige Palads var et sandt Triumftog, og Mængden ventede saa længe, indtil deres Overhyrde meddeelte den den bi-

skoppelige Velsignelse fra Balconen. — Om dette nye Nederlag efter saa mange tidligere vil aabne Øinene paa Kong Umbertos radicale Ministre, vil Tiden lære.

Paris. Det Ordsprog „Les extrêmes se touchent“: Yderligherne berøre hverandre, gjælder allermeest om det Land, fra hvilket Mundheldet har sin Oprindelse. Medens Radicalismen arbejder paa at udrydde al Religion, vise isærdeleshed de høiere Classer deres Kjærlighed til den katholske Kirke ved høihjertet og storartet Gavnildhed. Cardinal-Ærkebiskoppen af Cambrai tilsendte den h. Fader i November Maaned f. A. 150,000 Frs. i Peterspenge fra sit Dioces. Og nu har et katholsk Blad i samme Stad paany samlet 56,000 Fr. Til den nye Jesu-Hjertekirke paa Montmartre i Paris blev i December Maaned f. A. bidraget 125,000 Fr. Franskmandene have i det Hele bidraget 6,130,566 Fr. til denne Kirke.

Steyl (ved Preussens hollandske Grændse). Det her for 3^{1/2} Aar siden grundlagte Missionshuus har sendt sin Førstegrøde, to Missionærer, til Hongkong i China. De ere de Herrer Anzer fra Dioceset Regensburg og Freinademetz fra Dioceset Brixen i Tyrol. Mrg. Capri, den pavelige Internuntius i Haag, overværede Afskedshøitideligheden og overrakte i Leo XIII.' Navn Missionærerne deres Missionskors. Skjøndt Huset grundlagdes under meget vanskelige Forhold, tæller det dog allerede, foruden de to Missionærer, otte Præster og 48 Elever, af hvilke mange opdrages gratis, og de fleste kun imod et ringe Vederlag. Anstalten arbejder i Tillid til Guds Gavnildhed paa at kunne udsende mange dygtige Missionærer til Hedningelandene.

Hannover. „Hann. Cur.“ bringer en Correspondance fra Berlin, ifølge hvilken den bekjendte Forfatter, Dr. Rudolph Mayer er vendt tilbage til den katholske Kirke og arbejder nu for det Wienske Blad „Vaterland's“ Redaction. Siden den 1. Januar udgiver han desuden et Maanedskrivt for Socialpolitik fra et christeligt Standpunkt.

England. Det store Dioces Beverley vil blive deelt i to Dioceses: Leeds og Middlesborough. Floden Humber med dens Bifloder, Ouse og Ure er Grændseskællet. Saaledes vil England da have eet Ærkebisdømme og 13 Bispedømmer.

— Den irske Universitetsbill vil ikke i dette Aar blive forelagt Parlamentet, fordi Regeringen mener, at

der ingen Udsigt er til at sætte den igjennem. Dette har vakt stor Misfornøielse i Irland, som nu allerede i 300 Aar venter paa Retfærdighed. Men det er meget vanskeligt for de engelske Conservative at indsee, at man ogsaa skal være retfærdig imod de katholske Irlændere. Den 18. Februar have 18 irske Biskopper paa et Møde i Maynooth nedlagt en bestemt Indsigelse mod den Maade, hvorpaa Regeringen behandler den irlandske Universitetssag.

New-York. Den alderstegne ærværdige Biskop Purcell af Cincinnati's Resignation har vakt stor Opsigt. Mange Blade have omtalt ham som en Banquier, der ikke længere var istand til at opfylde sine Forpligtelser mod dem, som havde betroet ham deres Penge; men det er en afgjort Sag, at han ikke har indladt sig paa Penge-speculationer. Hans Dioces voxede hurtigt. Han byggede Kirker, Skoler, Vaisenhus og andre kirkelige Anstalter, og det troende Folk betroede ham deres Penge mod Prioriteter i de kirkelige Eiendomme. Men nu, da Værdien af Bygningerne og Jorderne, der maatte kjøbes til enorme Priser, er dalet, blev det vanskeligt for Biskoppen at betale Renterne, og det gjorde den ærværdige Olding saa ondt, at han tilkjendegav sin Hensigt at ville nedlægge sit Embede. Det er almindelig bekjendt blandt Katholiker og Protestanter i Cincinnati, at Ærkebiskoppen for sin egen Person ikke brugte mere end 1100 Dollars om Aaret. Saa meget mere kom Byen i Bevægelse ved at erfare den afholdte Ærkebiskops Beslutning. Strax dannede der sig en Comité af rige Protestanter og Katholiker, som bad hans Naade om at tage sin Resignation tilbage. Tillige tilbød de sig at ville overtage hans Gjæld som deres egen og indestaae med hele deres Formue for Kirkens Eiendom. Man foranstaltede en Subskription, og indtil den første Februar var der allerede tegnet 100,000 Dollars af Katholiker og Protestanter. Denne Kjendsgjerning beviser, hvor høi Agtelse Ærkebiskoppen nyder, og hvor meget hans Personlighed har bidraget til, at Fordommene imod den katholske Kirke ere forsvundne, skjøndt der heller ikke i America er Mangel paa Mennesker, som af al Kraft arbeide hen paa at mistænkeliggjøre den og dens Biskopper og Præster.

— I Cleveland udkommer et Blad ved Navn „Leader“, som uden tvivl er det allerhadskeste af alle Blade i de Forenede Stater. Ethvert Numer er opfyldt med Løgn

og Bagvaskelse imod den katholske Kirke. Nu er for nogle Uger siden en Datter af Bladets Redactør, Edwin Cowles, bleven Katholik. Hun var gaaet til Rom for at unddrage sig Faderens Vrede. Man siger, at Cowles er nær ved at gaae fra Forstanden af Harmen. Det er Tolerance!

— Tre Miil fra Baltimore er et nyt Kloster blevet bygget, i hvilket to hundrede Trappister fra Frankrig, Irland og Tyrkiet ville holde deres Indtog. Man haaber ikke med Urette, at Klosterets Beboere, som allerede have udbredt Civilisationen i saa mange Lande, ville bringe America stor Velsignelse.

— Sct. Louis. En Constabel (Politibetjent) i i Sct. Louis skulde udføre en retslig Dom, hvorved en fattig Enke, der ikke havde betalt sin Huusleie, skulde sættes paa Gaden. Men han fandt en saadan Fattigdom og Elendighed i dette Huus, at han aldrig havde seet Mage dertil. Den endnu unge Kone var bleg og afmagret, tre forsultne Børn, ingen Ild i Kakkellovnen i en stærk Kulde, kort sagt, usigelig Trang allevegne! Og hvad gjorde nu Constablen? Han puttede sit Udviisningsmandat i Lommen, lovede Konen, at han vilde sørge for Leien i de sex første Maaneder og tilsendte hende samme Dag ved sin Søn en Kurv med Levnetsmidler samt en Tidollars-seddel. Det var isandhed en ædel Handling.

Texas. Herfra meddeles et smukt Exempel paa Taknemmelighed. En Neger, som tilforn havde været Slave paa en Plantage i Virginien, men nu er Senator i Texas, har nu tilsendt sit fordums Herskab, der er blevet fattigt, en anseelig maanedlig Understøttelse.

Tirsdagen d. 8. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ lader Mariaforeningen læse en hellig Sjølemesse for sit afdøde Medlem Enkefrue Eudoxia Hansteen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen d. 6. April. Palmesøndag.** Den høitidelige Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke begynder allerede Kl. 9 $\frac{1}{2}$. (Derefter Høimesse.)
- Paa Palmesøndag og paa begge Pauske-Helligdage afholdes den 2. Kvartalscollect af Peterspengen.
— 7. M. Herman Joseph, Bekj. 8. Ti. Dionysius, Biskop. (Lidelseshistorien efter Marcus oplæses.) 9. O. Prochorus, Mart. (Lidelseshistorien efter Lucas oplæses.)
10. April. Skjærtorsdag. Kl. 10 Levitmesse med Procession i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 6 Aften Andagt.
11. April. Langfredag. I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten Kl. 10; den sluttet med Prædiken. Aftengudstjenesten begynder Kl. 6.
12. April. Paaskeløverdag. I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten Kl. 8, og den afsluttet med Høimesse, der begynder henvend Kl. 9 $\frac{3}{4}$.
- Søndagen d. 13. April. Jesu Christi Opstandelse.** Korsets høitidelige Optagelse i Sct. Ansgars Kl. 6; derefter Levitmesse.
- Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:**
- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7, og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- Søgnedags-Gudstjeneste:**
- Form. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.
- I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 15.

Søndagen den 13de April.

1879

Indhold: Aflad og dens Vrægebillede. Den lille Ignatius, Martyr i Japan. Audiatur et altera pars. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Holland, Genf, Africa.

Aflad og dens Vrægebillede.

(Fortsat fra Nr. 14.)

L. Der kommer jo min Ven Carl, med hvem jeg nylig havde Disputen om, hvad Aflad egenlig er.

C. Siig snarere: Samtalen; thi en Disput var det ikke, da vi to jo ikke vare af forskjellig Mening; men Du oplyste mig om, hvad I Lutheranere mene at maatte forstaae ved Aflad, nemlig *Syndsforldadelse*; jeg oplyste Dig om, hvad vi Katholiker virkelig forstaae derved, nemlig *Eftergivelse af den Straf*, som man endnu skulde lide for sine allerede forladte Synder. Jeg vidste ikke før, at hin slemme Vildfarelse var saa almindelig udbredt iblandt Eder. Jeg vilde aldrig have anseet dette for muligt, medmindre jeg havde en saa tilforladelig Hjemmelsmand derfor som min Ven Ludvig. Du paa din Side vilde maaskee aldrig være kommen paa den Tanke, at den Anskuelse, Du saa mange Gange havde læst og hørt om, alligevel var urigtig, ja et afskyeligt Vrægebillede af, hvad Aflad virkelig er.

L. Det er for meget sagt. Jeg kan og tør nok rose mig af tidt at have tænkt: „Hvorledes kan det være rigtigt? Der gives dog ogsaa mange lyse Hoveder blandt Katholikerne, og ialtfald ere de fleste Katholiker dog fornuftige Mennesker. Men hvorledes kan da et fornuftigt Menneske med fem sunde Sandser bringes til at troe: For Penge kan jeg tilkjøbe mig Syndsforladelse uden Anger, Omvendelse og Bedring?“ Af ganske Hjerter glæder jeg mig over og takker Dig for at have løst denne min Tvivl.

C. Og jeg glæder mig endnu mere over, saa let at have kunnet borttrydde en Fordom, som Børnelærdommen havde indpodet Dig.

L. Men, for ligefrem at sige Alt, hvad jeg har paa Hjertet: Jeg synes, at ogsaa det er endnu altfor Meget, at man med klingende Mønt skulde kunne *frikjøbe* sig for *Straf*.

C. Det synes jeg med; ogsaa det er endnu for Meget, og ingen Katholik siger dette.

L. Heller ikke det? Men det staaer dog ligeledes i alle Bøger, der ere skrevne af Vore. Jeg talte nylig om nogle faa, jeg i Øieblikket kunde huske, som Inge-mann og Anger. Imidlertid har jeg seet efter i min lille Bogsamling og fundet mange Flere, end jeg ventede.

C. Det skal være mig en stor Glæde at see dem. Just derfor kommer jeg efter Aftale idag, for senere at kunne fortælle det Utrolige til mine Troesfæller, der have en ligesaa høi Agtelse for Eders Kundskab om katholske Ting, som jeg hidtil har havt. Denne Agtelse vil imidlertid tabe sig en Deel, naar jeg forsikrer dem: Jeg har læst med mine egne Øine i saa og saa mange Bøger, at vi Katholiker troe eller i det Mindste engang have troet at kunne tilkjøbe os Syndsforladelse for Penge!

L. Det kan Du let overbevise Dig om. Det staaer i alle disse Bøger. Siig hvad Du vil; Sagen kan ikke være aldeles greben ud af Luften.

C. Kjære Ludvig! Du har forrige Gang viist, at

Du er modtagelig for Belæring. Førend vi derfor læse, hvad Bøgerne fortælle om Salg og Kjøb af Syndsforladelse, om Afladshandel og Afladskræmmere, Afladspenge og Afladsskat, Afladskiste og Afladsbreve, lad mig først give Sagerne deres rigtige Navne og tilføie nogle Ord til Forklaring.

L. Kan Du give mig Oplysning om alt dette, da vær paa Forhaand vis paa, i mig at finde en lærvillig Discipel.

C. Den ønskede Oplysning er snart givet. For at vinde en Aflad *fordres undertiden, at man giver en Almisse.* Voilà tout!

L. Det skulde være det Hele?

C. Det *er* virkelig hele Anledningen til alle hine spodske Udtryk, hvormed man ikke undseer sig ved at gjøre Paven og Afladen latterlige. Lad os gaae lidt dybere ind i Sagen og begynde forfra. Kirken har for det første Fuldmagt til at forlade *Synder* i Herrens Navn. Syndsforladelse faaes kun ved Anger, Skriftemaal og Absolution (Afløsning) i Bodens Sacrament.

L. Det veed jeg nok, at Pavekirken lærer. Og tør jeg røbe, hvad jeg tænker derom, saa maa jeg sige: At skrifte, det maa være en drøi Sag.

C. Ikke saa drøi, som Du maaskee forestiller Dig.

L. Men at kunne troe: Et Menneske har virkelig Fuldmagt til at tilgive mig mine Synder paa Herrens Vegne, — deri maa ligge noget uendeligt Beroligende og Trøstende. Og denne Trøst og Beroligelse kunde jeg nok misunde Eder. Unægteligt! „der er noget Storartet i Kirkens Stilling som Naadens Uddeler“*). Og det synes selve vort Kirkeregimente at have følt, da det forordner, at ved en Katholiks Overgang til den evangelisk-lutherske Kirke skal han gjøres opmærksom paa, „at Præsten ei kan modtage nogen Ørebigt af ham, og ei kan, qua iudex

*) I. Paludan-Müller: „De første Konger af den oldenborgske Slægt“. 322.

Dei (som Dommer i Guds Sted) *give*, men alene som Guds Ords Tjener *tilsige* Syndsforladelse, og at han følgelig ei erholder Absolution i Ordets katholske Betydning“.)*)

C. Jeg vilde ønske Dig, min Ven, at Du maatte engang komme til, i dit eget Hjerter at føle denne Trøst, som jeg ofte har følt. Dog lad os fortsætte, hvor vi slap! Kirken har for det andet ogsaa Fuldmagt til at eftergive de timelige *Straffe*, der mulig endnu maatte lides af den omvendte Synder enten her paa Jorden eller hisset i Skjærsilden, førend han kan gaae ind i Himmeriget. Thi der er sagt til Petrus, at Alt, hvad han løser paa Jorden, skal være løst i Himlen. Han og hans Eftermand, Paven, kan rydde *enhver* Hindring afveien, der kunde spærre Adgangen til den himmelske Bryllupssal; og dette skeer ved *Afladen*. Ved den kommer Kirken den Bodfærdiges Iver til Hjælp, idet den paa Herrens Vegne forkorter eller formilder de Bodsøvelser, som han ellers skulde overtage, — men det kun, imod at han ved nogle faa lægger sin gode Villies Alvor for Dagen. Disse faa Bodsøvelser, der ere Betingelser for at vinde Aflad, bestemmes nøie i ethvert enkelt Tilfælde. Nu f. Ex. fordrer vor hellige Fader, Pave Leo XIII., af Enhver, der vil blive deelagtig i den Jubelaflad, der gav den første Anledning til denne vor Tankeudvexling, at han 1) sex Gange besøger et bestemt Guds-huus for der at bede efter Pavens Mening, 2) een Dag faster med streng Afholdelse fra Kjødspiser, 3) giver en Almisse til et fromt og veldædigt Øiemed, og 4) værdig skrifter og communicerer. Har Du Noget imod disse Betingelser?

L. Nei; anerkjender man eengang, at Kirken har Magt til, paa Herrens Vegne at frifinde for Syndestraf, da er Alt i sin Orden. I disse Betingelser er der intet Urime- ligt eller Usømmeligt.

C. Vel; saa lad os imidlertid, for ei at forvilde os fra

*) Friis, Præstegjeringen. 55.

vort Emne, forudsætte, at Kirken har den Magt at meddele en Aftad, der ogsaa er gyldig for Herrens Domstol. For os Katholiker er det en udtalt Troessætning. Skulde det endnu være uklart for Dig, saa ville vi vel senere engang faae Leilighed til ogsaa at omtale dette Grundspørgsmaal.

L. Det vilde være mig kjært. Imidlertid skal jeg følge din Tankeudvikling, for først at faae et omfattende *Begreb* om, hvad I forstaae ved Aftad.

C. Leo XIII. lader, som sagt, enhver Enkelt selv bestemme, til hvilket veldædigt eller gudeligt Øiemed han vil yde sit Bidrag. Vi danske Katholiker have altsaa Frihed til at give det til de Fattige, til Missionsgjerningens Fremme, Ansgariusforeningen, Sct. Joseph-Hospitalet, Kirken i Aarhus' Fuldendelse, eller hvilketsomhelst andet Gud velbehageligt Foretagende. — Leo X. (først i det 16. Aarh.) havde derimod nøie bestemt Øiemedet, nemlig Sct. Peterskirkenes Bygning. Denne Basilika skulde være og er virkelig bleven en Verdenskirke. Derfor skulde der aabnes hele Verden og enhver enkelt Troende Leilighed til at bidrage sin Skjerv dertil. Var det usømmeligt?

L. Seet fra det Standpunkt, er det ingenlunde usømmeligt.

C. Og det er det eneste historisk rigtige Standpunkt. Ytrer man Tvivl, om Paven ikke maaskee tænkte paa at sammenskrabe Penge i egennyttig Gridskhed, da viis en saadan uværdig Mistanke tilbage med Professor Paludan-Müllers sandhedskjærlige Ord om vore danske Skribenters „Uvillie mod Papismen og særlig mod Aftadshandelen, at nemlig efter Reformationens Seir i vort Land vor Historie har været fremstillet af det da seirende Parti efter dets protestantiske Anskuelser og dets Domme over Modstanderne. Der har manglet Aandsfrihed til at opfatte Personer og Forhold i et historisk Lys“.) Lad mig altsaa spørge videre: Mon de Penge, der gaves som

*) „De første Kouger af den oldenb. Slægt“. 338.

Bidrag til Peterskirken, ikke maatte indsamles af autoriserede Mænd?

L. Det er en Selvfølge.

C. Vel; disse Mænd, *Afladscommissærerne*, behagede man at kalde *Afladshandlere* eller *Afladskræmmere*! Det sees da endvidere, hvor uskyldige Ting det er, som man gjerne gjør meget Væsen af: *Afladspenge* og *Afladsskat*, *Afladskiste* eller *Afladsblok*.

L. Nok sandt. Men jeg skulde tænke, der maatte dog vel være skeet noget Mere. Man hører og læser jo tidt endog om *Afladsbreve*, som om der for en liden Penge-sum var blevet udstedt skriftligt Tilsagn om *Syndsforldelse*, „en Vexel paa Evigheden“.

C. Ja, man kan desværre nok høre og læse det. Men i Grunden ere *Afladsbrevene*, om muligt, endnu mere uskyldige, end de nævnte Ting. Hør kun og døm saa selv! Tilligemed *Aflad* gaves og gives andre særlige *Naadesbeviisninger*. Nu f. Ex. har *Leo XIII.* bevilget alle dem, som give den omtalte *Almisse*, samt opfylde de andre *Betingelser*, foruden *fuldkommen Aflad*, ogsaa større *Frihed* i Valget af *Skriftefader*; og *Skriftefaderen* har større *Fuldmagt* til at løse fra *Synden* og forandre *Løvter*. Thi Du veed nok, eller kan i det *Mindste* læse i vor *Katechismus*, at ikke en *hvilken som helst Præst* kan løse en *hvilken som helst Katholik* fra en *hvilken som helst Synd*; men *Præsten* maa have *Jurisdiction* (*Dommermyndighed*) over *Skriftebarnet*, og desuden ere visse grove *Synder* *forbeholdte Paven* eller *Biskopperne*. Nu see! Sligt blev ogsaa dengang tilstaaet af *Leo X.* til alle dem, der vilde vinde *Afladen*. Og blandt disse *Bevillinger* vare ogsaa saadanne, som muligviis engang maatte *beviisliggjøres* for *Sognepræsten* og derfor gaves skriftligt. Dette er de *gruopvækkende Afladsbreve*. Er det *Umagen værd* at gjøre saa megen *Larm* derover? At det virkelig forholder sig saaledes med dem, kan Du selv overbevise Dig om ved *Øiesynet*. Du eier vel *Allens store Værk* „*de tre nordiske Rigers Historie*“?

L. Ja, jeg gjør; jeg har allerede lagt det frem.

C. Des bedre. Deri staaer Indholdet af et bevaret Afladsbrev. Vær saa god at flye mig Bogen. See, her (II, 406. 407). Deri heder det, at, ifald Modtageren af Afladsbrevet skulde døe, medens et Interdict hvilede paa Landet, og altsaa Ingen ellers maatte begraves i christen Jord, skulde han dog have Ret til at begraves paa den indviede Kirkegaard med al kirkelig Høitid. Det falder af sig selv, at Vedkommendes Paarørende mulig kunde komme i det Tilfælde, ved et autentisk, skriftligt Beviis at maatte godtgjøre denne særlige Tilstaaelse. Hvad bliver altsaa tilovers af alle de gængse Kraftudtryk: Falbydelse, Salg og Kjøb af Aflad, Afladshandel, Afladskram m. m.?

L. Dog et Gran af Sandhed.

C. Siig det, om Du vil! Men saa maa Du tilføie: Og dette Gran af Sandhed lader sig forsvare overfor ethvert billigt tænkende Menneske. Thi det bestaaer i, at der paalagdes en Almisse; og at give en Almisse er, efter Skrivtens og Herrens egne Ord, godt, roesværdigt og en himmelsk Løn værdigt.

L. Det skal jeg gjerne tilføie, naar Du blot tilstaaer mig, at *Misbrug* havde indsneget sig i Afladsvæsenet, og det store og gruelige.

C. Misbrug! Det er igjen et Punkt, vi forhaabenlig senere ville komme til at tale om. Nu ville vi ikke blande forskjellige Ting mellem hverandre. Lad os indtil videre kun see paa Afladens *Væsen*, paa *Dogmet* og den af Kirken *godkjendte Praxis*! Mulige eller virkelige Misbrug vedkomme ikke *Dogmet*; heller ikke ere de godkjendte af Kirken, men de ere i det Høieste taalte med altfor stor Overbærenhed og Lemfældighed. Altsaa derom helst senere.

L. Naa, lad saa være! Deri har Du Ret, Spørgsmaalet om Misbrugene er kun en underordnet Sag, sammenlignet med selve Læresætningen og dens kirkelige Opfattelse.

(Slattes.)

Den lille Ignatius, Martyr i Japan.

Den 22. September fik blandt de Christne i Japan Navnet: „den store Martyrdag“, thi i Aaret 1622 blev paa denne Døg 52 Christne dræbte for deres Troes Skyld. Henved 30,000 Christne vare strømmede hen til den store By Nangasaki for at være Vidner til disse Hertes glørrige Død, og for at styrke dem og sig selv i Troens standhaftige Bekjendelse. Retterstedet laae udenfor Byen paa en Fløi ved Havets Kyst. Nogle vare dømte til Baalet, Andre til at henrettes med Sværdet.

Iblandt disse sidste befandt sig ogsaa en gudfrygtig Kvinde, Elisabeth Fernandez, fra Portugal. Hendes Mand var Aaret iforveien bleven kronet med den ufor-gængelige Martyrkrone og døde paa Baalet. Hendes lille fireaarige Søn hed Ignatius. Han var Aaret iforveien bleven døbt af Pater Carl Spinola, som nu ogsaa stod iblandt, eller snarere i Spidsen for alle Dødsdømte. Han nedstammede fra en berømt Familie i Italien og havde for Christi Skyld forladt Alt for at forkynde Hans Navn for Hedningerne. Fra Ungdommen af brændte han af Længsel efter engang at kunne udgyde sit Blod for Christus. Nu var denne lykkelige Time kommen. Han havde længe med mange andre Præster vansmægtet i et snevert Fængsel, hvor de ved idelig Bøn og Spægelse havde styrket sig til den sidste Kamp. Da han med sin hellige Skare betraadte Retterstedet holdt han en gribende Tale baade til de ugudelige Hedninger, som han truede med de evige Straffe, og til de tilstedeværende Christne, som han opmuntrede til Standhaftighed, henvisende til Himlens evige Herlighed. Først, da han sluttede sin Tale, bemærkede han, at Elisabeth Fernandez ogsaa var iblandt de Dødsdømte. Dog hans Øie søgte forgjæves den lille Ignatius. Der laae nemlig saa meget Ved til Baalet, at han ikke kunde see Barnet. Da tog Moderen Drengen, der var iført et herligt Festgevandt, paa sine Arme.

„See, Fader, her er han; han glæder sig til at kunne døe med mig! Med Glæde bringer jeg mit Liv og denne min Søn Gud til Offer; det er de to kostbareste Gaver jeg formaaer at bringe.“ Derefter sagde hun til Barnet: „See, der er han, som har gjort Dig til et Guds Barn, og givet Dig et Liv, som er langt bedre end det, Du nu mister; anbefal Dig til ham, at han maa velsigne Dig.“ Derpaa knælede Barnet ned og ventede med foldede Hænder paa Præstens Velsignelse.

Den omkringstaaende Mængde begyndte, rørte af dette Syn, at klage saa høit, at Soldaterne frygtede for en Opstand; og de begyndte derfor ufortøvet deres blodige Gjerning. Tre blødende Hoveder faldede allerede for Barnets Fødder; det fjerde er den kjære dyrebare Moders. Han seer det uden at frygte. Nu veed han, at Raden er kommen til ham. Han slaar Kraven tilbage og tilbyder Skarpretteren sin Hals.

O Du lille uskyldige Troens Helt, Du Christi Kirkes skjøne Blomst, du salige Barn Ignatius, vær ved Guds Throne min Forbeder, for at ogsaa jeg modig og freidig maa bekjende min Tro og være beredt til hellere at døe, end at synde!

Da saaledes 30 vare henrettede, tændtes Baalet. 22 vare dømt til langsomt at brændes. Enhver af dem var bunden til en Pæl. Vedet laae i Kreds omkring den Bundne, men dog i en saa stor Afstand, at Martyrerne ved en langsom Forbrænding desto mere maatte pines. Da Baalet omkring de Enkelte tændtes, begyndte en almindelig Klagen og Skrigen; kun Martyrerne klagede ikke, men saae med roligt Blik op til Himlen. Spinola var den første af dem alle, der faldt døende ned. Derpaa udaandede den ene efter den anden deres heltemodige Sjæle. Den, som længst maatte lide, var Sebastian Chimura; han maatte i tre fulde Timer taale Ildens skrækkelige Kvaler.

Saaledes fuldendte Martyrerne deres Offer, iblandt dem den lille Martyrhelt Ignatius. Nu er deres Løn stor i Himlen.

Det var store Lidelser, især for den Sidstnævnte, som i levende Live blev fuldstændig stegt i tre Timer. Hvor skrider Du ikke, naar du kun har brændt dig lidt paa en Finger! Tre Timer at taale Ildens Kvaler er Smertes, som vi ikke ere istand til at forestille os. Dog, hvad er det i Sammenligning med Helvedes Kvaler? Dets Kvaler vare ikke blot i 3 Timer, heller ikke i 3 Aar, ei heller i tusinde Aar. Helvedes Kvaler ere uden Ende. Hin Martyr havde i sine Lidelser dog megen Trøst: først havde han i sin Kjærlighed til Jesus Christus en stor Længsel efter ogsaa i Lidelser at kunne bevise Ham sin Kjærlighed. For det det andet fandt han overmaade stor Trøst i den Tanke: snart aabner Himlen sig, og jeg er da lykkelig og evig forenet med Christus, og jo mere jeg har lidt, desto større bliver min Løn. — Men for den Fordømte gives der i den brændende Ild ikke en eneste Trøst; for ham er Alt tabt; Himlen aabner sig aldrig; hans Løn er kun Pine og evig Pine. „Deres Ild slukkes ikke“, siger Christus. Hvilke skrækkelige Ord! Altsaa evig skal den Fordømte brænde i Ilden! „Ilden slukkes ikke.“ Disse umaadelige Lidelser skulle vare uden Afbrydelse og uden Ende. „Deres Orm dør ikke“, siger Christus videre. Ved Ormen forstaaes den onde Samvittighed, som anklager den Fordømte for, at han har syndet og fortjent denne Straf, at han har handlet ufornuftigt, har hørt mere paa Forførerens Ord, end paa Samvittighedens formanende Stemme.

Derfor, mit Barn, naar ogsaa Du for din Troes eller din Dyds Skyld maatte lide allehaande Forfølgelser af dine Kammerater eller af Andre, af Store eller af Smaa, staa da fast og lad dig ikke forføre; tænk paa Helvede. paa den evige Ild. Staa fast, og hør ikke paa deres Smigrerier og frygt ikke deres Haan og deres Trudslar, ei heller deres Voldsomheder; tænk da altid paa Christi Ord: „Frygter ikke dem, som ihjelslaae Legemet, men ikke kunne ihjelslaae Sjælen; men frygter hellere for Ham,

som kan fordærve baade Sjæl og Legeme i Helvede.“
(Matth. 10, 28.) g.

Audiatur et altera pars*).

I alle katholske Samfund trindt om i Verden er det Præsten og Sjælesørgeren, som, naar han finder det fornødent, fra Prædikestolen irettesætter og tilretteviser Menigheden, ved paa en mild og indtrængende Maade at opfordre den til at raade Bod paa en eller anden Uorden, som han finder forstyrrende og ubehagelig under Guds-tjenesten. En saadan Tilretteviisning af Guds Stedfor-træder fra dette hellige Sted, Kirkens Lærestol, modtages sikkert altid af de Troende med et ydmygt Sind, selv om den mulig skulde lyde lidt skarp, eller kunde synes at være ufortjent; thi den katholske Geistlige er Menig-hedens Foresatte, hvis Myndighed enhver sand Katolik med Glæde anerkjender og bøier sig for. Naar derimod en katholsk Lægmand, saaledes som i „Nord. Kirket.“ Nr. 13, tiltager sig den ham i ingen Henseende tilkom-mende Myndighed, at irettesætte Menighedens Medlemmer, særligen de Ældre i denne, hvis graae Haar dog sikkert opfordre til Ærbødighed og Hensyn, da er et saadant Overgreb fra hans Side mildest talt høist upassende og utilladeligt.

I hele Menighedens Navn protesterer jeg derfor her- imod, og tvivler ikke om, at den vil takke mig derfor. Dog ikke nok med at irettesætte og paatale, foreslaaes der end ydermere Tvangsmidler og Bodsøvelser, som Hr. Lægmanden (jeg antager, at det er en Herre) sindrigt har udtænkt sig. Menneskekjærlige Hensyn synes Hr. Snore- manden i ethvert Tilfælde ikke at kjende noget til, thi ellers vilde han dog næppe have foreslaaet, at lade „Efter- nølerne“ eller „Syvsoverne“ (!), de Gamle og Svagelige, staae i Træk og Kulde ved Indgangen til Kirken, ven- tende paa, at kans nymodens kirkelige Politianordning

*) „Lad ogsaa Modparten komme tilorde.“

tilstedte dem Adgang til deres respective Siddepladser. Jeg anbefaler Hr. L. at læse den h. Frants af Assisi's Levnet. Denne store Hellige paalagde sine Ordensbrødre som en særlig Pligt at drage Omsorg for de Gamle og Svage i deres Midte; selv var han beredt til ethvert Offer for dem.

Det var først min Hensigt at afsige Nordisk Kirke-tidende paa Grund af denne uforskammede Artikel, hvorved vi blive latterliggjorte ligeoverfor dem af vore protestantiske Medborgere, som læse dette Blad; men jeg opgav dog mit Forsæt i det Haab, at noget Lignende ikke oftere skulde bydes os*), og jeg vil som god katholsk Christen glemme Fornærmelsen, endskjøndt jeg for mit eget Vedkommende ikke følte mig truffet eller saaret, da jeg hver Søndag Morgen altid kommer før Prædikensens Begyndelse. Det er derfor ene og alene paa mine Troesfællers Vegne, at jeg har fundet mig foranlediget til at nedskrive disse Ord, som jeg herved anmoder den ærede Hr. Udgiver om at optage i Nord. Kirket. Jeg har i en saa retfærdig Sag ingen Grund til at iføre mig Anonymitetens pandsrede Klædebon, men foretrækker dog efter modent Overlæg at underskrive mig med det symbolske Navn

Themis-Caritas.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det næste Consistorium skal efter Forlydende afholdes den 21. April, og flere Cardinaludnævnelser skulle da finde Sted. Iblant dem, der betegnes som designerede, ere Dr. Hergenröther fra Würzburg og den be-

*) Den ærede Indsender befinder sig i en besynderlig Vildfarelse, ved uden videre at forudsætte, at vi, fordi vi have optaget den paaankede Artikel, skulde i Eet og Alt billige dens Indhold og navnlig dens Form og Tone. Vi havde vore Grunde til ikke at vægre os ved at optage den, og overlod helst til Andre at gjøre en anden Mening gjældende. Udg.

rømte engelske Convertit Dr. Newman. Begge disse Mænd skulle have bedet den h. Fader om at blive fritagne for den høie Værdighed, men dog paa Leo XIII.' Bøn have samtykket. Pater Newmann er paa Grund af sin høie Alder og sit svagelige Helbred bleven dispenseret fra Residentspligten i Rom og forbliver i England.

— Nylig blev i Convertithuset paa Viminal en Jødeinde døbt af Msgr. Grossi; hun blev strax derpaa confirmeret, modtog den første hellige Communion og blev derpaa viet til en ung Romer. Hun modtog altsaa fire Sacramenter paa een Dag, vistnok et sjældent Tilfælde.

— En glædelig Efterretning fra Orienten er naaet hertil. Kupelian Effendi Ohan, som under Russervennen Mahmud Nedim Paschas Storvesirat var bleven schismatisk og havde samlet 4000 Armeniere om sig, hvilke ved den tyrkiske Regerings Hjælp havde sat sig i Besiddelse af det katholske Kirkegods, er nu angerfuld vendt tilbage til den katholske Kirke. Kupelian Effendi erklærede for den latinske Ærkebiskop Grasseli og den af Rom anerkjendte armeniske Patriark Hassun, at han frasagde sig den uretmæssige Titel af Armeniernes Patriark og personlig vilde bede Kirkens Overhoved, Pave Leo XIII., om Forladelse for sit Oprør imod den af Christus indstiftede øverste kirkelige Myndighed. Han er allerede reist til Rom og igjen bleven optagen i den katholske Kirke. Sultanen har lovet den østerrigske og franske Ambassadeur. ved et Berat at ville anerkjende Msgr. Hassun som armenisk Patriark. Dog synes andre Magter at ville forhindre det; thi Sultanen har ikke hidtil holdt Ord. Hvilke Magter det er, behøve vi ikke at fremhæve, da det er vitterligt for hele Verden, hvor store Anstrængelser „de Christnes Befriere“ gjøre for at modvirke den katholske Kirkes Interesser i Constantinopel. Men vi haabe, at det franske og østerrigske Gesandtskab vil vedblive paa samme Maade som hidtil at modarbeide de preussisk-russiske Planer.

— Vi meddele Følgende efter „Pariser Défense“. Den h. Fader har nylig modtaget en i de høifigste Udtryk affattet Skrivelse fra Fyrsten af Montenegro, som beder om Gjenoprettelse af Ærkebispedømmet Antivari. Katholikerne i Montenegro staae nemlig for Øieblikket under Primas af Scutari. Fyrsten ønsker, at den katholske Kirke i Montenegro skal være fuldstændig uafhængig af en Bispestol paa det tyrkiske Terrain. Allerede for nogen

Tid siden (s. Nr. 9) havde Ærkebiskoppen af Scutari gjort det Forslag, at gjenoprette Ærkebispestolen i Antivari; tillige havde han foreslaaet, at den katholske Kirke i Montenegro skulde undergives Propagandaen. Fyrsten ønsker derimod, at den skal være umiddelbart afhængig af den h. Stol. Den h. Fader har modtaget denue Meddelelse med stor Glæde, og det saa meget mere, som Fyrsten har tilkjendegivet sin Beslutning, at Katholikerne skulde nyde fuldstændig Religionsfrihed. Derfor vil Spørgsmaalet snarest blive løst efter hans Ønske.“ Gid hans Vaabenfælle Alexander II. af Rusland af ham maatte lære at være retfærdig imod Katholikerne.

Paris. Forstanderen for de udenlandske Missioners Seminarium beretter om de Resultater, som Seminariets Missionairer have opnaaet i de sidste 6 Aar. „I det forløbne Aar,“ skriver han, „have vore Missionairer døbt 60,000 voxne Hedninger og 260,000 Hedningebørn. Regne vi dertil de 37,000 Voxne, som i Aaret 1877 bleve indlemmede i den katholske Kirke, saa giver det en Tilvæxt af omtrent 100,000 voxne Christne i to Aar.“ Seminariet bestaaer omtrent i to hundrede Aar og har omvendt Millioner af Hedninger ved sine Missionairer.

Holland. I „Westf. Merkur“ skrives, at den anden baptistiske Menighed i Gröningen nylig med Stemmeferhed har vedtaget at dispensere fra Daaben. Det var blevet den bekjendt, at nogle unge Folk af de anseteste Kredse kun paa Grund af, at de ikke ønskede at døbes, ikke vare indtraadte i Menigheden. Man besluttede derfor at optage disse Mænd uden Daab, for at de „bedste Kræfter“ ikke skulde undrages Menigheden. Derved er det ogsaa her, ligesom i Zürich, blevet muligt at være en „Christen“ uden Daab.

Genf. De Radicale i Schweits raabe altid paa Religionsfrihed. Men hvorledes forstaae de den? En Sognepræst skulde paa Faderens Forlangende døbe hans Børn, som af en saakaldt Reformer vare døbt i „den ubekjendte Guds Navn“. Da kommer en Ukas fra den berøgtede Keller i Argau, som under svær Straf forbyder Daaben, fordi den vilde forstyrre Religionsfreden. En Sognepræst i Trickthal blev idømt en Mulkt, fordi han ikke vilde begrave et daarligt Individ, der havde drukket sig ihjel og aldrig opfyldt sine religiøse Pligter. I Zurzach vilde Sognepræsten ikke begrave en Religionsspotter der

havde dræbt sig selv ved Strychnin. Man truede ham da med Mulkt.

Africa. To Missionairer af Jesu Selskab tilligemed en Lægbroder ere nylig ankomne til Port Elisabeth ved det gode Haabs Forbjerg. Derfra ville de først begive sig til Grahamstown, hvorhen de øvrige Medlemmer af Missionen ville følge dem. Congregationen de propaganda fide har overgivet Jesu Selskab hele det tidligere Kongedømme Monomatapa, d. v. s. alt det Land, som ligger imellem Sambezi og Limpapofloderne, til Missionsdistrict. Simbaoe, dette Riges Hovedstad, 31°45' østlig fra Greenwich og 20°10' syd for Ækvator er det Sted, hvor Jesuiten P. Gonzalez Silveira i Begyndelsen af det syttende Aarhundrede døde Martyrdøden. Han havde forkyndt Evangeliet med overordenlige Resultater og allerede omvendt Kongen og døbt ham tillige med flere Høvdinger. Da kom muhamedanske Æventyrere og bibragte Kongen den Mening, at Silveira var en Troldmand og bevægede ham saaledes til at lade Missionairen dræbe. Den bedragne Fyrste fik først Øinene op for den Ulykke, han havde iværksat, da det var for seent. Det vil vistnok være en virksom Spore for de nye Missionairer i deres apostoliske Foretagende, at arbejde i et Land, hvis Jordbund allerede er bleven vædet af en af deres Forgængere.

Mariacongregationen

holder intet Møde Torsdagen d. 17. April. Det første Møde efter Paaske finder først Sted Torsdag Aften den 24. April.

I Sct. Andreas Kirken i Ordrup

feires Børnenes første hellige Communion hvide Søndag den 20de ds. i den Messe, der begynder Kl. 8.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 13. April. Jesu Christi Opstandelse. 1. Paaskedag.
Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Korsets høitidelige Optagelse med Procession; derefter Levitmesse. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse. Kl. 3 Efterm. Vesperandagt.

Mandagen d. 14. April. 2. Paaskedag. Gudstjenesten holdes som paa Søndagene.

NB. Paa begge Paaske-Helligdage afholdes Collecten af Peterspengen. — 13. Ti. Maximus og Olympias, Mart. 16. O. Benedict Joseph Labre, Bekj. 17. To. Anicetus, Pave og Mart. 18. F. Amidæus, Bekj. 19. L. Emma, Enke.

Søndagen d. 20. April. Hvide Søndag. Den høitidelige Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og annamme deres første hellige Communion, begynder allerede Kl. 9. Kl. 7 og Kl. 11 læses stille hellige Messer i Sct. Ansgars Kirke.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7, og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke

„ 7 og 7½ stille Messer i Capellet, Kronprindsessegade 42.

„ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifitetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 16.

Søndagen den 20de April.

1879

Indhold: Aflad og dens Vrægebillede. Bognyt. Kirkelige Efterret-
ninger: Rom, Hannover, Graz.

Aflad og dens Vrægebillede.

(Sluttet.)

C. Nu vil jeg være Dig taknemmelig, naar Du vil gjøre mig bekendt med, hvad de betydeligste af eders protestantiske Skribenter sige Aflad at være. Efter hvad Du allerede har meddeelt mig, er jeg for min Deel belavet paa at faae det Værste at høre. Og for dit Vedkommende haaber jeg, at Du efter mine Oplysninger ikke forarges, om end Alle skulde male med graae eller sorte Farver; meget mere vil Du opflattes til en hellig Vrede over det Vrægebillede, de opstille, men ei lade Dig opirre mod den katholske Lære og den af Kirken godkjendte Praxis.

L. Altsaa til vore lutherske Skribenter. Jeg synes, vi begynde bedst fra oven, med de Mænd, der have eller havde Ry for at staae paa Videnskabens Høide. Her har jeg „den danske Reformations Historie ved *F. Münter*“, vor tidligere Biskop over Sjællands Stift. Deri staaer

(I, 248), at „*det fattige Sverig tilkjøbte sig Syndsforladelse for en Deel med Jern og Smør*“.

C. Fy! Endog Münter siger det?

L. Ja, Münter, der roses af den besindige Thortsen saavel for Belæsthed og Samlelyst som for Sindrighed i videnskabelige Combinationer.*)

C. Naa, saa lad ham paa dette Sted sagtens vise Belæsthed og Samlelyst i at copiere Andre; Smag og Følelse for Anstand viser han ikke. Bønderne leverede deres Bidrag ikke i rede Penge, men in natura. Sagen er hverken ubegribelig eller usømmelig, meget mere nærliggende. Men Udtrykket! hvor stygt er det ikke! Og Opfattelsen af Sagen! Den røber sandelig liden Sindrighed, Videnskabelighed eller Combinationsgave, men meget mere Mangel herpaa. Jeg husker, netop hos Münter, og det i samme Bog, at have læst et Afladsbrev, udstedt af Arcembold. Vær saa artig at opsøge det; saa ville vi see, om deri ikke tydeligt staaer, at Aflad kun eftergiver Straffen og forudsætter Syndsforladelsen i Skriftemaalet.

L. Her staaer det som Anhang.**)

C. Tak! Jeg overspringer alt Uvødkommende, men læser blot hvad der angaaer Afladen. „Johannes Angelus Arcembold til Os i Christo elskelig Niels Persen samt hans Hustru Mariana Nielze-Dotter evig Frelse i Herren. Eders Hengivenhed til den h. romerske Kirke, den apostoliske Stol og Sct. Peterskirkenes Bygning foranlediger Os til gjerne at meddele Eder det, hvorved I, *efter at have afkastet Syndernes Last og Overtrædelsernes Byrde*, kunne opnaae Samvittighedens Fred og Eders Sjæls Frelse. Thi tilstaae Vi at vælge Eder en hvilkensomhelst Præst af Verdens- eller Ordensgeistligheden til Eders Skriftefader, som, efter opmærksomt at have hørt Eders Skriftemaal, skal have Fuldmagt til at give Eder fuldkommen Forladelse og Tilgivelse for alle Eders Synder, løse Eder

*) Dansk Literaturhistorie. 133.

***) S. 521 ff.

fra dem og paalægge Eder en heldbringende Bodsøvelse, og det angaaende de forbeholdte Synder een Gang i Livet og i Dødstimen, angaaende de ikke forbeholdte Tilfælde, saa ofte I ønske. Fremdeles tilstaae Vi, at I, hvergang I paa de Dage, paa hvilke Roms Kirker pleie at besøges for at vinde de dertil knyttede Afladsbevillinger, andægtigt i lige Maade besøge enhversomhelst Kirke, kunne vinde Aflad og Tilgivelse for Synderne i lige Omfang og paa lige Maade, som I vilde vinde ved personligt at besøge de nævnte Kirker i Rom.“ — I Sandhed, et værdifuldt Actstykke! Det heder udtrykkeligt deri: „Vedkommende Ægtefolk, som have ydet deres Bidrag til Sct. Peterskirken, skulle nu først afkaste Syndernes Byrde ved Skriftemaal og Præstens Absolution, og Præsten skal tillige paalægge dem en heldbringende Bodsøvelse.“ Fra Skriftemaalet dispensereres de ikke; ei engang fra al Bodsøvelse. Kun det tilstaaes (hvad der ovenfor er forklaret), at enhversomhelst Præst skal have Fuldmagt til at løse dem fra deres Synder, een Gang endog fra de ellers forbeholdte, *altid forudsat, at Præsten, som samvittighedsfuld Dommer, finder dem værdige til Absolution.*

L. Naa er det Meningen af de dunkle Ord?

C. Ja, det er den. Men hvad har *Allen* *) ikke fundet deri og gjort deraf! hør og forbauses: „Syndsforladelsen var ikke indskrænket til en enkelt Gang; havde Kjøberen begaaet nye Synder, og følte han sig trykket i sin Samvittighed, kunde han i Henhold til det Afladsbrev, han havde erhvervet, *forlange*, at Skriftefaderen *skulde give ham Afløsning igjen.*“ Hvilken Misforstaaelse! Paven giver Skriftefaderen Fuldmagt til at absolvere, selvfølgelig kun efter et angerfuldt, oprigtigt Skriftemaal; thi uden den Betingelse kan der aldrig meddeles Absolution. Allen derimod lader ham give Skriftebarnet *ubetinget Krav* paa Absolutionen, hvad enten det angre sine Synder eller ei!

*) De tre nord. Riger. II, 407.

L. Vistnok en slem Forvexling og Forvanskning. Dog maa jeg nok forsvare Allen; de latinske Ord ere nemlig vanskelige at forstaae. Den katholske Moral og Ret har naturligviis, som enhver anden Videnskab, sine særegne Kunstudtryk; en Lægmand, der ikke er hjemme i Faget, kan umuligt fatte dem nøie til Punkt og Prikke.

C. Jeg beder om Forladelse! Det dreier sig her langt fra ikke om Finesser eller om at kjende Sagen paa en Prik, men om noget meget Væsenligt. Og — hvad der er mit Hovedsvar — en Videnskabmand som Allen maatte være sig den Pligt bevidst, først selv at forskaffe sig Oplysning i et for ham dunkelt Spørgsmaal, førend han greb til Pennen. Han burde paa ingen Maade udsætte sig for den mulige Fare, at binde sine Læsere noget paa Ærmet; hvad han virkelig har gjort baade her og andre Steder, naar han skriver, „at Paverne i flere Aarhundreder havde øvet Pengeudsugelser i alle Christenhedens Lande ved at sælge Breve, der i den hellige Faders Navn tilsagde Kjøberne ikke blot Fritagelse for Kirkens Bød og Straffe, men ogsaa *Syndernes Forladelse*“*); og: „Man strømmede til Afladsboderne, betalte sine Penge, fik sit Navn indskrevet i et Brev og gik bort med det, vis paa, *nu at have Forladelse for alle sine Synder*, ihvor store og grove de saa vare.“**) Bedre har hans Eftermand, *Paludan-Müller*, gjort. Han lægger vel ikke Dølgemaal paa siu Harme over Afladen, men giver dog samtidigt en Forklaring af samme, hvoraf Læseren seer, at Aflad *ikke er* Syndsforladelse. men *forudsætter* Syndsforladelse ved Anger og Skriftemaal. Han skriver: „Det store Aflad var betinget af, at Synderen *angrede, skriftede*, besøgte syv Kirker, læste fem Fadervor og fem Ave-Mari'er i hver af dem, og saa selvfølgelig gav et efter hans Stand og Vilkaar afpasset Bidrag til Peterskirkens Bygning.“***)

*) S. 298.

**) S. 409.

***) „De første Konger“ etc. 325.

Altsaa, først Anger og Skriftemaal med Absolution, — saa Aflad; dette er correct.

L. Nu lad Raden komme til en Doctor theologiae, som jeg nylig allerede har beraabt mig paa. Han taler endnu tydeligere og kraftigere end Historikeren Allen. I Dr. H. C. Rørdams „Christi Kirkes Historie“ læses: „I denne ulyksalige Mørkets Tid (1085—1517) gik Forvildelsen og Christendomsfordærvelsen endnu et Skridt videre, og vi maae vel kalde dette det yderste Skridt paa Veien til Helvede (!). Man lærte, at det syndige Menneske alene behøvede at erlægge Betaling til Kirken (d. e. Paven og Geistligheden), saa kunde han faae enhver Synd forladt, ifølge den apostoliske Myndighed, som Paven havde til at uddele Syndsforladelse paa Jorden. Dette gudsbespottelige Salg og Kjøb af Syndsforladelse blev drevet som en ordenlig Handel, og kaldtes Aflad, d. v. s., at Synderne bleve afladne eller tilgivne. Naar Paven fandt for godt at tilstaae En Syndsforladelse, saa meente man, at-han ogsaa havde Magt til at gjøre det, paa hvad Vilkaar han vilde, altsaa ogsaa *for en vis Betaling, uden videre Bod og Bedring.*“ *)

C. Naa, det er vel det Stærkeste og Groveste og den grueligste Forvanskning af den katholske Lære, jeg nogensinde og nogensteds har læst. Den som har skrevet det, han udsteder derved sin egen Dødsdom som Theolog og Historieskriver. Jeg har alt nok, og Du vel ogsaa, med det Læste. — Dog nei, lad mig see efter i Fortalen, hvad Manden egenlig vil. „Nærværende lidet Arbeide har det Øiemærke at vise, hvorledes Livet har været i Kirken, og hvorledes Ormene have gnavet paa Træet. Og det er Forfatterens Ønske, at denne Kirkehistorie maa findes skikket til Brug for Folket og i Skolen.“ — Nei, Hr. Doctor! hvad De tegner, er jo kun et skammeligt Vrægebillede af Kirkens Liv! Nei, paa Dogmets Træ har aldrig Ormen gnavet. Jeg beklager de Skoler, i hvilke denne Bog skulde have faaet Indpas.

*) S. 120. 121.

L. De egenlige Skolebøger indeholde det Samme. Thi hvad de Lærde have foredraget paa Kathedrene og bragt tiltorvs under Navn af Videnskabens Resultater, det er naturligviis ogsaa gaaet over i vore Folke- og Skolebøger. Hør kun! I „Nissens Danmarks Historie“. 7. Udgave, besørget af *Fred. Barfod*, læses: „For at vise, hvad man dengang (i Arcimbolds Tid) kunde købe for rede Penge, skulle vi anføre Indholdet af et saadant Af-ladsbrev: „*Jeg undtager Dig fra alle Synder og Forseelser*, som Du kan have begaaet, ihvor store de end maatte være, og tilgiver Dig al den Straf, som Du har fortjent at lide i Skjærsilden for samme dine Synder.“*)

C. Hvor monne Bogskriveren have fundet et Af-ladsbrev, der lyder: *Jeg — Sælgeren — undtager dig fra alle Synder?* Det kunde i det Høieste siges, hvis Af-ladsbrevet var udstedt af selve Skriftefaderen lige efter Absolutionens Meddelelse. Angives der maaskee en anden Bog, hvor et saalydende Af-ladsbrev skal staae og kan eftersees?

L. Nei, det ikke. Bogen vil jo kun være Skolebog og henvender sig nærmest til den troskyldige Ungdom.

C. Jo troskyldigere Børnene ere, desto samvittighedsfuldere skulde Lærerne og Bøgerne vogte sig for, ved usande Fremstillinger af katholsk Tro og Liv at opfylde deres modtagelige Hjerter med Had til deres Forfædres Religion.

L. Slige Fremstillinger ere nu eengang blevne til en fast Tradition hos os. Hvad Een sagde eller skrev igaar, det gjentages af en Anden idag. Lad os kun see videre. *Fabricius'* „Lærebog i Christendom“ fortæller: „Paven udsendte Folk allevegne, der solgte Af-lad eller Syndsforladelse for Penge.“**)

C. Det lyder stygt. „Sælge Syndsforladelse for Penge!“

L. *V. A. Blochs* „Lærebog i den nyere Historie“

*) S. 68.

**) S. 146.

fortæller, at „Pilgrimene købte Syndsforladelse ved et Offer paa Sct. Peders Alter . . . Christi Statholder tilgav for Penge *forbigangne* og *tilkommende* Synder“.*)

C. Endog *tilkommende* Synder! Det lyder endnu langt hæsligere!

L. Vent bare. Det bliver endnu værre. *E. J. Anger's* „Udtog for Latin- og Realskoler“ veed endog, at „Paven udsendte til alle Lande Folk, hos hvem man kunde købe Aflad d. e. Forladelse baade for den Synd, man havde gjort, og for den, man *agtede at gjøre*“.**)

C. I Sandhed, det lyder jo ligefrem gudsbespottende! Der skal være solgt Charte blanche selv for de Synder, Kjøberen just da tænkte paa at begaae!

L. Angers Bog har hidtil oplevet tre Oplag. Vi brugte den ved den Realskole, jeg søgte. Og tidligere, i de lavere Classer, havde vi samme Forfatters Udtog for Almueskolen, hvori der siges det Selvsamme med de selvsamme Ord. Jeg har i sin Tid lært dem udenad Ord til andet.

C. Stakkels Børn, der ved saa skjændige Usandheder kyses bort fra Sandhedens Erkjendelse! Da er man jo fristet til at sige: Bedre ingen Religionsunderviisning, ingen Katechismus, ingen Bibelhistorie end saadanne Bøger!

L. Jeg kan nok forstaae, at Du kan ønske det. Men see, om der end gaves Børn blandt os, der ikke lærte Katechismus eller snart glemte igjen, hvad de havde lært, saa gives der dog næppe mange unge Mennesker blandt dem, der overhovedet holde af Bøger og Læsning, der jo have læst *B. Ingemanns* Romaner; og de Skikkelser, Ingemann fremtryller for sine unge Læsceres Øine, glemmes aldrig. Saa godt veed han at blande Farverne, og saa let fører han Penselen. Du kan troe mig, at det vel er mange Aar siden, at jeg læste

*) S. 25.

**) S. 156. 157.

hans „Valdemar Seir“ og den natlige Samtale imellem den sorte Greve Henrik og den angerfulde Selvplager Biskop Valdemar. Men jeg seer endnu den „stolte Biskops skindmagre Lemmer“, seer ham endnu som Munk sidde i Klosteret Lockum i en sort Ligkiste, seer hans Ryg bedækket med blodige Striber, og en knudret Poenitentsevøbe i hans høire Haand. Jeg seer ham endnu forgjæves arbeide paa „at pidske den gamle Valdemar ud af sit syndige Helgenskind“. Hu, hvilket Billede!

C. Ja, unægtelig et Billede, der aldrig udslettes i den ungdommelige Phantasi, og som maa bibringe Læseren forvrængede Forestillinger om katholsk Munkevæsen, Bodsiver og Selvplageri.

L. Endnu den Dag idag synes jeg at høre den sorte Greves, „den lede Satans“, Ord til Biskoppen: „Vær kun rolig! See her helligt Blod, som jeg har faaet af den fromme Biskop Pelagius i Alba! Blod, ægte nok og dyrt nok betalt med Guld! Blod, der udsletter alle gamle og nye Synder og giver Syndsforladelse og Salighed nok til os begge to!“ — Det have vi alle læst før aldrig at glemme det. Fortælleren er jo Ingemann, hvis Romaner man har anbefalet os som den rigeste og sundeste Aandsnæring. Skulde det store læsende Publicum ikke ansee for en historisk-rigtig Fremstilling, hvad der kommer fra en Mand, der var Lector ved Sorø-Academi, der viste sig saa godt hjemme i Middelalderens Riddertid, der paa sine Reiser i katholske Lande havde havt Leilighed til at gjøre sig bekjendt med Katholicismen, katholsk Skik, Lære og Livsanskuelse, en Mand, yndet og beundret som Fædrelandsven og Psalmedigter?

C. En Mand, lad mig tilføie, der mere var *Digter* og *Fortæller* end Historiker, der slet ikke agtede at skrive Historie men kun historiske *Romaner* d. e. Digtning paa historisk Baggrund, — en Mand, hvis „historiske Romaner ved deres første Fremkomst bleve haardt medtagne af *Kritiken* paa Grund af deres *gjentagne Brud paa den historiske Sandhed*.

L. Det siger Du, men jeg har aldrig før hørt det.

C. Undskyld! Det er ikke mig, som siger det. Det er Literaturhistorikeren *Thorvald Strøm*. Der har Du jo hans „danske Literaturhistorie. Kbhvn. 1878.“ Vel, deri staaer det. Vær saa god; her*) kan Du læse det med dine egne Øine.

L. Rigtigt! Men hvorledes er det da muligt, at de have fundet saa almindelig Udbredelse?

C. Læs kun videre; i det Følgende finder Du Svaret. Ingemanns Romaner ere blevne til Folkebøger, fordi de ere rige paa smukke, poetiske Skildringer; thi det store læselystne Publicum er det jo ikke om *Sandhed* at gjøre, men kun om *æsthetisk Nydelse* og Underholdning. — Dømmer nu Kritiken overhovedet saaledes om ham, hvad skulle vi Katholiker da sige? Angaaende den katholske Religion røber han baade frastødende Partiskhed og forbausende Uvidenhed. Hvor vederstyggeligt et Menneske er ikke Slotschapellanen Arnfred, den „krumryggede“ Ærkedegn efter Ingemanns Tegning! en sand Afgrund af djævelsk Ondskab, han som dør efter en nederdrægtig Bagvaskelse og et sacrilegisk Brud paa Skriftemaalets hellige Segl — under et grueligt Skrig — lige foran Alteret! Hvor mange af Ingemanns Læsere have vel ikke dannet deres Dom om hin Tids Præsteskab efter dette Vrægebillede!

L. Ialtfald gjælder ogsaa her Mundheldet: „Calumniare audacter, semper aliquid hæret“; en Bagvaskelse lader altid Spor tilbage.

C. Et Exempel paa hans Ubekjendtskab med katholske Ting: Saxo aflægger et Skriftemaal, som intet Skriftemaal er efter katholsk Begreb, og Absalon sees endog at træde for Alteret med Krumstaven og tillige Monstransen i de ærværdige Hænder. Vi Katholiker maae lee; thi aldrig trædes med Monstransen til Alteret; aldrig bæres Monstrans og Krumstav tillige; det vilde jo være mere end usømmeligt.

*) S. 239.

L. Kan være; men det er dog kun Smaating, der blot vedkomme ydre Cæremonier . . .

C. men just derfor klarlig bevise, hvor liden Umage Fortælleren har gjort sig for at forskaffe sig Kjendskab til Katholicismen. Havde han en eneste Gang bivaanet en Biskops høitidelige Messe med aabent Øie, saa havde han ikke skrevet saa urimelige Ting. Og dertil vilde han dog, som Du sagde, i Italien og Frankrig tidt have havt Leilighed. Men savnede han Forstaaelsen af det Ydre, af Cæremonierne, hvorledes kan og tør man da forudsætte hos ham Forstaaelsen af Kirkens Lære? Kjære Ludvig, vær forsigtig! Vil Du læse Ingemann eller andre Forfattere af samme Art, siig da først til Dig selv: hvad de sige om katholsk Tro og Liv, det kan jeg ikke stole paa. — Følg din egen Troes Grundsætning. Gjør Dig bekendt med Katholicismens Lærdomme og Historie! Det er en Pligt. Du som samvittighedsfuld Protestant ei kan unddrage Dig fra. Følg det Raad, som den lærde og elskelige *Winsløv* gav sin Neveu: „Læs den katholske Lærdom udi de *Katholskes egne* og approberede Skrifter.“ Du hører jo ikke til de Daarer, der sige: „Nei, jeg skal nok vogte mig for katholske Bøger; hvo som rører ved dem, han er paa Forhaand fortabt.“ — Ønsker Du altsaa nærmere Oplysning om Aflad, saa søg den, foruden i vor Katechismus, i de tre Bøger, jeg har bragt med til Dig:

Fuldstændig Bønnebog for kath. Christne S. 349 ff.

Coppenrath, den kath. Kirke og Romerkirken S. 144 ff.

Nordisk Kirketidende Aarg. 1874 S. 33 ff.

L. Tak skal Du have! Frygt ikke for at faae Bøgerne urørte tilbage.

C. Du maa ogsaa gjerne læse om mange andre Ting deri. Du vil finde adskilligt Andet, som nok vil interessere Dig, og som Du vil have godt af at læse.

Bognyt.

Hos C. Schönberg i Kjøbenhavn er udkommet: „Kir-
kens Historie i fjerde Aarhundrede af Biskop
Theodoret og Samtidige. Oversættelse af C.
A. H. Muus. Tredie Bog.“ (SS. XVIII. 294.)

Indretningen af dette nye Bind ligner de foregaaendes
i Alt. Af XVIII. 294 Sider indtager selve Theodorets
Historie kun de 40. Saa følge til Udfyldning og For-
klaring Brudstykker af Sokrates og Sozomenos (43—84)
samt ni Tillæg af de hh. Athanasius' og Hilarius' Skrifter,
af Ammian. Julian m. m., der give os et farverigt og an-
skueligt Billede af Kirkens Kampe saavel mod Julians
og Philosophernes Vantro og Underfundighed, som mod
Arianernes og Semiarianernes Vranglærdomme og Mis-
forstaaelser. I talrige Anmærkninger henvises til Parallel-
steder og gives al ønskelig Oplysning for de Læsere, der
maatte være mindre hjemme i Arianismens og Tidens
Historie. Et nøiagtigt Register letter Bogens Brug til at
slaae efter.

Historikerens Fortælling er rig paa belærende og
opbyggende Træk; den indeholder høittalende Vidnes-
byrd om den gamle Kirkes Tro og Skik, f. Ex. om Kors-
tegnets Brug og Kraft (5. 28), Coelibat (29), Munke-
og Klosterliv (36. 77), offentlige Bodsøvelser (78), Dyrkelse
(ikke Tilbedelse) af Martyrer samt h. Billeder og Relikvier
(18. 26. 84), Hedningen Ammians berømte Vidnesbyrd
om, at frygtelige Ildmasser brøde pludseligt og hyppigt
op af Grunden, da Jøderne vilde til at gjenopbygge Templet
i Jerusalem (32). — Af opbyggende Træk udhæves
eksempelviis Athanasius' Gudhengivenhed ved hans Forviis-
ning (17), en hedensk Præstesøns Omvendelse (24), Ro-
manus' Længsel efter Martyrkronen (28), Publias samt
hendes Jomfruers heltedige Trods (30). — At over-
sætte den lærde og dybsindige Sct. Hilarius' Skrivelse
de synodis, egenlig om Trefoldighedens Hemmelighed,
med de mange vanskelige theologiske Ord (similitudo,
aequalitas, innascibilis o. fl.), var et sandt Kæmpearbeide.
Vor øvede Oversætter lod sig alligevel ikke skræmme;
han paatog sig det. Og den Maade, hvorpaa han har
skilt sig ved sin Opgave, den Uforfærdethed, hvormed han

har stridt den haarde Dyst mod Tungemaalets Gjenstridighed, fortjener ei blot Theologens men ogsaa den Sprog-lærdes Paaskjønnelse og Tak, ihvorvel manges Anden vistnok vilde oversætte adskillige Ord og Vendinger paa en anden Maade. Skulle vi udpege et eller andet Sted, saa vilde vi S. 122 — istedetfor uadskillelig Lighed — hellere have sat: uindskrænket, alsidig L. eller Lighed i Alt; S. 124: „Sønnen er Faderen underordnet som sin Grund; og det var ikke ved Rov, at han sagde sig at være Gud lig, da han forblev i Guds Skikkelse, medens han blev lydige indtil Døden“; S. 133 „da dog Sønnens Underordning kun ligger i hans sønlige Forhold (deri at han er født), medens alt det Øvriges Underordning grunder sig paa Skabningens Afmagt“; S. 146 „disse dybe og skjulte Hemmeligheder, der indtil vor Tid ere blevne ubeviste og uomtalte.“ — I Forbigaaende tillade vi os at gjøre opmærksom paa, at S. 25 Anm. skulde det deuterokanoniske Stykke af Daniel (3,32) være betegnet som deuterokanonisk, da det utvivlsomt hører til de Dele af Skriften, der maae ansees for „hellige og kanoniske“ (pro sacris et canonicis). S. 52 vilde det være tydeligere at oversætte: „(Biskopperne) indbefattede den Helligaand i den væsensene Trefoldighed og erklærede, at Sønnen i sin Menneskevordelse har antaget ikke blot et menneskeligt Legeme, men ogsaa en menneskelig Sjæl.“ S. 179 Anm. skulde der efter vort Skjøn staae Astræa, Retfærdsgudinden, istedenfor Adrastæa, Hævngudinden.

Dog vi forville os til Smaating. — Maatte denne interessante Bog finde mange Læsere. Vi kunne i den finde aandelig Styrke og Trøst under Nutidens Fortrædigheder og Forfølgelser, naar vi høre om Julians Forfølgelse, at derved „som gennem en Smelteovn kom sande og falske Christne for Dagen“ (63), eller naar vi erfare, at den humane Julian forgjæves arbejdede paa Kirkens Udryddelse med de selvsamme Midler, som ogsaa vort humane Aarhundrede har Forkjærlighed for, at han nemlig bevirkede, at Geistligheden mistede sine Rettigheder, Anseelse, Kost og Tæring, og skred endog ind imod gudindviede Jomfruer og Enker (73), at han havde stor Lyst til at fjerne Præsterne og Biskopperne fra Stæderne, idet han derved tilsigtede Forsamlingernes Opløsning, naar der Ingen var til at holde dem og ingen Lærere, eller nogen Lejlighed for Folket til at nyde Sacramenterne, hvorved det da efterhaanden vilde glemme sin Religion;

men han lod, som det var Oprør, der kunde ventes af Præsterne, og paa den Regning forbød han Eleusius, Biskop af Cyzicus, med hans udenbyes Folk Staden, uagtet der hverken var Spor af eller Tanke til noget Oprør“ (75). Naar M. kalder den underfundige Christushader „en Himmelstormer, der reiste sig imod sin Skaber“; naar han tillægger ham et „uærligt og djævleblændet Had til Christendommen“ og siger, „at han kunde været et stort Rødskab i Guds Haand, men gav sig i Hedenskabets eller Verdensaandens, det vil sige Antichristens Vold“ (76): saa bifalder han den Fordømmelse, som den upartiske Historie udtaler om den mærkelige høitbegavede, men høist ulykkelige Mand. Gjør han derimod andre Steder Forsøg paa at stille hans „Hedningesjæl“ (VII) i et mildere Lys, undskyldte f. Ex. paa en Maade (17 Anm.) hans Forbud mod Christenbørns Skolegang, medens dog selv Hedningen Ammian brændemærker det som „en Haardhed, man maatte ønske begravet i evig Taushed“ (16 Anm.); betegnes Navnet Apostat (XVII) som et „Øgenavn, der synes at maatte forståes i meget uegenlig Betydning“: saa kaster alt Dette et smukt Lys paa Udgiverens kjærlige Sindelag, som med Omhu allevegne leder efter Alt, hvad der synes muligt at kunne formindske den ulykkelige Kaisers Brøde, der dog „i Barndommen og endnu i sin Opvæxt havde nydt en christelig Underviisnings Modermælk, og selv paa Ynglingsgrænsen, før og efter Indtrædelsen i Modenheds Alder, var forbleven ved Troen“ (4), og altsaa virkelig var en Apostat i Ordets egenlige Forstand. Dog, som sagt, dette kjærlige Omdømme kan kun hædre den lærde Udgiver og gjøre os den elskværdige Olding endnu elskværdigere. Og er end vort Haab om Apostatens endelige Frelse saare svagt, saa tør vi dog med M. bevare et Glimt deraf. Muligviis var jo hans Suk: „Du har seiret Galilæer!“ — et Udtryk for Tro og fuldkommen Anger, som det guddommelige Naadeblik havde opvakt ham til. Og var det virkelig Tilfældet, da er han ligesaa vist bleven frelst i den sidste Time, som Røveren paa Korset og „vaagnet hiinsides med et

Lovet være Jesus Christus!“ (XVII).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. En i Vaticanet indtruffen Depesche melder, at den armeniske Patriark Msgr. Hassun nu er anerkjendt af Sultanen som den eneste legitime Overhyrde for de armeniske Katholiker. Det er glædeligt, at Roms Fjender ikke have kunnet udrette Noget imod de franske og østerrigske Gesandter.

— Som „Times of India“ erfarer, er Afghanistan blevet ophøiet til et Apostolisk Præfectur og blevet betroet til Selskabet „af den h. Joseph til det allerhelligste Hjerte“. Wiener Jødemoniteur, „N. fr. Presse“, bemærker dertil paa ægte jødisk Viis: „Jakub Khan vil saaledes snart faae en anden Invasion at bekæmpe.“ Maaskøe er Jødebladet blevet saa vredt, fordi det med Rette frygter for, at de katholske Missionærer ville forhindre, at Blodsugere kunne plyndre Afghanerne.

Hannover. I Nr. 2 af de af Pastor Büttner udgivne Blade fra Henriettestiftelsen om og for Diaconissegjæringen findes under Rubriken: „Hvad lærer den lutherske Katechisme om Diaconissegjæringen?“ følgende Udtalelse om Skriftemaalets Gavnlighed og Nødvendighed.

„Sjælesørgeren vil og skal være en Hjælper til indre Glæde og Frihed for den christelige Sjæl. Men hvorledes skal en Sjæl komme til Frihed fra Synd, og i Særdeleshed til Frihed fra Vanesynd, naar den ikke har Leilighed til at holde Dom over sig selv ligeoverfor Gud og Guds Stedsfortræder, og saaledes bryde Syndens Lænker? Og hvorledes skal den naae til denne indre Glæde naar dens Hovedhindring, det angstfulde Spørgsmaal, om Boden er alvorlig, ikke har fundet det rigtige Svar ved en Samtale med en Samvittighedsraad og ved en oprigtig Bekjendelse af sine Vane- og Temperamentssynder? Det er Skriftefædrenes Pligt at være de kæmpende Christne behjælpelige i dette afgjørende Samvittigheds- og Sjælearbejde som Raadgivere, som Øie og Øre. Og den, som ofte har Leilighed til af Bekymrede og Angstfulde at blive indviet i deres Sjælenød og anmodet om Raad og Trøst, han vil vide, hvor vanskeligt, hvor stort og ansvarsfuldt dette en Skriftefaders Embede er for en Menneskesjæl. Det at høre Skriftemaal er ikke en Skriftefaders stolte Rettighed men en svær og dog kostelig Pligt, som aldrig

er traadt mere levende frem for min Sjæl, end da et bekymret Menneskebarn spurgte mig: „Vil De tage det fra mig, som tynger paa mit Hjerte?“ Det at tage Byrden bort er et hedt Arbeide; men, naar det udføres i Forbarmelse, saa er det et Stykke af det Arbeide, som Frelseren udfører, naar det heder: „Sandeligen, han bar vor Sygdomme.“ Men er det at høre Skriftemaal en Skriftefaders Pligt, saa er det at skrifte et Skriftebarns Ret, som det kan gjøre Krav paa. Det er en stor Uret, at man i den lutherske Kirke siden Indførelsen af det almindelige Skriftemaal næppe har ladet Plads for Privatskriftemaalet (Ørenskriftemaalet). Det er en Uret, at man ikke gjør det muligt for det med Sjælenød og Tryk besværede Guds barn, personligt hos Pastoren at melde sig til Nadværen og saaledes at vælte Byrden fra Hjertet og modtage Absolutionen uden at det vækker Opsigt. Paa den Maade skeer det, at Tusinder af bekymrede Gemytter midt i christne Menigheder leve hen uden aandelig Trøst. Deres Samvittighedsnød voxer lavineagtig; de ere tidt opfyldte med Selvmordstanker og Mange gaae til Grunde af den for saakaldet Hypochondri udgivne Sjælenød, som da en Læge skal helbrede, eller og han ender i Sindsygens mørke Stier, da han dog havde kunnet hjælpes, naar han som vort Folk siger — havde oplukket Munden. Det er Kirkens hellige Pligt, igjen at lukke Skriftestolen op, og at give de Bekymrede o: de Bedste i Menigheden, Muligheden til at handle efter Stykket „om Skriftemaalet“ i Luthers Katechisme, at kunne bekjende for Skriftefaderen „hvad de vide og føle i deres Hjerter“.

Graz (Østerrig). Nylig traadte Oberstlieutenant, Chef for den 27. Jægerbataillon Hr. v. Aken tilbage fra Protestantismen til den katholske Kirke.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 20. April. Hvide Søndag. I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 7 og Kl. 11 stille hellig Messe; Kl. 9 høitidelig Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og annamme deres første hellige Communion. Kl. 5 Efterm. Fest- og Takkeandagt med Prædiken og „Te Deum“. — 21. M. Anselm, Biskop og Kirkelærer. 22. Ti. Soter og Cajus, Paver og Martyrer. 23. O. Georg, Martyr. 24. To. Fidelis af Sigmaringen, Mart. 25. F. Marcus, Evangelist. 26. L. Cletus og Marcellinus, Paver og Mart.

Søndagen d. 27. April. 2. Søndag efter Paaske. Levitmessén, efter hvilken Confirmationens hellige Sacrament meddeles, begynder Kl. 9. Stille Messe læses Kl. 7 og Kl. 11. Eftermiddagsandagten begynder Kl. 5.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 „ 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Aimindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Løhrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 17. Søndagen den 27de April. 1879

Indhold: Prædiken. Aflad — aldrig blot Estergivelse af Kirkens Straffe m. m. Kirkelige Efterretninger: Paris, Lourdes, England, Kjøbenhavn, Horsens.

Prædiken

for anden Søndag efter Paaske.*)

Evangelium.

Jesus sagde til Pharisæerne: Jeg er den gode Hyrde. Den gode Hyrde sætter sit Liv til for sine Faar. Men Leiesvenden og den som ikke er Hyrde, hvem Faarene ikke tilhøre, seer Ulven komme og forlader Faarene og flygter; og Ulven røver og adspredes Faarene. Men Leiesvenden flygter, fordi han er en Leiesvend og har ikke Omsorg for Faarene. Jeg er den gode Hyrde; Jeg kjender Mine, og Mine kjende Mig, ligesom Faderen kjender Mig, og Jeg kjender Faderen; og jeg sætter mit Liv til for mine Faar. Men jeg har andre Faar, som ikke høre til denne Hjord; ogsaa dem bør jeg føre til den, og de skulle høre min Røst, og der skal blive een Hjord og een Hyrde. Joh. 10, 11—17.

*) Af „Année pastorale, ou Prônes nouveaux en forme d'homélie. Par L'abbé Reyre, S. J.“ Lyon et Paris 1861.

Hvor egner sig dog det Navn, som Jesus Christus i denne Dags Evangelium tillægger sig, til at skildre den kjærlige Omsorg, hvormed han antager sig vor Frelse, og den ubeskrivelige Ømhed, hvormed han elsker os! Han siger ikke: Jeg er Kongernes Konge og Herrernes Herre, hele Verdens høieste Hersker; Jeg er eders Skaber, eders Gud, eders Dommer; Jeg er den, som afgjør eders Skæbne for al Evighed. Disse imponerende Benævnelser vilde kun indjage os Frygt. Men, fordi han fremfor Alt vil indgyde os Tillid og Kjærlighed, siger han os kun: *Jeg er den gode Hyrde*. Hvilket Vidunder af den ømmeste Kjærlighed!

Dersom en jordisk Kongesøn afklædte sig al den Glands, som hørte til hans høie Rang, dersom han forlod sin Faders Throne og kom for at stille sig lige med andre Mennesker, for at kunne være dem nyttig, og han fornedrede sig til at tjene og hjælpe dem som en Hyrde, der vogter og røgter sin Hjord: da vilde I vistnok betragte hans Adfærd som et Vidunder af Ædelmodighed, og den vilde upaatvivleligt røre Eder dybt. Men Mennesker ere ikke saa ædelmodige, at de skulde bekvemme sig til at gjøre et saadant Offer til Bedste for deres Lige, og man har aldrig seet en Kongesøn, som har gjort det. Det er ene Guds Søn, som har været saa god, saa nidkjær for vor Frelse, at han kunde forlade sin Herligheds Bolig, for at stige ned til denne Taaredal, og af Medlidenhed med os beklæde sig med vor Natur og antage Navnet: *den gode Hyrde*. Kunne vi nogensinde blive trætte af at beundre hans Godhed? Kunne vi nogensinde tilfulde paaskjønne den Kjærlighed, som han har beviist os?

Men hvad der især bør forøge vor Beundring og Erkjendtlighed er det, at han ikke har ladet det blive ved, til vort Bedste at kalde sig *den gode Hyrde*, men at han har paataget sig alle de Besværligheder og opfyldt alle de Pligter, som svare til dette Navn.

Thi hvad gjøre vel de, som villø ansces for gode og troe Hyrder? De vaage uafsladeligt over deres Hjord,

vogte og føde den; de føre den tilbage, naar den forvilder sig, raade Bod paa dens Lidelser, saa ofte den hjem søges af Sygdom, forsvare den, naar den trues af nogen Fare, ere rede til at ofre deres Liv for at frelse den; og, naar de ere nødte til at fjerne sig fra den og forlade den, og de selv ikke mere kunne vaage over den og bære Omsorg for den, saa forsømme de ikke at overgive den til en anden Hyrdes Aarvaagenhed og Omsorg, hvem de udtrykkeligt paalægge at gjøre Alt for dens Velfærd og Lykke, som de selv vilde gjøre, dersom de vare nærværende.

See her, mine Venner, hvad Jesus Christus har gjort, og hvad han alle Dage i sin Godhed vil gjøre for os, som han betragter som sine Faar og sin Hjord. Han har ikke efterlignet Leiesvenden, det vil sige den, hvem man leier for at vogte en Hjord, og som kun vogter den, fordi han har Fordeel af at gjøre det. Leiesvenden, siger han, som ikke er den sande Hyrde og Faarenes Eiermand, forlader dem, naar han seer Ulven komme, og lader den røve og adsplitte dem. Nei, saaledes har Han ikke opført sig mod sine Faar; de vare ham altfor kjære, til at han skulde overlade Omsorgen for dem til Fremmede. Det er ham selv, som først har ført dem tilbage fra de Forvildelser, hvori Vildfarelsen og Afgudsdyrkelsen havde hildet dem, for at lade dem betræde Frelsens og Sandhedens Vei. Det er ham selv, som har villet føre og veilede dem, idet han i sit Evangelium har foreskrevet dem den Vei, som de maae følge, for ikke paany at forvilde sig. Han nærer dem med sit guddommelige Ords Brød, og han er gaaet saa vidt i sin Gavmildhed, at han endog giver dem sit tilbedelsesværdige Kjød og Blod til Næring. Han har indstiftet de forskjællige Sacramenter, der ere bestemte til Lægemedler for deres Svagheder. Det er ham, som har paataget sig at forsvare dem; og, da han saae, at han ikke kunde afværge deres Fordærvelse uden at opoffre sig selv, da vægrede han sig ikke ved at hengive sit Liv for at frelse dem.

Det var først, efterat han havde bragt dette store Offer, og kun fordi han skulde vende tilbage til sin himmelske Faders Skjød, at han skilte sig fra sin Hjord; men førend han forlod den, indsatte han her paa Jorden Hyrder for at indtage sin Plads; og, da han indsatte dem, bød han dem udtrykkeligt at vaage over sine Faar, og kun at føre dem paa gode Græsgange, det vil sige, kun at undervise dem i Kirkens rene Lære, at beskærme dem mod Ulvens Vildhed, det vil sige, mod Vildfarelsens og Lasternes Gift, og, om det saa skulde være, at ofre deres Liv for at frelse dem. Vee da os, som ere eders Hyrder, Vee os, om vi fjernede os fra den guddommelige Lærers Mening og Hensigter, som er alle Hyrders Forbillede og Overhoved! Vee os, om vi, ligesom Leiesvenden i vort Evangelium, vilde være ligegyldige for eders Frelse og kun tænke paa vor egen Fordeel; om vi, istedetfor at føre eder tilbage til Frelsens Vei, lode eder roligt vandre Fortabelsens Vei; om vi, istedetfor at opbygge eder ved vort Levnets Hellighed, forargede eder ved en slet Opførsel! Da vilde Gud engang tilregne os alt det Onde, som vi havde seet igjennem Fingre med, som om vi selv havde gjort det, og vi vilde selv gaae fortabt, fordi vi ved vor Ligegyldighed havde ført eder i Fordærvelse.

Men Vee ogsaa Eder, m. V., om I, istedetfor at understøtte vor Iver, modarbejdede den! Vee Eder, om I anklagede vor Samvittighedsfuldhed i Opfyldelsen af vort Embedes Pligter for overdreven Strenghed, om I lastede os, fordi vi ville fjerne eders Børn fra usømmelige og for deres Sædelighed farlige Forlystelser, som de hengive sig til uden at forudsee de fordærvelige Følger deraf! Vilde vi virkelig være gode Hyrder, om vi kunde see disse smaa Lam uforsigtigt udsætte sig for Ulvenes Angreb, uden at opløfte vor Røst for at holde dem tilbage; og burde I ikke, langt fra at dadle vore Bestræbelser for at hjælpe dem med at bevare deres Dyd og Uskyldighed,

hellere efterligne vor Aarvaagenhed og Iver? Thi det er Eders Pligt ikke mindre end vor, at vaage over deres Opførsel og beskytte dem mod de Farer, som true deres Sjæl. I ere eders Familiers Præster, og bør derfor betragte eders Børn som en Hjord, Gud har overgivet til eders Varetægt; men er dette sandt, have I da nogen Undskyldning, naar I ikke gjøre for disse stakkels Børn hvad man altid og allevegne gjør for umælende Dyr?

Naar en Hyrde har Grund til at troe, at en Græsgang kan skade hans Faar, anseer han det for sin Pligt at holde dem borte fra den. Er et af hans Faar angrebet af en smitsom Sygdom, holder han sig forpligtet til at forhindre de øvrige fra at komme det nær. Hører han, at et vildt Dyr hænger de Skove og Marker, hvor han vilde føre dem hen, da tænker han kun paa at holde dem borte derfra. Men hvorfor bruger han al denne Forsigtighed? Ene fordi han elsker sine Faar, ene fordi han vil bevare og frølse dem.

Saasandt I da ville ansees for at være gode Fædre og Mødre, saasandt I elske eders Børn og gjerne ville bevare deres Uskyldighed: da gjører for dem hvad Hyrden, om hvem jeg nylig talte, føler sig forpligtet til at gjøre for sine Faar. Forhindrer dem fra at høre og læse hvad der kunde skade og fordærve deres Aand; thi slette Bøger og usædelig Tale ere for dem ligesaa fordærvelige, som slette Græsgange ere for Faarene. Tillader dem derfor ikke at søge Selskab med dem, som kunne fordærve dem ved deres slette Exempel; thi lastefulde Kammerater og Venner vilde for dem være det Samme som smittede Faar for en Faarehjord. Fjerner dem derfor fremfor Alt fra hvad der kunde bringe dem i Berøring med Laster og Ryggesløshed, thi slet Omgang vil gjøre dem mere Skade, end vilde Dyr kunne gjøre de Faar, som de sønderrive, fordi den vil berøve dem Sjælens Liv, der er tusinde Gange mere værd end Legemets.

Disse ere de Pligter, som Enhver af Eder bør op-

fylde mod sine Børn, dersom han vil være en god Hyrde for dem, saaledes som Jesus Christus er for os alle. Men lad det, som I skyldte eders Børn, ikke bringe eder til at glemme hvad I skyldte eders Gud og Frelser, og lærer, hvilke Pligter I have imod Ham. Efter at have sagt hvad der ovenfor er omtalt, tilføier Jesus: *Jeg er den gode Hyrde, Jeg kjender mine Faar, og mine Faar kjende Mig.* En Hyrde kjender sine Faar paa deres Udseende, skjælner dem fra hverandre og betegner dem endog ofte med særegne Navne. Men Jesus Christus, som, fordi han er Gud, er Viisdommen selv, kjender sine Faar ikke blot af Udseende, af Skikkelse og andre udvortes Ting; han kjender tillige deres Følelser og indre Tilbøieligheder; han seer, hvad der foregaaer i deres Hjerters skjulteste Folder; han kjender deres Overtrædelser og deres gode Gjerninger, deres Laster og deres Dyder; og det er dette, som bør glæde os, naar vi ere retfærdige, ligesom det maa bringe os til at skjælve, naar vi ere Syndere. Thi vi ville forgjæves give os Udseende af at være gode Faar, naar vi ikke ere det; om vi end kunne bedrage Mennesker, kunne vi dog ikke bedrage vore Sjæles guddommelige Hyrde. Vort Hykleri vilde kun tjene til at gjøre os mere skyldige i hans Øine, og han vilde med Afsky forkaste os som uværdige til at høre til hans Hjord.

Saasandt I da ville, at Han skal betragte Eder som sine troe og troende Faar, da maae I for det Første kjende ham, eftersom han udtrykkeligt siger os, at *hans Faar kjende ham, ligesom han kjender dem.* Men kunne I fortrøste Eder til at kjende ham, saaledes som I burde kjende ham? Ak! Størstedelen af de Christne have kun en overfladisk Forestilling herom: de kjende ham næsten kun af Navn, de have næsten Alle glemt hvad Religionen i deres Barndom har lært dem om ham; thi naar man vilde spørge dem om, hvem Jesus Christus er, saa vilde de blot svare paa dette Spørgsmaal med en Taushed, som vilde bevise, at de slet ikke kjende ham. Og dog, m. V., *bestaaer det evige Liv i at kjende Gud og Jesus Christus,*

som *Han har udsendt**) ; det vil sige, at, for at faae Deel i det evige Liv, maa man vide, at der er en Gud; at Jesus Christus er hans eenbaarne Søn, hans Lige, Gud ligesom Han, at denne Guds tilbedelsesværdige Søn har antaget et Legeme og en Sjæl af samme Natur som vort Legeme og vor Sjæl; at han er født af en Jomfru, at han er bleven korsfæstet for os; at han har lidt og er bleven begravet; at han er opstanden paa den tredie Dag; at han opfaar til Himlen; at han sidder ved sin almægtige Faders høire Haand, og at han engang skal komme i Herlighed for at dømme Levende og Døde.

Dette er det ophøiede Billede, som den christelige Religion giver os af Jesus Christus og hans Forløsergjerning i Apostlenes Troesbekjendelse, som vi jo Alle bør kjende, fordi den er Regelen for vor Tro. Dette er i Korthed hvad vi bør vide om vor Gud og Frelser. Men det er ikke nok at kjende ham; vi bør tillige adlyde og efterfølge ham. *Mine Faar*, siger han i Evangeliet, *hør min Røst og følg mig*; og det er, hvad vi bør gjøre, dersom vi ville gjøre os værdige til det Navn, som han her giver dem, der forblive ham troe. Vi see jo altid, at naar Hyrden tiltaler den Hjord, som han vogter, ile alle Faarene med at adlyde ham: de fjærne sig fra de Steder, som han vil holde dem borte fra, og nærme sig dem, som han vil føre dem hen til. Vilde det da ikke være beskæmmende for os, om vi viste os mindre lydige ligeoverfor vor guddommelige Hyrde, end disse ufornuftige Dyr ere mod deres Hyrder? Eller vide vi ikke, at han kun forbyder os det, som kunde skade os, at Han kun befaler os det, som er os gavnligt, at han kun vil holde os borte fra det Onde og veilede os til det Gode, at han med eet Ord kun foreskriver os det, som kan forebygge vor Fordærvelse og betrygge vor Frelse? Lader derfor lærvilligt agte paa vor gode Hyrdes Røst og gjøre os til Pligt at indrette vort Levnet efter den.

*) Joh. 17, 3.

Men lader os ikke være mindre villige til at følge ham, end til at høre ham! Lad os ogsaa heri ligne Faarene og Lammene, som vi stedse see følge den Hyrde, som vogter og veileder dem. Jesus Christus forlanger ikke Andet af os, end hvad han selv har gjort. Som den gode Hyrde har han ene stillet sig i Spidsen for os, for at veilede og opmuntre os: Han var den Første, der vandrede den Vei, som han har anvist os, og han har kun vandret den for at opfordre os til at betræde den. Jesus Christus, siger Apostlen, har givet eder et Exempel, for at I skulle efterfølge hans Fodspor*); og vilde det ikke være en utilgivelig Sløvhed og Ladhed, dersom vi vægrede os ved at gjøre hvad selv en Gud har gjort? Betragter dog, siger den Helligaand, vor guddommelige Frelseres Liv, som bør være vort Forbillede; og, naar I skulde føle Eder fristede til at beklage Eder over de Gjenvordigheder, som I maae bære, de Arbeider, som I ere nødte til at udholde, over det fattige Liv, som I maae føre: betænk da, at eders Gud og Frelser Jesus Christus ligefra sin tidligste Barndom har været fattig, og at han baade har lidt og arbeidet; betænk, at han ikke engang havde det, hvortil han kunde helde sit Hoved. Hvor liden Eders Tro da end maatte være, vil Betragtningen af hans Fattigdom og hans Lidelser styrke Eder til at udholde eders egne ikke blot med Taalmodighed, men endog med Glæde!

Vor guddommelige Overhyrde siger i Slutningen af vort Evangelium: *Jeg har endnu andre Faar, som ikke høre til denne Hjord, ogsaa dem bør jeg føre hid, og de skulle høre min Røst, og der skal blive een Hjord og een Hyrde.* Ved at tale disse Ord til Jøderne vilde Jesus give dem at forstaae, at han engang vilde kalde Hedningerne, som vare udenfor Faarestien, til at indtræde i sin Kirke, at disse Afgudsdyrkere skulde antage hans Lære, og at der da ikke skulde være mere end een Hjord, som

*) 1. Pet. 2, 21.

skulde omfatte alle Troende paa hele Jorden og kun have een Hyrde — Jesus Christus selv, synlig fremstillet i det Overhoved for hans Kirke, som Han har indsat til at være sin Stedfortræder her paa Jorden.

Denne Forudsigelse, mine Venner, er bogstavelig gaaet i Opfyldelse. Hedningerne, som vare udenfor Faarestien, ere indgangne i den og have antaget den christelige Religion, som er udbredt over hele Verden, og kun har eet synligt Overhoved paa Jorden og eet usynligt i Himlen. Vi ere jo Alle indgangne i den og blevne Faar af Jesu Christi Hjerd. Men lader os vel betænke, at dette ærefulde Navn ikke vil nytte os, naar vi ikke lærvilligt høre den gode Hyrdes Røst og holde hans Bud, naar vi ikke følge hans Exempel og føre os hans Naadegaver og Velgjæringer til Nytte. Lader os derfor vogte os for, ved vor Ulærvillighed at paadrage os den Bebreidelse, som han gjorde Jøderne, da han sagde dem, at deres Vantro og sædelige Udskeielser gjorde dem uværdige til at være hans Faar. Lader os ogsaa vogte os for at ligne de slette Christne, som lukke Øret for den gode Hyrdes Røst, for kun at agte paa deres Lidenskabers Indskydelser, og derfor ere utroe Faar, som udsætte sig for, paa Hævneus store Dag at blive stillede blandt Bukkene, der ville blive Gjenstand for hans retfærdige Vrede. Lader os tvertimod befitte os paa, ved vore Gjærningers Hellighed at gjøre os værdige til, at vor gode Hyrde, som da skal blive vor retfærdige Dommer, kan vedkjende sig os som sine troende Faar og gjøre os deelagtige i den evige Salighed, som engang vil blive deres Løn!

Aflad — aldrig blot Eftergivelse af Kirkens Straffe m. m.

L. Nylig, da vi eftersaae hvad vore danske Bøger sige om den katholske Aflads Væsen, glemte vi mærkeligtviis en Mand, som vi mindst af alle burde have forbigaaet, jeg mener Biskop Martensen. Imidlertid har jeg nu oprettet, hvad vi dengang forsømte, og spurgte hans „Katholicisme og Protestantisme“ tilraads. Bogen karakteriserer sig vistnok som Leilighedsskrift; den røber i det Hele en stærkt animeret Stemning; om nogle Spørgsmaal vilde Biskoppen udentvivel under andre Forhold have udtalt sig lempeligere overfor Katholikerne: men, hvad Aflad angaaer, da maa jeg sige, at det har glædet mig meget at finde den hos ham defineret ikke som Syndsforladelse, men som „Eftergivelse af timelige Straffe“. Derved er jeg ydermere bleven bestyrket i, hvad jeg forresten ikke kunde tvivle paa, — at din Begrebsbestemmelse virkelig er den rigtige.

C. Det glæder mig endnu mere end Dig (og det haaber jeg, ikke saa meget for min Skyld, som for Sagens og Sandhedens Skyld), at en Mand af Dr. Martensens Autoritet og Betydning taler saaledes. Vi Katholiker ere meget beskedne. See — at anerkjende og bevidne den erkjendte Sandhed, er unægteligt enhver hæderlig Skribents hellige Pligt; at forvanske Sandheden og tillade sig løgnagtige Fremstillinger af Modstandernes Anskuelse er noget saa Afskyeligt, at det ikke kan revses skarpt nok. Thi det Bud: „Du skal ikke sige falsk Vidnesbyrd, Du skal ikke lyve, Du skal ikke fornægte Sandheden eller udgive for Sandhed, hvad der ikke er Sandhed, — dette Bud skal gennemtrænge alle vore Forhold.“*) Navnlig bør en Forfatter holde sig dette efterretteligt, og det desto samvittighedsfuldere, jo større den Vægt er, som Lærdom, Navn og Stilling give hans Ord. Men alligevel, vante til at høre saa mange og bedrøvelige Forvanskninger af vor Tro og Religion, føle vi en Slags Taknemmelighed mod enhver Modstander, der viser sig sandhedskjærlig overfor os og lader os vederfares Retfærdighed.

L. Heller ikke siger Martensen, at Aflad blev ligefrem

*) Martensen. Eth. II, 259.

solgt; meget mere tilstaaer han, at der fordredes oprigtig Anger og alvorligt Forsæt, og at det kun var en Misforstaaelse, naar man meente at kunne tilkjøbe sig Syndsforladelse. „Paverne have sagt, at de, som kjøbte Afladsbreve, tillige skulde føle en oprigtig Anger og forøvrigt befittede sig paa at føre et christeligt Levnet.“*)

C. Takket skal Biskoppen altsaa være for sit dobbelte Sandhedsvidnesbyrd, at hverken er Aflad Syndsforladelse, eller nogensinde solgt for Penge.

L. Dog nu kommer et „Men“.

C. Min Glæde skal altsaa ikke være ublandet? Naa — lad høre det „Men“, der kommer!

L. „Ja“, siger han sammesteds, „Paver have sagt det — at Anger og Omvendelse ere Betingelser for at vinde Aflad —, men de have sagt det saaledes, at Ingen kunde høre det, og at dette om en oprigtig Anger først efter den lutherske Reformation er blevet en Smule hørligere betonet af dem.“

C. En mærkelig Modsigelse! Altsaa Paven har talt saa høit, at Dr. Martensen hører hans Stemme endnu den Dag idag, — efter halvfjerde Aarhundreders Forløb, — men skal ikke have talt høit nok, til at hans Samtidige kunde høre det.

L. Sandt nok, det lyder lidt urimeligt.

C. Vi høre den pavelige Formaning til Anger og Omvendelse i Afladsbrevene, hvori den tydeligt og bestemt gives os, efter hvad vi nys læste derom. Og disse Afladsbreve fik enhver Enkelt for at gjenne læse og gjemme dem.

L. Men, kjære Ven, Du synes ganske at glemme, at de vare udstedte paa Latin og i lærde Udtryk, saa Lægmand hverken forstod disse kirkelige Udtryk eller overhovedet Sproget;

C. men dog let kunde lade sig dem oversætte og forklare. Dette maatte skee, da Modtageren erholdt Naadesbeviser, som han nøie maatte kjende til, fordi det vedkom det daglige Liv. Og det kunde let skee, da enhver dannet Mand dengang havde Færdighed i at tale og forstaae Latin (jeg havde nær sagt: større Lethed end nutildags; dog, det kan nok være tilraadeligt ikke at sige Alt, hvad man tænker). — Desuden bleve Børn og Voxne ved

*) Kath. og Protest. S. 86.

Katecheser og Prædikener dengang underviste i Katechismus ligesafuldt som nutildags. Nuomstunder veed ethvert katholsk Barn, at Afiad forudsætter Syndsforladelse. Man behøver derfor kun at sige til en Katholik: Du kan vinde en fuldkommen Afiad mod at faste een Dag med streng Abstinent, at give en Almisse og sex Gange at bede i en Kirke efter den h. Faders, Pavers Mening; saa er det allerede nok at han ogsaa maa modtage Bødens og Alterets Sacrament, det behøver man ei engang at sige ham; det falder af sig selv.

L. Da er det vel ogsaa en eensidig Opfattelse, naar Martensen siger, at „nuomstunder kan i den papistiske Kirke Afiad erholdes for Almisser, andægtigt Besøg af forskjellige Kirker og andre Gjæringer af lignende Værdi“?

C. Er det hans Ord?

L. Ja; vær saa god at see! Overtyd Dig selv. Her staaer det, S. 87.

C. Virkelig? Ja, det er i Sandhed en meget eensidig Opfattelse, da Hovedsagen: Omvendelse, Anger, Skriftemaal, Syndsforladelse, lades ganske upaaagtet. — Og der, paa S. 86 siger han endog: „Hvad betyder denne Fordring — om oprigtig Anger — naar Angeren, det Personlige, ikke destomindre bliver omsat i det Tinglige, i Pengene? — Hvad Navn skal man give denne Paastand?

L. Jeg skal nok lade være at sige Dig det; jeg vil hellere forsøge at forsvare eller i det mindste undskylde vor berømte Lærer; jeg tænker nemlig som saa: Biskoppen kan ikke ville have sagt det om Nutiden, da han jo indrømmer, at dette om en oprigtig Anger efter Reformationen er blevet hørligere betonet af Paven. Han maa altsaa interpreteres „benigne“, paa en velvillig Maade, og siges at have forstaaet det om Tiden før Reformationen, førend Evangeliets klare Lys oprandt, og „en Anden kom, der prædikede høit og lydeligt, saa det kunde høres over hele Christenheden, om den sande Anger og Omvendelse“.

C. Nei, nei. En saa hensynsfuld Udlæggelse er aldeles umulig, hvor gjerne man end vilde give hans Ord en saadan. Han siger udtrykkeligt begge Dele: hvad betød denne Fordring om oprigtig Anger dengang, i det 16. Aarhundrede? og: hvad betyder den nu? Og for det andet: heller ikke om Reformationstiden tør hin Anke indrømmes at være berettiget. Jeg gjentager: Som det er nutildags, saaledes har det ogsaa været dengang. Det

vilde just ikke være et Tegn paa Beskedenhed, naar vi vilde indbilde os, at Forstaaelse og Oplysning først er kommen ind i Verden med os.

L. Rigtignok. Men det kan dog vel Ingen tvivle paa, at Oplysningen for et halvt Aarhundrede tilbage ikke stod paa et saa høit Trin som nu, endsige for næsten firehundrede Aar siden.

C. Det skal jeg ikke nægte, skjøndt det smager lidt af de gængse Fordomme og forslidte Phraser om Middelalderens og Papismens Mørke og Evangeliets klare Lys, om Katholikernes Dumhed og om, at Oplysningen i protestantiske Egne staaer paa et høiere Trin end i katholske! Phraser, som dog skulde skamme sig ved at blive gjentagne i vore Dage, hvor Jernbaner have gjort hele Verden tilgængelig, ogsaa de katholske Sydlande let tilgængelige for Nordboere. Dog, lad os ikke trættes herom. Det gaaer os ellers, som det gjerne gaaer i en Samtale: vi forville os paa Afveie og slippe vor Hovedgjenstand, Afladen. Nu siger jeg kun Saameget: I det sextende Aarhundrede og tidligere reiste man endnu ikke med Damp og corresponderede endnu ikke med Telegraph; heller ikke kunde de Fleste læse og skrive; kort sagt, af profane, verdslige Kundskaber havde Menigmanden færre. Men Fromhed og Religiositet og religiøse Kundskaber har Kirken aldrig forsømt at pleie baade i Børnenes og i de Voxnes Hjerter.

L. Din saaledes begrændsede Paastand skal jeg idag ikke modsige; thi jeg synes ogsaa, at vi have forvildet os en Smule. Altsaa tilbage til Aflad og Martensens Udtalelser om samme. Biskoppen har nemlig endnu et tredobbelt „Men“ mod Afladens Væsen.

C. Lad mig høre disse tre Indvendinger. Jeg er spændt derpaa.

L. Han siger*):

1) Først i Tidernes Løb vænnede Kirken sig til at sætte sig selv i Guds Sted og betragtede sine Kjendelser som Guds Kjendelser.

2) Men oprindelig var Aflad en Eftergivelse af Kirkens Straffe, ikke af Herrens Straffe.

3) I Middelalderen mente man, at Paven ogsaa kunde udløse Sjælene af Skjærsilden, ja at han kunde paa een gang gjøre hele Purgatoriet**) tomt.

*) S. 84. 85.

**) Det kirkelige latinske Navn for Skjærsild.

C. Tak skal Du have for denne Meddelelse! Det er mig kjærkomment at høre disse tre Paastande saa reent ud fremsatte. De indeholde baade Sandt og yde os Anledning til at sige et Ord om det Spørgsmaal, vi rørte ved*), uden at gaae ind derpaa:

Har Kirken virkelig Magt til at meddele Aflad d. v. s. til at eftergive Syndestrafen paa Herrens Vegne?
(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Paris. Den franske Gesandt i Constantinopel, som dog ellers ved utvetydige Kjendetegn har lagt sit republicanske Sindelag for Dagen, maa høre ilde for, at han i Fællelskab med den østerrigske Gesandt har gjort sin Indflydelse gjældende hos Sultanen i det Øiemed, at denne dog endelig maatte vise Katholikerne Retfærdighed. D'Hr. Gambetta og hans radicale Meningsfæller kunne nemlig ikke opgive Haabet om, at al Verden absolut maa blive enig om at ødelægge den Kirke, som ene og alene er istand til med Tiden at faae Bugt med alle samfundsfjendtlige Elementer.

Lourdes. I sidste Numer af „Annales de Notre-Dame de Lourdes“ læser man: „Den 28. Februar kom Hs. kgl. Høihed Prindsen af Wales til Lourdes i et fugtigt og koldt Sneveir. Han besaa Basilikaen, Krypten og Grotten med stor og alvorlig Opmærksomhed. Prindsens værdige og ærfrygtsfulde Holdning gav tydeligt tilkjende, hvor dybt han var rørt af religiøse Følelser. Ved Afskeden sagde han, at han ikke havde ventet i dette vantro Aarhundrede at finde et Sted i Frankrig, hvor Troen fremtræder paa saa glimrende en Maade.“

England. Hele England tager Deel i Glæden over den forestaaende Ophøielse af P. Newman til Cardinal-

*) Ovenfor S. 225.

værdigheden. Biskopper, Domherrer, Præster, Grever og Parlamentsmedlemmer gratulere Oldingen til den nye Værdighed. Dr. Newman er jo en Prydelse for den lærde Verden og staaer saa høit, at selv Protestanter holde det for en Ære at gratulere ham. Han er født den 21. Februar 1801.

Kjøbenhavn. Den høitidelige Indvielse af den nye katholske Kirkebygning i Randers — hvorom „Berl. Tidende“ kort efter bragte en Meddelelse — fandt Sted Søndagen d. 30. Marts. Den hellige Handling udførtes ved Hr. Pastor von Euch, ifølge særlig Indbydelse fra Stedets første Præst, Hr. Dr. Niehaus. For at byde Menigheden Leilighed til strax at øse af de Naadens Kilder, som aabnes for alle Troende i Kirkens indviiede Helligdomme, holdt Hr. Pastor Zurstrassen om Aftenen paa selve Indvielsesdagen og de følgende syv Dage en Række af Missionsprædikener, som fulgtes af den talrige Tilhørerskare med spændt Opmærksomhed og umiskjendeligt Bifald. — Maatte det nye Gudshuus udbrede Lys og Velsignelse over mange modtagelige Sjæle.

Horsens. I de sidste Dage af den stille Uge og i begge Paaskehelligdage har Hr. Pastor Zurstrassen ogsaa her holdt offentlige Missionsforedrag over de fornemste evige Sandheder, hver Dag to. Deeltagelsen fra Menighedens Side var overordenlig roesværdig og saa talrig som det meget indskrænkede Rum i vort lille St. Josephs Capel tillod. En ualmindelig talrig Communion i Helligdagene var det iøiensynligste Beviis paa den gavnlige Virkning af den nidkjære Prædicants sjælfulde og indholdsrige Foredrag.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 4. Mai efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 27. April. 2. Søndag efter Paaske. I Sct. Ansgars Kirke holdes stille Messe Kl. 7 og Kl. 11; Kl. 9 Levitmesse, efter hvilken Confirmationens hellige Sacrament meddeles. Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken. — 28. M. Paul af Korset, Bekj. 29. Ti. Petrus, Martyr. 30. O. Catharina af Siena, Jomfru. 1. Mai. To. Philippus og Jacobus, Apostle. 2. F. Athanasius, Biskop og Kirkelærer. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 3. L. Korsets Finding.

Søndagen d. 4. Mai. 3. Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skytsfest.

Søn- og Fesdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 " 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 " 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 " 7 og 11 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 " 9 Stille Messe i Sct. Knuds Capel.
 " 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 " 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 " 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14 og i Hospitalet.
 " 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 " 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 " 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 " 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 " Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Efterm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 18.

Søndagen den 4de Mai.

1879

Indhold: Prædiken. Afsad — aldrig blot Eftergivelse af Kirkens
Straffe m. m. Kirkelige Efterretninger: Østerrig, Fulda,
Würzburg.

Prædiken

for tredie Søndag efter Paaske.

Evangelium.

Endnu en liden Stund, og I skulle ikke see mig mere, og atter en liden Stund, og I skulle see mig; thi jeg gaaer til Fæderen. Da sagde nogle af hans Disciple til hverandre: hvad er dette, som han siger os: En liden Stund, og I skulle ikke see mig, og atter en liden Stund, og I skulle see mig; og: Jeg gaaer til Fæderen? De sagde derfor: hvad er det, han siger: om en liden Stund? Vi vide ikke, hvad han taler om. Men Jesus vidste, at de vilde spørge ham, og han sagde til dem: I spørge hverandre om, at jeg sagde: Endnu en liden Stund, og I skulle ikke see mig, og atter en liden Stund, og I skulle see mig. Sandelig, sandelig siger jeg eder: I skulle græde og klage, men Verden skal glæde sig; I skulle være bedrøvede, men eders Bedrøvelse skal forvandles til Glæde. Naar Kvinden føder, har hun Bedrøvelse, fordi hendes

Time er kommen; men, naar hun har født Barnet, kommer hun ikke mere den Trængsel ihu af Glæde over, at et Menneske er født til Verden. Ogsaa I have vel nu Bedrøvelse; men jeg vil see eder igjen, og eders Hjerte skal glædes, og Ingen skal tage eders Glæde fra eder. Joh. 16, 16—22.

Jesu Christi Hensigt med at tale disse Ord til sine Apostle var, at sige dem noget Trøstende, at formilde den Smerte, som hans Død vilde forvolde dem; og det var i denne Hensigt, at han begyndte med at sige: *Endnu en liden Stund, og I skulle ikke see mig mere, og atter en liden Stund, og I skulle see mig; thi jeg gaaer til Faderen.* De skulde snart ikke see ham længere, eftersom det jo var Aftenen før hans Død, at han talte disse Ord; men de skulde see ham igjen, fordi han tre Dage efter skulde opstaae og vise sig for dem, indtil han atter gik bort, for at tage Sæde ved sin himmelske Faders høire Haand.

Dette var Meningen med disse Ord; men, som for at skaane deres Smerte, og maaskee for at prøve deres Tro, talte Herren ikke udtrykkeligt enten om sin Død, eller om sin Opstandelse; og hans Disciple, som endnu ikke vare oplyste af den Aand, som skulde forklare dem alle hans Taler, forstode ham ikke, men sagde til hverandre: *Hvad er det han siger os: Om en liden Stund skulle I ikke see mig; og atter om en liden Stund skulle I see mig; og: Jeg gaaer til Faderen?* De sagde derfor: *Hvad er det, han sagde: om en liden Stund? Vi forstaae ikke, hvad det er han taler om.*

Vi finde ofte, mine Venner, i Religionens Sandheder den samme Dunkelhed, som Apostlene fandt i disse deres guddommelige Mesters Ord. Vi fatte dem ikke, fordi de indeholde Hemmeligheder, der naae ud over vor Forstand. Men kan det undre os? Et kortsynet Menneske kan ikke

see Ting, der befinde sig i længere Afstand fra ham, og saaledes er det ogsaa med os. Guds Tanker ere saa høit ophøiede over vore, som Himlen er ophøiet over Jorden. Vi maae da ikke undre os over, at vi ikke kunne forstaae dem; de vilde ikke være denne uendelig store og uendelig vise Gud værdige, dersom de kunde begribes af et saa lille og saa indskrænket Væsen som Mennesket.

Taler f. Ex. engang til et Barn! Om end I sige det Ting, der ere nok saa sande, nok saa fornuftige — det vil alligevel ikke forstaae dem, fordi det er et Barn, fordi det, som I sige det, er over dets Alders Fatteevne. Heri have vi et tro Billede af vort Forhold til Gud. Vi ere, hvad Forstand og Erkjendelse angaaer, langt ringere i Sammenligning med Gud, end et Barn er, naar man sammenligner det med et voxent Menneske. Det er derfor ganske i sin Orden, at vi ikke tilfulde kunne fatte det, som Gud har aabenbaret os. Men ligesom Barnet troer hvad dets Forældre og Lærere sige det, hvor langt det end er fra fuldkomment at forstaae det, saaledes bør ogsaa vi, om vi end finde de Mysterier ubegribelige, som Herren har aabenbaret os, ikke desto mindre troe dem med endnu fastere Tillid, end Barnet troer hvad man fortæller det. Og hvorfor? Fordi Mennesker kunne falde i Vildfarelse og vildlede andre Mennesker, medens det er umuligt, at Gud kan tage fejl og bedrage os for Sandheden. Lad da os være ligesaa enfoldige, ligesaa lærvillige, som man sædvanligt er i den barnlige Alder; og, naar det gjælder om, hvad vi skulle troe, lad os da agte paa den Lære, som Jesus Christus gav sine Apostle, dengang han stillede et Barn midt iblandt dem og sagde: *Naar I ikke blive som Børn, skulle I ikke indgaae i Himmerige.*

Apostlene lagde sig disse Ord paa Hjerte og troede, uden at tvivle, Alt, hvad deres guddommelige Herre sagde dem, om de ogsaa ikke fuldkomment forstode det; men da de alligevel nu, ifølge en alle Mennesker medfødt Nysgjerrighed ytrede Ønske om at forstaae hvad han meente,

og just vare i Begreb at bede ham om en Forklaring af hans Tale: sagde Jesus, som vidste, at de vilde spørge ham: *I spørge hverandre om, hvad jeg sagde: Om en liden Stund, og I skulle ikke see mig, og atter om en liden Stund, og I skulle see mig. Sandelig sandelig siger jeg eder: I skulle klage og græde, men Verden skal glæde sig. I skulle være bedrøvede, men eders Bedrøvelse skal forvandles til Glæde.*

Jesus saae altsaa det, som rørte sig i hans Apostles Tanker; thi hvorledes skulde han have vidst, at de vilde spørge ham, dersom han ikke i sin uendelige Viisdom havde erkjendt det? Thi, var der vel i den Samtale, som Disciplene havde ført med hverandre, endog kun et eneste Ord, som antydede det Spørgsmaal, de vilde gjøre ham? Nei, mine Venner, de havde jo ikke sagt Andet, end at de ikke vidste, hvorom han talte til dem. Naar Jesus da vidste, at de vilde spørge ham, da var det, fordi han, i Kraft af sin uendelige Viden, som Skrivten udtrykker sig, seer det Skjulte ikke mindre klart end det som skeer aabenlyst, og kjender vore Tanker og vore hemmeligste Ønsker. Ja, mine Venner, Intet kan skjule sig for denne vor høieste Herres Øine; Alt er nærværende for ham, og hans Blik trænger ind i vore Hjerters og vore Tankers skjulteste Folder. Dersom I da frivilligt og med Velbehag omgaaes med onde Tanker og slette Ønsker og Attraaer, dersom I hemmeligt udkaste Planer til Hevn, dersom I i eders Hjerters nedkalde Død og Fordærvelse over eders Uvenner: da undgaaer Intet af alt dette hans Alvidenhed. Saasandt man da ligesaa fuldt fortørner ham ved sine Tanker og Begjæringer som ved sine onde Gjerninger, og saasandt han udtrykkeligt selv siger os, at den, som har Villien til at gjøre det Onde, allerede har begaaet Synden i sit Hjerte: da paadrager den onde Tanke og den syndige Attraa Eder ligesaa stor Skyld i Hans Øine, som den slette Handling. Dette har jeg troet at burde erindre Eder om, for at bringe et stort Antal Christne ud af deres Vildfarelse, naar de troe, at

man kun fortørner Gud ved forbryderiske Handlinger, og, i Medfør af denne falske Forestilling, i Bodens Domstol ikke anklage sig for, enten at have tænkt eller villet noget Ondt. Vistnok er det kun onde Handlinger, som gjøre os brødefulde i Menneskers Øine; men onde Tanker og onde Lyster, som vi frivilligt dvæle ved, ere nok til at gjøre os brødefulde i Guds Øine; og det er dette, som opfordrer os til, med den største Opmærksomhed at vaage over vore Tanker og vort Hjerte, for ikke at tænke eller ønske Noget af alt det, som strider imod Guds Lov.

Men der var Intet utilbørligt eller ondt i Apostlenes Tanker og Ønsker: de vilde jo kun vide, hvad der var Meningen med de Ord, som Jesus havde talt til dem. Dog — vor guddommelige Frelser troede ikke at burde tilfredsstille deres Nysgjerrighed; han vilde, at de skulde gjøre en Erfaring om det Fortjenstlige ved at troe. Istedetfor at forklare dem sine Ord sagde han blot, som I have hørt: *I skulle klage og græde, men Verden skal glæde sig; I skulle være bedrøvede, men eders Bedrøvelse skal forvandles til Glæde.*

De græd og klagede, disse troe Apostle! Og maatte de ikke føle den meest levende Smerte? Den følgende Dag skulde de see Herrens Fjender bemægtige sig hans tilbedelsesværdige Person. De skulde see ham slæbt som en Forbryder gennem Jerusalems Gader; og de erfarede under deres Flugt, at det Had, der ophidsede Alle imod ham, gik saavidt, at man korsfæstede ham under de yderligste Bespottelser og Forhaanelser. Havde de da ikke Grund til at græde? Men Jøderne, som havde overgivet den, hvem de begræd, til Døden, skulde triumfere over deres Seir og glæde sig over hans Undergang, som en Seirherre fryder sig ved at bemægtige sig Byttet, naar han har slaaet sine Fjender til Jorden.

Men man skulde snart see Alt tage en anden Vending. De forblindede og grusomme Jøder, som havde glædet sig over Herrens Død, bleve ikke mange Aar derefter sørgelige Offere for hans retfærdige Straffedom. De iblandt dem,

som ikke faldt for Fjendens Sværd, eller omkom af Hunger, havde den Sorg at see deres Stad ødelagt, deres Tempel nedbrudt, deres Medborgere ihjelslagne, adspredte eller fordømte til det haardeste Slaveri. Saaledes blev deres Ulykke hundrede Gange mere beklagelig, end deres Glæde havde været levende. Apostlene derimod, hvem deres guddommelige Velgjørers Død havde nedsænket i den dybeste Bedrøvelse, bløve snart trøstede over deres Tab ved den usigelige Glæde, som Visheden af hans Opstandelse bragte dem. Efter seirrig at være fremgaaet af Graven viste han sig gjentagne Gange for dem i en Tid af fyrretyve Dage; de havde den Glæde at betragte hans Skikkelse, at see hans Ansigt, at høre hans Røst, at berøre hans Saarmærker, at tale med ham, at spise med ham, at see ham for deres Øine hæve sig til Himlens Høider. Saaledes blev *deres Bedrøvelse forvandlet til Glæde*, som Jesus havde forudsagt dem.

Men denne Forudsigelse angik ikke blot Apostlene; den gjælder alle Christne; thi der er Ingen iblandt os, til hvem Herren ikke har sagt, ligesom til Apostlene: I skulle græde og klage, men Verden skal glæde sig; I skulle være bedrøvede, men eders Bedrøvelse skal forvandles til Glæde. Ja, hvem er der iblandt os, som ikke har Noget at bedrøves og græde over? Hvad er vort Liv andet, end en Række af vedvarende Kummer og Fortrædeligheder? Hvad have ikke fremfor Alle I at taale og lide — I, hvem eders Stilling og eders Fattigdom fordømmer til uafbrudt strengt Arbeide — I, som maae erhverve eders daglige Brød i eders Ansigts Sved, og ere nødte til, uden Ophør at bære Dagens Byrde og Hede, og kun synes at leve for at arbeide og lide? Og midt i det Mørke, som omgiver eder under denne daglige Kamp for Livets Ophold, see I dem, der i denne Verden ansees for lykkelige, hengive sig til alle Livets Glæder og Nydelser; I see dem i Besiddelse af Æresposter og Rigdomme, see dem svømme i Overflødighed og tilfreds-
 stille alle deres Ønsker og Lyster! Deres tilsyneladende

Lykke frister Eder maaskee til at klage over eders Skjæbne og til at misunde dem deres sorgfrie Tilværelse, ja maaskee endog til at knurre mod Forsynet. O, lærer dog idag, at frigjøre eder for denne Vildfarelse og at trøste eder over eders Trængsler og Lidelser!

Thi mærker Eder vel, m. V.: Seet i Religionens Lys — og den bør jo være den eneste Regel for vort Omdømme — ere disse Verdens og Lykkens Skjødebørn, der synes eder saa gunstigt stillede, langt fra at være lykkeligere, end I ere; ja de ere det endog langt mindre end I. Jesus har ikke sagt: Salige ere de, som altid ere glade! men han har sagt: Salige ere de som græde! Han har ikke sagt: Vee eder, som lide! men han har sagt: Vee eder, som lee! Han har aldrig priist de Riges Lykke, men ofte anpriist de Fattiges Kaar. Han har ikke lært os, at vi, for at blive salige, maae skikke os lige med Verden og dens lykkelige Børn; men han har udtrykkeligt sagt, at vi maae ligne Ham, saafremt vi ville fortrøste os til at høre til hans Udvalgte; og I vide Alle, m. V., at Hans hele Liv var en stedse vedvarende Række af Lidelser, Ydmygelser, Arbejder og Bekymringer.

Er dette saa, har jeg da ikke havt Grund til at sige, at, om eders Liv end er nok saa besværligt og byrdefuldt, saa ere I dog lykkeligere end dem, hvis Dage henrinde i Rigdommens, Ærens og de jordiske Nydelsers og Forlystelsers Skjød? Thi — lader eder ikke bedrage — seet endog blot med Fornuftens Øine, bestaaer jo et Menneskes Lykke ikke i at have Meget, men i at nøies med det, som han har. Men, da man næsten aldrig lader sig nøie dermed og altid vil have Mere, jo mere man har: saa mene sig alle disse Rige og Store i denne Verden, hvis Skæbne synes Eder at være saa glimrende og ønskelig, ingenlunde at være lykkeligere end eder; og ligesom I misunde dem deres Rigdomme og Anseelse, saaledes misunde de alle dem deres Lykke og Storhed, som ere rigere og mere ansete end de selv. Men om endog deres Skæbne her i Verden virkelig var blidere end eders, hvor længe

vil deres Lykke vare? Kun nogle Aar! og efter denne korte Tid vil Døden berøve dem Alt, hvad der gjorde dem lykkelige: efter denne korte Tid vil deres Glæde blive afløst af Bedrøvelse. I derimod, I skulle en Tid lang, ja maaskee hele eders Liv igjennem, udholde Fornedrelsens, Arbeidets og Nødens barske Tilskikkelser; men, naar I bære eders haarde Skæbne med Hengivelse og Taalmodighed, skulle I finde en rig Erstatning derfor i den kostelige Løn, som Jesus Christus har lovet dem, som efterligne hans Ydmyghed, hans Fattigdom, hans Kjærlighed til Lidelser. Ere da ikke I langt lykkeligere? og burde I ikke, langtfra at beklage eders Skæbne, snarere glæde eder over den? Burde I ikke foretrække den for de Riges, de Stores og denne Verdens indbildte Lykkeliges?

Dersom man gav Eder Valg imellem to Vøie, og man, for at lede eders Valg, sagde til Eder, idet man pegede paa dem begge: Den ene af de Veie, som I her see, er rig paa Alt hvad der kan indbyde til at betræde den; den er lige, bred og bestrøet med Blomster. Man finder der kjølig Skygge, hører Bækkenes Rislen, seer sig omgivet af skønne Landskaber; kort sagt, Alt er der behageligt og henrivende, Alt bidrager til at gjøre den tillokkende og bekvem at vandre paa. Men ligesaa meget som man i Begyndelsen befinder sig vel ved at følge den, i lige saa høi Grad fortryder man tilsidst at have vandret den, fordi den ender ved en forfærdelig Skraaning, og man, ved at vandre frem paa den, umærkelig glider ned i en skrækkelig Agrund, hvor man ikke øiner nogen Udsigt til Redning.

Den anden Vei derimod er snever, besværlig at vandre og ofte begroet med Torne. Man støder idelig paa Hindringer og befinder sig i Fare; man trættes under uophørlige Anstrængelser for at holde sig opreist, for at kunne gaae og komme videre; men, har man havt Mod nok til at tilbagelægge den og naaer det Maal, den fører til, befinder man sig med Eet paa et yndefuldt Sted, hvor

man stedse indaander en mild og oplivende Luft, hvor man, ligesom i det forjættede Land, overalt seer Strømme af Mælk og Honning, — et Hvilested, hvorfra al Kummer og Sorg er banlyst, hvor man ikke mere er udsat for at lide Ondt, men for bestandigt skal forblive i en fredelig Besiddelse af Alt, hvad der tjener til at gjøre os fuldkommen lykkelige.

Jeg spørger Eder nu, m. V.: Naar I skulde vælge imellem disse to Veie, maatte det da ikke blive den anden, som, trods alle dens Besværligheder, afgjorde eders Valg? Nu vel! Denne Vei er netop den Stilling, som Forsynet har anviist Eder. Den er haard og besværlig, men den fører til evig Salighed. Skulde denne ene Grund ikke være nok til at bestemme eders Valg, til at foretrække den for de forgængelige Lykkens Goder, hvilke I misunde de Rige i denne Verden, som dog efter Religionens Grundsætninger have al Grund til befrygte, at deres kortvarige Lykke vil blive afløst af en evig Jammer og Elendighed? Hører derfor op med at misunde dem deres Skæbne og med at klage over eders egen! Tænk en paa at gjøre eders Lidelser fortjenstlige ved at udholde dem for Guds Skyld og ofre dem til Gud! Og, for at opmuntre eder dertil, betragter da ret ofte den Løn, hvormed eders rundhaandede Gud vil krone dem!

Naar Kvinden føder, siger Herren i Evangeliet, har hun Bedrøvelse, fordi hendes Time er kommen. Men naar hun har født Barnet, kommer hun ikke mere den Trængsel ihu af Glæde over, at et Menneske er født til Verden. Ogsaa I, tilføier vor guddommelige Frelser, have vel nu Bedrøvelse; men Jeg vil see eder igjen, og eders Hjerte skal glædes, og Ingen skal tage eders Glæde fra eder.

Intet egner sig mere til at besjæle os med dette Sindelag, end denne Sammenligning. Vi finde os under vort nærværende Liv stedse mere eller mindre udsatte for Hjerteangst og Lidelser, som en Kvinde, der lider Fødselsmerter; men naar vi engang skulle see Herren i hans

Herligheds Bolig, naar vi faae Deel i den Salighed, som vil blive Frugten af vore nærværende Trængsler, da skulle vi, ligesom denne Kvinde, glemme al den Smerte og Bedrøvelse, som de have forvoldt os, og vi skulle føle en Glæde, som er endnu mere levende end den, hun føler ved at have født et Menneske til Verden; thi det er jo ikke vist, at dette Barn vil gjøre hende lykkelig, og man har derfor altid sagt, at Børn sædvanligt volde deres Forældre mere Kummer og Sorg, end de berede dem Trøst og Glæde. Men saaledes vil det ikke være med den Glæde, som skal afløse dette Livs Bekymringer og Lidelser. Denne Glæde vil ikke være blandet med nogen Bitterhed, og Jesus forsikrer os selv, at Ingen skal kunne tage den fra os.

Lader os da, mine Venner, Intet forsømme for at fortjene den, og lad os i det mindste, for at sikre os Himlens evige Salighed, gjøre det Samme, som man hver Dag gjør for at vinde denne Verdens skrøbelige og forgængelige Goder. Landmanden, siger Apostlen Jacob, udholder taalmodig sit besværlige Arbeide, fordi han venter at høste dets Frugter.*) Der er jo Ingen iblandt Eder, som frygter for at udmattes under sit Arbeide med at dyrke og besaae sin Mark; thi Haabet om en rig Høst gjør Eder ufølsomme for al den Anstrængelse, som I maae anvende for at erholde den. Og dog, m. V., denne Høst kan slaae feil, og den slaaer desværre kun altfor ofte feil. Men de Frugter, som I have Ret til at vente af det, som I gjøre for Gud, de ville aldrig udeblive; og det vil ikke være med disse Frugter, som med dem, som eders Høst bringer Eder. De ville ikke forskaffe Eder kun nogle timelige Fordele, men forhverve eder en Ære og Salighed, som aldrig faaer Ende. Dette være da den eneste Gjenstand for eders Bekymringer og Anstrængelser! Hvadsomhelst I end maatte gjøre — I vilde aldrig opnaae nogen fuldkommen Lykke her paa Jorden; men, naar I arbeide

*) Jac. 5, 7.

for Gnd, naar I tjene Gud, naar I elske Gud, da kunne I være forvissede om at blive evig salige i Himlen!

Aflad — aldrig blot Eftergivelse af Kirkens Straffe m. m.

(Fortsat fra Nr. 17.)

L. Det vil være mig kjært, efter at have faaet Oplysning om, hvad I forstaae ved Aflad, nu ogsaa at høre, hvorpaa Eders Kirke grunder sin Paastand, at den kan meddele en Aflad, der er gyldig for Guds Domstol.

C. Denne Grund antydede jeg allerede ovenfor. *) Kirken har ikke i Tidens Løb vænnet sig til at sætte sig i Guds Sted; men Guds Søn har selv sat den i sit Sted. Du er jo en bibellærd Mand; Du kjender vist Herrens Ord til Petrus hos Evangelisten Matth. 16, 19: „Jeg vil give Dig Himmeriges Nøgler; hvadsomhelst Du løser paa Jorden, det skal være løst i Himlen.“

L. Jeg kjender dem og veed nok, at I lægge alle mulige Ting ind i dem, eller udlede alt Muligt og Umuligt af dem.

C. Roligt Blod, kjære Ludvig! Prøv dem selv med mig; og siig saa, om vi i dem finde Noget, som Herren ikke selv har lagt i dem.

L. Undskyld min hurtige Tunge; jeg skal i Fremtiden bedre tæmme den.

C. Efter Guds Søns Ord kan Petrus aabne Himlen for Enhver, der har gjort sig værdig til at optages i samme — altsaa ikke for en endnu uomvendt Synder (jeg maa gjentage dette for at komme den gængse Forvanskning i Forkjøbet), men for Enhver, der fortryder sin Synd og oprigtigt ønsker at befries for den. For ham løser Petrus ethvert Baand, der endnu maatte holde den Bodfærdige tilbage. Men de tilbagestaaende Syndestrafte ere et slikt Baand, der afholder fra Indgangen i Himlen; de ere en Gjæld, der først maa betaales, om ikke her, saa

*) S. 225.

hisset i det Fængsel, vi kalde Skjærsilden. Dog, her kan Petrus komme den Gjældbundne til Hjælp. Han bærer jo Himmeriges Nøgler ei forgjæves, men for at lukke Himlens Porte op. Han kan saaledes løse den Gjældbundne, at han virkelig er løst i Guds Øine, for den evige Dommers Domstol. Den Herre Christus selv, hvem Benaadningsretten for Levende og Døde alene tilhører, har sat Petrus i sit Sted.

L. Det er altsaa ikke sandt, hvad Martensen her (S. 87) siger, at „Pavens Benaadningsret er et daarligt Surrogat for Guds og Christi Naade.“

C. Nei, vist ikke; saa sandt som Herren har indfriet sit Ord: Hvadsomhelst Du, Kirkens synlige Overhoved, løser paa Jorden, det skal være løst i Himlen.

L. Denne din Fortolkning af de anførte Ord er antagelig; det indrømmer jeg gjerne. Men at den skal være upaatvivlelig rigtig, det kan jeg endnu ikke overbevise mig om, medmindre Ordene altid og allevegne ere forstaaede saaledes af Kirken. Thi, skjøndt Protestant, siger jeg dog med Martensen, at Skrivten maa læses efter Kirkens Veiledning, og lægger saa megen Vægt paa Overleveringen, at jeg altid holder til den gamle, traditionelle Opfattelse af Skrivtstederne.

C. Af en Protestant at være, maa Du roses for denne Anskuelse. Men var Du Katholik, da maatte man sige: Du gaaer for vidt, naar Du holder det for nødvendigt at bevise, at Herrens anførte Ord altid og allevegne ogsaa ere forstaaede om Afsad. Forstaa mig rigtigt og nøiagtigt! Jeg siger ikke, at det ønskede Beviis ikke kan føres. Jeg siger kun, at Beviset er overflødig for en Katholik. For det Første nemlig har Kirken udtalt paa Trienterconciliet som en Troessætning, at den har Fuldmagt til, paa Herrens Vegne at give Afsad; dermed er Sagen afgjort for os Katholiker. Thi Kirken giver sine høitidelige Afgjørelser om Troes- og Sædelæren under den Helligaands Veiledning, der betrygger den mod al Vildfarelse. — Men vi kunne gaae endnu et Skridt videre, og for det Andet sige: Bortset fra Conciliets udtrykkelige Erklæring vilde det være nok, at Kirken i vore Dage udtaler Læren om Afsad i sin daglige Underviisning, d. e. i pavelige og biskoppelige Hyrdebreve, i Prækener og Katecheser, ved det mundtlige og skriftlige Ord. Thi vi vide ogsaa, at den hele Kirke over hele Jordkredsen aldrig kan tage Feil i sin Lære og Tro. Den nuværende Kirketro, for sig

alene betragtet, giver os altsaa Vished om, at Kirken virkelig kan give gyldig Aflad, om vi end ikke vare istand til at forfølge denne Tro igjennem Aarhundredernes Række op til de første Tider. Men jeg forstaaer nok, at Du længes efter Vidnesbyrd fra Urkirken.

L. Det gjør jeg. Men mit Ønske om at faae saadanne at see, kan ikke opfyldes, fordi der slet ingen gives.

C. Det har jeg ikke sagt.

L. Men Martensen siger det. Husk paa hans andet Klagemaal mod Aflad, at oprindelig var den blot Eftergivelse af Kirkens Straffe.

C. Undskyld! Den Paastand er rigtig — paa et lille Ord nær. Aflad var oprindelig Eftergivelse af Kirkens Straffe, ja! — Aflad var oprindelig blot og bare Eftergivelse af Kirkens Straffe, nei! — Tvertimod havde Kirken altid den Overbeviisning, at tilligemed de kirkelige Straffes Eftergivelse vilde den retfærdige Dommer ogsaa eftergive den Straf, han ellers vilde have fordret, eller, „at man, saa at sige, for lettere Kjøb kunde fritages for Pinen i Skjærsilden“.

L. Forklar mig det lidt nærmere.

C. Med Fornøielse. Du veed, at i de første Tider fordrede Kirken af offentlige Syndere offentlige Bodsøvelser, ei blot for at forbedre den Skyldige eller gjøre den Menigheden givne Forargelse god igjen, men ogsaa for at komme Herrens straffende Retfærdighed i Forkjøbet.

L. Ja, det veed jeg. Det siger selv Martensen (S. 84. 85), at man „ved de paalagte Bodsgjæringer troede at kunne anteciperede Straffe, man vilde have at lide i Skjærsilden, og for hvilke man hisset vilde være fritagen, naar de allerede her paa Jorden vare gennemgaaede“.

C. Meget rigtigt! Ved at give Aflad forstodes derfor oprindeligt, at eftergive baade Kirkens Straffe og Skjærsildens, hvilke, for at tale med Martensen, ved Kirkens skulde anteciperes.

L. Det siger Du; men det nægter Martensen. Hvem af Eder skal jeg nu troe?

C. Den, som støtter sig til de bedste Beviisgrunde. Hvilke Beviser bringer Biskoppen for sin Nægtelse?

L. Ingen; jeg kan kun sige: Autos epha, — eller i dette Tilfælde bedre: Autos ouk epha, d. e. Mesteren behager at nægte.

C. Saa maae vi vel imidlertid regne den Paastand til „Løst hos B. Martensen“, indtil det lykkes ham at

bevise den. Eller — lad mig strax tale reent ud: Det kan aldrig lykkes ham, da det Modsatte allerede for længe siden er bleven beviist. See, her har jeg bragt Binterims Mindeværdigheder*) med. Binterim var en ligesaa lærd som grundig Oldgransker, der ikke yndede luftige Antagelser, men byggede sin Anskuelse paa fast Grund, paa de hellige Fædres Skrifter.

L. Vel! Kom altsaa frem med hans Beviser.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Østerrig. Østerrig har i de sidste Dage mistet to Biskopper, nemlig Fyrstbiskopperne Msgr. de Rica Bona af Trient og Msgr. Vincents Gasser af Brixen i Tyrol. Om den Sidste skriver et Blad: Ved Dr. Vincents Gassers, Fyrstbiskoppen af Brixens Død, har hele Tyrol lidt et haardt Tab. Det Indtryk, som den høie Prælats Død har gjort paa hele Landet, kan nærmest kun sammenlignes med det Indtryk, som Efterretningen om Pius IX.' salige Endeligt gjorde i hele Verden. Geistligheden og Folket miste i Biskop Gasser en kjærlig Fader og en trofast Hyrde, Landet Tyrol sin Fører og den meest ihærdige Forsvarer af dets Rettigheder, det østerrigske Episcopat en af sine bedste Prydelser, og Kirken en oplyst helligmæssig Prælat, udmærket ved en i Sandhed apostolisk Kraf, Mildhed og Iver. Født den 30. October 1809 i Tyrols meest hæderfulde Aar paa en eenlig Gaard i Høibjergene og Søn af en simpel men høiagtet Borger, Vincents Gasser, viste den Hedengangne sig altid at være en Folkets Mand, en Bjerglandets Søn i Ordets bedste Betydning.

Den Afdøde har ved sin fremragende Virksomhed paa Vaticanerconciliet, navnlig ved sit beundringsværdige Referat af Capitel 4 om „constitutio dogmatica prima

*) Binterims Denkwürdigkeiten. Mainz 1838.

de ecclesia Christi“, erhvervet sig ikke blot alle Concilfædres og alle oplyste Katholikers Taknemmelighed og Erkjendtlighed, men ogsaa en Hædersplads i Kirkehistorien. Pius IX. roste gjentagne Gange offentlig „den udmærkede Biskop af Brixen“, og Cardinal Pecci, den nuværende Pave Leo XIII., lærte at kjende og skatte ham paa Conciliet og har gjentagne Gange tilbudt ham høie Hædersplads'er i Rom. Hs. Maj. Kaiser Frants Joseph udmærkede ham med Storkorset af Leopoldsordenen og med første Classe af Jernkrone-Ordenen. R. i. P.

Fulda (Hessen). Under 9. April skrives til „Fulda Avis“ Følgende fra Bürgel ved Mühlheim a. M.: „En Begivenhed, som tildrog sig i disse Dage her i Egnen, vækker stor Opsigt. I Søndags Aftes forlod en Colportør fra Bürgel seent om Aftenen en bekjendt socialistisk Agitators Beværtningssted i Mühlheim for at begive sig hjem. Den følgende Dag fandt man ham liggende død under et omstyrtet Steenkors, som stod ved Landeveien imellem Mühlheim og Bürgel. Den Ihjelslagne var en almindelig bekjendt Gudsbespotter. Han laae under Korset; den ene Fod, men hvilken han havde stødt til dette for med Vold at omstyrte det, var brækket flere Steder. Brystet var trykket ind, og den høire Haand var endnu knyttet mod Crucifixet. Saaledes laae han hele Dagen over under Korset. Hundreder af Mennesker kom for at see Forbryderen, indtil den Døde om Aftenen blev baaren bort, efter at Dommeren havde synet Forholdene. Ingen Christen vilde indlade sig paa at skaffe den Døde bort. En Israelit paatog sig endelig dette Arbeide.“ Gud lever endnu og viser engang imellem ved aabenbare Straffedomme, at han ikke lader sig spotte.

Würzburg. Den nye Biskop af Würzburg, Dr. Steins høitidelige Consecration og Inthronisering er fastsat til Søndagen den 18. Mai. Ærkebiskoppen af Bamberg vil foretage Bispevielsen, og Biskopperne af Speyr og Eichstädt ville assistere.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 4. Mai efter Høimessen.

Pan Pintsæsøndag meddeles Confirmationens kellige Sacrament til Voxne. De voxne Troende, som endnu ikke have modtaget dette Sacrament, anmodes om snarest muligt at melde sig hos En af os Geistlige. C. Freund.

Mariacongregationen.

Søndagen d. 11. Mai Fælledscommunion i Sct. Ansgars Kirke Kl. 8.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 4. Mai. 3. Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skytsfest. — 5. M. Pius V., Pave. 6. Ti. Apostlen Johannes' Martyrium. 7. O. Stanislaus, Biskop og Martyr. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. S. To. Ærkeenglen Michaels Aabenbarelse.

Fredagen d. 9. Mai. Mariæ Bebudelse. (Gregor af Nazians, Biskop og Kirkelærer). Gudstjenesten holdes som paa Søndagene. — 10. L. Antoninus, Biskop.

Søndagen d. 11. Mai. 4. Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 " 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 " 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 " 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 " 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 " 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 " 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 " 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 " 6½ stille Messe i Hospitalet.
 " 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
 " 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 " 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 " 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Aimindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 " Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 19.

Søndagen den 11te Mai.

1879

Indhold: Abbé Joseph Reyre. Aflad — aldrig blot Eftergivelse af Kirkens Straffe m. m. Statistisk Oversigt over den katholske Kirke. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Chicago, Aarhus.

Abbé Joseph Reyre.*)

Har ualmindeligt begavede og af Gud høitbenaadede Personers Liv allerede i og for sig altid Krav paa Interesse, i hvad Tid de saa end have levet, da gjælder dette særligt om dem iblandt disse, som have gennemlevet en Tid, der medrette betegnes som et af Verdenshistoriens mærkeligste Vendepunkter, og i en saadan bevæget Tid indtaget en Plads i det Mindretals Rækker, som, da alle slette Lidenskaber løslodes, og den paa Christendommens Grundlag opførte Samfundsbygning truedes med Omstyrting, kæmpede med uforfærdet Mod for det Rige, der overlever alle Tidens Omskiftelser, og som derfor ikke undgik de Trængsler og Lidelser, som ere uadskillelige fra Kampen for Sandhed og Ret.

*) Notice sur la vie et les ouvrages de l'Abbé Reyre. Forord til Année pastorale.

Joseph Reyre blev født i Eyguyères i Provence d. 25. April 1735. Han studerede paa Jesuitercollegiet i Avignon og havde ikke fyldt sit sextende Aar, da han lod sig optage i „Jesu Selskab“ d. 7. September 1751. Saasnart han havde tilendebragt sit Noviciat, sendte hans Foresatte ham som Profes*) til det lille Collegium i Lyon, hvor han fornemmelig uddannede sig for Lærerfaget. Han gjorde sig alt dengang bemærket ved flere literære Arbejder baade i bunden og ubunden Stil, medens han udøvede en heldbringende Indflydelse paa sine Elevers religiøse og sædelige Dannelse.

Nogen Tid derefter blev han udnævnt til Præfect for det Pensionat, som Jesuiterne havde oprettet i deres Collegium i Aix i Provence. Her forfattede og udgav han sin „Børnenes Ven“, en lille Bog, som han siden ved de gjentagne Udgaver betydeligt forøgede, og hvis Titel han da fandt det hensigtsmæssigt at forandre til „Børnenes Mentor“. Alene denne Titel betegner det Formaal, som Forfatteren havde sat sig, og som han havde den Tilfredsstillelse at have naaet; thi *Børnenes Mentor* er virkelig saa at sige bleven den meest udbredte Læsebog for dén barnlige Alder, og den udkommer næsten hvert Aar i nye Udgaver. Hele dens Indhold er paa den smagfuldste Maade afpasset efter denne Alders Fatteevne; den indklæder sædelige Grundsætninger i sindrige Fabler, tiltalende Exempler og historiske Skildringer, der ere valgte med saa stor Skjønsomhed, at den christelige Dyds op-høiede Skjønhed maa efterlade et uforglemmeligt Indtryk i de unge Sjæle, til hvilke Forfatteren henvender sig.

I Aaret 1761 gik Abbé Reyre, som havde besluttet sig til at indtræde i den geistlige Stand, og at knytte sig til Selskabet ved uigjenkaldelige Løvter, til Collegiet i Avignon for at studere Theologi. Han modtog tilligemed flere andre unge Jesuiter Præstevielsen den 28. Juni 1762,

*) d. e. efter at han havde aflagt de første Løvter, som knyttede ham til Selskabet.

fordi deres Foresatte troede at burde fremskynde deres Ordination paa Grund af de overordenlige Omstændigheder, hvori man befandt sig. Paa denne Tid begyndte nemlig Forfølgelsen mod Selskabet i Frankrig; men det vedblev dog at bestaae i Grevskabet Avignon, som dengang tilhørte Paven. Abbé R. kunde saaledes forblive der i uforstyrret Ro. Han gjorde sine Profesløvter, og hans store Fromhed bragte ham endog til at gjøre det særegne Løfte, at prædike den christne Tro i hedenske Lande, saafremt hans Foresatte maatte kalde ham til denne farefulde Mission.

Det var under Selskabets kortvarige Existents i Avignon, at man saa Abbé Reyre debutere som Prædicant. En Lovtale over den h. Petrus af Alcantara, som han fremsagde i Carpentras, og en Sørgetale over Dauphin, Ludvig XVI.' Fader, som han holdt i Avignon, vare de første Frugter af den Veltalenhed, som siden skulde erhverve ham saa stor Berømmelse som Prædicant. Især den sidste Tale blev almindelig beundret; den blev samtidigt trykt og afgav et Beviis for dens Forfatters ualmindelige Begavelse.

I Aaret 1769 bleve Jesuiterne undertrykte i Grevskabet Avignon, og R. trak sig da tilbage til sin Families Skjød i Eyguyères. Hanslangvarige Studier, hans literære Talenter, hans ophøiede Dyd, hans brændende Iver for Religionen havde gjort ham stadigt Arbeide til en Nødvendighed, og man havde derfor Grund til at vente, at han ikke kunde forblive ledig i denne ufrivillige Tilbagetrukkenhed. Han begyndte der det Arbeide, som han siden offentliggjorde under Titel *Skole for unge Piger*, et Skrivt, som alle Institutbestyrerinder og alle religiøssindede Forældre endnu den Dag idag ønske at see i Hænderne paa deres Elever og Døttre; og naar man betragter de elskværdige Skikkelser, hvori Dyden her ligesom legemliggjøres, saa ville vi maaskee ikke sige for meget, dersom vi fordriste os til at sammenligne det med den udødelige Fénélon's Værk om unge Kvinders Opdragelse.

Men Abbé Reyre var fremfor Alt kaldet til at virke som Evangeliets Forkynder, og han tøvede ikke med at følge dette Kald, men blev i kort Tid færdig med saamange Prædikener, som han behøvede, først for Advents- og siden for Fastetiden. Efter denne Tid havde han hvert Aar det særlige Hverv, at fyldestgjøre de Krav, som disse Dele af Kirkeaaet stille til det guddommelige Ords Forkyndere; han prækede i Arles, i Alais, i Nismes, i Montpellier o. fl. St., og allevegne samlede han en stor Mængde Tilhørere om sig, blandt hvilke der jevnligt forefaldt mærkværdige og opsigtvækkende Omvendelser; Virkningerne af hans apostoliske Iver vare saa iøinefaldende, at man i det sydlige Frankrig kaldte ham den lille *Massillon**).

Først i sit halvtredsindstyvende Aar, nemlig i Aaret 1785, kom Abbé R. til Paris, hvor hans Berømmelse var gaaet forud for ham. Han lagde der strax den sidste Haand paa sin *Skole for unge Piger*, og dette Arbeide henledte de franske Biskoppers Opmærksomhed paa ham. Man var enig om at ansee den for en af de bedste Bøger om Opdragelsen, som i lang Tid havde seet Lyset. Man tilkjendte Forfatteren en Pension, som, uden just at være betydelig, indbragte ham stor Ære, forsaavidt som den var et udmærket Beviis paa Anerkjendelse af hans litteraire Fortjenester. Iøvrigt var R. under sit Ophold i Paris saagodtsom uophørligt beskæftiget med at præke, og han fortjente at omtales som en af den Tids fortrinligste og meest begavede christelige Talere. En gammel Sædvane bemyndigede Ærkebiskoppen af Paris og hans Domcapitel til at vælge en Prædicant for Notredamekirken i Fastetiden; og blandt alle dem, som bleve indstillede til at overtage dette Hverv i Hovedstadens forskjellige Kirker, faldt hint ærefulde Valg i Aaret 1788 paa Abbé Reyre, og han blev tillige i det følgende Aar udnævnt til Prædicant for Kongehuset, ikke længe før Revolutionens Begivenheder kom til Udbrud.

*) En berømt Prædicant i det 17. Aarhundrede.

Abbé R.' Veltalenhed egnede sig ganske for de Virkninger, som det guddommelige Ords Forkyndelse tilsigter, samt for den Værdighed, hvormed det giver sine Forordringer og Formaninger Eftertryk, og tiltaler det menneskelige Hjertes dybeste Følelser og Længsler. Han besad et særegent Talent til at inddele det Stof, som han behandlede, og til efter en udsøgt Methode at fordele de Udviklinger, som passede for enhver Deel. Alt hvad der fortjener Navn af tom Ordbram var banlyst fra hans Taler; hans Stiil var smagfuld uden nogetsomhelst Søgt, og ligesaa ædel som simpel. Enhver, der hørte ham, fik et levende Indtryk af hans Foragt for al forfængelig Ære, og følte, at han udelukkende var opfyldt af den Tanke, at oplyse og røre sine Tilhørere. Han forstod at udbrede en tillokkende Ynde over Udøvelsen af alle christelige Dyder og forenede dyb Kjendskab til det menneskelige Hjerter med en klar, skarpt gjennemtænkt Fremstilling af Kirkens Lærebegreb; det var umuligt at høre ham, uden at føle en levende Længsel efter at blive et bedre Menneske. Der var fremdeles en ganske eiendommelig Harmoni, en fuldkommen Overensstemmelse imellem A. R.' Prædikener og Maaden, hvorpaa han holdt dem. Hans Stemme var ligesom en Gjenlyd af Aandens Salvelse, hans Blik var fuldt af Mildhed, men meget udtryksfuldt, og hans livlige Gestus overskred aldrig det rette Maal. Dog, hvad der især gjorde hans Veltalenhed overbevisende, var de Dyder, som afspeilede sig i hans Lævnet og afprægede sig i hans hele Maade at være paa; man kunde ikke see og høre ham, uden i ham at erkjende en sand Evangeliets Tjener, som var dybt gjennemtrængt af de store Sandheder, han havde at forkynde.

Hvor fuldkomne end de Mesterværker af denne Art ere, som Fortiden har efterladt os, og som for bestandigt ville være Mønstre for christelige Talere, kan man ikke Andet end beklage, at Abbé R.' Prædikener ikke tidligere ere blevene trykte. Hans Venner opfordrede ham gjentagne Gange dertil; men hans Beskedenhed gjorde altid Modstand

mod deres indstændige Anmodninger. Han foretrak, mod Slutningen af sit Liv, da han ikke mere selv kunde præke, at overlade hele Samlingen til en Geistlig, som ved sin fromme Iver og ved den Velsignelse, hvormed han hvert Aar benytter dem, gjør sig værdig til at besidde en saa kostbar Skat, som han udentvivel engang vil testamentere til en eller anden af sine Efterfølgere.

Da R. kom til Paris, havde han taget Ophold i Eudisternes Collegium, hvor et stort Antal fromme Præster havde forenet sig, for frit at kunne føre et opbyggeligt Fælledsliv. Han havde imidlertid ligefra Revolutionens Begyndelse havt en Forudfølelse af de Farer, som snart vilde true alle Præster, der havde taget Bolig i dette hellige Asyl. Den største Deel af dem bleve ogsaa Offere for det store Myrderi i September 1792, og Abbé R. undgik kun at dele Skæbne med dem ved mod Slutningen af 1789 at forlade Paris. Han havde atter begivet sig til sin Fødeby Eyguyères; men Forfølgelsen var imidlertid bleven almindelig, og han kunde ikke undgaae, at den ogsaa naaede ham. Han blev forfulgt og fængslet, og gjenvandt ikke sin Frihed, førend alle Fængsler aabnedes efter Robespierres Fald (Juli 1795). Blandt hans Sødskendebørn var der en Advocat i Lyon, som har den Ære at bære hans Navn, og for hvem han altid havde næret stor Hengivenhed. Denne Mand tøvede ikke med at benytte Leiligheden til at knytte en saa ærværdig og høitfortjent Onkel nærmere til sig, og denne gav efter for hans indstændige Anmodning om tage varigt Ophold i hans Huus.

(Sluttes.)

Aflad — aldrig blot Eftergivelse af Kirkens Straffe m. m.

(Fortsat fra Nr. 18.)

C. Han bringer*) ikke færre end fire.

Første Beviis: De offentlige Bodsøvelser havde en dobbelt Hensigt, nemlig ikke blot at give den forargede Menighed Opreisning, men ogsaa Gud Herren; det Sidste var endog Hovedhensigten; det Første kun Bihensigt, hvad der godtgjøres mod din Troesfælle J. H. Boehmer ved Citater af Tertullian, Cyprian, Optat fra Mileve, Augustin og den romerske Geistligheds Skrivelse til Sct. Cyprian. Men Indulgentserne antoges ei blot at udlette Kirkens Straffe, men ogsaa dem, som Synderen muligt endnu var Gud skyldig. Dette var Oldkirkens Opfattelse; den lærtes af de ældste Fædre, efter den behandledes de Bodfærdige af dem, i den bade de Troende om Eftergivelse, og den udtales i alle gamle Bodsønner.

Andet Beviis: Om end Historien ikke havde optegnet og levnet os slige Udtalelser om Indulgentsernes oprindelige Betydning, maatte vi alligevel med den lærde Natalis Alexander slutte af de kirkelige Straffes Eftergivelse, at man dermed tillige troede at faae Guds Straffe eftergivne. Ellers vilde Kirkens Forstandere jo kun have fortjent Utak af de Bodfærdige; thi det vilde jo da have været meget bedre for disse, at gennemgaae de canoniske Straffe til Ende og saaledes undgaae de haardere Straffe i Skjærsilden, end her at skaanes af Menneskene, for hisset at revses des strengere af den retfærdige Dommer.

Tredie Beviis: I de ældste Tider gaves Aflad paa Martyrers Forbøn, d. v. s.: de der alt havde taalt Pinsler for Troens Skyld henvendte sig til Menighedens Forstander (Biskoppen) med Bøn om, at de, som skulde offentlig gjøre Bod, maatte faae Bodstiden forkortet. Binterim anfører**) adskillige Citater af Cyprian om slige Martyrers Bønsskrivter; men allevegne tales der om den Gud skyl-dige Straf. Martyrbrevene tilsigtede altsaa ei alene Efter-

*) V, 2. S. 242 ff. 315. — V, 3. S. 458 ff.

**) V, 2. S. 325.

givelse af de kirkelige Straffe, ei blot Fred med Kirken, men ogsaa Udsoning og Fred med Gud.

Fjerde Beviis: Det første, om og endnu mindre tydelige Spor af Aflad finder Bellarmin*) i Sct. Paulus' Optræden overfor Blodskænderen i Korinth. Først udelukker han ham (1 Kor. 5, 5) fra Menigheden til hans Bedring — „overantvorder ham til Satan til Kjødets Fordærvelse, for at Aanden maa frelses“; senere (2 Kor. 2, 10) eftergiver han Straffen, efterat Menigheden har tilgivet ham „for Christi Aasyn“ eller „i Christi Sted“. Alt maa vel mærkes. Menigheden har allerede tilgivet Forargelsen efter de Ord: „Hvem I tilgive Noget, ham tilgiver ogsaa jeg“. Apostlen eftergiver derpaa, som Guds Stedfortræder, den Gud skyldige Straf, for Christi Aasyn og paa hans Vegne, d. e. — siger din Troesfælle, Protestanten Mosheim — i apostolisk Fuldmagt og Anseelse. Vilde Apostlen kun eftergive den kirkelige Straf, saa behøvede han ikke høitideligt at beraabe sig paa sin apostoliske Myndighed. Det vilde ogsaa have været en saare ufuldkommen Trøst for den Excommunicerede. Nei, Eftergivelsen maatte have Gyldighed for selve Herrens Domstol; kun i saa Fald kunde den tilfulde opnaae den tilsigtede Virkning — at trøste den Sønderknuste, „paa det han ikke skulde nedsynke i altfor stor Bedrøvelse“ (2 Kor. 2, 7).

L. Tak for disse Oplysninger! Jeg begynder at faae en vis Respect for katholsk Granskning og Grundighed. Men om jeg end maa tilstaae, at efter den ældgamle Opfattelse kan Petrus løse Straffens Baand her paa Jorden, saaledes at det ogsaa er løst i Himlen, kan jeg dog paa ingen Maade begribe, at Paven tillægger sig Myndighed over de Afdøde og vil gjøre sig til Herre over Dødens Rige.

C. Hvem i al Verden siger da, at han gjør det?

L. Det siges af Mange. Det har altid været min Anskuelse om Eders Aflad for de Døde; og i den er jeg bestyrket ved Martensens tredie Paastand: „at i Middelalderen meente man, at Paven ogsaa kunde udfrie Sjælene fra Skjærsilden“. Dog maaskee I nutildags have givet Slip paa denne overspændte Særmening.

C. Nei, nei, min Ven. Det — at Paven kan udfrie Sjælene fra Skjærsilden — ansee vi hverken for overspændt eller for en Særmening; det troe vi endnu den Dag idag.

*) De indulgentiis II, 12.

L. Men, hvorledes er det muligt? Lad Paven end være Dommer over de levende Katholiker; over de Afdøde, over dem, som alt ere blevne dømte af Herren, kan hans Dommermyndighed paa ingen Maade udstrække sig.

C. Det er noget heelt Andet. Det paastaae vi heller ikke, at Paven som Dommer kan frikjende de Døde. Tvertimod skjælnes vi nøie mellem Aflad for de Levende og Aflad for de Døde. Kun de Levende frikjender Paven som Dommer; for de Døde gaaer han i Forbøn, idet han tillige tilbyder Guds Retfærdighed en saa stor Andeel i Christi uendelige Fyldestgjørelser, som er fornøden til at befrie den Sjæl, som han ønsker Aflad tilvendt, fra Skjærsilden. Læg blot Mærke til Afladsbevilgelserne; deri heder det altid kun, at Aflad kan tilvendes de Afdøde „per modum suffragii“, hvad ikke vil sige „ved Afstemning“, paa suffrage universel (!) som jeg engang til min store Fornøielse har læst dette gængse Udtryk oversat af en Avisskribent — men „forbønsviis“.

L. Altsaa tillægger Paven sig ikke ligesaa stor en Myndighed over de Døde som over de Levende?

C. Ei blot en „ikke ligesaa stor“, men slet ingen Myndighed. Han beder kun for dem og tilbyder den himmelske Fader som Vederlag for deres Straffe Hans eenbaarne Søns uendelig værdifulde Fyldestgjørelse. Naar Paven tilvender en Afdøds Sjæl fuldkommen Aflad, er det vel hans Hensigt strax at udfrie den fra Skjærsilden; men Paven erklærer*) selv, „at det aldeles afhænger af den guddommelige Barmhertigheds Velbehag, i hvad Maal han vil naae sin Hensigt“.

L. Altsaa kan han heller ikke, om han end vilde, gjøre hele Skjærsilden tom paa eengang, som man i Middelalderen.

C. Hverken kan han det, eller mente man det i Middelalderen.

L. Men Martensen paastaaer dog bestemt og afgjørende det Sidste.

C. Saa spørg ham, hvem det var der mente det: Mon hele Kirken? Paa ingen Maade! Mon Paven? Heller ikke! Men nu troer jeg at have fundet Gaadens Løsning. Biskoppen har aabenbart misforstaaet Luther, der siger**), „at Menigmand spørger listigt, hvorfor

*) 28. Juli 1840.

**) Thes. 81. 82. Werke (Jena 1555) Fol. 6. a.

Paven ikke gjør det, og at det falder de Lærde svært at svare herpaa, naar frække og uforskammede Prædicanter overdrive Afladens Betydning“.

L. Naa saa; det er en heel anden Sag.

C. Og om Pavens Lære om Aflad siger samme Luther endog*): „Blev Aflad prædiket i Pavens Aand og Mening, saa vare disse Indvendinger lette at svare paa, ja, de vare aldrig gjorde. — So das Ablas nach des Bapsts geist und meinung gepredigt würde, weren diese Einreden leichtlich zu verantworten, ja, sie weren nie nicht fürgewallen.“

(Fortsættes.)

Statistisk Oversigt over den katholske Kirke.

Den h. Irenæus (i andet Aarhundrede) siger: „Kirken bevarer den modtagne Lære omhyggeligt, som om den havde en eneste Sjæl og det samme Hjerte, og forkynder eenstemmigt og overleverer det Samme, som om den kun havde en eneste Mund; og om Sprogene i Verden ere forskjællige, saa er dog Overleveringens Kraft een og den samme; og hverken troe de i Tydskland stiftede Enkeltkirker, eller de i Spanien eller Gallien noget Andet, ei heller de i Ægypten eller Østerlandet, eller de i Lybien eller de i Verdens Midte grundlagte; men ligesom den af Gud skabte Sol i hele Verden er een og den samme, saaledes lyser Sandhedens Forkyndelse allevegne og oplyser alle Mennesker, som ville komme til Sandhedens Erkjendelse.“ Saaledes udbrød denne hellige Mand i sin Forbauselse over Kirkens Udbredelse. Hvad vilde han da ikke have sagt, naar han nu havde seet Kirkens Millioner, som øiensynligt godtgjøre, at den katholske Kirke er en Verdenskirke. Et Blik paa Kirken opfylder ogsaa os med Forbauselse og Tak til Gud, om hvis Kraft og Hjælp Kirken vidner ved den simple Kjendsgjerning, at ingen af alle de Vranglærdomme, som fremstode i Aar-

*) Thes. 91.

hundredernes Række, og ingen Voldsgjæringer have været istand til at udrydde Guds Rige; og ikke blot det, men ogsaa, at de ikke-katholske Religionssamfund langtfra have opnaaet det Antal af Bekjendere, som den romersk-katholske Kirke. Denne Kjendsgjærning opfylder os ikke blot med Forbauselse men styrker vor Selvbevidsthed, og ansporer vort Mod og vor Udholdenhed i Kampen, fordi den forvisser os paany om, at Gud er med os.

Vi troe derfor, at en Oversigt over Katholikernes Antal i de forskjællige Lande af vore Læsere vil modtages med Interesse. Som Grundlag for Beregningen tjener hovedsageligen den diplomatisk-statistiske Aarvog af „Gothaer genealogische Hofcalender“. Men da den, sammenlignet med andre paalidelige Kilder ikke overalt træffer det Rigtige, have vi berigtiget adskillige Tal efter senere Tællinger, hvis Aarstal tilføies i Parenthes.

Katholikernes Antal i:

I. Europa.		II. America.	
Frankrig	36,405,000	Brasilien	10,800,000
Østerrig-Ungarn	28,857,000	Mexico (Tæll. 1874)	9,389,461
Italien	27,942,000	Forenede Stater	8,000,000
Spanien	16,912,000	Columbia (1870)	2,950,017
Tydskland	15,950,000	Peru (1876)	2,699,945
Rusland og Polen	8,800,000	Bolivia	2,325,000
Storbritannien og Malta	7,140,000	Chili (1875)	2,116,778
Belgien	5,450,000	Argentina (1869)	1,812,490
Portugal (med Azorerne)	4,433,000	Venezuela (1873)	1,784,197
Holland med Luxemburg	1,652,000	Guatemala (1872)	1,190,754
Schweits	1,127,000	Ecuador	946,033
Tyrkiet (?)	500,000	Haiti	550,000
Rumænien	114,000	Uruguay (1877)	440,000
Montenegro	25,000	Salvador (1870)	434,520
Grækenland	10,000	Honduras (1858)	351,700
Lichtenstein	9,000	Nicaragua (1873)	293,844
Monaco	7,000	San Domingo (1871)	250,000
Serbien	4,000	Costa Rica	185,000
Danmark	2,000	Britisk America	2,100,000
Sverig og Norge	1,000	Spansk Vestindien (1876)	2,080,652
	<u>155,340,000</u>	Fransk Vestindien	340,000
		Hollandsk Vest- indien	34,000
		Dansk Vestindien	26,000
			<u>51,400,391</u>

III. Asien.	
Philippinerne	5,700,000
Britisk Indien	1,600,000
Portugisisk Indien, Timor og Macao	70,000
China (Madras Di- rectory 1877)	423,887
Cochinchina og Tonkin	510,581
Japan (Kath. Mis- sionen. 1877).	20,000
Korea (ib.)	20,000
Mongoliet (ib.)	5,000
Mandschuri (ib.)	9,000
Thibet (ib.)	9,300
Siam (ib.)	11,150
Kambodscha (ib.)	11,400
Birmanien (ib.)	11,950
Malaiisk Halvø (ib.)	6,000
Hollandsk Ostin- dien	31,324
Maroniter	530,000
Unerede Jacobiter	35,000
Un. Armenier i Lilleasien og Syrien	10,000
„ Chaldæer	20,000
„ Melchiter	20,000
Latinere i Levanten	60,000
Katholiker i Sibe- rien og Kaukasus	52,617
	<u>9,167,209</u>
IV. Africa.	
Frankrig. Algerien	270,000
„ Réunion	150,000
„ Mayotte, Nossi-Be	20,000
Spanien. Tetuan	15,000
„ Canariske Øer	283,402
„ Fernando Po	5,000

Portugal. Madeira	121,753
„ St. Tho- mas	29,441
„ Capo Verd. Øer	90,704
Portugisiske Colonier paa Fastlandet	500,000
England. Capcoloni og „ Natal	30,000
„ Mauritius	90,000
De forskjellige Ne- germissioner og Madagascar	30,000
Tunis	25,100
Ægypten	35,000
	<u>1,695,400</u>

V. Australien.

Ny-Holland, Tasmania og Ny-Zeeland	590,000
Sandvichs-Øer (Kath. Mis.)	24,000
Wallis (Kath. Miss. 1879)	4,000
Tertuna (1879)	1,000
Tonga (1879)	2,000
Fidji Øerne	5,000
Samoo Øerne (1879)	5,000
De under Frankrigs Protectorat staaende Øer	20,000
	<u>651,000</u>

Det samlede Antal af Ka-
tholiker er altsaa i runde Tal:

I Europa	155,340,000
I America	51,400,000
I Asien	9,167,000
I Africa	1,695,000
I Australien	651,000
Tilsammen i hele Verden:	<u>218,253,000</u>

Disse 218 Millioner Katholiker (Tallet er sandsynligviis endnu større, da vi overalt have taget det laveste Tal) danne et fast organiseret Samfund, i Spidsen for hvilket staaer den af Christus vor Herre som Overhoved indsatte Petri legitime Efterfølger, Paven i Rom. Cardinalerne understøtte som Raadgivere Christi Statholder paa Jorden i hele Kirkens Styrelse, idet de ere Formænd for de nitten Congregationer (kirkelige „Ministerier“), iblandt hvilke Forretningerne ere fordeelte. For Tiden er Kirken indeelt i omtrent 1,100 Dioceses eller Bispedømmer. Af Dignitarier eller Kirkefyrster er der nu 59 Cardinaler, 10 Patriarker, 158 Ærkebiskopper, 636 Biskopper, 13 Præater nullius dioceseos (exemte), 119 Apostoliske Delegater, Vicarer og Præfecter, foruden de omtrent 155 Biskopper n partibus infidelium, d. v. s. Biskopper, der benævnes efter de gamle Bispesæder, som laae i de nu af Tyrkerne beherskede Egne, medens de beklæde et andet Embede enten som Viebiskopper eller Nuntier, eller andre kirkelige Stillinger.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Osservatore Romano“ for 22. April melder fra Diarbekir i Armenien, at de derværende Tilhængere af Kupelian, som havde bemægtiget sig den katholske Kirke, have gjenforenet sig med de trofaste Katholiker. De gjorde dette, saa snart de fik at vide, at Kupelian var endt tilbage til den Paven skyldige Lydighed, og Sulmanen ved et Berat havde anerkjendt Patriarken Hassun som Armeniernes retmæssige Patriark. Saaledes er da Schismaet i Diarbekir fuldstændigt hævet og Russernes Anstrængelser strandede (S. Nr. 15 S. 233 og 16 S. 250).

Paris. Den 6. April døde i Monte Carlo ved Monaco en Publicist, hvis Navn er vel bekjendt i den civiliserede Verden, nemlig Hr. Villemessant, Grundlæggeren og Redderen af Bladet „Figaro“ i Paris. Født i Nærheden af Louen 1812 grundlagde han i Tidens Løb flere Journaler. Men de havde alle kun ringe Resultater at opvise, indtil

han begyndte med Udgivelsen af „Figaro“, der for Tiden tæller 80,000 Abonnenter og virker i Conservatismens Tjeneste. Villemessant var altid en god Katholik og viste sit christelige Sindelag ved en i Sandhed storartet Godgjørenhed imod Alle, hvad enten det angik et af en katholsk Præst bestyret Vaisenhuus eller en Demokrats fattige Enke eller en almindelig Ulykke. „For fire Dage siden“, skriver en af den Hedengangnes Venner, de Rodays fra Monte Carlo, „besøgte jeg Biskoppen af Monaco og bad ham om at gjøre den Syge et Besøg, for at meddele ham de h. Sacramenter. Msgr. Theuret besøgte da Villemessant gjentagne Gange, og denne modtog ham stedse med de Ord: „Jeg gjør mig ingen Illusion om Deres Besøg; det gjør mig lykkelig, men anvend blot ingen Forsigtighedsregler. See, Monseigneur, som et godt Landsbybarn har jeg altid elsket Præsterne og vil gjerne gjøre Alt, hvad De ønsker.“ Derpaa modtog han med en rørende Andagt de h. Sacramenter.

— Den bekjendte Abbé Roussel, Directeur for Vaisenhuset i Auteuil ved Paris, har ifølge „Sem. relig.“ aftraadt sit Institut til den italienske Præst Bosio. Den Sidstnævnte har allerede stiftet 81 Vaisenhuuse for fattige forladte Børn, skjøndt han selv ikke eier Noget. Antallet paa de af ham underholdte Vaisenbørn, der ogsaa faae Underviisning i Haandværk, er for Tiden 40,000. Dom Bosio har stiftet en egen Præstecongregation for at faae duelige Bestyrere til sine Anstalter. En Association af Søstre, som bestyrer Pigernes Afdeling, er ligeledes grundlagt. Saadanne Gjerninger bevise, at Troen endnu ikke er uddød.

Chicago. Den her udgivne Avis beretter om vedvarende Conversioner fra Protestantismen til Katholicismen. Efterat Bladet har opregnet et stort Antal af fremragende Personligheder, som i den sidste Tid have forladt Protestantismen, tilføier det, at de Protestanter der for Tiden blive underviste i Franciscanerkløsteret og Jesuithuset i Cincinnati, tælles efter Hundreder. Vi kunne tilføie, at blandt Convertiterne formodentlig ikke heller ere faa Danske; thi en katholsk Boghandler i Chicago, der tidligere fik mange Sendelser af vor lille Katechismus i dansk Sprog her fra Kjøbenhavn, har nu selv ladet det aftrykke i America og sendt nogle Exemplarer hertil. Heraf ere vi vist beføiede til at slutte, at han vel ikke vilde

have gjort det, hvis han ikke solgte saa mange Exemplarer, at han dermed kan gjøre en god Forretning.

Aarhuus. „Jyllandsposten“ skriver: „Blandt de nye Bygninger, der i denne Tid ere under Arbeide i Aarhuus, indtager den nye katholske Kirke i Ryesgade en fremragende Plads. Kirkebygningen opføres, som de øvrige Bygninger, den katholske Menighed har bygget i Aarhuus, af røde Muursten paa en høi Granitsokkel. Gavlpartiet ud mod Gaden skal bestaae af Taarn med Spir, tilsammen 80 Alen høit; Portalen ligesom Karmen til det ovenfor samme liggende Vindue — der skal forsynes med Glasmalerier — bliver udført af Sandsteen. Gjennem Indgangsdøren i Taarnet træder man ind i den med Vaabenhuus og Chor 60 Alen lange Kirke, der bestaaer af Høiskib med to Sideskibe. Høiden skal være 26 og Breden 30 Alen. Saavel Høiskibet som Sideskibene skulle dækkes af Hvælvinger i Spidsbuestil, og Høikirkens Mure skulle hvile paa Sandsteens Søiler med rigt forsirede Kapitæler; Billedhuggerarbeidet herved udføres her paa Pladsen af Billedhuggere fra Tydskland. Gulvet bliver lagt i Steen-Mosaik af hertil fra Tydskland indforskrevne Steen. Taarnet vil blive tækket med Kobber, medens der iøvrigt skal anvendes Skifer til Tækning. Selvfølgelig bliver Kirken forsynet med Orgel, og dens Indre udstyret med den kunstneriske Pragt, der sædvanlig anvendes i katholske Kirker. Kirken, hvortil Tegningerne tildeels ere leverede af Cölner-Domkirkens Architect, opføres under Ledelse af Architect Sophus Petersen i Aarhuus. Opførelsen, der antages at ville koste c. 150,00 Kroner foruden Kirkens Inventarium og indvendige Prydelser, vil sandsynligviis medtage et Tidsrum af 2 à 3 Aar.

Paa Pintsesøndag meddeles Confirmationens kellige Sacrament til Voxne. De voxne Troende, som endnu ikke have modtaget dette Sacrament, anmodes om snarest muligt at melde sig hos En af os Geistlige.

C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 11. Mai. 4. Søndag efter Paaske — 12. M. Nereus og Lidelsesfæller, Martyrer. 13. Ti. Isidor, Biskop og Kirkelærer. 14. O. Leo I., Pave og Kirkelærer. 15. Tø. Isidor, Bekj. 16. F. Johannes af Nepomuck, Martyr. 17. L. Paschalis Baylon, Bekj.

Søndagen d. 18. Mai. 5. Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Aimindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 20.

Søndagen den 18de Mai.

1879

Indhold: Abbé Joseph Reyre. Misbrug. Arcimbold. Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, England, St. Petersburg.

Abbé Joseph Reyre.

(Sluttet.)

Ved sin Ankomst til Lyon fandt han der en begyndende Familie, som snart skulde blive Gjenstand for hans kjærligste Omsorg. Hans Neveus Børn vare nemlig alle i den Alder, at deres Opdragelse skulde begynde. Han holdt det da ikke for at være under sin Værdighed at beskæftige sig alvorligt hermed, og den Flid han anvendte herpaa, var i flere Aar hans kjæreste daglige Beskæftigelse: han betragtede sin Neveus Børn som sine egne og beviste dem bestandigt en sand faderlig Kjærlighed. Han samlede og ordnede til Brug for dem latinske Læsestykker, saavel som smaa historiske Skildringer, underviste dem i Grammatik og Geographi, men lod sig det fremfor Alt være magtpaaliggende at indprænte Religionens og Dydens Grundsætninger dybt i deres Hjerter. I dette Øiemed forfattede han en Samling af Fabler, der alle vare valgte

overensstemmende med deres Alders og Smags Tilbøielighed, egnede til at modvirke de Feil og Forkertheder, som han især vilde bevare dem for, og indgive dem Lyst til Opfyldelsen af de Pligter, som han vilde vænne dem til at udøve. Det er disse Fabler, som tilligemed nogle andre dannede Grundlaget for den Samling, som han siden offentliggjorde under Titel af *Fabelsamling for Børn og unge Mennesker*. Samlingen omfatter 183 Fabler og har oplevet flere Udgaver. Moralens vigtigste Løvere gler foredrages her paa en Maade, der svarer til den barnlige og ungdommelige Fatteevne. Blandt de Fabler, som denne Samling indeholder, bemærker man mange, der udmærke sig ved poetisk Ynde, og de behage alle ved en henrivende Naivetet. Saaledes har Publicum den rørende Omsorg, hvormed Abbé Reyre antog sig sin Neveus Børns Opdragelse, at takke for en af hans bedste literære Frembringelser. Vare disse Børn lykkelige ved at have en saa udmærket Lærer, saa ville de dog især have været lykkelige ved aldrig at glemme, at de ved at danne deres Opførsel efter hans Anviisning bedst vilde lære at paaskjønne hans Kjærlighed til dem og holde hans Minde i Ære!

Et andet Værk i to smaa Bind, som Abbé Reyre forfattede under sit Ophold i Lyon, og som i sin Tid fandt stor Udbredelse, var hans *Christelige Anekdoter*. Forfatteren giver deri en Skildring af det Trin i Fuldkommenhed, hvortil Religionen hæver alle Dyder; og den store Mængde Exempler, som han her med særlig Skjønsonhed i Valget har samlet, have til Hensigt at vise, og vise ogsaa virkelig, at kun en sand Christen kan være i Besiddelse af ægte og solid Dyd. Dette Skrivt kunde ikke andet end bidrage betydeligt til at oplive de religiøse Grundsætninger, som de ved Revolutionen hidførte Forvildelser havde bibragt et saa ødelæggende Stød.

Abbé R. havde ønsket, aldrig at skulle forlade sin Neveus Familie; men i hans fremrykkende Alder blev Lyons, især om Vinteren fugtige Clima mere og mere fordærveligt

for hans Helbred. Lægerne raadte ham derfor til at tage Bolig i en Egn, som havde en mere tør Luft, og han begav sig da til Avignon, hvor han tilbragte de sidste Aar af sit Liv.

Ogsaa her forblev hans tilvante Arbeidslyst den samme; uagtet han bestandigt led af en chronisk Brystkatarrh, fortsatte han sin literære Virksomhed; og de nye Arbeider, som den bragte for Lyset, overgik Alt hvad man kunde vente af en Olding, hvis physiske Kræfter allerede vare saa svækkede. Vi omtale blot i Forbigaaende hans *Poetiske Bibliothek* i to Bind, der dog kun var et Udvalg af poetiske Brudstykker, som han ansaae for skikkede til at danne Smagen uden Fare for Sædeligheden. Men man saa ham i kort Tid samle og ordne sine *Prônes nouvelles* (Nye Prædikener) i to Bind, og *Petit Carême* (en Samling af korte Prædikener for enhver Dag i Fastetiden) og et Bind: *Instructions sur les principales fêtes de l'année* (Underviisninger om de fornemste Fester i Kirkeaaaret). Disse tre Arbeider have hvert for sig fundet stor Udbredelse, og tilbydes nu Publicum samlede under Titlen „*Année Pastorale*“.

Abbé Reyres Hovedformaal med denne Samling af Prædikener var, som han selv tilkjendegav, at lette d'Hrr. Præster det Arbeide, som By- og Landbefolkningens daglige Underviisning kræver. Han havde fornemmelig havt til Hensigt at skrive for Folket; men disse tre Værker, hvilke han tillagde denne beskedne Bestemmelse, ville ikke desto mindre forblive et værdifuldt Minde om hans sjældne Begavelse som geistlig Taler, blandt alle Classer af Samfundet. Det Hele vidner om en høi Grad af aandelig Udvikling og alsidig Dannelse, samt indeholder en Fylde af Belærelser, der tilfredsstillende det mere dannede Menneskes Smag og aandelige Fornødenheder samtidigt med, at den Form, hvori de meddeles, i enhver Henseende er beregnet paa det eufoldigste Menneskes Fatteevne. De stedse vaxlende Skildringer af sædelige Tilstande, træffende Sammenligninger, de utallige Reflexioner, der

paa den naturligste og simpleste Maade knyttes til enhver Deel af det foreliggende Emne, fængsle paa den meest tiltrækkende Maade Læserens Opmærksomhed, ligesom den ømme Medfølelse, som Taleren ved enhver Leilighed skjænker de Fattige og Ulykkelige, stadigt henviser disse til den udtømmelige Kilde til Trøst og Haab, der aabner sig for dem i Forventningen om den himmelske Løn, som Religionen forjætter dem.

Kort efter Offenliggjørelsen af disse tre Arbeider modtog Forfatteren fra flere af Kaiserriget*) Prælater ærefulde Bevidnelser om deres Paaskjønnelse af den literære Fortjeneste, han ved dem havde erhvervet sig, og de tøvede ikke med at anbefale Brugen af dem i deres Dioceses, og *Prônes nouveaux* bleve kort efter oversatte paa Italiensk.

Abbé Reyres sidste literære Arbeide var hans *Méditations évangéliques* (Evangeliske Betragtninger) i tre Bind, som først bleve trykte efter hans Død. Det indeholder en Betragtning for enhver Dag i Aaret, af hvilke enhver især har et særegent Træk af Jesu Christi Liv til Gjenstand. Man finder deri den Rigdom paa Tanker, den smagfulde Simpelhed, den milde Varme og religiøse Iver, som karakteriserer alle Forfatterens Værker. Det fortjener tillige at fremhæves, at han saaledes i de faa Aar, han mod sit Livs Slutning tilbragte i Avignon, forfattede ikke mindre end otte Bind, og man kan ikke noksom beundre en saadan Arbeidsdygthed hos en næsten firsindstyveaarig Olding, som tilmed led under en vedvarende legemlig Svaghed.***) Han havde just

*) De udkom nemlig i Begyndelsen af dette Aarhundrede under Napoleon I.' Regering.

**) Det bør endnu tilløies, at han under sit Ophold i Avignon desuden fik Tid til at skrive en heel Cyclus af Fastepredikener saavel som en betydelig Samling af andre Prædikener, der vare ganske forskjellige fra de tidligere trykte, til Brug for en ung Geistlig, hvis Talent som Prædicant ikke stod i Forhold til hans øvrige Dygtighed.

sendt sine *Meditations* til Trykkeriet, da han blev angrebet af den sidste Krise, som femten Dage efter endte hans jordiske Løbebane. Men hans Arbeidsiver var saa utrættelig, at han strax derefter begyndte paa et nyt Arbeide, som skulde have bestaaet i en ny Samling af Prækener over Epistlerne — et Arbeide, hvoraf der er et Manuskript paa fyrretyve Sider tilbage, af hvilke han skrev de sidste paa selve sin Dødsdag.

Saaledes forløb denne ædle Mands Liv under en ufortrøden og utrættelig Virksomhed i den christelige Kjærligheds Tjeneste. Man maa have kjendt ham personligt, for tilfulde at kunne føle, hvormeget han er bleven savnet, og i hvor høi Grad han har fortjent at blive det. Hans ophøiede Dyd gjorde ham kun streng imod sig selv, thi han var altid velvillig og overbærende mod Andre. Hans Hjerte følte Trang til stedse at være opfyldt af levende Hengivenhedsfølelser, og Ingen kunde drive de Opoffrelser, som sandt Venskab kræver, videre end han. Hans Fromhed var i Eet og Alt elskværdig; et Grundtræk i hans Charakter var hvad man maa kalde en behagelig og mild Munterhed; uden at søge Selskab forstod han at nyde Adspredelsens Hviletimer, og han var overalt paa sin Plads. Hans behagelige Underholdning henrev ethvert Selskab, hvori han deeltog, og den udøvede en særegen Tiltrækning ved hans sjældne Beskedenhed, der altid lod ham see Andres Fortjenester igjennem et Forstørrelsesglas, medens han saagodtsom ingen Bevidsthed havde om sine egne. Og denne Følelse, som var hans Characters Grundpræg, lagde han ogsaa for Dagen som Forfatter og Skribent; thi han undlod aldrig, ved de Bøger han skrev, at raadføre sig med En eller Anden af sine gamle Venner, til hvis Omdømme han særlig havde Tillid, og han gik stedse med en blind Lærvillighed ind paa de Forandringer, som denne bragte i Forslag; *min Ven vil have det saaledes*, sagde han; *det maa derfor ogsaa være det Bedste*. Endelig — gavmild og kjærlig ud over hvad hans indskrænkede Midler syntes at tillade, var det hans stadige

Bykymring, at han kun var istand til at gjøre saa lidt Godt, og vi kunne ikke slutte de saa vel fortjente rosende Ord, vi have udtalt om ham, bedrø, end ved at anføre de sidste Sætninger af den Lovtale, som paa hans Begravelsesdag blev holdt af Hr. Morel, Secretair ved Academiet i Vancluse og Professor i de skjønne Videnskaber ved Lyceet i Avignon: „Abbé Reyres moralske Egenskaber“, sagde han, „vare i Sandhed ualmindelige, fordi de vare udviklede og bragte til Fuldkommenhed ved Religionen, som bøder paa Alt og ikke kan erstattes af noget Andet. Saaledes var hans Beskedenhed Ydmyghed, hans Godgjørenhed Kjærlighed, hans Eftergivenhed for Andres Mening hellig Selvfornægtelse.“

Det var Følgerne af den Katarrh, hvoraf Abbé R. i en Deel Aar havde lidt, som i hans 77de Aar bleve Aarsag til hans Død. Uagtet hans Kræfter gradviis formindskedes, havde han dog fuldkommen bevaret sin aandelige Friskhed og den ham eiendommelige varme Følelse. Han nærmede sig sin sidste Time omgiven af sine Venner, og, uden at ahne, at han var Skilsmisens Øieblik saa nær, troede han, at hans Ildebefindende var en Virkning af en forbigaaende Svaghed. Hans Liv endte den 4. Februar 1812 uden Hjerteangst og Dødskamp; hans Død var den Retfærdiges Søvn, og man tør sige, at et saa mildt og blidt Endeligt var hans forud optagne Løn for alle de Dyder, han her paa Jorden havde øvet!

Misbrug. Arcimbold.

(Fortsat fra Nr. 19.)

C. Nys skiltes vi ad paa snarligt Gjensyn. Ønsket er altsaa virkelig gaaet i Opfyldelse.

L. Det glæder mig; thi augaaende Aflad har jeg endnu et Punkt at spørge Dig om.

C. Hvad er det?

L. Jeg frygter for, denne Gang at røre Dig paa det ømme Sted. Maa jeg alligevel tage mig den Frihed at tale reent ud?

C. Hvortil disse Omsvøb? Du maa troe mig! De idelige Angreb paa vor Religion have gjort os mindre ømskindede, end Du synes at ansee os for. Tag Bladet fra Munden og siig, hvad Du har paa Hjerte, og som pirrer din Videlyst!

L. Forrige Gang var dit sidste Ord Luthers Thesis, at dersom Aflad var bleven prædikeret i Pavens Aand og Mening, saa vare ingen Indvendinger blevne reiste mod samme. Har jeg forstaaet Dig rigtigt, da tilegnede Du Dig Luthers Mening i dette Stykke. Du indrømmer altsaa, at Afladsprædicanterne ei holdt sig indenfor de tilbørlige Skranker, at Misbrug havde indsneget sig i Afladsvæsenet.

C. Det skal jeg være den Sidste til at nægte. Og vi Katholiker have jo heller ingen Interesse af at nægte det.

L. Ingen Interesse? Hvad bliver der da af Eders „ufeilbare, irreformable“*) Kirke?

C. Fy, Ludvig! siig ikke det høit, for at ingen Katholik maa høre det og trække paa Smilebaandet.

L. Hvorledes? Paastaaer Eders Kirke da ikke om sig selv, at den er ufeilbar og irreformabel?

C. Ufeilbar i sin Lære — jo det paastaaer den at være; og den paaberaaber sig baade Herrens Forjættelse om Sandhedens Aand, der skulde veilede den til al Sandheds Forstaaelse, og Historiens Vidnesbyrd, der paaviser den nøieste Overensstemmelse mellem Nutidens Katholicisme og den apostoliske Lære. Men den har aldrig paastaaet at være irreformabel, d. e. uforbederlig, altsaa

*) Martensen, Ethik III, 415.

syndefri og feilfri. Tvertimod, den vedgaaer ydmygt, i alle sine Medlemmer at bestaae af lutter skrøbelige Mennesker, der kunne afvige fra den Pligtens og Dydens Vei, som den ufeilbart viser, og ad hvilken den gjerne vil føre dem, — af Mennesker, som dagligt bede: Forlad os vor Skyld og leed os ikke udi Fristelse. Alle Kirkens Præster, fra Paven til den Sidste blandt dem, slaae sig for Brystet i enhver hellig Messe med Bekjendelse af at have syndet meget i Tanke, Ord og Gjerning „ved deres Skyld, deres egen Skyld, deres egen store Skyld“. Den katholske Kirke arbeider jo uafsladeligt paa sin egen Reformation i det Store og i det Smaa: den forbedrer de Enkeltes Liv og Levnet ved Betragtning og Prædiken, Exercitier og Missioner. Anger og Skriftemaal; og i det Store arbeide Paver og Biskopper paa at fremme Reformationsværket, idet de ved tidsvarende Love værne om Sædelighed og Tugt blandt Lægfolk og isærdeleshed blandt Geistligheden. Conciliet i Trient har jo lagt særlig Vind paa en sand Reformation i selve Kirken, en Reformation indenfra; det har intet Møde holdt. uden, ved Siden af Lærens Forklaring, at beskæftige sig med Sædernes Forbedring. Alt dette, skulde jeg tænke, veed Du. Og trods Alt dette skulde Kirken holde sig for irreformabel?

L. Ja, jeg veed alt dette, men ogsaa, at Eders Kirke alligevel tillægger sig med Forkjærlighed og i særlig Betydning det stolte Navn „hellig“ — „den hellige romerske Kirke“.

C. Ja det gjør den; men kun i den Forstand, at dens Sædelære og Naademidler ere istand til at føre til Hellighed, og at nogle af dens Børn virkelig have opnaaet Hellighed, d. e. en udmærket høi Grad af Dyd og Fuldkommenhed. Men den er langt fra den Indbildning at mene, at den har havt Held med sig i alle sine Børns Opdragelse, endsige, at den virkelig har ført dem alle til Fuldkommenhedens Høidepunkt. Nei, saa forblindet er den ikke, at den skulde overse de mangfoldige Synder, Forseelser og Feil hos sine Børn, Lægfolk, Præster, Biskopper og Paver. Den veed meget mere grant, at den slet ikke vilde svare til det Billede af Christi Kirke, hvilket Evangeliet tegner, dersom den nægtede alle Feil i sine Børns Levnet.

L. Det lyder rigtignok paradox.

C. Saa har Du vel glemmt, at Christi Kirke lignes ved ti Jomfruer, hvoriblandt de fem vare daarlige og bleve

tilsidst udelukkede fra Adgangen til den himmelske Bryllupssal, ligeledes ved et Vod, der samler ligesaavel slette som gode Fisk. og ved en Ager, hvorpaa der ei blot voxer Hvede. men tilligemed Hveden ogsaa Klinte, som den onde Fjende har saaet, medens Huusfolkene sov. Det kan altsaa godt skee, at selv Kirkens Forstandere og Opsynsmænd sove, lukke Øinene for Misbrug og Synder og see igjennem Fingre med hvad der ei skulde taales. Ingen Katholik paatager sig at bevise, at den Onde aldrig har saaet Klinte paa Afladens Mark. Saa døve ere vi ei for Historiens Vidnesbyrd. Vi have hertillands nok hørt den frimodige Povel Helgesens Klage i hans Skrivt mod „Malmø-Bogen“: „Dernæst kom Aflad, som for Misbrugs Skyld har været en stor Aarsag til dette Fald, som os nu er tilkommet.“*) Samme Klage gjen-tages i den skibyske Krønike, at de sidste pavelige Sendebud og deres Medhjælpere have givet en saadan Forargelse, at Religion og Fromhed derved er gaaet til Grunde, medens der i fordums Dage kom Legater fra Rom, der opbyggede Menighederne, befordrede Fromheden, styrkede Troen og udryddede Kjætterier.**)

L. Den Indrømmelse glæder mig. I tilstaae altsaa, hvad Martensen siger, at „Kirkens Magt til at give Aflad mod Almisser og andre gode Gjærninger medførte for Kirken en naturlig Fristelse til timelig Vinding, og at alt længe før Luthers Tid drog Afladskræmmere omkring i Landene“.***)

C. Føi strax til: Men ogsaa længe førend Luther tordnede mod Misbrug i Afladforkyndelsen havde Kirken selv flere Gange grebet alvorlige Forholdsregler mod de saakaldte Almissekraeveres Udskeielser. Flere almindelige Concilier havde søgt at rykke Klinten op uden at tage Hveden med. Paverne og Biskopperne havde havt et vaagent Øie hermed; paa Lateranconciliet, i Lyon og Vienne havde de anvendt tidsvarende Lægemidler mod dette Onde. men i Tidens Løb havde disse tabt deres Kraft. Da var det igjen selve Kirken, der i Trient greb til det sidste og grundigste Middel. Conciliet gav den Lov: „Da hine Menneskers Ondskab daglig tiltager til

*) Secher. Povel Eliesens danske Skrivter 1, 466.

**) Holger Rørdam, historiske Kildeskrivter 1. 33 (hos Langebek p. 566).

***) Kath. og Protest. 85.

alle Troendes store Forargelse, og intet Haab om deres Bedring mere er tilbage, saa skal med Sagen ogsaa Navnet „Almissekrævere“ (quaestores eleemosynarum) fremtidigt være afskaffet i alle christne Lande. Aflad og andre aandelige Naadesbeviser, som de Christne ikke bør gaae Glip af, skulle i Fremtiden forkyndes for Folket af Biskopperne samt to Kannikere. Samme Biskopper faae ogsaa Tilladelse til — dog uden at lade sig betale derfor — samvittighedsfuldt at samle Almisser og andre dem tilbudte Kjærlighedsgaver, for at Alle dog endelig maae komme til at indsee, at Kirkens himmelske Skatte ikke forvaltes til Vinding, men til Gudfrygtighedens Fremme.“*)

Og det er ikke blot eengang, at Conciliet beskæftiger sig med Aflad og dens Misbrug. Det fulgte den gamle Regel: Tollatur abusus, maneat usus; Misbrug skal afskaffes, Sagen selv derimod skal holdes i Hævd. I sit sidste Møde opstiller det som Troessætning, at Kirken kan give Aflad, en Fuldmagt, som den ogsaa virkelig fra Arildstid har gjort Brug af, og at Aflad er saare heldbringende for de Troende. Paa Troens Stadfæstelse følger saa strax Forskrifter til Sædernes Forbedring. „Dog“ — heder det fremdeles — „ønsker Conciliet, at efter Kirkens gamle og godkjendte Skik skal der udvises Maadehold i at bevilge Aflad, for at den kirkelige Tugt ei skal slappes ved overdreven Læmfældighed. Og de Misbrug, der have indsneget sig og givet de Vrangtroende Anledning til at laste Aflad, ønsker Conciliet hævede og rettede. Derfor bestemmer det herved i Almindelighed, at al usømmelig Betaling for at faae Aflad, som har været Hovedkilden til Misbrugene, aldeles skal afskaffes; alle øvrige Misbrug, der udspringe af Overtro, Uvidenhed, Uærbødighed eller nogensomhelst anden Grund, og som ere forskjellige i de forskjellige Lande, skulle snarest efterspores af Biskopperne, og saa ved Hjælp af Provincialconcilier afskaffes af Paven overalt i hele Kirken, for at de Troende kunne faae Afladens Naade meddeelt paa en from, hellig og ulastelig Maade.“**)

Heller ikke maa Du troe, at Kirken lod sig nøie med blot at forordne passende Lægemedler; nei, Patient og Læge tillige, har den ogsaa gjerne underkastet sig selv den fornødne Cur.

*) Conc. Trid. 21, 9 de reform.

***) Conc. Trid. 25 de indulg.

L. Ja, det veed jeg, om Du end ikke sagde mig det. Du tager det ikke ilde op, naar jeg siger: Derfor har jeg en bedre Hjemmelsmand end Katholiken Carl.

C. Det glæder mig! Maa jeg spørge, hvem?

L. Ingen ringere end Biskop Martensen.

C. Det glæder mig usigeligt. Maa jeg maaskee høre hans Ord?

L. Med Fornøielse. Dog Udtrykket er lidt haardt, og det gad jeg ikke være ansvarlig for; Sagens Kjerne derimod skal nok behage Dig. Han skriver nemlig: „Naar Vexellererne efter den store Tempelrenselse i det 16de Aarhundrede vendte tilbage, have de dog undseet sig ved at falbyde Aflad for Penge.“*)

C. Synes Du, at den Hentydning til den bekjendte evangeliske Begivenhed er aandrig, vel, saa skal jeg ikke modsige Dig. Jeg accepterer meget mere Parallelen. Ja, Aflad er en „Vexel paa Evigheden“**), dog ingen „falsk“ Vexel; tvertimod, den er udstedt af ham, som bærer Himlens Nøgler og løser i Tiden saaledes, at det gjælder i Evigheden. — Templet (Kirken) blev rensat, og det saavel for Misbrug som for mange raadne Medlemmer, der vanhelligede Guds Huus. — Svøben blev svungen af den Herre Christus ved selve Kirkens Haand, og „Reformatorerne“ samt deres Tilhæng saae sig satte paa Døren. Kirkens Tjenere derimod have underkastet sig en sand Reformation ved i Virkeligheden at bedre sig. Alle disse Tilstaaelser, som Parallelen synes at indeholde, accepterer jeg gjerne uden Modsigelse.

L. Du skjemter! Dog, jeg skal uden at modsige Dig gjengjælde din Årtighed. Men mærk Dig vel, hvorledes Biskoppen fortsætter: „Katholikerne ønske at kaste et Slør over hin uforglemmelige Historie med de Tetzelske og Arcimboldske Afladsbreve.“***)

C. Det lyder anderledes! Siger han det, og vil Du indestaae for hans Ord, da maa alt Hensyn til Venskab og Høflighed vige for den Pligt at give Sandheden Vidnesbyrd. Da maa jeg i den upartiske Histories Navn reise Indsigelse mod denne Paastand i alle dens Enkeltheder. Vi Katholiker kunne fornuftigviis ikke ønske at kaste et Slør over Afladsbrevene. Vi ønske meget mere, at

*) Kath. og Prot. 86.

**) Sammest. 85.

***) Sammest. 87.

enhver dannet Mand nøie maatte læse og studere dem. De tale for os. De tilsige Aflad kun under Forudsætning af Anger og Skriftemaal.

L. Det er nok sandt, efter hvad vi nys have læst derom hos Münter.

C. Ja det er saa sandt, at vi gjerne henvide dertil og sige: Tager og læser selv, for Guds Skyld! Seer selv til, om I finde Noget, der ei stemmer med en lutret Troes- og Sædelære. Det har just været Eders og vor Ulykke, at man har forholdt Eder de historiske Kjendsgjæringer og tegnet for Eders Øjne et ikke-historisk Billede af Kirkerensningen, nei et skammeligt Vrægebillede af den. Det er især os Katholiker, der vide Eders nyeste Historikere Tak for, uden egen Tilsætning at lade de sandfærdige historiske Kildeskrivter tale. Den historiske Sandhed have vi slet ikke at frygte for, kun dens Forvanskning.

L. Lad saa være. at I ikke have at frygte for de Arcimboldske og Tetzelske Breve. Men Arcimbold selv! og Tetzal selv! Og jeg tænker. Biskoppen vil ei have Ordet lagt paa Guldvægten. Det er per synekdocheu (et mindre nøie valgt Udtryk) eller, om Du saa vil, per lapsum calami (ved en Skrivfeil), at han taler om Kommissærernes Breve, medens han mener dem selv, hele deres Personlighed og Færd. Saaledes forstaaer jeg hans Ord.

C. For mig gjerne! Dog ønske vi heller ikke at kaste et Slør over deres Personligheder og Færd.

L. Ikke over Arcimbold og Tetzal?

C. Nei, vi have ingen Interesse deraf.

L. Naa, Du vil vel sige: Hverken Tetzal eller Arcimbold repræsenterer hele Kirken. Kirken staaer og falder ikke med deres Characteres Reenhed og deres Handlemaades Uelastelighed.

C. Hvad Du der siger, er meget rigtigt. Deres Skam og Skændsel vilde idethøjeste være en lille Plet, der vilde vanzire Kirkens Klædebøn, uden at det derved reves itu eller ganske tilsøledes. Kirkens Lære er jo ei ansvarlig for et enkelt, om end nok saa høit staaende Medlems Opførsel. Men Du vilde misforstaae mig, naar Du meente, at jeg var tilsinds at give Arcimbolds gode Ry til Priis. Og langt mindre slipper jeg Tetzal.

L. Du vil forsvare dem, hvem Kirkehistorien har brændemærket for stedse?

C. Undskyld! Om Arcimbold maa Du erindre, hvad en af vore dygtigste Historiegranskere har sagt: „Efter Reformationens Seir i vort Land har vor Historie været fremstillet af det da seirende Parti efter dets protestantiske Anskuelse og dets Domme over Modstanderne. Der har manglet Aandsfrihed til at opfatte Personer og Forhold i et historisk Lys . . . At Arcimboldus har udført Pavens Hverv i god Tro paa dets Berettigelse, er der ingen Grund til at betvivle; og om hans Forhold foreligger der ikke nok til at stemple ham som en lav og æreløs Person*.“ Naar Paludan-Müller saaledes vil skille Arcimbolds Sag (Aflad) fra hans Person, da er slig en Adskillelse i og for sig vistnok berettiget og nødvendig; thi det lader sig tænke, at en Person, hildet i Fordomme, arbejder i god Tro for en i Virkeligheden slet Sag. Men i det her foreliggende Tilfælde var Sagen (Afladen) ikke slet. Derom er Du efter Alt, hvad vi tidligere have forhandlet, overbevist.

L. Ja, mine tidligere Anskuelse om Afladens Væsen, min Afsky og Mødbydelighed for den, har jeg erkjendt for blotte og bare Fordomme. Sagen kan jeg ei fordømme. Er det altsaa virkelig endnu ikke fastslaaet, at Arcimbold fremmede Afladssagen paa en forkeert Maade, med utilladelige Midler, da vil jeg vente, indtil Historien har bragt Lys i Mørket og afsagt sin afgjørende Dom.

C. Saaledes er det ret. Gid Alle vare saa besindige og forsigtige i deres Domme om Personer og Kjendsgjæringer! Da vilde mangan historisk Løgn ikke have faaet saa almindelig en Udbredelse; da havde vi havt en anden Historieskrivning; og selve Historien vilde være bleven en anden; der vilde da være færre Fordomme i Hovederne, mere Tolerance og Kjærlighed i Hjerterne!

(Fortsættes.)

*) Paludan-Müller. De første Konger m. m. S. 338.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I Italien viser det sig for Tiden paa det Tydeligste, hvad Kongerne opnaae ved at reise Revolutionens Banner. Den gamle Fribytter Garibaldi driver her atter sit Spil, og Kong Umberto har holdt det for hensigtsmæssigt at gjøre Revolutionsmanden et ydmygt Besøg. Men det har ikke forandret den Gamles Sindelag. Han bliver nemlig ved at agitere, ikke blot imod Kirken — thi det glæde jo alle Frimurere og de dem Ligesindede sig over — men ogsaa imod Regeringen og Kongen, som mulig engang vil komme til at høste Frugterne af sin Faders Fortjenester i Landflygtighed, om der maaske ikke forestaaer ham noget endnu Værre!

Tydskland. I den sidste Tid har man jevnlig udbredt mere eller mindre sandsynlige Rygter om, at Culturkampen snart vilde blive bilagt. Men den raser netop i de sidste Uger med fordoblet Heflighed. Fra alle Sider indløbe Efterretninger om, at Hr. Falck mere end ellers puster til Ilden, og de ham undergivne Embedsmænd præstere det Utrolige i den katholske Kirkes Forfølgelse. Om man paa den Maade mener at kunne tvinge Leo XIII. til at give efter og anerkjende de Love, der gaae ud paa at ødelægge den forhadte Kirke, eller om de kloge Herrer i Berlin ønske at give Socialisterne Vaaben i Hænderne, det er vanskeligt at afgjøre. Leo XIII. kan, saa fredelskende han end er, ikke anerkjende de preussiske Culturlove, ligesaalidt som nogen ærlig Katholik kan holde sig dem efterrettelig. Dette skulde de Herrer vide, hvor lidt de end ellers kjende til Catholicismen. Men naar de nu alligevel blive ved at jage Præster ud af Landet eller indespærre dem som Forbrydere, saa ligger den Fare nær, at den byrdeløse Hjord falder i Socialisternes Snarer, som mesterligt forstaae at bilde Folk ind, at de forsvare de Forfulgtes Rettigheder imod Tyrannerne.

England. Det er ikke blot de anglicanske Præster, men mere og mere de anglicanske Biskopper, som, overvundne af den katholske Sandhed, ikke længere kunne modstaae den. Biskoppen af Salisbury udtaler sig om Skriftemaalet, o: det hemmelige Øreskriftemaal, idet han fremhæver, at Skriftemaalet, som det er i Brug hos Katholikerne, er en væsenlig Indretning, der stammer fra

Christus, vor Herre, og uimodsigeligt hører til Troeslæren. Men skjøndt han lærer saaledes, vover han dog ikke at foreslaae dets Gjenindførelse, ja fraraader den endog. Af hvad Grund? Ja, saa var han nødt at nedlægge sin Værdighed i Statskirken. Og hvad vilde hans Kone og Børn sige til en saadan Forandring i deres Stilling!

St. Petersborg. Som vitterligt er, bestræbe Russerne sig for at faae Ry for, at de bringe Civilisationen til andre Folk, naturligviis hovedsagelig ved at bekæmpe den katholske Kirke. En Episode, som det russiske Blad „Petersborg Wjedomowskis“ Correspondent omtaler, belyser ret øiensynligt, hvorledes Russerne godtgjøre deres Sendelse i Civilisationens Tjeneste. Denne Correspondent skriver fra Kiew til nævnte Blad ordret Følgende:

„De herværende Fængslede fattede nylig den Beslutning at undergrave Fængslets Mure, og derpaa flygte. Men dette blev af en iblandt Fangerne forraadt til Fængslets Bestyrelse. Og hvad gjorde Fængslets Embedsmænd? De lode de Fangne roligt grave, og da den underjordiske Gang var bleven færdig, og nu en skjøn Nat den ene Fange efter den anden vilde begive sig i det Frie igjennem denne Gang og en Aabning udenfor Fængslet, nedskøde Soldater, der vare opstillede omkring Aabningen, den ene Arrestant efter den anden, saasnart de viste sig. Da saa de øvrige Arrestanter, skræmmede ved Skuddene, standsede i Gangen, trængte Soldater bagfra ind i samme og skød dem uden videre alle ned.“ Denne Fremgangsmaade skal have beredet Embedsmændene en stor Fornøielse, og nu bærer den forsigtige Fængselsdirecteur en stor Orden paa sit Bryst til Belønning for, at han har været saa klog, ikke at lade de Fangne undvige.

Elisabethforeningen.

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 25. Mai efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 18. Mai. 5. Søndag efter Paaske. (Erik, Konge af Sverig, Martyr.) — 19. M. (Bededag) Petrus Coelestinus, Pave. 20. Ti. (Bededag) Bernardinus af Siena, Bekj. 21. O. (Bededag) Felix af Cantalicio, Bekj. (Paa de tre Bededage holdes Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Sct. Ansgars Kirke en høitidelig h. Messe, og efter den bedes Litaniet til alle Helgener for at nedkalde Guds Velsignelse over Markfrugterne.)

Torsdagen d. 22. Mai. Christi Himmelfart. (Gudstjenesten holdes som paa Søndagene.) — 23. F. Andreas Bobola, Martyr. 24. L. Maria, de Christnes Hjælp.

Søndagen d. 25. Mai. 6. Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Aimindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 21.

Søndagen den 25de Mai.

1879

Indhold: Daabspagtens Fornyelse. Kaiser Alexander I. af Rusland.
Tetzels Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin, Mehran.

Daabspagtens Fornyelse.*)

1. Fast skal min Daabspagt evigt staae
Og Kirken vil jeg ære;
Den er den Grund jeg bygger paa,
Jeg følge vil dens Lære!
Tak være Gud, som naaderiig
Til Sandsheds Kirke kaldte mig!
Jeg aldrig den vil svigte!
2. Gudmennesket med Kjød og Blod
Forvist er her tilstede;
Ham som min Gud og Frelser god
Jeg ydmygt vil tilbede.
Det er min Tro urokkelig;
Det lærer Sandheds Kirke mig;
Jeg aldrig den vil svigte!

*) Denne Psalme, som agtes udført fleerstemmigt i Sct. Ansgars Kirke paa Pintsesøndag under Eftermiddagsandagten, aftrykkes her, fordi dens tre sidste Strofer hidtil ikke ere trykte.

3. Min Jesus kjender Hjertets Savn,
 Husvaler ømt i Nøden;
 Hans Hjerte sødt er Frelsens Havn
 For Alle er i Døden!
 Det er mit Haab usvigelig;
 Det lærer Sandheds Kirke mig;
 Jeg aldrig den vil svigte!
4. Et Minde om sin Kjærlighed
 Vor Frelser her os giver;
 Han ene er mit Maal og Meed,
 Han Lønnen stor hist bliver!
 Ham elsker Hjertet inderlig;
 Det byder Sandheds Kirke mig;
 Jeg aldrig den vil svigte!

Kaiser Alexander I. af Rusland.

Vore ærede Læsere ville uden tvivl erindre, at vi tidligere have bragt to Artikler*) om Kaiser *Alexander I.* af Ruslands Conversion. „Civiltà cattolica“ havde offentliggjort et Actstykke, som havde Grev de *Lescarène* til Forfatter, og som godtgjorde Kaiserens Conversion, ledsaget af flere Udtalelser, som stadfæstede Sandheden. Dette Actstykke vakte saa stor Opsigt i Rusland, at Udgiveren af „Russiske Archiver“, Hr. Peter *Bartenef*, troede at burde omtale det i sin Samling. De overensstemmende Documenter have naturligviis ikke kunnet overbevise den ellers saa grundige Forfatter, der har erhvervet sig store Fortjenester af den russiske Historie; men de Grunde, han fremfører imod denne mærkelige Conversion, ere yderst svage. Fyrst *Gagarin*, en af de lærdeste russiske Historieforskere, har gjendrevet Hr. Bartenefs Grunde i Juliheftet af *Lyoner „Etudes“* S. 26—50, og paany fortalt

*) S. Nrr. 2 og 13 af A. 1877.

Kjendsgjeringen efter de hidtil offentliggjorte Documenter og meddeelt et tiltrækkende Charakteerbillede, der viser, hvorledes Kaiserens Liv efterhaanden styrede hen mod dette Maal. Vi kunne ikke undlade at forelægge vore Læsere dette af Fyrst Gagarin skitserede Convertitbillede. Men først skulle vi dog efter hans Exempel godtgjøre det Uholdbare i de Modbeviser, som den orthodoxe Kirkes Advocat fremfører.

Bartenef henviser til to Steder af sine „Russiske Archiver“ (1866 S. 1492 og 1870 S. 1811), som om hele Sagen dermed var afgjort. Paa det første Sted er der Tale om den Uvillie, som Kaiser Alexander efter Jesuiternes Udviisning af Rusland (Jan. 1816) nærrede imod deres Ven Grev *de Maistre*. Greven skal have sagt til sin Broder, at Kaiseren — under en Samtale med ham — „fnyste af Vrede“. Bartenef støtter sig herved paa en mundtlig Tradition, hvis Kilde han glemmer at angive. Men denne Anekdot, som tilskriver Kaiseren en Adfærd, der ikke harmonerer med hans milde Charakteer og høie Dannelse, staaer i stik Modsætning med de Breve, som den sardinske Ambassadeur netop i de samme Dage har skrevet om sine Conferencer med Kaiseren og Grev Nesselrode angaaende Jesuiterne*). Og om end Kaiseren i Aaret 1816 havde været vred paa en Ven af Jesuiterne, hvorledes skulde dette kunne bevise, at en Tildragelse, som indtraadte 10 Aar senere, ikke har fundet Sted? Rigtignok var Kaiseren vred paa Jesuiterne; men det var kun en forbigaaende personlig Ophidselse; og naar Kaiseren senere har tænkt over dens Aarsag, saa kunde han ikke andet end opfyldes med Høiagtelse for en Religion, hvis Tjenere ikke frygte for med Frimodighed at træde op imod Verdens høieste Herskere og selv deres største Velgjørere. Thi Bevæggrunden til Jesuiternes Landsforviisning var ikke at søge i Kjærlighed til den „orthodoxe“

*) Correspondance diplomatique du Comte de Maistre, II, 156. 161. Lettres et Opuscules I, 419.

Tro, som Kaiseren aldrig har havt; det var noget ganske Andet. Alexander vendte nemlig tilbage til sin Hovedstad fra Krigen mod Napoleon den 1. December 1815 og fandt Døren til en smuk polsk Dames Huus lukket. Tidligere havde Kaiseren havt Omgang med hende, men Damen lagde ikke Skjul paa, at hun havde skriftet hos en Jesuit, og at denne havde paalagt hende, ikke oftere at modtage Kaiseren. Alexander blev meget vred herover, og Jesuiternes mange Modstandere ved det russiske Hof benyttede sig af Kaiserens øieblikkelige Ophidselse til at udvirke det Landsforviisningsdecret, som han hidtil afgjort havde vægret sig ved. Det Foregivende, der skulde besmykke denne Foranstaltning var, som bekjendt, den saakaldte Proselytisme, som Jesuiterne skulde have udøvet.

Det andet Sted i de „Russiske Archiver“, som Hr. Bartenef henviser til, er en Beretning om, at Hr. *Sverbejef*, som i Aaret 1825 var Attaché ved det russiske Gesandtskab i Schweits, i Henhold til en Depesche fra Grev *Nesselrode* til Gesandten Baron v. *Krüdener* havde udbetalt 5000 Francs til Sognepræst Vuarin i Genf til Underhold for de barmhjertige Søstre sammesteds. Men han skulde tillige, saaledes paastaaer *Sverbejef*, give Sognepræsten at forstaae, at denne ikke mere maatte foruleilige Kaiseren, men skulde dæmpe sin intolerante Nidkjærhed og ikke forstyrre Staden Genfs Fred ved religiøse Intriger. Men sæt, at denne Kjendsgjerning havde tildraget sig saaledes, som den gamle Herre efter en Tid af halvtred-sindstyve Aar troer at kunne erindre den, saa kan den dog paa ingen Maade godtgjøre, at Kaiseren dengang ikke har havt Conversionstanker, ligesom ogsaa hans Forhold til den katholske Sognepræst Vuarin var et heelt andet, end *Sverbejef* finder det hensigtsmæssigt at fremstille. „Histoire de M. Vuarin et du rétablissement du catholicisme à Genève, par M. M. Martin et Fleury“ beretter Følgende herom: Vuarin havde grundlagt et Huus for de barmhjertige Søstre i Genf, men kunde ikke opnaae deres Anerkjendelse fra Myndighedernes Side. Han

henvendte sig derfor til Kaiser Alexander i Aaret 1819 for at trænge igjennem hos de Genfer Herrer ved den russiske Gesandts Mellemkomst. Kaiseren tilsendte ham nu gjentagne Gange store Almisser og befalede ligeledes sin Gesandt at gjøre Skridt til Gunst for de barmhjertige Søstre. Dette havde da endelig det forønskede Resultat, og Vuarin takkede for denne dobbelte Naade. Dermed kunde Sagen have været afgjort, og, dersom Brevvexlingen med Vuarin havde været Kaiseren ubehagelig, saaledes som Sverbejef paastaaer, saa havde han her kunnet afbryde den. Men istedet derfor skrev Alexander et egenhændigt høist forbindtligt Brev til Sognepræsten. I dette Brev udtaler han ikke blot sin Glæde over den Paaskjønelse, som var bleven de fromme Søstre til Deel, men han tilføier ogsaa, at det havde været ham kjært at erfare, at hans Bevaagenhed mod Søstrene ogsaa havde glædet Paven. Man seer, at et saadant Brev til en katholsk Sognepræst og en saadan Opførsel mod katholske Ordenspersoner, stemmer godt med „Conversionstanker“. Men paa den anden Side er det ogsaa meget troligt, at de orthodoxe og protestantiske Ministre tænkte anderledes om Sagen end Kaiseren og indrettede deres Depescher efter deres egne Indskydelser.

Saa meget om Hr. Bartenefs Indvendinger og „Modbeviser“, som i Virkeligheden ikke holde Stand imod Vidnesbyrdene af Paverne *Leo XII.* og *Gregor XVI.*, samt af Abbé *Moroni*, den russiske General *Michaud* og den sardinske Minister Grev *Lescarene*, og som ligne en fra oven commanderet Forlegenheds Udtalelser, som eet Æg ligner et andet.

Det er et langt vigtigere Spørgsmaal, vi have at drøfte; det Spørgsmaal nemlig, om General Michauds fortrolige Sendelse til Paven kun var et pludseligt Indfald, et politisk Lune af Kaiser Alexander, der ikke var forberedt ved Noget i den forgangne Tid, eller om den var Resultatet af et fuldstændigt indre Omsving og en Aar igjennem vedvarende Søgen og Tvivlen. En nærmere Betragtning

af Kaiserens Skæbne og Tilskikkelser vil godtgjøre, at det Sidste har været Tilfældet.

Lad os først betragte den unge Fyrste før hans Thronbestigelse henimod Slutningen af hans Bedstemoder Catharina II.' Regering. Naar man læser hans fortrolige Samtaler med Prinds Adam Czartoryski*) samt det mærkelige Brev til Kortchoubey, som Hr. v. Korff aftrykker i sit Skrivt om Kaiser Nicolaus I.' Thronbestigelse**), saa nødes vi til at tilstaae, at den unge Prinds allerede dengang nærrede et ophøiet Sindelag, oprigtig Foragt for jordisk Skinstorhed, sand Kjærlighed til Menneskene og den hos Fyrsterne saa sjeldne Dyd, Ydmyghed. Han sagde engang om sig selv: „En Mand af saa middelmadig Begavelse som jeg . . .“

Men tiltrods for disse Hjertets og Aandens Egenskaber havde han dog ikke megen Agtelse for den christne Religion. Ved hans Opdragelse havde denne Gjenstand ogsaa indtaget den sidste Plads. Hans Moder, Kaiserinden, havde rigtignok ladet den russiske Præst Samborski undervise Prindsen i Katechismen, og paa det Strengeste befalet, kun med Høiagtelse at tale om Religionen i hendes Søns Nærværelse; men Cæsar de Laharpe, Prindsens Opdrager, var Frimurer; han indtog en høi Plads i Logen, var en Fjende af al Religion og bekymrede sig kun lidt om det, som Kaiserinden ønskede og Samborski prædikede.

Blandt de Anekdoter, som Grev de Maistre hørte i Salonerne i Petersborg og derpaa strax nedskrev, og som Gagarin havde for sig i Manuskript, finde vi een, som udbreder et klart Lys over denne Gjenstand. Greven skriver ordret i sin Dagbog: „Under den nuværende Kaisers (Alexander I.) Opdragelse vilde hans Fader, Kaiser *Paul* I., en Dag see Prindsens Skjønkrivningsprøver; da fandt han i et Hefte de Ord som Mønster-

*) Alexandre I. et le prince Czartoryski. Paris 1865.

**) Avénement au trône de l'Empereur Nicolas I. Paris 1857.

skrivt: „Jesus, med Øgenavnet Christus, en Jøde af Fødsel, gav de Christnes Sect dens Navn.“ Den kaiserlige Fader var meget opbragt og gav Marschal Soltikof, Tilsynsmanden ved Prindsens Opdragelse, en alvorlig Irettesættelse, men saavel han som Laharpe beholdt deres Plads som Opdragere. Greven bemærker hertil: „Det har jeg fra paalidelig Kilde.“ Septbr. 1809.

Der findes kun eet Sted endnu herom i Grevens Optegnelser. Han skriver den (10) 22. Juni 1810: „Kaiser Alexander har sagt: „De Christne ere ærlige Folk, men man kan ikke gjøre noget med dem.“

Disse ere forøvrigt de eneste Ytringer af denne Slags, som vi have bragt i Erfaring. Thi Kaiseren talte i Amindelighed fra Begyndelsen af sin Regering altid med Ærefrygt om religiøse Ting. For sig selv vilde han ikke vide noget om dem, men han angreb ikke Religionen og endnu langt mindre saarede han Andres Overbeviisning eller Samvittighed.

Enhver religiøs Øvelse ansaaes ved Hoffet for en Byrde, som man maatte søge at komme af med. „Forhen“, siger Grev de Maistre, „blev der undertiden endnu prædiket i Hofcapellet; men det blev afskaffet. Ligeledes bløve Prælaterne tidligere tilsagte til Taflet; men nu ikke mere. Kort sagt, ved Hoffet hersker den almindelige Stræben efter at fjerne Religionens Indflydelse (1808).“

Kaiseren selv indrømmede i en Samtale med Eylert i September 1818, denne Hoffets Religionsløshed.*) Han sagde til Eylert: „Min Farmoder, Kaiserinde Catharina, var en Dame af Klogskab og Aand; hun var en stor Kvinde, og hendes Minde vil leve i Ruslands Historie gjennem alle kommende Tider. Men hvad angaaer den Deel af Opdragelsen, som skal udvikle Hjertets sande Fromhed, saa stod man ved Hoffet i Petersborg paa samme Stade, som andre Steder, det vil sige: mange Phraser og

*) Eylert: Characterzüge aus dem Leben König Friedrich Wilh. III. Bd. II. S. 246—248.

ringe Mening; mange ydre Cæremonier, men Christendommens Væsenhed og Hellighed saagodtsom forsvundne. Jeg følte denne Tomhed i min Sjæl, en ubestemt Følelse og en dunkel Ahnelse ledsagede mig stedse. Men jeg drog fra det ene Sted til det andet og hengav mig til Adspredelser. Endelig bragte Moskaus Brand Lys i min Sjæl, og Guds Domme, som aabenbarede sig paa en saa skrækindgydende Maade paa Valpladserne, opfyldte mit Hjerte med en levende Tro og en større Iver. Det var først dengang, at jeg lærte Gud at kjende, saaledes som den hellige Skrivt aabenbarer Ham; det var først dengang, at jeg begyndte at agte hans hellige Villie og hans hellige Lov, og det var fra dette Øieblik af, at den faste Beslutning modnedes hos mig, at indvie mig og mit Rige til Hans Forherligelse. Siden den Tid er jeg bleven et andet Menneske. Jeg skylder Europas Befrielse og Frelse min egen Frigjørelse og Frelse.

Først efterat Christendommen er bleven det vigtigste Anliggende for mig, og Troen paa Frelseren^h har aabenbaret sin Magt for mig, er ogsaa Hans Fred — Gud være takket derfor — vendt tilbage i min Sjæl. Men — tro mig — jeg er ikke naaet dertil paa eengang; den Vei, som førte mig dertil, var forbunden med megen Tvivl og mange Kampe.“

(Fortsættes.)

Tetzel.

(Fortsat fra Nr. 20.)

L. Men Tetzel! Husker jeg rigtigt? ytrede Du ikke nylig, at ham vilde Du endnu nødigere give til Priis end Arcimbald?

C. Ja, det ytrede jeg, og det gjentager jeg nu med Glæde. Thi for ham stiller Sagen sig gunstigere end for hans nordiske Embedsbroder og Lidelsesfælle.

L. Gunstigere? Det kan jeg ikke forstaae. Jeg for min Part vilde snarere sagt: Hans Billede males jo, om muligt, med endnu mørkere Farver end Arcimbolds!

C. Det kan gjerne være. Luther var jo Tetzels personlige Modstander. Alle Luthers Beundrere maae derfor paa Forhaand være Tetzels Modstandere. Jeg er ogsaa langt fra at paastaae, at Tetzal var udsat for færre eller mindre hadske Angreb end hans Collega. Men han har den Lykke, allerede at have fundet, hvad Arcimbald endnu savner — en Historiograph paa selve Skuepladsen for hans Virksomhed, der har Aandsfrihed, Upartiskhed, Granskningsevne og Kritik nok til at stille hans Skikkelse i det rigtige historiske Lys.

L. Du vil vel sige: en af Eders Parti, en katholsk Biograph.

C. Ja, Tetzels Liv og Levnet er beskrevet af en Katholik, og det en katholsk Præst. Ingen skal fremtidigt sige, at vi havde Interesse i, at kaste et Slør over „hin uforglemmelige Historie“ i Henseende til Tetzal. Tvertimod, det er nu endog kommet for Dagens Lys, at der fra en anden Side er kastet et Slør over ham, — et Slør, der ei blot i lang Tid har holdt hans sande, ædle Ansigtstræk skjulte, men ogsaa har givet ham et gruppvækkende Udseende. Det har været en slem Feil fra vor Side, at vi Katholiker altfor godmodige og troskyldige, forsømte selv at prøve og med egne Øine at see til, men udendvidere toge for gode Varer, hvad Fremmede bragte tiltorvs, og at vi om den katholske Præst, Munk og Afladsprædicant eftersnakkede hvad der blev foresnakket os. I et lille Skrivt f. Ex., som jeg forøvrigt varmt kan anbefale Dig til opmærksom Gjennemlæsning, „Luthers Dom om Pavedømmet. Kbhvn. trykt hos L. Klein“, kan man læse S. 138, at „enkelte samvittighedsløse, katholske Præster, f. Ex. en Tetzal og Consorter, have skammelig misbrugt den kirkelige Lære om Aflad“! Men saa udkom i 1853 en Bog under Titel: „Tetzal og Luther, eller Levnetsbeskrivelse og Retfærdiggjørelse af Johan Tetzal ved Dr. Valentin Gröne. Forfatteren siger i Fortalen: „Da man engang vilde profanere Luthers Lig, værnede en Kaiser om det, med de Ord: Lader ham hvile; han har fundet sin Dommer. Paa Tetzels Grav kaste Had og Bagvaskelse Steen endnu den Dag idag. Men det er paa Tiden, at Historien engang afveier hans Daad paa en retfærdig Vægt, skriver sin Kjendelse over ham med fast

Griffel og anviser ham hans rette Plads, hvorfra det ikke vil lykkes Partiskhed at fortrænge ham.“

L. Undskyld, at jeg afbryder Dig. Jeg synes, at en katholsk Præst ikke let kan være Mand for at veie den pavelige Afladscommissær og Kjættermester Tetzels Daad paa en retfærdig Vægt. Vel har Paludan-Müller Ret i, at vore lutherske Skribenter savne Aandsfrihed til at kunne fremstille Reformationens Modstandere i det historiske Lys. Men det Samme, skulde jeg tænke, gjælder om de katholske Skribenter. Ere hine indtagne mod Tetzels, maae disse være altfor meget indtagne for ham.

C. Hvem skal saa være upartiske Dommere? mon kun Jøder eller Chinesere? Vistnok maa en Historiker hæve sig over Partierne og i sin Fremstilling ene og alene følge Sandhedens og Retfærdighedens Ledestjerne. Men dette maa netop siges om min Hjemmelsmand, da selve Forholdene nødsagede ham til den strengeste Upartiskhed.

L. Hvilke Forhold mener Du?

C. See, kjære Ven, en eensidig Opfattelse og Fremstilling af en historisk Mand som Tetzels, kan med Føie frygtes overalt der og kun der, hvor Historieskrivningen er udelukkende i eet Partis Hænder, hvad der jo her i Norden har været Tilfældet fra Reformationen af indtil vore Dage — til Skade for Arcimbolds Minde. Men heelt andre vare de Forhold, under hvilke Gröne i 1853 traadte frem paa Historiens Kampplads i vort sydlige Naboland. Hvor forklarlig derfor din Tvivl om hans Troværdighed end er, Du kan alligevel slaae Dig til Ro; begrundet er den ikke.

L. Vær saa god nærmere at forklare mig dette. Thi det er mig meget magtpaaliggende at faae en rigtig Dom om Tetzels Prædiken, Færd og Charakter.

C. Med Fornøielse. See, for det Første kjender enhver katholsk Historieskriver paa Forhaand sin Stilling; han veed sig udsat for en overvættes streng Kritik og maa derfor være varsom med at paastaae Noget, som han ikke kan beviisliggjøre med solide Grunde af ægte Documenter, tilforladelige Kilder og vederhæftige Hjemmelsmænd. — Gjælder dette i Almindelighed, saa havde for det Andet Dr. V. Gröne isærdeleshed en saare vanskelig Stilling. Før ham gaves der tre Monographier (Levnetsbeskrivelser) af Tetzels, alle tre skrevne af Protestanter, Hecht, Vogel og Schreiter-Hoffmann. Alle tre

dømme „Afadskræmmeren, nundiatorem sacrum“; Vogel fremstiller ham som Afadskræmmer i Ordets laveste Betydning; og Hoffmann er endnu meget mere forbitret og fjendsksindet baade mod Katholikerne i Almindelighed og Tetzels isærdeleshed. Efter disse Forgængere vovede Grøne at komme frem med den Paastand: Den upartiske Historie vil optage Tetzels blandt sine Hædersmænd. Han var sig bevidst, at han udsatte sig, sine Paastande og Beviser for en skarp Kritik, tilmed da dengang, i Halvtredsindstyverne, den tyske Historie-skrivning næsten udelukkende var i Protestanternes Hænder.

L. Og hvad sagde den protestantiske Kritik til den uhørte These?

C. Slet Intet; den taug!

L. Naa, det maa jeg indrømme: den Taushed taler høit for, at hans Opfattelse er uigjendrivelig og uimodsigelig.

C. Ikke sandt? Og det er mit tredje Beviis. Efter næsten sex Aars Forløb, da det første Oplag var udsolgt, kunde Forfatteren i Forordet til det andet skrive: „Fra protestantisk Side er ingen Gjendrivelse udgaaet, ei engang prøvet, et tydeligt Beviis for, at mit Skrivt ikke lader sig gjendrive. Naturligviis! Actstykker kunne ikke bortræsonneres.“ Han har Ret; hans Beviis er slaende: I 6 Aar har jeg ventet paa et Gjenmæle, men forgjæves; og dog maa Enhver indrømme, at, kunde man have gjendrevet mig, havde man ikke tiet.

L. Du har pirret min Nysgjerrighed; jeg gad nok blive lidt nærmere bekjendt med hans Bogs Indhold.

C. Og jeg er i det heldige Tilfælde at kunne tilfredsstille din Videlyst. See, her er Bogen. Læser man den, forundres man ikke over Modstandernes vedvarende Taushed. Thi Grøne sees at have alle Egenskaber, der fordres hos en god Historiegransker, hvis Resultater man kan stole paa. Han tager fat paa Sagen „sine ira et studio“, med et upartisk Sindelag. „Jeg indrømmer gjerne“, siger han, „at det ikke kommer meget an paa Tetzels Person, og at man let kunde give ham til Priis uden at skade Kirkens Sag. Jeg er langt fra at mene, at Alt kan eller skal undskyldes; jeg veed for godt, hvor let Hovmod og naturlig Svaghed bringer Mennesket til Feilsyn og Feiltrin; og naar Herren truer med engang at skille Bukkene fra Faarene, saa gjælder det ogsaa om selve den hellige Guds Stads (Kirkens) Borgere, lige fra Vaticanpaladsets

Beboere til Fattigfolks skumle Hytters. Hvad der er sort, skal af Historien kaldes sort; og hvad der er lyst, skal ei berøves sit Lysskjær, om Resultatet saa end maatte være i Modstrid med Historikerens øvrige Anskuelse: det skader ikke; i Bevidstheden om, redelig at have gjort sin Pligt, vil han finde fuldkomment Vederlag for Alt.“

L. Tilvisse, en priisværdig Grundsætning! og den eneste ubedragelige Ledestjerne for en Historiegransker! Men, i Theorien at opstille den, er Eet; i Praxis virkelig at lade sig lede af den, er et Andet.

C. Rigtignok; men Grøne gjør begge Dele. Det er hans Alvor, ene og alene at følge hin Grundsætning. Han prøver nøie baade de historiske Kildeskrivter og deres tidligere Bearbejdelser, og ved idelige Henviisninger og Citater sætter han ogsaa Læseren istand til selv at prøve og danne sig en egen Dom.

L. Det kan Alt være godt; men helst vilde jeg dog høre Udtalelser af ham, der kunde overtyde mig om, at han baade har et aabent Øie ogsaa for de Feil, der heftede ved hans Troesfæller og ved det katholske Afladsvæsen, og Ærlighed nok til at indrømme disse Feil.

C. Du er idag — med Forlov! — lidt tvivlesyg. Men det skader ei; jeg har saadanne Udtalelser paa rede Haand. Her, S. 23, indrømmer han: „Det kan ikke nægtes, at hos Afladspredicanterne og Subcommissærerne (Tetzels Medhjælpere) forekom Exempler paa Udskeielser. Men, naar alt Menneskeligt efter Philosophen af Genfs Ord udarter, hvorledes skulde man da forundres over, at der blandt Afladspredicanterne gaves forkastelige Personer og Leiesvende, der bare Forræderen Judas's Pengepung? Dog vor Dominicanermunk (Tetzel) hører ikke til disse.“ Og S. 30 heder det: „Jeg nægter ikke, som ovenfor sagt, at den af Tetzel prædikede Aflad kan være bleven misbrugt i mange Maader, det være sig af Misforstaaelse eller ogsaa af Ondskab, og at dette nok kan have bevæget Luther til at reise sig.“ Dog tilføies strax efter, at Luther, eengang ophidset mod Dominicanerne, indbildte sig at see flere og større Misbrug, end der virkelig vare til.

L. Mod den sidste Paastand har jeg Intet at sige; det falder mig ikke ind at ville frikjende Luthers Iver for al menneskelig Lidenskabelighed og Fremfusenhed. Og jeg tilstaaer, din Hjemmelsmands anførte Indrømmelser give mig Tillid til ham og hans Anskuelsers Tilforladelighed. Vær derfor saa artig at gjøre mig bekendt med dem.

Og, for at begynde med det Vigtigste, hvad, siger han, at Tetzels lærte og prædikede om Aflad?

C. Gröne har samlet, hvad der er os levnet af T.'s Theser, Afladsbreve og Instruxer for Afladsprædicanter, og han er kommen til følgende Resultat:

1. T. kjender nøie til den kirkelige Lære om Aflad og grunder den ei blot paa Scholastikerne (Middelalderens Lærde), men ogsaa paa den h. Skrift.

2. Han lærer udtrykkeligt, at Aflad forudsætter Anger og Skriftemaal. Han siger f. Ex. i sit Svar paa Luthers „Sermon om Aflad og Naade“ (under Nr. 16), „at af samtlige Afladsbreve fremgaaer, at Aflad gives, paa det at Folk derved maae tilskyndes til Anger, Skriftemaal og gode Gjerninger“.*) Han formaner Synderen med følgende Ord: „Hvorfor tøver Du med at omvende Dig? Hvi græder Du ei over dine Synder? Hvi skrifter Du dem ei for vor hellige Fader Pavens Stedfortrædere (d. e. Præster, der have faaet Fuldmagt til at absolvere for alle Synder, ogsaa dem, der ellers ere Paven forbeholdte)? Du skal vide, at hver den, som har skriftet og — vel at mærke! — angerfuld lægger en Almisse i Afladskisten efter sin Skriftefaders Raad, han faaer fuldkommen Forladelse for sine Synder . . . Modtag Leidebrevet; det hjælper til at udfrie Sjælen fra Fjendens Hænder og lader den, ved Anger og Skriftemaal, tryk og freidig gaae ind i Salighedens Rige uden at lide Straf i Skjærsilden.“**)

3. Ikke ubetinget kræves et Pengebidrag. I Instruxerne for Skriftefædrene i Tydskland — ligesom i Arcimbolds Instruxer — hed det: de skulle Ingen lade gaae fra dem uden al Naadesbeviisning, da der ikke mindre sigtedes til de Troendes Sjælefredelse, end til Peterskirkens Bygning. „De nemlig, som ingen Penge have, skulle erstatte et Bidrag ved Bøn og Faste; thi Himmeriget skal ligesaa godt staae aabent for de Fattige, som for de Rige.“***)

Fortsættes.)

*) Gröne S. 250.

**) Smst. 179. 180. 181.

***) Smst. 194.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Paa Kongen af Portugals Bøn vil Biskoppen af Oporto blive udnævnt til Cardinal i næste Consistorium. Desuden skulle følgende Udnævnelser af Biskopper foretages: Den afdøde Cardinal Cullens Generalvicar til Ærkebiskop af Dublin, Msgr. Momara til Ærkebiskop af Ancona og Msgr. Latoni til Biskop af Sinigaglia, hvis Biskop har nedlagt sit Embede paa Grund af Sygelighed.

— For nogle Aar siden havde Minister Bonghi nedsat en Commission, som skulde undersøge Tilstandene med Hensyn til de i Seminarierne studerende unge Mænd. Det varede længe, førend man fik noget at vide om Sagen. Nylig er nu en Beretning udkommen, som oplyser, at i 1875 vare der 17,178 Elever i Seminarierne, og af dem hørte 3,547 til det theologiske, 11,435 til det classiske og 2,496 til det elementaire Cursus. De Liberale ere ikke opbyggede af det store Tal, som altfor tydeligt beviser, at Italienerne ikke ere saa kortsynede, at de skulde betroe deres Børn til Statsanstalterne, hvori, som bekjendt, de Herrer Logemænd angive Tonen. Rimeligviis vil denne Kjendsgjerning paany bringe de atheistiske og frimureriske Blade i Bevægelse.

— Man skriver til „Mainz. Journal“ fra Rom: Den berømte Dogmatiker P. Kleutgen blev ramt af et Slagtilfælde midt under sin Forelæsning og er siden den Tid lammet paa den venstre Side. Han har ikke mistet sin aandelige Klarhed for et eneste Øieblik. Lægerne erklære Anfaldet for let; men hidtil er der ingen Bedring indtraadt med Hensyn til Brugen af den venstre Arm og det venstre Been.

-- Den h. Fader modtog den 2. Mai i Vaticanets Consistorialsal 500 franske Pilgrimme i Audients. Vicomte de Damas oplæste som Fører for Deputationen en Hengivenhedsadresse i det franske Sprog, som Leo XIII. besvarede i samme Sprog. Den hellige Fader opfordrede Franskmandene til ikke at tabe Modet i den Kamp, som Helvede for Tiden igjennem sine Organer begynder imod Gud og Kirken, imod Samfundet og Familien.

Paris. De franske Magthavere begynde mere og mere at forfølge Kirken. Minister Ferry er overbevist om, at man ikke kan gjøre Folk radicale, hvis man ikke

river Religionen ud af deres Hjerter. Derfor har han forelagt en radical Skolelov, der skal banlyse Religionen fra Skolerne, og, for at det kan skee, skal kun Staten have Ret til at styre Skolerne. Biskopperne have i Hyrdebrevne protesteret imod denne Lov og gjort de Troende opmærksomme paa, hvorhen de af „de Røde“ commanderede Ministre ville føre Landet. Derfor er der stor Vrede imod Biskopperne, og Biskoppen af Aix blev stævnet for Statsraadet. Men nu have Diocesernes Præster i Aix og Tarascons tilsendt den modige Biskop en Tilslutningsadresse med den Erklæring, at de vilde høiagte deres Overhyrde saa meget mere, hvis han skulde blive domfældt. Katholikerne have foræret deres Biskop en pragtfuld Bispestav som en Anerkjendelse af hans Mod, der ikke kjender til Frygt.

— Underviisningsministeren har ladet offentliggjøre en Statistik over Universiteternes katholske Faculteter. Derefter er der for Tiden i Frankrig 14 katholske Faculteter, som ere fordeelte paa fem Byer, nemlig Paris, Lyon, Angers, Lille og Toulouse. Antallet af Studenter paa de katholske Universiteter var i det sidste Studieaar i Paris 1106, i Lille 634, i Lyon 510, i Angers 500, i Toulousr 208; i det Hele altsaa 2,968.

Berlin. „Germania“ skriver, at den 4. Mai fandtes i den katholske Hedevigskirke i Berlin i Tavlen, der er bestemt for Sognets Præster, et Sølvuhr og en Guld-sig netring.

Mehran (Vorarlberg). Den 27. April blev den nyvalgte Abbed Maurus Kalkum fra Coblenz indviet af Biskop Amberg fra Feldkirch. Abbederne fra Maria-Einsiedeln og Engelberg assisterede. En stor Folkemængde overværede Høitideligheden. Blandt Gjæsterne bemærkedes Hs. Excellence Dr. Steichele, Ærkebiskop af München-Freising, Grøverne Engenberg og Oberndorf, flere kaiserlige Embedsmænd og mange Repræsentanter for Verdens- og Ordenspræster. Den nye Abbeds gamle Moder var ligeledes nærværende.

For de mig af en Ubænævnt „i Anledning af den 16. Mai“ tilsendte 25 Kroner til Sct. Ansgariusforeningen, takkes herved forbindtligst paa Foreningens Vegne.

Kjøbenhavn, d. 17. Mai 1879.

J. Th. Erlewein,
f. T. Kasserer.

Elisabethforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 25. Mai efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 25. Mai. 6. Søndag efter Paaske. — 26. M. Philip Neri, Bekj. og Ordensst. 27. Ti. Magdalena af Pazzis, Jomfru. 28. O. Ubald, Biskop. 29. To. Octav af Christi Himmelfart. 30. F. Monica, Enke.

Løverdagen d. 31. Mai. Vigilie til Pintsefesten. Fastedag. Kl. 8 Prophetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener, Høimesse.

Søndagen d. 1. Juni. Pintsefest. Efter den h. Messe Kl. 8 meddeles Confirmationens kellige Sacrament. Høimessen begynder i Sct. Ansgars Kirke Kl. 10½.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsesegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 22.

Søndagen den 1ste Juni.

1879

Indhold: Kaiser Alexander I. af Rusland. Tetzels Kirkelige Efterretninger: Italien, Paris, Belgien, Rusland, New-York.

Kaiser Alexander I. af Rusland.

(Fortsat fra Nr. 21.)

Denne Kaisers Tilstaaelse stadfæstes af Fyrstinde Mertchersky, som meget nøie har kjendt ham. Hun giver i et af sine Breve høist interessante Oplysninger om denne hans første Omvendelse og oprigtige Tilbagevenden til Gud. Hun skriver: „Det var henimod Midten af Aaret 1812, da Alexander stod i Begreb med at forlade Petersborg. Han havde allerede taget Afsked med sin Familie og trukket sig tilbage til sit Værelse, for endnu at ordne nogle Papirer inden sin Afreise. Pludselig seer han en Dame træde ind, hvis Træk han i Skumringen ikke kunde erkjende. Han blev forbauset over det uventede Besøg; thi ingen Dame, ikke engang af hans egen Familie, turde betræde hans Værelse uden særegen Tilladelse, isærdeleshed paa en saa ualmindelig Tid. Han reiste sig, gik hende imøde og gjenkjendte i hende Grevinde Tolstoi, som undskyldte sin Forvovenhed med, at hun havde følt en levende Længsel efter, endnu engang at ønske ham en

lykkelig Reise; tillige overgav hun Kaiseren et sammenfoldet Blad Papir. Denne, stedse venlig i sin Omgang og rørt ved dette Beviis paa Hengivenhed, takkede Grevinden og sagde hende Farvel. Han puttede Papiret, hvilket han troede, indeholdt en Bøn, i Lommen og tænkte ikke videre derpaa.

Da han den følgende Dag var ankommen paa den første Station, hvor han skulde overnatte, og, ene i sit Værelse, følte sig betynget af pinende Sorger, vilde han henlede sin Opmærksomhed paa en anden mindre vigtig Gjenstand, og fremtrak af Lommen det Papir, som han havde faaet af Grevinde Tolstoi. Han fandt til sin store Overraskelse, at det var en Afskrift af den 90. Psalme. Han læste den med stor Interesse, og da den kongelige Prophets hellige Ord bragte hans sørgmodige Gemyt nogen Trøst, sagde han ved sig selv: „Gid disse Ord være skrevne til mig og rettede til mig!“ Men i samme Øieblik traadte Nogen ind i hans Værelse, og saaledes for dunkledes Erindringen herom en Tid lang i hans Sjæl.

Nogen Tid efter denne Begivenhed befandt Kaiseren sig i Moskau i en af de vanskeligste Situationer i hele hans Liv. Hvermand kjender jo de skrækkelige Tildragelser fra det mindeværdige Aar 1812. Alexander var ene i sit Værelse og ordnede nogle af sine Bøger, hvori blandt ogsaa den h. Skrift befandt sig. Han aabnede den uden anden Hensigt, end at kaste Blik i den; og det Første, hans Øie faldt paa, var netop den Psalme, som allerede engang før havde bragt ham Trøst og Styrke. Da erkjendte han den Røst, som kaldte ham og sagde: „Her er jeg, min Herre, tal til din Tjener.“ Han læste hele Psalmen paany, anvendte den paa sig selv og fandt, at den passede Ord til andet paa hans øieblikkelige Situation. Fra denne Time af bar han den hos sig indtil det sidste Aandedræt, lærte den udenad og bad den om Morgen og om Aftenen ved sine Andagsøvelser.“

Fyrstinden føier til denne Fortælling nogle af Alexander

selv nedskrevne Ytringer om sine Fremskridt i det religiøse Liv:

„Jeg ansaae mig“, siger han, „for et Barn. Jeg havde af Erfaring lært min Uduelighed og min Utilstrækkelighed at kjende, og jeg overgav mig troende i Hans Haand, som havde talt til mig gjennem denne Psalme og indgydt mig en Kraft og en Ro, som hidtil havde været mig ubekjendte. Saa ofte der var en ny Vanskelighed at overvinde, en Beslutning at fatte og et indviklet Spørgsmaal at afgjøre, benyttede jeg mig af det første frie Øieblik og kastede mig ned for den Guds Fødder, som throner i Himlen, og, efterat jeg havde samlet mig nogle Øieblikke, paakaldte jeg Ham af mit Hjertes Dyb. Derpaa blev Alt roligt, enhver Afgjørelse, enhver Regeringshandling vidunderlig let og ordnedes ligesom af sig selv; alle Hindringer forsvandt for Herren, som gik foran mig. Jeg læste og læste stedse paany Hans hellige Ord. Jeg erindrer, at jeg en Dag, ankommen til en lille Landsby ved den franske Grændse, efter min Sædvane fremtog det nye Testament og læste Fortællingen om Dronning Candace's Kammersvend, som granskede i Propheten Isaias; jeg ønskede ligesom han at finde Nogen, som kunde forklare mig det Læste og sagde ved mig selv: „O, gid Gud vilde sende en af Sine Tjenere til mig, for at lære mig at forstaae Hans hellige Villie!“ Medens jeg talte saaledes i mit Hjerte, lod Fru v. Krüdener mig bede om at tillade hende at tale med mig. Jeg troede en Stund, at Gud havde udvalgt og sendt hende for at vejlede mig; men snart erkjendte jeg, at dette Lys kun havde været en Lygtemand“.

Disse ere Kaiserens egne Ord. Fyrstinde Mertchersky tilføier endnu: „Jeg skal villig indrømme, at jeg ofte forbausedes og ikke blot det, men at undertiden ogsaa andre, meget fuldkomnere Christne, forundrede sig over den levende Tro og den dybe religiøse Erkjendelse, som Kaiseren havde øst ved Læsningen af den hellige Skrivt. Han var isandhed ydmyg, og vi beundrede i ham den Eenfol-

dighed og Ydmyghed, som Christus kræver af Sine, naar Han siger: „Sandelig siger jeg Eder, dersom I ikke omvende Eder og blive som Børn, skulle I ingenslunde indgaae i Himmerige.“

Men der er endnu noget Andet, som forekommer os at være meget beundringsværdigt, nemlig at Alexander af selve Bibelen erkjendte sin egen Udygtighed og tillige Nødvendigheden af en Tolk, som talte til ham i Guds Navn. Han hørte ikke op med at lede efter en saadan Tolk, og han fandt ham tilsidst. Vil man lægge nøie Mærke dertil, saa vil man ogsaa forstaae, at i den Nødvendighed, Kaiseren vedkjender sig, at have en med guddommelig Myndighed udrustet Fortolker af den hellige Skrift, ligger en Forkastelsesdom over det protestantiske Princip og Begyndelsen til den katholske Tro.

I det næste Aars Januarmaanede (1813) havde Kaiser Alexander en mærkværdig Samtale med Grevinde Sollchub i Moskau. De mærkværdigste Udtalelser af Kaiseren ved denne Leilighed ere opbevarede i et Brev fra Frue v. Posnikof, og Hr. Bartenef har havt den gode Tanke at offentliggjøre dette vigtige Brev i sine „Russiske Archiver“ (1867 S. 1037—1039).

Hovedstedet lyder:

„Idet jeg opløftede mig til Gud“, sagde han, „har jeg revet mig løs fra alle jordiske Fornøielser. Det var kun ved at kalde Religionen til Hjælp, at jeg har opnaaet den Ro og den Sjælens Fred, som jeg ikke vilde ombytte med al Lykke hernede. Naar ikke denne saa hellige, saa enfoldige, saa rene Religion erstattede mig mit Kalds Møisommeligheder og Lidelser, hvad skulde da vel forlehne mig Kraft til at bære min Stillings Byrder? Og dog, hvor simpel er ikke denne ophøiede Religion, hvor let forstaaelige ere ikke dens Bud for den Ringeste blandt Menneskene, saavel som for den meest Ophøiede! — Derefter forkastede han afgjort Illuminaternes*) falske

*) Et med Frimurerordenen beslægtet hemmeligt Selskab, der mod

Mystik. Han sagde: „De ere kun urolige Aander, der behage sig i Spidsfindigheder, som de ikke selv forstaae. Fru v. Krüdener t. Ex. har maaskee havt gode Hensigter; men hun har anrettet en Skade, som ikke kan gjøres god igjen.“ Man skal, tilføiede han, simpelthen opfylde de Pligter, som Religionen paalægger os, men ikke tabe sig i spidsfindige Undersøgelser, som ingensteds ere os paa-budte.“

Han vilde paa sin Reise til Verona i Aaret 1822 see den bekjendte katholske Præst i Wien, Fyrst *Hohenlohe*. Denne har selv fortalt dette Møde. Han skriver:

„I September 1822 kom Hs. Majestæt Kaiser Alexander af Rusland til Wien. Da denne Monark stod i et meget venskabeligt Forhold til Fyrst Schwarzenbergs Familie, ytrede han for Grev Joseph Schwarzenberg det Ønske at lære mig at kjende. Jeg skulde indfinde mig i det kaiserlige Palads den 21. September for at modtages i Audients. Denne Dag vil for stedse være en af de mindeværdigste i hele mit Liv. Jeg talte fransk og sagde Følgende til Kaiseren: „Majestæt! det guddommelige Forsyn har stillet Dem paa den høieste Post, og da Fyrsternes Ansvar ligeoverfor Gud er stort, saa vil Gud ogsaa fordre Meget af Deres Majestæt. Han har udvalgt Deres Majestæt, for ved Dem at gjengive Europas Nationer Freden. Deres Majestæt har deri ogsaa svaret til Guds Hensigter, at De har bidraget mægtigt til at hidføre Korsets Triumph og med energisk Villie hævet Religionen fra den Fornedrelse, den sukkede under. Jeg tæller den Dag, paa hvilken jeg har den Lykke at kunne vise Deres Majestæt min allerdybeste Ærefrygt, blandt de lykkeligste i mit Liv. Gud styrke Dem med sin Naade; Hans hellige Engle beskytte Dem! Dette vil fra nu af være Gjenstand for min ydmyge Bøn til Gud!“

Efter en Pause, under hvilken Kaiseren saae fast

paa mig, knælede han ned og bad om min præstelige Velsignelse. Det er mig umuligt at skildre de Følelser, af hvilke mit Hjerte blev opfyldt ved dette Syn. Alt, hvad jeg i dette Øieblik kunde fremstamme af mit Hjertes Fylde, var: „Majestæt, naar jeg tillader, at en saa stor Monark ydmyger sig saa dybt, saa skeer det kun paa Grund af, at jeg veed, at denne Ærefrygt ikke gjælder mig, men den almægtige Herre, som jeg tjener, og som har forløst Deres Majestæt samt os alle med sit dyrebare Blod. Gid da Gud maa velsigne Dem med sin himmelske Naades Dug; Han være Deres Skjold mod alle Deres Fjender, Deres Styrke i alle Deres Kampe; Han udgyde Sin Kjærlighed i Deres Hjerte, og vor Herres Jesu Christi Fred være med Dem evindeligt!“

Jeg kunde ikke sige Mere. Taarer kvalte min Stemme. Da trykkede Kaiseren mig til sit Bryst og jeg i Overmaalet af min Rørelse trykkede denne Monark til mit heftigt bankende Hjerte. Derpaa talte han med mig om adskillige Begivenheder, hvorom jeg Intet tør betroet til Papiret, da den Fortrolighed, som Hs. Majestæt benaadede mig med, paalægger mig en hellig Taushed. Jeg blev hos Kaiseren indtil Kl. 9^{3/4}, og Hjertet blødte i mig, da jeg tre Aar senere erfarede hans Død. Der gaaer ingen Dag, hvor jeg ikke mindes ham i Bønnen for den Evige.“*)

Det var den første længere Samtale mellem Kaiser Alexander og en katholsk Præst. Vi beklage rigtignok Fyrst Hohenlohes Taushed, men vi forstaae den paa Grund af den Vigtighed, Hemmeligheden havde. Hvad det var for en Hemmelighed, det kunne vi maaskee gjætte os til af et Brev fra Grev Lescarène, til hvem, som vi allerede vide, General Michaud havde betroet den. Greven skriver:

*) *Memoires et expériences dans la vie sacerdotale et dans le commerce avec le monde, recueuillies dans les années 1815—1834 par Alexandre, prince de Hohenlohe, curé et chanoine de Grandvardin, Paris, Berlin. 1836.*

„Da Kaiser Alexander var ifærd med at reise til Italien til Congressen i Verona, ytrede han Ønske om, ogsaa at see Rom (o: umiddelbart efter Samtalen med Hohenlohe). Man nærrede i Kaisers Familie Mistanke om hans Helden til Katholicismen, og hans Moder frygtede for, at en Samtale med Paven vilde bevæge hendes Søn til at vende tilbage til den katholske Kirke, og hun bad ham derfor indstændigt om, ikke at gaae til Rom. Kaiser Alexander, som stedse tog det største Hensyn til sin Moder, lovede det og holdt Ord.“

Endnu en anden Kjendsgjerning taler tydeligt for Alexanders Hensigt at blive Katholik. I Juli Maaned 1825 blev Grundstenen til en katholsk Kirke lagt i Tsarskoiselo, Kaisers Yndlings-Opholdsted. Han skjænkede Byggepladsen og en Sum paa 30,000 Rubler af sin Privatkasse, samtidigt med, at han saa høimodigt, som vi have seet, sørgede for de barmhjertige Søstre i Genf.

Ligeledes talte han i denne Tid ogsaa ofte med sin Svoger, Prindsen af Oranien, om sin Hensigt at nedlægge Kronen, og vi ville næppe tage fejl, naar vi bringe denne Hensigt i Forbindelse med den, at blive Katholik. Han havde jo, som vi vide, forlangt en katholsk Præst af Leo XII., i hvis Hænder han kunde aflægge den katholske Troesbekjendelse. Han vilde da ogsaa tale med denne Prælat om de Midler, ved hvilke han kunde føre sine Undersaatter tilbage til den katholske Kirke; men han skjulte ikke Vanskeligheden ved dette Foretagende for sig selv.

Endvidere falder en anden Omstændighed tungt i Vægtskaalen. Man har ikke kunnet forstaae, hvorfor Alexander aldrig har offentliggjort det Decret, hvorved han forandrede Thronfølgen i sit Huus, saa at Kronen ikke tilfaldt hans ældre Broder Constantin, men den yngre, Nicolaus. Men antage vi, at han selv vilde blive Katholik, saa forstaae vi let, at han vilde beholde frie Hænder alt efter Sagens Udfald. Thi Constantin havde hovedsagelig frasagt sig Kronen, fordi han havde ægtet

en katholsk Prindsesse; naar nu, som Kaiser Alexander haabede, hele Rusland igjen blev katholsk, saa var det ingen Hindring mere.

(Fortsættes.)

Tetzel.

(Fortsat fra Nr. 21.)

L. Hans Prædiken var altsaa correct, hvad dens Indhold angaaer. Men maaskøe gav han Forargelse ved sin Maade at prædike og optræde paa.

C. Hør og døm selv om hans Liv og Færd! Hans Ordens Forstander, Dominicanermunkenes Provincial i Saxen, gav ham i en Skrivelse til den pavelige Gesandt Miltitz det Vidnesbryd: „Jeg vidste ingen Anden at nævne, som havde gjort og lidt og endnu lider saa Meget for den apostoliske Stols Forsvar, som han. Men det er ogsaa bekjendt for Alle og Enhver, hvad Bagvaskelser han overdænges med, hvor utallige Løgne der paadigtes ham.“*) — Vistnok et troværdigt Actstykke. Det stiles til Dommeren paa Embedets Vegne; og den, som udsteder det, er en Samtidig, en Kyndig . . .

L. men ogsaa — lad mig tilføie — den Beskyldtes Foresatte, der vistnok maatte søge paa enhver Maade at redde sin Undergivnes og sin hele Ordens Ære.

C. Paa enhver Maade? Du vil vel sige: paa enhver lovlig, tilladelig og mulig Maade. Og derfor kunde han aldrig falde paa at forsvare Prædicanten, der altid færdedes i Offenligheden, mod alle Beskyldninger og Anker, og tilbagevise dem alle som Løgn og Bagvaskelser, dersom hans Prædiken eller Gjerning kunde lastes med nogetsomhelst Skin af Grund.

L. Hvad Du siger har Meget for sig. Men dog er det sandt, at Tetzel endog sigtes for Underslæb, for at have tilvendt sig en Deel af Afhadspengene.

*) Grüne. 8. 167.

C. Naa, saa tør man nok sige om den Sigtelse: „Mentita est iniquitas sibi“, d. e. Ondskaben har løiet til sin egen Skade, thi den Løgn er altfor plump. Usandheden er her haandgribelig; Underslæb var ligefrem umulig. Efter hans Ærkebiskops Forordning var Afadskisten lukket med to Laase; og kun den ene havde Tetzels Nøglen til!*) — Nei, nei; hans Færd var ei blot ulastelig, men han fortjener tillige den Roes, at Ingen erkjendte og udtalte klarere end han, hvad Striden egenlig dreiede sig om, og ved hvilke Midler den bedst kunde bilægges. Havde alle Troens Vøgttere havt den samme Indsigt og Nidkjerhed som Tetzels, da havde Sagen snarlig været endt, og det statlige og kirkelige Liv bevaret for en for-dærvelig Splid**), der nu — Himlen være det klaget! — i over tre Aarhundreder har adskilt Brødre fra Brødre i deres helligste Interesser!

L. Ja, en sørgelig Splid, i Sandhed en uheldig Adskillelse, som ogsaa jeg ynkes ligesaa dybt over, som Du eller nogen Anden. Og hvad der navnlig vedkommer vort kjære Danmark og dets Adskillelse fra Moderkirken, da deler jeg Paludan-Müllers Opfattelse, at „den var et fuldstændigt Brud med Fortiden, en Vending paa 90 Grader bort fra et halvt Aartusindes historiske Udvikling; og om den har været til Rigets, Kirkens og Folkets Gavn eller Skade, vil jeg — med Historikeren — lade staae hen“. ***) Men jeg synes, Tetzels maa dog for en ikke ringe Deel bære Skylden og Ansaret for samme. Han maa dog vel i det mindste ved sin hele Færd og en usømmelig udfordrende Maade at stride paa have oppirret Luther til hellig Vrede mod „Kjættermesteren“.

C. Sæt, det var Tilfældet, og man med Grund kunde bebreide ham en upassende Optræden, saa var dette dog en isandhed ubetydelig Anke. Men ei engang saa Meget tør indrømmes. Grøne godtgjør, at

1) Tetzels gjendriver sin Modstanders Paastande med Fynd og Klem; dog holder han sig udelukkende til Sagen, uden at angribe Luthers Person eller navngive ham;

2) Han er langt fra Kjættemageri; med andre Ord: han stempler slet ikke Luthers Lære om Afad som „Kjætteri“ (bevidst og haardnakket Vranglære);

*) Smst. 197.

**) Smst. 126.

***) De første Konger etc. 625.

han vil kun paavise, at den er „mistænkelig, feilagtig og aldeles forførerisk“. Han veed altsaa grandt at skjæle mellem en hvilkensomhelst Vildfarelse, der maaskee kan være uforskyldt, og en haardnakket Fastholden ved en erkjendt Vranglære. Hvor derfor en Vildfarende trænger til Oplysning, truer han ei med at lade ham føle sin Inquisitormyndighed.

3) Sine egne Læresætninger fremsætter han med det Forbehold, at han henstiller dem alle og enhver til lærde Mænds, Kirkens og Pavens Bedømmelse.

L. Er det Tetzels vera effigies, svarer denne Skildring af Tetzels Charakter, Gjerning og Prædiken til Virkeligheden, da vedgaaer jeg gjerne, at Fortiden har gjort Manden stor Uret i at male ham i de mørkeste Farver for Ungdommens Øine.

C. Billedet maa vel svare til Virkeligheden. Ellers var det i 25 Aar nok være lykkedes Modpartiet at vise det at være et Vrægebillede, eller i det mindste at udpege nogle enkelte forvanskede Træk i samme.

L. Det er sandt. Det gjorde Du jo alt før opmærksom paa. Men maa jeg endnu spørge om Eet? Hvad sige eders egne nyere Historikere til Grönes Fremstilling? Er han maaskee hidtil bleven ene om at stille Tetzels i et klarere Lys? Jeg kunde nok tænke mig, at hans Bog med sit videnskabelige Præg og sine vidtløftige Undersøgelser ei endnu havde brudt sig Bane i videre Kredse, saa der i 1874 endnu med Føie kunde paastaaes, at Katholikerne ønske at kaste et Slør over Tetzels og hans Afsladsbreve.

C. Nei, kjære Ven, det kan idag og kunde alt i 1874 kun paastaaes af dem, der ei kjende til den nyere katolske Literatur i Tetzels Fødeland. Grönes Opdagelser — det synes mig at være det meest passende Ord, da Sandheden i nærved halvfjerde Aarhundrede har ligget skjult og glemt i Mørke — hans Opdagelser bleve snarte ved andre Videnskabsmænd og folkelige Skribenter gjorte til fælleds Eiendom for alle Katholiker. Jeg har her i min Bogsamling i det mindste fem Forfattere, der omtale Tetzels hæderligt: Wilmers i hans Religionshistorie og Lærebog Religion, Deharbe, Dr. Rolfus, Dr. Weiss, Martin, Biskop af Paderborn, i „Et biskoppeligt Ord til Protestanterne“. Hør f. Ex. hvad der siges af Weiss, Professor i Historie ved det kaiserlige Universitet i Graz, i hans Lærebog i

Verdenshistorien*), et flere Bind stærkt videnskabeligt Værk, men beregnet paa den store, dannede Læseverden. „Tetzel“, heder det der, „egenlig Dietzel, Søn af Guldsmed Dietzel i Leipzig, var en Taler af sjælden Begavelse, folkelig paa Grund af klar og skarp Beviisførelse, billedrigt Foredrag, kraftig Stemme. Ligesom tidligere havde han ogsaa denne Gang (1517) overordenlig stort Tilløb; dog hans Ord skulde ei baade Kirken. Foragtelige Taler, der tilskrives Tetzel af saa Mange, behøvedes slet ikke for at opægge Luther. De ere heller ingensinde holdte. Overhovedet er den Forestilling, Mange have om Tetzel, kun et Vrægebillede. Efter T. er Aflad Eftergivelse af timelige Straffe for den, som har skriftet og angret. Aflad gjør ikke Mennesket ustraffeligt; heller ikke lider Christi Fortjeneste noget Skaar derved. T. har aldrig brændt Luthers Theser eller Sermon; meget mere har han altid holdt sig indenfor Anstandens Skranker; derimod have Studenterne i Wittenberg offentlig brændt Tetzels Theser af Had til de scholastiske (kirkelige) Læresætninger. — Buddæus fortæller, at, da Luther vandt stort Tilløb, og Tetzel kom i Foragt, idet Alle ansaae ham for at være Ophav til alle Urolighederne i Tydskland, tog han sig det saa nær, at han alt i 1519 døde af Græmmelse derover. Men Luther skrev selv i et Trøstebrev til ham, at han skulde være ubekymret; thi det var ei ham, der var Skyld i, at Sagen var begyndt; men Barnet havde en ganske anden Fader.“**)) — Dr. H. Rolfus skriver i sin Ledetraad i den almindelige Verdenshistorie, 2. Udgave 1873 S. 419 bl. A. Følgende: „Luther og hans Tilhængere overdængede T. med Haan og Skjændsel; men Luther selv omtaler i sine Skrivter mod ham Intet af hvad T. endnu den Dag idag lastes for . . . Det er lutter Sagn, som ere opfundne af Ondskab, og som Luther Intet veed om. Byøvrigheden i Halle udstedte ham et officielt Vidnesbyrd om, at han aldrig havde prædiket i Halle, hvad han beskyldtes for, og, hvormeget den end havde forespurgt sig, havde den af Ingen kunnet erfare, at T. havde prædiket Sligt.“

Dog jeg maatte frygte for at trætte Dig med flere Citater, som mere eller mindre sige det Samme. Jeg tør

*) IV, 1. Wien 1870. S. 311.

**) „denn die Sach sei von seinetwegen nit angefangen, sondern habe das Kind viel einen andern Vater“.

vel haabe, at Du billiger, at jeg betegner Afladens Misbrug med Digterens Ord, som

„et Sandhedsfnug
Sendt i en Ladning let og vindig Løgn.“

Og hvad Tetzels isærdeleshed angaaer, saa tør jeg nu vel vove at forelæse Dig Biskop Martins Ord*): „Nyere historiske Granskninger have gjort det evident, at hele Fortællingen om de Misbrug, Tetzels skal have gjort sig skyldig i, er opdigtet fra først til sidst . . . De virkelig stedfundne Misbrug paatage vi os ikke at forsvare; de overdrevne Skildringer af dem skulle vi gjerne skjænke Protestanterne, naar de blot vilde lade selve Læren gjælde som rigtig og christelig, og endelig engang vilde slippe saa mange absurde Fordømme mod den. Thi ligesom enhver protestantisk Skolepog veed at snakke om katholsk Afladshandel og Afladskram, ligesaa vist ere Hundreder af de protestantiske Prædicanter og Theologer uvidende om, hvad Aflad egentlig er efter den katholske Læres Opfattelse.“

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Italien. Hvor skamløse de Løgne ere, som den saakaldte „liberale“ Presse ikke undseer sig ved at binde sine lettroende Læsere paa Ærmet, og hvilke Opdigtelser den bringer imod det katholske Præsteskab, det godtgjør følgende Tilfælde. Fornylig, skriver „Germania“, læste vi i de her (i Berlin) udkommende Blade og blandt Andre i „Volkszeitung“ Følgende:

En hæderlig Sjælesørger. For Domstolene i Lucca (Italien) vil i den nærmeste Tid en Proces afvikle sig, som vækker en ualmindelig Opsigt. Kjendsgjerningen, som den fortælles af „Opinione“ og „Nazione“, er følgende: En Beboer af Camajore vilde prøve sin Lykke ved at gaae til America; han lod sin Kone og to Børn blive

*) Et biskoppeligt Ord. II, 112.

tilbage. Efter nogle Maaneders Forløb tilskrev han sin Sognepræst og tilsendte ham 100 Lirer til sin Kone og Børn, og Sognepræsten tilstillede dem ogsaa disse Penge. Der gik atter nogle Maaneder, og han sendte nu 1000 Lirer. Men Sognepræsten holdt det for hensigtsmæssigt at beholde Pengene for sig selv og blot at sende en Hilsen til Konen. Efter nogen Tids Forløb sendte Manden atter 1000 Lirer, og saa frømdes indtil et Beløb af 25,000 Lirer, som alle vandrede i Præstens Pengeskrin. Men da denne frygtede for at blive opdaget, kaldte han den ulykkelige Kone til sig, holdt en salvesfuld Tale til hende, hvori han formanede hende til at finde sig i det guddommelige Forsyns Beslutninger og meddeelte hende, at hendes Mand var død. Men samtidigt tilskrev han ogsaa Manden, at hans Kone og Børn vare døde af Kopper. Nogle Maaneder derefter bad Manden om en Dødsattest, og Sognepræsten lod Konen ipso facto dø ved et Pennestrog. Efterat Udvandrereren var kommen i Besiddelse af Dødsattesten ægtede han en anden Kone, med hvem han fik to Børn, og da han havde sammen-sparet sig en lille Formue, følte den stakkels Mand en stor Længsel efter at see sin Hjemstavn. Han indskibede sig da med sin nye Familie til Italien, gik til Camajore og steg af i Hôtellet. Den følgende Morgen gik han tidligt ud for at besøge sine Venner, og det Første, han mødte, var en smuk lille Pige, som bedende strakte sin Haand ud mod ham og bønfaaldt om en Almisse. Han saae paa Pigen, spurgte hende om, hvem hun var, og hvem der var hendes Fader, og Barnet svarede, at hendes Fader var død i America. Han spurgte, hvad denne hed, og Barnet nævnte hans eget Navn. Den ulykkelige Faders Følelser ere vanskelige at beskrive; han fattede naturligviis Mistanke, erkyndigede sig og erfarede Sandheden. Hans Kone og Børn levede i den største Fattigdom. Manden begav sig nu til Sognepræsten. Han blev som forstenet, søgte at berolige Manden og vilde tilbagegive de 25,000 Lirer. Men Manden viste dem tilbage. Sagen blev meldt til Dommeren, som strax lod den hæderlige Præst arrestere og indespærre i Fængslet San Giorgio i Lucca for at indlede Forhørsdommen.

Kort efter bragte „Turiner Unità cattolica“ for 10. Mai Nr. 111 et Dementi paa Embeds Vegne, som karakteriserede den ovenfor anførte Beretning som Løgn fra Ende til anden. „Unità“ skriver:

„Skulde man holde det for muligt? I hele denne Fortælling er ikke et eneste sandt Ord. „Messagiere“ skriver fra Florents i sit Nr. 104 for 8. Mai, som følger: Præfecten i Lucca har tilsendt Quæstoren (Borgmesteren) i Florents følgende Telegram: „Quæstor af Florents! Jeg beder Dem om at opfordre „Nazione“ til at dementere den om Præsten i Camajore bragte Efterretning som fuldstændig løgnagtig (Prego invitare Nazione dementire fatto prete Camajore assolutamente falso). Bianchi. Præfect.“ Correspondenten for „Gazzetta di Firenze“ afsendte da fra sin Side følgende Telegram: „Dementerer fuldstændigt det i Nazione for 5. Mai berettede Factum, som anklager Sognepræsten af Camajore.“ Desuden har Michael Barsotti, Chefredacteur for „Fidèle“ i Lucca skrevet til Marstracchi, Messagieres Chefredacteur: „Jeg har talt med den hæderlige Sognepræst i Camajore, der efter „Nazione“ skulde befinde sig i Fængslet San Giorgio. Han faldt som ned fra Skyerne, da han hørte denne Historie, som Nazione har bragt fra Florents, og som er bleven aftrykt af alle de liberale Blade, der idag ere indløbne fra Neapel, Mailand, Rom, Turin o. s. fr.“

Man seer, at Kirkens Fjender blive mere og mere dumdristige, eftersom de for Tiden ikke længere holde det for nødvendigt at lyve forsigtigt, men aabent vedkjende sig at være hvad de ere — Børn af ham, som i Tidens Begyndelse bedrog de første Mennesker med Løgn.

Paris. Her i Frankrig har man nu begyndt at udgive et nyt antikatholsk Blad under Navn af „Reformateur anticlerical et républicain“, hvis Redacteur er Léon Pilatte (nomen—omen!). Dette Blad anbefales indtrængende af „Journal de Genève“, hvis Pariser-Correspondent, Pastor Bersier, forsvarede Communen og billigede Ærkebiskoppen og de andre Gidslers Mord. „Genfer Organ“ skrev endnu fornyligt: Der bestaaer altsaa en Krig imellem Revolutionen og Katholicismen. Man maa tilintetgjøre Katholicismen. Men man maa crstatte den, hvis man vil tilintetgjøre den. Hvorledes og hvorved det kan skee, vil Reformateur angive. Altsaa Hensigten helliger Midlerne! Bladet er ultraradicalt, sympathiserer med den gamle Revolutionær Blanqui og overøser den orthodoxe Protestant Chabaud-Latour med de værste Ukvemsord. „Quem Deus vult perdere, dementat.“ Hvem Gud vil fordærve, gør han afsindig.

Belgien. Den h. Josephs Skytsfest, tredie Søndag efter Paaske, var det 200 Aar siden, at Pave Innocents XI. paa Fyrste og Folks Begjæring proclamerede den h. Joseph til Skytshelgen for Belgien. Paa Opfordring af Cardinal Dechamps have Belgierne høitideligholdt dette Jubilæum med stor Pragt.

Rusland. Nød lærer at bede. En Privatcorrespondent af „Erml. Ztg.“ beretter, at den russiske Regering efter Attentatet paa Kaiser Alexander II. har befalet, at Leo XIII.' bekjendte Encyclica imod Socialdemocratiet skal forelæses i alle katholske Kirker i Landets Sprog, og tre Gange i Træk. Ellers bliver Landets Sprog undertrykt til Gunst for det russiske, og Forkyndelsen af pavelige Actstykker under haard Straf forbudt. Saaledes har Aflads Encyclicaen ikke kunnet offentliggjøres i russisk Polen. Men nu skal Paven tre Gange tale til Folket, for at hans Røst kan høres af Alle. Gid de russiske Magthavere nu ogsaa vilde lægge sig de Pavens Ord paa Hjerte, som sige: „at de som skulde sørge for Almeenvellet, lade sig tesnære af ugudelige Menneskers Bedrageri og lade sig skræmme ved deres Trudsler, saa at de stedse ere mistænksomme eller endog fjendtiligsindede imod Kirken, uden at betænke, at de hemmelige Selskaber ikke vilde udrette Noget, naar Kirkens Lære og Pavernes Myndighed stedse havde staaet i den behørigte Agtelse baade hos Fyrsterne og deres Undersaatter.“

New-York. I Massachusetts har Catholicismen gjort glædelige Fremskridt i de sidste Aartiender. Boston talte i 1821 kun 100 Katholiker med een Præst, og foruden dem vare kun nogle faa spredte omkring i Staten, medens det nuværende Ærke-dioces Boston tæller 310,000 Katholiker, 165 Kirker, 213 Præster og et stort Antal af Hospitaler, Waisenhus og Friskoler, og Dioceset Springfield i samme Stat har en katholsk Befolkning af 150,000 Sjæle med 98 Præster og 86 Kirker. Og Massachusetts var og er dog den meest intolerante Stat i America.

Rettelser:

Paa Grund af en nødvendig Omflytning ere efter Correcturen følgende Feil indløbne i Psalmen i Nr. 21:

S. 317 L. 6: Sandsheds . . . læs: Sandheds

S. 318 L. 3: er . . . læs: en

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 1. Juni. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.
I Sct. Ansgars Kirke meddeles efter den h. Messe Kl. 8 Confirmationens kellige Sacrament. Kl. 10½ Levitmesse. Om Efterm. Kl. 6 holdes en høitidelig Fest- og Takkeandagt i Anledning af Jubilæumstidens Slutning.

Mandagen d. 2. Juni. 2. Pintsedag. Gudstjenesten holdes som paa Fstedagene. — 3. Ti. Chlotildis, Dronning. 4. O. Fastedag. Frants Carracciolo, Bekj. Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningen. 5. To. Bonifacius, Biskop og Mart. 6. F. Fastedag. Norbert, Biskop og Ordensst. Kl. 8¼ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 7. L. Fastedag. Robert, Abbed.

Onsdagen d. 4., Fredagen d. 6. og Løverdagen d. 7. Juni ere Tamperdage og derfor befalede Fastedage.

Søndagen d. 8. Juni. Den allerhelligste Treenigheds Fest.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.

” 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Parcelveien 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.

” 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 6½ stille Messe i Hospitalet.

” 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.

” 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Årindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

” Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 23.

Søndagen den 8de Juni.

1879

Indhold: Kaiser Alexander I. af Rusland. Subskriptionsindbydelse.
En Hædersgave fra den h. Fader. Kirkelige Efterretninger:
Rom, Paris, Lyon, London, Krakau, Algier.

Kaiser Alexander I. af Rusland.

(Sluttet.)

Endelig naae vi til den sidste Epoche af Kaiserens Livsbane. Da han tiltraadte den Reise, som skulde faae en saa skjæbnesvanger Ende i Taganrog, besøgte han først Polens Vestprovindser. I en By, hvor der var et Dominicanerkloster, lod han dets Prior kalde til sig og befalede ham at vente ham ved Midnat i Klosterets lille Port. Da Timen var kommen, indfandt Kaiseren sig ganske alene i den mørke Nat. Han lod sig føre ind i Kirken og bad Prioren om at udstille det allerhelligste Sacrament. Prioren adlød. Alexander bad længe knælende ved Alterets Fod og begjærede tilsidst at modtage Velsignelsen. Prioren meddeelte ham den med det Allerhelligste, og da han igjen havde reponeret Sacramentet i Tabernaklet og vendte sig om, saae han Kaiseren liggende dybt nedbøiet mod Gulvet og Alterets Trin vædede af hans Taarer. Derpaa reiste Alexander sig, takkede Prioren og forsvandt ligesaa hemmelighedsfuldt, som han var kommen.

Denne Kjendsgjerning, som General Michaud har fortalt til Grev Lescarène, og som denne atter har meddeelt sin Konge, Carolo Alberto, var ogsaa mange Katholiker i Polen og Rusland bekendt.

Hr. Bartenef vil efter det Sagte være nødt til at indrømme, at i det mindste Kaiser Alexanders sidste Leveaar frembyde mange Punkter, som stadfæste hans Conversion. Men Enhver, der med et uhildet Blik betragter Kaiserens hele Liv, vil udentvivl finde, at den Beslutning at blive Katholik kun var den naturlige Følge og det nødvendige Resultat af en længe varende indre Kamp og en sanu indre Omvendelse, som fuldbyrdedes fra Aar til Aar midt under de største Begivenheder og de allervigtigste Forretninger. Lad os endnu engang i Korthed sammenfatte Gangen i denne hans mærkelige Sindsforandring. Indtil 35 Aars Alderen vidste han ikke noget om Gud og bekymrede sig ikke om ham. Ved den frygtelige Ildebrand i Moskau og midt under Kampene mod Napoleon bemægtigede Troen og Tanken om Gud sig hans Sjæl, for aldrig mere at forsvinde af den. Det bliver nu hans Glæde at læse i den hellige Skrivt; men snart kommer han paa det Rene med, at Læsningen alene ikke er nok, men at Guds Ord behøver en Tolk, som taler i Guds Navn og med guddommelig ufeilbar Myndighed. Han leder efter denne Tolk og troer at have fundet ham i en Person af sin Omgivelse, i Fru v. *Krüdener*. Men snart opdager han sin Vildfarelse og kommer efter megen Søgen og Forsøgen til Indsigt om, at kun den af Christus indstiftede katholske Kirke kan være denne ufeilbare Tolk, den Kirke, som Christus har lovet sin Bistand, som skal vare indtil Verdens Ende, og som Helvedes Porte ikke skulle overvælde.

Det synes at være paafaldende, at Alexander aldrig er kommen paa den Tanke, at den russiske Kirke kunde være den ufeilbare Lærer. Han viste rigtignok en stor Ærefrygt overfor alle Personer, som havde indviet sig til Guds Tjeneste, underholdt sig gjerne med fromme

Mennesker, men havde ikke nogen Ahnelse om den officielle Statsmaskines indre Væsen, som man kalder den russiske Kirke, uagtet han godt vidste, at han holdt alle dens Hjul i sine Hænder, idet han lod den vogte og styre af Prinds Alexander Galizin.

Den eneste Mand i denne Kirke, som kunde gjøre noget Indtryk paa ham, var Archimandriten *Photius*, med hvem han havde en Samtale før sin Afreise til Verona i Juni 1822. Han modtog ham venlig, knælede ned for ham og bad om hans Velsignelse, som han gjorde tre Maaneder senere ligeoverfor Fyrst Hohenlohe. Men det synes, at *Photius* ikke forstod at tale til Kaiserens Hjerte. Denne Archimandrit, skjøndt ellers en temmelig ubetydelig Mand, havde dog Retten paa sin Side i den Kamp, som han havde optaget imod Frimurerne, Illuminaterne og andre Secterere. Føreren og Patronen for disse Selskaber var den allerede nævnte Fyrst Galizin, hvem Synodens Ledelse, Bevogtningen af de fremmede Religions-samfund og Omsorgen for den offentlige Underviisning samt Postvæsenet var overdraget. Desuden stod han i Spidsen for det saakaldte „Bibelselskab“ i Rusland. Dette var en Slags Lægkirke uden bestemte Troessætninger, uden Præster, uden Sacramenter og uden offentlig Guds-tjeneste. Men det var udbredt over hele Riget, besad overalt Filialer, sluttede Selskaber og en Organisation, som var Medlemmerne af de hemmelige Selskaber meget beleilig, for at kunne skjule sig bag det. Kaiser Alexander afsatte siden sin Ungdomsven Galizin, opløste sit tidligere Yndlingsværk „Bibelselskabet“ og lukkede Frimurerlogen, hvis Medlemmer omgave hans Person under den første Halvdeel af hans Regering. Men ikke desto mindre saae man aldrig, at han siden nærmede sig Archimandriten *Photius*. De Actstykker, som Hr. Bartenef har offentliggjort i „Russiske Archiver“, nævne ogsaa Aarsagen dertil. Det fremgaaer af dem, at *Photius* var en meget snu Person. En saadan Mand kunde ikke indgyde Kaiseren Fortrolighed, men kun Modbydelighed.

Da han faa Maaneder senere stod overfor Fyrst Hohenlohe maatte Forskjællen imellem de to Præster nødvendigviis være ham paafaldende.

Efterat altsaa Alexander forgjæves havde banket paa alle Døre og forsøgt alle Midler uden Frugt, havde hans Sjæl ikke Andet tilbage, end at henvende sig til den katholske Kirke, da Verden ikke mere havde noget Tiltrækkende for ham. Thi det var alene i den, at han fandt den ufeilbare guddommelige Autoritet, som han forgjæves havde ledt efter andre Steder.

Vi komme nu til Kaiserens sidste Skridt. Det er Afsendelsen af General *Michaud* til Paven, hvorefter vi tidligere have berettet*), og hvis factiske Virkelighed er hævet over al Tvivl. I Løbet af November 1825 fik General Michaud, Kaiser Alexanders Generaladjutant, den forønskede Audients hos *Leo XII.* og opfyldte den Befaling, som hans Monark havde givet ham. Han sagde til Paven, at Kaiser Alexander var bestemt paa at blive Katholik, og at han bad den hellige Petrus' Efterfølger om, ikke at tilsende ham en Nuntius eller Biskop, men en simpel Præst, men forklædt og muligst hemmeligt, og at Paven vilde give denne Præst alle Fuldmagter, saa at Kaiseren kunde aflægge Troesbekjendelsen for ham. Pavens Valg faldt først paa Camaldulensermunken *Mauro Capellari*, Abbed af San Gregorio, som siden besteg den pavelige Throne og antog Navnet Gregor XVI. Men da denne bad Paven om at forskaane sig for denne Sendelse, fordi han holdt sig for uskikket dertil, saa valgte den h. Fader Franciscanerpateren *Orioli*, som kort derefter blev udnævnt til Cardinal. Denne sidste stod netop i Begreb med at afreise til Rusland, da den Efterretning indtraf i Rom, at Kaiser Alexander var død den 1. December 1825 i Taganrog.

Maaskee vil man spørge, om Kaiser Alexander har ladet en katholsk Præst kalde ved sin Død; om

*) S. d. Blad, Aarg. 1877, Nr. 15. S. 199 ff.

denne har optaget ham i den katholske Kirke og meddeelt ham de sidste hellige Sacramenter. Nogle Personer have villet paastaae dette. Men hidtil have vi ikke kunnet finde et aldeles afgjørende Beviis herfor, og vi troe snarere, at Kaiseren, som den officielle Beretning siger, har henvendt sig til Kaiserinde Elisabeths Skriftefader, Fedotof. Men dette beviser ikke, at han har skiftet Sind. Thi den Absolution, som denne Præst meddeelte ham i Dødens Øieblik, var gyldig, fordi Kaiseren udentvivl har kaldet ham bona fide, da ingen katholsk Præst forefandtes i hele Egnen, som havde kunnet trøste ham i Dødstimen.

Vi paastaae ikke, at Kaiser Alexander i den tidligere Tid af sin Regering har havt katholske Sympathier; det Modsatte er altfor indlysende. Nei, vi sige kun: førend han døde, lod han Paven meddele sin Beslutning, at gaae over til den katholske Kirke og ventede en Præst fra Rom, som skulde optage ham i denne Kirke; og vi have fremlagt Vidnesbyrd for begge disse Kjendsgjeringer, som ere i den Grad afgjørende og autentiske, at Ingen, selv ikke Hr. Bartenef kan drage dem i Tvivl.

Thi den samme Camaldulenserabbed Mauro Capellari, som af Pave Leo XII. havde faaet den Befaling at gaae til Rusland for at optage Kaiseren i den romersk-katholske Kirke, fortalte senere, efterat han havde besteget den pavelige Stol under Navn af Gregor XVI., hele denne Begivenhed til en Præst af sin Omgivelse ved Navn *Gaëtano Moroni*, men forbød ham tillige at offentliggjøre noget desangaaende, saalænge Nogen af de vedkommende Personer endnu vare ilive. Moroni nedskrev endnu samme Aften Alt, hvad Paven havde fortalt ham, men offentliggjorde det først lang Tid derefter i det 59. Bind af sin: „Dizionario di storia ecclesiastica.“ S. 310 ff.

Længe før dette Actstykke udkom i Tryk, d. v. s. allerede i Aaret 1841, har Grev Lescaurè, Kong Albertos forhenværende Minister og en intim Ven af General Michaud, skriftligt optegnet alle Meddelelser, som Michaud havde givet ham, og overgivet sin Konge dem. Men

Grevens Brev, skrevet i det franske Sprog, er af Kong Alberto og endnu længe efter hans Død blevet hemmeligholdt. Først ved Enden af 1876 har „Civiltà cattolica“ offentliggjort en italiensk Oversættelse af samme.

Det er klart, at Grev Lescarène ved Affattelsen af sin Beretning ikke havde nogen Ahnelse om de Actstykker og Vidnesbyrd, som Moroni havde faaet af Paven og hemmeligholdt; ligeledes vidste han Intet om den Andeel, som Gregor XVI. havde i dette Anliggende. Dette er let at forstaae. Thi da Mauro Capellari afslog Pave Leo XII.' Førlangende, er det sandsynligt, at begge have tiet derom, indtil den Dag, da Mauro Capellari, som Pave Gregor XVI., talte til Moroni derom. Moroni paa sin Side vidste Intet om General Michauds Meddelelser til Grev Lescarène og om den Sidstes Brev til Kong Alberto. Da nu ingen af dem begge omtaler den Anden, er det indlysende, at disse to Mænds Actstykker ere aldeles uafhængige af hinanden. Begge Documenter berette een og den samme Kjendsgjerning; de modsige ikke hverandre med et eneste Ord, tvertimod stadfæste og fuld- stændiggjøre de indbyrdes hverandre. Vi forstaae ikke, hvorledes man kan benægte en Kjendsgjerning, som støtter sig paa saadanne Mænds Vidnesbyrd.

„Betragter man Spørgsmaalet fra alle Sider, saa er der kun een Indvending mulig. Man kunde sige: „Det Factum, at General Michaud har været hos Leo XII. og gjort ham disse Meddelelser, er godtgjort; vi indrømme det. Men hvor er Beviset for, at General Michaud havde faaet Befaling dertil af Kaiser Alexander?“

Vi svare: Beviset derfor ligger i General Michauds Personlighed, i hans Charakter, i den Fortrolighed, Alexander stedse bærede ham med, og i den Stilling, som Generalen havde hos Kaiseren. Beviset ligger ligeledes i Pave Leo XII.' Person, til hvem Michaud henvendte sig. Thi vi spørge simpelthen: Hvorledes havde en Mand som Michaud, en from og oprigtig Christen, turdet vove at tillægge sig en saadan Sendelse ligeoverfor

Paven, naar den ikke var ham betroet? Ja, hvorledes kunde han ahne, at Kaiser Alexander skulde døe saa hurtigt? Og selv om han vilde spille et falsk Spil, udsatte han sig da ikke for at blive desavoueret af Kaiseren? Hvad i al Verden kunde bestemme ham til at opfinde et saa yderst vigtigt Anliggende? Nei, det var aldeles umuligt for General Michauds hæderlige Charakter og hans udmærkede Stilling. Denne Antagelse er altsaa uholdbar.

Men der foreligger endnu en anden Kjendsgjerning, som rigtignok i og for sig kunde synes at være ubetydelig, men som under de forhaandenværende Omstændigheder stadfæster vor Paastand. Mange Aar efter Alexanders Død fortalte Dominicanermunken, Pater Josewicz i flere Venners Nærværelse, at han havde hørt af sin Forgænger, Pater Sokolski, at Kaiseren før Afreisen til Taganrog havde befalet ham under den dybeste Tausheds Segl at holde et Værelse rede i Klosteret for en Præst, som skulde komme fra Rom. Men det var jo netop Dette, hvorfor General Michaud paastod at være sendt til Rom af Kaiseren. Han skulde bede Paven om at sende en katholsk Præst til Petersborg. Denne skulde uden nogen-
somhelst officiel Charakter, som simpel Reisende komme dertil og tage ind i Dominicanerklosteret. Men vi læste jo ogsaa Alt dette i Grev Lescarènes Brev og dette Brevs Oplysninger faae igjen deres Stadfæstelse ved Dominicaner-Priorens Udsagn.

Saaledes ere vi af den faste Overbeviisning, at man ikke længere kan drage General Michauds Sendelse til Leo XII. i Tvivl. Kaiser Alexander var bestemt paa at blive Katholik; han havde gjort alle Skridt dertil, og truffet alle Forberedelser. Gud, som er urandsagelig i sine Raadslutninger, har ikke villet, at Kaiseren skulde have den Glæde, at aflægge sin Troesbekjendelse. Næppe havde Petri Efterfølger faaet Efterretning om hans Ønske, førend han blev bortkaldt fra dette Liv. Hans Sjæl er frelst; det ere vi aldeles overbeviste om. Men Naadens Time havde endnu ikke slaæet for Rusland.

Efter Grev de Maistres Udsagn bør dette stakkels Land først gennemløbe alle Vildfarelsens Veie, førend det vender tilbage til Sandheden. Forholder det sig saaledes, da er man i Rusland paa god Vei dertil. Thi den Samfundsclasser, som søger Statsskolerne, forlader dem som Vantroer, som Nihilister, som Materialister og Atheister. Men de Classer af Befolkningen, som undgaae denne Fare, de gaae over til de mangfoldige Religionssecter, som forøges fra Dag til Dag. Den gamle Tro forsvinder selv blandt Præsteskabet, og Seminarierne staae tomme. Statens Formynderskab berøver denne Kirke al Livskraft, og man kan omtrent beregne Dag og Time, naar denne brøstfældige Bygning vil styrte sammen. Skjøndt vi ikke høre til denne Kirke, beklage vi dog dens Undergang. Thi den har rigtignok ikke brudt Guds Ords Brød for Folket og kun nødtørfigt underviist den opvoxende Ungdom i Troen; men den har dog i det mindste bidraget til at bevare nogen positiv Christendom blandt Folkets Fløertal. Dog, dens Undergang er uundgaaelig og nær forestaaende, og ingen menneskelig Magt vil kunne frelse den. Men hvad skal der blive af disse mange Millioner Sjæle, som ere overladte til sig selv? Skulle ogsaa disse hjemfalde til Sectarne og Nihilismen? Eller ville de efter Kaiser Alexanders Exempel, trætte af lang Søgen, med Afsky for deres Vildfarelse, henvende sig til Sandheden? Ville de bede den hellige Petrus' Efterfølger om at sende dem sande Præster, for, underviste af dem, at vende tilbage til den hellige, katholske, apostoliske romerske Kirkes Skjød? Skulle vi opleve dette? Gud give det!

n.

Subskriptionsindbydelse.

Hr. Pastor Stub i Bergen har begyndt paany at udgive sin „Ledsagelse fra Fordomme til religiøs Sandhed med kjærlighedsfulde Mindeblik til Fædrelandet“, da Bogens første Oplag er saa godt som udsolgt. Vi føle os forpligtede til, varmt at anbefale dette Skrivt til alle dem af vore ærede Læsere, som endnu ikke maatte kjende det.

Den nidkjære Forfatters Minde lever iblandt os siden hans gjentagne Besøg i Kjøbenhavn. Han bebudede selv for 21 Aar siden her i Kirket. Bogens første Udgivelse (6. Aarg. 1858 S. 353) i en kjærlig „Erindring til Norden“. Han lovede „med Guds Hjælp at udarbeide en Bog, saa fuld af Kjærlighed til Skandinavien, saa fuld af vigtige Ting, saa god som han formaaede det“.

Løftet blev indfriet 3 Aar senere, og det i rigeligste Maal. Bogen er nemlig, hvad den lover at være, en „Veiledning fra Fordomme til Sandhed“. Ingen har heller været mere skikkaet til at give denne, end just Forfatteren, da han selv har tilbagelagt denne Vei. Læseren følger Forfatteren ad den, Skridt for Skridt, med Deeltagelse og Spænding. Han seer den fremtidige Handelsbetjent Johan Daniel Stub fra Bergen tage Syd paa, til Genua, finde Ansættelse i Hr. Consul Casanovas Contoir. Den unge Nørdmand har temmelig godt lært Luthers Katechismus, Pontoppidans Forklaring, Bibel- og Kirkehistorie m. m. og er belavet paa at hærde sig mod de „slemme Katholiker“, som leve i latterlig-, gruelige Vildfarelser fra Middelalderens Tid. Men Dage, Maaneder og Aar gaae hen, uden at man taler til ham om Religionsforskjæl. Først efter lang Tid, da han er kommen i nærmere Bekjendtskab med en Katholik, faaer han at høre: Kjære Ven, det kunde være Deres Aand meget gavnligt, at De først bad den gode Gud om Bistand og Lys. Dernæst burde De med Tillid til Gud og oprigtig Villie læse den hellige Skrivt og især det nye Testamente. Siden vil De have godt af at kjende Luthers Levnet, noget af Luthers samtlige Værker, Reformationens Bevæggrunde og Christendommens Lære i de ældste Tider. De vil maaskee erfare, at De har indsuet Fordomme fra Barn-

domstiden af. — Stub efterkommer Raadet. I Principals Huusbibliothek finder Handelsbetjenten til sin Overraskelsen nogle tykke Bøger; det er Bibler, Bibler i forskjellige Sprog og en af dem i hans kjære Modersmaal. Han læser og beder og kommer til Erkjendelsen af, hvor Sandheden er at finde. Han har Mod nok til at gjøre det Skridt, Samvittigheden byder ham; han bliver „en Daare“, bliver Katholik, senere endog katholsk Præst.

Præsten tilbyder Læserne, og især sine kjære Landsmænd, Frugterne af sin Læsning, Granskning og Studering. Saaledes er Bogen overensstemmende med hans Løfte virkelig bleven „fuld af vigtige Ting“. Den indeholder, foruden de antydede, fængslende Meddelelser om Forfatterens Løvnetsløb, en ligesaa let forstaaelig som grundig og hjertelig Fremstilling af den katholske Kirkes Væsen, Læresætninger og Historie.

Den er „fuld af Kjærlighed til Skandinavien“. Thi det er just Kjærlighed, Christendommens Særkjende, der har givet den høiærværdige Forfatters hele Virke-, Tale- og Skrivemaade dens særegne Præg. „Splid og Sectvæsen synes han ikke om; han vil blot fremme Enigheden og det Hele i Christendommen.“ Hver Side vidner om, at han mener det oprigtigt med det Løfte, som han har givet i Fortalen. Hver Linie i Bogen aander Kjærlighed. Det er Kjærlighed, som indgiver ham det Ønske, at Bogen maa læses af hans sandhedselskende Landsmand i de tre Broderriger „ikke alene for Raritetens Skyld, men for Evighedens store Sag, med fromt Sind, med Hengivelse til Gud og med en Smule Kjærlighed til Forfatteren, der med Kjærlighed til sit Fædreland og til Sandheden har skrevet den i Guds Navn“.

Ønsket er saavidt opfyldt, at et nyt Oplag er blevet nødvendigt. Maatte ogsaa dette — saavidt vi kunne skønne uforandrede — Oplag yde mangan en sandhedselskende og sandhedssøgende Læser forønsket Veiledning til den hele Sandheds Erkjendelse og Opmuntring til dens høimodige Bekjendelse!

Det nye Oplags første Hefte, der ligger for os, indeholder en Indbydelse til at abonnere paa følgende Betingelser:

Pris for hvert Hefte paa 2 Ark: 20 Øre. — Subskriptionen er bindende for 13 à 14 Hefter. — Et Hefte ud-

kommer hver 14de Dag. — Som Præmier medfølge 3 smukt udførte Olietryks-Billeder til efternævnte billigst beregnede Priser: Jesus med Tornekronen, Jomfru Maria, Jesus indvier Brød og Viin. For hvert enkelt af disse Billeder uden Ramme betales ved Modtagelsen 50 Øre pr. Hefte, med Ramme 70 Øre. Expeditionen og Tegning af Abonnement er hos Bogbinder R. O. Olsen, Kortspilsmuget, Bergen. Subskription kan ogsaa modtages ved Colportører.

I Kjøbenhavn behage man at henvende sig til en af d'Hrr. Geistlige i Præsteboligen ved Sct. Ansgarskirken.

En Hædersgave fra den h. Fader.

Pintsesøndag erholdt Dirigenten for det herværende katholske Sangchor, Hr. Musiklærer Michaelsen, en sjælden Udmærkelse, idet den Apostoliske Præfect, Høiærværdige Hr. Prælat Grüder, ledsaget af en anden Gejstlig, overrakte ham en Hædersgave fra Hans Hellighed Pave Leo XIII., hvorved den h. Fader ønsker at paa-skjønne og ære de store Forstjenester, Hr. Michaelsen ved en sjælden, uegennyttig Nidkjærhed i sin 15aarige Virksomhed som Lærer og Dirigent har indlagt sig af Kirkesangens Fremme i den herværende katholske Sct. Ansgars Kirke. Gaven bestod i et skjønt Mosaikarbeide, der paa 5 i Malachit indfattede Medaillons fremstiller: Sct. Peterskirken med en Deel af den nordlige Fløi af Vaticanet; Colosseum; Pantheon; Vestatemplet og en Deel af Forum Romanum med Titusbuen. Den var ledsaget af en med Emblemer prydet og kalligraphisk udført smagfuld Dedicationsskrivelse*).

Det er en Selvfølge, at vi først og fremmest glæde os paa Hr. Michaelsens Vegne og lykønske ham til denne fortjente Hædersbevisning fra den h. Faders Side, og vi tvivle ikke

*) Gaven blev hidsendt med den i f. M. fra Rom bjemkomne unge Geistlige, Hr. Vicar White fra Randers.

om, at denne den competenteste Autoritets Paaskjønnelse vil styrke hans Mod til at forfølge Kirkesangens ædle Formaal med samme Nidkjerhed som hidtil; men ikke mindre glæder denne pavelige Hædersgave os for selve Kirkesangens Skyld, idet vi maae betragte denne Udmærkelse som en hædrende Anerkjendelse af den høie Vigtighed og Betydning, der bør tillægges Kirkesangen som en væsentlig Factor ved den offentlige Gudstjeneste. Vi tage vist ikke feil, naar vi udtale det Haab, at denne Paaskjønnelse vil oplive alle danske Katholikers Interesse for en værdig og hensigtsmæssig Kirkesangs Fremme i de enkelte Gudshuse; thi ikkun, naar den betragtes som et fælleds Anliggende for alle Troende, kan et tilsvarende heldigt Udfald ventes opnaaet. Det er ganske vist allerede meget, hvad Hr. Michaelsen ved sin ufortrødne Nidkjerhed har opnaaet i den herværende Sct. Ansgars Kirke, og en Anden vilde med de forholdsvis faa Kræfter, han raader over, neppe have opnaaet samme Resultat. Imidlertid ere dog de Klager, der undertiden høres, ikke uden al Grund, at f. Ex. baade Børne- og Folkesangen synes at blive noget tilsidesat, at Stemmernes Besætning ved enkelte Leiligheder viser sig at være noget svag o. desl. Men alle disse Anker have deres væsentlige Grund i en altfor ringe Deeltagelse fra Menighedens Side. Saalænge kun en saa forsvindende Brøkdeel af Katholikerne tager virksom Deel i Kirkesangen, vil det ikke være muligt for Dirigenten at afhjælpe de paatalte Mangler. Maatte derfor Alle, som troe sig i Besiddelse af de fornødne Stemmemedler, ved disse Bemærkninger finde sig foranledigede til at tilbyde Hr. Michaelsen deres Medvirking til en yderligere Understøttelse af Kirkesangen; dog maa denne Medvirking tilbydes og ydes at en høiere Bevæggrund, nemlig for at fremme den ædlestes Sag, vi arbeide og virke for her paa Jorden — Guds Priis og Forherligelse i hans Helligdom. Thi kun da vil man være istand til høimodigt at bringe de Offere af Tid og Kræfter, Kirkesangen, som den fuldkomneste Art af Konstsang nødvendigviis kræver. Man vilde nemlig aldeles forfeile dette Maal, naar man i Kirkesangens Understøttelse kun vilde søge en æsthetisk Nydelse, omendskjønt det ikke kan nægtes, at Kirkesangens Understøttelse ogsaa har noget meget Tiltrækkende og Tiltalende, ja bliver for ideale Sjæle en sand Glæde i dette Ords fulde Betydning, selv bortset fra den store Løn, som dens

Udførelse. naar den skeer i den rette Aand, indbringer i Evigheden.

X.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 4. Mai meddeelte Pave Leo XIII. Don Carlos' Søn, den unge Infant af Spanien, Confirmationens Sacrament i Vaticanet. Don Carlos' Gemalinde, Hertuginde af Madrid, Donna Margaretha, lod sig bære ind i Vaticanet for at overvære Høitideligheden. Denne heltemodige Dame har nemlig ledsaget sin Gemal i den sidste Carlistkrig og derved tildraget sig en rheumatisk Lidelse, for hvilken hun hidtil ikke kunde helbredes, og paa Grund af hvilken hun ikke er istand til at gaae. Infanten var flere Dage i Collegiet i Mondragone ved Frascati for at forberede sig til Modtagelsen af det hellige Sacrament.

— Den 12. f. M. blev det forlængst bebudede Consistorium afholdt. Leo XIII. udnævnte til Cardinaler: Fyrstærkebiskoppen af Brünn, Landgreve Fürstenberg, Ærkebiskopperne Desprez og Pie (Franskmænd), Haynald, Biskopperne Santos-Silva og Alimonda, Professorerne Pecci og Hergenröther, den berømte engelske Convertit Pater Newman og Dominicaneren Zigliara. Endvidere udnævnte han elleve italienske, to engelske og to tyrkiske Biskopper, samt Biskoppen af Cattaro, Forlani. Desuden bleve endnu sex Biskopper in partibus infidelium præconiserede. Derpaa aflagde de udnævnte Cardinaler deres Eed.

— Paven har ladet en Allocution udgaae, hvori der fremhæves, at Katholikernes Stilling i Tyrkiet nu er ordnet.

Paris. Den h. Fader har nylig stadfæstet Congregationen af Petites-Soeures des Pauvres, idet han approberede Congregationens Statuter. Dette vil ikke lidet bidrage til at bestyrke de heltemodige Søstre i deres Offerliv, som beundres af Alle, som have seet deres Virksomhed, ligemeget om de ere Katholiker, der have nogen Idee om

Ordenslivet og derfor vide at skatte det, eller Andersledes-troende, der i Almindelighed ere befængte med Fordomme imod den katholske Kirkes Indretninger.

Lyon. „Foreningen for Udbredelse af Troen“ Indtægter beløb sig i 1878 til 6,591,741 Frs. 20 Cts., medens de i 1877 kun vare 6,142,926 Frs. 46 Cts., Mereindtægten er altsaa 448,814 Frs. 74 Cts. Det ere altid Diocenserne Paris og Lyon, som bidrage meest.

London. Søndagen den 4. Mai bleve de katholske Skoler i Mallow (Irland) nedrevne af en fanatisk ikke-katholsk Bande, i hvilken der ogsaa befandt sig nogle katholske Vantroer. Ødelæggelsen foretoges Kl. 12 Midnat. En Mængde Mænd og Drengstege ind igjennem Vinduerne, og i nogle faa Minuter var Alt ødelagt; ingen Vinduesrude blev uskadt. Politiet, som var underrettet om Forehavendet, havde opstillet nogle Mand i det Indre, men disse vare aldeles magtesløse imod den raa Pøbel. Det synes at have været Hensigten at nedbrænde hele Bygningen, da man fandt en stor Mængde Petroleumsfasker i alle Rum, ligeledes vare alle Døre og Vinduer vædede med denne Vædske. Men Regnen gjorde heldigviis Brændingen umulig. Politimændene, som vare opstillede i det Indre, bleve haardt saarede, og det er et Mirakel, at de ere slupne med Livet. Ærkebiskoppen har allerede stævnet Communen og paastaaer sig tillagt Skadeserstatning. Saadanne Udbrud af protestantisk og vantro Fanatisme forekomme meget hyppigt i den nyeste Tid. I Clifton kom det til lignende Optøier, og man havde endog den Dristighed at stævne Katholikerne derfor. I Dundee have Ikke-Katholikerne ladet en frafalden Munk komme, for at han skulde ophidse Fanatismen imod Katholikerne. Dette har man gjort tiltrods for, at det er almindelig bekjendt, at den nye Apostel staaer paa Krigsfod med Politiet og allerede gjentagne Gange er straffet. Hidtil vare saadanne Udskeielser aldeles fremmede for os, og Katholiker og Protestanter levede i den største Samdrægtighed. — Vi maae takke Gud for, at Katholikerne i Danmark leve under bedre Forhold, og at saadanne Udgyselser, som de i Nr. 9 af Tidenden for den indre Mission af en Forfatter ved Navn Levinssøn af den anstændige og dannede Deel af Nationen blive brændemærkede som en ophidset Phantasies Udskeielser.

Krakau. Vor By var for kort Tid siden Skueplads for en lille Folkevandring. Man høitideligholdt den otte-

hundrede Jubilæumsdag for den hellige Stanislaus', forhenværende Biskop af Krakaus Martyrdød. Flere Tusinde Katholiker fra alle Dele af det forhenværende Polen foretog en Pilgrimsfart til Helgenens Grav. Pilgrimene fra Østgalizien og preussisk Polen kom i tætte Skarer, anførte af deres Præster, medens de under russisk Scepter staaende Katholiker og unerede Ruthener kun enkeltviis kunde stjæle sig over Grændsen. Prælat Stojatowski fra Lemberg havde opfordret til Valfarten, og Tusinder fulgte hans Opfordring, for ved den store Biskops Grav at nedlægge deres Taksigelser for de Fortjenester, han har erhvervet sig af Polen, da han civiliserede Landet ved at udbrede den katholske Religion. Viebiskoppen af Posen-Gnesen, Msgr. Janiszewski, holdt Pontificalmessen i den lille Kirke paa Skalka, og Prinds Edmund Radziwill læste samtidigt en Messe udenfor Kirken for den store Mængde, som ikke kunde komme ind i Kirken. Den paafølgende Dag foregik Høitideligheden i den rummelige Kathedralkirke paa Wawel. Biskop Janiszewski holdt en gripende Prædiken til Pilgrimmene fra Dioceset Posen-Gnesen.

Algier. Den nye Civilgouverneur søger at erhverve sig en Hæderskrone ved at formane Ærkebiskoppen til at sørge for, at Confessionere ikke komme i Strid indbyrdes. Dermed mener han rimeligviis, at han skal afholde sig fra alle Forsøg paa at omvende Muhamedanerne. Thi denne Herre hører jo ogsaa til de Radicale, hvis Blade nylig glædede sig over Missionærernes Massacre i China og tilføiede, at de havde ikke noget der at bestille, da det var lige godt, om man ærede Christus eller en anden indbildt Guddom (!).

Mariacongregationen.

Søndagen den 22. Juni Fælledscommunion i Capellet i Kronprindsessegade.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 8. Juni. Den allerhelligste Treenigheds Fest. — 9. M. Primus og Felicianus, Martyrer. 10. Ti. Margaretha, Dronning. 11. O. Barnabas, Apostel.

Torsdagen d. 12. Juni. Christi Legemsfest. Formiddagsgudstjenesten holdes som paa Høitidsdagene. Om Aftenen Kl. 8 holdes i Sct. Ansgars Kirke Festandagt med Prædiken; hele Octaven igjennem holdes om Aftenen Kl. 8 festlig Andagt til det allerhelligste Sacrament. — 13. F. Antonius af Padua, Bekj. 14. L. Basilius, Biskop og Kirkelærer.

Søndagen d. 15. Juni. 2. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¼ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 24. Søndagen den 15de Juni. 1879

Indhold: „Rosenhaven.“ „Tetzekisten“. Røverhøvdingen Karuba. Kirkelige Efterretninger: Brixen, Breslau, Bonn.

„Rosenhaven.“

Under Titlen „*Vor Frues Rosenhave*“*) er der udkommet en lille Bog, hvis Forfatter viser sig at være en Mand, som i høi Grad forener Alt, hvad der kan udmærke en folkelig Skribent paa Religionens Omraade: grundige Kundskaber, Rigdom paa aandfulde Tanker, en livlig Phantasi, et fromt Sindelag og et let, gennemskueligt og flydende Foredrag.

Vi troe os forpligtede til at gjøre dem blandt vore ærede Læsere, der søge Belæring og Opbyggelse, opmærksomme paa de Skatte, denne smukke Bog gjemmer.

Den giver i systematisk Orden Oplysning om Rosenkrandsens *Væsen* og *Oprindelse*, *Skjønhed* og *Kraft*, om dens heldbringende *Virksomheder* til Menneskenes Vel og Jomfru Marias Forherligelse, om *Maaden* at bede den paa og om *de enkelte Hemmeligheder*, der ere indfattede i dens tre

*) „Rosengarten Unsrer Lieben Frau, Anleitung zum Beten des Rosenkranzes von M. Meschler.“

Dele, i den glædefulde, den smertefulde og den herlighedsfulde Rosenkrands. Vi udhæve nogle enkelte Tanker, der tør haabes at ville være af særdeles Nytte for den andægtige Læser, med det Ønske, at, om muligt, alle Læsere maae gjøre sig bekendte med den lille, men indholdsrige Bog.

1. Rosenkrandsen er en *fortrinlig Maade at bede paa*. Hvad Rosen er blandt Blomsterne, er Rosenkrandsen blandt Bønnerne. Begge udmærke sig ved særlig Skjønhed. Rosenkrandsen forener *mundtlig Bøn* og *indre Bøn* paa en smuk og sindrig Maade. Medens Munden nemlig beder bestemte Bønner, dvæler Hjertet samtidigt ved bestemte Hemmeligheder af Frelserens og hans Moders Liv. Bønnerne ere Fader vor, Hil dig Maria, Troesbekjendelsen og Ære være Faderen etc.; det er altsaa Bønner af hellig Oprindelse, der tildeels lød fra en Engels Læber, ja udgik af selve den evige Viisdoms Mund. Af Hemmelighederne er der udvalgt de vigtigste og meest tiltalende. Thi hvor viser Frelseren sig i en mere tiltalende og elskværdig Skikkelse, end naar vi see ham som et yndigt lille Barn, eller i Lidelsens Nat og som det blodige Offerlam paa Korset, eller som Herre over Død og Grav, iført Opstandelsens Herlighed?

For endnu mere at forøge Billedets Ynde sees og betragtes Frelseren i alle disse Hemmeligheder ei for sig alene, men ledsaget af sin elskelige Moder Maria, og saa at sige med Marias Øie og Marias Hjerte. Og det gjør Betragtningen saavel *lettere* som *frugtbare*.

Ikke sandt? Vil Du betragte Solens Skjønhed og Glands, da fæster Du ikke Blikket paa selve Solen; det var Du ei engang istand til; dit Øie var ei stærkt nok til at taale den Glands, der udstrømmer fra Solens Lys-hav. Du seer meget mere paa Blomsterne, Skyerne og Regnbuen. Hvad Du der seer, er vel ikke selve Solen, men kun en Afglands af den; dog lader Solen os i alt dette see en brudt Straale af sin egen Skjønhed, saa vi kunne danne os et Billede af den selv. — Saaledes for-

holder det sig ogsaa med vor Frelser, Retfærdighedens guddommelige Sol. Vort aandelige Øie er for sløvt til at beskue denne Sols uendelige Fylde af Lys; vi maae nøies med en Straale af den, see os om efter et Billede, der muligst fuldkomment gjenspeiler Frelserens egen Skjønhed. Dette Speilbillede er hans jomfruelige Moder Maria.

Endvidere er det vistnok nyttigt, at Du paa en levende Maade forestiller Dig de Hemmeligheder, Du vil betragte, som om de just nu tildroge sig for dine Øine. Thi Du vilde vist have havt uforlignelig større Glæde af dem, dersom Du virkelig havde knælet enten ved Krybben med Hyrderne og de hellige tre Konger, eller under Korsæt med Kjærlighedens Apostel Johannes, eller for den opstandne Seirherres Fødder med den henrykte Magdalena. Men da dette ei er Dig forundt, kan Du intet Nyttigere gjøre, end at sætte Dig i de hellige Personers Sted, der bleve værdigede at være Øie- og Ørevidner til Begivenhederne og tage inderlig Deel i dem. Men hvem, maa jeg nu spørge, har havt inderligere Andeel i disse end netop Herrens Moder Maria, der ledsagede sin elskelige Søn i uadskillelig Kjærlighed ad hele Livets Vei? Finder Du ikke med mig, at alle de øvrige Deeltagere i Guds Søns Hemmeligheder, Hyrderne, Apostlene, de fromme Kvinder o. A., langt overfløiedes i Medlidenhed, Ømhed, Andagt og Kjærlighed af Marias Moderhjerter? Hvorledes kunde vi altsaa bedre bedragte vor Forløser end med og i dette Hjerter? Og det gjøre vi, naar vi bede Rosenkrandsen, som det nedenfor vil sees.

2. Rosenkrandsen er en *kraftig* Bøn.

Vi anmode i den Guds Moder om Mægling hos Sønnen. Vel vide vi, at al Naade kommer alene fra Christus; men vi vide ogsaa, at Naaden tildeles os i rigeligere Maal, naar vi — ikke ene — henvende os til Christi Naadethrone, men ledsagede af de Helliges, især Guds Moders Mellekomst.

Vi vide, at Christi, vor førstefødte Broders Moder, medrette ogsaa kan kaldes *vor* aandelige Moder. Hun er ei blot selv fuld af Naade; men, da hun har født Christus, og i ham al Naadens Fylde, tager ogsaa især hun Deel i at uddele Naadegaverne til de enkelte Forløste, og det mere end nogensomhelst anden Guds Helgen.

Ja, en hellig Kirkefader vover endog at paastaae, at vi tidt blive *lettere* bønheorte ved at paakalde *Marias* Navn end ved at paakalde Jesu Navn. — Du føler Dig her maaskee fristet til at lægge Bladet fra Dig af Harme over saa grov en Overdrivelse, for ei at sige Gudsbespottelse eller Maria-Forgudelse, som Du synes, at de anførte Ord indeholde. Men vær ei for hidsig! Tænk paa, at det er en hellig Mand, der har sagt det, og lad Dig forklare, hvorledes han har meent det.

Den hellige Lærer vilde ei sige, at Maria formaaer *meer* end Jesus, hendes guddommelige Søn; ei heller, at hun formaaer Nogetsomhelst *uden* Jesus og *uafhængigt* af ham. Nei, Alt hvad Moderen har og formaaer, det har og formaaer hun ene og alene med sin Søn og ved ham; og Sønnen har og formaaer tillige uendeligt mere. Er altsaa hin anførte Paastand rigtig (og det er den), da maa den forstaaes anderledes. I hvad Forstand og af hvilke Grunde kan det altsaa siges: at vi tidt blive lettere bønheorte ved Bøn til Maria, end ved umiddelbart at henvende os til vor Frelser selv?

Den første Grund er: fordi Du ved at tye til Maria, ydmyger Dig selv; Du erkjender Dig uværdig til at bønheores formedelst din Bøn alene; Du føler, at Du trænger til en anbefalende Mellemkomst, og at Ingen kunde bedre anbefale Dig til Frelseren end Maria, som er paa eengang hans og din Moder. Denne Selvydmygelse tækkes Frelseren og bereder dit Hjerte for Bønhørelse.

Den anden Grund: Frelseren raader frit og uindskrænket over sine Gaver; han kan efter sit Velbehag bestemme, ad hvilken Vei vi skulle faae Adgang til hans Naadeskatte. Det er da vor Sag at gaae denne Vei. Men

ofte vil Herren kun bønføre os under den Betingelse, at vi tage en Omvei og tye til de Helliges Forbøn, navnlig hans Moders, for med dem og hende at træde hen for hans Naadethrone. Han vil nemlig ved vor Bønførelse tillige herliggjøre sine Venner og især sin Moder. Han vil vedligeholde Baandet og Samkvemmet mellem Himmel og Jord, de to store Provindser i hans Rige. Men Maria uddeler de himmelske Naadeskatte rundhaandet og gavmildt. Ved Rosenkrandsen kan Du blive rig paa himmelske Gaver i kort Tid. Prøv kun derpaa; Du skal selv see!

3. Rosenkrandsen er en *velsignelsesrig* Bøn.

Ved den indbyder Guds Moder os med Psalmistens Ord: „Kommer, Børn, og hører paa mig; jeg vil lære eder Herrens Frygt“ (Ps. 33, 12).

Det er af største Vigtighed, at Du ikke fører et tankeløst Liv i nafbrudt Adspredthed, uden nogensinde at samle Dig. Væn Dig derfor til, hver Dag at hellige en kort Stund til Samling og alvorlig Eftertanke over, hvad Gud Herren fordrer af Dig til din Sjæls Frelse og Gavn, med andre Ord: indvi daglig en kort Stund til Bøn. Bønnens Forsømmelse og Menneskets Letsindighed er Skyld i al vor aandelige Nød, Trang og Elendighed. Du vinder derimod Meget og kan endog gjøre betydelige Fremskridt paa Dydens Vei, naar Bøn og Samling bliver Dig kjær, og Du regelmæssigt helliger dem en bestemt Tid; og det gjør Du ved daglig at bede Rosenkrandsen. Paa denne Maade faaer Du daglig en bestemt Tid tilmaalt til aandelig Samling. Tiden er just den rette, hverken for lang eller for kort. Hvad Præsten har i sine daglige Breviarbønner, det kunne Andre have i Rosenkrandsen, som derfor ogsaa kaldes „Lægfolks Breviar“.

Den daglige Bøn aabner os en Kilde til alt Godt. Det er nemlig sandt, hvad den hellige Augustinus har sagt: *at hvo som veed at bede godt, han veed ogsaa at leve vel.* Uden Kjærlighed til Bøn derimod ere vi paa ingen Maade

sikrede mod vor Frelses Fjender; thi vi savne da Naade, Kraft, Tryghed og Fasthed.

Men alt dette finde vi i Rosenkrandsen. At bede den, er Intet andet end: venskabeligt og kjærligt at omgaaes med Jesus og Maria. Lad en christelig Mand eller Kvinde hver Dag et Kvarteers Tid dvæle hos Guds Moder og betragte hende, hvor from hun var, hvor beskeden, indgetogen, kydsk, arbeidsom, taalmodig, gudhengiven, da kan det ei være andet, end at de lidt efter lidt ville komme til at danne sig efter hende; han eller hun vil blive fri for sine onde Vaner, Egensindighed, Vredagtighed, Pirrelighed, Forfængelighed, Pyntesyge, Fornøielsesyge, Nykker og Luner. Jeg kjender intet bedre Middel mod den onde Naturs slemme Unoder, end daglig at tage Plads ved Guds Moders Fødder, for i Ro og Andagt at lade hendes Dysexempel indvirke paa os. Det oplyser, varmer, fornyer, opliver bedre end mildt Solskin om Vaaren, hvilket jo udsletter alle Spor af Vinteren, fordriver Kulde, Snee og Iis og nedgraver det Alt under en Nyskabnings Fylde, der er rig paa Liv, Skjønhed, Glæde og Fryd.

Fromme Læser! Du har dog vel endnu kjære Erintringer fra din bedste Skoletid. Det var store og vigtige Ting, Du dengang lærte: at tænke og tale, kjende og elske vor Fader i Himlen og bede til ham. I denne Skole ere vi Alle blevne til Mennesker og Christne; og dog kostede det os ingen Møie og Anstrængelse. Det kom af, at der var et venligt og kjært Væsen, som tog os paa sine Arme eller bøiede sig ned til os, vækkede vor slumrende Forstand ved sit Blik og løste vor Tunge ved sin Tiltale, taledede med os og tolkede os Alt i barnlige Toner. Det opdrog os ved at drage os til sig og gjorde os sig lige, gjorde os til gode Mennesker. Veed Du, hvilken Skole det var? Det var den, vi Alle gjennemgik paa vor legemlige Moders Skjød, — en overvættets vigtig og kjærlig Skole, hvilken vi have at takke for Alt, hvad vi eie af Hjertets bedste Skatte!

See, en saadan Skole er ogsaa Rosenkrandsen, en Skole til Underviisning i og Opdragelse til det *aandelige* Liv. Her er det Guds Moder selv, der opdrager, danner og underviser os, for at gjøre os sin Førstefødte lige. Han er jo saavel hendes Søn som et Forbillede for alle Guds og Marias Børn. Denne Skole staaer daglig aaben for Dig. Skulk aldrig fra den. Forsøm ei daglig at søge til den. Vær altid opmærksom, flittig, agtpaagivende og lærvillig i den!

(Sluttes.)

„Tetzelskisten.“

(Fortsat fra Nr. 22.)

L. Sidste Gang, da vi talte om Afladsprædicanten Tetzels, anvendte Du til Slutning paa ham og Alt, hvad der siges imod ham og Afladsvæsenet, Oehlenslægers Ord:

„Et Sandhedsfnug

Sendt i en Ladning let og vindig Løgn.“

Efter alle Oplysninger, Du har givet mig, maa jeg tilstaae, at det Meste, som siges mod den katholske Aflad, er let og vindig Løgn. — Men hør! En Sandhed bliver dog tilbage, der kaster en mørk Skygge paa Tetzels og den Kirke, hvis Medlem, Præst og Ordfører han var.

C. Lad høre! Hvad mener Du?

L. Den føre, fyldige Mand, bag den store Afladskiste med Paaskrivten:

„Naar Pengene i Kisten klinger,
Strax Sjælen ind i Himlen springer.“

Det er dog virkelig en mindre opbyggelig Skikkelse!

C. Rolig, rolig, kjære Ludvig! Du taler igjen en Smule animeret. Lad os gaae sagte frem, Skridt for Skridt, for nøie at kunne prøve Alting! Sæt, din Tegning af Tetzels svarede til Virkeligheden; sæt, Tetzels havde

med Glæde seet de Fromme hobevis strømme til sin Offerblok og lyttet til Mønternes Klingen: hvad saa?

L. Mon Du vilde forsvare det?

C. Nei, men undskyldte det. Saa, tænker jeg, havde vi et Sidestykke til det Billede, som Digteren efter Livet har malet for os, naar han fortæller, at

„Snart fire Skilling, snart en Mark man satte
For Sjølehyrden frem med venligt Nik;
Ved Syn af fire Skilling Homo sukked,
Ved Synet af en Mark han mild sig bukked.“

L. Din Skjelm! Hvad finder Du paa? Hvilken Sammenstilling! Munken Tetzal ved Siden af Hr. Peder Homo, „dansk i Sind og Skind og Tale!“

C. Synes Du, de To stemte ikke sammen, og at Uligheden var for stor? Ja, der er en stor Ulighed mellem dem; dog er den til Fordeel for Tetzal. See, Tetzal samlede Almisser ei til sig og Sine (Munken turde ei engang eie en Hvid), men til Peterskirken, og desuden var han overbeviist om, til Gjengjæld at kunne gjøre Giveren deelagtig i himmelske Naadegaver. Dog, nok herom! — Jeg sagde: Lad os antage, han havde med en vis Fornøielse, ikke fri for al Egennytte, seet paa den tilstrømmende Menneskevrimmel og med Behag lyttet til, naar Pengene klingede i Kisten. Dog det var kun en Antagelse uden Virkelighed. Og først nu kommer mit Hovedsvar: Hvem siger, at Tetzal har prædikeret hiin gudsbespottelige Snak om Pengenes Kraft? Og hvad Forargelse tager Du af saa uskyldig en Ting, som Afladskisten er? I Sandhed, hverken Afladskisten eller dens Paaskrivt skulde forarge Dig; Paaskrivten ikke, fordi den slet ikke var til; Kisten ikke heller, fordi den intet Forargeligt havde.

L. Paaskrivten var ei til? Nu ja; jeg lægger just ikke Vægt paa, at de gudsbespottelige Ord vare skrevne. Det er dog vel nok, at han prækede dem eller deres Indhold.

C. Men hvem siger da, at han prækede dem?

L. Biskop Martensen i „Katholicisme og Protestantisme“.

C. Fy, Ludvig! at jeg maa forsvare Biskoppen overfor Dig! Det synes næsten, som om jeg havde læst hans

Skriwt opmærksommere end Du. Vær saa god at læse endnu engang, hvad han siger S. 85 og 86.

L. „Allerede længe før Luthers Tid og paa Luthers Tid kunde Aflad ogsaa til Bedste for afdøde Slægtninge og Venner, der allerede vare i Skjærsilden, erholdes for Penge, og Afladskræmmerne droge omkring i Landene, falbydende de pavelige Afladsbreve:

Naar Pengene i Kisten klinger,
Strax Sjælen ind i Himlen springer;

hvilket vi ikke ville trættes ved at bringe i Erindring.“

C. Vel, nævnes Tetzels her?

L. Nei, han nævnes rigtignok ikke. Men jeg i det mindste har faaet et Indtryk af, at de anførte Ord sigte fremfor alle til Tetzels.

C. Det kan jeg nok forstaae, og det saa meget lettere, da Martensen tilføier, at vi Katholiker gjerne vilde kaste et Slør over de Tetzelske Afladsbreve. Dog, lad os ikke trættes om Biskoppens Mening, men hellere see, om den katholske Kirke nogensinde har ladet prædike den Gudsbespottelse, der ligger i hine Ord, og isærdeleshed, om Tetzels har prædiket den. Forstaa mig vel! Jeg indrømmer, at de nok hørtes dengang; maaskee havde et vittigt Hoved oprindeligt fundet paa Rimene for at gjøre en Afladsprædicants Overdrivelser til Latter; maaskee hørtes de endog i en eller anden Afladsprædicants Mund; kan være! Luther havde vist Anledning til sin 27. These: „Menneskeligt Opspind præke de, som paastaae, at Sjælen springer ud (af Skjærsilden), saasnart Mønten klinger i Kisten.“ Men at det just har været Tetzels. Hoved-Afladscommissæren, der prækede det, er der ingen Grund til at antage. Maaskee Luther sigtede til Tetzels, da han, uden at navngive nogen Enkelt, ubestemt i Fleertal sagde: Menneskeligt Opspind præke de, som paastaae o. s. v. Men her maa der siges om Luther, hvad vi før sagde om Martensen: Han udtaler sig ikke rigtig klart og tydeligt, — sandsynligviis paa Grund af, at han kun havde et løst Rygte at støtte sig til. Han selv maa vel senere have erkjendt det for løst og falsk. Thi da det gjaldt om at forsvare sig og sin Prædiken overfor den pavelige Legat, Cardinal Cajetan, og Dr. Eck, tier han baade om Tetzels og om, at denne skulde have misbrugt den kirkelige Aflad.

— Iøvrigt er det sandt: Hvosomhelst der end maatte have præket hine afskyelige Vers, han har virkelig præket blot og bare Menneskepaafund, ei den kirkelige Lære. Det veed Du nok af det, jeg nys allerede har forklaret Dig. Kirken lærer nemlig

1) om de Helliges Samfund: at de Levende paa Jorden kunne komme Sjælene i Skjærsilden til Hjælp med deres Bønner og Fyldestgjørelser, ogsaa ved Almisser, som selve Skrivten tillægger Kraft til at udslette Synden d. v. s. formilde Guds Vrede;

2) om Aflad: at den (Kirken) kun har Dommermyndighed over de levende Troende paa Jorden, men ikke over Sjælene i Renselsesstedet, og at det kun er hine, som den kan frikjende for Straf ved Aflad. Men Kirken tillader, at Aflad maa forbønsviis tilvendes de Afdøde, d. e. den offerer den himmelske Fader Christi Fyldestgjørelser, med Bøn om, formedelst dem at eftergive vedkommende Sjæle de endnu tilbagestaaende Straffe. Men den tilstaaer, ikke at være vis paa strax at blive bønhørt eller overhovedet at blive bønhørt; meget mere erklærer den udtrykkeligt: Lader jeg en fuldkommen Aflad tilvendes de Afdødes Sjæle, saa er det vistnok mit Ønske, at Herren strax maa udfrie dem fra Skjærsilden; men om han virkelig føier mit Ønske, det har jeg ingen Kundskab om. *)

Dette er Pavens Lære. Derfor siger jeg endnu engang: Have enkelte Prædicanter paastaet, at Aflad ufeilbarligt og øieblikkeligt sender Sjælen fra Skjærsilden op til Himlen, da var det en beklagelig Overdrivelse, som ikke Kirken, men ene og alene hine enkelte Prædicanter kunne lastes for. Naar Biskop Martensen altsaa høitidelig lover, ikke at ville trættes ved at bringe disse Misgreb i Erindring — hvad synes Du da om saa høirøstet et Vidnesbyrd?

L. Sandt at sige synes jeg, at det næppe er Umagen værd at lægge saa stort Vægt paa Enkeltes Overdrivelser. Og for det andet erindrer jeg Mundheldet, at den, som selv boer i et Glashuus, skulde vogte sig for at kaste Steen paa sin Naboes Bolig.

C. Ja; det gjør ogsaa paa mig Indtryk af af at være uendelig smaaligt, — ligesaa smaaligt, som om jeg vilde sige: Vi Katholiker ville aldrig trættes ved at erindre,

*) Jvf. S. 293.

at Biskop Martensens første Forgænger, Reformationens Forkæmper og Hovedhjørnesteent hertillands, Peder Plade, drog omkring paa Sjælland, fra Sogn til Sogn, og efter hans egen Visitatsbog prækede for Bønderne: „Du kan nok fange en Skaal Øl over din Tørst; sørg kun for, at Du har dit Hoved heelt, og Ingen slaaer Dig ihjel i Ølkonens Huus, at Arme og Been ikke gaae sønder paa Dig, og Du ikke vælter i Mørke og Mulm og styrter Halsen i Sønder paa Dig.“*)

L. Ja, det vilde være smaaligt. Og jeg vilde, for at redde vor Kirkes Ære, lægge til, at Plade er bleven rettet af sin Eftermand Martensen, der anbefaler alle Christne „asketisk Diætetik og Gymnastik“ og til visse Tider og i en vis Grad Afholdenhed fra i sig tilladelige Nydelser.

C. Rigtignok; jeg husker at have læst disse Leve-regler**) hos ham, og jeg paaskjønner gjerne den sædelige Alvor, der udtaler sig i dem. Men Fordelen er dog paa min Side. See, Martensen og Plade ere Ligemænd, den ene gjælder ikke meer eller mindre end den anden, medens hine Afladsprædicanters Overdrivelser — dersom hine Ord virkelig skulde være hørte fra Prækestolen — ere forkastede og brændemærkede af en høiere Instants, deres kirkelige Foresatte, Paver og Biskopper, som den kirkelige Læremyndigheds Bærere og Vogtere over Kirketugten. — Dog lad mig slutte! Naar man med saa stort Eftertryk paaberaaber sig hint Nidvers, da maa selve den kirkelige Afladslære ikke kunne modsiges; ethvert skarpt Vaaben maa vel savnes af dem, der lade sig nøie med en Kniv, saa fuld af Skaar og Hakker.

(Sluttes.)

*) Jvf. Kirket. Aarg. 1875. S. 520.

**) Eth. II, 500.

Røverhøvdingen Karuba.

For flere Aartier siden gjorde en vidtforgrenet Røverbande en stor Deel af Indien usikker. De leirede sig ofte mellem Bjergenes Kløfter og skjulte sig i Klippe-grotterne.

De Reisendes Liv var derfor stedse stedt i Fare. Ikke sjældent skete det, at disse Forbrydere skjulte sig under Træernes tætte Grene, som stode ved Veiene og kastede sig med Lynets Hurtighed over de Forbigaaende og fratog dem deres Eiendele, sloge dem og lode dem ligge halvdøde.

I Spidsen for denne Bande stod dengang en Anfører ved Navn Karuba. Han var en sand Skræk for hele Egnen paa Grund af sin Forvovenhed. Mere end tyve uskyldige Offres Liv laae ofte i hans Haand. Men midt i hans grusomme Løbebane, da hans Navn endnu var Skrækkens Løsen, voxede den europæiske Regerings Magt, og Røverne skjælvde for de imod dem udsendte Soldater. Karuba selv syntes at mærke, hvorledes nogle af hans Fæller tøvede med at følge ham længere; andre, hidtil meget forvovne Røvere, erklærede afgjort for ham, at de vilde nedlægge deres blodige Haandværk og en tredie Deel skilte sig fra ham. Anføreren flakkede derpaa modløs om i Skovenes tykkeste Krat. Saaledes skete det snart, at han ikke vidste, hvorfra han skulde faae Brød; thi han var nødt til at flye alle fredelige Menneskers Boliger, som kjendte ham. Dertil kom endnu, at hans Samvittighed vaagnede og uafadelig martrede ham med de tidligere begaaede Blodgjerninger. Ikke sjældent troede han i sine urolige Drømme at høre de ulykkelige Slagtofferes Rædselsskrig, som han havde myrdet med koldt Blod, og det forekom ham, som om de udstrakte deres truende Arme imod ham for at sønderrive ham. Saaledes forfulgt af Mindet om sine Skjændselsgjerninger flygtede han fra Sted til andet, indtil han var saa langt borte fra Skuepladsen for sine Forbrydelser, at han turde haabe, at Ingen skulde kjende ham.

Der bosatte han sig tilsidst, gav rige Almisser af det røvede Gods og tilbragte lange Nætter i Tilbedelse af Afguderne. Han martrede sit Legeme og paalagde sig haarde Bodsøvelser, saa at Stedets Indbyggere kom paa

den Tanke, at han var en from Mand. De kaldte ham paa Grund heraf for deres Gorrvo, o: Præst, viste ham stor Ære og nærmede sig ham kun knælende. Men hans Samvittighed hørte ikke op med at pine ham. Mindet om de udøvede Grusomheder plagede ham Dag og Nat i den Grad, at han kun med Nød og Næppe kunde holde sig tilbage fra, offenkjært at bekjende dem. Men Frygten for Døden var endnu stærkere i ham end Hjerterangsten. Da huskede han et Middel, som var almindeligt bekjendt blandt Indierne, nemlig at Ganges' Bølger kunde aftoe al Blodskyld. Strax begav han sig paa Reisen til den langt bortliggende Flod. Han havde rigtignok ikke megen Tro paa dette Middel; men ikke desto mindre besluttede han sig til at prøve det.

Det var paa en Søndag Morgen, at han indtraf til en stor By, hvor han agtede at overvære en hedensk Høitidelighed. Da han nu gjennemvandrede Byens Gader, hørte han pludseligt en Lyd, der tiltrak sig hans Opmærksomhed. Det var en Klokkes Tone, der forkyndte Begyndelsen til en christelig Gudstjeneste. Nysgjerrig spurgte han om, hvad dette skulde betyde, og man oplyste ham da derom. „Hvad er det for Folk, de Christne?“ Han havde aldrig før hørt et saadant Navn. Men han gik alligevel i den Retning, i hvilken han hørte Klangen og naaede til en prægtig Bygning. Menneskene trængte sig ind i den høie Domkirke, og efter nogen Tøven vovede ogsaa Karuba at træde indenfor. Han fulgte med stor Nysgjerrighed Gudstjenestens Begyndelse, som bestod i Velsignelsen med det hellige Sacrament.

Nu betraadte Præsten Prædikestolen og forkyndte Textene Ord: „Jesu Christi Blod har rensed os fra vore Misgjerninger!“ Da blev den raa Røvers Aand dybt greben.

Taleren syntes at have lagt Mærke til den opmærksomme Tilhører. Han forklarede nu, at Helvede er Syndernes retfærdige Straf, men at Gud i sin uendelige Barmhertighed har givet os Midler til Frelse. Han skildrede, hvorledes den Albarmhertige har sendt sin eenbaarne Søn, for at han skulde tage vor Skyld paa sig, og hvorledes han har baaret Straffen for vore Misgjerninger paa Korsets Træ; hvorledes dette Guds Søns Offer er af en uendelig Værd, hvorledes det daglig fornyes i den hellige Messe, og at ved Jesu Christi Fortjenester kunne alle Synder forlades os, saa mange og store de end maatte

være. Og nu kalder han Alle til sig, for at de skulle faae Deel i hans Fortjenesters rige Skat og i det evige Liv.

Efter endt Gudstjeneste reiste de Andægtige sig for at forlade Kirken. Karuba bliver derimod tilbage, indtil ogsaa Præsten forlader den. Da træder han hen til ham med følgende Ord: „Sahib (o: Præst), er det sandt, hvad Du har sagt?“

„Tilvisse“, svarer Missionæren; „thi Gud selv har sagt os det.“ — „Nu vel, saa siig mig: Du har sagt, at Eders Guds Blod kan aftvætte alle Synder; kan det ogsaa aftvætte en Morders Misgjerninger?“

„Ja, det kan det, naar Morderen troer paa Jesus Christus og gjør hvad Han befaler. Thi Gud selv har sagt, at Enhver, som troer paa ham, skal faae sine Synders Forladelse.“

„Godt saa; men siig mig, Sahib: naar et Menneske har forøvet to Mord, troer Du da ogsaa, at disse kunne forlades?“

„Ganske vist.“

„Men naar han har fem Mord paa sin Samvittighed?“

„Ja, ogsaa de!“

„Men sæt, at han havde myrdet 10 uskyldige Offere?“

„Gud formaaer ogsaa at udslette denne Blodskyld. Ja sæt endog, at tyve Mord istedetfor ti besmitte hans Samvittighed; Gud kan ogsaa tilgive disse paa Grund af Jesu Christi uendelige Fortjenester.“

„O, saa skal Han være min Gud, Sahib“, udraabte Karuba, idet hans Øine svømmede i Taarer. „O Gud“, gjentog han, „forbarm dig over mig, som har myrdet flere end tyve Mennesker. Sahib, vil Du ogsaa bede for mig til din Gud?“

Missionæren trøstede Forbryderen og græd med ham, medens denne skriftede alle sine Synder. Han skjulte ingen og fortalte, hvorledes Samvittigheden havde piint ham med Helvedkvaler. „Nu“, udraabte han fuld af Begeistring, „har jeg i Sandhed fundet Guds Lam, som har taget mine og hele Verdens Synder paa sig. O Herre Jesus! paa Dig ene stoler jeg nu; paa Dig kaster jeg al min Lidelse! o, borttag mine Synder!“

Da Morgensolens Straaler skinnede i Kirkens mørke Haller, oplyste de en gribende Scene. Den vilde Røverhøvding, der nu ved Gjenfødelsens Vand var bleven rensset fra Synden, sad ved Siden af den fromme Præst og bad med ham. Derpaa reiste han sig og gik bort i Fred.

Karuba gik tilbage til sine Vennor og fortalte Alt, hvad han havde oplevet, og førte Mange af dem hen til den Mand, som i Guds Navn havde gjort saa store Ting imod ham.

Kirkelige Efterretninger.

Brixen (Tyrol). Den afdøde Fyrstbiskop af Brixens Nidkjerhed var utrættelig. Kirketidenden har nylig meddeelt Noget om hans Liv og hans udmærkede Gaver. Det vil derfor ikke fortryde dens Læsere at høre endnu et Ord om den Høisaliges Grundsætninger. Disse vare, dog kun forsaavidt de vedkom ham — thi mod Andre var han Mildheden selv — yderst strænge. I sin biskoppelige Embedsførelses 23 Aar har han kun en eneste Gang, og det kun paa Lægernes indstændige Forestilling, undt sig et Par Ugers Ferie. Paa Formaningen om at unde sig lidt mere Ro og Recreation, svarede han: „Til at hvile er der Tid nok i Graven. Det er nødvendigt, at Biskoppen gjør sin Pligt, men det er ikke nødvendigt, at Vincents Gasser (saaledes hed han som bekjendt) er Biskop.“

Breslau. Fem Søstre i Ursulinerklostret havde i et Bønsskrift directe bedet Kaiseren om, at det maatte forundes dem at blive boende i Klosteret. De andre Søstre vare landsforviste. Thi det maa jo skee, for at Nonnerne ikke skulle ødelægge det store Rige, som staaer paa et Par Millioner Bajonetter og nogle Tusinde Kanoner. Nylig have de rigsfjendtlige Søstre faaet Svar, og det lyder, at deres Bøn er dem allernaadigst afslaaet!

Bonn. „Deutsche Reichszt.“ har nylig modtaget følgende Linier: „Ærede Hr. Redacteur! Herved tillader jeg mig at rette den ærbødige Bøn til Dem om, godhedsfuld at optage Følgende i „Deutsche Reichszeitungs“ Spalter: „Jeg anmelder herved min og mine Børns Udtrædelse af Bonns gammelkatholske Menighed. Ægidienberg, ved Honnef am Rhein, d. 6. Mai 1879. Heinrich Wolf.“

Mariacongregationen.

Søndagen den 22. Juni Kl. 8½ Fælledscommunion i Capellet
i Kronprindsessegade.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 15. Juni. 2. Søndag efter Pintse. (Aftenandagten med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 8. Paa de følgende 4 Aftener Kl. 8 offentlig Andagt til det allerhelligste Sacrament, sidste Aften med Prædiken og Procession.) — 16. M. Johannes Franciscus Regis, Bekj. 17. Ti. Avitus, Bekj. 18. O. Marcus og Marcellianus, Mart. 19. To. Octav af Christi Legemsfest. 20. F. Jesu Hjertefest (feires offentlig paa førstkommande Søndag). 21. L. Aloysius, Bekj.

Søndagen d. 22. Juni. 3. Søndag efter Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter. Aftenandagten i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 8.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Aimindelige Skrifttimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 25. Søndagen den 22de Juni. 1879

Indhold: „Rosenhaven.“ „Tetzekisten.“ Guds Dom eller Tilfælde?

„Rosenhaven.“

(Sluttet.)

4. Rosenkrandsen er *let* at bede.

Mange sige: Jeg har ingen Nytte af at bede Rosenkrandsen, finder heller ingen Smag deri og lader derfor hellere være at bede den.

Kjære Ven! jeg hører, Du veed endnu ikke, *hvorledes* Du skal bede den, og hvad det egenlig er: at bede Rosenkrandsen godt. Pas paa! jeg agter først at forklare Dig, hvad det er i Almindelighed: *at bede godt*.

Du beder altid godt, hvergang Du *gjør hvad Du kan gjøre, og hvad din frie Villie er Herre over*. Mærk Dig derfor forinden vel, hvad din frie Villie *ikke* er Herre over, eller hvad der *ikke* staaer i din Magt.

For det første staaer det ikke til Dig, altid under Bønnen at have Overflod paa smukke, nye Tanker. føle inderlig Rørelse og øm Andagt, med eet Ord: at have følelig *Trøst*, som Asketerne sige. Bønnen kan være god, om Du end ikke *føler* Dig trøstet og styrket derved, meget

mere lider af Kjedsomhed, Tørhed og Ulyst, saa Du maa bruge Vold mod Dig selv for at holde ved i Bøn og ei slippe eller for tidlig afbryde den.

Forstaa mig rigtigt: den andægtige Følelse, den saakaldte Trøst, der letter Bønnen og gjør os den kjær, er en kostelig Guds Gave, som Du ikke tør foragte; Du skal meget mere modtage den med Taknemmelighed, hvergang Herren tilbyder Dig den. Men Du skal ikke heller overvurdere den, ikke arbeide paa, ved kunstige Midler at fremtvinge den og afpresse dit Øie Taarer. Det vilde næppe hjælpe Noget. Du skal kun bortrydde de Hindringer, der staae iveien for den, og som jeg strax skal sige Noget om. I Trøstsløshed maa Du gjerne bønfalde Herren om at vise sig naadig imod Dig igjen; men Du maa aldrig undlade eller forkorte dine vanlige Bønner, fordi Du ei finder Smag deri; det vilde jo være barnagtigt. Trøst er ligesom Sukker, drysset paa den kraftige Spise, den er ei Spisen selv; den er ligesom Blomstens Vellugt, ei Blomsten selv.

For det andet staaer det heller ikke til Dig, at være aldeles fri for Adspredelser. Disse komme og gaae bort igjen uden at spørge om Tilladelse; de gjøre ikke Bønnen daarlig, medmindre vi selv ere Skyld i dem.

Du beder nemlig ikke blot andægtigt, naar Du slet ingen Adspredelse har, men ogsaa, naar Du ikke *frivillig* hengiver Dig til Adspredelse, d. e. saalænge Du ikke *vil* være adspredt, og de Adspredelser, der mod din Villie rinde Dig ihu, *afvises*, saa godt det lader sig gjøre. Om derfor din Bøn endog skulde være en uafbrudt Kjæde af *ufrivillige* Adspredelser, vær alligevel kun rolig, den er dog god; Du har alligevel Bønnens tredobbelte Frugt at vente: Fortjeneste, Fyldestgjørelse og Bønhørelse; det Eneste, Du mangler, er den følelige, fromme Tilskyndelse og Opmuntring, hvilken Du vilde have, dersom Du ikke var adspredt.

Nu lad os videre spørge om, hvad der staaer til Dig,

og hvad din gode Villie kan bidrage til at bede Rosenkrandsen godt.

Du kan altid underholde Dig med Guds Moder paa en simpel, jevn, rolig og fortrolig Maade, ligesom vi Mennesker samtale med hverandre indbyrdes om vore Foretagender og Sysler samt andre Ting. Bøn overhovedet er nemlig intet Andet eller Mere end en Samtale og *ven-skabelig Underholdning med Gud og hans Hellige*, idet vi meddele og foredrage dem vore Tanker, Stemninger, Ønsker, Beslutninger og Anliggender. En stor Helgen og Læremester i Bønnens Kunst giver det Raad: Vil Du bede, da tal med Gud snart som en Tjener eller Under-saat med sin Herre eller Konge, snart som en Discipel med sin Lærer, snart som en Ven med sin Ven, snart som et Barn med sin Fader. Vor Bøn vil være desto naturligere og bedre, jo mere den nærmer sig vor Maade at omgaaes og samtale med vore Medmennesker paa; lad den saa end være simpel, tør, dagligdags og uden særlig Gemytsbevægelse. Vi underholde os jo ofte med Slægtninge og Venner rigtig godt uden just at være i en op-høiet Stemning. Vel, gjør det Samme, naar Du beder Rosenkrandsen; siig til Guds Moder, hvordan Du er til-mode, eller hvad Du har paa Hjerte; og lad saa det være godt; hun vil nok være tilfrøds med Dig og din Bøn.

Tillige maa jeg gjøre Dig opmærksom paa to Midler, til muligst at bede uden Adspredthed. Begge beroe udelukkende paa Dig selv og din gode Villie.

Første Middel: Førend Du begynder at bede Rosenkrandsen, *saml Dig* et Øieblik. Den Regel gjælder om en hvilkensomhelst Bøn. Den, som uden Samling vil gaae brat over fra en udvortes, som oftest forstyrrende Beskæftigelse, til at tale med Gud, tager de verdslige Tankers Støv med sig ind i Bønnens Helligdom, begynder at bede med Adspredthed, vedbliver desværre dermed og op-hører under Adspredthed med at bede. Aanden maa først blive rolig, ligesom plumret Vand maa hvile nogle

Øieblikke, førend det bliver klart igjen og kan gjenspeile Himlens glade Smil.

Men, spørger Du, *hvorledes* skal jeg samle mig? — Det skal jeg nu sige Dig. Førend Du gjør Korstegnet til Bønnens Begyndelse, und Dig da et Øiebliks Pusterum og siig til Dig selv: Hvad vil Du nu til at gjøre? Bede Rosenkrandsen til Guds Moders Ære? Velan, bed den godt, for at alle Roser maae være fulde og vellugtende, og der ikke maa være nogen vissen og falmet Rose blandt dem. Saa kan Du gjerne begynde. Frygt ei for, ved denne Samling at spille Tid; den varer kun nogle faa Secunder; og tro mig, den er uundgaaelig nødvendig. Thi det gaaer med Bønnen — tillad mig at bruge denne Sammenligning; den er vel lidt lav og dagligdags, men den passer udmærket — som med et Spring over en Grav; for at komme over Graven med Held og Hæder, maa Du gjøre et Tilløb, inden Du springer!

Vil Du gjøre noget endnu bedre, saa stands fra Tid til anden *under* selve Bønnen, f. Ex. ved hvert nyt „Ære være Faderen“, og tænk som saa: „Hvad kommer nu? — Maaskee Marias Bebudelse. Hellige Guds Moder, staae mig bi til godt at betragte den.“ Eller tænk: „Hvor kjærlig og elskværdig viser Du Dig ikke i denne Hemmelighed, hellige Jomfru Maria! ved din Frænde Elisabeths Besøgelse, din Søns Fødsel, Lidelse, Himmelfart! Gid ogsaa jeg var saa tjenstagtig, ydmyg, from, kjærlig!“

Finder Du engang, at det ikke længere gaaer godt med Rosenkrandsbønnen, at Du beder den overfladeligt og under vedvarende Adspredthed, saa læg Mærke til, om Du af og til standser under Bønnen for at samle Dig igjen. Du vil saa godt som altid finde, at der i saa Henseende mangler Noget. Eller mener Du, at det ei lader sig gjøre, og at Du paa denne Maade ei vilde blive færdig med Rosenkrandsen? Nei, vær ikke bange derfor! Tro ikke, at jeg agter at tilraade Dig, ved langtrukken Bøn at forsømme dine Kaldspligter og din daglige Dont. Intet ligger mig fjernere. Gud bevare Dig for at blive en

Bedemand eller en Bedesøster! Men derfor er der endnu ingen Fare. Om Du end ikke haster, kan Du alligevel blive færdig med Rosenkrandsen i omtrent et Kvarteerstid.

Andet Middel: Indtag under selve Bønnen en ærbødig Holdning og bevogt dine Øine, idet Du holder dem lukkede eller nedslaaede; see Dig ikke om, ellers maatte Du jo nødvendig adspredes. Vælg altsaa et passende Sted, Kirken eller dit Kammer, eller ogsaa en enlig Sti i Haven; men i sidste Tilfælde see ikke paa Blomsterne ved Siden af Stien eller paa Fuglene, der synge i Trærnes Grene eller hoppe for dine Fødder. Alt dette maa Du gjerne betragte til en anden Tid; nu har Du noget vigtigere at gjøre: Du taler med Guds Moder, sidder i hendes Skole; vær altsaa samlet og opmærksom!

Overhovedet, ikke blot ved Rosenkrandsen, men ogsaa ved enhver som helst anden Bøn, kommer Meget an paa, *hvor* og *naar* og *i hvilken Holdning* Du beder. Giv aldrig efter for Nyfigenhed eller Magelighed, om det end skulde koste Dig en Smule Selvovervindelse. Det er just den, som holder Dig samlet, giver Dig Kraft og Energi, skærper din Opmærksomhed, og lønnes undertiden af Gud med et rigeligt Maal af Trøst og aandelig Glæde. Thi han behandler os, som vi behandle ham. Komme vi beskedent og ydmygt til ham, som det bør sig overfor hans guddommelige Majestæt, saa behager det ham; saa vil han ogsaa komme os venlig og naaderig imøde. Men gjøre vi os ingen Umage, saa lader han os sidde uden at værdige os et Naadeblik.

Dette er de Hovedregler, jeg har at give Dig, for at Du værdig kan bede Rosenkrandsen. Holder Du Dig dem efterrettelig, da ville dine Ave-Roser ei være ligesom ormstukne og angrebne af Adspredthedens og Forsømmelighedens Utøi. Vel kan det være et Kors, at efterkomme disse Vink, især i lang Tid at efterkomme dem. Men ingen Rose uden Torne; dette Ordsprog gjælder ogsaa her. Og Umagen, Du gjør Dig, erstattes Dig ved Marias-Glæde over at modtage fulde, skjønne, vellugtende Roser af Dig,

og ved din egen Tilfredshed med at have gjort din Pligt. Og tilsidst bliver den stadigt fortsatte Øvelse til en Vane, der gjør Alt let og sødt.

5. *Hvorledes* Rosenkrandsen skal bedes.

For at bede Rosenkrandsen godt, maa man baade med Munden fremsige de bestemte Bønner (Ære være Faderen, Fadervor, (de ti Hil Dig Maria), og tillige tænke paa den Hemmelighed af Christi og hans Moders Liv, som mindes i den paagjældende Decade f. Ex. i den første, naar der siges: „Jesus, hvem Du, o Jomfru, har undfanget af den Helligaand“, eller i den anden, naar der siges: „Jesus, hvem Du, o Jomfru, under din Besøgelse har baaret til Elisabeth“ o. s. fr. Begge Dele, *Bønnens Fremsigelse* saavel som *Betragtningen* kræves, for at kunne blive deelagtig i den Afslad, der er knyttet til Rosenkrandsbønnen.

Men, spørger Du her, hvorledes kan dette skee? Hvorledes kan jeg bede andægtigt Hil Dig Maria og tillige betragte Hemmelighederne, uden at Bøn og Betragtning forstyrre hinanden indbyrdes? — Mærk følgende Regel, som en stor Asket har efterladt os i en lille men indholdsrig Bog, „Exercitiernes“ Bog, og Du vil indsee, at begge Dele ere lette at forene.

Under en mundtlig Bøn er det ei nødvendigt at blive sig hvert enkelt Ord, man udtaler, bevidst, eller overhovedet at tænke netop paa de Ord, Munden udtaler. Langtfra; ved en lidt langvarig Bøn, som Rosenkrandsen er, vilde det endog for Mange være en sand Tortur, fremkalde Adspredthed og vække Lede til mundtligt at bede, paa Grund af altfor stor Anstrængelse. Det er tilstrækkeligt, under en samlet Bøn enten at tænke paa dem, hvem man beder til (Gud, Maria, Skytsengelen, en Helgen) eller paa sig selv og sit Forhold til Gud, sine egne For nødenheder, Synder, Feil o. s. v.

1. Anvend denne Regel paa Rosenkrandsen, saa faaer Du den rette Maade at bede den paa. Medens Du nemlig

fremviser Hil Dig Maria, maa dit Hjerte gjerne dvæle ved den Begivenhed, som Du i den Decade just kommer ihu. Forestil Dig altsaa Guds Moder; tænk, at Du knælede, sad eller gik ved hendes Side; agt paa Alt, hvad hun maatte tænke, føle, tale, gjøre og lide; betragt Alt opmærksomt uden at lade Noget upaaagtet, ei engang hendes Ydre, Klædedragt, Færd, Maade at omgaaes Gud, hendes Søn og Menneskene paa; Alt er vigtigt, lærerigt og opbyggende for Dig; søg kun at drage Nytte af Alt, idet Du seer Dig selv, din Tænken, Talen, Gjøren og Laden i hint klareste Speil af Fuldkommenhed. — Ønsker Du at have bestemte Synspunkter at holde Dig til, da mærk som saadanne tre: Marias Person, hendes Ydre og Indre — hendes Ord —, hendes Gjæringer, Dydsovelser og Lidelser. Men Du behøver ikke at gennemgaae alle disse tre Punkter i hver enkelt Hemmelighed; meget mere kan Du gjerne snart tænke paa et, snart paa et andet. Finder Du Lys, Smag, Opbyggelse nok i en eneste Tanke, saa dvæl ved den uden skyndsomt at ile til det andet eller tredie Punkt. Om Du end slet ikke kommer til dem, det skader ikke. De tages da en anden Gang, og din Betragtning faaer saaledes Afvexling.

Foruden Maria betragt ogsaa hendes Søn samt henholdsviis Ærkeenglen Gabriel, Sct. Elisabeth, Hyrderne o. s. v.; overvei, hvad Deel disse Personer tage i de forskjellige Tildragelser, i Bebudelsens, Besøgelsens, Christi Fødsels Hemmeligheder, og hvorledes de ære og lovprise Maria.

Denne første Maade at bede Rosenkrandsen paa er ikke blot god og tiltalende, men tillige saare nyttig. Thi Du har derved den Fordeel at veiledes lidt efter lidt til *selvstændig Betragtning*. At betragte er jo intet Andet, end at overveie en hvilkensomhelst religiøs Sandhed paa samme Maade, som Du under Rosenkrandsbønnen overveier dens femten Hemmeligheder. Anvend den selvsamme Methode paa andre evangeliske Fortællinger, og det vil ogsaa lykkes Dig, hvad der er skeet med mange Andre

der ubevidst lærte Kunsten at betragte og længe havde øvet den, inden de bleve sig det bevidste.

Nu forstaaes det vel ogsaa, at Rosenkrandsen kan bedes andægtigt i et Kvarteerstid. Just fordi Opmærksomheden dvæler ved Hemmeligheden og ikke vil følge med alle enkelte Ord, kunne Ordene des hurtigere fremsiges. Dog er det ogsaa indlysende, at naar man, f. Ex. i en Sygdom, har Stunder og tilskyndes af Andagten, kan man gjerne anvende en heel Time og endnu længere Tid til en eneste Gang at bede fem Decader.

2. *Anden* Maade at bede Rosenkrandsen paa er: at bringe *Ordene* i Forbindelse med vedkommende Hemmelighed.

Vi tale nærmest og hovedsagelig om Hil Dig Maria's Ord. Hil Dig Maria bestaaer af to Dele, en Lovpriisning og en Begjæring. I den første Deel prises Maria for det Første for den Naadefylde, hvorved hun blev forberedet til at blive Guds Moder, „Hil Dig, Maria, fuld af Naade“, — for det Andet for selve den Værdighed, der satte hende i det inderligste Forhold til vor Frelser som hans Moder, „Herren er med Dig“, — og tilsidst for denne Værdigheds ophøiede Virkniger, idet hun, som Guds Moder, hæves over alle Kvinder; Jomfru og Moder tillige, er hun jo uden Lige blandt Kvinderne, ligesom hendes Søn, Gudmennesket, er uden Lige blandt Mændene; „Velsignet er Du iblandt Kvinderne, og velsignet er dit Livs Frugt, Jesus“. I den anden Deel bønfalde vi saa Maria om at benytte sin Rang og Værdighed til at gaae i Forbøn for os. See, det er i faa Ord Ave Marias Indhold og Tankegang.

Vil Du nu sætte Hemmelighederne i Forbindelse med Hil Dig Maria's Ord, da kan Du gaae ud fra Hemmelighedernes Betragtning. Alle de Følelser, som Betragtningen over Jesusbarnet og den lidende eller opstandne Frelser maae vække i Dig, finde deres meest passende Udtryk netop i Ave Maria's Ord.

Du kan ogsaa gaae den samme Vei i omvendt Ret-

ning. Du kan tage Hil Dig Maria til Udgangspunkt for din Betragtning, og derfra gaae over til Hemmelighederne. I dem alle viser Maria sig f. Ex. „fuld af Naade“ og Herren er allévegne med hende. Snart kan Du hilse hende: „Hil Dig, Maria“, og betragte, hvorledes hun blev hilset og æret af Ærkeenglen, Sct. Elisabeth, Hyrderne og Kongerne, Simeon og Anna samt af dem, der med Forbauselse saae det tolvaarige Barn sidde midt iblandt de Skrivtkloge, og hørte ham adspørge og svare dem, fuld af guddommelig Viisdom og Ynde. Snart kan Du betragte, hvorledes hun aabenbarer sig som „fuld af Naade“ og „velsignet iblandt og fremfor alle Kvinder“, idet hun deeltager i sin Søns Liv, Lidelse og Herlighed. En anden Gang kan Du see, hvorledes Herren altid er med hende, ærer hende som sin Moder og deler hendes Arbejder, Lidelser og Glæder. Atter en anden Gang eller i en anden Decade kan Du paakalde hende: „Hellige Maria, Guds Moder“, jeg besværges Dig ved din Kjærlighed, „bed for os“, mig og Mine, — „nu“ om at blive ydmyge og gudhengivne, som Du viste Dig ved Bebudelsen, kjærlige og tjenstagtige, som Du var mod din Frænde Elisabeth, sagtmødige og nøisomme, som Du i Bethlehem viste Dig at være, om at overholde Guds Lov og opfylde vore Kaldspligter, som Du efterkom Lovens Bestemmelser ved at underkaste din Søn og Dig selv Fremstillingens og Renselsens ydmyge Cæremonier; bed for mig om Taalmod og Styrke i Lidelser, o smertefulde Moder, der tog den inderligste Andeel i din Søns bittere Lidelser og kvalfulde Død; bed for mig, o mægtige Jomfru, ophøiet ved din forherligede Søns høire Haand; bed for os nu „og i vor Dødstund“, for at vi ved din Forbøn maae blive deelagtiggjorte i den største Naade, som kun ydmyg Bøn kan tilvende os, opnaae en salig Død og engang komme til at see din Søn og Dig i Himlens Herlighed.

Ønsker Du nu ogsaa at vide, hvorledes „Ære være Faderen“ og Fadervor i Spidsen for hver ny Decade kan bringes i Sammenhæng med Rosenkrandsens Hemmelig-

heder? See, det er den hellige Trefoldighed, der har virket alle Forløsningens Hemmeligheder. Tak altsaa den treenige Gud for hver enkelt isærdeleshed. Bed de tre guddommelige Personer om at tilvendé Dig og Andre Frugterne af den Hemmelighed, Du vil til at betragte, og om, saaledes paa Dig at opfylde Fadervors syv Begjæringer, der indbefatte Alt, hvad Du kan ønske og bede om.

3. En *tredie* Maade at bede Rosenkrandsen paa kan være den, at Du lader Dig nøie med en kort Tanke paa Hemmelighederne og saa beder Fadervor og de ti Ave med Bøn om, at Hemmelighedernes Frugter maae tilvendes Dig. Denne Maade er simpel, men ogsaa god. Naar Du derfor af en hvilkensomhelst Grund er ude af Stand til alvorlig Betragtning, da anvend den, der vistnok som oftest anvendes af enfoldige Christne.

Af disse tre Maader at bede paa sees Saameget: Rosenkrandsens Dele ere slet ikke sammenstillede paa Maa og Faa; ei heller er Rosenkrandsen en kjedsommelig Gjentakelse uden Ende af een og samme Bøn. Nei, den er et Kunstværk, hvortil Planen er udkastet med moden Overveielse og udført med velberaad Hu; den er et Mesterværk af fuldendt Skjønhed. Jo længere Du beder den, desto bedre vil Du faae Øinene op for, hvor skjøn den er. Og med Tiden vil Du komme til at forstaae, at den er yndet af alle fromme Sjæle, og først og fremmest af alle hellige Mennesker, som især følte sig tilskyndede til, med barnlig Andagt at ære, dyrke og paakalde Jesus, vor Frelser, og tillige hans h. Moder Maria.

„Tetzelkisten.“

(Sluttet.)

L. Triumpher ei for tidlig, Husk paa, at det ei blot var Tetzels Prædiken eller Afladskistens Paaskrivt, som vakte min Harmen, men ogsaa selve Afladskisten og dens Historie.

C. Men ogsaa den Harmen er uden Grund. Ingen af Delene skulde Du forarges over, hverken over selve Kisten eller over den Anekdot, der knytter sig til den. Hvad det første angaaer, at Tetzel førte en Afladskiste med sig, saa har jeg kun at gjentage det, som jeg tidligere alt har antydnet.

Alverden anseer en Almisse eller et Pengebidrag til et gudeligt Øiemed, f. Ex. en Kirkes Bygning, for en god Gjerning. Ingen finder det uværdigt, at Leo X., hele Vesterledens kirkelige Overhoved, opfordrede alle sine aandelige Børn til at yde deres Skjærv til den fælleds Moderkirkes Bygning (Ingen, siger jeg; for Sikkerheds Skyld lad mig lægge til: Maaskee med Undtagelse af nogle Kræmmersjæle, der nok vilde klage over, at en ikke ubetydelig Pengesum gik ud af Landet). Heller ikke vil man finde det uværdigt, at Leo til Gjengjæld aabnede Kirkens aandelige Skatte, ved at byde Alle Leilighed til at vinde en Aflad. Der maatte altsaa ogsaa være Afladskommissærer, redelige, paalidelige Mænd, der samlede Pengene; og de maatte have en aflaaet Kiste, som Gaverne sikkert kunde nedlægges i, medens Afladskommissærerne hverken turde eller kunde lukke den op, uden i Vidners Påsavn, for at sikre deres gode Rygte mod mulig Bagvaskelse eller Mistanke. Altsaa maatte Munken Tetzel ogsaa føre sin forsvarlige tillaasede Pengekiste med sig.

L. Ja, det er sandt nok. Saa meget kan jeg indsee, at en Almissesamler maa have en Pengekiste til at gemme de fromme Gaver i, om han saa end er Præst eller Munk. Det er heller ikke saa meget Kisten selv, som jeg forarges over, som den Fortælling, der knytter sig til den.

C. Du mener dog vel ei det plumpt opfundne Sagn om Ridder Hacke?

L. Et plumpt opfundet Sagn kalder Du det? Vær dog saa artig at læse, hvad der staaer i Beckers Verdens-

historie, oversat af Riise, 3die danske Udgave, Kbhvn. 1852, et Værk, hvorpaa Historikere som Loebell og Carl Adolph Menzel have arbeidet.

C. Her, B. 7 S. 155 staaer: „Da Tetzels reiste fra Jüterbogk, hvor han havde opholdt sig længe, red en Adelsmand efter ham med nogle Svende, indhentede ham i Skoven og bad ham om et Afladsbrev for en Synd, han vilde (!) begaae. Da han havde faaet Seddelen, fratog han ham hans fyldte Pengekasse og sagde leende, at det var den Synd, han havde villet begaae, hvorpaa han bragte Kassen i Triumph tilbage til Jüterbogk, hvor den endnu den Dag idag gjemmes til en Amindelse.“ Det læses her i Becker, og Du holder det for en historisk Kjendsgjerning?

L. Hvorfor skulde jeg det ikke?

C. Efter de hædrende Vidnesbyrd om Tetzels Character og Færd, hvilke, som vi nys hørte, ere udstedte af vederhæftige Hjemmelmænd, skulde saa grov en Beskyldning afvises paa Forhaand. Dog ogsaa dette enkelte Spørgsmaal er nøie drøftet fra katholsk Side. I 1876 bragte Bladet „Germania“, der udkommer i Berlin og er det betydeligste ultramontane Dagblad i Tydskland, en Meddelelse om Jüterbogk og „Tetzelskisten“, hvori der blev henviist til Artikler i den meget læste „Bonifacius-Calender“ af 1870 og 71. Tag mig det ikke ilde op, at jeg anfører mine Kilder med smaalig Nøiagtighed. Det kunde jo nok synes betydningsløst og kjedeligt; men i Virkelighed tjener dog ogsaa det til yderligere at oplyse, hvorvidt vi Katholiker ønske et Slør kastet over Tetzels og hans Afladsbreve.

Meddelelsen har selv været i det nærliggende Jüterbogk; har seet den foregivne „Tetzelskiste“ i Sct. Nicolai Kirke sammesteds; har taget den i Øiesyn og undersøgt den med et kritisk Blik.

L. Og hvad er hans Resultat?

C. Umuligt kan Kisten i Nicolai Kirke nogensinde have været Afladskiste; meget mere synes den at have været bestemt til at gemme Kirkens og Sognets offentlige Brevskaber i.

L. Har han Beviser for denne sin Anskuelse?

C. Naturligviis. Den Kiste, siger han, er aldrig frarøvet Tetzels. Thi

1) Ingen af de Samtidige veed at fortælle om et Ran af Tetzels Penge; vistnok en mærkelig Taushed!

vistnok et høittalende Vidnesbyrd mod Fortællingens Paalidelighed!

2) Efter denne skal T. ikke mindre en 6 Gange have ladet sig frarøve sin Kiste, nemlig baade før sit Ophold i Jüterbogk og efter det, desuden ved Naumburg, ved Belitz, ved Magdeburg og ved Flechtingen; alle de nævnte Byer gjøre Krav paa den Mærkelighed, at eie en „ægte“ Tetzekiste. Alle disse Kister kjender Meddeleeren af Øiesyn; endvidere har han nylig faaet Nys om, at to andre „ægte Tetzekister“ fremvises i Brunsvig og Ulm. Hvem er nu enfoldig nok til at troe, at saa lyst et Hoved som den snilde Tetzal 6 à 8 Gange skulde være falden i en saa plumpt lagt Snare?

L. Det er rigtignok utroligt.

C. Ikke blot det. Men 3) det foregivne Rov er ogsaa ligefrem umuligt. „Har man selv seet de paa-gjældende Kister“, siger Øienvidnet, „kan man gjøre sig en Forestilling om et sligt Foretagendes Vanskelighed. Kisten i Nicolai Kirke er omtrent 8 til 10 Fod lang, tømret af 3 Tommers Egeplanker, omgivet af 14 stærke Jernbaand, og henimod 3 Fod høj. Den Kiste, mener jeg, vilde en stærk Mand næppe være istand til at tage Dækslet fra (og de andre Kister ere ikke mindre). At skaffe den Kiste afsted ad Brandenburgs Sandveie, var slet ikke muligt, mindst for en Rytter, — og som saadan fremstilles Tetzal baade af Historien og af Sagnet, — nei dertil vil der idetmindste have været et Forspænd paa 6 Heste nodig.

4) Den historiske Kiste, som T. virkelig førte med sig, havde en snever Huulning, som vore Kirkebøsser til derigjennem at nedlægge Pengene. Tetzal var ude af Stand til, med sin ene Nøgle at aabne Kisten. Ridder Hacke v. Stülpe — der nævnes som Gjærningsmand ved Jüterbogk, ihvorvel ingen Hacke v. Stülpe kan have været til i 1517, da Familien Hacke først 20 Aar senere kom i Besiddelse af Landsbyen Stülpe —, Røveren, siger jeg, skulde altsaa have brugt Vold for at faae Kisten brudt op. Men af Vold findes intet Spor paa Kisten i Jüterbogk; heller intet af den uundværlige Huulning.

L. Men Kisten staaer der nu engang. Det Spørgsmaal vilde jeg dog gjerne, om muligt, have oplyst, hvorledes den er kommen ind i Nicolai Kirke som en mærkelig Relikvie, medmindre den virkelig er en Levning fra og et Minde om Tetzal.

C. Vor Gransker har svaret herpaa med en ikke uheldig Gising. Den Jüterbogkske Krønike — siger han — fortæller, at den store Nicolai Kirke har mistet sine Documenter (naar det skete, vides ikke), skjøndt de gjemtes i en ganske ildfast og tyvefast Kiste af Sandsteen med Jerndæksel paa. Saa blev denne Kiste afstaaet til Klæde-Valkemøllen for godt Kjøb, omtrent Aar 1510. Derfor mangle Kirkens Stiftelsesbreve. Saa vidt Krøniken!

Documenterne maae vel for største Delen have været Messesfundatser. Skulde den Formodning da have været for dristig, at de forsvandt med selve Messens Afskaffelse, under den store „Tempelrenselse“, da alt det Gamle blev ryddet afveien for at faae Plads for en ny Tingenes Orden? De gik saaledes samme Vei som den gamle Steenkiste, der senere erstattedes ved en ny Trækiste, og da den vedblev at være tom, knyttede Tetzelsagnet sig til samme. Begge disse Antagelser ere rimelige. For det Første kan man nok forstaae, at en Kiste i Kirken var bestemt til at tjene som Archiv; thi slige Kister, der findes i flere Kirker, bruges tildeels endnu den Dag idag som Gjemmested for offentlige Brevskaber, f. Ex. i Neuardenberg in Oderbruche; den faste, hvælvede Kirke er jo i mange Landsbyer den eneste massive Bygning; hvad Under da, at den gjerne benyttes til ei blot at gjemme sine egne Documenter i, men ogsaa Sognets? For det Andet forstaaes det ogsaa let, at der til denne tomme Kiste i Kirken knyttede sig et Tetzelsagn baade i Jüterbogk og paa flere andre Steder, hvor slige Kister fandtes. Hvor Tetzelsagnet har præket i sin Tid, der staaer hans Skikkelse for Alles Øine ved Siden af Luthers; hvadsomhelst der stammer fra Katholicismens Tider, sætter Folkesagnet gjerne i Forbindelse med hans Navn.

Vi tør altsaa vel slutte med vor Hjemmelsmand: Kommer Alt til Alt, staaer saa meget uimosigeligt fast, at Tetzelsagnet umuligt nogensinde kan have ført den jüterbogkske Kiste med som Pengekiste; umuligt kan den altsaa nogensinde være røvet fra ham. Tetzelsagnet er følgelig Sagn og Opspind.

Du vil altsaa ikke tage det ilde op, naar jeg til Slutning henstiller til din Overveielse, hvad den gjæve Biskop Conrad af Paderborn skriver om Tetzels foregivne Forsyndelser, Prædikener og Kister: „Det kan nok forstaaes, at man ikke hører op med Overdrivelser og Opdigtninger i Billede, Skrivt og Monument. Vare slige Ting aldeles

ophørte, hvormed kunde Papismen saa endnu bekæmpes, og hvorved kunde Protestantismen saa endnu friste Livet?"
P.

Guds Dom eller Tilfælde?

I den schlesiske Bjergby A. ved Bober levede for nogle Aar siden en ugudelig Bonde, en Hjulmand, som ved ethvert Uveir kom i Raseri, fordi hans Træ blev vaadt, og han derfor maatte bringe det under Tag. Selv Hunden krøb i en Krog, naar dens Herre bandede saa skrækkeligt. Mandens gudfrygtige Hustru gjorde ham ofte under Taarer opmærksom paa den evige Hævner, der ikke lader sig ustraffet spotte; men forgjæves. Han døde som han havde levet og blev begravet. Kort Tid efter gik et stærkt Uveir op over Byen. Enken kom med forgrædte Øine i et Nabouus; og paa Spørgsmaalet om Grunden til hendes Fortvivelse, svarede hun: „Graveren har bragt mig den rystende Efterretning, at Lynet er slaaet ned i min Mands Grav, saa den er aldeles ødelagt, Kisten slaaet i Stykker, og Liget sønderrevet ligger ganske blottet i Jorden. Lynet er faret ind i ham ved Hovedet og har kastet alle hans Lemmer mellem hverandre. Jeg kan kun forestille mig det som en advarende Straffedom, fordi min Mand ved hvert et Uveir har forbandet Gud med skrækindgydende Ord.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 22. Juni. 3. Søndag efter Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerte. Aftenandagten i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 8. — 23. M. Venantius, Mart. 24. Ti. Johannes den Døbers Fødsel. 25. O. Vilhelm, Abbed. 26. To. Johannes og Paulus, Martyrer. 27. F. Angela Mericia, Jomfru. 28. L. (Fastedag) Leo II. Pave.

Løverdagen d. 28. Juni, Vigilie til Petri og Pauli Fest, er befalet Vigilie-Fastedag.

Søndagen d. 29. Juni. 4. Søndag efter Pintse. De. h. Apostel-fyrster Petri og Pauli festsige Mindedag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtagade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.
 I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 26. Søndagen den 29de Juni. 1879

Indhold: Johannes den Døber. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Paris, Lyon, Berlin, Belgien, Baden, England, London.

Johannes den Døber.

(En Prædiken af den h. Augustinus. *)

Der er Ingen iblandt Patriarcherne, Propheterne eller Apostlene, hvis *Fødsel* feires af Christi Kirke; vi feire kun Johannes' og Christi Fødsel. *Johannes* bliver født af en ufrugtbar Kvinde; *Christus* af en ung Jomfru. Den Ufrugtbare føder Johannes, den rene Jomfru Christus. Johannes' Forældre vare høit bedagede; Christus blev undfanget og født uden ægteskabeligt Samkvem. Den Førstes Fødsel bliver forud forkyndt af en Engel; den

*) Legende von Alban Stolz. II. B. Freiburg (Herder). Forfatteren til denne Samling af Legender bemærker med Hensyn til denne enestaaende Undtagelse: „Enhver Læser kjender af de h. Evangelier Alt hvad vi sikkert vide om Johannes den Døbers Fødsel, Liv og Død. Derfor foretrækker jeg, istedetfor at fortælle hans Historie og knytte mine Betragtninger dertil, at lade den store Kirkefader Augustinus tale, idet jeg meddeler en af de Prædikener, han har holdt om Johannes den Døber.“

Anden undfanget samtidigt med Engles Bebudelse. Budskabet om Johannes' Fødsel bliver ikke troet, og hans Fader bliver stum; Christi Fødsel bliver troet, og han bliver undfanget ved *Troen*. Troen tager Bolig i Jomfruens Hjerter, og den befrugter hendes Moderskød. Og dog ere Zacharias' Ord, da han sagde til Englen, som forkyndte Johannes' Fødsel: „Hvorpaa skal jeg kjende dette; thi jeg er gammel og min Hustru er bedaget“, dog ere disse Ord næsten de samme som den hellige Marias Ord, da Englen forkyndte hende, at hun skulde føde Christus: „Hvorledes skal dette skee? thi jeg veed ikke af nogen Mand?“ Det er næsten de samme Ord. Til *ham* bliver der sagt: „See, Du skal forblive stum og ikke kunne tale, indtil dette er skeet, fordi Du ikke har troet mine Ord, der skulle opfyldes, naar deres Tid kommer.“ Til *hende* siges der: „Den Helligaand skal komme over Dig, og den Høiestes Kraft skal overskygge Dig; derfor skal det Hellige, som fødes af Dig, kaldes Guds Søn.“ Han bliver irettesat; hun bliver belært, og — dog ere deres Ord næsten de samme: „Hvorpaa skal jeg kjende dette?“ og: „Hvorledes skal dette skee?“ Men *Han*, som hørte deres Ord, skuede ind i Begges Hjerter. Begges Ord dulgte en Tanke, der vel var skjult for Mennesker, men ikke for Englen, og ikke for *Ham*, som taledede ved Englen. I Zacharias' Ord var der Tvivl og Vantro; i den h. Marias Ord laae der blot et Spørgsmaal. Johannes fødes, da Dagen allerede helder, og Natten er ved at skride frem; Christus fødes, da Natten aftager og Dagen bebuder sit Komme. Og det er med Hentydning til dette Fødselstegn, at Johannes siger: „Han maa voxe, men jeg aftage.“

Johannes er ligesom Dørtærskelen, der skiller det nye Testament fra det gamle. Han fremstiller i sin Person den gamle Tid og bereder Overgangen til den nye. Som den, der tilhører den gamle Tid skylder han bedagede Forældre sin Tilværelse; som den nye Tids Mand bliver han allerede i sin Moders Liv erklæret for en

Prophet. Thi inden han endnu var født, rørte han sig i sin Moders Liv og viser sig herved allerede før sin Fødsel som Hans Forløber, der endnu ikke var født.

Saasnart han er født, faaer han et Navn, og hans Faders Tungebaand løses. Hvad her skete tyder hen paa hans billedlige Betydning og aabenbarer en stor Hemmelighed. Zacharias taber Mælet, indtil Herrens Forløber Johannes løser hans bundne Tunge. Hvad er denne bundne Tunge Andet end den stumme Propheti, end Prophetien, der før Bebudelsen af Christi Komme i en vis Forstand var som en lukket Bog? Den bliver aabnet, læst og forstaaet, da han kom, som paany skulde prophetere. Løsningen af Zacharias' Tungebaand ved Johannes' Fødsel betyder det Samme som Varslet ved Christi Korsfæstelse — at Templets Forhæng splittedes ad fra Øverst til Nederst. Den bundne Tunge løses, fordi den Røst, som skulde raabe i Ørkenen, er bleven født; thi da Johannes bebudede Herrens Komme, sagde han: „Jeg er Hans Røst, som raaber i Ørkenen.“

Johannes er *Røsten*, men Herren er *Ordet*; Johannes kun en midlertidig, snart atter forstummende Røst; Kristus det evige Ord fra Begyndelsen. Røsten uden Ord lyder for Øret, men naaer ikke til Hjertet. Naar jeg tænker det, som jeg vil sige, saa er Ordet allerede i mit Hjerte. Vil jeg nu, at dette Ord ogsaa skal komme til Dig, saa bruger jeg min Røst. Men saasnart Røstens Klang har bragt Dig Forstaaelsen af Ordet, saa forsvinder Lyden; men Ordet, som den har bragt Dig, har nedsænket sig i dit Hjerte, og det lever ogsaa i mit. Derfor siger Røsten (Johannes): „Han maa voxer, men jeg aftage.“ Vil Du see, hvorledes Røsten dør hen, men det guddommelige Ord bliver? — Johannes' Daab — hvor er den nu? Den gjorde sin Tjeneste, og ophørte, men Christi Daab er vedbleven. Dog, da det falder svært at skjælnes Ordet fra Røsten, saa blev Johannes anset for Kristus, Røsten taget for Ordet; men Røsten erklærede sig for kun at være en Røst. Den vilde ikke fortørne Ordet; derfor

sagde den: „Jeg er Røsten, som raaber i Ørkenen: Bereder Herrens Vei!“

Det behagede netop Gud at ordne det saaledes, at en Mand, der var udrustet med en saa stor Naadefylde, at han selv kunde blive anset for at være Frelseren, skulde vidne om Verdens Frelser. Christus sagde jo selv: „Blandt dem, som ere fødte af Kvinder, er der ikke fremstaaet nogen Større end Døberen Johannes.“*) Følgelig maa den, som er større end Johannes, være mere end et Menneske. Stort er Christi Vidnesbyrd om sig selv; men syge Øine skye Dagens Lys og ville have et Lys, som er tændt ved et andet. Derfor sendte den frembrydende Dag (Christus) et antændt Lys (Johannes) forud for sig.***) I Prophetien siger Gud Fader: „Jeg beredte et Lys for min Salvende, en Herold for Forløseren, en Forløber for den kommende Verdensdommer, en Ven for den forventede Brudgom.“

Christus skulde komme i Kjødet, ikke en Engel, eller noget andet Sendebud. Og, hvorledes skulde han komme? — født i dødeligt Kjød, som et lille Barn, lagt i en Krybbe, omviklet med Svøb, næret med Mælk; han skulde tiltage med Aarene og tilsidst bortrives af Døden. Alt dette er Tegn og Billede paa den dybeste Fornedrelse. Og hvo bliver saaledes fornedret? — Den over Alle Ophøiede! Og hvor høit er han ophøiet? Søg ham ikke paa Jorden! Thi kunde Du endog hæve Dig over Stjernerne og naae op til Englenes himmelske Hærskarer, saa vilde de sige til Dig: „Du maa stige endnu høiere op! Naar Du da naaer op til Thronerne, Herskerne, Fyrstendømmerne og Magterne, vil Du høre: Du maa endnu høiere op; ogsaa vi ere Skabninger; *Alt er skabt ved Ham.* Hæv Dig over hele Skabningen. over Alt, hvad der er frembragt, hvad der er sat, hvad der er foranderligt, det være legemligt eller ikke legemligt; Du maa stige op over

*) Matth. 11, 11.

**) Joh. 5, 35.

alt dette!“ Men dette kan Du ikke ved Beskuelse og Betragtning; kun i *Troen* kan Du hæve Dig over alt det Skabte og stige op til din Skaber! Her finder Du ham: „I *Begyndelsen var Ordet*“ — ikke som en Skabning, der er *vorden*, er frembragt og bleven til i Tiden; men som det, der var i *Begyndelsen*. Der var ingen Tid, hvor det, som var i *Begyndelsen*, ikke var. Dette, som *var i Begyndelsen — Ordet, som var hos Gud — Ordet, som var Gud — Ordet, ved hvilket Alt er blevet til, og uden hvilket Intet er skabt — Ordet, hvori Livet var**), — dette Ord er kommet til os. • Til hvem? til Værdige? Nei, langt fra! men til Uværdige; thi Christus er død for Ugudelige.***) Vi vare ikke Guds Forbarmelse værdige; han har frelst os — ikke for vore Fortjenesters Skyld; thi det, som Syndere have fortjent, er Straf — men for sin Barmhertigheds og sit Navns Skyld. Betænk, til hvem han er kommen, og hvor stor den er, som er kommen! Og hvorledes er han kommen til os? „*Ordet er blevet Kjød og har taget Bolig iblandt os*.****) Thi var han kommen blot i sin Guddom, hvem kunde da fatte ham, hvem taale ham, hvem rumme ham i sit Indre? Men nu har han antaget Menneskevæsenet — hvad vi vare af Naturen, ikke hvad vi ere blevne ved Synden, ikke vor syndige Natur. Af disse to Ting, den menneskelige Natur og Syndigheden, har han antaget det Ene og helbredet det Andet. Han aabenbares blandt os Mennesker og skjulte sin guddommelige Natur bag den menneskelige Naturs forkrænkelige Skikkelse.

Hvo skulde nu vidne om den i Menneskeskikkelse aabenbarede Gud, der skjulte sig under vort Kjød, ligesom Solen skjuler sig bag en Sky? Det maatte være et saa stort Lys, at den som var endnu større maatte være Solen selv. Hint Lys var Johannes, den Største blandt

*) Joh. 1, 1—4.

**) Rom. 5, 6.

****) Joh. 1, 14.

Alle, som ere fødte af Kvinder. Og dog siger han: „Jeg er ikke værdig at løse hans Skorem“*) og: „Vi have alle annammet af hans Fylde Naade over Naade.**) Hvor uendelig ydmygt taler han ikke om sig selv, hvor uendelig ophøiet om Christus! Og dog vandrer han ikke blandt Herrens Disciple, har ikke fulgt ham saaledes som Petrus, Andreas og de Øvrige. Han samlede tvertimod Disciple om sig selv, som bleve kaldte Johannes' Disciple. Og det var udentvivl nødvendigt, at Christi Komme skulde bebudes af en saa stor Mand, af en Mand, som, efter den ydre Anseelse at dømme, kunde gjøre ham Forrangen stridig. Johannes havde Disciple ligesom Christus. Ogsaa Propheterne havde havt Disciple, men de vare ikke Christi Samtidige. Siden komme store Apostle, men de vare store som Christi Disciple, ikke fordi de selv havde Disciple ved Siden af Christus. Johannes derimod har Disciple, døber og samler Folket om sig, indvortes forenet med Christus, men udvortes tilsyneladende skilt fra ham, for som Vidne om ham at finde desto større Tiltro. Petrus, Andreas og de Øvrige have vidnet om ham; men til dem kunde man sige: I rose den, hvem I følge; I forkynde den, hvis Tilhængere I ere. Derfor skulde der ogsaa komme et Vidne, der selv havde Disciple ligesom Christus. Man gaaer til Johannes og siger, for at vække hans Skinsyge: „Han, hvem Du har givet Vidnesbyrd, see han døber, og Alle-gaae til ham.“ Men istedetfor at tale nedsettende om ham, flammer det vidnende Lys klarere, mere straalende og bestemt op. Han svarer: „Jeg har allerede sagt eder, at jeg ikke er Christus. Den som har Bruden er Brudgommen; han som kommer fra Himlen er over Alle.***) Saaledes blev Christus beundret af dem, som træde Johannes, medens hans Fjender bleve forvirrede

*) Joh. 1, 27:

**) Joh. 1, 16.

***) Joh. 3, 26—31.

ved at høre den Mand forkynde Christus, som de troede, vilde misunde ham. Tjeneren bekjender sin Herre, Skabningen vidner om sin Skaber, og han gjør det gjerne, thi han ivrer ikke for sig selv, men for Vennen og Brudgommen.

Hvad Brudføreren ved menneskelige Bryllupper er for Brudgommen, det er Johannes for Herren. Christus er Brudgommen, Midleren mellem Gud og Mennesket, forsaavidt han var Menneske. Thi, forsaavidt han er Gud, er han ikke Midler, men Faderens Ligemand; han er hvad Faderen er og *een Gud med Faderen*. Hvorledes kunde nu denne Høihed være Midlerinde, da fremfor Alt Synden fjernede os saa uendelig langt fra ham? For at blive Midler, for at blive vor Forsoner, maatte han blive Noget, som han før ikke var, og dog tillige vedblive at være hvad han var. Han er Gud og vedbliver at være Gud; men han antager den menneskelige Natur, og Gud og Menneske blive *een Person*, saaledes at Christus ikke er halvt Gud og halvt Menneske, men heelt Gud og heelt Menneske: som Forløser — Gud, som Midler — Menneske; ved ham komme vi til ham, og hverken ved nogen Anden eller til nogen Anden!

Ved denne Mægling bliver hele Menneskeslægten forsonet med Gud, fra hvem det allerede i Adam var affaldet. Thi „*ved Adam er Synden kommen i Verden, og ved Synden Døden, og Døden er trængt igjennem til alle Mennesker, fordi de syndede Alle*“.*) Ingen er undtagen: kun ved den Ene blive vi frelste: Store og Smaa, Gamle og Unge. „*Thi der er een Gud og een Midler imellem Gud og Menneskene: Mennesket Jesus Christus*.“**). „*Ved et Menneske er Døden kommen, og ved et Menneske de Dødes Opstandelse. Ligesom Alle døe i Adam, saaledes skulle Alle levendegjøres i Christus*.“***)

*) Rom. 5, 12.

***) 1 Tim. 2, 5.

***) 1 Cor. 15, 21. 22.

Her kunde nu Nogen spørge: „Hvorledes? skulde ogsaa et ukyldigt Barn behøve en Forløser?“ — Ganske vist behøver det en Saadan; herom vidner enhver christelig Moder, hvem Troen tilskynder til at ile til Kirken for at lade sit Barn døbe. Og Kirken, der ogsaa er en Moder, vidner derom, idet den døber Barnet. Hvo vilde da vove at modsige en saadan Moder? Endelig vidner Barnet selv ved dets Graad derom. Den svage Natur vidner saa vidt den kan det; den begynder ikke med Latter, den begynder med Graad. Erkjend da dets Nød og bring Hjælp! Jo mindre Børnene kunne tale for sig selv, desto barmhjerligere ville vi tale for dem, for at de ikke skulle gaae Glip af deres himmelske Arv; thi for deres Skyld er Herren bleven et Barn; og hvorledes skulde *de* staae uderfor hans Forløsning, som vare de Første, der agtedes værdige til at lide Døden for ham?

Endelig er Herrens Fødsel bleven bebudet med de Ord: „*Man skal kalde hans Navn Jesus; thi han skal forløse sit Folk fra deres Synder.*“*) Jeg spørger da med Hensyn til det Barn, der føres til Kirken for at døbes og blive Christen. — dette skeer dog vel i den Hensigt, at det skal høre til Jesu Folk, og hvilken Jesus? Hans, som forløser sit Folk fra deres Synder. Naar der Intet er i Barnet, hvorfra det skal forløses, hvorfor sige vi da ikke til Mødrene: Bærer disse Børn bort herfra! De Sunde behøve ingen Læge. Vil Nogen her fordriste sig til at sige: „Jesus hører mig til, men ikke dette Barn?“ — Bliver der ikke paa Barnets Vegne forsikret, at det troer paa Jesus? Eller have vi en anden Daab for Børn, en Daab uden Syndsforladelse? I Sandhed — kunde Barnet tale for sig, da vilde det raabe høit: Giv mig Christi Liv; ogsaa jeg er død i Adam; giv mig Christi Liv! Hvorfor roser man saa overdrevent Børnenes Uskyldighed? De behøve en Forløser, men ingen Smigrere! Lad os ikke ved at tvistes herom gjøre Børnenes Frelse

*) Matth. 1, 21.

til et tvivlsomt Spørgsmaal! Man bringe Børnene til os, for at de kunne blive døbte, forløste og levendegjorte. „Ligesom Alle døe i Adam, saaledes blive Alle levendegjorte i Christus.“ Ved Adam er Barnet indtraadt i det jordiske Liv, og ene ved Christus befries det fra Skyld her og Straf i det tilkommende Liv. Hvorfor da lukke den eneste Dør til Livet for det?

Men, er ogsaa Johannes, om hvem vi tale, født med Synd! Mærk Dig vel: Du vil kun da finde et Menneske, som er født uden Synd, naar Du finder En, som er født uden Adam. Thi det Ord staaer fast: „Ved eet Menneske er Synden kommen i Verden, og ved Synden Døden, og den trængte igjennem til alle Mennesker, fordi de syndede Alle.“ Undtag saa Johannes, om Du kan! Dersom Du kan skille ham fra Menneskene, fra Sammenhængen med den øvrige Menneskeslægts Forplantning, fra Samkvemmet mellem Mand og Kvinde, da har dette Skrivtsted ingen Anvendelse paa ham. Han, som skulde være afsondret fra Syndere, er født af en Jomfru.*) Skal jeg omtale Johannes' Fortjenester? Han hilste Herren i sin Moders Liv; men han hilste *den*, af hvem han ventede sin Frelse. Da Herren kom til sin Daab, sagde Johannes i Bevidstheden om den menneskelige Sygdom: „Jeg har nødig at døbes af Dig!**) Herren kom nemlig, for ogsaa ved sin Daab at anbefale Ydmygheden, samt for at indvie Sacramentet. Han modtog som Yngling Daaben, ligesom han som Barn havde underkastet sig Omskærelsen. For at anbefale det tog han Lægemedlet, uden selv at føle Saa-rene. Hvorfor skulde altsaa Johannes sige: Jeg har nødig at døbes af Dig, naar han havde været ganske uberørt af al Besmittelse, naar der ikke havde været Noget at hel-

*) Kirken har imidlertid erklæret, at ogsaa Maria blev undfangen og født uden Arvesynd. Ligesom efter Naturens Orden Moders Natur forplantes paa Barnet, saaledes gik Sønnens Syndfrihed over paa Moderen.

**) Matth. 3, 14.

brede, Intet at rense hos ham? Og hvad han havde behov blev ham tildeel. Forløseren har ogsaa forløst sin Forløber.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Man skriver til „Monde“ og „Univers“, at den italienske Regering med Vold har bemægtiget sig det romerske Observatorium. P. Ferrari, P. Secchis Eftermand, havde som Directeur erklæret, at han kun vilde vige for Voldsgjerninger fra Regeringens Side. Den kongelige Commissarius og hans Soldater førte derpaa Directeuren med Vold ud af Observatoriet. Det gaaer saaledes videre og videre. Denne hæderlige Regering nøies altsaa ikke længere med Overgreb mod Kirken; den berøver nu ogsaa Privatfolk deres Eiendele. Thi Observatoriet i Rom er ikke offentlig Eiendom, men tilhører Directeuren Ferrari. Naar Regeringen ikke længere kjender til Guds Bud, hvorledes vil man da kunne tage Socialisterne ilde op, at de udstrække deres Haand efter Andres Formue; og hvorledes ville saadanne Regeringer forlange Lydighed af deres Undersaatter, naar de bære sig ad, som om Gud var død og ikke længere kunde drage alle Mennesker til Ansvar for deres Forbrydelser?

— De liberale italienske Bladskrivere synes at være i stor Forlegenhed for Stof til Bagvaskelser mod Leo XIII. De have nu travlt med at mistænkeliggjøre Pavens Patriotisme. Den berømte Advocat Caucino har derfor offentliggjort en Samtale, han havde med den hellige Fader og siger blandt Andet: „Paven forsikrede mig om, at næst efter Beskyttelsen af Kirkens Uafhængighed laae Kjærligheden til det fælleds Fædreland Italien ham meest paa Hjerte. Dets nærværende Forhold vare anormale, og han vilde ikke høre op med at protestere, indtil den hellige Stols Uafhængighed og Frihed var sikret, og Katholikernes Samvittighedsfrihed anerkjendt.“ Til Slutning udtalte

han det Haab, at de Regerende vilde komme til at indsee, hvor meget Italien havde Pavedømmet at takke for.

— Senatet har med den gamle Revolutionær Ciceruachio i Spidsen uden Discussion vedtaget det ægte liberale Lovforslag, som bestemmer, at paa Janiculus, Apostelfyrsten Petri Dødssted, skal oprettes et Mausoleum for fortjenstfulde Revolutionære. Det er ægte liberalt.

— Den 23. Mai blev den tidligere af spanske og nu af franske Missionærer kjøbt og restaurerede St. Jacobskirke consecreret og indviet til Jesu helligste Hjerte. Den staaer paa samme Sted, hvor Hedenskabet for 1,500 Aar siden slagtede Brændoffere til Ære for Afguden Janus.

— „Cöln. Zeit.“ bragte nylig med stor Glæde en Slags Mortarahistorie, nemlig, at den tyske Gesandt havde maattet frelse en Kammerjomfru, Rosa Paur, ud af Hospitalet San Giovanni, fordi man havde pint hende med Omvendelsesforsøg. Nu har den vedkommende Dame offentlig dementeret denne Usandhed i Bladet Libertà.

— Den 22. Mai bleve 7 af de nysudnævnte Biskopper viede.

Frankrig. Iaar blev i Lille den h. Nicolaus' Fest feiret med stor Høitidelighed. Arbejderbefolkningen tog paa en før ukjendt Maade Deel deri. Omtrent alle Fabrikchefer droge i Spidsen for deres Arbeidere i store Processioner til Kirken, et Beviis paa, at de christelige sociale Ideer gjøre Fremskridt. P. Marquiny tilraabte Arbejderne: „I Industriens Chefer og I Arbeidets Soldater, mærker Eder Løsenet: Fremad. I staae under Guds Beskyttelse; Han vil ikke forlade Eder! Alt det, som I agte at frembringe, skeer ikkun med Guds Hjælp; uden Gud og imod Gud have I kun Ødelæggelse ivente.“ Dagen efter Festen holdtes i Notre Dame de Traille en høitidelig Sjælemesse for de i afvigte Aar hedengangne Arbeidere, som overværedes af c. 10,000 af disse.

Paris. Ogsaa langt ud over Frankrigs Grændser er Præsten de l'Epée bleven bekjendt som de Døvstummes Lærer. Han blev født i Versailles d. 24. Novbr. 1712 og døde i Paris d. 28. Decbr. 1789. Synet af to døvstumme unge Piger (Tvillinger) rørte ham saaledes til Medlidenhed, at han begyndte at overveie og prøve, om man ikke ved Hjælp af Tegn og Bogstaver kunde bibringe disse stakkels Skabninger hvad andre med deres sunde Sandser optage gennem Hørelsen. Forsøget lykkedes, og i Aaret 1755 kunde han bygge den første Døv-

stummeanstalt. Hele sin betydelige Formue offrede han for dette ædle Øiemed, og da Cardinal Fleury tilbød ham et Bispedømme som Erstatning, tog de Døvstummes ydmyge og beskedne Lærer ikke mod Tilbudet. Versailles, hans Fødeby, har allerede sat ham en Mindestøtte, og Paris turde ikke staae tilbage. Den Statue, som reistes i Døvstummeinstitutet i Paris, blev afsløret d. 14. Mai d. A. i Indenrigsministerens Overværelse. Tre af Anstaltens Elever hilsede i deres Sprog de Tilstedeværende — en gribende Scene! Hs. Ex. Ministeren rakte dem Haanden og hædrede derpaa Støttens Mester, Felix Martin, der ligeledes er døvstum, med Æreslegionens Ordenskors. — Christi Kjærlighed formaaer Alt, den gjør, at de Døve høre og at de Stumme tale.

Lyon. En Præsts Testament. Aviserne fra Lyon bragte fornylig Efterretning om en afdød Præst, som havde naaet en høi Alder og i sin Nidkjærhed endnu efter Døden vilde frelse Sjæle. Han havde affattet et Testament, som blev forelæst fra Prædikestolen under den høitidelige Sørgegudstjeneste. Testamentet lyder saaledes: „Mine sidste Ord fra Gravens Dyb til mine Sognebørn. Elskede Sognebørn! Min Røst er nu forstummet blandt Eder, jeg er i Evigheden, hvorhen ogsaa I snart skulle følge mig, for atter at være forenede med mig. Jeg besværges Eder, glemmer mig ikke i Eders Bønner, beder meget; thi man maa være saare retfærdig for at kunne indgaae i Himmerige. Nøies ikke med at sige: „Tilvisse, han er død de Retfærdiges Død.“ „De roses paa Jorden, hvor de ikke ere“, siger den h. Augustin, „og pines der, hvor de ere.“ Beder, beder! det er min indstændige Bøn, naar jeg saa engang vil være kommen i Himlen, skal jeg gjengælde Eder det hundredefold. Tilgiver mig Alt, hvad jeg af menneskelig Svaghed har undladt at gjøre for Eders Sjæles Frelse; følger de gode Lærdomme og Exempler, som de give, der komme efter mig og ere bedre end jeg. O fortaber dog ikke Eders Sjæle! Hvad gavner det Mennesket, om han end vandt den hele Verden, naar han tager Skade paa sin Sjæl? Gid det maatte være mig forundt, hvergang en af Eders Mitte bliver kaldt for Guds Domstol, at kunne sige til Herren: „See, Herre, dette er en Sjæl, som Du har anbetret mig; den er forbleven Dig tro; før den nu ind i de evige Boliger“; og maatte jeg da ved den sidste Sjæl kunne tilføie: „Ingen af alle dem, som Du Herre, gav mig, er gaaet tabt. Amen.“

Berlin. „Bauhütte“, et Frimurerblad, skriver i sit Nr. 21 d. A., at Storlogen i Ungarn er bleven enig med Stororienten i Rumænien om, 1) at stryge Guds Tilværelse og Sjælens Udødelighed af Constitutionen, 2) at stryge Ordet Lighed og erstatte det med „Ret“, „Frihed“ og „Broderlighed“, 3) uden videre at optage Jøder, 4) at drøfte politiske og religiøse Spørgsmaal, 5) at underkaste alle Diplomer et Visum, 6) at forkaste Bibelen (det nye Testament) som en ikke guddommelig Bog. Saavidt er man altsaa naaet, at man ikke længere troer at maatte besmykke Frimurerens Virksomhed med humane Bestræbelser.

München. Hvortil man kommer, naar man eengang har forladt den rette Vei, det beviser Professor Döllinger i et Brev til den med ham fra Kirken affaldne Michelis, hvori den alderstegne Mand ikke undseer sig ved at bagtale den berømte Cardinal Newman, der tidligere var hans Ven. Han skriver: „At Leo XIII. har udnævnt en Mand som Newman til Cardinal, der staaer saa høit i Aand og i Viden, kan kun forklares deraf, at man i Rom ikke kjender Mandens Anskuelse. Havde Newman skrevet paa Italiensk, Fransk eller Latin, saa vilde flere af hans Bøger have staaet paa Index.“*) Hans Eminence har nu svaret paa Döllingers underfundige Insinuation i en til „Westf. Mercur“ rettet Skrivelse:

Rom. Via Sistina den 26. Mai, hvori det til Slutning heder: „Denne Ytring smerter mig meget, fordi den forudsætter en Pirrelighed og en Mangel paa Velvillie, som jeg slet ikke kunde vente mig af ham. Jeg har deri ikke seet Andet end dette; men denne Forudsætning afnøder mig kun et Smil over, at blandt alle Mennesker kun Romerne skulde være ganske blottede for Skarpsynethed, og som om der ikke gaves et tilstrækkeligt Antal Mennesker, som med Glæde vilde beskyldte mig for Heterodoxi (Vranglære), hvis de kunde.

Deres meget hengivne

Joh. Heinr. Card. Newman.“

— Den berømte Maler, Johann v. Schraudolph, er den 29. April bukket under for en Lungelammelse, og den christelige Kunst har derved lidt et haardt Tab. Født 1808 i Obertsdorf i Allgau lærte han først Snedkerhaandværket, uddannede sig derpaa i Tegning og Maling, kom 1825 paa Kunstacademiet i München, arbejdede under og

*) d. e. Fortegnelsen paa Bøger, hvis Indhold Kirken forkaster.

med Schlothauer, Cornelius og G. Hess, malede i Forening med Sidstnævnte Frescomalerierne i Allerheiligen Hofkirche og i Basilicaen, leverede Cartonerne til Glas-malerierne i Maria-Hilfkirche in der Au ved München og gik derpaa til Rom, og prydede paa Kong Ludvig I. af Baierns Anmodning fra 1844—1853 Speyers Domkirke med Frescomalerier, malede Christi Himmelfart for Pinakotheket i München samt Christi Fødsel for Maximilianeum. Han var kun nogle faa Dage sengeliggende, og døde som en from Katholik, hengiven i Guds helligste Villie, efter med stor Andagt at have modtaget de Døendes Sacramenter.

Belgien. Frimurerne blive dristigere og dristigere, da de troe, ved Hjælp af de syv Brødre (saaledes kalder man Ministrene, som alle ere Frimurere) at turde vove Alt. Nylig have de i Brüssel opført et Skandalestykke ved Borgermesteren af Brüssel, Auspachs, Jordefærd, og nu ville de nedbryde en Kirke, for at faae Plads til et Mindesmærke for den afdøde Atheist. Og Pengene til Mindesmærket? Ja dem vil man forskaaffe sig ved en Slags Tvangssubskription. Thi efter „Cour. Bruxelles“ ombæres Listerne af to høiere Embedsmænd af Communalgarden i Uniform.

— Om det skandaløse Ligtog skrives i det protestantiske engelske Blad „Globe“: „Jeg tilstaaer, at jeg ikke formaaede at undertrykke en dyb Følelse af Medlidenhed for Kong Leopold ved Synet af de forbi kjørende Hofekvipager. Kongen troer, som constitutionel Monark at være forpligtet til, ved en Mellemperson at figurere ved Skuespil, der blive satte i Scene til Forhaanelse af Stats-overhovedets Religion. Han har udentvivl glemt, at Radicalismen, saaledes som man forstaaer den paa Continentet, er forbunden med Atheismen, og kun sigter til at rydde Dynastierne afveien, hvilke erklæres for ulogiske Ting, og at de, som dethronisere Gud, ikke ville undsee sig ved at afsætte en Konge, naar de faae Magten dertil i Hænde.“ Bladet har Ret. Kongen af Belgien skal forøvrigt i sin Maade at regere paa følge sin afdøde Faders Lære om, altid at holde med de radicale Frimurere, fordi disse Folk gjøre Revolution, naar de ikke faae deres Villie, medens Katholikerne for deres Religions Skyld hellere taale Alt, end gjøre Revolution imod deres retmæssige Fyrster, skjøndt de ikke undslaae sig for de Uhehageligheder og Bagvaskelser, som følge med en lovlig og pligtskyldig

Kamp imod en Regering, som træder deres Rettigheder for nær.

Baden. Gammelkatholicismen hertillands har aabenbart intet Held med sine Præster. Jane, Krieg, Blume og Fieg ere traadte tilbage, Mazanec lever, suspenderet af „Biskop“ Reinkens, i Waldshut i tarvelige Kaar, og Hosemann opholder sig som sindssyg i Illenau. Og nu rammer en endnu haardere Ulykke Haller, som siden 1877 var ansat i Blumberg. Han henfaldt ligeledes til Sindssyge og druknede sig. Søndagen den 25. Mai forkyndte han fra Prædikestolen, at han agtede at vende tilbage til den ene sande romersk-katholske Kirke. Derpaa gik han til Constanz. Man vil have seet ham Natten imellem den 27. og 28. Mai gaaende omkring ved Randen af et Basin i Kreuzlingens Forstad, og Morgenen derefter styrtede han sig i Søen. Frakke, Hat og Stok fandtes ved Bredden; han havde sit Ansættelsesbrev i Lommen. Hvilken Sjæleangst maa den stakkels Mand ikke have havt, iuden hans Sind blev i den Grad omtaaget, og hvor dybt rystende er det ikke, at Hjemvee efter den forladte Moderkirke aldrig undte ham Ro. — Gud være hans arme Sjæl naadig!

England. Viscount Bury, Understatssecretær i Krigsministeriet, er nylig vendt tilbage til den katholske Kirke. Han er ældste Søn af Earl Albermale og siden 1876 Medlem af Overhuset, som for Tiden tæller 28 Katholiker. Krigsministeriet tæller med ham og den tidligere converterede Admiral Hall to Katholiker.

London. I et øsende Regnveir holdt den „katholske Kors-Liga for fuldstændig Afholdenhed fra spirituose Drikke“ den 2. Juni sin aarlige Forsamling i Hydeparken ved London under Cardinal Mannings Forsæde. Omtrønt 2,500 Personer vare tilstede. Efterat Cardinalen med særligt Hensyn til Børnenes Helbred havde anbefalet hurtigt at slutte Mødet, vedtoges de sædvanlige Resolutioner uden megen Forhandling. Det constateredes, at Drukkenskabens Last ogsaa i videre Kredse er i Aftagen.

Bekjendtgjørelser.

Søndagen den 29. Juni Kl. 8 Aften bliver i Jesu Hjertes-Capel i Kronprindsessegade 42 en „Mariacongregation for Ynglinge“ høitideligt oprettet.

Søndagen den 6. Juli og de følgende fem Søndage agtes der afholdt offentlige Andagtsøvelser til Ære for den h. Aloysius, hver Gang Kl. 8 om Aftenen, i Jesu Hjertes-Capel i Kronprindsessegade 42.

v. Hurcks Legat.

En Portion af dette Legat er bleven disponibel. De Trængende af Menigheden, der ønske at komme i Betragtning, ville indgive deres skriftlige Begjæring derom inden den 20. Juli hos Under tegnede eller til Hr. Pastor Böhmer. C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 29. Juni. 4. Søndag efter Pintse. De h. Apostel-
fyrster Petrus og Paulus' Føst. — 30. M. Pauli Ihukom-
melse. 1. Juli. Ti. Octav af Sct. Johannes. 2. O. Mariæ
Besøgelse (feires offentlig paa førstkommande Søndag).
Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 3. To. Ire-
næus, Biskop og Martyr. 4. F. Ulrich, Biskop. Kl. 8½
Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte.
Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 5. L. Domitius, Martyr.

Søndagen d. 6. Juli. 5. Søndag efter Pintse. Mariæ Besøgelse.
NB. Paa denne og den følgende Søndag afholdes den tredie
Kvartalscollect af Peterspengen for dette Aar.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprind-
 sessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
 Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars
 Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
 Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste som sædvanligt.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 27.

Søndagen den 6te Juli.

1879

Indhold: Den hellige Irenæus. . . Kirkelige Efterretninger: Rom,
Perugia, Frankrig, Pösen, England, London, Asien.

Den hellige Irenæus.

Denne Mand er en af de navnkundigste Kirkefædre, og andre af Kirkens Fædre, f. Ex. den h. Cyrillus, den h. Hieronimus, den h. Augustinus og den h. Basilius, fremhæve hans Livs Hellighed og hans Skrivters Fortræffelighed. *Irenæus* synes at stamme fra Lilleasien; han har nemlig i sin tidlige Ungdom der seet den h. Polycarp og havt stor Ærefrygt for ham. Skuepladsen for hans Virksomhed var *Lyon*, hvor han først var Præst, senere Biskop. Men dengang (2. Aarhundrede) var Biskoppen af *Lyon* det aandelige Overhoved for alle Christne i Gallien (Frankrig). Da Irenæus overtog sit Embede, var en stor Deel af denne Stads Befolkning endnu Hedninger; men der var en saadan Velsignelse og Kraft i hans Prædikener, at næsten hele Staden blev christelig. Hertil maae ogsaa de af den h. Irenæus ved flere Leiligheder omtalte Undergjerninger have bidraget, som efter hans Forsikring ikke sjældent vidnede for Herrens sande Disciple.

Men ligesom Satan sneg sig ind i Paradiset og førte de første Mennesker til Hovmod og Selvsyge, saaledes har han ligefra den tidligste Tid forsøgt det Samme ogsaa i den katholske Kirke, hvor der allerede i dens første Dage var Mennesker, som gik deres egne Veie, fortolkede Bibelen efter deres eget Hoved og skilte sig fra den almindelige apostoliske Kirke, som dog efter den h. Skrivts udtrykkelige Ord er Sandhedens Støtte og Grundvold. Irenæus har baade mundtligt og skriftligt bekæmpet disse Vranglærere; men, hvormeget han end hadede Vildfarelsen, elskede han derfor ikke mindre de Mennesker, der vare befængte med den. Han sagde saaledes: „Vi bede af ganske Hjerte for deres Omvendelse; thi vi elske deres Sjæle mere end de selv. De kalde vor Kjærlighed haard og streng, fordi den udtrykker deres Saar og vil fjerne Stolthedens og Forfængelighedens Gift, som bringer dem til at hovne.“ I den berømte Bog, som Irenæus har skrevet mod Vranglærerne, viser han fornemmelig, hvorledes Affaldet fra den ene sande Kirke stedse har sin Grund i, at Mange kun ville lade den h. Skrivt gjælde, og da udlægge den efter deres Mening og Godtbefindende, men ikke anerkjende Gyldigheden af Apostlenes mundtligt overleverede Lære, der var til før den h. Skrivt, og til alle Tider ved Siden af den h. Skrivt har været benyttet af den katholske Kirke til at begrunde dens Lære. Ogsaa nu bliver den mundtlige Overlevering forkastet af alle Protestanter, der mene at kunne øse al christelig Sandhed af Bibelen alene. Om de gjøre vel heri, eller om den katholske Kirke gjør Ret i at handle anderledes, dette Spørgsmaal maa den h. Irenæus besvare. Thi en Mand, der paa Grund af sin Hellighed og Lærdom stod i høi Anseelse blandt den Tids Martyrer, der selv var en Kirkens Forstander og selv har personlig kjendt Disciple af Apostlene — en saadan Mand maa dog bedre vide, hvad der er Christi og Apostlenes Anordning og Villie, og hvad der i alle Maader er den rette Vei, end alle senere Tidens Lærde

med deres P apirviisdom. Irenæus taler i sin Bog (III 3 og 4) som f olger:

„Enhver, som ønsker at see Sandheden, kan finde *Apostlenes mundtlige Overlevering* (Tradition) i enhver Kirke; og jeg kan opregne de Biskopper, som Apostlene indsatte i Kirkerne, saavel som deres Efterf olgere lige til vor Tid. Men, for ikke at blive for vidtløftig, anförer jeg blot Forstanderne for den største, ældste og overalt bekjendte Kirke, som af de to hæderkronede Apostle Petrus og Paulus blev grundlagt i Rom. Thi om denne Kirke maae paa Grund af dens Forrang alle andre Kirker, alle Troende i Verden samle sig; thi i den er bestandigt den Lære bleven bevaret, som Apostlene have overleveret. De h. Apostle overgav Kirkens Styrelse til Linus, og denne Linus omtales af Paulus i Brevene til Timotheus. Efter ham fulgte Anakletus, og efter ham fik Clemens som den tredje efter Apostlene Overtilsynet. Han kjendte personligt de h. Apostle, omgikkes med dem, havde deres Forkyndelse i frisk Erindring og deres Overlevering for sine øjne; og det gjaldt ikke om ham alene; thi der levede dengang mange Andre, som vare underviste af Apostlene. Efter denne Clemens fulgte i en uafbrudt Række: Euaristus, Alexander, Sixtus, Telesphorus, Hyginus, Pius, Anicetus, Soter og Eleutherius, som nu er den tolvte Overhyrde efter Apostlene. Ved denne Ordning og R kkef olge*) er Apostlenes Overlevering i Kirken og Sandhedens Forkyndelse kommen til os. Og dette er det fuldkomneste Beviis for, at der *kun er een levendeggj rende Tro*, nemlig den, som fra Apostlenes Tid indtil denne Dag er bleven bevaret i Kirken og lært som Sandhed. Og *Polycarpus* var ikke blot en Discipel af Apostlene og havde levet sammen med Mange af dem, som havde seet vor Herre; men han var af Apostlene indsat til Biskop over Kirken i Smyrna. Denne Mand have vi selv seet i vor tidlige Ungdom, og han viste stor Standhaftighed

*) Hac ordinatione et successione . . .

og forlod dette Liv i en høj Alder ved et ærefuldt og ædelt Martyrium. Han lærte bestandigt hvad han havde lært af Apostlene, nemlig det, som ogsaa Kirken lærer, det som ene er Sandhed. Herom vidne alle *Asiens Kirker*.

„Naar der da reiser sig Modsigelse i Anledning af en eller anden Lære, saa har man kun at henvende sig til de ældste Kirker, hvor Apostlene have lært, og der søge den afgjørende Dom om, hvad der er vist og sikkert. Thi Apostlene have i disse Kirker nedlagt Sandhedens hele Fylde som i et rigt Forraadskammer, og saaledes, at Enhver, som vil det, der kan øse Livets Drik.

„Denne guddommelige Ordning bliver ogsaa anerkjendt af en Mængde barbariske Nationer, som troe paa Christus. Disse have Frelsens Hemmeligheder skrevne ved Aanden i deres Hjerter uden Bogstaver og Blæk, og de bevare omhyggeligt den gamle Overlevering og troe paa een Gud, alle Tings Skaber ved Jesus Christus, Guds Søn, som i sin store Kjærlighed til sin Skabning lod sig føde af en Jomfru, for ved sin Mægling at forene Mennesket med Gud, som har lidt under Pontius Pilatus, er opstanden og optaget i Herlighed og engang skal komme til Frelse for dem, som blive frelste og til Dom over dem, som fordømmes; thi han skal overgive til den evige Ild alle Sandhedens Forvanskere og Alle dem, som have foragtet hans Fæde og hans Komme. De som uden Bogstaver og Skrivt have antaget denne Tro, de ere vel efter vor Talebrug Barbarer; men efter den Mening, hvori de udtale denne Bekjendelse, og efter deres Leveviis og Omgængelse at dømme, have de ved Troen opnaaet stor Viisdom; de behage Gud og vandre i Retfærdighed og Kydskhed.“

Naar altsaa Irenæus taler om Kirkens eenstemmige Lære, da udleder han ingenlunde denne Eenstemmighed af den h. Skrivt, men af den mundtlige Overlevering. Han siger: „Denne Forkyndelse og denne Tro bevarer den over hele Jorden udbredte Kirke med den største Omhu, som om den var een Familie, der boede i eet Huus; o gden troer derpaa, som om den havde een Sjel

og eet Hjerte; og den forkynder, lærer og bevidner dette eenstemmigt, som om den kun havde een Mund. Thi, om end Verdens Tungemaal ere forskjællige, saa er dog Overleveringens Indhold eet og det samme, og hverken de Kirker, som ere stiftede i Germanien (Tydskland) troe og lære anderledes end de i Spanien og Gallien eller i Østerlandet eller i Ægypten og Libyen, eller de, som ligge midt paa Jorden. *) Ligesom Guds Skabning, Solen, er een og den samme, saaledes lyser ogsaa Sandhedens Forkyndelse overalt og oplyser dem, som stræbe efter at komme til Sandhedens Erkjendelse. Og selv den meest Veltalende blandt Kirkens Forstandere vil ligesaa lidt tale anderledes, som en mindre Veltalende paa Grund af denne Mangel vil skade Overleveringen. Thi, da det er een og samme Tro, som forkyndes af dem begge, saa forøges dens Betydning og Vigtighed ikke af den, som er istand til at tale meget om den, og den lider intet Afbræk ved, at en Anden ikke veed at sige Meget derom.“

Derefter viser Irenæus hvorledes i Modsætning hertil alle Vranglærere bestandig forandre deres Lære og mod-sige hverandre, fordi de ikke holde sig til Traditionens uforgængelige Sandhed.

Medens Irenæus med Iver og Dygtighed forsvarede den katholske Kirke mod dens Fjender, bestræbte han sig ligesaa ivrigt for at bevare Enighed og Fred i Kirkens Indre. Han skrev i dette Øiemed, foruden Skrivtet imod *Hæresierne* („Adv. hæreses“) ogsaa et eget Skrivt mod den *schismatiske* Tendents, der paa hans Tid truede med at forstyrre den kirkelige Eenhed. Under Pave Victor (192—202) opstod der nemlig en Strid indenfor den katholske Kirke om den rette Tid til at feire *Paaskefesten*. Man var enig om, at den første Fuldmaane efter Foraarets Jevndøgn (21. Marts) var det afgjørende Udgangspunkt for Bestemmelsen af Paasketiden. Men i Østerlandet havde man altid feiret denne Fest paa selve Fuldmaane-

*) Herved forstod man dengang Jerusalem og Palæstina.

dagen, saaledes at Paasken, ligesom Julen, kunde falde paa forskjellige Ugedage. I Vesterlandet derimod var det allerede dengang, ligesom nu, Skik, at man først feirede Paasken paa Søndagen efter Fuldmaane, saaledes at enhver Søndag fornyer Erindringen om Christi Opstandelse. Nu opfordrede Pave Victor de østerlandske Kirker til at antage den romerske Kirkes og Vesterlandets Skik; og, da mange af disse vægrede sig ved at afvige fra deres tidligere Brug, saa truede Paven med at excommunicere dem, d. e. med at udelukke dem fra Samfund med den romersk-katholske Kirke. Skjøndt Irenæus selv underkastede sig Pavens Fordring, skrev han dog et Brev til Victor, hvori han paa det indstændigste bad ham, ikke at gaae altfor strengt tilværks, men hellere endnu en Tid finde sig i denne Uoverensstemmelse, end at skille en betydelig Deel af Kirkén fra dens Heelhed. Den h. Irenæus' Bestræbelser havde ogsaa den gunstige Virkning, at den kirkelige Fred og Enighed blev bevaret. Denne Helgens Navn har ved denne Begivenhed faaet en ufor-glemmelig Stadfæstelse af dets Betydning. „Irene“ betyder nemlig paa Græsk „Fred“, og *Irenæus* altsaa „en Mand, der bringer Fred.“

Skulle vi efter den i det Foregaaende givne Skildring af denne overordenlige Mands Eiendommelighed som Kirkelærer og Biskop henføre Hovedpunkterne i hans Tankegang og kirkelige Betragtning til den inderste Grundtanke, som under hans ihærdige Kamp mod sin Tids og den nærmeste Fortids hæretiske Retninger foresvævede ham som det Alt Afgjørende: da troe vi ikke at kunne udtrykke det kortere og bestemtere, end ved at betegne *Kirkens Eenhed og Almindelighed* som den store altomfattende Idee, der var Udgangspunktet for al hans Beviisførelse og Midtpunktet i hele hans literære og praktiske Virksomhed. Vi have ovenfor omtalt den klare og overbevisende Maade, hvorpaa han fremhæver og udvikler *Traditionsbegrebet*, idet han beskriver den kirkelige Overlevering ikke som en blot *udvortes* Forplantning af de fra

Fortiden nedarvede Troessandheder i eengang vedtagne bestemte Former, eller som et Indbegreb af christelige Troessætninger, formulerede i eengang for alle fastsatte Udtryk; men han lægger den afgjørende Vægt paa, at Traditionen, som vistnok i Tidens Løb nødvendig maatte betjene sig af Skrivt, og ligesom legemliggjøre sig i skriftlige Vidnesbyrd, dog bestandig efter sit egenlige og sande Væsen vedbliver at være en *levende*, fra Mund til Mund og fra Hjerter til Hjerter forplantet og nedarvet *indre Forstaaelse* af den overleverede Sandhed. Alt hvad der kommer til os bløt som skrevet, kan jo misforstaaes eller opfattes anderledes, end den, som har skrevet det, meente og tænkte. Herpaa seer man slaacnde Beviser i den store Førskjællighed i Opfattelsen af den hellige Skrivts Ord, overalt hvor man læser disse skrevne Overleveringer om det, som fra Begyndelsen af uden Bogstaver og Blæk var skrevet i Hjerterne — uden noget aandeligt Slægtskab med deres Forfattere, og altsaa uden nogen Forudsætning af gjensidig Forstaaelse af deres Hensigt med hvad de skreve og af deres Mening med de Ord, hvori de udtrykte deres Tanker. Gud har derfor i sin Viisdom sørget for, at hans Kirke aldrig skulde være i Uvished om den overleverede christelige Sandheds rette Forstaaelse, idet han sendte den *Helligaand* over Apostlene og de første Troende, som tilligemed dem biede paa Opfyldelsen af hans Forjættelser om denne sikre, over al Vildfarelse hævede Erkjendelse af Alt hvad han havde aabenbaret til Frelse og Salighed for hele Menneskeslægten (s. Joh. 14. 15. 16). *Den mundtlige Overlevering* har altsaa i Kraft af de Troendes aandelige og hjertelige Forening i Sandhed og Kjærlighed stedse frembragt og ledsaget de følgende Tidens i Troesbekjendelser og andre kirkelige Actstykker nedlagte skrevne Overleveringer; og den *Sandhedens Aand*, som er Kilden, hvoraf alt baade indre Lys og alle udvortes Vidnesbyrd om samme stedse udstrømmer, vaager stedse igjennem Kirkens Overhyrder over den rette Forstaaelse af den overleverede Kirkelære.

Men ved Siden af dette klare og betydningsfulde Vidnesbyrd om Traditionen, som det i sidste Instants afgjørende og ledende Princip i hele den kirkelige Udvikling, har Irenæus efterladt en af den tidligste Tids mærkeligste og klareste Udtalelser om den christelige Troes dybeste Mysterium, nemlig *Christi virkelige Nærværelse i Eucharistiens h. Saerament*, idet han ligeoverfor de Hæretikere (Gnostikerne), som nægtede Kjødets Opstandelse, viser først, at denne Nægtelse har sin Grund i Nægtelsen af, at Christus har været et sandt og virkeligt Menneske, og derefter viser, at Troen paa Kjødets Opstandelse forudsætter *Christi Legemes og Blods reale Tilstedeværelse i den h. Eucharisti*.

Allerede den h. Martyr *Ignatius* havde et Aarhundrede tidligere († 107) i sine Breve til Menigheder i Lilleasien — hvori han advarede mod de Vranglærere (Doketterne), der lærte, at Christi Legemlighed blot var et Skin, og at Christus altsaa ikke havde været et virkeligt Menneske — sagt, at disse „afholdt sig fra Eucharistien og Bønnen, fordi de nægtede, at Eucharistien er vor Frelsers Jesu Christi Kjød, som har lidt for vore Synder, men som Faderen i sin Godhed har opvakt. De som ikke ville modtage denne Guds Gave, men disputere derom, de ville hjemfalde til Døden“ (Ep. ad. Smyrn. c. 7). — „Vi bryde eet Brød, et Lægemedel, der skjænker os Udødelighed og er en Modgift mod Døden, for at vi i al Evighed skulle leve i Jesus Christus“ (Ep. ad. Eph. c. 20). Man seer allerede her den samme Tankeforbindelse, som vi foreløbigt betegnede som Udgangspunktet for den h. Irenæus' udførligere Fremstilling af disse tre Hovedsandheder i Christendommen: Uden Christi virkelige Menneskevordelse er der ingen virkelig og sand Forløsning fra Synden; uden Opstandelsen ingen Forløsning fra Døden, og uden Samfund med den i Eucharistien stedse nærværende Kristus intet Haab om Opstandelse. Vi indskrænke os til at anføre følgende Sætninger:

„ . . . Vi have Intet ydet Gud¹⁾, og han begjærer Intet af os, som om han trængte dertil. Men vi trænge til at blive forenede med ham, og derfor har han rigeligt udgydt sig selv, for at samle os i Faderens Favn. Daarer maa man derfor i alle Maader kalde dem, som kaste Vrag paa hele Guds Anordning, *nægte Kjødets Forløsning* og ringeagte dets Gjenfødelse i Opstandelsen ved at sige, at det er uimodtageligt for Uforkrænkelighed. Men dersom dette Kjød ikke frelses, da har Herren ikke forløst os ved sit Blod, og da er hverken Eucharistiens Kalk Deelagtiggjørelse i hans Blod, eller Brødet, vi bryde, Deelagtiggjørelse i hans Legeme . . . Naar nemlig det, som er blandet i Kalken²⁾ og det (for Offeret) tilberedte Brød mærker til Guds Ord, bliver det til Christi Blods og Legemes Eucharisti³⁾ hvilke forøge og vedligeholde vort Kjøds Væsen (d. e. vor legemlige Natur). Hvorledes kunne de da paastaae, at Kjødets ikke er skikket til at modtage Guds Gave, som er det evige Liv, naar det næres ved Christi Legeme og Blod og er hans Legemes Lem, saaledes som Apostlen siger i Brevet til Epheserne“ . . . Og ligesom den i Jorden plantede Viinstok i sin Tid bærer Frugt, og Hvedekornet, der nedlægges i Jorden og opløses, igjen opstaaer, efter at være mangfoldiggjort ved Guds Aand, som omfatter Alt, hvad der efter den guddommelige Viisdoms Villie skal komme Menneskene til Nytte; og ligesom de, naar de annamme Guds Ord, blive Eucharistien⁴⁾, det er Christi Legeme og Blod: saaledes skulle ogsaa vore Legemer, nærede af den (Eucharistien), efterat være nedlagte i Jorden og opløste i den, i sin Tid naar Guds Ord forunder dem at opstaae, atter fremstaae af Jorden.“⁵⁾ Fremdeles: „Ligesom Brødet, der er af Jord,

1) d. e. Intet, der kunde gjøre os værdige til at frelses.

2) d. e. Vinen blandet med Vand.

3) d. e. Consecrationens Ord (percipit verbum Dei, fit Eucharistia sanguinis et corporis Christi etc.).

4) . . . et percipientia verbum Dei Eucharistia fiunt etc.

5) Iren. Adv. hæ. V. 2. n. 2. 3.

saasnart det mærker til Guds Paakaldelse (percipiens invocationem Dei), ikke mere er almindeligt Brød, men Eucharistien, som bestaaer af to Ting, af noget Himmelsk og noget Jordisk: saaledes ere vore Legemer, som blive deelagtiggjorte i Eucharistien, ikke længere forkrænkelige, men have Haab om Opstandelse.“ Vi finde saaledes hos Irenæus de tre Dele af det eucharistiske Offer, der samlede udgjøre den h. Messe, bestemt fremhævede og tydeligt adskilte fra hverandre: „Oblatio“ (Offertoriet), „invo-catio, gr. „epiclesis“ (Consecrationen), og Communionen.

Vi slutte disse Uddrag med at anføre det berømte Sted, der udtrykkeligt betegner det nye Testamentes Guds-tjeneste som en *Offerhandling*. Det lyder som følger:

„*Christus har lært, at det nye Testament har et nyt Offer*, som Kirken har modtaget fra Apostlene og over den ganske Verden frembærer for Gud, for Ham, som skjænker os Alt, hvad der hører til vort Ophold og Næring: Førstegrøden af sine Gaver i den nye Pagt, hvilket iblandt de tolv Propheter *Malachias* forud har antydnet i de Ord: Jeg har ikke Behag i Eder, siger den almægtige Gud, og jeg vil ikke modtage Offere af Eders Hænder. Men fra Solens Opgang til dens Nedgang skal mit Navn werde herligt iblandt Folkene, og paa ethvert Sted skal der offres Røgelse for mit Navn og frembæres et reent Offer. Thi mit Navn skal werde stort iblandt Folkene, siger Hærskarernes Herre. Hermed antyder Gud aabenbart, at det forrige Guds Folk har ophørt at offre til Gud; men *åt nu skal der bringes ham Offer paa ethvert Sted, og det et reent Offer*, og Hans Navn forherliges blandt Folkene. . . . Alene Kirken bringer Verdens Skaber dette rene Offer, naar den med Taksigelse bringer ham Offer af hans Skabning. Men Jøderne offre ikke længere, fordi deres Hænder ere besmittede med Blod; thi de have ikke modtaget *Ordet, som offres til Gud*; og det Samme gjælder om alle Kjøtternes Synagoger.“*)

*) Adv. hær. IV. 17. 5. 18. 4. Vi bør bemærke, at de nærmest foregaaende Afsnit: Recapitulationen af hvad der er sagt om

Den hidsige og omfattende Forfølgelse af de Christne, som under Kaiser *Septimius Severus* (192—211) rasede over en stor Deel af det romerske Rige, og som især i Alexandrien og det proconsulariske Africa kostede utallige Christne Livet, naaede endelig ogsaa til Gallien, hvor alene i Lyon saa mange Christne omkom, at deres Blod, efter den h. Gregor af Tours' Beretning, flød i Strømme gjennem Gaderne. En gammel Beretning angiver de Myrdedes Antal til 19,000, og iblandt disse blev ogsaa *Irenæus* Martyr for den christne Tro. Lyon har endnu en Kirke, som er bygget til Ære for den h. Irenæus. Hans Efterfølger paa Bispestolen i Lyon var *Zacharias*. Et gammelt Haandskrift beretter, at Irenæus engang i Forening med *Zacharias* tilbragte Natten i Bøn, og at da en Engel viste sig for ham og opfordrede ham til at sørge for, at *Zacharias* blev holdt skjult under Forfølgelsen, fordi han af Gud var bestemt til at være hans Efterfølger efter hans Død og bevare de Christne i Troen. Saaledes skete det ogsaa; *Zacharias* begravede den h. Martyrs jordiske Levninger og fortsatte hans Gjerning.

Den h. Irenæus' Minde feires af Kirken den 3. Juli. Naar vi i det Foregaaende have omtalt hans Fortjener af sin Tid som Forkæmper for den christelige Eenhed, ved at henvise til den i Kirken nedse fra Slægt til Slægt forplantede levende Overlevering som det aldrig bristende Baand, der forener alle Christne til eet Hjerte og een Sjæl i den apostoliske Sandheds Bekjendelse, samt fremhævet hans klare Fremstilling af Læren om Eucharistiens h. Sacrament, som den Troens Hemmelighed, der her i det Skjulte fuldbyrder hele Kirkelegemets Samling og Forening med dets himmelske Hoved: da have vi hermed henviist til de to Hovedpunkter, hvori Kirkehistorien igjennem en uafbrudt Række af Vidner har samlet og fremdeles vil samle alle den katholske Christendoms øvrige Eiendommeligheder.

Traditionen, saavel som det Afsnit, der handler om Alterets Sacrament ere tilføiede af os. U.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. De Deputeredes Kammer har fornylig med 153 St. mod 101 vedtaget et af Regeringen forelagt Lovforslag angaaende borgerligt Ægteskab (ifølge hvilken Lov det borgerlige Ægteskab skal sluttes før det kirkelige). Dette har foranlediget den h. Fader til at udstede en Skrivelse om det christelige Ægteskab, som overalt blandt Katholikerne finder den varmeste Tilslutning. Samtlige katholske Foreninger i Italien protestere energisk mod denne Lov.

— Byen Rom har atter engang lagt sit katholske Sind for Dagen. Det liberale Byraad havde fundet for godt at afskaffe den h. Philip Neri's Festdag. Dagen kom: Byraadet holdt Amtstuen aaben; Kjøbmændene og Forretningsfolkene derimod havde lukket deres Bureauer. De gudsfornægtende Blade spottede over katholsk Helgendyrkelse, men Katholikerne, som vilde opfylde deres Pligt at høre den h. Messe, strømmede i tusindviis til de forskjellige Kirker og da navnlig til Chiesa nuova, der gemmer den h. Philips jordiske Levninger. De Deputerede holdt selvfølgelig Møde; de ønske at nærme sig Roms Befolkning, og denne flygter til Kirkerne. Saaledes maa det komme!

— For at anspore de Studerende til ivrigt Studium og for selv at overbevise sig om deres Fremskridt i Videnskaben lod den h. Fader den 5. Juni i Vaticanets Bibliothekssal 4 Elever fra de pavelige Seminarier holde en Disputats over filosofiske og theologiske Spørgsmaal. Mange Cardinaler og Præster vare nærværende, og Hans Hellighed bøetemte, at slige Øvelser skulde gjentages hvert Aar.

— Den gamle Sandhed, at de Stores Exempel er af den allerstørste Indflydelse paa de Smaa, viser sig her i det klareste Lys. Ministeriet har, som nylig omtalt, uden Ret og Lov frarøvet Kirken det over St. Ignatiuskirken byggede Observatorium. De italienske Communalraader følge nu Ministrenes Exempel. Raadet i Perugia har for en Tid siden ligeledes med Vold frarøvet de Kirker, som vare den forhenværende Cardinal Pecci, den nuværende Pave Leo XIII., undergivne, alle religiøse Malerier (i Alt 67) og Reliquiarier, som man tilkjendte kunstnerisk Værd, og

anbragt dem i Museerne. „Osservatore Romano“ tillægger Røverne medrette Titelen af Vandaler og tilraaber dem: „Ved Eders Gjerninger gøre I Eder fuldstændigt infame; Historien vil paatrykke Eder Infamiens Stempel.“

— Det synes, at Materialisten Moleschotts Lære bærer sine Frugter i hans egen Familie. Hans Datter havde for nogen Tid siden valgt en Villa ved Rimini til Opholdsted tilligemed en anden Dame og hendes Datter. Den 5. Mai rettede nu Frøken Moleschott det Spørgsmaal til Damen, om man vel kunde drukne sig i en nærliggende Dam. Paa et benægtende Svar tog hun en Revolver op af Lommen og skød sig. Selvmordersken var kun 18 Aar gammel og havde øiensynligt fattet Planen allerede flere Dage iforveien.

— Som „Times“ melder, har Paven decoreret Storvezir Khereddin Pascha, Udenrigsminister Karatheodory Pascha, Krigsminister Osman Pascha samt Justits- og Cultusminister Said Pascha med Storkorset af Piusordenen, fordi de have bidraget meget til at bilægge det armeniske Schisma. Den den 17. Juni 1847 stiftede Piusorden er bestemt for Bekjendere af alle Confessioner.

Perugia. En fornem engelsk protestantisk Dame har den 31. Mai aflagt den katholske Troesbekjendelse for Biskoppen af Perugia.

Frankrig. For nogle Uger siden holdt Vincentiusforeningen sin Generalforsamling i Paris i en af det katholske Universitets Sale. Af Beretningerne seer man, at Foreningens Indtægter for Aaret 1877 have været 8,250,000 Fr., medens Udgifterne beløb sig til 7,110,000 Fr. Frankrig havde ydet 2,730,000, de Forenede Stater 1,153,000, Belgien 766,000, Holland 615,000, England 591,000 Fr. Disse Tal vise tydeligt, hvilken Kjærlighed Katholikerne have til deres fattige og nødlidende Brødre.

— Ifølge „Semaine religieuse“ har Subskriptionen for de frie katholske Skoler i Paris hidtil givet en Totalindtægt af 183,581 Francs.

Posen, 13. Juni. De barmhjertige Søstre i Gnesen have, ifølge „Germania“, paa Kaiserparrets Guldbryllupsdag maattet forlade den By, i hvilken deres Congregation havde virket til største Velsignelse i et Tidsrum af 25 Aar. Dagen før deres Bortreise begav Vaisenhusets forhenværende Bestyrelse med Greve Zoltowski i Spidsen sig til Søstrenes Bolig for at bevidne dem deres Taknemmelighed og tage Afsked med dem. Byen og Omegnen

sendte ogsaa en Deputation, hvis Ordfører Dr. Chosłowski overrakte Søstrene en Takadresse samt 700 Mark, der i Hast vare blevne indsamlede. Paa den samme Dag, der aabnede Døren til saa mangt et Fængsel, forlode disse „Culturkampens“ nye Offre deres Hjem for at reise til Udlandet, hvor deres velsignelsesrige Virken finder almindelig Anerkjendelse. Til en Person, som ogsaa var kommen for at tage Afsked, bemærkede Forstanderinden, at hun følte dobbelt Bedrøvelse, fordi hun netop maatte drage bort paa den Monarks Guldbryllupsdag, som (under den franske Krig) havde rakt hende Haanden med de Ord: „Jeg er glad over, i mit Rige at besidde en Forening af fromme Personer, der med saa stor Opoffrelse staae mine tappre Soldater bi og forhjælpe dem til Seir.“

England. Mange Historieforskere i England og paa Universitetet i Cambridge have nylig holdt et Møde og drøftet Klosterspørgsmaalet. Efter tre Dages Forhandling ere de komne til det Resultat, at: Klostrenes Undertrykkelse ved Henrik VIII. var en stor og grusom Ulykke for Landet, og at de nærværende uheldige Forhold fordre Gjenoprettelsen af lignende Instituter i England. Disse Mænd vare, vel at mærke, alle Protestanter, som deelte Cardinal Wisemans Anskuelse, at ved Klostre og Klosterskoler kunde man bedst modarbejde Fattigdommen, Nøden og Vankundigheden.

London. Viscount Bury's Conversion (s. S. 411) beskæftiger for Tiden den fashionable Verden. Man skriver desangaaende til „Tremonia“: En Ætling af det gamle hollandske Huus von Keppe er vendt tilbage til den katholske Kirke. Kepperne kom til England med Wilhelm af Oranien og have den samme Monark at takke for Tilladelse til at bosætte sig her i England. De hørte stedse til Whiggene (det liberale Parti), indtil den nuværende Viscount of Bury, som skiftede baade Religion og Parti. Han hører til det nærværende Ministerium som Understatssecretær i Krigsdepartementet og blev allerede kaldet dertil i sin Fader Lord Albemarle's Levetid. Lady Bury, født i Canadien, var altid katholsk og overværede regelmæssigt med sin Datter Gudstjenesten i Oratorianerkirken. Berømt er Lord Albemarle, fordi han er den første Englænder, som tillands vendte hjem fra Indien igjennem Rusland og har udgivet en Bog om sine Oplevelser paa Reisen. Familien har fra Arilds Tid af stadig

havt et godt Rygte. Det er en interessant Kjendsgjerning, at næsten ethvert engelsk Ministerium i den nyere Tid har stillet en Rekrut for den katholske Kirke. Lord Palmerstons Regering leverede William Momsell, for Tiden Lord Emly. Lord Derbys Regering stillede Lord Robert Montagu, en Broder til Hertugen af Manchester. Gladstones Ministerium bragte os Marquien af Ripon.

Asien. Som det fremgaaer af en paalidelig Efterretning, agter den spanske Regering at gjenoplive alle Franciscanernes Stiftelser i det hellige Land, hvilket vil koste flere Millioner. Endvidere have Franciscanerne faaet Tilladelse til at grundlægge nye Klostre og Colonier i Spanien. Denne overordenlige Vending i den spanske Regerings Handlemaade synes at antyde, at Frimurerens Herredømme er brudt, og at i Medfør deraf dette Lands gamle katholske Aand herefter vil tage et nyt Opsving.

Bekjendtgjørelse.

Ifølge „Regulativ for den katholske Menighed i Kjøbenhavns kirkelige Forstanderskab og Skolecommission“ III § 5 samt I § 13, vil der i Aar være at foretage Valg af et nyt Medlem af Menighedens Forstanderskab og Skolecommission og ligeledes af en ny Suppleant istedetfor de efter Tour fratrædende, d'Hrr. Fotograf Stratböcker som Forstander og Pastor emeritus I. L. V. Hansen som Suppleant. I den Anledning have vi i Medfør af ovennævnte Regulativ I §§ 4 og 5 opsat en Fortegnelse over de Mænd, som erkjendes at have activ, respective passiv Valgret ved de forestaaende Valg, og vil denne Fortegnelse fra Søndagen den 13. Juli indtil Søndagen den 20. Juli inclusive henligge i Forstanderskabets Forsamlingsværrelse i Præsteboligen til Gjennemsyn for Enhver fra Kl. 8 Form. til Kl. 8 Aften.

Kjøbenhavn, den 1. Juli 1879.

Forstanderskabet for den katholske
Menighed hersteds.

Skolen ved Sct. Knuds Capel.

Den mundtlige Examen vil blive arholdt Måndagen d. 14. Juli. Til at overvære den, indbydes herved Elevernes Forældre samt Enhver, som interesserer sig for Skolen.

Saafernt nye Elever ønskes optagne efter Sommerferien, ndbeder jeg mig saavidt muligt Meddelelse derom før sammes Begyndelse.
Ferd. Heiden.

Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

I Juli og August holdes Aftengudstjenesten Kl. 6½.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 6. Juli. 5. Søndag efter Pintse. Mariæ Besøgelse.
— 7. M. Pulcheria, Jomfru, Kaiserinde. 8. Ti. Elisabeth, Dronning. 8. O. Martyrerne af Gorkum. 10. To. Felicitas syv Sønner, Martyrer. 11. F. Veronica af Julianis, Jomfru. 12. L. Johannes Gualbertus, Abbed.

Søndagen d. 13. Juli. 6. Søndag efter Pintse.

NB. Søndagen den 6. og Søndagen 13. Juli afholdes den tredje Kvartalscollect af Peterspengen for dette Aar.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.

” 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.

” 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.

” 7 (Tirsdag, Torsdag og Lørdag) stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 (Mandag, Onsdag og Fredag) stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 7 og 7½ stille Messe i Capellet, Kronprindsessegade 42.

” 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Aimindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

” Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 28.

Søndagen den 13de Juli.

1879

Inidhold: Ægteskabsskilsmissen. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Rom, Bern, Bonn, Nordamerika.

Ægteskabsskilsmissen.

I Biskop Martensens „Sociale Ethik“ *) heder det: „Den romerske Kirke holder fast ved Ægteskabets *Uopløselighed*. Den tilstaaer kun en Separation i Henseende til Seng og Bord, men ingen Indgaaelse af nyt Ægteskab, fordi den ikke betragter Baandet som løst, altsaa ikke erkjender en virkelig Skilsmissen.“ Lidt længere hen *) derimod læses: „Naar man fra protestantisk Side stundom har betragtet det som et Fortrin hos den katholske Kirke, at den aldeles ingen Skilsmissen tilsteder og saaledes fritager Præsterne for den sørgelige Handling, at vie Fraskilte: da kunne vi ikke dele denne Beundring. *Ogsaa den katholske Kirke vier Fraskilte, men under en maskeret Form.* Den har nemlig sine Nullitetserklæringer, hvorved et *bestaaende Ægteskab kan opløses* af Hensyn til forbudne Grader, der ofte udfindes med stor Sophistik,

*) S. 51.

**) S. 55.

eller paa Grund af en eller anden Irregularitet ved Vielsens Formaliteter, hvilke Nullitetserklæringer ofte ere anvendte til Gunst for høitstillede Personer. Saaledes blev f. Ex. Napoleon den Førstes Ægteskab med Josephine, fordi Vielsen ikke var udført af den rette Sognepræst, erklæret for en Nullitet, for at han kunde komme til at indgaae sit nye Ægteskab.“

Her fortjene tre Paastande særlig Opmærksomhed, nemlig:

1) *Efter den katholske Kirkes Lære* kan det ægteskabelige Baand i *intet* Tilfælde løses.

2) Dog løser den *faktisk* et *bestaaende* Ægteskab af Hensyn til forbudne Grader eller paa Grund af en eller anden Irregularitet ved Vielsens Formaliteter.

3) Den har f. Ex. erklæret *Napoleon* den Førstes Ægteskab med Josephine for en Nullitet, fordi Vielsen ikke var udført af den rette Sognepræst.

Betragtes disse Paastande under Eet uden at prøve, om de ere sande eller ikke, saa opstaaer der et mørkt Billede, der nok kunde skræmme et oprigtigt, sandhedskjærligt Hjerte. Men betragtes de enkeltviis hver for sig, da opløses dette Skræmmebillede til vindig Taage. Thi alle tre Paastande ere mildest talt unøiagtige og skjæve, for ei at sige: usande og løse.

Vi skulle forsøge paa at belyse dem, den ene efter den anden, og reducere dem til deres sande Værdi.

1) Den katholske Lære om Ægteskabets Uopløselighed lyder nøie formuleret saaledes: *Et fuldbyrdet Ægteskab imellem Christne* er uopløseligt. Men ogsaa den katholske Kirke lærer, at selve det ægteskabelige Baand, ei blot det ydre Samliv, i nogle Tilfælde kan opløses.

Første Tilfælde: *Ægteskabet imellem en Christen og en Ikke-Christen* kan under visse Omstændigheder opløses. Naar Martensen siger*), at Paulus (1 Cor. 7, 15) anfører et Tilfælde, hvor Ægteskabsskilsmissen og Indgaaelse af et nyt Ægteskab er tilstedelig, da er det forsaauidt ogsaa

*) S. 52.

den katholske Opfattelse af Apostlens Ord: „Dersom en Kvinde har en vantro Mand, og det behager ham at boe hos hende, da forlade hun ham ikke. Men vil den Vantro fraskille sig, da fraskille han sig; ingen Broder eller Søster (d. e. Christen) er bunden i saadanne Ting; men Gud har kaldet os til Fred.“ De katholske Skrivtfortolkere hævde i Overensstemmelse med Martensen, at „Fraskillelse“ i denne Sammenhæng kun kan betyde en *sand og virkelig* Skilsmisse, hvorved selve *Baandet* løses. Kun forstaae de ved „vantro“ Ægtefælle ikke med M. *) „En, der ved brødefuld Selvfraskillelse og Flugt forlader den Anden og overlader denne til sig selv“, men med den af Kong Frederik den 6te autoriserede Bibeloversættelse (Kbhvn. 1872) en „ikke-christelig“ Ægtefælle. Apostlen taler altsaa efter katholsk Anskuelse om det nu meget sjældne Tilfælde, at af to ikke-døbte Ægtefæller den Ene bliver Christen, og den Anden slet ikke længere vil leve sammen med den Omvendte, eller ikke uden at søge at bringe ham til Frafald og Synd. I saa Fald kan den omvendte Part knytte et nyt ægteskabeligt Baand med en anden Christen. Det er en Dispens, givet af Apostlen paa den Herre Christus' Vegne, for at betrygge den omvendte Deel.

Martensen kunde og burde have læst det i Cap. Quanto 7. X. de divortiis (IV, 19). Eller ifald den katholske Kirkes Lovbog skulde trods Biskoppens forbausende Belæsthed være ham en forsegleet Bog, saa kunde han let have fundet det hos Bellarmin (de matr. Sacram. c. 12) eller hos Perrone (prælect. theol. de matr. c. 2. prop. 2.). Vi tør jo ikke antage, at en Polemiker af Fag tillader sig saa mange Angreb paa katholsk Lære og Lov uden at øse sit Kjendskab til dem af *katholske* Kilder. Dog hvilke Kilder han end særlig benytter sig af, ialfald eier Biskoppen en Udgave af Trienterconciliets Beslutninger, og der kunde han ogsaa have læst om et

*) S. 52.

Andet Tilfælde, hvori Ægteskabets Baand efter katholsk Lære kan løses, nemlig, at et *ikke fuldbyrdet Ægteskab imellem Christne* løses derved, at den ene Ægtefælle afægger det *høitidelige Kydskhedsløfte*.

Efterat dette allerede i det 12. og 13. Aarhundrede var udtalt af Paverne Alexander III. *) og Innocens III. **), erklæredes det af Trienterconciliet ***) som Troessætning.

Dog nok om Ægteskabets Opløselighed. Havde vi at gøre med en Journalist eller en Lægmand paa Theologiens Omraade, saa havde vi ei spildt et Ord paa en Paastand, der er skjæv og unøiagtig, men dog godt meent. Men da Ethikens Forfatter gjør Krav paa at være polemisk Theolog, og da „den christelige Ethik“ for Mange vil være Hovedkilden til deres Anskuelser og Kundskaber om katholske Ting, maatte vi i Forbigaaende fremhæve den høitanseete Forfatters Unøiagtighed.

2) Slemmere er den *anden* ovenmeldte Paastand, „at ogsaa den katholske Kirke vier Fraskilte, under en maskeret Form“, nemlig ved Hjælp af sine Nullitetserklæringer, hvorved „et bestaaende Ægteskab kan opløses af Hensyn til forbudne Grader eller en Irregularitet ved Vielsens Formaliteter, hvilke Nullitetserklæringer ofte ere anvendte til Gunst for høitstillede Personer.“

Denne Anke bliver des mere graverende, naar den sammenholdes med den første. Thi saa kommer det Hele til at lyde: Efter katholsk Lære er Ægteskabets Baand ligefrem uopløseligt, men „in praxi“ veed Kirken at lempe sig efter Forholdene, krybe for Verdens Store og see igjennem Fingre med deres Lidenskaber; thi ogsaa den katholske Kirke opløser et knyttet Baand — lige mod sine Grundsætninger, men maskerer det snildt ved Hjælp af „de forbudne Grader og Vielsens Formaliteter“.

*) Cap. Verum 2. X de convers. conj. (III, 32). cfr. Cap. Ex publico 7. evd. tit. (III, 32).

***) Cap. Ex parte 14. evd. tit. III, 32).

****) Sess. 24. can. 6. de matr.

Nei nei! Saaledes forholder Sagen sig langt fra ikke. Hvor intet Baand er knyttet, kan intet Baand opløses; men ere Brudefolkene beslægtede i forbuden Grad eller mangler en væsentlig „Formalitet“ i Vielsen, saa er slet intet Baand nogensinde bleven knyttet, de formeentlige Ægtefæller ere i Virkelighed ikke Ægtefæller, de have ved den ugyldige Vielse ikke erholdt nogensomhelst Ret ligeoverfor hverandre, og de *tør* ei blot adskilles, men det er meget mere deres hellige Pligt, at skille sig fra hverandre.

Alt dette er en ligefrem Følge af den katholske Troessætning, at Ægtevielsen er et Sacrament. Med Ægteskabets sacramentale Character staaer og falder Kirkens Ret til at opstille Ægteskabshindringer, som gjøre Contracten ugyldig. Dog da dette Lærestykke før allerede to Gange er behandlet af os*), fatte vi os her meget kort. Den katholske Lære er altsaa følgende:

Ægtecontracten er af Christus bleven ophøiet til et Sacrament og som saadant betroet Kirken ligesom de øvrige Sacramenter, for at Kirken, og ikke Staten skal have Tilsyn med samme. Da Almeenvellet fordrer, at der opstilles Ægteskabshindringer (d. e. Betingelser for Ægtecontractens Gyldighed) foruden de faa, Naturloven har opstillet, saa har den kirkelige Lovgivning opstillet for sine Undersaatter som saadanne: Slægtskab og Svogerskab indtil den fjerde Grad, denne iberegnet.***) Vilde derfor nær beslægtede Personer, f. Ex. Sødskendebørn, ægte hinanden, saa vilde Ægtecontracten ei være gyldig, om de end lode sig vie af Præsten med nøie Iagttagelse af alle lovbudne Former. Et „bestaaende Ægteskab“ imellem Personer, der ere beslægtede i forbuden Grad, er altsaa en „*contradictio in adjecto*“, en Uting, ligesaavel som en firkantet Kreds; imellem disse Personer kan intet Ægteskab be-

*) Forrige Aarg. SS. 743 ff. og d. A. SS. 175 ff.

**) I første Grad beslægtede ere Sødskende; i anden, tredie eller fjerde Grad beslægtede ere de, som nedstamme fra samme Bedste-, Olde- eller Tipoldefader eller -Moder.

staae, og heller intet opløses. Biskoppen burde have sagt: et *formeentligt* Ægteskab kan og bør opløses af Hensyn til forbudne Grader. Thi opdages der senere et Slægtskabsforhold imellem formeentlige Ægtefæller, saa kan den kirkelige Dommer ikke andet end erkjende paa Fraskillelse. Om „stor Sophistik i at udfinde forbudne Grader“ kan der ei være Tale. De ere nøie bestemte. Dommerens Vilkaarlighed eller Skarpsindighed finder her intet Raaderum.

Noget lignende gjælder om; hvad M. behager at kalde „en eller anden Irregularitet ved Vielsens Formaliteter“. Sagen er den: Conciliet i Trient saae sig foranlediget til at umuliggjøre *hemmelige* Ægteskaber. Derfor har det givet den Lov, at et Ægteskab gyldigviis kun kan indgaaes for den ene af Brudefolkenes Sognepræst og to andre Vidner. Ægtecontracten er ugyldig, naar enten Sognepræsten eller en af to andre Vidner ikke ere tilstede ved Vielsen. Dog gjælder denne Lov ifølge selve Conciliets Bestemmelse kun i de Sogne, hvor den er bleven rettelig kundgjort. Opstaaer der altsaa Tvivl, om Ægteskabet imellem A. og B. er gyldigt eller ikke, paa Grund af, at den tridentinske Vielsesform ikke siges at være iagttaget af dem, saa maa der først og fremmest spørges: om Tridenterloven angaaende de hemmelige Ægteskabers Ugyldighed er rettelig kundgjort i de Sogne, hvor A. og B. som Brudefolk havde deres Bopæl.*) Og naar dette

*) Herefter kan Læseren dømme om, hvad Professor Dr. F. Nielsen skriver i „Romerkirken i det 19. Aarhundrede, Pavedømmet“ S. 127. 128 om Jerome Buonapartes Skilsmisssag: „at der blev gjort smaalige(?) Undersøgelser i Inkquisitionens og Propagandaens Archiver for at finde Svar paa det Spørgsmaal, om Tridentermødets Decret var blevet offentliggjort i Baltimore, og Resultatet blev, at man udfandt, at det ikke havde været offentliggjort i Baltimore.“ — Ja, Undersøgelser er gjorte, og det var Resultatet (cf. Synodus Baltim. 1791, Col. Lac. III, 5. a).

Men Professoren skulde ei før have fortalt, at „Bispen af

Spørgsmaal maa bejaes, opstilles to andre, nemlig: om deres Ægteskab er sluttet i Nærværelse af 3 eller 4 Vidner, og om der iblandt dem var A.' eller B.' Sognepræst (eller Biskop eller en Person, der havde faaet særlig Fuldmagt til Vielsen af Sognepræsten eller Biskoppen). Maa et af disse to Spørgsmaal nægtes, er Ægteskabet ugyldigt.

Af „*Formaliteter*“ fordres der altsaa til Contractens Gyldighed slet *ingen*, hvor Trienterloven ei er rettelig kundgjort; og hvor den er kundgjort, fordres kun de to: Sognepræstens og to andre Vidners Nærværelse! Hvor saare lidet den almindelige kirkelige Lovgivning ellers foreskriver i Henseende til Vielsens Formaliteter, kan sees af Trienterconcilets Bestemmelse*): „Ægtevielsen skal foretages i Kirkens Paasyn, idet Sognepræsten adspørger Manden og Kvinden, og, efter at have modtaget deres indbyrdes Tilsagn, enten siger: „Jeg forener Eder til Ægteskab i Navnet Faderens o. s. v.“, *eller benytter sig af en anden Formel alt efter hvert enkelt Lands vedtagne Skik*. Den almindelige Kirkelov tillader her frit Spillerum. Hvad vel den ellers saa kundskabsrige Martensen monne have tænkt sig ved „en eller anden Irregularitet ved Vielsens Formaliteter“, der ofte skal have givet Paaskud til at opløse et „bestaaende Ægteskab“?

Baltimore havde viet Vedkommende“. Thi havde Bispen af B. viet den baltimorske Kjøbmand Patersons Datter til Jerome Buonaparte, da kunde Paven umulig have faaet „Skrupler“ om Decretets Afgjørelse i Baltimore. I saa Fald havde han vidst, at en Biskop har en Sognepræsts Rettigheder og Fuldmagt i sit hele Bispedømme. Dertil behøvede han ikke at have „syslet hele sit Liv med den canoniske Lov“. Men efter Napoleons Skrivelse til Pius VII. af 24. Mai 1805 skulde det have været en fremmed, o: spansk Geistlig, der viede Brudeparret. Jfv. Brevvekslingen imellem Paven og Napoleon i Anledning af Skilsmisssagen hos „Weber, die caonichen Ehehindernisse“ etc. Freiburg, 1872. S. 190 ff., hvor vedkommende Actstykker findes i Oversættelse.

*) Sess. 24. cap. 1 de ref. matr.

Af det Sagte vil Læseren ogsaa have indseet, at Napoleons I.' Ægteskab med Josephine var *med Rette* bleven erklæret for en Nullitet, **dersom** virkelig Vielsen ikke skulde være bleven udført af den rette Sognepræst. Dog Napoleon I.' Skilsmissesag skulle vi nærmere omtale i en følgende særskilt Artikel.

(Sluttet.)

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

Ved Wilhelm Thiele.

I.

Familien Leslie til Elvertonhall.

„Fader, kjære Fader! hør dog engang, hvorledes det stormer“, raabte Blanca Leslie og lagde sin Haand paa sin Faders Skulder, som efter Middagsmaaltidet havde nedladt sig i en Lænestol og efterhaanden var indslumret.

„Hvad er der paa Færde, mit Barn?“ raabte Hr. Leslie endnu halv isøvne. „I Sandhed“, tilføjede han, da han var kommen til Besindelse igjen, og idet han lyttede opmærksomt. „Det er et skrækkeligt Veir og Natten kan blive ualmindelig stormende hen ved Kysten. Jeg ynkes over de Mennesker, som nu befinde sig paa Havet.“

„Følg dog med, Fader, paa Balconen“, svarede Pigen med stedse voxende Angst, følg engang med; Du kjender til Vind og Veir og kan, ved at see paa Havet, sige forud, om Stormen vil lægge sig!“

„Min kjære Datter“, sagde Hr. Leslie: „Du er saa angst og saa ophidset, som om Du nærrede Frygt for en Broder eller Ven ved denne Storm.“

„Og veed Du da ikke, Fader, at Johann befinder sig paa Tilbagereisen? Ak, maaskee er han allerede gaaet ombord, maaskee ligger hans Skib, førend Morgenen gryer, sønderslaaet ved vor Kyst!“

„Den kjære Gud frie os derfor“, svarede Hr. Leslie. „Imidlertid bør vi ikke forestille os Tingene værre end de maaskee i Virkeligheden ere. Det er til ingen Nytte. Saa angst, som Du nu er, har jeg aldrig før seet Dig. Gud, som hører de Ulykkeliges Nødraab, vil afvende Faren fra de Reisende. Vær derfor rolig og siig mig, hvor er Corinna?“

„Hun er for et Øieblik siden gaaet ud for at bringe Teleskopet paa Balconen i Orden. Hun er ikke mindre angst end jeg. Kom nu, Fader, og lad os engang see.“

Ved disse Ord tog Pigen sin Fader under Armen og Begge forlod Værelset for paa Balconen at see ud over Havets vilde Bølger.

Hr. Leslies Huus laae paa en Bakke ved Kysten af Nord-Carolina og var som de fleste rige Planteres Bolig i denne Egn elegant og prægtig bygget. Anden og tredie Etage var ud mod Havet forsynet med en prægtfuld Balcon, hvorfra man nød en herlig Udsigt over det majestætiske Ocean.

Da Hr. Leslie med Blanca betraadte Balconen i tredie Etage, grebes hun af Angst og Bestyrtelse; saa overvældende var det Skue, som nu frembød sig for hendes Øie.

Ingen Stjerne kunde øines paa Himlen, Firmamentet var overtrukket med uheldsvangre Skyer; fra Tid til anden foer Lynet med sit skærende Lys igjennem Luftrummet; Bølgerne bruste, pidskede af Stormvinden, som vilde Heste mod hverandre. Ikke langt fra Kysten hævede sig en farlig Klippevæg; det var imod denne at Bølgerne især stormede løs med vilde Krigsraab, og stedse brødes de af den urokkelige Klippemuurs Modstand: vide Skumringe vidnede om Kampens Heftighed, og Tordenens rystende Skrald forenede sig med de hylende Bølgers bedøvende Larm.

„Uveiret er vistnok frygteligt“, sagde Hr. Leslie, „men et Skib kan jeg opdage med Kikkerten. Du kan altsaa være rolig, Blanca; gaae imidlertid for en Forsigtigheds Skyld ind i Huset og sørg for, at alle Lysene slukkes og Vinduerne lukkes. Thi det kunde dog være muligt, at et Skib var i Nærheden; og da vilde Lyset i vor Bolig vildlede Skibsfolkene og bevæge dem til at styre mod Klippen, og de vilde da forlise med Mand og Muus.“

„Blanca udførte Faderens Befaling, og efter nogle Minuters Forløb kom hun med sin Søster tilbage til

Balconen, hvor den gamle Hr. Leslie endnu stadigt iagttog Himlen med sin Kikkert.

„Værer rolige, Børn“, sagde han, „jeg seer Intet, lad os derfor gaae ind i Huset. Jeg tør nok fordriste mig til at sige Eder, at der intet Skib er i Sigte ved vor Kyst. Eders Frygt synes at mangle al Grund, og jeg troer, at Eders angstfulde Ahnelse dennegang skuffer Eder.“

„Det give den kjære Gud“, raabte, opmandede ved disse Trøstens Ord, begge Søstrene og vendte Haand i Haand tilbage til Dagligstuen. Blanca tog atter sin Bog i Haanden og fortsatte med tilsyneladende Ro den afbrudte Læsning. Corinna derimod tog paa Faderens Ønske Guitaren og sang en af hans Yndlingsange.

Blanca og Corinna vare Tvillingssøstre, som saavel i Aandens ædle Egenskaber og Hjertets Godhed, som i Legemets Skjønhed syntes at kappes med hverandre. Udmærkede Blanca sig fremfor sin Søster ved et livligt Temperament, saa var hos Corinna en indtagende Elskværdighed det mere fremtrædende Charactertræk. Hendes uskyldige Munterhed udbredte en stadig og velgjørende Tilfredshed over Familiens daglige Liv. Livsglæde var derfor den særegne Velsignelse, hvormed Himlen begunstigede denne Familie, og Tungsindighed forekom dem alle som en Utaknemmelighed, der vilde staae i Modstrid med den guddommelige Kjærlighed og Godhed. Pigerne bekjendte sig til den protestantiske Religion, uden dog at høre til et bestemt Religionssamfund, og, ihvorvel de elskede baade Gud og deres Medmennesker, saa følte de dog en vis Modbydelighed for den katholske Religion og dens Bekjendere. Familiens Hoved, Hr. Leslie, var en alvorlig Mand, hvis gennemtrængende Forstand gjerne syslede med Religionens store Spørgsmaal. Den Forvirring, som han havde fundet hos de forskjellige protestantiske Secter, modnede hos ham den Beslutning, ikke at slutte sig til noget af de ham bekjendte protestantiske Samfund, og derfor havde han dannet sig sin egen Religion, som udelukkende bestod i Udøvelsen af Kjærlighedsgjæringer mod Næsten og i Troen paa den treenige Gud, som var bleven aabenbaret ved Gudmennesket Jesus Christus. Han havde ogsaa indprentet sine Døttre denne Grundsætning, og i Efterlevelsen af disse Grundsætninger bestod Familien Leslie's Religion, hvis man ellers kan betegne en saadan Anskuelse om Livet og Livets Pligter med Navnet Religion.

Efterat Corinna havde sunget sin Sang til Ende, reiste Blanca sig og ytrede det Ønske, at synge Noget af Mozarts Requiem, ifald Corinna vilde accompagnere hende paa Pianoet, „dersom Du, kjære Fader“, tilføiede hun, „ikke finder det altfor alvorligt“.

„Ingenlunde, mit Barn; det er ingen Alvor, som skader vort Gemyt. Tilvisse, de ophøiede, alvorlige Toner opløfte os til Himlen; de lutre vor Sjæl og gjøre den mere modtagelig for ædle Indtryk og virkelige Glæder.“

Gribende bruste Tonerne af den berømte Mesters Svanesang. Den ophøiede Melodi lod dem glemme den tredobbelte Vee af det stormende Hav, af Angsten for Skibbrud og Død og Alt, hvad der kan pine Hjertet, medens de i beundrende Henrykkelse lyttede til den døende Mozarts hemmelighedsfulde og trøstende Toner.

Men pludseligt bleve de revne ud af deres Drømmerier ved et Kanonskud. De opskræmmede Piger betragtede deres Faders blege Ansigt; men næppe fik de Tid til ved Ord at give deres Overraskelse Udtryk, førend allerede et andet Skud drøede og ingen Tvivl efterlod om, at det kom fra Havets Kyst.

„Disse Kanonskud bringe en sørgelig Efterretning“, sagde Hr. Leslie. „Eders Frygt synes at have været altfor vel grundet. Øieblikkeligt vil jeg tage tyve af mine stærkeste Folk og see, om vi kunne bringe de Skibbrudne nogen Hjælp.“

Hr. Leslie kastede hurtigt sin Kappe over Skuldrene og forlod Værelset for at bringe sit menneskevenlige Forsæt til Udførelse og erfare noget om den skrækkelige Ulykke.

Stormen havde endnu ikke tabt noget af sin Voldsomhed. Lynildens gjentagne Opflammen og de skummende Bølgers phosphorfarvede Lys, det forliste Skib, som blev kastet mod Klippen og den uhyggelige Tanke om, at maaskee dette Øieblik berøvede mange Mennesker Livet, alt dette vakte den inderligste Medfølelse hos begge Pigerne, og det saa meget mere, som den uafbrudt frembrydende Lynstraale oplyste Skibet saaledes, at de ganske nøie kunde skjælne Matroserne og Grupper af Børn og Kvinder, som med angstfulde Skrig og i usigelig Fortvivlelse udstrakte Hænderne mod hverandre.

„Frels dem, o Gud, frels dem! Lad ikke saa mange Mennesker synke i Havets Afgrund for vore Øine!“ Saaledes jamrede de to Søstre som med een Mund og faldt paa Knæ, idet de opløftede deres Hænder mod Himlen.

Atter hørtes et Kanonskud, og Søstrene saae en med Mennesker opfyldt Baad; en Lynstraale skød frem fra den overtrukne Himmel og oplyste den uheldsvangre Klippe, paa hvilken Skibet var knust. — Fartøiet sank; forsvundet var det for stedse i Dybet, og kun nogle faa Bjælker bevægede sig endnu frem og tilbage. Bortgynget var det i den vildtskummende Bølgedands — og saa mange Menneskehjerner, som endnu kort iforveien vare opfyldte med Angst og Haab, havde ophørt at banke. Et gennemtrængende Smertens- og Rædselsskrik undslap ved dette Skue Blancas Bryst og halvt bevidstløs sank hun i sin Søsters Arme.

„Blanca, kjære Blanca! Lad os haabe og fatte Mod! Gud, som tillod denne Ulykke, veed bedre end vi, hvad der er gavnligt for saa mange Mennesker.“

Efter nogle Øieblikke kom Blanca efterhaanden til sig selv igjen.

„O Gud“, udbrød hun, „hav Forbarmelse med saa mange af Dine Skabningers Sjæle. Tænk i Din Barmhertighed ikke paa de Synder, som de have begaaet imod Dig. Gid deres Bønner, deres Angsttaarer, deres angstfulde Suk og deres Dødskamp maae blive optegnede i Livets Bog! Tænk ikke paa deres Brøde, men vær disse arme Syndere naadig!“

Med stor Forundring hørte Corinna sin Søsters Bøn, thi Tanken om at bede for de Afdøde var noget Paafaldende for hende. Og ihvorvel denne Tillid til Gud og denne medlidende Kjærlighed meget vel samstemmede med hendes Følelse og hendes høimodige Hjerte, saa fandt hun dog alligevel sin Søsters Bøn saa overraskende, at hun slet ikke vidste at vurdere Betydningen af disse Blancas Hjerteudgydelser.

„Lad os haabe, min Søster, at disse Stakler fra dette Livs Storme ere indgaaede til en evig Saligheds usigelige Glæder“, sagde Corinna i en alvorlig Tone. „Denne Tillid, og det at nære dette Ønske, er det Eneste, som vi kunne gjøre for de Afdøde.“

„Tilvisse, dette kunne vi. Men sikkert har Gud i sin høimodige og ømme Kjærlighed til Mennesket ogsaa skabt et Sted, som er bestemt til dem, der vel elskede ham paa Jorden, men ikke vare saa rene og lydeløse, at de kunde møde for ham, for hvem selv den rene Seraph ikke er lydeløs.“

„Jeg troer, at de Mennesker, som levede i Mittel-

alderens Mørke, engang have optaget den Mening, Du nu ytrer, i deres Troesbekjendelse“, svarede Corinna.

„Om saa var, da var vist en saadan Troessætning et Lys i Mørket“, bemærkede Blanca med Ild; „thi det at kunne bede for de Afdøde, synes mig at være en trøstefuld og hellig Lære.“

„Fader har hverken til mig eller til Dig nogensinde talt om en saadan Lære, skjøndt han dog lærte os Alt, hvad der kunde tjene til vor Lykke.“

„Du har Ret“, svarede Blanca og hensank i Eftertanke, som om hun vilde undvige den Kamp, som forberedte sig i hendes Hjerte.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. 89 Ærkebiskopper og Biskopper, med Cardinal-Ærkebiskoppen Apuzzo af Capua i Spidsen, have offentligt protesteret imod Civilægteskabets Lov, som de italienske Kamre have vedtaget, og rettet en Petition til Kong Umberto med Bøn om at nægte Loven den kongelige Stadfæstelse.

„Osservatore Romano“ offentliggjør følgende Testamente af Astronomen P. Secchi af 12. October 1874: „Da Liv og Død staae i den naadige Guds Haand og jeg ikke veed, hvornaar det vil behage den guddommelige Majestæt at kalde mig bort, saa har jeg, omendskjønt jeg for Øieblikket er i Besiddelse af en taalelig Sundhed, besluttet, ved denne min egenhændige Skrivelse at tilkjendegive min sidste Villie for derved at forhindre Ubehageligheder og Overilelser i mit Livs sidste Timer. Jeg erklærer derfor, at jeg indsætter til Arving af alt dette, som tilhører mig: Huusmøbler, astronomiske og physicalske Instrumenter, Bøger, Penge og hvadsomhelst i min Dødsstund findes hos mig, den høiærværdige Don Caspar Stanislaus Grev Moreni Ferrari, som stedse har været min Stalbroder og Ven i mine Levedage. De to Ordener af Æreslegionen og den gyldne Rose af Brasilien skulle, den første ved den h. Aloysius af Gonzagas Alter i den

h. Ignatius' Kirke, den anden ved den h. Ignatius' Grav i Kirken al Gesù ophænges til et Minde om min Kjærlighed til begge disse Helgener, for at de, om jeg end har været deres uværdige Søn og Stalbroder, naadigen ville tilgive mine Forseelser og hjælpe mig til snarest at slippe ud af Skærsildens Luer i det andet Liv.

Givet og skrevet paa mit Værelse som Directeur for det romerske Collegiums Observatorium, den 12. October 1874. P. Angelo Secchi af Jesu Selskab.“

Og desuagtet kommer nu den italienske Regering og berøver P. Ferrari hans retmæssige Arv! Stemmer det med det 7. Guds Bud?

Bern. Det synes, at Gammelkatholikerne i Schweits ikke længere agte at udgive sig for „Katholiker“. Om det nu er en Følge af fornuftige Folks Protester imod, at man skal have Lov til at kalde sig „Katholik“, skjøndt man vægrer sig ved at adlyde det af Christus indsatte Overhoved for den ene sande Kirke, den romerske Pave, eller om det kun skeer i Haab om, at Protestanterne saaledes ved Penge-Understøttelser ville hjælpe til at afstive de paa Morads byggede Mure, skulle vi her ikke undersøge. Nok er det, at den gammelkatholske „Biskop“ Herzog har meddeelt sine Geistlige, at de anglicanske Prælater have lovet at ville understøtte de gammelkatholske Menigheder i Schweits med betydelige aarlige Pengesummer.

Bonn. Som bekjendt har den preussiske Regering, som ved Contracter har forpligtet sig til ved det herv. paritetiske Universitet at ansætte katholske Theologiprofessorer, der ere stadfæstede af Ærkebiskoppen af Cöln, ansat tre gammelkatholske Professorer, det vil sige Folk, der ere faldne fra den katholske Kirke. Denne den preussiske Regerings berømte Retfærdighed bærer herlige Resultater. De stakkels frafaldne Professorer have for de mange tusinde Mark, de faae af Staten i Gage, at undervise een Student, der er gift og opholder sig her for Studeringens Skyld og synes at være situøret saaledes, at han kan leve meget behageligt med Kone og Børn af Stipendierne, han faaer; thi egen Formue har denne gammelkatholske Student ikke.

Nordamerica. Den 25. Mai var New-York Vidne til en imponerende Festlighed, idet den h. Patritius' Kathedralkirke paa denne Dag blev indviet af Ærkebiskoppen Cardinal Mac Closkey, der assisteredes af 8 Ærke-

biskopper, 19 Biskopper og 400 Præster. To Sangerchor hvert paa 100 Stemmer og et fuldt Orchester af Stryge- og Blæseinstrumenter havde overtaget den musikalske Deel, og mange tusinde Mennesker fyldte den imponerende Pragtbygning. Kathedralen, til hvilken Grundstenen blev lagt i Aaret 1858, er ifølge „Chroniqueur“ den største Kirke paa det americanske Continent; den er 334 Fod lang, 174 Fod bred, og de tvende Taarne have 334 Fods Høide. Den er opført i det 13. Aarhundredes Stil, og ligesom Kathedralen i Mailand helt af hvidt Marmor og prydet ligesaa rigt som denne. Omkostningerne beløbe sig til 4,600,000 Dollars (omtrent 18 Mill. Kroner), som for en stor Deel ere indkomne ved smaa Bidrag fra fattige Katholiker og især fra den tjenende Classe i New-York; et glædeligt Beviis paa Katholikernes Offervillighed, og tillige paa Katholicismens Udbredelse, idet omtrent den 4de Deel af Befolkningen hører til den katholske Kirke. — Domkirken har 2,600 Siddepladser og rummer omtrent 12,000 Mennesker, naar Staapladserne ere besatte. Hovedalteret, der heelt er af carrarisk Marmor, har alene kostet 100,000 Dollars og er forfærdiget i Italien.

— Missionærerne i Arkansas synes at være udsatte for en vedvarende Forfølgelse. Efterat man for ikke lang Tid siden havde sat Ild paa deres Collegium, som for en stor Deel nedbrændte, lod de holde Vagt hver Nat; men Natten fra Skjærtorsdag til Langfredag havde man undladt at gjøre det i den Tro, at Tidens Hellighed skulde skræmme Forbryderne tilbage. Men netop i denne Nat nedbrændtes Staldbygningen og Vognremisserne ganske, saa at de tyve Heste, som Stationen besidder, kun med Besvær bleve frelste. Brandstifterne havde ikke sparet paa Petroleum og paa Grund heraf stode Bygningerne i et Nu i Luer.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 13. Juli. 6. Søndag efter Pintse. (3. Kvartalscollect af Peterspengen.) — 14. M. Bonaventura, Kirkelærer. 15. Ti. Apostlenes Deling. 16. O. Carmel-Skapularfest. 17. To. Alexius, Bekj. 18. F. Camillus af Lellis, Bekj. og Ordenst. 19. L. Vincents af Paul, Bekj. og Ordensstifter.

Søndagen d. 20. Juli. 7. Søndag efter Pintse. Hieronymus Æmiliani, Bekj.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
 Kronprindsessegade 42.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
 Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars
 Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas
 Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 (Tirsdag, Torsdag og Løverdags) stille Messe
 i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 (Mandag, Onsdag og Fredag) stille Messe i
 Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
 Kronprindsessegade 42.
 „ 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.
 I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Und-
 tagelse af fra Kl. 1—4.

NB. Søndag Aften Kl. 8 Andagt til den h. Aloysius i
 Jesu Hjertes Capel.

Bekjendtgjørelser.

Den katholske Syge- og Ligkasse afholder sin aarlige Generalforsamling Tirsdagen d. 22. Juli, Kl. 8½ Aften i Forstanderskabets Forsamlingsværelse i Sct. Anagarii Kirkebygning. Regnskabet fremlægges. Valg af Formand og 1 Revisor.

J. C. Jørgensen,
 f. T. Secretair.

Skolen ved Sct. Knuds Capel.

Den mundtlige Examen vil blive afholdt Mandagen d. 14. Juli. Til at overvære den, indbydes herved Elevernes Forældre samt Enhver, som interesserer sig for Skolen.

Saafrømt nye Elever ønskes optagne efter Sommerferien, udbeder jeg mig saavidt muligt Meddelelse derom før sammes Begyndelse.
 Ferd. Heiden.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 29.

Søndagen den 20de Juli.

1879

Indhold: Napoleon I.' Ægteskabsskilsmissen. Kirkelige Efterretninger: Kjøbenhavn, Ordrup, America.

Napoleon I.' Ægteskabsskilsmissen.

(Siuttet.)

Det staaer tilbage at drøfte den sidste af Biskop Martensens ovenanførte tre Paastandø om Ægteskabsskilsmissen i den katholske Kirke. „Den“, siger han*), „har sine Nullitetserklæringer, hvilke ofte ere anvendte til Gunst for høitstillede Personer. Saaledes blev f. Ex. Napoleon den Førstes Ægteskab med Josephine, fordi Vielsen ikke var udført af den rette Sognepræst, erklæret for en Nullitet, for at han kunde komme til at indgaae sit nye Ægteskab.“

Vort Svar er i faa Ord: Napoleons Ægteskab blev rigtignok erklæret for en Nullitet, men *ikke af den katholske Kirke*, d. e. ikke af en Dommer, som efter Kirkeloven vilde have været berettiget til en Kjendelse i denne Sag.

Det er indlysende, at *Kirken ikke* kan gjøres ansvarlig for *Alt*, hvad en Kirkens Tjener, en Biskop eller Præst,

*) III, S. 55.

gjør, men kun er ansvarlig for, hvad Biskoppen eller Præsten gjør *efter Kirkeloven i Medfør af sit Embede*. Men hvad en Kirkens Tjener gjør *uden at være bemyndiget dertil af Kirken* kan *Kirken ikke* siges at gjøre.

Dreier det sig altsaa, som i det paagjældende Tilfælde, om en Retskjendelse, afsagt af en kirkelig Dommer, saa er det første Spørgsmaal, om Dommeren er **competent**, og, ifald dette maa bejaes, er det andet, om den competente Dommer har dømt efter de kirkelige Retsbestemmelser. Hvad nu Napoleons Skilsmissesag angaaer, maa det første Spørgsmaal *benægtes* og kan det andet i det mindste betvivles.

Dommeren var ei competent. Thi Processen blev ført og Nullitetserklæringen blev given af Domstolen i Paris, medens efter virkelig Ret Sagen henhørte umiddelbart under *Pavens* Domstol. Og da Kirkeloven*) bestemmer, at i en Skilsmissesag skulle, for at Kjendelsen kan faae Retskraft, to Instanser afsige overensstemmende Dom, saa fungerede den selvsamme ærkebiskoppelige Stol som to Instanser, først som biskoppelig Ret, saa som Metropolitanret, hvad der med Grund kan betvivles at være lovligt.***) Dog vi lægge særlig Vægt paa det første, *Domstolens Incompetens*.

Opstaaer der nemlig Tvivl om et katholsk Ægteskabs Gyldighed, saa er i Almindelighed rigtignok Biskoppen Dommer i første Instans. Men dreier det sig om en *Souveræns* Ægteskab, da er det efter kirkelig Skik og Brug *kun Paven*, ikke en af Landets Biskopper, der kan give en retsgyldig Kjendelse. Grunden hertil er indlysende: Landets Biskopper vilde jo altid være mere eller mindre udsatte for den Fare at lade sig paavirke af Landsherrens Villie og Ønsker. En souveræn Fyrstes Sag kan trygt kun dømmes af den souveræne Pave.

*) Pave Benedict XIV.' Constit.: Dei miseratione.

***) Den franske Canonist Craison siger om en saadan Appellation, at den synes at være ufornuftig og i Modstrid med Kirkens almindelige Skik. „Manuale totius juris canonici“ 664.

Denne Grundsætning er almindelig anerkjendt. „En varig Skik“, siger Henrion*), „en Skik, der hviler paa meget solide Grunde, havde indtil den Tid (Aar 1810) forbeholdt Paven det Slags Retssager. Det var blevet fastholdt, at de kunde blive Kilde til store Uordener, hvis en Landsfyrste vilde misbruge sin Autoritet over sine egne Undersaatter for med Magt at fremtvinge saadanne Afgjørelser, som han kunde ønske at faae; derfor ere Sager af saa stor Vigtighed udelukkende blevne forbeholdte en høiere, mere uafhængig Myndighed. Denne Grundsætning havde altid været fulgt i Kirken, og netop den franske Historie frembyder flere Exempler herpaa.“

Saadanne Exempler anføres af Craisson, der selv er Franskmand og derfor i den paagjældende Sag en saa meget desto vederhæftigere Hjemmelsmand. I sin Haandbog over den hele Kirkeret (Nr. 694) skriver han: „Alle saakaldte vigtigere Sager (causae majores) ere Paven forbeholdte, hvad der er en Selvfølge af hans Primat. Leo X. Concordat (med den franske Konge *Frants I.*) omtaler disse; og selve de franske Biskopper tilstaae i deres Skrivelse til Innocents X., at de maae forbeholdes den apostoliske Stol.***) Som saadanne maa ansees alle Spørgsmaal, der vedrøre Tro og Dogme, Biskoppernes Indsættelse, Forflyttelse og Afsættelse, Dommen om Ægteskabets Gyldighed og Opløsning, naar der handles om høiere fyrstelige Personer (de principibus sublimioribus); og dette blev ogsaa tidligere i Frankrig anerkjendt og iagttaget, da det dreiede sig om Ægteskabsskilsmisse imellem Ludvig XII. og Johanna, og imellem Henrik IV. og Margaretha af Valois. Det vilde været ønskeligt, at det ogsaa var blevet iagttaget ved Opløsningen af Napoleon I.' Ægteskab med Josephine Tascher i 1810.“ Saaledes den franske Canonist.

*) Storia universale della Chiesa, libro centesimo.

**) Majores causas ad Sedem Apostolicam referre solemniter ecclesie mos est.

De kirkeligsindede Cardinaler ansaae det ei blot for ønskeligt, men troede for deres Part at maatte hævde Kirkens Skik og Pavens Rettigheder for enhver Priis, om det end skulde komme til at koste dem de største Offre. Alle de Cardinaler, der opholdt sig i Paris, og hvis Helbred tillod dem at forlade deres Boliger, vare budne baade til den civile og til den kirkelige Vielse af Napoleons nye Ægteskab med Marie Louise. De mødte Alle til Modtagelsen af den nye Kaiserinde i Saint-Cloud d. 31. Marts. Men de Tretten (Cardinaler) holdt sig borte baade fra Civilacten*) sammesteds den 1. April og fra den kirkelige Vielse i Tuilerierne den følgende Dag. Kaiseren ahnede strax, af hvad Grund de vare udeblevne. De skulde faae hans Vrede at føle i fuldt Maal. De bleve udelukkede fra Hoffet; de forbødes at bære deres Purpurdragt, Cardinalværdighedens Særkjende, saa der nu gaves to Slags Cardinaler, „sorte“ og „røde“. De sorte bleve desuden forholdte den Pension, der før var betalt dem som Vederlag for de Indkomster, man havde berøvet dem.

Men de faldt ikke tilføie; deres Mod knækkedes ikke. Rammede af den kaiserlige Unaade, afgave de den værdige Erklæring: at deres Udeblivelse havde sin Grund ene og alene i, at der ved Erklæringen af det første Ægteskabs Ugyldighed ikke var taget Hensyn til Paven. Forresten havde de aldrig tænkt paa enten at opkaste sig selv til Dommere eller paa at tvivle om, at Skilsmissen var gyldig, og det andet Ægteskab retmæssigt, eller paa at fremkalde Tvivl om de tilkommende Børns Ret til Thronfølgen.

Det kaiserlige Svar paa denne maadeholdne Erklæring,

*) Saaledes Card. Hergenröther og Prof. F. Nielsen S. 154. Efter Gams og Henrion gave alle Cardinalerne ogsaa Møde til den civile Vielse og de Tretten udebleve kun fra den kirkelige. Men disse Forfattere forvexle uidentivl Brudens Modtagelse med Civilægteskabet, hvad der var des lettere, da begge disse Høitideligheder fandt Sted i Saint-Cloud, den ene Dagen efter den anden.

som Sanvittigheden havde dicteret dem, var, at de alle bleve forviste fra Paris, nemlig: Mattei og Pignatelli til Rhétel, La Somaglia og Scotti til Mézières, Saluzzo og Galeffi først til Sedan, saa til Charleville, Brancadoro og Consalvi til Rheims, Luigi Ruffo og Litta til Saint-Quentin, Di Pitro samt Opizzoni og Gabrielle til Semur. De maatte leve for største Delen af milde Gaver, der rakes dem af medlidende og høimodige Sjæle som Almisse, idet der foranstaltedes Samlinger til deres Underhold.

Altsaa disse kirkeligsindede Mænd saae i Maaden, hvorpaa Skismissexprocessen var ført, et saa aabenbart Brud paa Pavestolens Rettigheder, at de hellere vilde bære den kaiserlige Unaade og finde sig i at blive „decardinaliserede“ og internerede end give sig Skin af at godkjende Ulovligheden. Intet Offer var dem for stort, da det gjaldt om at bevidne Alverden, at den „selvgjorte Domstol“*) *ei* var *competent* og Kjendelsen derfor ialfald *formelt* lovstridig.

Denne formelle Lovstridighed var dem nok til at vægre sig ved paa nogensomhelst Maade at godkjende Dommen. Den er ogsaa for Historien tilstrækkelig til at frikjende *Kirken* for Alt, hvad Mænd i kirkelige Værdighedsposter men uden christelig Aand og i Modstrid med de kirkelige Love have gjort.

Om Kjendelsen var *materielt* lovlig, d. e. om Napoleons Ægteskab med Josephine virkelig aldrig havde været gyldigt efter Kirkeretten, det kunde Cardinalerne gjerne lade staae hen, og vi med dem. Vi kunne ikkun sige saa meget: Vare Forholdene virkelig saadanne, som Dommen forudsatte dem at være, da var det formeentlige Ægteskab ugyldigt af mere end een Grund, da havde der nemlig ved Ægtevielsen manglet 1) en bemyndiget Præst, 2) de to af Trienterconciliet fordrede Vidner og 3) fra Napoleons Side endog den oprigtige Villie at knytte et ægteskabeligt Baand.

*) Et Udtryk, som F. Nielsen, Pavedømmet S. 149, bruger og vi, efter de ovenfor givne nærmere Oplysninger, gjerne adoptere.

Napoleon havde nemlig ladet sig ægtevie Natten før sin Kaiserkrøning den 2. December 1804 i Tuileriernes Capel. Hans geistlige Onkel, Cardinal *Fesch*, havde af Paven faaet Bemyndigelse til at ægtevie Kaiserparret uden at iagttage visse Former. *Fesch* erkærede senere for Retten, at han havde anseet Dispensen for tilstrækkelig til at han selv kunde fungere i Sognepræstens Sted og undvære de to andre Vidner. Anderledes dømte Retten. I den første Instantses Dom heder det: „Thi kjendes for Ret, at Ægteskabet imellem Deres Majestæter Kaiser og Konge Napoleon og Kaiserinde og Dronning Josephine maa ansees for ugyldig indgaaet og for en Nullitet quoad foedus, og det paa Grund af at parochus proprius (den retmæssige Sognepræst) og de to af Trienterconciliet og ved Ordonnantserne foreskrevne Vidner manglede.“*)

Desuden skal Brudgommens Indvilgelse have manglet. Talleyrand, Berthier og Duroc aflagde for Retten det Vidnesbyrd, at Napoleon havde gjentagne Gange ytret, at „han havde anseet Ægtevielsen før Kroningen kun for en blot og bar Cæremoni, som han nok vilde finde sig i, men kun for at berolige Josephines og Pavens Samvittighed. Det var nemlig allerede dengang hans afgjorte Hensigt ikke at fuldstændiggjøre(?) sin Forbindelse med Kaiserinden; thi han havde desværre Vished om, snart at see sig nødsaget til i Kaiserdømmets Interesse at skille sig fra hende“. Thiers føjer til: „Vidnernes Udsagn anførte enkelte Omstændigheder, der ikke tillade nogen Tvivl om denne Sag.“**) Den første Instans (den biskoppelige Official) havde navnlig støttet sig til den første Mangel; den anden Instans (den ærkebiskoppelige Official) grundede sin Dom især paa den anden. Om med Rette,

*) Weber, die canonischen Ehelindernisse etc S. 185 ff. — Gams, Geschichte der Kirche Christi etc. II, S. 307. — Adolf Thiers, Geschichte des Consulates u. des Kaiserreiches. Leipzig 1857. III, S. 501.

**) Jvf. foruden Thiers, F. Nielsen S. 149.

— det er et aabent Spørgsmaal og kan gjerne vedblive at være det. Thi, hvordan end Sagen forholder sig, i intet Tilfælde kan det siges, at *Kirken* „har erklæret Napoleons Ægteskab for en Nullitet, for at han kunde komme til at indgaae sit nye Ægteskab“. Heller ikke kan altsaa hans Skilsmisse anføres som Beviis paa, at Kirkens Nullitetserklæringer „ofte ere anvendte til Gunst for høitstillede Personer“.

Og andre Beviser kommer Biskop Martensen ikke frem med, skjøndt den dristige Anke, at Kirken *ofte* havde offret sit Dogma om Baandets Uopløselighed, for at føie høitstillede Personers Egoisme, vilde fordre en *fyldig* Beviisførelse ved *mange* Exempler.

Exemplificationen paa Napoleons Skilsmisse er saa uheldig, som den kunde være. Pave *Pius VII.*, den Mand, som Martensens Sigtelse, hvis den var begrundet, vilde ramme, var en saa ædel og fast Character, at Napoleon ei engang vovede at henvende sig til ham, men indskød sin Sag strax under en selvgjort Domstol, uagtet denne var sig sin Incompetence bevidst og troede i selve sin Dom at maatte retfærdiggjøre sin Færd med, at det dengang var saa vanskeligt at henvende sig til Paven. *Pius VII.*' apostoliske Fasthed og Frimodighed havde Napoleon allerede før faaet Leilighed til at overbevise sig om. Fem Aar tidligere, da han ønskede sin Broder Jerome's Ægteskab løst, skrev *Pius* til ham: „Vilde Vi usurpere (anmasse) Os en Myndighed, som Vi ikke have, saa vilde Vi gjøre Os skyldige i den afskyeligste Misbrug af Vort hellige Embede for Guds Domstol og den hele Kirke. Deres Majestæt vilde i Deres Retfærdighed ikke bifalde, at Vi afsagde en Kjendelse, der var i Modstrid med Vor Samvittigheds Fordring og Kirkens uforanderlige Grundsatninger.“ Minder dette ikke om det apostoliske Ord: Dømmer selv, om det vilde være ret for Gud, at adlyde Mennesker mere end Gud?

Just paa samme Tid, da Napoleon arbeidede paa at faae sit Ægteskab erklæret for en Nullitet, beviste *Pius*

VII. som Fange i Savona, at han vidste at ofre Alt, undtagen sin Samvittighed. „Napoleon“, siger Nielsen*), „havde befalet, at der skulde udbetales ham 100,000 Frcs. om Maaneden, og at der skulde stilles Heste og Vogne til hans Raadighed. Pius vægrede sig imidlertid ved at modtage Nogetsomhelst. Han levede aldeles som Asket; en Smule Grønt og lidt Fisk var hans eneste Spise. Han gik ikke ud, men holdt hver Dag Messe i sit lille Privatcapel, og der traf hans Tjener ham ofte i Bøn for ham, der før var Kirkens Værn, men nu dens Undertrykker. Imidlertid sørgede han ogsaa for at opfylde de Pligter, der paahvilede ham som Pave, saa godt det under disse Forhold lod sig gjøre. Han havde ikke Tilladelse til at have sin Secretær hos sig, men han maatte som Skriver bruge en af sine Tjenere, der havde en nogenlunde læselig Haand. Det var ham tilladt at modtage Breve, men disse bleve først sendte til Biskoppen af Savona, og hos ham aabnede og læste af Generalen og Præfecten der i Staden, for at Napoleon kunde holde Øie med hans Brevvexling.“ Minder det ei om Apostlene i Fængslet, der glædedes over at være agtede værdige til at lide Forhaanelser for Guds Skyld?

Og en Kirke, der endnu efter 1800 Aars Bestaaen viser i sit Overhoved og sine fornemste Lemmer (Cardinalerne) en i Sandhed apostolisk Offerfreidighed, skulde ofte have givet Slip paa sit ubøielige Dogmas Fordringer til Gunst for høitstillede Personer! Og det skulde vi troe paa en blot Forsikring uden nogetsomhelst videre Beviis?

Biskoppens Læsere have forhaabenlig ikke glemt den danske Prindsesse Ingeborgs verdenshistoriske Suk: Mala Francia! *Roma! Roma!* P.

*) S. 157.

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Paa Foranstaltning af en unævnt Velgjører blev der i Sct. Andreas Kirken paa Ordrupshøj afholdt en høitidelig Sjælemesse for den paa en saa ynkelig Maade myrdede Kaiserprinds Napoleon Tirsdagen d. 8. Juli. Det overordenlig talrige Publicum, der overværede denne Høitidelighed, aflagde ogsaa ved sin værdige Holdning under hele Gudstjenesten Vidnesbyrd om den smertefulde og oprigtige Deeltagelse, som den unge Fyrstes tragiske Endeligt har fundet hertillands, hvor saa Mange have havt Leilighed til at see Prindsen medens han ifjor Sommer gjorde et Besøg ved det herv. kongelige Hof. Den solideste Trøst ved denne sørgelige Katastrofe finde vi forøvrigt i den velbegrundede Overbeviisning, at den unge Kaiserprinds fremfor Alt var en trofast Søn af den h. Kirke. Som saadan saae vi ham under sit Ophold her i Hovedstaden opfylde sin religiøse Pligt i Sct. Ansarii Kirke offentligt og opbyggeligt, men uden Ostentation; som saadan forberedte han sig til sin skjæbnesvangre africanske Reise ved andægtig Annammelse af Bodens og Alterets h. Sacramenter i den lille katholske Kirke i Chislehurst; som saadan havde han udtrykkelig erklæret at ville døe, idet han i sit Testamente af 26. Februar d. A. under Nr. 1 havde skrevet: „Jeg dør i den katholske, apostolske og romerske Tro, i hvilken jeg er født.“ Dette hans ædle og dybt religiøse Sindelag havde blandt Andet ogsaa erholdt et utvetydigt Udtryk i en lille haandskrevne Bøn, som efter hans Død blev funden blandt hans Papirer og af hvilken vi her meddele et Par af de meest characteristiske Steder: „Min Gud, jeg giver Dig mit Hjerte; giv Du mig en levende Tro. Uden denne gives der ingen hjertelige Bønner, og Bønnen er en Trang for min Sjæl. Jeg beder Dig ikke om at fjerne de Hindringer, som reise sig paa min Vandring, men jeg beder kun om, at Du vil tillade mig at overvinde dem. Jeg beder ikke om, at Du vil afvæbne mine Fjender, men at Du vil hjælpe mig med, at jeg kan overvinde mig selv. Værdiges, o Gud, at høre mine Bønner; lad mig altid beholde dem kjære, som jeg elsker; forund dem lykkelige Dage! – Dersom Du kun vil udøse en bestemt Sum af Glæder over denne Jord, da tag, o Gud, den mig tilfaldende

Andeel, og udøs den over de Værdigste — og gid, de Værdigste maae være mine Venner! Fordrer Du Gjengæld for Menneskenes Synder, da straf mig! . . . Jeg, min Gud, forlanger ingen Lykke; jeg flyer den; fjern den fra min Vei. Glæde kan jeg kun finde ved at glemme det Skete . . . Den eneste Tilfredsstillelse jeg søger, er Noget, som varer evigt, — den, som den rolige Samvittighed giver. O min Gud, lad mig altid see klart hvad min Pligt byder, og forund mig Kraft til at opfylde den ved enhver Leilighed. Ved mit Livs Endeligt ønsker jeg at kunne see tilbage paa min Fortid uden Frygt, saa at dens Minde ikke bliver mig en Bebreidelse; da vil jeg være lykkelig.“ — Tilvisse, et ophøiet, ægte christeligt Sindelag! Hvo veed, om „Kaiserthronens“ Glands og Glimmer ikke vilde have fordunklet det! Hvo veed, om ikke Guds Viisdom og Godhed netop derfor har „hastet med at tage ham bort fra Ondskabs Midte, for at ikke Ondskab skulde omskifte hans Sindelag, Svig ei skulde bedrage hans Sjæl“? — I det Følgende aftrykke vi her endnu ordret en Beretning om de Indtryk, som en ikke-katholsk Deeltager i ovenmeldte Sørgehøitid har medbragt fra sit Besøg paa Ordrupshøi og som han har meddeelt i et herv. politisk Dagblad, „Dags-Avisen“ Nr. 226. Den lyder saaledes:

„Fra den statelige Collegiebygning (i Ordrup) vaiede igaar Tricoloren paa halv Stang og fra et Par Smaahuse i Ordrup By skimtedes Dannebrog. Ordrups katholske Kirke feirede en Sørgefest i Anledning af Prinds Napoleons Død. Den lille, men kunstnerisk udstyrede Sct. Andreas Kirke havde faaet et til Høitideligheden svarende Præg; over Alteret var bredt sort Klæde, Baggrunden dækkedes af nedhængende Sørgetæpper, Lysekronerne vare omvundue med sort Flor. Foran Alteret stod en sortbetrukken Kiste med Sølvzirater og indvævede Sølvkors; ovenpaa den laae friske Blomsterkrandse, rundtom grønne Planter og foran en nylig udsprungen Kala. Langs Chorets Vægge vare høie Laurbærtræer opstillede. Efterhaanden fyldtes det lille Rum med Mennesker; hist henne sad en ældre Dame, hvis Sørgedragt kun oplivedes af en Violbouket (Napoleonidernes Yndlingsfarve), der et Par yngre sortklædte Damer med fine, aristokratiske Træk; en gammel Bondekone gjorde Korsets Tegn og bøiede sig ydmygt for den hellige Jomfrues Billede; men de sørgeklædte vare de færreste, Størsteparten bestod af en spraglet og broget

Skare Nysgjerrige fra Ordrup By. Af Notabiliteter fra Omegnen saaes den Berlingske Familie, Professor Erslev og Redacteur Topsøe med Æreslegionens røde Baand i Knaphullet.

Præster i sorte, sølvbroderede Fløielstalarer, Lægbrødre med hvide Kapper over den violette Dragt, Kordrengene med brændende Voxlys og vellugtende Røgelsekar traadte ind; Messen og Psalmesangen begyndte. Sangen lød kraftigere og kraftigere fra det velindøvede Chor; Chordrengene svang med Iver Røgelsekarrene; det lille Rum fyldtes af en bedøvende, tung Luft; mod Vinduernes coulørte Glas brødes de varme Solstraaler. I Baggrunden skubbes og trænges Folk for at komme til at see; et Par smukke unge Piger, hvis hvide Pibekraver aftegne sig skarpt mod Sørgedragten, ligge knælende, hensunkne i dyb Andagt. Endelig lyder oppe fra Orgelct det befriende Ord, sunget af en kraftig, fuldttonende Solostemme:

Requiescat in pace!

Sørgegudstjenesten er til Ende — — —

Folk ile med at komme hjemad — det er jo Frokosttid —, hist og her knæle endnu enkelte sortklædte Damer eller vexele et Ord med Paterne; udenfor staae en 4—5 unge Mennesker med nye Studenterhuer — de ere de første Studenter, som ere blevne forberedte fra Sct. Andreascollegiet — og samtalede med deres fordums Lærere og Kammerater; lidt efter gaaer hele Selskabet ind i Collegiegaarden og vi følge med, efter at en ældre Mand, der taler correct dansk, om end med fremmed Accent, med den for Katholiker særegne Forekommenhed har tilbudt at vise os omkring i Collegiet, en anseelig toetages Bygning, hvis Façade vender ud mod Jægersborg Alle.

Collegiet, der er opført for to Aar siden, tæller for Tiden 30 Elever, der ere fordeelte i 6 Classer; Underviisningen ledes af 10 Lærere og i Sommer har 5 unge Mennesker, der havde modtaget deres Uddannelse ved Collegiet, bestaaet Artium ved den af Hr. Frisch ledede Latin- og Realskole „Lyceum“. — Alt er her praktisk og hensigtsmæssigt indrettet, overalt en for Opdragelsesanstalter sjælden Orden og Properhed; men det er ogsaa nødvendigt: paa de lysfærnerede Døre og Møbler vilde man strax stødes af en Plet, let skimte gammelt Støv.

Først træde vi ind i en rummelig og luftig Stue, hvor der spises og som med sine lyse Vægge og Møbler gjør et ret appetitvækkende Indtryk; der findes endvidere

nedenunder et lille Musikværelse med et Claveer, paa hvilket der ligger nogle Psalmenoder, Væggene ere smykkede med stærkt colorerede Helgenbilleder; et aflangt Rum forsynet med allehaande Gymnastikredskaber tjener til at styrke Legemet, naar Aanden er træt. I et stort Værelse med en Deel Skoleborde samles Eleverne for at gennemgaae Lectierne til næste Dag; i det ene Hjørne staaer et Katheder, fra hvilket en Lærer rimeligviis holder Udkig med, at Arbeidet gaaer flinkt fra Haanden; paa Væggene Helgenbilleder. Sovesalen er aldeles enestaaende i sit Slags, i hvert Fald for den, der kun kjender danske Opdragelsesanstalter som Sorø og Herlufsholm, hvor Sengene staae Side om Side saaledes, at der i den første halve Time, efter at Eleverne ere gaaede tilsens, høres en afbrudt Fnisen og Hvidsken. Sct. Andreascollegiets Sovesal ligner derimod nærmest Forhallen i romersk Badeanstalt. En bred Gang løber midt igjennem Salen, der forøvrigt ved c. 3 Alen høie Træskillerum deles i henved 30 Smaarum, som ved et Tæppe lukkes ud til Gangen. I hvert af disse Miniatursoveværelser er en Seng, de nødvendige Vaskerekvisiter, Knager osv.

Hvad der slaaer En med Forbauselse, er de fortræffelige Samlinger, som findes paa Anstalten; en naturhistorisk Samling med et stort Antal ypperlig udstoppede Dyr og Fugle, deriblandt mange indenlandske, en mindre, men smagfuldt ordnet Chonchylie- og Mineraliesamling, brogede og godt serverede Insekter; endvidere et stort Antal fysikalske Apparater, særlig skikkede som Hjælpemiddel ved Underviisningen, colorerede Afbildninger af Locomotivet, Dampumpen osv.

Fra Hovedbygningen føres vi gennem en lukket Gang til en Sidebygning, der indeholder 6 Classer, smaa, nette Værelser med Væggene smykkede af mindre heldige Helgenbilleder — specielt Jomfru Maria og Sct. Ansgarius — samt meget heldige og instructive Landkort. Naar hertil endnu føies, at der til Anstalten hører en stor og skyggefuld Have samt en rummelig Legeplads, ere de Indtryk, som vi modtog ved vort efter Klampenborgtoget afpassede Ophold, omtrent gjengivne.“

Ordруп. Sct. Andreas Collegium sluttede Tirsdag den 15. ds. sit Skoleaar som sædvanlig med offentlig Præmieuddeling og høitideligt Tedeum. Den apostoliske Præfect, Hr. Prælat Grüder, gjorde i et indledende Foredrag alle Eleverne i Almindelighed opmærksomme paa,

hvor betydningsfuldt det afvigte Aar har været paa Grund af de vigtige Afgjørelser, det har medført for Fleertallet af dem. De skulde takke Herren, baade med Ord og især i Gjerning ved rigtig at skatte de dem tildeelte Goder og anvende dem paa den rette Maade. Derpaa henvendte den høiærv. Taler sig med en særlig indtrængende Formaning til dem af Eleverne, der nu staae i Begreb med at begynde de egenlig videnskabelige Studer-inger.

„Af Eder“ — saaledes lød omtrent hans Ord — „af Eder kræves en særdeles Troskab, en særdeles Bestemthed, en særdeles Characterfasthed for at gaae uskadte igjennem de mange truende Farer og bevare Eders største Klenodie, Eders hellige, katholske Tro. For ikke at lide Skibbrud paa den, maae I stadigt befæste og styrke Troens Dyd ved dens ivrige Udøvelse. Ved Synet af denne saa at sige overvældende Masse af videnskabelige Systemer, af lærde Lærebygninger, hvoraf den ene synes at overgaae den anden i Holdbarhed, Aandrig-ighed og Skjønhed, ved Synet af denne utallige Mængde af dybsindige Granskere, navnkundige Mænd, berømmelige Autoriteter i Videnskabernes Verden, hvoraf Enhver paa- staaer at kunne byde Alt hvad Menneskets Aand og Hjerte kan ønske — ja ved dette Syn ville I let kunne fristes til at ansee Menneskeandens storartede og glimrende naturlige Frembringelser for at være fuldt tilstrækkelige Støtter for Opnaaelsen af Livets store Maal, — og Troen derimod med sin tilsyneladende Simpelhed, med sin barn- lige Eenfoldighed og bramfrie Beskedenhed kunde da let forekomme eder at være overflødig eller dog i alt Fald undværlig. Men hvad vilde I selv vel tænke om en Sø- mand, en Skibsfører, som ved Synet af de høie og stærke Master, de kraftige Maskiner, hvormed hans Skib er ud- rustet, ved Synet af alt det fine Bohave, af al den Pragt og Glands, hvormed det er udstyret, troer at kunne godt undvære Compas og Sextant, seer foragtelig ned til disse tilsyneladende saa ubetydelige og smaalige Instrumenter, erklærer, at han hverken trænger til dem eller vil finde sig i at raadspørge eller lystre slige „enfoldige Indretninger“, ja i sit Overmod kaster dem overbord, stolende kun paa Skibets stærke Udrustning og rige Udstyrelse? Og naar han da uden Compas og uden Sextant seiler afsted, ud paa det vide Ocean, mon han vil kunne indestaae for Skibets rette Cours, mon styre det trygt i Taage og Uveir,

mon være vis paa at naae Maalet? Tilvisse nei. — Just saaledes maa det gaae Enhver, der bilder sig ind at kunne gjennemseile Livets stormfulde Hav og naae dets sande store Maal uden Troens Lys og Veiledning.

„Værer aldrig saa taabelige, at kaste Eders hellige katholske Tro over Bord eller ogsaa kun at lade Eder rokke i den! Vedbliver altid at være gode Katholiker, og til den Ende, vedbliver ogsaa at være trofaste Congreganister! I Congregationen ville I finde et mægtigt Forsvarsvaaben mod alle Farer, og et virksomt Middel for at vise Eder som værdige og taknemlige Elever af Sct. Andreas-Collegium.“ — Den sakramentale Velsignelse sluttede den opløftende Høitidelighed, hvortil en Deel af Hovedstadens Geistlighed og Elevernes Forældre og Paarørende samt andre andægtige Deeltagere havde indfundet sig, uagtet Veiret var meget ugunstigt.

Collegiet talte i Aarets Løb 29 Elever foruden 2 skolesøgende Disciple. Til fjerde Classes Hovedexamen havde 11 Elever indstillet sig, som alle bestode; til Afgangsexamen for Studerende i sproglig-historisk Retning havde 5 Elever indstillet sig, hvoraf 2 opnaaede første Charakter, andre to fik anden, og een erholdt tredje Charakter.

Det nye Skoleaar agtes begyndt Torsdag den 4de September.

Om Optagelse af nye Elever behage man at henvende sig til Skolens Rector, Pastor Lohmann (Adresse: Ordrupshøj, pr. Charlottenlund).

Vi benytte denne Leilighed til at henlede de andægtige Besøgendes Opmærksomhed paa en ny og værdifuld Prydelse, Sct. Andreas-Kirken for kort Tid siden har faaet i en lige saa ædel som konstrig Jesu-Hjerte-Billedstøtte af hvid kararisk Marmor. Den er halvtredie Alen høi og fremstiller vor guddommelige Frelser, iført Kjortel og Kaabe. Den venstre Haand blotter Brystet saa vidt, at det flammende Hjertes Luer just kunne komme tilsyne. Den høire Haand aabner sig ligesom for at meddele og modtage. Maatte alle andægtige Beskuere derved lægge sig Frelserens tause Formaning paa Sinde: „See, dette mit Hjerte, der saa meget har elsket dig, min Søn, min Datter, og til Gjengjæld skjenk mig dit Hjerte!“

America. I New-York har en Skoleinspecteur, Henry Kiddle, hvem en Deel Statsskoler er undergivet, udgivet en Bog om Aandernes Samtaler og Efterretning fra

Aandernes Verden. Foruden mange americanske Storheder, saasom A. F. Stewart, Cullen, Bryant, Firded, Fisk, Iver, Lincoln etc. blive ogsaa den afdøde Ærkebiskop Hughes og Pius IX. citerede og gjøre rædselsfulde Meddelelser om den anden Verdens Hemmeligheder. Det er et lidet misundelsesværdigt Vidnesbyrd for Statsskolerne, at man ansætter Folk til Inspecteurer ved samme, som paa den crasseste Maade hylde den spiritistiske Overtro og give deres latterlige Drømme trykte i Børnenes Hænder. Intet Under derfor, at den sædelige Fordærvelse tager mere og mere Overhaand blandt Statsskoleeleverne.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 20. Juli. 7. Søndag efter Pintse. Hieronymus Æmiliani, Bekj. og Ordensstifter. — 21. M. Henrik, Bekj. og Konge. 22. Ti. Maria Magdalena. 23. O. Apollinaris, Biskop og Mart. 24. To. Juliane af Falkoneri, Jomfru. 25. F. Jacobus den Ældre, Apostel. 26. L. Anna, den h. Jomfrues Moder.

Søndagen d. 27. Juli. 8. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 (Tirsdag, Torsdag og Løverdag) stille Messe
 i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 (Mandag, Onsdag og Fredag) stille Messe i
 Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
 Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

NB. Søndag Aften Kl. 8 Andagt til den h. Aloysius i Jesu Hjertes Capel.

Bekjendtgjørelser.**Reverendi DD. Sacerdotes**

istius præfecturæ a die VII. Dominicæ post Pent. usque ad Dominicam X. in quotidiano s. sacrificio addant orationem „ad postulandam serenitatem“, quæ est decimaseptima inter „diversas“, in missali.

Præfectus Apostolicus.

Elisabethforeningen

lader Mandagen den 21. Juli Kl. 8¼ læse en hellig Messe for sit afdøde Medlem Fru Marquisæ de Bonnav.

Vincentiusforeningen.

Søndagen d. 20. Juli: Fælledscommunion under Messen Kl. 8.
 — Efter Høimessen Generalmøde i Forsamlingsværelset, hvortil ogsaa Æresmedlemmerne herved indbydes.

I Sct. Andreas Kirke i Ordrup

holdes i Juli og August Maaned Prædiken under den høitidelige Messe Kl. 10; Aftenandagten holdes Kl. 6½.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 30.

Søndagen den 27de Juli.

1879

Indhold: Kvinden udenfor Christendommen. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Madrid, Berlin Brüssel, England, Nordamerica.

Kvinden udenfor Christendommen.

Den, som er født i et Palads og i sin Vugge allerede blev smykket med en Krone, veed ofte ikke tilbørlig at skatte en saadan Udmærkelse; hvad et Menneske bestandigt seer sig omgivet af, betragter det kun sjælden som noget Overordenligt og Usædvanligt. Saaledes gives der ogsaa mange Christne, der ikke see noget Overordenligt i, at allerede deres tidligste Barndom blev beskinnet af Troens Lys, og de nyde og gjengjælde dettes uvurdeerlige Velgjerninger med stolt og kold Utaknemmelighed. Derfor er det gavnligt, ret ofte at betænke, hvilke Goder *Christendommen* har skjænket Menneskeslægten. Dog ikke paa den *evige* Frelses Sikkerhed, ikke paa den Skat af *Sandhed* og *Naade*, som Guds Søn har bragt os, ikke heller paa *Slaveriets* og *Barnemordets* Afskaffelse ville vi dennegang henlede vore Læses Opmærksomhed, men istedet derfor kaste et Blik paa de Velgjerninger, som *det kvindelige Kjøn* har den katholske Kirke at takke for. Og for at kunne gjøre os et nogenlunde klart Billede heraf, ile vi

først med raske Skridt igjennem de ikke christelige Lande; efter at have seet, hvad *Kvinden* er i *Hedendommen*, ville vi see, hvilken *Stilling Christendommen* har anviist hende.

Lader os først i Aanden hensætte os til det yderste Østen, til hint store Land, der i sine Beboeres Mund heder „det *himmelske Rige*“. Den *chinesiske* Kvindes Elendighed begynder alt med Fødslen. Et Pigebarns Fødsel betragtes som en Slags Forbandelse, og naar Armod eller Nød hjemsøge en Familie, da ryddes Datteren først afveien. Men i det Tilfælde, at man lader hende leve, voxer hun op uden Underviisning og Opdragelse. I sit syvende Aar føres hun ind i den Deel af Huset, som kun beboes af Kvinderne, og hun slipper i Regelen ikke ud herfra, førend hun skal være en Chinesers Hustru. Ved denne betydningsfulde Handling raadspørges hun ikke selv, men hun bliver solgt ligesom enhver anden Handelsartikel; og den Mand, der tager hende, er hendes *vindskrænkede* Herre; han kan slaae hende, sulte hende ihjel eller ogsaa, hvad der er værst, paa kortere eller længere Tid leie hende bort. Efter indgaaet Ægteskab lukker Chineseren sin unge Hustru sædvanlig atter ind i Kvindegemakkerne, hvor hun maa forblive indtil hun bæres bort ud derfra som Lig.

Noget bedre end „det *himmelske Riges*“ Beboere behandle de *Indiske* Folkeslag deres Kvinder. Dog staae de heller ikke her i synderlig Agtelse, eftersom den, der har dræbt en Kvinde, kun idømmes samme Straf, som den, der har stjaalet et Stykke Kvæg. Ja, saa lidet har den indiske *Lovgiver* agtet paa Jomfruens Værdighed og Selvbestemmelse, at det ansees for et retmæssigt Ægteskab, naar en Mand trænger ind i en Piges Bolig og bortfører hende med Vold. „Padma-Ponrana“, en af Indianernes hh. Bøger, siger: „En Kone har her paa Jorden ingen anden Gud end sin Mand. Den ypperligste af alle de Gjæringer hun kan forrette, er den, at hun søger at behage sin Mand ved at vise ham den fuldkomneste Lydighed. Dette bør være hendes eneste Stræben.

Hvilke Feil han end maatte have, hvor afskyelig han end maatte være, en Kone skal kun leve for sin Mand, overbeviist om, at han er hendes Gud. Naar han synger, skal hun være henrykt af Glæde, naar han dandser, skal hun see paa ham med Velbehag, naar han vredes, truer, udslynger grove Fornærmelser, ja endog uretfærdigt slaar hende, skal hun med Sagtmodighed komme ham imøde, gribe hans Haand, kysse den, bede om Tilgivelse, for at alle hendes Ord og Handlinger maae aflægge et offentligt Vidnesbyrd om, at hun anseer Manden for sin Gud.“ Derfor har ogsaa Konen fuldendt sin Opgave, saasnart hendes Mand dør; paa hans Grav maa hun lade sig levende brænde. En temmelig nøiagtig Beregning fra Aaret 1804 gav det Resultat, at 10,000 Enker hvert Aar døde paa de Baal, som tændes over Mændenes Grav.

I *Siam* og i næsten alle de sydasiatiske Lande er Kvindekjønnets Stilling i den Grad rædsom, at den maa røre enhver europæisk Læsers Hjerte til dyb Medfølelse. Siameserne bortlove deres Døtre endnu inden disse ere fødte. Indtrædelsen i Ægteskabet danner Begyndelsen til det nedrigste Slaveri. Konerne maa forrette de sværeste Arbejder og faae kun Foragt til Løn. I de Omstændigheder, der hos os fremkalde Medlidenhed og Deeltagelse, finder hun ingen Trøst, men bliver tvertimod betragtet som smitsom og som en Gjenstand for den guddommelige Vrede. Hun tør da ikke mere boe i samme Huus med sin Mand, endsige spise med ham eller røre ved ham. Uden at knurre maa hun see til, at Manden indgaaer andre Forbindelser, ja ofte maa hun bagefter endog tjene sine unge overmodige Efterfølgere som Slavinde. Denne Skjæbne bliver endnu utaaleligere derved, at hun ikke møder Spor af Kjærlighed hos Børnene, ja ikke engang tør straffe dem for Mishandlinger. Men selv om hun med Taalmod finder sig i Alt, har hun dog ingen Betyggelse imod at blive forskudt ved den ubetydeligste Anledning, mod at blive solgt eller ustraffet at blive dræbt. Efter sin Mands Død sælges Enken eller jages ud

af Hytten. Kvinden er saaledes forpligtet til Alt, uden at have Spor af nogen Ret; hun nyder ikke engang de Fortrin, som vi Europæere betragte for Menneskets første og uantasteligste Rettigheder.

Gaae vi nu til de *forasiatiske* Folkeslag, til *Orientalerne*, som de kaldes, da finde vi Kvindens Stilling ogsaa hos dem i samme Grad beklagelsesværdig. Ved første Øiekast kunde det maaskee synes, som om de hedenske Orientalere behandlede deres Hustruer godt, ja endog viste dem Ære og Høiagtelse. Naar de nemlig møde en Kvinde, især en af de fornemme, skynde de sig bort eller see ærbødigt tilside. Ved Plyndringer forskaanes Kvinderne. Deres Bolig (Harem) er saa at sige et Fristed, hvorhen hverken Retsbetjenten eller Bøddelen tør forfølge en Forbryder. Og ere de alligevel nødte til at trænge ind i disse Boliger, da raabe de først høit og ængsteligt, for at de kvindelige Beboere kunne trække sig tilbage og lade Forbryderen være ene. Men den, som vilde udlægge Sligt som et Tegn paa Ærefrygt og Skaansel mod Kvinderne, vilde høilig tage Feil; alt dette skeer kun paa Grund af Mændenes ubegrændsede Skinsyge. Saa uantastelige Kvinderne ere i Østerlandet overfor Fjenden og Øvrigheden, lige saa stor Foragt, Undertrykkelse og Mishandling møde de hos deres Mænd. Saa utilladeligt det er blandt Orientalerne at spørge sin bedste Ven om hans Kones og Døttres Befindende, saa lidt tør man tale om sin egen Kone og Døttre; og skal man alligevel omtale dem, tilføies et „Med Forlov, hvis De tillader“; thi Talen berører en Gjenstand, der saarer Anstandsfølelsen, støder an mod det Sømmelige. Den Ringeagt, med hvilken Muhamed i Koranen taler om Kvinderne, var ikke noget Eiendommeligt for Araberne og deres Lovgivere; tvertimod svarer den nøie til den blandt Orientalerne gængse Tænkemaade. Perserne og Hinduerne ansee det for en uomstødelig Sandhed og udtale det ogsaa i deres Ordsprog, at Kvinden udelukkende er til for Mandens Lyst og Fornøielse. Tyrken anseer det for en Skam, om Nogen kunde *elske* en af

sine Hustruer. Araberen tager sig en Kone for at have en Tjenerinde, der bærer Omsorg for alle hans Fornødenheder. I det Hele taget er Fleerkoneriet, der er saa almindeligt blandt Orientalerne, Kvindens absolute Fornedrelse.

Hos de hedenske Folkeslag i *Siberien* og hos *Negerne* i *Africa* sluttet Ægteskabet for det meste ved Kjøb. Kvinden er den Mands Eiendom, som har kjøbt hende; og han kan atter jage hende bort efter Behag. Hun maa tjene Manden og forrette alle huuslige Arbejder. Dertil kommer, at Moderen bærer sit Barn paa Ryggen fra den 11. eller 15. Dag efter Fødselen, og hun forlader det aldrig. Med sit 18. Leveaar bliver Sønnen selvstændig og faaer sin Plads blandt Mændene; den første Brug han gjør af sin Frihed, er den, at ile til den hjemlige Hytte, for at slaae og mishandle sin Moder!

Australierne erhverve sig deres Hustruer ved Rov. De liste sig nemlig hen til en fremmed Stamme, slaae den Pige, de ønske, med et Kølleslag til Jorden og bære hende derpaa i Triumph hjem til deres egen Stamme. Kvinderne betragte de som Væsener, der staae dybt under Mændene, og i Regelen behandle de dem med stor Grusomhed. Næsten Alt, hvad der tjener til at gjøre Livet behageligt, er Kvinderne forbudt; søge de alligevel at faae det, paadrage de sig Menneskenes og Gudernes Vrede.

Men maaskee at vi hos de classiske Hedninger: Oldtiden, hos *Grækerne* og *Romerne*, kunne møde Agtelse for Kvindens Værdighed? Ogsaa her lede vi forgjæves. Da Sophokles engang blev adspurgt, hvorfor han skildrede Kvinderne saa gode, medens Euripides dog fremstillede dem saa slette, svarede han: „Jeg skildrer dem saaledes som de burde være; Euripides derimod saaledes som de i Virkeligheden ere.“ Da Demokrit ikke kunde lade være at givte sig, tog han en Dværginde, idet han sagde, at af Onderne maatte man altid vælge det mindste. Hos *Grækerne* gaves der ingen Forbrydelse, ingen Grusomhed, ingen Mishandling, til hvilken Manden ikke var berettiget

overfor sin Ægtefælle. Mellem den retmæssige Hustru og Slavehustruen bestod der ingen løvlig Forskjæl; begge kjøbtes og bortsendtes efter Behag. Grækernes Døttre voxede op i Uvidenhed og uden Opdragelse; de turde kun forlade deres Gemakker for at begive sig til Brudgommens Bolig, og her levede de mellem Slavinderne, beskjæftigede med at spinde Uld og pleie Børnene. Som nødvendige, men foragtede Væsener havde de kun at varetage Huusholdningen. Efter deres Død meisledes der paa deres Gravsteen en Tøile, en Knevl og en Ugle som Tegn paa Lydighed, Taushed og Aarvaagenhed.

De romerske Kvinders Lod var fra Vuggen til Graven et Fornedrelsens, Lidelsens og Smertens Liv. Hustruen var sin Mands villieløse Eiendom og stod under livsvarigt Formynderskab. Manden havde Ret over Hustruens og Børnenes Liv og Død. Vel forbødes Fleerkoneriet ved de romerske Love, men Manden kunde forskyde sin Hustru næsten uden Skin af Grund, under de meest intetsigende Paaskud. Consul Sempronius skilte sig fra sin Hustru, fordi hun eengang uden hans Tilladelse havde været i Theatret. Consul Sulpitius sendte sin bort, fordi han traf hende paa Gaden uden Slør. Cicero — han den veltalende Advocat, den strenge Consul, det Forbillede, efter hvilket den moderne Ungdom danner sig — var givet med Terentia, som havde gjort de heltemodigste Opoffrelser for at udvirke sin Ægtefælles Tilbagekaldelse fra hans Landsforviisning; men han stødte hende fra sig for at kunne ægte en anden og med dennes Medgift betale sin Gjæld! Mænd indgik Forbindelser med Kvinder, som havde tabt al Ære, og hvis Udsvævelser vare dem velbekjendte, for efter et kort Ægteskab at sende dem bort paa Grund netop af hine Udsvævelser, men saa selv beholde *Medgiften!* Digteren Juvenal siger: „Naar man vil givte sig, saa søger man ikke mere en Hustru men kun et Ansigt. Øinene behøve blot at tabe en Smule af deres Størrelse, Tænderne kun at miste lidt af deres Glasur, to eller tre Folder at vise sig paa Huden, og Alt er ude mellem Mand

og Kvinde.“ Naar Hustruen blev sendt bort, skete det uden al Formalitet. En af Husets Frigivne sagde til hende i Mandens Navn: „Gaa bort!“ og hermed var det Hele afgjort. Juvenal fortæller, at, da Consul Publius skilte sig fra sin Hustru, lod han hende sige gjennem en Slave: „Du pudser din Næse for tidt; gaa strax bort; vi vente en Næse, der er mindre fugtig.“ Da Lovene senere hen ogsaa tilstode Kvinderne Ret til at lade sig skille, bleve Skilsmisserne endnu hyppigere. Seneca omtaler Fruentimmer, som ikke mere regnede Aarene efter Consulerne men efter Antallet af deres Mænd; og den h. Hieronymus taler om en Kvinde, der havde været givt 17 Gange.

Nedsunken fra sin Høide søgte Kvindekjønnen sin Tilfredsstillelse i Udsvævelser og Pynt, saa det hændtes, at Moden vexlede 15 Gange i Løbet af et Aar.

Selv den anden Verden var efter hedenske Forestillinger lukket for Kvinden; thi det er ingenlunde Glemsomhed men Udtrykket for den almindelige Tænkemaade, naar Virgil, den berømte Digter, ikke anviser hende nogen Plads i de elysæiske Marker.

Vildé i *Assyrien* en Mand være fri for sin Kone, behøvede han blot at udbetale hende 2 Miner Sølv; men, hvis Konen bedragede sin Mand, blev hun styrtet i Vandet.

En heel Maaned i hvert Aar bleve Døtrene i *Babylonien* falbudne paa Markedet til Ægteskab.

Med eet Ord, Ægteskabet hos de asiatiske Folkeslag var for Hustruen ikke andet end et langt og smertefuldt Martyrium, der varede til Graven. „Havde hun det Uheld at faae et aldrende Udseende, medens Manden endnu var ilive, da var han berettiget til at befrie sig for hende ved at kvæle hende. Undertiden viste han hende ogsaa den Ære at tilberede hende til et Gjæstemaaltid for sine Venner. Døde Manden, saa offrede man alle hans Hustruer eller i det mindste dem, der havde elsket ham meest, paa hans Grav.“

Endskjøndt de gamle *germaniske* Folkeslag holdt Kydskheden og den hermed nøie forbundne Kvindeværdighed høit i Ære, indtog Kvinden alligevel selv ikke hos dem den Stilling, der tilkom hende. I ethvert Huus var Manden *windskrænket* Hersker. Ifølge Loven var Hustruen sin Mands Slavinde, hvem hun tjente, saa længe hun levede; paa hans Grav maatte hun afgive sig for ogsaa i den anden Verden at kunne tjene sin Herre. Fleerkoneriet var ikke ukjendt hos Germanerner. Cæsar beretter som Øienvidne, at den tydske Konge Ariovist havde tvende Hustruer; og dette var ikke et enestaaende Exempel; thi ogsaa Tacitus skriver, at nogle Enkelte havde flere Hustruer paa samme Tid, vel ikke af Lidskab men for Ærens Skyld. Hos *Gotherne* var Fleerkoneriet ikke alene tilladt, men det ansaaes endog for at være ærefuldt; en Mand blev agtet og æret efter Antallet af sine Hustruer.

Og hvad vore egne *hedenske Forfædre* angaaer, er det ogsaa en unægtelig historisk Kjendsgjerning, at iblandt *Nordboerne* var det ene Faderen, der i Medfør af Loven raadede for sin Datters Haand, og at han kunde bortgive hende selv imod hendes Villie. Ogsaa blandt *Nordboerne* var Kvindekjønnets dybeste Nedværdigelse — Fleerkoneriet og Frillevæsenet — lovligt tilladt, og var det fornemlig just Folkets „Fornemste“ og „Ypperste“, som benyttede sig meest af denne hæslige Frihed. Ligesaa demoraliserende og fornedrende for Kvinden var den Lethed, hvormed Ægteskabet ved lovlig Skilsmisse kunde opløses blandt vore *hedenske Forfædre*.

(Sluttes.)

• Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

Ved Wilhelm Thiele.

(Fortsat fra Nr. 28.)

II.

De Skibbrudne.

Corinna forlod sin Søster for et Øieblik, for at denne kunde komme sig af sin Udmattelse og sin Skræk, og hun besluttede at gaae til Madame Murray, Familiens Huusholderske, og paalægge hende, at sende en Karl, der kunde erkjendte sig om Faderens langvarige Udebliven.

Da hun i Mørket famlede omkring i Forstuen for at finde Døren, - stødte hendes skjælvende Haand pludselig paa et menneskeligt Væsen, som syntes at tage den samme Vei som hun. Uvilkaarligt udstødte hun et høit Skrig, og ligesaa den anden Person. Ikke lidt forskrækket over denne natlige Forstyrrelse, aabnede Madame Murray Døren, og see! ved sin Lampes lyse Skin opdagede hun Negeren Mango, som snublede over nogle Rjokkenredskaber og saae saa bange og forfærdet ud, som om han reent var gaaet fra Sands og Samling.

„Hvad er der paa Færde, Mango?“ raabte Corinna.

„O, om Forladelse, gode Frøken!“ raabte Negeren, „det er ikke min Skyld, at jeg blev saa forfærdet, men Deres Haand var saa kold, da jeg følte den glide over mit Ansigt, at jeg troede, det var et . . .“

„Siig det kun lige ud, Mango“, sagde Corinna. smilende over hans Forlegenhed, „Du troede, at det var et Gjenfærd. Dog det er ligemeget. Følg hellere skyndsomt med og siig mig, hvorfor min Fader udebliver saa længe.“

„Som De har seet, Frøken“, svarede Negeren, „er han gaaet ud. Han lod tænde et Baal ved Stranden og sendte os Alle til Kysten, for, om fornødent, at række en hjælpsom Haand. Da jeg havde staaet en Stund ved Ilden, bruste en stor Bølge hen over mig. Jeg vilde allerede skynde mig afsted, da jeg saae en svær Gjenstand liggende for mine Fødder og da jeg næiere saae til, erkjendte jeg, at det var et dødt Menneske, som af Vandet var blevet kastet paa Sandet.“

„Et dødt Menneske?“ svarede Corinna forfærdet.

„Ja Frøken! Men jeg alene kunde ikke gjøre noget ved ham. Jeg begyndte høit at raabe om Hjælp, og da de Andre saa kom, slog Bølgen med Magt tilbage og førte Liget igjen med sig ud i Havet.“

„Har min Fader ikke givet Dig nogen Efterretning med til os, Mango?“

„O tilvisse, min gode Frøken! Tag mig det ikke ilde op; jeg er saa forstumlet, at jeg snart ikke veed, hvad jeg tænker eller gjør. Her er Noget“; han famlede da omkring i Lommen og overrakte hende en Stump Papir med de Ord: „Det har Massa givet mig.“

Corinna aabnede skyndsomt det lille Brev og læste:

„Kjære Datter!

Vær ubekymret. Jeg er rask og vel. Saasnart vi naaede Stranden, fik vi fuld Vished om den skrækkelige Ulykke. Jeg har grebet til alle Forholdsregler, for at frelse hvad der endnu var at frelse. Jeg haaber, at vi muligt endnu skulle redde et Par Menneskeliv. Gaa til Madame Murray og sørg med hende og Blanca for Senge, Ild, varm Spise og Drikke, saavel som for Medicin. Vær hjertelig hilset fra din Dig elskende Fader

Philip Leslie.“

„Dyrebare, menneskekjærlige Fader!“ raabte Corinna.

„O, gid jeg kunde tage Deel i dine ædle, kjærlighedsfulde Bestræbelser! Velan, Madame Murray“, fortsatte hun, „det bør ogsaa os at lægge Haand paa Værket. Og Du, Mango, har vist fortjent en lille Hjertestyrkning for din gode Efterretning.“

Med disse Ord tog hun et Glas ud af Skabet og skjænkede ham et Glas Rom.

Corinna sendte derpaa Mango til hans Herre med en stor Kurv, hvori Madame Murray og Corinna havde lagt Kjød, Brød, Brændeviin, Linned, og Alt, hvad de troede, kunde under de givne Omstændigheder være Hr. Leslie til Nytte.

Derpaa bortfjernede Corinna, Madame Murray, Blanca og Tjenestepigen Emmy sig, for skyndsomst at bringe Senge og Soveværelser i Orden, ifald den ene eller den anden af de Skibbrudne skulde behøve deres Omsorg og Pleie. Da de vare færdige hermed, hørte man Fodtrin i Forstuen. Blanca gjenkjendte strax sin Faders Stemme, og Corinna ilede med Emmy ud for at gaae Leslie imøde.

Faa Øieblikke efter blev Soveværelset aabnet og

Corinna traadte ind med sin Fader. To Mænd fulgte efter dem, som med al mulig Forsigtighed bare en i Tepper indsvøbt og bevægelsesløs Kvindeskikkelse og, uden at sige et Ord, paa et Vink af Hr. Leslie lagde den paa en af de i Værelset staaende Senge.

Bag dem stod Mango, som bar en Bylt under Armen, fra hvilken et lille Barns Hoved ragede frem. Da Mango havde lagt sin Byrde paa en anden Seng i Værelset, gik Hr. Leslie til Blanca og sagde:

„Det er Dig, mit Barn, hvem Omsorgen for den lille uskyldige Skabning, som vi ved Guds Godhed have kunnet frarive Havets Raseri, skal være betroet. Gjør Alt for den, hvad der staaer i din Magt. Corinna og Emmy skulle vaage hos Kvinden. Ogsaa Madame Murray skal see til, hvor hun bedst kan hjælpe. For Øieblikket kan jeg ikke længere blive her, men maa med mine Folk tilbage til Havet for at forsøge, om vi maaskee endnu kunne redde flere Ulykkelige.“

Blanca slog Tepperne tilbage, som omhyllede det til hendes Omsorg betroede Pleiebarn og saae et tilsyneladende fire Aar gammelt Barn, som saae saa uskyldigt ud af sine Øine som en lille Engel. De smaa Hænder grebe øieblikkeligt efter hendes Haand, som om det af sin barnlige Natur og Kjærlighed til Livet havde lært, at det skulde klynge sig op til en Gjenstand.

Ved Synet af denne uskyldige Skabning kunde Blanca ikke afholde sig fra Taarer; hun tænkte paa, hvorledes hendes lille Yndling fordem havde været en lykkelig Moders Haab og Glæde; hun forestillede sig alle de Bøner, som af Moderhertet vare blevne opsendte til Himlen for det dyrebare Barns Liv, og beundrede det guddommelige Forsyns dybe og hemmelighedsfulde Veie.

I den Seng, ved hvilken hendes Søster Corinna med Madame Murray sade, laae en Dame, som maaskee talte omtrent 25 Aar, og paa hvis blege Ansigt Sporene af et med Lidelser gennemflettet Liv afspejlede en ophøiet og ædel Sjæls Billede. Et sort Shawl bedækkede hendes Hoved og tilhyllede tildeels hendes Legeme; en simpel Kjole af sort Uld og hendes Ansigts Blegthed endnu ydermere træde frem; i sine tilsyneladende stivnede og livløse Fingre holdt hun krampagtigt en Rosenkrands af sorte Coraller, med et stort Kors af Bronze. Fra Tid til anden vidste hun at bringe den med stor Inderlighed til

Læberne, og det lod til, at der ved denne Kjærlighedsytring tilstrømmede hende nyt Liv og ny Kraft.

Imidlertid var Lægen bleven kaldet til de to Skibbrudne, og efterat denne havde undersøgt Damens og Barnets Tilstand paa det Omhyggeligste, erklærede han, at begge Patienterne, skjøndt de endnu befandt sig i en Krisis, dog for en stor Deel allerede vare uden Fare.

„Ville de virkelig blive raske og kunne leve?“ spurgte Corinna.

„Jeg har al Grund til at haabe det, Frøken!“ sagde Doctoren. „Efter min Mening vil det gaae godt med dem begge. Vil De efter Evne sørge for varme Dækkener og Paaklædning, for en Kop Thee og punktlig Indtagelse af de foreskrevne Lægemedler, saa troer jeg, at de Syge inden imorgen Kl. 10 ville spore en mærkelig Forbedring.“

„Gud skee Lov!“ raabte de unge Piger fulde af Glæde over denne Efterretning. „Men“, tilføiede Corinna, efter at have kastet et Blik paa begge Patienterne, „hvor smerteligt vil ikke Tabet af dem, fra hvem de paa en saa skrækkelig Maade ere blevne skilte for stedse, berøre dem imorgen.“

Doctoren tilkjendegav ved et Nik sin Samstemning; han anbefalede endnu engang den punktlig Overholdelse af hans Forskrivter og bortfjernede sig.

Søstrene forsøgte Intet af hvad de troede kunde være deres Syge tjenligt. Lægens Forskrivter bleve med den største Omhu efterkommede, og et heldigt Resultat kronede de ædelmodige Menneskevenners Anstrængelser, som pleiede og betjente de Fremmede, som om de i mange Aar havde været deres Huusfæller og Slægtninge.

„Salige ere de Barmhjertige, thi de skulle opnaae Barmhjertighed!“ det er det Ord, som den evige Viisdoms Mund har aabenbaret.

At vise Kjærlighed og Venskab imod dem, som ved Blodets eller Venskabets Baand ere forenede med os, det fortjener vistnok at roses; men at udøve Kjærlighed og Venskab mod dem, som ere fremmede for os, det er en af de ophøiede Lærdomme, som Fredens Gud har forkyndt for Verden, og det er denne Kjærlighed, som medrette altid er bleven beundret hos Christi Disciple.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Fanfulla“ beretter, at Fyrst Alexander af Bulgarien paa Czarens og den tydske Kaisers Raad har gjort Pave Leo XIII. et Besøg for herved at tilkjendegive sin Beslutning om at ville værne om Religionsfriheden i sit Land. Fyrsten har lovet Paven, med al Kraft at ville indføre Religionsfrihed.

— Efter et Telegram fra Caravaggio have 500 der forsamlede Sognepræster fra Lombardiet offentlig erklæret, at de paa ingen Maade ved Civilægteskabsloven ville lade sig afholde fra at opfylde deres præstelige Pligter.

— Petitionen af 89 syditalienske Biskopper imod Civilægteskabet er stilet directe til Kong Umberto. Den slutter med følgende Ord, som den h. Ambrosius for mange hundrede Aar siden rettede til Kaiser Theodosius: „Du maa kun føle Dig fornærmet ved Præstens Tausshed, derimod maa hans Frihed være Dig kjær. Thi vor Tausshed vilde være en Fare for Dig, men vor Frihed vil være en Støtte for Dig. Vi komme ikke som ukaldede Raadgivere for at blande os i Dine Anliggender og for at beskæftige os med Ting, der ikke vedkomme os, men vi opfylde vort Embedes Pligter og udføre Guds Befaling.“

— Den berygtede Helt Garibaldi har begyndt en Skandalproces, som passer til hans Moral. Han ønsker at skilles fra sin retmæssige Hustru, for at kunne legitimere sine uægte Børn. Forresten er det forsaaavidt godt, at det maaskee bidrager til, at hans blinde Tilhængere faae Øinene op. Thi den Kjendsgjerning, at han oppebærer en aarlig Pension af 200,000 Francs, desuden af Kongen har faaet 300,000, og ved Minister Depretis erholdt 180,000 af Statsmidler, men dog ikke er tilfreds, den generer ikke disse Folk.

Paris. Efter „Défense“ fandt man ved Kaiserprindsens Lig en ved en Guldkjæde hængende Medaillon, som indeholdt Haar af Napoleon III. og Kaiserinde Eugenie, en Medaille af den saligste Jomfru Maria og en Rosenkrands, som Prindsen havde faaet foræret af Pius IX. Man seer ogsaa heri et nyt Beviis paa, at den unge Prinds var Katholik af Hjertens Grund. De „liberale“ Aviser røbe ved denne Leilighed atter deres Vankundighed, idet de i deres bekjendte Taktløshed kalde disse Ting for „Talismaner“ eller „Amuletter“ (!).

— „Univers“ offentliggjør følgende Brev, som Kaiserprindsen lige før sin Afreise til Africa har stilet til Sognepræsten i Chislehurst: „Jeg takker Dem for Deres venlige Brev, af hvilket jeg lærer Deres Kjærlighed til mig at kjende. Tro ikke, at den snarlige Afreise og de mangehaande Forberedelser have faaet mig til at glemme mine Pligter. Imorgen vil jeg for sidste Gang communicere i Capellet i Chislehurst, i hvilket jeg ogsaa ønsker at blive begravet, hvis jeg skulde døe.“

Madrid. De Feltgeistliges Institut er nu atter bleven organiseret for den spanske Armee. Den øverste Feltbiskop er Cardinal Benaides, Patriark af Indien; under ham staae 38 apostoliske Vicarer med 260 Præster, der varetage Sjælesorgen for den spanske Hær paa Halvøen saavel som i Colonierne.

Berlin. I disse Dage feirede den herværende „Forening for katholske Kjøbmænd“ sin eetaarige Stiftelsesfest. Den tæller allerede 52 Medlemmer. Gid den ogsaa i Fremtiden maatte være og altid forblive sin Devise tro: „Katholik i Vandel — Retskaffen i Handel“, da vil den aldrig savne de varmeste Sympathier.

Brüssel. Den 19. Juni vedtoges den nye Underviisningslov i Senatet med 33 St. mod 31, altsaa med kun 2 St. Majoritet. Kongens Underskrift til den uchristelige Lov kunde næppe være tvivlsom. Imidlertid have de belgiske Biskopper udstødt et fælleds Hyrdebrev til de Troende i deres Dioceses (Mecheln, Lüttich, Brügge, Gent, Namur og Tournai), i hvilket de paa det bestemteste forkaste den omtalte Lov og opfordre alle Katholiker til, med Udholdenhed og Offervillighed at arbeide paa Oprettelsen af talrige Elementarskoler, for saaledes at gjøre Loven mindre farlig. Vi hidsætte her kun et lille Brudstykke af Hyrdebrevet, som lyder saaledes:

„Belgien udmærker sig for den hele Verden ved den Offervillighed, med hvilken det understøtter Gud velbehagelige Foretagender. Naar det aarlig kan give Tusinder og Hundredetusinder til gode Øiemed og i stor Maalestok understøtter fremmede Lande, da vil det ogsaa snart imponere Christne og Jøder, Liberale, Ministre og Konger ved de rige Gaver, som det yder til Bedste for den katholske Elementarunderviisning. „Det vil“, som Malou nylig saa smukt sagde, „stampe Millioner op af denne Jord, i hvilken der hviler saa mange katholske Genera-

tioner.“ Biskoppernes Ord ere af Belgiens Katholiker blevne optagne med sand Begeistring.

England. Den 23. Juni aabnede Cardinal Manning det paa Ely-Place liggende St. Ethelreda-Capel, det sidste katholske Gudshuus i England, som ved Reformationen blev frarøvet Katholikerne, og det første, som igjen gik over i deres Besiddelse. Capellet hørte tidligere til Biskopperne af Ely's Palais, var efter Reformationen tilligemed dette i omtrent 50 Aar bortleiet til det spanske Gesandtskab, gik ved Enden af forrige Aarhundrede over i Privateie og blev forrige Aar kjøbt af Katholikerne. Cardinal Manning udtalte i Prædikenen sit Haab om Englands Gjenforening med Moderkirken.

Nordamerica. Den 19. Mai foretog Biskop Mac Quaid af Rochester (N. York), som fornylig er vendt tilbage fra sin Romerreise, Indvielsen af den nye katholske Kirke i Naples, hvorved han blev assisteret af 11 Geistlige. Høimessen celebreredes af P. Laurentis. Efter Evangeliet hesteg Hs. Høiærværdighed Alteret og takkede først P. Laurentis for det nu fuldenkte Værk, dernæst Menigheden for dens Offervillighed, og formanede den til at være udholdende i samme. I flere Miles Omkreds fandtes der ingen katholsk Kirke, hvorfor Katholikerne hidtil ingen Leilighed havde havt til at besøge Gudstjenesten og lade deres Børn undervise i Religionen. Da de tre Fjerdedele af de Tilstedeværende vare Protestanter, henvendte Biskoppen sig ogsaa til dem. Han betonedede, at der blandt dem herskede saa mange Fordomme mod Katholicismen. „I have hørt Andre, hører nu ogsaa os. Kommer hid til dette Gudshuus, der udelukkende er bestemt til Gudstjenesten. Lærer først vor Religion at kjende, og dømmer saa!“ Derpaa gav han i faa Ord en Oversigt over Cæremonien ved den h. Messe og over de hh. Sacramenter; alle de Tilstedeværende lyttede med spændt Opmærksomhed til hans Ord. — Midlerne til Kirkebygningen har P. Laurentis for største Delen samlet blandt de tyske Menigheder i Rochester. Alteret og Døbefonden saavel som 6 store Candelabre ere ligeledes Gaver fra Rochester. Endnu mangler der en Klokke, men ogsaa hertil vil der maaskee findes en gavmild Giver.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 27. Juli. 8. Søndag efter Pintse. — 28. M. Nazarius og Lidelsesfæller, Martyrer. 29. Ti. Olaf, Konge og Mart. 30. O. Martha, Jomfru. 31. To. Ignatius af Lojola, Bekj. og Ordensstifter. 1. August. F. Petri Lænkefest. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 2. L. Alphons Liguori, Bekj., Kirkelærer og Ordensstifter.

Søndagen d. 3. August. 9. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 (Tirsdag, Torsdag og Løverdag) stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 (Mandag, Onsdag og Fredag) stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

NB. Søndag Aften Kl. 8 Andagt til den h. Aloysius i Jesu Hjertes Capel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 31.

Søndagen den 3die August.

1879

Indhold: Kvinden i Christendommen. Troens Triumph. Fyrstelige
Personers Andagt til det hh. Sacrament. Kirkelige Efterret-
ninger: Paris, Berlin, Brüssel, Strassburg, Cöln, Cleve,
Sverig.

Kvinden i Christendommen.

Overalt udenfor Christendommen see vi Kvinden i
Fornedrelse og dyb Foragt, hos Hedningerne i den nye
Verden saavel som hos den gamle Verdens classiske Folke-
slag. Det er først *Christendommen*, der har indgydt sine
Bekjendere virkelig *Agtelse* for Kvinden, og kun ved Chri-
stendommen kan denne *Agtelse* opretholdes. Derved at
Christus har paataget sig Kjød af *Maria*, har han ikke
blot æret hende, sin Moder, men hele det kvindelige
Kjøn er derved bleven æret og hævet til en ubeskrivelig
høi Værdighed. Thi enhver Kvinde er en Søster til
Maria, som var Alt hvad en Kvinde kan være. „*I Maria,
den helligste Jomfru*“, siger Jean Paul saa smukt, „*er hele
det kvindelige Kjøn bleven adlet.*“ Jesus Christus har
atter stillet Hustruen jevnbyrdig ved Siden af Manden,
saaledes som det var „fra Begyndelsen“. Og for at give
Forbindelsen mellem Mand og Hustru en høiere Indvielse,

hævede Herren den til et Sacraments Hellighed. Manden skal vistnok være Familiens Hoved, men saaledes, at han i sin Hustru *elsker* og *ærer* en Søster, der ledsager ham gennem Livet og ved hans Side trofast og kærlig tager Deel i al hans Sorg og Glæde, indtil Døden løser dette h. Baand. Derfor formaner Kirken med Apostlen: „I Mænd, *elsker* eders Hustruer!“ Og hvor smukt og ædelt er ikke det Billede, som Tertullian giver af et christeligt Ægteskab i følgende Ord: „En kærlig og hellig Pagt, der sammenknytter tvende Christne, som ere forenede i eet og samme Haab, i eet og samme Løfte, i een og samme Tugt, i een og samme Afhængighed. De udgjøre eet Legeme og een Sjæl; de bede sammen, belære hinanden, formane hinanden, bære over med hinanden. Du finder dem sammen i Kirken og seer dem Side om Side nyde det h. Maaltid. De dele med hinanden Armod og Overflod, Forfølgelsens Grusomhed og Fredens Velsignelse Deres Troskab er urokkelig, deres Tjenstvillighed gjensidig; aldrig føle de Kjedsomhed og Lede. Kun i eet Stykke søge de at overgaae hinanden: i Fremskridt paa Dydens og Hellighedens Vei.“ I Christendommen er Hustruen altsaa Mandens uadskillelige Livsfælle, men hun er ogsaa Børnenes Moder. I Hedenskabet stod Moderen retløs ved sit Barns Side, hun turde ikke vaage ved dets Vugge eller bære Omsorg for dets Liv; hun blev ikke raadspurgt, naar Barnet var voxet til og skulde vælge en Livsstilling. Hvor ganske anderledes er det i Christendommen! Moderen er her en Dronning i Børnenes Kreds; hun røgter en Apostels Gjerning i Familien. Stor er tilvisse Præstens Værdighed, der daglig kan frembære den nye Pagts ublodige Offer; ophøiet er Missionærens Kald, at vandre ud i den vide Verden og vinde de stakkels Hedninger for Christus og hans Kirke; men ikke ringere er den christelige Moders Kald og Værdighed, fordi det er lagt i hendes Haand, ved Børnenes gode, christelige Opdragelse ei alene at skjænke Samfundet tilfredse og

lykkelige Mennesker, men ogsaa forøge Englenes og de Helliges Tal i Himlen.

Saaledes har Kvinden i Christendommen gjenfundet sine Rettigheder som *Hustru* og som *Moder*; men ogsaa *Jomfruen* kom atter til Ære. Apostlene og Kirkefædrene prise høit den jomfruelige Stand. Den h. Ambrosius, Ærkebiskop af Mailand, siger: „Enhver Jomfru, som i Sandhed er Jomfru, er en *Dronning*, fordi hun behersker sig selv og tæmmer Lidenskaberne med kraftig Haand; hun er en Himlens Gave, udgjør sine Forældres Ære og Glæde og forvalter Kydskhedens h. Præstedømme i sit Hjem.“ Og af den h. Cyprians Mund høre vi de smukke Ord: „Til Jomfruerne vil jeg tale; thi jo høiere deres Værdigheder, desto større er min Omsorg for dem. De ere Blomsten paa Kirkens Træ, den skønneste Deel af Christi Hjord.“ Saaledes bliver Jomfruen æret i Kirken, ja Klosteret aabner for hende sine stille, eensomme Mure, og der lægges særlig Vægt paa hendes fromme Bønner, som Dag og Nat opstige til Gud.

Og hvorledes har Kirken ikke til alle Tider værnet om Kvindens Rettigheder! Ethvert Aarhundrede har optegnet Kampe, som bleve førte for at værne og beskjærme Kvindens Værdighed. Kun nogle faa Exempler ville vi her fremsætte. Pave Nicolaus I. beskyttede den mishandlede Dronning Theutberga overfor hendes Gemal, den tyranniske, udsvævende Lothar II. Hvem forsvarede den saa dybt krænkede, uskyldig fængslede Kongedatter Ingeborg imod Kong Philip August's Had og Lidenskab? Det var Pave Innocents III.! Og hvem beskyttede den af sin Gemal Kaiser Henrik IV. forfulgte Mathilde? Gregor VII.! Altid var den det katholske Kirke, som tog sig af Kvinden, beskyttede hende i hendes Stilling og satte Skranker for de slette — om end fyrstelige — Mænds Luner og Vilkaarlighed. I hvilken Tilstand vilde Europa befinde sig, hvilken Stilling vilde Kvinden for Tiden indtage, hvis Samfundet i dette Anliggende havde hengivet sig til den Ligegyldighed, som *Luther* lægger for Dagen

i sin Forklaring af det gamle Testament! Med Hensyn til det Spørgsmaal, om Nogen tør have *flere Koner*, siger *Luther*, at „Patriarkernes Exempel giver os fuld Frihed“; han tilføier, „at det hverken er blevet tilladt eller forbudt“, og at „han af sig selv heller ikke vil afgjøre Sagen“. Dersom saadanne Ord nogle Aarhundreder tidligere, dengang Civilisationen endnu ikke var grundlagt saa fast, og Familiens velsignelsesrige Form endnu ikke havde slaaet saa dybe Rødder, vare blevne udtalte af en Mand, der havde Indflydelse paa hele Folkeslag, da vilde en Landgreve Philip af Hessens og en Henrik VIII.' forargelige Færd ikke forblevne enestaaende Exempler!

Men er det da nu ikke mere muligt, at Kvinden atter kan tabe den ærefulde Stilling i Samfundet, som hun modtog ved Christendommen, og som stedse er bleven hævdet og forsvaret af Kirken? Skulde Nogen troe at kunne benægte Muligheden heraf, da vilde han tage hellig Feil. Historien viser os Lande, i hvilke Christendommen engang frodigt blomstrede, og hvor Kvinden paa Grund heraf blev holdt høit i Ære; men de løsreve sig fra Kirken, fra Livets Træ, og Kvindekjønnetts gamle Elendighed, den forrige Ringeagt er samtidigt vendt tilbage. Man behøver imidlertid ikke engang at gaae saa langt. For at indskrænke os til vore egne Omgivelser: hvor nyder Kvinden den største Anseelse og *Agtelse*, hvor *elskes* hun meest: blandt samvittighedsfulde katholske Christne, hvor Hustruen er Familiens Midtpunkt, Mandens uadskillelige Livsfælle, Børnenes Moder, — eller blandt de liberale „Fritænkere“, „den frie Kjærligheds“ Tilhængere, der forlyste sig med saakaldte Veninder, ledsage dem til Theatre og Baller, forære dem Smykker og Kostbarheder, imedens Hustruen sidder forladt i Hjemmet og med sørgmodigt Øie og Hjerte beklager sin tunge Lod?

Hvor finder Kvinden meest *Agtelse* og *sand Kjærlighed*: i den katholske Kirke, der med ubønhørlig Strenghed hævder den ægteskabelige Pagts Uopløselighed og saaledes fordrer en *trofast Kjærlighed til Hustruen indtil*

Døden, en Kjærlighed, som er hævet over alle blot sandselelige Lysters og Følelsers Luner og Omskiftelser, — eller i de Secter, der med største Lethed og Beredvillighed, formedelst „*Gemytternes Uoverensstemmelse*“, tillade det ægteskabelige Baands Opløsning, saa een og samme Kvinde kan komme til at tilhøre flere endnu levende Mænd som „Hustru“? Hvor finder Kvinden meest Agtelse: i den katholske Kirke, som sætter den *jomfruelige Stand*, valgt for Guds Skyld, saa høit, at den erklærer den for at være *i og for sig fuldkommere* end Ægtestanden, og derfor indrømmer *den gudindviede Jomfru* store Fortrin og Forrettigheder i Kirken, — eller iblandt hine Secter, som ansee det *opløselige Ægteskab* for Kvindens *absolute Ideal* og dermed umuliggjøre Jomfruelighedens ideale og himmelske Stræben?!

Hvad mon Vantroens og Liberalismens Stemmer tilsigte, naar de i saa høit travende Ord tale om „det christelige Ægteskabs tunge Aag“, om „Kvindens Emancipation“ o. s. v.? Hvorfor bestræber man sig paa saa mange Maader for at rive hende ud af den Kreds, som anvistes hende af Gud selv, og at drage hende ind i alle det offentlige Livs Forhold og Beskæftigelser? Hensigten er den, at blænde og besnære hende med Ubundenhedens Lokkemad, for saa senere, naar hun er vanæret og foragtet, at kunne nedtræde hende desto dybere. Det ligger derfor ogsaa i Kvindens sande og virkelige Interesse, at virke for Christendommens Befæstelse. Hun bør arbeide hen paa, at ikke blot Børnene, men ogsaa Manden blive førte til Troen og bestyrkede i samme. Forsømmer hun at opfylde denne sin Pligt, da gjengjælder hun de af Christus modtagne Velgjerninger med Utak, hun paatrykker sig selv Forkastelsens Stempel og baner selv paany Veien for sin Stands Fornedrelse. Gud være lovet, at der endnu findes mange fromme Hustruer, isandhed christelige Mødre, som sætte deres Stolthed og Ære i at have velopdragne, fromme Børn. Gid der snart overalt maatte findes christelige Familier, christelige Menigheder og christelige Folkeslag. Det give Gud!

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

Ved Wilhelm Thiele.

(Fortsat fra Nr. 30.)

III.

Den fremmede Dame.

Corinna tilbragte Natten vaagende. Da hun om Morgen trykkede paa sit Reperteeruhrs Fjeder, slog det fem. Hun gik til Vinduet, trak Forhænget tilbage og saae ud i det Frie, i det Haab, at det opgaaende Sollys vilde have mildnet Stormen, og alle Spor af den skrækkelige Katastrophe vilde være forsvundne. Men der var intet Sollys, ingen med Bølgerne legende Solstraale synlig. Himlen havde nok aflagt sit truende, men ingenlunde sit uvenlige Ydre; Alt syntes eensomt og forladt. Skyerne bedækkede Havet som et sørgeligt Ligklæde, og et melancholsk Lys glimtede hen over de urolige Bølger.

Med en vis Utilfredshed vendte Corinna sine Blikke bort fra dette Skue. Hun traadte hen til den ubekjendte Syges Seng og blev ikke lidt forbauset over at finde den syge Dame vaagen. Hun sad opreist i Sengen og stirrede med ufravendt Blik paa sin Rosenkrands og sit Crucifix. Taarer trillede ned over hendes blege Kinder, og med stor Inderlighed fortsatte hun sin andægtige Hylding af Korset.

Pludselig slog hun sine Øine op, og da hun blev Corinnas Nærværelse vaer, spurgte hun hurtigt:

„Er Alt tabt, min Frøken?“

„Vi ville ikke troe det, Frue“, svarede denne; „dog hvad der end har tildraget sig, saa er det vist, at i det mindste De og deres kjære Barn ere frelste.“

„Mit Barn, hvorledes? . . . De synes altsaa ikke at vide, at“ . . . Men i den ivrige Længsel, som Corinna følte efter at dryppe Trøstens Balsam i Damens forpinte Hjerte, hastede hun til den anden Seng, tog det sovende Barn paa sine Arme, og raabte med Udtrykket af den inderligste Glæde:

„Her, Frue, her er Deres Barn!“

„Mit Barn? Ak, Du stakkels lille Skabning! Gode,

stakkels Irene!“ raabte hun og trykte et Kys paa Barnets Kinder. „Min Gud“, fortsatte hun, hvad er dog Lykken, hvad er Verdens Glæder?! Flygtige som Skygger ile de forbi. Endnu igaar Morges var dette kjære Barn sine Forældres Rigdom og Glæde og Arving af deres Besiddelser. Nu er det for stedse skilt fra dem, og deres Lig ligge begravede i Havets dybe Afgrund. Denne lille Engel er bleven kastet ud paa Stranden og betroet til Andres Omsorg.“

Hendes heftige Sindsbevægelse standsede en kort Tid hendes Hjerteudgydelsers Strøm og under rigelige Taarer fortsatte hun: „Vær Du, o smertefulde Moder, vor Tilflugt. See naadig ned paa dette stakkels Barn og paa dem, som have Medlidenhed med denne uskyldige Orms Skæbne!“

„Vær rolig, Frue“, bemærkede Corinna trøstende. „Gud, som har frelst Dem og dette Barn fra Havets Storme, han vil hverken forlade Dem eller det under dette Livs Storme og Farer.“

Den følgende Dags Eftermiddag, som ved sin Deilighed og klare Lys syntes at ville bringe de forrige Dages mørke Storme i Forglemmelse, sad den fremmede Dame i Lænestolen i et af Elvertonhalls Værelser, og ved Siden af hende Blanca, som fuld af fortrolig og indtagende Forekommenhed underholdt og trøstede den Skibbrudne, der lidt efter lidt kom sig.

Under det nærmeste Vindue hørte man en sagte Hvisken og munter Latter. Blanca reiste sig og saae, hvorledes Corinna legede med den lille Irene, som ifølge de Kjærtegn, man ydede hende, mere og mere kom i en glad Stemning og ved sin barnlige Spøg og sin Glæde noksom lagde for Dagen, at hun var rask igjen og næsten aldeles havde glemt det farlige Søbad.

Corinna havde syet en smuk lille Kjole, og af en gammel Familiekuffert fremtaget det sidste Par Børnesko, som hun selv engang havde baaret dengang hun endnu, som Irene, var lille. De smaa Sko passede den lille Pige saa godt, som om de vare syede til hende.

„Nu, hvorledes behager min lille Søster Dig? til-raabte Corinna Blanca i Spøg, efterat hun havde flettet en Krands af friske Roser i hendes Haar.

„Allerkjærest“, svarede Blanca. „Jeg troer virkelig, at din lille Legekammerat gjør Dig lige saa mange Fornøielser, som Du gjorde os, da Du selv endnu var lille.“

„Kom, Irene“, raabte Corinna, tog den Lille paa sine Arme og bortfjernede sig skyndsomt med hende; „vi ville plukke Blomster; vi ville lege og være glade“.

„Er Barnet beslægtet med Dem?“ spurgte Blanca den fremmede Dame, som havde reist sig fra sin Lænestol for med hende at see paa det legende Barn.

„Nei, beslægtet aldeles ikke. Under vor langvarige Søreise blev jeg, især da jeg var meget utilpas, af Barnets Forældre behandlet med overmaade stor Venlighed og Forekommenhed. At fortælle Mere om det ulykkelige Skibs sørgelige Skæbne, føler jeg mig for Øieblikket ikke istand til. Om et Par Dage kan jeg det maaskee bedre. Slægtinge havde jeg imidlertid ikke ombord.“

„Himlen være takket for“, raabte Blanca glad, „at intet ømt Baand er bristet for Dem.“

„Jordiske Baand — hvor intetsigende ere de ikke! Hvad ere de i Sammenligning med de himmelske Baand!“ sagde den Fremmede og hævede, idet hun greb efter Blanca's Haand, sit Blik mod Himlen. „Nogle Aar, før jeg ved mine hellige Klosterløvter forenede mig med min Orden, syntes mig Intet at være istand til at knytte mig til Verden, medmindre det var de Ulykkeliges Pleie, og Kjærlighed til dem, som nedbøies af Lidelser og Smarter, hvilke mit hellige Kald nu har gjort det til mit Livs Opgave at sørge for. Men i det skrækkelige Øieblik, hvor Døden med alle sine Rædsler syntes at staae for mig, o, hvor stred jeg da ikke for Livet! Hvorledes stod da ikke enhver forfængelig Tanke, ethvert spildt Øieblik i skærende Farver og truende for min Sjæl, og hvor blev jeg ikke martret ved Tanken om Guds strenge og retfærdige Domme! Ja, da følte jeg, hvormeget der endnu fattedes mig for uden Gru at kunne møde for Herrens Aasyn.“

„De talte nylig om Klosterløvter og om en Orden. Hvad vil De sige dermed?“ afbrød Blanca hende.

„Er det muligt“, svarede den fremmede Dame, „at De i mig møder den første barmhjertige Søster?“

„Barmhjertige Søster?“ svarede Blanca overrasket og saae med særdeles Ærbødighed og Opmærksomhed paa Damen. „Jeg havde aldrig tænkt, at jeg endnu skulde have den Lykke at møde en af disse gudindviiede Personer, som prises og høiagtes baade af Fromme og af Slette. Gjentagne Gange har jeg læst om de barmhjertige Søstres

Gjæringer og Selvfornægtelse i Pestens og Hungersnødens Tider.“

„Min Frøken“, sagde den barmhjertige Søster, „vor Orden har sat sig til Opgave, saa vidt muligt at efterligne vor guddommelige Mester i hans Livsvandel, da han gik omkring og gjorde vel mod Alle, og ved hvis Efterfølgelse vi Mennesker ene og alene kunne frelses. De hører dog vel ogsaa til den katholske Kirke?“

„Nei“, svarede Blanca noget forlegen paa dette Spørgsmaal, „min Fader har egenlig ikke opdraget os i nogen bestemt Religion. De forskjellige protestantiske Sæcter ligge saa meget i Strid med hverandre indbyrdes og ere desuden saa mange Omskiftelser underkastede, at min Fader holdt det for bedre, at vi ikke befattede os med disse forskjellige Sæcter og Religionssamfund. Han har lært os at elske Gud over Alt og at omgaaes Menneskene med deeltagende Kjærlighed. See, deri bestaaer vor Religion, vor Tro.“

„Ak“, sukkede Søsteren, „har da Deres Fader aldrig sagt Dem noget om den katholske Religion, om den Tro, der udelukker alle de Vildfarelser og mangfoldige Omskiftelser, hvorover De medrette anker?“

„Kun ved een Leilighed hørte jeg ham tale derom, og han sagde, at den romerske Kirke forekom ham meget ærværdig for dens høie Alders Skyld, men at den i Tidernes Løb som en Følge af overtroiske Meninger og Vildfarelser havde forværret sig“, svarede Blanca.

„Har De nogensinde læst i den hellige Skrift?“ spurgte Søsteren.

„Undertiden“, svarede Blanca, „og især i det nye Testament.“

„Nu vel, da vil De vel ogsaa være stødt paa adskillige Steder, hvori Frelseren udtrykkeligt taler om sin Kirke“, fortsatte Søsteren.

„Ja, jeg troer, at jeg af og til overfladisk har lagt Mærke dertil“, svarede Blanca.

„De maa da vist, min gode Frøken, ogsaa have den Overbeviisning, at, naar Frelseren taler om en Kirke, som han vilde grundlægge paa en Klippe, saa kan man derved ikke forstaae en Ting, som i Virkeligheden ikke kan bestaae; endvidere, naar vor Forløser siger: „Og naar han ikke hører dig, saa siig det til Kirken, og naar han ikke vil høre Kirken, saa skal han være en Hedning, og offentlig Synder for dig!“ — saa vil De dog

ikke ansee et saadant Udsagn for en blot og bar Talemaade?"

„Tilvisse nei!“

„Og har De da aldrig tænkt over, at blandt de forskjellige Religioner, som tillægge sig Navnet „christelig“, kun een kan være den sande Kirke, som beskyttes og styres ved den Helligaands særegne Forsyn og Bistand, og som skal bestaae indtil Tidernes Ende?“

„Derover har jeg nok engang tænkt og det forekommer mig ogsaa at være overordenlig sandsynligt.“

„Antager De dette, da maa De ogsaa indrømme, at kun Gudmennesket Jesus Christus kan være Stifteren af denne Kirke.“

„Med saadanne Tanker“, sagde Blanca i en alvorlig Tone, „har jeg oftere beskæftiget mig, og tidt maatte jeg bekjende, at min Tro var utilstrækkelig, og at den ikke ydede mig den Trøst, efter hvilken mit Hjerte higer. Ja, tidt ønsker det noget mere Bestemt, noget Synligt, Noget, som staaer Guddommen nærmere og har noget tilfældes med dens Uendelighed.“

„Tro mig, kjære Veninde: denne Kirke er til! Ja, der er en Faaresti, hvis Hyrde er Christus; den Brud, som har Christus til Brudgom, er virkelig at finde i denne Verden. Uforanderlig og urokkeligt fast staaer Sandhedens Grundpille, og aldrig vil den vakle eller falde!“

„Jeg troer det“, sagde Blanca inderlig rørt og fordybet i Tanker. „Nu forstaaer jeg, at uden den sande Kirkes Varighed vilde Christi Menneskevordelse være uden Betydning.“

„Ja, ogsaa dette er fuldkommen sandt. Den uendelige Viisdom har udkastet den meest fuldkomne Plan til vor Forløsning, og den har bygget Kirken paa en fast og evig Grund, saa at dens Børn ikke længere skulle fare vild og kastes omkring blandt de menneskelige Meningers vilde Strømme. Dog, tilføiede Søsteren og reiste sig, idet hun venlig tog Blanca ved Haanden, „Guds Naade kan ene give os den rette Indsigt i disse Lærdommes Sandhed. Vi ville imidlertid fortsætte vor Samtale paa en anden Tid og nu begive os til Balconen og indaande den friske Søluff.“

(Fortsættes.)

Fyrstelige Personers Andagt til det hh. Alterets Sacrament.

Til alle deres Beskæmmelse, som enten af Menneskefrygt eller Lygegyldighed undlade at bringe det h. Sacrament den tilbørlige Hyldest, skulle vi her anføre nogle høitstaaende Mænd, der have været andægtige Dyrkere af denne ophøiede Troens Hemmelighed.

Rudolph af Habsburg mødte en Dag i Skoven en Præst, der bar det h. Vandringsbrød til en Døende. Rudolf steg strax af sin Hest og tilbød Præsten den, for at han lettere kunde komme over Bækken der flød forbi. Da Præsten havde endt den hellige Handling, førte han Hesten tilbage til dens Eier, men den fromme Greve svarede: „Jeg overlader den til Kirkens Tjeneste, fordi den har baaret min Gud.“

Kong Wenceslaus af Böhmen samlede selv de Ax og plukkede selv de Druer, af hvilke de til det h. Offer nødvendige Gaver tilberedtes. Ved Nattetid kunde man ofte see ham knæle foran Kirkedøren og tilbede det h. Sacrament. Han var en hellig Konge.

Johan Sobiesky, Konge af Polen, modtog den h. Communion før han begyndte den afgjørende Kamp mod Tyrkerne, for saaledes at anbefale sig til Guds Beskyttelse.

Kaiser Carl V. aflagde Krone og Scepter og kyskede Gulvet med Ærefrygt, før han traadte hen til Herrens Bord.

Kong Henrik II. af England holdt det ikke under sin Værdighed ved det h. Offer at forrette Ministrantens Tjeneste.

Ludvig den Hellige af Frankrig opfordredes engang til at komme hen i Kirken, for der at være Vidne til et underfuldt Syn, som viste sig i den h. Hostie. Han efterkom imidlertid ikke Opfordringen, men svarede: „Min Tro paa Christi Nærværelse i Alterets Sacrament er saa fast, at den selv ved hint Under ikke vilde voxe.“

Robert, Konge af Frankrig, regnede sig det til Ære at varetage Sacristanens Bestilling, at bevogte det h. Sacrament og de h. Kar. Og han haabede saaledes at neddrage Guds Beskyttelse og Velsignelse over sit Rige.

Mange katholske Fyrster ansaae det stedse for en Ærespligt at bivaane Christi-Legemsfestprocessionen og

at omgive samme med al deres fyrstelige Glands; dette gjælder især om Kaiseren af Østerrig. At efterligne disse Mænd i deres Andagt til det h. Sacrament geraader enhver katholsk Christen til Ære og Hæder.

For Din Magt hvert Knæ sig bøie,
Drot i Dybet, i det Høie!
O høihellige Sacrament,
Hvori Guddoms Ild er tændt!

Kirkelige Efterretninger.

Paris. Den protestantiske Præst Hr. Bersier har udgivet en Brochure med Titel: „En Protestants Breve til Hr. Jules Ferry angaaende hans Lovforslag“, hvori han „i den franske Protestantismes Navn“ brændemærker det ministerielle Forslag som „et Angreb paa Samvittighedsfriheden“.

Den nævnte Herre er en ivrig Modstander af Jesuiterne, hvad der jo maa gjøre hans Optræden saa meget mere interessant. I Brochuren læses bl. A. Følgende: „Den, som tilskriver Dem disse Linier, hører ikke til nogen Reaction. Allerede ved Fødsel og Opdragelse var han en Fjende af Jesuiternes Orden, som De søger at ramme med Deres nye Love. Men alligevel, Hr. Minister, maa jeg afgive den Erklæring, at det er mig umuligt at følge Dem i Kampen. For aabent at sige min Mening, bekæmper De Deres Modstandere med Vaaben, som De har laant af dem. De compromitterer Republikens Sag ved en antiliberal Politik; De reiser en Magt, hvis Styrke De ikke ahner, den religiøse Samvittigheds Magt, og baner med let Hjerte Veien for den kommende Reaction. Det smertes mig, at Statsmænd som Deres ærede Colleger, af hvilke nogle ere mine Venner og Troesfæller, have sluttet sig til dette Deres Foretagende. Jeg vil ikke, at Protestantismen skal gjøres medansvarlig for et saadant Foretagende, og derfor er jeg nødsaget til at tale.“

Berlin. „Märk. Kirchenbl.“ skriver: „For det troende Øie bliver Guds Styrelse synlig i de politiske Forandringer,

som i disse Dage have overrasket Alle, fordi Ingen formaaer at give en tilfredsstillende Forklaring af hvad der er skeet. De 3 Ministres Tilbage træden er i den Grad paa faldende, at Blade af alle Farver søge efter Udtydninger, uden dog at kunne finde den rigtige Forklaring. Vi derimod sige: Det sidste Jubilæum bærer sine Frugter; Hjem søgelsens Tid bliver afkortet. „Herren styrer Menneskenes Hjerter som Vandbække“, og derfor fører Han ogsaa vore Modstandere ad Veie, som rydde Hindringerne for Freden tilside. Men vi for vort Vedkommende blive af disse Kjendsgjæringer formanede til at vise Iver i at forsone Herren, hvis Finger paa saa øiensynlig en Maade kundgjør, at det er Ham, der fører Regimentet i Verdens Styrelse.“

Brüssel. Nylig telegrapheredes herfra: „Van Hamme, en tidligere Valgagent for det klericale Parti, er i disse Dage bleven arresteret, sigtet for at have opslaaet eller forsøgt at opslaae Placater, hvori Kongen trues med Døden (paa Grund af den nye, kirkefjendske Underviisningslov). Han har tilstaaet at være skyldig og forklarer, at nogle Personer fra Jesuitercollegiet have givet ham Placaterne og tillige Penge. Huusundersøgelser have fundet Sted der; og som Følge deraf er Bibliothekaren bleven arresteret.“ Alle Blade fik nu travlt med, hurtigst at gjøre deres Læsere bekendte med denne velkomne Sensationsefterretning. Efter at Sagen var bleven oplyst, have en Deel tilbagekaldt, men ikke alle.

Sagen forholder sig saaledes:

Van Hamme er paagreben; Huusundersøgelserne have fundet Sted hos Jesuiterne, og den Lægbroder, som passer Bibliotheket der, har været arresteret. Men van Hamme er, efter hvad den retslige Undersøgelse har bragt for Dagen, en Mand, der lever skilt fra sin Kone, og hvem selv liberale Blade give et meget daarligt Skudsmaal. Han er Dranker, og skal være straffet af Retten for Underslæb. Tidligere har han arbejdet som Tapetmager i Jesuitercollegiet St. Michel; men i en Deel Aar har han der ikke mere faaet Noget at fortjene, saa man nok kunde have ham mistænkt for ved Angivelsen at ville hævne sig. Den arresterede Lægbroder Nicolai er i hele Hovedstaden bekendt som en simpel, ligefrem og ydmyg Mand. Enhver, som hørte om, at den stakkels Broder skulde have pønset paa og truet med Kongemord, kunde ei lade være at trække paa Smilebaandet. Han blev allerede den

19. Juli sat paa fri Fod igjen. „Forsøget er difinitivt mislykket“, skriver Bladet „Courrier de Bruxelles“. „Beviset herfor er, at Hr. Bara toer sine Hænder i Uskyldighed.“ Justitsminister Bara, som er Frimurer, gav nemlig den Oplysning i Kamret: „at Retten var pligtig til, hvergang den vilde skride ind i en politisk Sag, først at anmelde det for Regeringen. Anmeldelsen var rigtignok skeet; dog havde der nærmest kun været Tale om van Hamme, ikke om Jesuitbroderen. Han (Ministeren) havde først den paafølgende Dag, ligesom enhver anden Brüsseler Borger, erfaret af Aviserne, at ogsaa Broder Nicolai i Jesuitercollegiet var bleven arresteret som mistænkt. Men at han skulde have givet Befaling dertil, var Løgn.“

Brunsvig. Fra Helmsted skrives: Søndagen den 29. Juni, paa Apostelfyrsternes Festdag, var Hs. Høiærv. Biskoppen af Hildesheim kommen til den i Hertugdømmet Brunsvig tæt ved den preussiske Grændse beliggende lille By Helmsted for at meddele Confirmationens h. Sacrament. Denne Leilighed blev ogsaa benyttet af de Katholiker, som hørte til Dioceset Paderborn; de kom strømmende til fra en 5 Miles Omkreds, og Mængden var saa enorm, at den maatte tælles efter Tusinder. Fra Kl. 7 Form. til Kl. 4 Efterm. var Biskoppen uafbrudt beskæftiget med at uddelele det h. Sacrament, virkelig ingen let Opgave, naar man tager den ualmindelig lille Kirkebygning og den stærke Hede i Betragtning. Ved Synet af de Tusinder, der vare strømmede til, og hvetken havde skyet Møie eller Omkostninger for at blive deelagtige i vor h. Kirkes Velsignelser, kom man uvilkaarligt til at tænke paa Apostlenes Tid, hvor ligeledes Tusinder bleve døbte og confirmerede paa een Dag. Maatte den barmhjertige Gud rigeligt belønne disse Offere, og den Helligaand styrke Ungdommen til stedse at forblive standhaftig i sin hellige romærsk-katholske Tro!

Strassburg. Den nylig udkomne Kirkecalender for Dioceset Strassburg bringer følgende statistiske Notitser: Indvaanernes Tal i Elsass beløber sig til 1,051,554, hvoraf Departementet Nedreelsass har 598,180, og Øvreelsass 453,374. Med Hensyn til Religionen ere 762,427 Katholiker, 255,809 Protestanter, 2,207 Dissidenter, og 29,949 Jøder, Katholikerne pastoreres af 1,142 Præster, saa der gjennemsnitlig kommer en Geistlig paa 700 Sjæle. Culturkampen har ødelagt de tvende herlige Seminarier, hvad der snart vil have en følelig Mangel paa Præster tilfølgende,

naar Freden ikke bliver gjengivet Katholikerne. Det for et Aar siden oprettede Drengepensionat er atter bleven ophævet.

Cöln. Hvor usandsynlige alle de Rygter vare, der bebudede en snarlig Ende paa Culturkampen under Falcks Regimente, fremgaaer af en retslig Bekjendtgjørelse i Aviserne, hvorved Ærkebiskoppen af Cöln opfordres til at møde for Domstolen for at „høre sig dømt“ for uretmæssig Udøvelse af en „Embedshandling“. Og hvori bestaaer nu den Forbrydelse, han efter Statsfiscalens høivise Mening har begaaet? Deri, at han har skrevet en Bog med Titel: „Eine Unterweisung über das heilige Messopfer von Dr. Paulus Melchers, Erzbischof von Cöln.“ I Titlen „Erzbischof von Cöln“ ligger hele Forbrydelsen; de liberale Preussere fordre nemlig, at han skal skrive „forhenværende“ Ærkebiskop, medens dog ethvert Menneske med en Gnist sund Fornuft indseer, at det ikke gaaer an, da han jo endnu er Ærkebiskop af Cöln og vedbliver at være det saa længe som Gud vil, og ikke saa længe som de Herrer i Berlin ville det.

Cleve. Statsprocuratoren har ogsaa her fornyet Stikbreve efter to til Fængsel dømte Præster, der vare dømte, fordi de ikke havde Lyst til, paa Falcks Commando at blive Menedere imod Gud og Kirken. De to Herrer ere reiste udenlands og det ærgrer vore „liberale“ Regeringsmænd; thi hos dem gjælder ogsaa endnu det tyske Mundheld: „Die Nürnberger hangen Keinen bevor sie ihn haben.“ Nürnbergerne hænge Ingen, førend de faae fat paa ham.

Sverig. Et protestantisk svensk Blad skildrer paa en let forstaaelig Maade den svenske Tolerance; det fremhæver nemlig, at det katholske Frankrig, som iblandt 36 Millioner Katholiker kun tæller en halv Million Protestanter af forskjellige Troesbekjendelser, lønner de protestantiske Prædicanter af Statskassen og har flere protestantiske Statsministre, medens Katholikerne i Sverig ikke engang tør uhindret erhverve nogen Eiendom for deres Kirker; og de Protestantsr, der ville følge deres Overbeviisning og blive Katholiker, tabe ikke blot deres Embeder, men underkastes ogsaa allehaande Plagerier.

Mariaforeningen

lader Mandagen den 4. August Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læse en hellig Messe for sit afdøde Medlem Fru Marquise de Bonnay.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 3. August. 9. Søndag efter Pintse. — 4. M. Dominicus, Bekj. og Ordensstifter. 5. Ti. Maria af Snee. 6. O. Christi Forklarelse. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. 7. To. Cajetan, Bekj. og Ordensstifter. 8. F. Cyriacus, Largus og Smaragdus, Mart. 9. L. Hermenegild, Mart.

Søndagen d. 10. August. 10. Søndag efter Pintse. — Laurentius, Diacon og Mart.

Søn- og Fæstdags-Gudstjeneste:

- For m. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- For m. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

NB. Søndag Aften Kl. 8 Andagt til den h. Aloysius i Jesu Hjertes Capel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 32. Søndagen den 10de August. 1879

Indhold: Biskop Conrad Martin af Paderborn. Den romerske Kirke.
Troens Triumph. Tilbageerstatning gennem Skriftestolen.
Kirkelige Efterretninger: Belgien, Thorn, England, Nord-
america, Lima. Literatur.

Biskop Conrad Martin af Paderborn.

Den katholske Kirke har nylig mistet en af sine meest udmærkede Biskopper. Den 16. Juli (Skapularfesten) kaldte Herren sin trofaste Tjener, *Biskop Conrad af Paderborn* i Westfalen, hjem til den evige Hvile og himmelske Løn.

Han var født den 18de Mai 1812 i Geismar i Sachsen. 18 Aar gammel, blev han dimitteret til Universitetet, studerede Theologi og de østerlandske Sprog i München, Halle og Würzburg. hørte ei blot Allioli og Döllinger, men ogsaa Gesenius, Tholuck, Wegscheider og Tuch, promoneredes 1834 i Münster til Doctor i Theologi og viedes 1836 i Cöln til Præst. Efter at have virket med Velsignelse som Forstander for en Latinskole i Rhinlandet og Religionslærer i Staden Cöln, blev han kaldet til Professor i Moralthologi ved Bonns Universitet og til

Inspecteur over det theologiske Convict sammesteds. Tolv Aar forblev han i denne hæderlige og indflydelsesrige Stilling. Efter „Bonner Reichszeitung“ erhvervede han sig ikke blot Alles Høiagtelse ved sin omfattende og grundige Lærdom og sin ægte Fromhed, men hans jevne, ligefremme, aabne Væsen vandt alle deres Hjerter, som havde den Lykke at komme i nærmere Berøring med ham. Han var agtet og afholdt af alle sine Colleger, Protestanter saavel som Katholiker, ligesom han i høi Grad var agtet og elsket af Studenterne. Convictets Elever havde i ham en kjærlig Forstander med et ømt Faderhjerte. Dog, hans Lys skulde snart skinne fra en høiere Lysestage.

Den 29de Januar 1856 valgte Domcapitlet i Paderborn ham til Biskop, og den 17de August s. A. modtog han Bispevielsen i den derværende Domkirke. Som Overhyrde for dette overmaade vidt udstrakte og vanskelige Dioces viste han stor Nidkjærhed og Aarvaagenhed. Det heder herom i en Skrivelse, som hans Viebiskop og Domprovst nylig har udstedt til Diocesanerne: „Her er ikke Stedet til nærmere at omhandle, hvilke Fortjenester den Hedenfarne har indlagt sig ved nidkjært at røgte sit Hyrdeembede, og hvor tro han var Sandheden i Kjærlighed til Gud og sine Medmennesker. Dette staaer Alt skrevet med uudslettelige Træk i alle hans Diocesaners Hjerter, baade Geistlighedens og Folkets, der alle i ham havde en Lærer, en Fader og et Forbillede.“

I mange Aar havde Biskop Conrad med Kraft og Udholdenhed ført Hyrdestaven ved Sct. Liborius' Grav; da reiste „Culturkæmperne“ sig for at lamme og lænkebinde katholsk Tro og Liv i Tydskland. De 17 Aars Arbejder fulgtes af 6 Aars Martyrium. Dog den Mand, hvem Hyrdeomsorgen ei havde trættet, hans Mod skulde heller ikke bøies af Pengebøder, Fængsel, Fæstningsarrest, Landflygtighed og Statsmagtens Afsættelsesdecret. Biskop Conrad havde den Ære, at være den *anden* i de Biskoppers Række, der skulde rammes af „Culturkæmpernes“ Vrede.

Opfordret til, frivilligt at nedlægge Hyrdestaven, d. e. som Leiesvend at svigte sin Pligt, gav han den mandige Erklæring: „Min Ungdom og Manddom tilhørte den romersk-katholske Kirke; min Oldingsalder skal i lige Maade tilhøre den, saalænge Herren vil friste mit Liv. Jeg vil offre Alt for dens Skyld, og, om saa skulde være, endog min sidste Blodsdraabe. Staten har ei givet mig Bispestaven; Staten kan ei heller fratage mig den.“ Hvad Alverden havde forudseet, indtraf snart. Den selvgjorte „kongelig-preussiske Domstol i kirkelige Sager“ erklærede Dr. Conrad Martin for „afsat“ fra hans Bispeembede. Som Følge heraf saae han sig nødsaget til at tilbringe sine sidste Aar skilt fra sin Hjord, først i Holland, og, da preussisk Indflydelse øvede et føleligt Tryk ogsaa udenfor de sort-hvide Grændsepæle, — tilsidst i Belgien.

Allerede tidlig havde han udstrakt sin Virksomhed ud over sin Embedskreds og sit Bispedømmes Grændser ved en udbredt Forfattervirksomhed. Hans talrige Skrifter røbe klar Tænkning, grundige Kundskaber, dyb Aandelighed og glødende Kjærlighed til Sandhed, Ret og Kirke. Han har gjort sig meest kjendt og fortjent ved sin Haandbog i den kath. Religion, som oplevede henved tyve Oplag i Tydskland, og blev oversat paa Fransk, Polsk og Ungarsk. Efter den Tid, da Statsmagten holdt ham borte fra Sine, og det var gjort ham umuligt, som før, at vogte den ham betroede Hjord, undlod han alligevel ikke at prædike Ordet paa den Maade, som Omstændighederne tillode det. Han udgav i uafbrudt Rækkefølge en Deel Smaaskrifter, og fuldendte et Skrivt, med den lovende Titel „Tidsbilleder“, endnu i de sidste Dage af sit Liv, saa det kun var selve Døden, der skulde fravriste ham den Pen, han havde ført med særdeles Lethed og Nidkjerhed i Guds, Sandhedens og Kjærlighedens Tjeneste.

Døden kom rigtignok uventet, men traf ham dog langt fra uforberedt. Den 16de Juli modtog han de Døendes Sacramenter. Et Øienvidne beretter om hans Gudhengivenhed og Andagt. Han svarede med lydelig

Røst paa de kirkelige Bønner og sluttede dem med et hjerteligt „Lovet være Jesus Christus“. Samme Aften, henimod Kl. 11, overgav han uden Døds kamp sin elskelige Sjæl i sin Skabers Hænder. „Jeg var ei blot min Bispeværdighed, men ogsaa mit Christennavn uværdig, dersom jeg af nogensomhelst Verdensmagt lod mig rokke i den Troskab, jeg har svoret Jesus Christus og hans hellige Kirke.“ Hans Liv og hans Død bære Præget af disse hans Ord.

Han døde i en lille By i Nærheden af Brüssel. Liget blev bragt til Paderborn i al Stilhed, uden at Byens Indvaanere havde nogen Ahnelse om, hvilken kostbar Skat der var bragt i deres Midte. De skulde mod Forventning have den Trøst, at see hans Ligkiste høitideligt udstillet i den ærværdige Domkirke, hvor de fordem i bedre Dage saa ofte havde hørt hans veltalende Læber forkynde Guds Ord, men i de sidste tunge Aar forgjæves ledt efter deres Overhyrde paa hans ældgamle Bispestol. Fredagen d. 25de Juli feiredes hans Minde ved en høitidelig Sørgegudstjeneste. Nu hviler den heltmodige Stridsmands Lig ved Siden af hans Forgjængeres. Hans Sjæl, det haabe vi af Herrens store Miskundhed, har allerede sandet, at Han er trofast, som har forjættet: „Salig den Mand, som taalmodigt lider Fristelse; thi naar han har staaet sin Prøve, skal han faae *Livets Krone.*“

Et evangelisk Blad („Hessische Blätter“) siger om den hedengangne Kirkefyrste: „*Biskop Martin* var ingen stor Kirkepolitiker, endnu mindre en fin Diplomat. Men han tør siges at have været et fremragende Forbillede for de trofaste og offervillige Præster og Overhyrder, som ogsaa vi (Protestanter) glæde os ved og rose os af, at den katholske Kirke i Tydskland under Culturkampen tæller i tusindviis, og som have tilkæmpet denne Kirke den nu formelig afgjorte Seir over *Falcks* (den afgangne Cultusministers) Æra. Som en trofast, oprigtig og udholdende Stridsmand er Conrad Martin, som intet Hjem mere havde hernede, gaaet ind til sit evige Hjem. Ikke blot alle trofaste

Katholiker, heller ikke blot alle oprigtige Christne, men overhovedet Alt, hvad der har et ridderligt og hæderligt Sind, lægger med bevæget Hjerte en Krands paa den Kirkefyrstes Kiste, der er falden i en modig Kamp, og nu som Lig er vendt tilbage fra sin Landsforviisning til sin biskoppelige Residents.“

Den romerske Kirke.

Den katholske Kirkes Modstandere have stedse lagt an paa at nedværdige og forhaane Pavedømmet. Blinde for alt det Store og Ophøiede, som den lange Række af Paver i Aarhundredernes Løb har virket til hele Menneskeslægtens Vel, overdrive og forvanske de hvad der findes dadelværdigt i enkelte Pavers Privatliv. Hvilken uretfærdig Fremgangsmaade! Selv om Paverne ikke havde udrettet Andet, end at fremme Nationernes Dannelselse, Sædelighed og Velvære, saa maatte allerede af den Grund ethvert billigttænkende Menneske, hvilket Religionssamfund det end tilhører, nære oprigtig Tak og Erkjendtlighed mod Pavedømmet. Og at Paverne virkelig have udrettet Alt dette, det kan, som Deharbe bemærker, ikke nægtes for Verdenshistoriens Domstol, og det indrømmes aabent selv af protestantiske Historieskrivere. „Paverne,“ skriver den berømte protestantiske Historiker *Johan von Müller*, „levede i mørke Tider, men de have givet os Alt hvad der kan være os til Nytte, og istedetfor blodige Ruiner og sumpede Skove have de skjænket os en Mængde kraftige Statslegemer.“ I sit Svar paa Spørgsmaalet: Hvad er Paven, bemærker den samme Lærde: „Paven har ved Gudsfrygt tæmnet vore Staters vilde Ungdom.“ „Uden Pavedømmet,“ siger den protestantiske Præst Tobler,

„vilde man ikke have kjendt nogen fælleds, hellig Religion i Verden; det Uundværligste vilde være forsvundet, og vi selv vilde som Kirke være døde i vore Forfædre, eller rettere sagt. aldrig komme tillive.“ En anden protestantisk Lærd, Edvard Sandys, skriver: „Paven var de Christnes fælleds Fader, det var ham, der bilagde deres Stridigheder og hidførte Forsoning mellem de Kæmpende.“ Ved Siden af disse Udtalelser ville vi anføre de smukke Ord, med hvilke den høisal. Cardinalærkebiskop af Cöln, Johannes von Geissel, i et Hyrdebrev af Aaret 1858 omtalte den h. Petrus' Efterfølgere: „Kirken med Paverne i Spidsen har frelst Menneskehedens dyrebareste Goder fra Undergang i den hensygnende Oldtid, og den har bevaret og pleiet dem i sit Skjød. Paverne bleve Folkenes Lærere, de opretholdt og fremmede Religionen og tilligemed den Orden og Ret, Videnskab og Kunst, Sædelighed og Menneskelighed. Hvorsomhelst Korset og disse dets høieste Goder truedes af Fare, i Østerlandet eller i Vesterleden, der traadte de med det nedarvede Klippemod Faren imøde, kaldte Korsets Bekjendere til Kamp og forskaffede Korset Seiren, idet de velsignede og anførte de Kæmpendes Rækker. Med den samme Kraft bøiede deres Ord hine christelige Magthaveres Nakke, som meente ustraffet at kunne overtræde den christelige Samfundsordens Skranker; og som de paa den ene Side lærte Undersaatterne at adlyde den af Gud indsatte Øvrighed, saaledes opløftede de ogsaa deres Røst, hvergang det gjaldt om at forsvare og beskytte Folkene mod uchristelig Undertrykkelse.“ Endnu skjønnere og kraftigere ere de Ord, i hvilke vor h. Fader Leo XIII. i sin Encyclica af 21. April f. A. ytrer sig om de romerske Pavers Fortjenester. „Hvad kan vel være mere uretfærdigt.“ saaledes taler den h. Fader, „end, med Pavedømmets Gjerninger for Øie, at nægte de romerske Biskoppers store Forstjenester af hele det borgerlige Samfund? I Sandhed, vore Forgængere have aldrig tøvet med at bestaae Kampe af enhver Art for Folkenes Vel; de underkastede sig de møisommeligeste Besværligheder,

og med Øiet rettet mod Himlen have de hverken bøiet deres Hoved for uretfærdige Magthaveres Trudslar, eller ved Løfter og Smigrerier ladet sig afholde fra Opfyldelsen af deres Embedes hellige Pligter. Det var denne apostoliske Stol, der samlede og sammenføjede det gamle og forfaldne Samfunds Ruiner, *den* var den venlige Fakkel, med hvilken de christelige Tiders Civilisation blev tændt, *den* var Frelsens Anker i de voldsomme Storme, som omtumlede Folkeslagene, *den* var Eendragtighedens h. Baand, som har forenet og sammenknyttet de i deres Sæder saa forskjellige Nationer, *den* var endelig det fælleds Midtpunkt, hvor man søgte saavel Troens Lære som heldbringende Raadslagninger angaaende alle Fredens Idrætter. Hvortil flere Ord? Det er Pavernes Roes, at de til alle Tider have bevaret Menneskeslægten fra at falde tilbage til den gamle Overtro og det gamle Barbari.“

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 31.)

IV.

Et Brev.

„Hvor roligt og hvor skjønt er ikke Oceanet nu igjen!“ sagde den barmhjertige Søster til Blanca; „lad os engang gaae ud paa Terrassen og betragte det gruopvækkende Hav, hvis bedrageriske Ro synes mig at have stor Lighed med den skrækkelige Ro og den Afmattelse, som pleier at følge paa de rasende Lidenskabers Storme. Medens vi imidlertid have talt om adskillige andre Ting, har jeg derover glemt, at sige Dem, min kjære Frøken, mit Navn, eftersom De af Beskedenhed ikke vilde spørge

derom. Kald mig, jeg beder derom, fra nu af: Søster Theresia.“

Blanca og Søster Theresia gik ud paa Balkonen; og i Virkeligheden havde Intet kunne overgaae det prægtige Syn, som her frembød sig for deres overraskede Blikke. Ligesom en Hersker, der er omgivet af sit i Guld og Sølv straalende Følge, saaledes stod Solen paa Himlen i Midten af de rosenrøde Skyer, som den syntes at beklæde med Guld og Purpur. En sagte Vestenvind bevægede Træernes Toppe i den nærliggende Skov, og Fuglenes glade Sange ledsagede Bladenes Susen. Fjernt ved Horizontens Grændser begyndte den ligelige Bevægelse i de høitgaaende Bølgers regelmæssige Falden og Stigen, og de af Aftenrøden forgyldte Bølger lyste som i Sollyset glimrende sneeklædte Bjergtoppe. Lig en stolt Svane bevægede et prægtigt Skib sig langsomt og majestætisk i det Fjerne og forsvandt efterhaanden bag de Taager, som i Sydvest samlede sig til en tæt Skymasse. „Hvilken Contrast!“ sagde Blanca eftertænksum. „Medens Alt synes at glæde sig ved Himlens smilende Ydre, danner sig en Sky, der synes at true med Fordærvelse. Saaledes gaaer det ogsaa i det menneskelige Liv. Mennesket smigrer sig med Lykkens Smil, han nyder de Glæder, som Livet byder ham, og tænker altfor ofte ikke paa, at mangt et Hjerter maaskee pines af Kummer og Angst midt under alle disse Glæder.“

„Ja, saaledes gaaer det i det menneskelige Liv,“ tilføjede Søster Theresia, medens hun opløftede sine Øine mod Himlen. „Alt hvad der er af Jorden og hænger ved Jorden, det har sine mørke Skyer; den menneskelige Sjæl maa ikke lade sig fængsle af jordiske Baand, men skal stræbe opad mod det evige Lys! Bag hine mørke Skyer ere vist de herligste Stjerner skjulte, og hvo veed, hvilke prægtige Billeder de afspeile i Skyerne. Naar Ulykke og Forladthed synes at hulle os i Mørke og Nat, saa behøver vor Sjæl at have Trøst, og den opnaar den stedse ved Troens og Haabets lysende Stjerner, hvis Glands igjennem Gjenvordighedernes Mørke desto lysere træder for Dagen.“

Under Samtalen saae de Skyerne langsomt bevæge sig frem og tilbage. Pludselig fordeelte Taagen sig og en herlig Regnbue steg op fra Havets Dyb som et glimrende Diadem. Et Skib, der traadte frem af Dunkelheden, afspeilede det mangefarvede Lys paa sine hvide

Seil, og, idet det langsomt gled hen over Bølgerne, var det endnu længe synligt paa Horizontens taagede Grændse.

„Lad mig, o Gud, engang stige op fra dette Livs Skygger til Lysets evige Rige!“ raabte Blanca, „lad mig ringeagte og foragte Alt, som ikke forener mig med Dig!“

Søster Theresia saae forundret og kjærligt paa Blanca, omfavnede hende, og, uden at sige et Ord, gik hun tilbage til Værelset, satte sig ved Claveret og sang efter et kort Forspil en Psalme til Ære for Guds Moder.

Blanca blev ikke mindre slaaet ved Søsterens følsomme og melodiøse Stemme, end ved hendes ualmindelig skønne Sang, og Corinna, som udenfor legede med den lille Irene, blev strax staaende og lyttede opmærksomt; ja selv den lille Pige glemte Læg og Spøg for at høre paa de himmelske Toner.

Endnu en anden Person var imidlertid under Søsterens henrivende Sang ubemærket kommet hid; det var Herr Leslie. Han lagde Fingeren paa Læberne og gav herved sine Døttre et Tegn, at de ikke maatte forraade hans Nærværelse; med den meest spændte Opmærksomhed lyttede han til Sangen, og syntes af lutter Henrykkelse ikke at tænke paa det Brev, han holdt aabnet i sin Haand.

Da Søster Theresia havde endt sin Psalme, og derefter spillet en Sang, gik hun stille tilbage til sit Værelse, vel vidende, at Musikken ikke blot giver Opmuntring og Trøst, men ogsaa forbereder til Bøn og Religionens op-højede Betragtninger.

„Blanca!“ raabte Herr Leslie.

„Hvad behager, Fader?“ gav denne til Svar.

„Jeg skal kun meddele Dig, at vi have faaet et Brev fra Edgar, hvori han underretter os om, at han forleden Uge rask og vel er ankommen til New-York med en af sine Venner.“

„Gud være takket for den gode Efterretning,“ svarede Blanca. „Skriver han ikke, hvornaar han kommer hertil?“

„Det kan jeg sige Dig ganske nøie. Hans Ankomst vil efter al Sandsynlighed finde Sted imorgen eller overmorgen. Dernæst staaer der ogsaa Noget i Brevet, hvorover Du vil blive ikke lidt forbauset. Paa sine Reiser igjennem Europa blev han saa indtagen af Katholicismens forføriske Gudstjeneste, at han sagde Farvel til Protestantismen, og synes at være bleven med Legeme og Sjæl en frygig Forsvarer af Pavedømmet.“ Et Glimt af Tilfreds-

hed lyste paa Blancas Ansigt, uden at hun dog sagde et Ord. Corinna derimod røbede slet ingen Interesse for Edgars Religionsskifte; hun var kun nysgjerrig efter at faae at vide, hvem der kunde være hendes Edgars Reisetfælle.

„Det er en mærkværdig Særling,“ svarede Hr. Leslie leende.

„Det er en katholsk Præst, som for nogle Aar siden opgav sin Rigdom, sin Familie, sin Stilling og sit høie Embede i Staten for at søge sin Frelse i Tonsuren og Breviaret, istedetfor i disse Goder. Hans Venner synes at have gjort Alt, for at bringe ham bort fra dette Valg; men Alt forgjæves. Hans Kjærlighed til den frivillige Armod og Ydmyghed var saa stor, at hverken den glimrende Fremtid, som tilsmilede ham i Verden, eller de værste Gjenvordigheder, som hans Kald kunde bringe ham, kort sagt, Intet var i Stand til at rokke hans Beslutning. Jeg har nu i den sidste Tid hørt, at den romerske Kirke forstaaer at indgyde sine Tilhængere saa stor en Kjærlighed til Selvfornægtelse, at de ophøre med at ligne almindelige Mennesker; de flye de Bekvemmeligheder, som Andre søge og ønske, elske derimod Lidelser og lede efter dem, som om de vare en Kilde til Glæde. Derefter at dømme, maa den fremmede Dame, som vi heldigviis have frelst fra Skibbruddet, ligeledes være Katholik.“

„Hun er aldeles elskværdig og indtagende,“ svarede Blanca ivrigt.

„Synge kan hun idetmindste meget godt,“ bemærkede Herr Leslie spøgende. „Kommer imidlertid, Børn, lad os begive os til Dagligstuen. Jeg har her endnu et Brev fra Edgar til Enhver af Eder. I kunne altsaa læse det. Men dertil behøves to Lys, for ikke at fordærve Eders Øine. Tænder derfor Lys og læser saa, hvad vor kjære Cousin endnu videre veed at fortælle. Du, Corinna, kan saa længe give mig din lille Kjæledægge i Forvaring.“

Blanca tog smilende Brevet fra Faderen og begav sig til sit Værelse for der uforstyrret at kunne læse det. Corinna gik med Faderen i Dagligstuen, tændte Lys og forelæste Edgars Brev for sin Fader.

Den lille Irene lænede sit Hoved til Herr Leslies Bryst. Idet hun kjærtegnende slyngede sine smaa Arme om hans Hals, lukkede hun Øinene og indslumrede strax. En behagelig Drøm syntes at beskæftige den lille Piges

Sjæl; thi fra Tid til anden begyndte hun at smile i Søvn og gjentage Ordene: „Moder, Moder.“

(Fortsættes.)

Tilbageerstatning gennem Skriftestolen.

Blandt Skriftemaalets heldbringende Virkninger for det menneskelige Samfund staaer Tilbageerstatningen af fremmed Eiendom ikke paa den sidste Plads. I Wiesbaden mistede for 15 Aar siden en protestantisk Dame en Brystnaal med en meget kostbar Steen. Ethvert Forsøg paa Tyvens Opdagelse mislykkedes. Men i disse Dage meldte der sig en katholsk Præst hos denne Dame og spurgte hende, om hun for 15 Aar siden havde mistet en værdifuld Naal.

Paa det Svar, at dette virkelig havde været Tilfældet, tog Præsten Naalen frem og overgav den til sin rette Eier. Overraskelse og Glæde lokkede Taarer frem af Damens Øine, og hun meente, at det dog var noget Herligt med den katholske Kirkes Skriftemaal. Naalen tilstillede hun ædelmodig Præsten, for at han efter eget Skjøn kunde anvende den i et godt Øiemed.

At det er „noget Herligt“ med Skriftemaalet, det have mange Anderledestroende ofte maattet tilstaae. Træffende siger den protestantiske Philosoph Leibnitz i sit „Theologiske System“: „Sandelig, fortjener Noget at kaldes skjønt og elskværdigt i den christelige Religion, saa er det Skriftemaalets Institution, der har fremkaldt endog Chineseres og Japaneseres Beundring; thi Forpligtelsen til at skrifte holder Mange tilbage fra Synden, især saadanne, som endnu ikke ere ganske forhærdede; og for den Faldne bliver den en Kilde til stor Trøst, saa jeg har den Tro, at en from, bestemt og forstandig Skriftefader er et mægtigt Redskab i Guds Haand til Sjælens Frelse. Hans Raad er os behjælpeligt til at beherske vore Tilbøieligheder, til at opdage vore Feil, til at flye Leiligheden til Synd, til at erstatte det Stjaalne og gjøre den forarsagede Skade god igjen, til at banlyse Tvivlen, opreise den nedbøiede Sjæl og bortfjerne eller lindre alle Sjæle-

under; og, kunne vi her paa Jorden neppe finde noget bedre end en trofast Ven, hvor trøstefuldt maa det da ikke være for os, at vide, at denne vor Ven ved et guddommeligt Sacraments ubrødelige Hellighed er forpligtet til at bevare os sin Troskab.“

Kirkelige Efterretninger.

Belgien. „Moniteur“ for 10. Juli har bragt en Meddelelse, som har vakt stor Sorg i hele Landet, saa vidt dette ikke gaaer i Frimureriets Ledebaand. Den skjæbnesvangre Underviisningslov er bleven underskrevet af Kongen, og Grundloven af 1831 derved bleven en betydningsløs Lap Papir, eftersom den nye Lov berøver Belgien dets vigtigste Frihed: Underviisningsfriheden. Frimurerne, hvis Hensigt det er, at ødelægge al Religion og erstatte den med et Slags saakaldet Humanisme, triumphere, medens alle ærlige Folk, der ikke adlyde disse underjordiske Magter, sørge over Fædrelandets Ulykke. „Cour. de Brux.“ udgik den 10de i Sørgerand, for at tilkjendegive sin Stemning. Haabet til Kongen var ikke stort, og derfor kunde hans Stadfæstelse af en saadan Lov heller ikke bringe stor Skuffelse; men sørgeligt er det alligevel, at Landet uden Naade og Barmhjærtighed er udleveret til Frimurerlogerne, i hvilke denne forkastelige Lov er udklækket. De syv Brødre (Ministrene, der alle ere Frimurere) med deres Følgesvende i Kamrene gaae nu videre og videre og berøve — saavidt de formaae det — alle dem deres Valgret, som ikke ville forraade deres Religion.

Thorn, 6to Juli. Igaar fandt her en sjelden Høitidelighed Sted. En Neger, Sadelmagerlærling Achmet Meti, blev døbt i St. Jacobskirken og saaledes optaget i den katholske Kirke. Achmet Meti blev af Grev Dzialowski fra Afrika bragt til Europa og opdraget her. Han søgte Skole i Peplin og var oprindelig bestemt til at være Grevens Tjener. Men da denne for nogle Aar siden døde, ytrede Drengen Ønske om at lære et Haandværk,

og da han besluttede sig til at blive Sadelmager, satte hans Protector's Slægtninge ham i Lære hos Sadelmagermester Schliebener. Den nu 19aarige Achmet, som taler correct tydsk og polsk, skulde efter den afdøde Greves Bestemmelse selv afgjøre, til hvilken Religion han vilde bekjende sig, og blev da paa sin Begjæring derom underviist i den katholske Religion og optaget i den katholske Kirke.

England. Det protestantiske Bispedømme i Jerusalem bliver, som bekjendt, skifteviis besat af England og Preussen. Det er vistnok en mærkelig Indretning, eftersom Preussen jo ellers ikke kjender Noget til en „Biskop“, da et „Bispedømme“ er en Institution, som ligefrem modsiges Lutheranismen. Den sidste Biskop var Herr Gobat, der indsattes af Kong Frederik Wilhelm IV. af Preussen, og nu har den engelske Regering efter Forlydende udnævnt Dr. Joseph Barclay, for Tiden Rector i Stapelford i Herefordshire til Biskop af Jerusalem, efterat Domherre Tristram har afslaaet Udnævnelsen.

Nordamerika. De nordamericanske Biskopper og Præster, som vare forsamlede i New-York til Indvielsen af den nye Kathedrale, have henvendt en længere Adresse til alle Landets Geistlige og Lægfolk, i hvilken de anmode om vedvarende Understøttelse af Ærkebiskoppen af Cincinnati. Spørgsmaalet om, paa hvilken Side Skylden for de sørgelige Forhold maa søges, vilde de lade uberørt og udtalte derfor hverken nogen Dadel eller noget Forsvar for dem, der ere indviklede i denne Sag. Dog kunde de ikke undlade at afgive den Erklæring, at Ærkebiskoppens personlige Hæderlighed er hævet over enhver Tvivl. Af Adressen sees ogsaa, at Creditorerne ville give sig tilfredse med en Betaling af 50 pCt. samt Løftet om, at Resten udredes saa snart som muligt. Adressen, som er affattet under Cardinal Mc. Closkeys Medvirkning, er undertegnet: Gibbons, Ærkebiskop af Baltimore, Spalding, Biskop af Pioria, Keane, Biskop af Richmond.

— Den americanske Indenrigsminister Schurz, en 1849 flygtet Tydsker, der er bekjendt ved at han frelste sin Lærer Freiligrath fra Fængslet, anerkjender tilfulde den heldbringende Indflydelse, de katholske Missionairer udøve paa de Vilde. Da nu samvittighedsløse Regeringsagenter bedragede de stakkels Vilde, idet de beholdt de Rationer, som Regeringen tilstod dem, samt bragte dem paa den Tanke at alle Hvide vare Bedragerer, og at derfor ogsaa deres

Religion var Bedrag, saa har Ministeren sat en Stopper for disse Agenters Uvæsen og ansat to Katholiker som Agenter i „Devils Lake“ og „Standing Rock“. Siden den Tid er det en Glæde at see, hvor gjerne Indianerne gaee i Kirke og lære at dyrke deres Jord. Missionsgjerningen har nu en forbausende Fremgang, og Regeringen bliver mere og mere venligsindet mod de katholske Missionairer, og frygter ikke længere for at udtale sin Overbeviisning om, at kun de katholske Missionairer ere i Stand til at civilisere og frelse Indianerne fra Undergang, efterat man forgjæves har benyttet andre Religionsksamfund og blandt dem især Methodisterne, til den for dem uoverkommelige Gjærning — et slaaende Beviis for den katholske Kirkes Livs- og Organisationskraft, som Mange misunde den, og derfor søge at hemme dens Udbredelse.

Lima (Peru). Under 26de Marts skreves dorfra til „Germania“: Hr. C. Machinnow, Pastor ved den protestantisk-anglicanske Kirke, er vendt tilbage til den katholske Kirke, og har sendt følgende Brev til sin hidtilværende Menighed:

Til den protestantiske Kirkes Secretair i Lima.

Dyrebare Herre! Efter de modneste Overveielser er jeg kommen til den Overbeviisning, at det er min Pligt at blive Katholik. Saaledes bliver der da kun det tilbage for mig at gjøre, at tilstille Dem min Afskedsbegjæring med Bøn om at overgive den til „Comiteen for den protestantiske Kirke“. Jeg beder Dem pligtskyldigst at udtrykke min oprigtige Tak for den Godhed og Overbærenhed, som den protestantiske Kirkes Forstanderskab stedse har forundt mig.

Englands Kirke fordrede af mig, at jeg skulde betragte Fortiden som Dommer i den katholske Troes og Gudsdyrkelses Anliggender; men Fortiden, vore Forfædre have konstateret Pavens Supremati. Saaledes ere efter det anglicanske Princip kun de de ægte og sande Christne, som troe paa Pavens Supremati (o: at Paven er den sande Kirkes Overhoved). Een og samme berettiget Corporation har stedse proclameret Pavens Ufeilbarhed; men naar denne repræsenterer Kirken, saa kan den ikke tage fejl; derfor er han (Paven) ufeilbar, naar han taler ex cathedra (o: som Kirkens øverste Lærer).

Jeg siger dette ikkun til Oplysning, ikke af Modsigelsesaand.

Det gjør mig inderlig ondt, at have voldt mange

Mennesker, som jeg høiagter og ærer, Kummer og Sorg ved dette mit Skridt; men jeg havde ikke noget andet Valg. Efter min faste og urokkelige Overbeviisning maatte jeg gjøre hvad Pligt og Ære krævede.

Jeg forbliver Deres oprigtig hengivne
C. Machinnow.

Literatur.

I Norge er i afvigte Foraar udkommet:

„**Betragtninger over christelige Sandheder for hver Dag i Maaneden**

med et større Tillæg af

Betragtninger og Bønner for Syge som for Sunde

samt to Kobberstik.

Samlede og bearbejdede

af

Clemens Hagemann,

apostolisk Missionair.

Hammerfest 1879.“

Dette lille Skrivt indeholder paa 154 Sider, efter en Række af indledende eller forberedende *Betragtninger og Bønner* (53 S.), *Betragtninger for hver Dag i Maaneden* (S. 60—100); *Betragtninger over Christi Moder og andre Hellige* (S. 100—120); *Betragtninger for Syge* (S. 120—127); *Bønner for Syge og Døende* (S. 129—154).

Denne Andagtsbog meddeleer, som det sees af ovenstaaende Indholdsfortegnelse, et i Forhold til dens Størrelse meget omfattende Stof for opbyggelige Betragtninger og udmærker sig ved en i høi Grad eefoldig og populær Behandling, overensstemmende med Bogens nærmestliggende Formaal, paa eengang at tjene til nødtørftig Oplysning og Opbyggelse for en nylig grundlagt og i det høieste Norden saa isoleret liggende Menighed.

Idet vi anbefale den til vore Læsere, bemærke vi, at den igjennem A. F. Høst og Søns Boglade kan erholdes fra den vedkommende norske Boghandel (Aschehoug i Christiania).

Publicandum.

Rev. D. D. missionarii continent recitationem præscriptæ orationis decimæseptimæ usque ad revocationem.

Hafniæ die 6. August 1879.

Præfectus Apostolicus.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 10. August. 10. Søndag efter Pintse. — Laurentius, Diakon og Mart. 11. M. Tiburtius og Susanna, Mart. 12. T. Clara, Jomfru og Ordensstift. 13. O. Johannes Bergmans, Bekj. 14. T. Eusebius, Mart. Vigilie. 15. F. Mariæ Himmelfart (feires offentlig førstk. Søndag). 16. L. Hyacinth, Bekj.

Løverdagen den 16de August er befalet Vigilie-Fastedag. Søndagen d. 17. August. 11. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.

- „ 6½ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

NB. Søndag Aften Kl. 8 Andagt til den h. Aloysius i Jesu Hjertes Capel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 33. Søndagen den 17de August. 1879

Iudhold: Pave-Idolet. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger:
Aachen. Literatur.

„Pave-Idolet.“

Læseren bedes ikke at lade sig skræmme af det Stø-
dende, som denne Overskrift nok kunde have. Skulde et
katholsk Øre forarges derover, saa ligger Skylden ei hos
os, men hos *den, som har fundet paa at kalde Paven et*
„Idol“ (o: en Afgud).

Forfatteren til „den christelige Ethik“ skriver (III,
415): „Udsigterne (til en Union mellem Katholiker og Prote-
stanter) ere end blevne fjernere ved Vaticanerconciliet og
det pavelige Ufeilbarhedsdogme. Ikke de mange Dog-
mer, men det ene Autoritetsdogme, den ufeilbarlige Pave
og den ufeilbare, irreformable Kirke ere Hovedhindrin-
gerne for Unionen. Hvorlænge Herren i sin Viisdom og
i sin Langmodighed vil taale dette Menneskepaafund, dette
Idol i sin Menighed, veed ingen Dødelig.“ Og S. 431
læses, at „Pius IX. har sat sig selv i Guds Tempel i Christi
Sted, hvad der nok kunde siges at stadfæste Reformations-
tidens Anskuelse, der meente at finde Antichristen i Paven.“

Altsaa Paven siddende i Guds Sted! — aabenbart

en Hentydning til 2. Thess. 2, 4, hvor der læses om hint Syndens Menneske, at han *ophøier sig over Alt, hvad der kaldes Gud eller Gudsdyrkelse*, saa at han sætter sig i Guds Tempel som en *Gud* og udgiver sig for at være en *Gud* — Paven et *Idol!* Og det paa Grund af, at han troes af os Katholiker og siger sig selv at være *useilbar!*

En ligefrem uforstaaelig Opfattelse af Ufeilbarlighedsdogmets Mening! Skulde Biskoppen slet ikke kjende til dets umisforstaaelige Ordlyd, skjøndt han har skrevet saa meget derimod? Nei. det kan umulig antages. Den klare Ordlyd staaer ei blot her i Kirketid. (19. Aarg. 1872. S. 54-55) i autentisk Oversættelse: „Vi erklære som en af Gud aabenbaret Troessætning: at den romerske Pave, saa ofte han *fra sin Lærestol afgjør* en Lære, som angaaer Troen eller Sædeligheden, og som skal gjælde for hele Kirken, *formedelst guddommelig Bistand* er i Besiddelse af den Ufeilbarhed, med hvilken vor guddommelige Forløser har udstyret sin Kirke.“ Den staaer fremdeles hos Prof. Fr. Nielsen¹⁾. Martensen har ei blot læst den i Grüders²⁾ Modskrivt mod hans Leilighedsskrivt: „Katholicisme og Protestantisme“; men han har i det sidstnævnte Skrivt (S. 46) selv ladet den trykke, og det baade i den latinske Originaltext og i en — temmelig fri — dansk Oversættelse, i hvilken der forøvrigt ikke savnes de meest afgjørende Ord, at nemlig Ufeilbarheden kun tilkommer Paven, naar han som *alle Christnes Lærer* fastsætter Bestemmelser for Troen og Sæderne, og i dette Tilfælde kun *i Kraft af den guddommelige Bistand*, der er forjættet ham i Petrus.

Den, som *bevares* fra Feiltagelse paa et *vist begrændset Omraade*, *i visse sjældne Tilfælde* og *ved overnaturlig, guddommelig Bistand*, han kan dog umulig selv være et Slags Guddom, et Idol. Ellers maatte Biskoppen og jeg og ethvert fornuftigt Menneske være et Idol; thi vi bevares

¹⁾ Romerkirken, Pavedømmet S. 386.

²⁾ Det prot. og det kath. Troesprincip S. 239.

alle ufeilbarligt fra Feiltagelse i Erkjendelsen af alle Grundsandheder, f. Ex. af den Sandhed, at Halvdelen er mindre end det Hele, og Diametret er dobbelt saa stort som en Radius i samme Cirkel. Vi ere ufeilbare i denne Dom, og det uden at trænge til en særlig, overnaturlig Bistand; vi behøve dertil kun vor sunde Fornufts Lys samt den Bistand, Herren yder og skylder os som vor Opholder, for at vi kunne gjøre Brug af de os iboende naturlige Kræfter.

Den ufeilbare Pave et Idol! Mærkeligt! Thi han selv vedkjender sig dog, at være dannet af det samme Stof, som vi andre Adams Børn. Han kan synde, ligesom den første Pave, der var feig nok til at fornægte sin Herre og Mester af Frygt for en ringe Dørvogterske. Han kan mulig falde dybt og vanære sin ophøiede Værdighed ved et forargeligt, lastefuldt Levnet. Han beder i enhver h. Messe Gud, den almægtige Fader, om „at tage imod det ubesmittede Offer for hans utallige Synder og Fornærmelser og Forsømmelser“¹⁾. Han beder gjentagne Gange om Dagen: Og forlad — mig og — os vor Skyld! Martensen selv veed og anerkjender det i meget kraftige, men sande Ord: „Paverne paastaae ikke, at de personligt ere uden Synd. De bekjende sig selv som syndige og vanhellige Skabninger og paastaae, at Ufeilbarhed i Alt, hvad der hører til Sandhedens og Salighedens Vei, godt kan forenes med personlig Ugudelighed, Slethed og Foragtelighed.“²⁾ Og dog skal Paven, der vedgaaer dette om sig selv, ved Ufeilbarhedsdogmet være skruet op til et Idol!

En uforklarlig Misforstaaelse! Vi Katholiker indrømme jo fremdeles, at den ufeilbare Pave ei blot kan feile i sin Livsvandel, ei blot i sine private Anskuelser og de videnskabelige Paastande, han mulig som Lærd og Forfatter

¹⁾ „Pro innumerabilibus peccatis et offensionibus et negligentis meis“ (See Missalet).

²⁾ Katholicisme og Protestantisme. S. 36.

kunde fremsætte, men at han ogsaa kan tage feil som *Kirkens Styrer*. Det kan vel skee, at en Pave griber til uheldige Forholdsregler, eller gjør sig skyldig i en uheldig og strafværdig Forsømmelse af sin Hyrdepligt. Pave Honorius taug til Monotheleternes tvetydige Udtryksmaade og Underfundighed; Honorius lastedes for at være en Vranglærens Befordrer; ja, han dømtes af et økumenisk Concil og sin egen Eftermand, Leo II. (hvem Kirken ærer blandt sine øvrige Helgener), fordi „han ikke havde gjort sig tilstrækkelig Umage for at bevare den apostoliske Kirke reen ved den apostoliske Læres Overlevering, men ved lastværdig Eftergiveness havde tilladt, at den Rene blev besmittet.“¹⁾ Pius VII. havde ladet sig overraske og dupere af Napoleon i Concordatet af Fontainebleau til at gjøre altfor vidtgaaende Indrømmelser med Hensyn til Bispestolenes Besættelse. Han erkjendte snart sin Feiltagelse, og at hine Tilstaaelser vilde forvolde Kirken ubodelig Skade. Derfor tog han ikke i Betænkning, strax at tilstille Napoleon en Tilbagekaldelse, uagtet han var hans Fange. „Paven tilstaaer deri, at han, siden han underskrev Concordatet, har været plaget af Samvittighedsnag og Anger, saa han hverken har havt Fred eller Ro. Han beklager den Forargelse, han derved har givet Kirken, og som Paschalis II. i sin Tid tilbagekaldte sine Indrømmelser til Henrik V., tilbagekalder han nu sine.“²⁾

1) See Honorius-Spørgsmaalet, kort fremsat i Grüders: „Det prot. og det kath. Troesprincip.“ S. 232 ff.

2) Fr. Nielsen, Romerkirken, Pavedømmet. S. 182. Angaaende det S. 180 omtalte Mellemværende mellem Docenten og „en anonym katholsk Tilhører“, tillade vi os her følgende Bemærkning: Paven kunde gjerne og var pligtig til at tilbagekalde sit faux pas. Et Concordat er ingen dogmatisk Afgjørelse (locutio ex cathedra). Ved Pius' administrative Feilgreb lider Ufeilbarhedslæren intet Skaar. Det vidste Hr. Doctoren. Naar han altsaa i sin Forelæsning havde sagt, at efter Pacca (III. S. 77) nogle Cardinaler fandt Vanskelighed ved at forene en

Alt dette var fremsat her allerede i 1872 i unisforstaaelige Udtryk. S. 55 læses: „Ufeilbarheden tillægges ikke Paven som Privatperson, saalidt som i de Handlinger, han maatte foretage sig blot som Præst eller Biskop, eller som theologisk Forfatter (flere Paver have nemlig ogsaa virket i denne Retning) eller som hele Kirkens Styrer, men den tillægges ham udelukkende i hans Egenskab som Kirkens *øverste* og *almindelige Lærer*.“ Og dog —

Den ufeilbare Pave et Idol! Paastanden er saameget vanskeligere at forstaae i Biskoppens Mund, som Grüder i sit „Troesprincip“ paany især havde gjort ham opmærksom paa, hvor forholdsviis beskeden den Naadegave er, som Ufeilbarhedslæren tillægger Paven, og advaret mod „de eventyrlige og latterlige Forestillinger, som ikke blot den udannede Almue, men stundom selv de i andre Sager høitoplyste og kundskabsrige Dannede gjøre sig om Pavens Ufeilbarhed.“ Grüder havde skrevet¹⁾: „Ufeilbarheden er ingenlunde en personlig *Egenskab* eller Udmærkelse, der følger Paven til *enhver Tid*, eller leder alle hans Ord og Udsagn, endsige alle hans *Gjerninger*.“ Han havde positivt forklaret dens Væsen: „Den er intet andet end en *særlig Bistand* fra Guds Side, som forhindrer, at Paven

saadan „Handling“ med Pavens Ufeilbarhed, saa vilde han dog have gjort vel i at lægge til, hvad samme Pacca efter hans eget Citat to Sider længere nede lægger til, at de fleste kath. Theologer allerede dengang begrændsede Ufeilbarheden. Ja, forsaavidt der kun er Tale om theologiske Forfattere, maa der vel siges, at alle Theologer uden nogensomhelst Undtagelse alt dengang indskrænkede Ufeilbarheden til Læren, og at Ingen udvidede den til administrative Handlinger, thi de paa-staae alle, at Paven kun er ufeilbar, naar han lærer *ex cathedra*. Doctoren maa derfor ikke tage vor anonyme Troesfælle det ilde op, naar han meente i Forelæsnngen at finde Spor af Uvidenhed eller Fanatisme, fordi den havde omtalt Ufeilbarheden i denne Sammenhæng, d. e. talt om Ufeilbarhed i Handlinger. Relata retulisti — at manca.

¹⁾ Troesprincip. S. 227.

i sin Egenskab som hele Kirkens øverste Lærer nogen-
sinde afgiver en vildfarende Lærebestemmelse. Og naar
den særlige guddommelige Bistand, der er tilsagt de al-
mindelige Concilier, ikke gjør Anvendelsen af menneske-
lige Midler, af videnskabelige Undersøgelser og alsidige
Drøftelser overflødig, da gjælder det samme ogsaa om
den særlige overnaturlige Bistand, som er tilsagt Paven.“
Og alligevel kunde Martensen tiltrods for alle disse Op-
lysninger opfatte Dogmet saa urigtigt, at han meente deraf
at turde deducere en Forgudelse af Paven!

Vi Katholiker ere ikke ene om at finde dette uforklar-
ligt. Heller ikke behøve vi at henvise Martensen til vore
egne, til katholske Skribenter, for af dem at øse Dogmets
rette Forstaaelse. Dertil er Veien bauet af en Mand,
der i Medfør af sin Embedsstilling staaer ham nærmest,
og paa Grund af sin Skarpsindighed, Lærdom og Aand-
righed nyder en høiere Anseelse i sine Kredse, end nogen-
somhelst katholsk Forfatter kan have. Biskop *Monrad*
skriver i sine politiske Breve Nr. 18 imod Martensen,
efter at have citeret dennes ovenanførte Udtalelse om
Pave-Idolet: „For vor egen Sjæls Skyld er det af stor
Betydning, om vi betragte Verden, Staten, Statens For-
fatning og Udvikling o. s. v. med et mildt eller umildt
Blik, thi fra Blikket udgaaer der en Kraft, der virker til-
bage paa selve Sjælen. Selvfølgelig maa Mildheden ei
være tilveiebragt paa Sandhedens Bekostning, thi i Chri-
stus er ikke alene Naaden, men ogsaa Sandheden vorden.
Staaer denne Grundsætning fast i Almindelighed, saa maa
den ogsaa komme til Anvendelse, naar vi skulle dømme
om det store katholske Kirkesamfund og dets Lærdomme.
Det baader os lidet, at vi korse os og udraabe vor For-
bauselse over, at Guds Langmodighed vil taale saalænge
saadant Uvæsen, saadant Afgudereri. Før man giver sig
til at fordømme en Lærdom, maa man sætte sig ind i
den Tankegang, hvorfra Lærdommen er udgaaet. Ene
paa denne Maade kan man fælde en retfærdig Dom, den

være mild eller umild. Gjør Ufeilbarhedsdogmet virkelig Paven til et Idol? Jeg benægter det, thi Ufeilbarheden angaaer kun hans Afgjørelser som Pave, som Peters Efterfølger, som den katholske Kirkes øverste Embedsmand¹⁾, og ingenlunde hans Beskaffenhed som Menneske. Ingen Katholik paastaaer, at Paven i nogen anden Henseende, end i hans Afgjørelser som Pave, er hævet op over menneskelig Synd og Skrøbelighed; ingen Katholik nægter, at han *kan* være en grov Synder. Hvorfor da kalde ham et Idol? Er det saaledes, at man er Sandheden tro i Kjærlighed? Lader os see at bringe den katholske Opfattelse endnu nærmere ved, hvad der, saa at sige hver Dag, foregaaer i vor egen Midte. Jeg er Præst, man bringer mig et Barn, jeg overøser det tre Gange med Vand, idet jeg siger: „Jeg døber Dig i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands.“ Og hvad antager jeg saa? Jeg antager med hele den ganske Kirke, at det ikke er mig, men den Herre Christus, der har døbt Barnet; thi der staaer skrevet: „Han skal døbe Eder med den Helligaand og Ild.“ Derfor troe vi, at Barnet gjenfødes i Daabens hellige Vand. Gjennem mig som Redskab virker Guds usynlige Kraft. Min Beskaffenhed som Menneske kommer aldeles ikke i Betragtning. Den Daab, der udføres af Christenhedens største Synder, er i enhver Henseende ligesaa kraftig, som naar den udførtes af Apostlen Paulus eller Peter. Det er saa godt som altid i Christi Kirke blevet anseet som en af de største Vildfarelser at antage, at Døberens Værd eller Uværd, Synd eller Helliged, havde den allerringeste Betydning for Daabens Gyldighed eller Velsignelse. Noget Lignende findes i vor Kirke ved Nadveren, ved Skriftemaalet. Der er et syndigt Menneske, men hele hans syndige Menneskenatur træder tilbage, naar han bliver et blot Redskab for Guds Naade. Hvad vi antage om Præsten, ja om ethvert christent Menneske, naar han eller hun døber, det antage Katholikerne om Paven, naar han som Pave træffer Af-

¹⁾ og Lærer.

gjørelser. I disse træder hans menneskelige Natur tilbage; den guddommelige Naades Lys er ene raadende. *Ved den katholske Kirkes Lære om Pavens Ufeilbarhed bliver denne ingentunde til et Idol.*“ P.

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 32.)

V.

Et mærkeligt Tilfælde.

Forsæt Dig engang, kjære Læser, 25 Aar tilbage i den forbigangne Tid. Den forbigangne Tid er stedse rig paa Belæring og Livsviisdom; den alvorlige Betragtning af den forbigangne Tid bringer Belærelse, afuøder os det Udraab: „Herre, skee Din Villie!“

I et rigt udstyret Værelse af en stor og prægtig Bølg i de forenede Staters Hovedstad laae et Barn paa en blød Pude, omgiven af alle de Goder, hvormed denne Verdens Store og Rige mene at kunne forøge Livets Værd. Paa dets Kinder viste sig en febrilsk Rødme, medens dets tørre hvidagtige Læber ved deres Skjælven bebudede den nærforestaaende Dødskamp.

En Mand med et alvorligt Ansigt stod fordybet i Tanker foran det halvt tilbagetrukne Forhæng af Sengen og talte paa sit Lommeuhr den lille Syges uregelmæssige Pulsslæg.

Ved den anden Ende af Sengen knælede Moderen, i det hun med angstfuldt Hjerte fulgte enhver Bevægelse af den Lille. Fra Tid til anden befugtede hun den Syges Pande, Hænder og Fødder med en kølende Vædske; og og naar da Barnets Krampetrækninger syntes at berøve hendes Hjerte al Trøst, løftede hun sine skjælvende Hænder og sine forgrædte Øine mod Himlen i lidenskabelig

Bøn og løb som en fortvivlet Vanvittig veeklagende frem og tilbage i Værelset.

I nogen Frastand fra Sengen sad en ung Mand med et sørgmodigt Ansigt, som rettede sit stive Blik ufravendt mod Væggen. Ingen Taare saaes i hans Øie, men de opsvulmede Aarer paa hans Pande, hans dødblege Ansigt og hans fast mod Læberne trykkede Tænder vidnede om, at han havde en haard Kamp at bestaae i sit Indre. Saa ofte Moderen ikke gav sin Sorg Luft ved Jamren og Klagen, herskede en Dødens Stilhed i det rigt udstyrede Værelse. Men det var ikke den Ro og den Stilhed, der sætter sin Lid til Gud; det var ikke christelig Hengivelse og Taalmodighed — den største Naade, som Troen forlehner Mennesket i Efterfølgelsen af Ham, som i Gethsemani gav os et Exempel paa Taalmodighed — nei, det fortvivlende Blik, som især talte saa tydeligt ud af Faderens Øie, røbede den trodsige Sjæl og den fuldstændige Mangel paa alle Naadens Fortrøstninger. Den unge Fader, som i denne Tilstand overværede sit Barns Lidelser og Dødskamp, var Herr Herbert, Raadsherre ved Domstolen i Carolina og Ordfører i de Deputeredes Kammer; og Moderen, som i feberagtig Spænding knælede ved Dødsleiet, var hans Hustru.

„Hvorledes staaer det nu til med Engelbert?“ spurgte Moderen. „Kommer han sig ikke lidt?“

„Dette Tilfælde, Frue,“ svarede Lægen alvorligt, „er ualmindeligt, og Sygdommen har nu naaet sit Høidepunkt — det afgjørende Øieblik er kommet — om faa Øieblikke . . .“

„Hvorledes? mit Barn skulde om faa Øieblikke ikke mere være til?“ spurgte Herr Herbert med en næsten kvalt Stemme.

„Om faa Øieblikke,“ bemærkede Lægen med urokkelig Ro, „er Patienten enten frelst, eller uden alt Haab.“

„Mit Barn! Min Engelbert! Nei, vi kunne ikke skilles. Død! Nei umuligt!“ jamrede Moderen, og trykte sin Haand mod den syge Drengs hede Pande.

„Vær rolig, Frue! Ro er nu frem for Alt fornøden,“ bemærkede Doctoren, og iagttog med skarpt Blik den Lilles Ansigt, som mere og mere begyndte at antage et blaaligt Udseende. En kold Dødssved stod i store Draaber paa Barnets Pande, og røde Ringe om hans indfaldne Øine syntes at være de nære Forbud for Døden. Doctoren bøiede sig over Barnet, følte med særdeles Opmærk-

somhed til Pulsen og sagde derpaa med halvthørlig Røst: „I Sandhed, det er fuldbragt.“

Døren blev aabnet, og den ved en nærliggende Kirke ansatte Geistlige traadte ind. Efterat denne af Lægen havde erfaret, at Barnets Sygdom ikke var smitsom, gik han til Fru Herbert, som under høi og fortvivlet Hulken og Stønnen snart tilraabte sit Barn, at det skulde vende tilbage til Livet, snart kastede sig paa Knæ for at bøn-falde Himlen om at gjenopvække Barnet.

„Frue,“ sagde Præsten, efter at han en Stund taus havde betragtet hende, „sørgelig og rystende er Deres Skjæbne, men betænk, at det er Herrens Villie, og at vi i alle Livets Prøvelser bør underkaste os Forsynets Villie.“

Fruen stirrede en Stund paa den protestantiske Præst med en Vanvittigs forvirrede Blik; derpaa kastede hun sig, som om et Lys pludseligt havde opklaret Sjælens Mørke, paa Knæ, opløftede Hænderne mod Himlen og raabte: „Jesus af Nazareth, Du, som er opstanden fra de Døde, gjengiv mit Barn Livet! Du har engaug gjenopvakt Lazarus fra den Grav, hvori han havde hvilet i fire Dage. Du har kaldt Jairus' Datter tillive. Du har gjengivet Enken af Naim hendes døde Søn levende. Paa dit Ord aabned de Blindes Øine sig; et Vink af Dig var tilstrækkeligt til at give de Halte Helbredelse. Du selv er opstanden af Graven ved egen Magt. Jeg besværges Dig ved denne din Magt og ved dine Undergjerninger: Giv mig min Førstefødte, mit eneste, dyrebare Barn tilbage, giv mig min Engelbert levende tilbage!“

„Frue,“ sagde Doctoren, „jeg beder Dem for Deres egen Skyld, for at De maa bevare Deres egen Sundhed, vær rolig; hvad der er skeet, er skeet.“

Dog, Fru Herbert brød sig ikke om disse Ord, men gjentog sin Bøn endnu mere inderligt og ivrigt: „Jesus af Nazareth, kald mit Barn tilbage til Livet!“

Og see! Lægen, som endnu stod ved Barnets Seng, men netop var i Begreb med at bortfjerne sig, da han holdt det for unyttigt at blive længere, saae pludselig forundret op, lagde sin Haand paa Drengens Hjerter og sagde, idet han rystede paa Hovedet, som om han drog sin egen Overbeviisning i Tvivl: „Jeg mærker af Hjer-tets Banken, at Haabet endnu ikke er aldeles forsvundet; Barnet er endnu ikke dødt!“

„Det sover kun!“ tilføiede Præsten.

„Stille!“ sagde Doctoren i en triumpherende Tone.

„Naturen er virksom, den er mægtig og opgiver ikke sit Arbejde saa hurtigt. Derpaa fremtog han en Lancet af sit Bestik, og gjorde et lille Indsnit i en Aare paa den stakkels Dreng. Efter et Par Sekunder flød det røde Blod, og Drengen aabnede sine matte Øine, opløftede sine smaa Hænder og raabte: „Moder!“

„Stille!“ sagde Doctoren anden Gang i en bydende Tone. „Jeg kan give Dem den Forsikring, at Barnet bliver ilive.“

Og virkelig, Barnet levede. Fru Herbert var bleven bønært, hendes Begjæring opfyldt. Hun følte sig nu mere end rigt belønnet for de Sorger og Møisommeligheder, som hun Dag og Nat havde underkastet sig for sin Yndlings Skyld. Den vanvittige Tilstand, hvori hun for et Øieblik siden havde befundet sig, forsvandt som af sig selv, og hun gjorde Alt, hvad Lægen eller den Syge forlangte, med en beundringsværdig Nidkjerhed.

Herr Herberts ophidsede Sindsstemning havde ligeledes lagt sig; Glædestaarer perlede i hans Øine; hans Hjerter bankede af Glæde; han skyndte sig glad ud af Værelset, og blev ikke træt af at gjentage de Ord: „Min Engelbert lever!“

Moderens Bøn var hørt, Faderens store Længsel stillet; Engelbert levede og tiltog med hver Dag i Sundhed og Velgaaende.

*

*

*

Tolv eller fjorten Aar før de Tildragelser, som vi meddeelte i første Capitel af denne Fortælling, havde Hr. Herbert undraget sig det offentlige Livs Forretninger, for paa sin herlige Plantage paa Oakland i Nord-Carolina kun at leve for sin Hustru og sin eneste Søn.

Denne var i Mellemtiden opvoxet til en rask ung Mand, som var traadt i sin Faders Fodspor og overalt høstede Laurbær som udmærket Advocat.

Fru Herbert var stedse sit Barn hengiven med den samme lidenskabelige Kjærlighed, som før, og, naar hun saae, at han ogsaa blev rost af Andre, sagde hun ved sig selv:

„Ja, den kjære Dreng fortjener det; min Søn søger sin Mage!“

Saaledes havde hun tænkt om Engelbert fra hans Barndoms Dage, og derfor blev hun aldrig hans Feil vaer.

Moderens overdrevne Ømhed gav efter for de ungdommelige Lidenskaber, og Religionens og Sædelighedens ædle Følelser kvaltes af forfængelige Lovtalers Ukrudt og under et ubundet Liv. Den store Kjærlighed, hvormed hun omgikkes ham, lod hende begaae den samme Daarskab, som hin Mand, der med Ømhed opvarmede en Slange ved sin Barm, som tilsidst bragte ham Døden.

Oaklands-Øerne vare omtrent to engelske Miil fjernede fra Elvertonhall, og en bred med Egetræer beplantet Landevei bød de gjensidige Beboere en meget bekvem Leilighed til, af og til at gjøre hverandre indbyrdes Besøg. Dette skete da ogsaa hyppigt, og der bestod et særdeles intimt Venskab imellem Familierne Leslie og Herbert, saa at Rygtet fortalte som en afgjort Sag, at den for sin Velalenhed saa høit priste Arving til Oakland havde udkaarret sig sin Brud paa Elvertonhall.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Aachen. Herfra har den forberedende Comité for Afholdelsen af en Generalforsamling af Tydsklands Katholiker tilstillet os følgende

Opfordring og Indbydelse

til Deeltagelse i den XXVI. Generalforsamling
af Tydsklands Katholiker

i Aachen.

Den XXVI. Generalforsamling af Tydsklands Katholiker vil blive afholdt i Dagene fra d. 8. til d. 11. September d. A. i Aachen.

Allerede eengang, i Aaret 1862, har vor gamle ærværdige Kaiserstad havt den Ære, at see en talrig Forsamling af Katholiker mødes indenfor sine Mure. Efter denne Tid ere vigtige verdenshistoriske Begivenheder fuldbyrdede. Dybt indgribende Forandringer have fundet Sted paa næsten alle Skuepladse for menneskelig Virken og

Stræben. Men Guds Kirke er vedblevet at være hvad den altid har været; urokket af alle Storme throner den i sin ærefrygtbydende Herlighed paa den Klippe, paa hvilken dens guddommelige Stifter har bygget den, omgiven af sine Børn, som med ubrødelig Troskab bekjende og i deres Liv bevidne den katholske Sandheds og de guddommelige Anordningers uforanderlige Lærdomme. De give med Beredvillighed Kaiseren hvad Kaiserens er, men ogsaa Gud hvad Guds er; de ønske at tilbageføre den sande Guds Fred og den sande Fred imellem Mennesker i alle vore dybt splittede og forstyrrede Samfundsforhold, idet de bekæmpe dem som deres Modstandere, der forkaste den guddommelige Aabenbaring, for at grundlægge deres Omvæltningsplaner paa Kirkens Ruiner.

Disse Grundsætninger og Bestræbelser have stedse fundet begejstret Tilslutning paa de katholske Generalforsamlinger. Alle, som deeltog i dem, have stedse i rigt Maal paa dem modtaget Vækkelse, Trøst, Belærelse og Opmuntring. Christelige Kjærlighedsgjæringer, Missionerne, christelig Kunst og Videnskab have ved dem modtaget kraftig Paavirkning; Kirkens guddommelige Lærdomme, der tilsigte Helbredelse af de sociale Onder, saavel som storartede Forbilleders Bestræbelser og Resultater paa dette Omraade, fremtraadte her i et klart og glimrende Lys.

Med saadanne og lignende vigtige Spørgsmaal, fulde af Alvor og praktisk Betydning, vil ogsaa denne XXVI. Generalforsamling beskæftige sig. Vi nære den Tillid, at den med Guds naadige Hjælp vil have velsignelsesrige Virkninger, og stole paa, at Katholiker allevegnefra ville lægge deres Iver og Hengivelse for den fælleds Sag for Dagen, ved i stort Antal at besøge denne Forsamling. Denne Stads Beboere ville ikke lade det mangle paa en forekommende Modtagelse af sine Gjæster.

Aachen, 28. Juli 1879.

Ovenstaaende Opfordring er, foruden af Comitæens Præsident og Secretair, Hr. Stiftsvicar J. Jansen, underskrevet af et betydeligt Antal Navne.

Literatur.

„Katholsk Katechismus for Elementarskolens mellemste og højere Klasser af P. J. Deharbe. Aarhus. Trykt hos Brødrene Backhausen 1879.“

Alt for længe siden havde man gjort den Erfaring, at vor store Katechismus er for vidtløftig, den lille for kort til at læres i Elementarskolens Mellemlklasser og benyttes af de Voxne, der maatte føle Trang til, første gang at gjøre sig bekendte med, hvad den katholske Kirke lærer og byder. Denne Mangel vil ovenmeldte Bog afhjælpe. Den fremstiller sig selv beskedent som en Oversættelse af den fortjente P. J. Deharbes mellemste Katechismus. Men, ved nøiere at sammenligne den med Originalen, sees snart, at Oversætteren, langtfra at gjøre sig Sagen let, meget mere med Sagkyndighed og Omhu har taget særligt Hensyn til hvad der hertillands kan være nødvendigt eller ønskeligt udførligere at omhandle, ved med Eftertryk at udhæve og fastere at begrunde f. E. Læren om Troen, Kirkens Eenhed, Communion under een Skikkelse, Skriftemaalets Nødvendighed, Helgenernes Paakaldelse, ikke at tale om enkelte korte Forbedringer i Udtryksmaaden, f. Ex. i Svaret paa Sp. 221 og 222 om den „enesaliggjørende Kirke“. Deri heder det, at „den katholske Kirke er det eneste ordentlige Middel til Salighed, hvoraf følger, med Hensyn til de Christne, som af uforskyldt Uvidenhed ikke høre til den katholske Kirkes synlige Samfund, at disse alene kunne blive salige ved overordentlige Midler, f. E. ved at opnaae deres personlige Synders Forladelse ved fuldkommen Anger osv.“ Faste- og Abstinentsbudet er her ikke forklaret, som i den store Katechismus, efter sin oprindelige Betydning og Rækkevidde, men saaledes som det forpligter hertillands, saa en hvilken som helst Tvivl om, hvad der er paabudt eller tilladt med Hensyn til Faste og Abstinents, let kan løses ved at eftersee Katechismen.

Særligt Hensyn er øiensynlig taget til et reent og letforstaaeligt Sprog. Vi bleve glædeligt overraskede ved at see de selvgjorte Katechismus-Udtryk, der let kunne støde eller misforstaaes, ombyttede med bedre; istedetfor Bedebøn, virkelig Naade og ond Eftertale

— er der altid sat Begjæringsbøn, Understøttelsens Naade og ærekrænkende Tale.¹⁾ Og, hvad der maaskee kan siges at være af endnu større Betydning, Sætningerne ere byggede saaledes. at de baade ere nemme at forstaae og lette at huske, især paa Grund af deres Regelmæssighed og Concinnitet.

Trykken bidrager Sit til at lette Bogens Benyttelse. Den er ei blot meget tydelig, ligesom den hos samme Backhausen iaar udkomne „Læsebog for katholske Elementarskoler“ i to Dele, men ligeledes meget hensigtsmæssig. Som Følge heraf ere vidtløftigere Svar, der indbefatte flere Led, alligevel lette at overskue og indprente i Hukommelsen. Tilføje vi, at vi ikke erindre ved Gjennemlæsningen at være stødte paa en Trykfejl (dog burde der vel helst sættes en Bindestreg imellem Ord som Christi Legemsfest, Mariæ Bebudelse), og at den af Ministeriet anbefalede og til Brug i Skoler paabudne Retskrivning efter Svend Grundtvigs danske Ordbog er anvendt²⁾, saa Katechismuslæsning ei længere vil nedbryde, hvad Undervisningen i Retskrivning har opbygget i de Unges Hoveder: saa tør vi vel slutte med Ønsket om, snart at see denne fortrinlige Bog indført i alle katholske Skoler og Huse og læst af alle sandhedssøgende Voxne, der maatte føle sig tilskyndede til at lære den katholske Sandhed at kjende.

¹⁾ Skade, at man har beholdt „tilgivelig“ Synd, et Udtryk, der let hos Ukyndige vækker Tanke om, at andre Synder ikke kunne faae Tilgivelse. Vilde det ei være hensigtsmæssigere, at gjenoptage det gamle „naadelig“ Synd? Dette synes mindre udsat for at misforstaaes, svarer nøie til det kirkelige peccatum „veniale“ og findes hos Ch. Pedersen i Jertegns-Postillen, naar han f. Ex. i Udtydningen af Glosen paa sjerde Søndag efter Trefoldighedsfestens Evangelium siger, at man kan dømme en Anden i mangehaande Maader, „stundom meth dødelig Synd, stundom meth naadelig Synd.“ Fol. 149 b. Udg. 1518.

²⁾ paa den ene Undtagelse nær, at substantiviske Tillægsord ere trykte med store Begyndelsesbogstaver.

Bekjendtgjørelse.

Torsdagen den 21. August Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Form. foretages Valget af Forstander og Suppleant i Forstanderskabets Forsamlingsværelse.
C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 17. August. 11. Søndag efter Pintse. Marias Optagelse i Himlen. — 18. M. Helena, Kaiserinde. 19. Ti. Joachim, den h. Jomfrues Fader. 20. O. Bernhard, Kirkelærer. 21. To. Johanna Francisca af Chantal, Enke. 22. F. Octav af Mariæ Himmelført. 23. L. Philippus Benitius, Bekj.

Søndagen d. 24. August. 12. Søndag efter Pintse. Mariæ Hjertefest.
Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

NB. Søndag Aften Kl. 8 Andagt til den h. Aloysius i Jesu Hjertes Capel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 34. Søndagen den 24de August. 1879

Indhold: Messe og Offer. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Rom, Sweits, Paderborn, Baiern, Innsbruck, Berlin, Fulda, Holland, Odense.

Messe og Offer.

Messen kaldes og er Gudstjenestens Midtpunkt og Sol. Tænk Solen forsvunden fra Himlen, og Mørke og Kulde vilde med det Samme leire sig over Jorden. Tag Messetjenesten bort fra Kirken, og vi maae slukke Lyset foran Tabernaklet. Thi Tabernaklet staaer da tomt, Kirken er øde; Alteret kan da nedbrydes, fordi det er blevet meningsløst; Kirken kan lukkes, og vi kunne ligesaa godt forsamles i det Frie til fælleds Bøn og Sang; Troens Lys omtaages; Kjærligheden kølnes; Mørke og Kulde ville da udbrede sig over det christelige Liv.

Men, Gud skøe Lov! Alteret staaer endnu i de katholske Kirker, Messen feires der hver Dag. Messen er en Sol, der aldrig daler, en Kilde, der stedse flyder. Men desværre undlade Mange eller ere efterladne i at øse deraf.

De vide ikke, hvor heldbringende denne Kilde er, og hvor rigelig den fremvælder. Og Mange vide det ikke,

fordi de ikke ere gjorte opmærksomme derpaa, har en from Mand sagt (Martin af Kochem). Kirken selv, Conciliet i Trient, har budet Sjælesørgerne, af og til at forklare de Troende en eller anden af Messens Hemmeligheder. En nærmere Betragtning af Messen vil derfor være af stor Nytte baade for Dig, min opmærksomme Læser, og for mig.

Dog, lad os bygge paa fast Grund, og først betragte, hvad Messen er.

Vor Tro siger: Messen er et *sandt Offer* — det *fuldkomneste Offer*, der tænkes kan — et *Bøn- og Sonoffer* for de Levende og de Døde.

I Alterets Sacrament er Christus virkelig og væsenlig nærværende under Brødets og Vinens Skikkelser. Som saadan er han skjult i Tabernaklet. Det evige Lys erindrер om hans Nærværelse. Andægtige komme Dagen over for at hilse, hylde og tilbede ham. Vi bøie Knæ foran Tabernaklet; thi vi troe, at det er Guds Bolig. Dog er Herren ikke der tilstede for blot at dvæle iblandt os. Han bliver ogsaa vor *Sjælespise* og nærer hver enkelt Troende til det evige Liv. Vi gaae til Herrens Bord for at nyde ham i den h. Communion. Heller ikke er det Alt. Han bliver ogsaa vort *Offer*, og fremstiller sig stedse paa ny for sin Fader som det Gudslam, der borttager hele Verdens Synder. Det gjør han i den h. Messe, som er et sandt Offer i Ordets egenligste Forstand.¹⁾

¹⁾ Ordet Offer bruges nemlig ogsaa i videre Forstand om Alt, hvori Selvfornægtelse eller Uegennyttighed lægger sig for Dagen. Saaledes siges i daglig Tale, at den Lærde bringer store Offere for Videnskabens Fremme, og at den barmhjertige Søster offerer sig heelt og holdent for sine Medmenneskers Vel. I Bibelen betegnes Alt, hvad der er til Guds Ære, som Offer. Afholdenhed kaldes der for „et Gud velbehageligt Offer“, Psalmesang eller Takkebøn for „et Læbernes Offer“, Hjertets Sønnderknuselse for „et Offer til Herren“.

Hvad er da et Offer?

Dette foreløbige Spørgsmaal skal denne Gang faae et kort Svar: Et Offer er den *meest ophøiede, af Herren selv fordrede Gudsdyrkelse.*

Vi ære Gud, men vi ære ogsaa Mennesker. Vi bede til Gud om det Gode, vi ønske os selv og Andre; men vi bede ogsaa til Gudsmoder og de andre Helgener, ja vi henvende os med Bøn selv til vore Medmennesker, Forældre, Venner, Paarørende og Velgjørere. Men vi *tilbede* ene og alene Gud; Han er den eneste, vi anerkjende og hylde som saadan. At tilbede et Menneske vilde være en afskyelig Afgudsdyrkelse. I lige Maade er Gud Herren den Eneste, til hvem vi offre, og tør offre. Du hører aldrig Præsten sige: Jeg offerer til Dig, Petrus eller Paulus, — men kun: Jeg offerer til Dig, hellige Trefoldighed, himmelske Fader, almægtige, evige Gud. Thi Offer er *Tilbedelse i Gjærning.*

For desto lettere at forstaae dette, fæst da din Opmærksomhed paa et bestemt historisk Offer: husk f. E. paa, hvad *Noa* gjorde efter Syndfloden. Aldrig saa snart var Menneskeslægtens anden Stamfader gaaet ud af Arken frelst og uskadt, førend hans Hjerte drev ham til at yde Gud Herren Tak og Hylding. Hvad gjør han? Han sammenhober Stene til et Alter, slagter allehaande reent Kvæg og allehaande rene Fugle, udgyder deres Blod omkring Alteret og opbrænder Kjødets paa samme (1. Mos. 8, 20). Forstaaer du disse Cæremoniers dybe Betydning?

Vi forstaae let, at *Noa* var dybt rystet ved Syndflodens rædsomme Skue. Han overvældes af en Følelse, som han vil give Udtryk, den Følelse: Gud, Du er Herre over Liv og Død; Dig har jeg at takke for min Frelse. Tag til Tak derfor imod denne Gave af min Haand. Jeg giver Dig tilbage, hvad Du har givet mig; jeg tilintetgjør det for Dit Aasyn, for at det ei længere skal tjene til menneskelig Brug. Jeg tilintetgjør dette Liv, for derved ligesom at erklære: Herre, saaledes kan Du handle med mig; jeg tilhører ganske Dig; modtag dette Liv

istedetfor mit som et synligt Tegn paa, at jeg hengiver mig i din høieste Villie uden Indskrænkning eller Forbehold, og tilbeder Dig som min og Alverdens Skaber og høieste Herre. Dette udtalte Noa, om ei i Ord, saa dog ved selve sin Gjerning. Som *Præst* afivede han allehaande Dyr — *en synlig Gave* til Guds Ære, og frembar den paa Steendyngen som *Alter*, for at *tilbede* ham som den høieste Herre. Og Gud Herren, tilføier Skrivten i sit barnlige Sprog, lugtede Brændofferets Vellugt og udbredte Regnbuen høit oppe over Offerflammerne i Himlens Skyer, som Tegn paa det Velbehag, han fandt i Offeret.

Blade vi *videre* i den hellige Skrivt fremad eller tilbage, saa læse vi om lignende Offere næsten paa hver Side. Jehova selv dicterer sin Tjener Moses de nøieste Bestemmelser om Offere, Offerpræster og Offersted. Han udvælger Aron, en Ætling af Levi, til Ypperstepræst, Arons Sønner og Sønnesønner til Præster, Levis øvrige Efterkommere til Leviter d. e. Alter- og Offertjenere. Levis hele Stamme skal være helliget og indviet til Offertjenesten. Han selv giver en Mængde Anordninger, — menneskelig talt kunde man være fristet til at sige: smaalige Anordninger — om blodige og ublodige Offere, Offere af lydeløse Oxer, Faar, Geder og Duer, om Spise- og Drikkeoffere af usyret Meel og Vin, om Olie og Røgelse, om Brænd-, Tak- og Sonoffere, om at der skulde offres hver Morgen og hver Aften, især paa Festdagene og ved særlige Leiligheder, altid til Tilbedelse, men ogsaa til Tak, Bøn eller Forsoning, og at Ilden aldrig maatte slukkes paa Alteret. Offeret maa vel være Gud en særdeles velbehagelig Dyrkelse, eftersom han med saa stor Omhu gav Forskrivter for Alt, hvad der augik dets Frembærelse.

Gaae vi *tilbage* i den hellige Historie og stige op ad Aarhundredernes Række, saa kunne vi følge Offerets Spor udover Syndflodens og Noas Tid ligetil Menneskehedens Vugge og Paradisets Porte. De første Blade i første Mosebog fortælle os om de første Menneskers første Søn-

ner, Faarehyrden Abel og Agerdyrkeren Kain, at de ofrede. „Og det hændte sig, da en Tid var forløben, at Kain frembar et Offer til Herren af Jordens Frugter; og Abel, ogsaa han offrede af sin Hjords første Affødning og af deres Fedme, og Herren saae med Velbehag til Abel og til hans Offer (1. Mos. 4, 3. 4).

Og gaae vi ud over den hellige Histories Grændser, see vi os om blandt de *hedenske* Folkefærd, saa finde vi ogsaa der Offere, altid og allevegne, baade før Christi Komme og den Dag idag, baade i den gamle Verden og i den nye. Gaae vi med Missionærene til Africas vilde Folkefærd, saa møde vi der Præster, Altere og Offere. Kunde vi have ledsaget Paulus til Athen, Hovesædet for den forchristelige Dannelse, vilde vi trindt omkring os have seet Altere og Offere. Ja, Grækenland med sin aandrige Befolkning, Athen, den meest oplyste Stad i dette Land, meente ikke at kunne gjøre for meget i denne Henseende. Paulus finder paa sin Vandring igjennem Byen en næsten talløs Mængde Altere, der bære en bestemt Guddoms særlige Navn, og iblandt dem eet med den Indskrivt: For den ukjendte Gud! Vel vare de hedenske Guder Afguder; men Hedningerne holdt dem for virkelige Guder og troede ved deres Offringer at dyrke Gud, kun at deres Gudsyndelse tog en forkert Retning. Vi komme altsaa til den Slutning:

Offere til Gud eller hvad der ansees for Gud, findes til alle Tider og allevegne, hvor Mennesker boe sammen. Det maa vel altsaa være *Gud selv*, der med egen Haand har skrevet den *Lov i Menneskenes Hjerter*, at han vil æres, hyldes og tilbedes ved Offere.

Vi kunne derfor paa *Forhaand* sige: Christendommen, den fuldkomneste Religion. *maa* have sit Offer. Thi Menneskehjertet har Trang dertil; Moseloven tilfredsstillede derfor denne Trang ved en rig Fylde af alle Slags Offere. Christi Lov kan umuligt staae tilbage. Hvad Skyggen og Forberedelsen havde Overfløighed paa, kan Sandheden og Fuldendelsen ei være blottet for.

Vi have altsaa et *virkeligt* Offer. Og det er den h. Messe.¹⁾ Sæt, vi maatte standse her, og vi ei kunde sige noget Større om Messen end dette: Messen er et Offer af samme Art som de jødiske, som f. E. det daglige Morgenoffer i Templet i Jerusalem — selv i dette Tilfælde maatte vi bivaane Messen med den Tanke: Du tager Deel i et Offer, i den meest ophøiede Art Gudsdyrkelse.

Men nu maae vi lægge til, at Messen er det fuldkomneste Offer, der kan tænkes. Gudmennesket offerer sig selv til den himmelske Fader, og er Præst og Offergave tillige.

Dog dette trænger til udførligere at omhandles. Denne Gang være det nok med den Sandhed: Messen er et Offer; lad os derfor altid bivaane den med Andagt og Ærbødighed.

Et christeligt Liv skal selv være et stedsevarende Offer i Taalmod og Gudhengivenhed. Messeofferet kan daglig styrke os hertil; lad os da søge Styrke her, om muligt daglig.

Offeret fuldbyrdes ved Forvandlingen. Consecrationen er selve Offerhandlingen. Da stiger Guds Søn stedse paany ned fra Himlen som Ophav til Forsoning, Styrke og Naade; lad os med hans Offer forene vort. Naar derfor Alterklokken giver os den Formaning: Henvend Blik og Hjerte til, hvad der nu her skeer; naar Orgel og Sang forstumme for ei at bortlede vor Opmærksomhed; naar Præsten bøier sit Knæ for det Gudslam, han fremviser til Tilbedelse; naar de Tilstedeværende korse sig, knæle og slaae sig for Brystet: da følg og Du, andægtige Læser, denne fromme Skik og siig med Hjerte og Mund: Jesus, vær mig naadig! Jesus, vær mig barmhjertig! Jesus, tilgiv mig mine Synder! Jesus, Dig lever jeg! Jesus, Dig døer jeg! Jesus, Din er jeg i Liv og Død, i Tid og Evighed! Amen.

(Fortsættes.)

¹⁾ Kirkeforsamlingen i Trient, 21. Møde, 1. Canon om Messen.

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 33.)

VI.

En Gudsforbøn.

I Familien Herbert blev der feiret en stor Fest, fordi Husets Søn paany havde erhvervet sig stor Berømmelse ved en glimrende Forsvarstale, som han havde holdt for Domstolen. Blandt de Gjæster, som vare samlede paa Oakland, var naturligviis ogsaa Herr Leslie med begge sine Døttre. Men da den gamle Herre efter Maaltidet sporede nogen Upasselighed, besluttede Familien Leslie sig til, allerede ved Mørkets Frembrud at bortferne sig, førend de andre Gjæster toge bort.

I Begyndelsen troede man, at man skulde kjøre hjem. Men efter at man havde udvexlet nogle Complimenter, holdt man det for bedre at gaae tilfods, da det vilde forskaffe Herr Leslie en sund Bevægelse, og hans Døttre samt den unge Advocat Leilighed til poetiske Udgydelser i Anledning af det skønne Maaneskin.

„Tillige,“ tilføiede Engelbert, idet han henvendte sig til Corinna, „ville jeg, dersom jeg havde den Ære at maatte ledsage Dem hjem, længere kunne nyde den Lykke, at berige min Aand med nogle af Deres Tanker.“

Man tog Afsked med Gjæsterne, og Herr Leslie begav sig med Blanca under Armen paa Veien hjem, medens Corinna fulgte ham med Dagens Helt, Engelbert.

„De roser mig for meget,“ bemærkede Engelbert med indre Velbehag til nogle af de halvt ironiske, halvt smigrende Bemærkninger, som gjordes af Corinna med Hensyn til hans glimrende Evner. „Jeg bliver i Sandhed forlegen ved Deres Lovtaler. Gjør mig den Tjeneste — lad os lede vor Samtale om min ringe Person over paa noget Bedre.“

„Den Tjeneste vilde jeg gjerne gjøre Dem,“ svarede Corinna. „Men hvad i al Verden kunde yde en bedre Gjenstand for en Samtale end Hr. Herberts Berømmelse, hvis seirrige Veltalenhed for Tiden opfylder Alle med Begeistring?“

„Og gives der da ikke andre Nyheder? Man har dog

ellers altid nok af dem, saasom f. E. — for kun at tale om een — den Nyhed, at min gamle Skolekammerat, Deres Fætter St. John, er bleven Papist, eller for at udtrykke det fint, er gaaet over til Præsterne; dernæst den mærkelige Historie om Stormen og Skibbruddet, som fornylig fandt Sted, og hvorved Deres Familie i Elvertonhall fik et Par Gjæster, en Dame og et Barn i Pleie. See alt dette er saa vigtige Ting, at vi ikke kunne forbigaae dem med Taushed,“ gav Engelbert spøgende til Svar.

„Hvad min Fætter angaaer,“ bemærkede Corinna i en alvorlig Tone, „saa er det fuldkommen sandt, at han er bleven Katholik. Men, hvorvidt Benævnelsen „Papist“ eller „Præst“ kan anvendes paa ham, det veed vor veltalende Advocat bedre end jeg.“

„Nu ja,“ svarede Engelbert, „katholsk eller Papist, det er saadan en Talemaade. Men fortæl mig Noget om den fremmede Dame og det Barn, som bleve reddede fra Skibbruddet. Der kunde, synes mig, snart skrives en heel Bog om denne Dames Skæbne.“

„Slet ikke,“ sagde Corinna. „Jeg veed kun saameget, at hun er en særdeles brav Dame og hører til en religiøs Orden, nemlig de barmhjertige Søstres.“

„Atter et Medlem af den papistiske, jeg fortaler mig, undskyld — af den katholske Kirke, vilde jeg sige!“ afbrød Herbert hende.

Corinna fortsatte, idet hun besvarede denne Bemærkning med et forundret Blik: „De barmhjertige Søstre danne et religiøst Selskab, som opflammer sine Medlemmer til saadanne heltedige Kjærlighedsgjæringer, at de medrette tildrage sig vor Beundring. Havde jeg den samme Overbeviisning, som Katholikerne øse af deres Tro, saa vilde jeg prise mig lykkelig, om det ogsaa var mit Kald at være en barmhjertig Søster.“

„Umuligt!“ udbrød Herbert.

„Og hvorfor?“ spurgte Corinna.

„Fordi denne Tro er en nedværdigende Overtro,“ svarede han heftigt, „fordi denne Religions Tjenere ere foragtelige Trælle, som dække sig med Ydmyghedens bedrageriske Maske, for des lettere at kunne spille de Skinhelliges Rolle.“

Hertil svarede Corinna: „O, hvor lykkelige vilde vi ikke være, naar enhver Religion lærte sine Disciple at udøve saadanne Kjærlighedsgjæringer! Jeg kjender den katholske Religion endnu for lidt, til at kunne skatte den

efter Fortjeneste; men jeg vil gjøre mit Bedste for at lære den at kjende. Thi den lærer sine Børn at udføre Gjerninger, som synes at være en Opgave for Engle. Den vigtige Omstændighed, at min Fætter er bleven Katholik — en Mand, paa hvis ædle Character kun den inderligste Overbevisning kunde udøve en afgjørende Indfyldelse — en saadan Mands Omvendelse til den katholske Tro, har bragt mig paa den Tanke, at . . .“

„Den katholske Religion ene og alene er Sandhed?“ afbrød Engelbert hende.

„De har idetmindste ikke sluttet meget feil“, svarede Corinna hurtigt og afgjort. „Forøvrigt har jeg, kjære Engelbert, hidtil aldrig hørt, at en Person, et System eller en Theori blev dadlet eller forhaanet, uden at jeg strax følte en Længsel efter at indhente nærmere Efterretninger derom. Og dette er derfor ogsaa for mig en Grund til, nærmere at tænke over den katholske Tro, som af saa Mange kaldes for Papisme.“

„Nu vel, naar De undersøger denne Religion, vil De faae at see, at den er ligesaa falsk og bedragerisk som de øvrige Religioner“, svarede Herbert i en bitter Tone; og, idet han saae venlig paa hende, fortsatte han: „Det vilde i Sandhed være meget beklageligt, Corinna, om De fængslede Deres Hjerte til en Religion. Tro dog ikke paa de Fabler, som Præsterne have udtænkt om Guds Tilværelse og Udødeligheden. Thi Troen paa disse Ammestueeventyr er en Gift, som tilintetgjør Hjertets Reenhed og gjør Menneskene til Hyklere.“

„Hvorledes? har jeg forstaaet Dem rigtigt?“ udbrød Corinna, dybt indigneret. „De er jo en Gudsforuægter, Engelbert!“

„Ja, en Gudsforuægter, eller, hvis dette Udtryk mindre behager Dem, saa kald mig for en Philosoph. Jeg lever kun for denne Jord, Corinna, og efter dette Liv er, efter min Anskuelse, Alt forbi med Menneskot. Men det sømmer sig ikke, at vi længere beskæftige os med denne uhyggelige Gjenstand.“

„Nei, i Sandhed ikke,“ svarede Corinna i en alvorlig Tone. „Jeg for min Part forstaaer idetmindste slet ikke, hvorledes Nogen kan fordriste sig til, ved Synet af den skjønne Natur og Skaberens Underværker at nægte den Mesters Haand, som har skabt denne Verden og vedvarende opholder og styrer den ved sit Forsyn. De kan

derfor umulig have meent det saaledes, som De nylig har sagt det.“

„Hvad for Noget? Min Frøken, anseer de mig for en Daare?“

„For en Atheist? Ja, og i saa Fald er De ganske vist hjemfalden til en Daarskab, og det til en afskyelig, ja vanvittig Daarskab.“

Herbert sagde derpaa: „Jeg farer uden al Tvivl vild i eet Punct. Jeg troede, at Herr Leslie, som for sin Person ikke sluttede sig til nogen Troesbekjendelse, havde bibragt sin Datter de rette Begreber om alle Religioners Ørkesløshed.“

„Min Herre,“ indvendte Corinna med Værdighed, „omendskjønt min Fader i saare mange Puncter er uenig med de protestantiske Secters Lærdomme, saa er han dog endnu langt fra at være en Gudsfor nægter. Dertil er han for ædel og for forstandig.“

„Bliv dog ikke saa vred, Corinna,“ sagde Engelbert. „Meddeel mig hellere en god Efterretning, idet De giver Deres Samtykke til, at jeg beder Herr Leslie om hans Datters Haand.“

Corinna besvarede denne Bøn med et spodsk Smil og sagde: „Efter hvad jeg nu har erfaret, er Tiden daarlign valgt for at henvende en saadan Bøn til mig. Jeg vilde i Sandhed aldrig vove at dele Skjæbne med en Mand, som planløst omtumles paa Livets Ocean og hvert Øieblik løber Fare for at nedsænkes i Afgrunden!“

Parret var under disse Samtaler naaet til Elvertonhall, hvor den gamle Herr Leslie med sin Datter Blanca havde sat sig og ventede paa dem. Det var ikke undgaaet Corinna, hvilket Indtryk hendes Ord havde gjort paa Engelberts Gemyt. Hun vilde formilde sine Ords Skarphed lidt, og anmodede Herbert om at følge med ind i Huset. Men den unge Advocat følte sig for dybt krænket til at følge hendes Indbydelse. Han tog Afsked ved Døren og hastede tilbage til Oakland.

Da han var ankommen dertil, lukkede han sig inde i sit Værelse; og medens Glædesbægeret indtil seent paa Aftenen gik rundt til hans Ære iblandt de mange Gjæster, sad han eensom der og harmedes over det Afslag, han havde faaet, og over de Bebrejdelser, han havde hørt af Corinnas Mund.

Martret af Samvittighedsnag, Tvivlsyge og de ugudelige Tanker, som han fra sine Barndomsdage af havde

indsuget ved Læsning af daarlige Bøger og Omgang med verdsligsindede Mennesker, tog han tilsidst sin Tilflugt til en paa hans Værelse staaende Flaske med Spiritus og drak en saadan Mængde deraf, at han bevidstløs faldt til Jorden.

Efter at Gjæsterne havde bortfjernet sig, gik Fru Herbert bekymret til hans Værelse for at see, om hendes Søn allerede var i Seng. Men ak! i hvilken Tilstand skulde hun finde sit Hjertes Afgud! Han laae som en Vanvittig midt i Værelset, saae omkring sig med vilde Blikke og gjorde ikke andet end udstøde afskyelige Gudsbespottelser og Bebreidelser imod Moderen.

Ved Hjælp af nogle Tjenere naaede hun endelig efter mange Anstrengelser saa vidt, at han kunde lægges paa Sengen i en bevidstløs Tilstand. Men hun selv kunde ikke lukke et Øie hele Natten igjennem. Thi Samvittighedens Røst fjernede Søvn fra hende og tilraabte hende: „See der din Søn, hvem Himlen har gjengivet Livet paa din Bøn, men hvem Du har seet opvoxe som en Træl for sine Lidenskaber, som en Fjende af Religion og Sædelighed. og alt dette paa Grund af din taabelige Kjærlighed og din Efterladenhed i at opdrage ham, idet Du indbildte Dig, at man maatte rette sig efter Verdens Anskuelse, naar man agtede at faae store Mænd af sine Sønner.“

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I de sidste Dage er der udkommet et nyt Bind af „Gerarchia cattolica“, Aargang 1879, udgivet af Msgr. Ciccolini. I dette Værk, der giver en Oversigt over det katholske Hierarchi, finder man Navnene og de forskjellige Titler af alle den lærende Kirkes Medlemmer, ligefra Paven til den apostoliske Vicar, som forkynder Evangeliet i China, i Indien eller i det Indre af Africa. Værket udkommer hvert Aar med de Forandringer, som foraarsages ved Dødsfald og nye Udnævnelser. Det for-

løbne Aars Tildragelser lode Aargangen 1878 først udkomme i Juni Maaned, og en lignende Forhaling har fundet Sted i dette Aar, navnlig i Anledning af det sidste Consistorium, hvor Leo XIII. udnævnte 10 Cardinaler og præconiserede et betydeligt Antal Biskopper. Her kunne vi kun give et kort Omrids. De indtil den 31te Mai d. A. forlehnede hierachiske Titler fordele sig saaledes: Det Hellige Collegium: 6 Cardinalbiskopper, 40 Cardinalpræster og 12 Cardinaldiakoner. Der bliver endnu at fordele 6 Titler til 6 af de nye Cardinaler, som bleve udnævnte i det sidste Consistorium, men endnu ikke have modtaget Hatten. De øvrige Titler ere følgende: Patriarker af begge Riter 12, Ærkebiskopper og Biskopper af latinsk Ritus 748, Ærkebiskopper og Biskopper af orientalsk Ritus 51; Nullius dioeceseos (uden Dioces) 13; ærkebiskoppelige og biskoppelige Titler nullius og Administration 9, apostoliske Delegater 6, apostoliske Vicarer 100, apostoliske Præfecter 11, Vicariater og Præfecturer og Administration 23. Tilsammen 1037 Titler.

De vacante hierarchiske Titler fordeles saaledes: Cardinalshatte 6 (nu, efter Cardinal Caraffa di Traetto's Død, 7), ærkebiskoppelige og biskoppelige Sæder af latinsk Ritus 47, af orientalsk 23, nullius dioeceseos 4, apostoliske Vicariater 6, apostoliske Præfecturer 2, tilsammen 89. Siden Leo XIII's Pontificat ere følgende Fremskridt at mærke: Nyoprettede ærkebiskoppelige Sæder 2, biskoppelige 7, apostoliske Vicariater 2.

Sweits. Den i Canton St. Gallen allerede noksom truede religiøse Fred er i den seneste Tid bleven forstyrret paa en meget uhyggelig Maade. Biskoppen af St. Gallen havde nemlig anseet det for sin Samvittighedspligt, i en Skrivelse til Regeringsraadet at protestere mod den, uden Hensyn i alle ogsaa katholske Skoler indførte historiske Læsebog af Müller og Dändliker. Herover er der nu bleven gjort en mægtig Larm, og man har ikke blot ikke undseet sig ved at beskyldte Biskoppen for Fredsbrud, men den hadske Presse skammede sig ikke engang ved at kalde ham en „Skandalemager“. Og dog er det ei blot den katholske Kirke, som i hin Bog paa det skammeligste bliver bagvasket, men den angriber ligefrem al Christendom. De troende Protestanter vilde derfor have havt ligesaa megen Anledning til at protestere, og det er sørgeligt, at den katholske Biskop alene maa optage Handsken. Naar imidlertid Grundlaget for al Christen-

dom bliver bekæmpet, rettes der endnu bestandig en Flod af Bebreidelser, løgnagtige og falske Beskyldninger især mod den katholske Kirke. Der gives ingen historisk Usandhed, uden at den paany bliver opvarmet, og til de gamle Anklager komme stedse nye. Saaledes søger man paa alle Maader at nedværdige Kirken. Overfor en saadan Fremfærd kan man dog ikke forlange af Biskoppen, at han skal tie, og rolig give den katholske Ungdom i Ødelæggernes Vold. Skylden for Fredsbruddet er sandelig ikke paa Biskoppens Side.

Paderborn. Aldeles uventet og uforudseet indtraf her Mandagen den 21de Juli den sørgelige Efterretning om vor inderligt elskede og uforglemmelige Overhyrde Dr. Conrad Martins Død. Fjernt fra sin dyrebare, nu i saa lang Tid faderløse Hjord, fjernt fra sine kjære Slægtninge hensov den høie Korsdrager den 16de Juli Kl. 11 Aften i den lille Landsby Mont St. Guibert ved Brüssel i Belgien. En Luftrørsbetændelse, af hvilken han havde lidt i 5 Dage, blev Aarsag til hans Død. Hans Lig ankom hertil Lørdag Middag Kl. 1 i en stor belgisk Ligvogn, ledsaget af tvende Søstre af den christelige Kjærlighed, og blev foreløbigt overført til Conrad-Capellet paa de nævnte Søstres Kirkegaard. Dette bekendtgjordes imidlertid først om Mandagen. Den høitidelige Bisættelse fandt Sted i Domkirken Fredagen den 25de Juli paa den hellige Apostel Jacobs Festdag.

Baiern. Det berlinske Fremskridtsblad „Vossische Ztg.“ constaterer den „gammel-katholske“ Bevægelses Tilbagegang i Baiern, idet det meddeler, at Menigheden i Mering er vendt tilbage til den katholske Kirke, samt at den „gammel-katholske“ Forening i Frankenthal har maattet opløse sig paa Grund af Mangel paa de til Foreningens Bestaaen nødvendige Pengemidler, og bemærker: „At det ogsaa i de fleste Menigheder i Preussen skorter paa den nødvendige Overensstemmelse, er en bekendt Sag. Ogsaa her vil Skæbnen lidt efter lidt fuldbyrde sig; den ene Menighed efter den anden vil ved Førernes Død eller ved disses Tilbagetræden gaae sin Opløsning imøde. Men i høieste Grad beklagelsesværdigt er det, at den preussiske Statsregering og de preussiske Kamre, derved at de beskyttede og understøttede Bevægelsen med Pengemidler, have foranlediget saa mange Mennesker, især Embedsmænd, til at blive Medlemmer af denne taabelige Bevægelse.“

Innsbruck. Det theologiske Facultet talte i Sommersemestret 198 Studerende, 20 flere end i Vintersemestret. Før Culturkampen var sat i Scene, havde Facultetet gennemsnitligt 250 til 260 Theologer, under Kampen blev det nemlig forbudt de preussiske Studenter at studere i Innsbruck. — Den herværende Professor i Theologien Nicolaus Nilles S. J. har udgivet et meget lærdt og fortjenstligt Værk med Titel: „Calendarium manuale utriusque ecclesiae orientalis et occidentalis“. Forfatteren, der er en grundig Kjender af de slaviske Sprog, har i dette Arbejde offentliggjort sine Granskninger over Tilstanden i den græske Kirke og sammenlignet dennes Liturgi med Liturgien i den romerske Kirke. Hos Grækerne og selv hos de ikke-unerede, har Skriftet mødt megen Sympathi, og det synes vel egnet til at yde Gjenforeningen af den græske og latinske Kirke gode Tjenester. De græske Biskopper have gjort deres Klerus opmærksom paa det nævnte Værk og forordnet, at det skulde anskaffes til Sognebibliothekerne. Østerrig-Ungarn alene har 29 Biskopper af græsk Ritus, deriblandt 12 unerede, 17 ikke unerede. I deres Diocesser leve 7 Millioner græske Christne, af hvilke 4 Millioner ere forenede med den katholske Kirke under Bibeholdelse af deres Ritus.

Berlin. „Nordd. Allg. Ztg.“ melder: I det kongelige Institut for Glasmaleri vil der i de nærmeste Dage blive fuldendt et Pragtvindue, som er bestemt til den herværende St. Hedvigskirke og er skjænket af Menigheden til Minde om Pius IX. Paa Vinduet fremstilles den h. Joseph som Patron for hele Christenheden, omgivet af allegoriske Tegninger, rige Ornamenter, Billeder af Kirkefædrene: Gregorius, Ambrosius, Hieronymus og Augustinus, samt af de 4 Evangelister. Hermed har St. Hedvigskirken faaet sit fjerde Pragtvindue, og der blive fire andre tilbage. De første tre fremstille: Maria med Barnet, den h. Hedvig og den h. Elisabeth.

Fulda. Til „Bavaria“ skrives: Den Efterretning, som „Osservatore Romano“ havde øst af flere Blade, nemlig at Hr. von Stumm. forhenværende Legationsraad ved det preussiske Gesandtskab i Vaticanet, skulde være traadt over til den katholske Kirke, beroer paa en Vildfarelse. Hr. von Stumm er endnu den Dag idag evangelisk, men, som „Fuldaer-Zeit.“ ogsaa i sin Tid meddelte, blev han i den herværende St. Michaelskirke viet til en katholsk Americanerinde, født v. Hofmann, hvoraf man

medrette kan drage den Slutning, at han for Ægteskabet har maattet love sin nuværende Gemalinde Vielsen i den katholske Kirke og katholsk Børneopdragelse.

Holland. Af den fornylig udkomne sjette Aarsberetning om den apostoliske Skole i Turnhaut sees følgende: Den apostoliske Skole har over 60 Elever; dersom der var større Rum og Hjælpemidler, vilde den ikke mere nødsages til at afslaae saa mange Ansøgninger om Optagelse. Siden Anstaltens Bestaaen er der allerede blevet uddannet over 80 Elever, som have paataget sig de forskjelligste Arbejder i Missionen og Sjælesorgen. 14 Elever ere reiste til Missionerne i det h. Land, 27 til Missionerne i America, 6 arbeide i Dioceset Vestbengalen med Sæde i Calcutta; 5 have sluttet sig til Missionspræsterne af Jesu h. Hjerte, 3 til Præmonstratenserne, til Redemptoristerne i St. Troud, Luxembour og St. Louis i America, 3 til Capucinerne i Enghien, Versailles og Pantasaph (England); 2 gik som Missionærer til Øen Madura, 3 til China og 8 til Africas Missioner; 3 bleve Elever af det amerikanske Colleg i Löwen; 1 bestemte sig i Pont le Chateau for Hayti-Missionen og 1 i Mill-Hill (London) hovedsagelig for Negernes Omvendelse; 2 bleve Trappister i Westmalle, 4 Miil fra Terebunt.

Odense. Søndagen den 27de Juli blev den nye Skole og Præstebolig i Odense høitideligt indviet. Efter Afsyngelsen af „Veni Creator Spiritus“ holdt Sognepræsten, Hr. Pastor Lichtle en Tale i Kirken, hvori han mindede om den Betydning, den nye Bygning havde for hele Menigheden, og hvori han forklarede den Indskrivt, som var anbragt over Indgangen: „Tabernacula justorum benedicentur.“ Prov. 3, 33. (De Retfærdiges Boliger skulle blive velsignede.) Tillige opfordrede han Menighedens Medlemmer til i deres Bønner ikke at glemme dem, ved hvis Hjælp og Understøttelse det havde været muligt at opføre Bygningen saa smuk som den er bleven. Derefter begave sig Alle i Procession til det nye Skolelocale, som ved Krands og Blomster havde faaet et festligt Udseende. Her foretoges nu Husets Indvielse, og Toget gik derpaa tilbage til Kirken, hvor Høimessen begyndte. Høitideligheden sluttedes med Te-Deum.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 24. August. 12. Søndag efter Pintse. Mariæ Hjertefest. 25. M. Ludvig, Konge. 26. Ti. Zephyrinus, Pave og Martyr. 27. O. Joseph af Calasanz, Bekj. 28. To. Augustinus, Biskop og Kirkel. 29. F. Johannes den Døbers Halshuggelse. 30. L. Rosa af Lima, Jomfru.

Søndagen d. 31. August. 13. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 35. Søndagen den 31te August. 1879

Indhold: Messe og Offer. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Rom, Wien, Bulgarien, Bosnien, Schweidnitz, Posen, Regensburg, Würtemberg, Mainz, Frankrig, Nordamerica.

Messe og Offer.

(Fortsat fra Nr. 34.)

Korsofferet.

Messen er et sandt Offer. Vi saae allerede for det Første, hvad der forstaaes ved et sandt Offer i Ordets egenlige Betydning, nemlig en synlig Gave (f. E. et Lam, Viin eller Virak), der tilintetgjøres (slagtes, udgydes eller antændes) og derefter frembæres til Guds Ære for at anerkjende og tilbede Ham som den høieste Herre. Til et Offer hører altsaa 4 Ting: en Præst som offerer; en Gave som offres; et Alter, hvorpaa der offres; selve Offeringen, Gavens Frembærelse og Tilintetgjørelse, som synligt Udtryk for vor Tilbedelse. — Vi saae for det Andet, at Gud selv har anordnet mangebaande Offere i den gamle Pagt og indpodet Mennesket Drift til at offere, til at tilbede ham ei blot i Hjertet og med Munden, men i Sandhed og Gjærning, ved at frembære en synlig Gave til ham, den høieste Herre over Liv og Død.

Vi tilføiede: Vi Christne maae altsaa have et Offer, og have virkelig et saadant i den h. Messe; ja, Messen er det fuldkomneste Offer, der kan tænkes; thi en Præst af uendelig Værdighed frembærer der en Gave af uendeligt Værd. Det lærer os vor hellige Kirke. Vi troe det, fordi Gud har aabenbaret det og ved sin ufeilbare Kirke byder os at troe det. Dog vil mangan en Læser vel have tænkt: Hvorledes maa dette forstaaes? hvad er Offergaven i Messen, og hvorledes frembæres den?

Det Ønske, at faae nærmere Oplysning herom, er berettiget, og skal med Guds Hjælp opfyldes; men endnu ikke idag. Før end vi henvende vor Betragtning til selve Messeofferet, maae vi først betragte et andet Offer, som Messen staaer i den inderligste Forbindelse med, nemlig Korsofferet, hvorom vor Tro lærer os, at det fornyes og fortsættes i Messeofferet.

Altsaa dennegang om *Korsofferet*, dets *Væsen* og *Værd*. Vi ville see, at Christi *Korsdød* var et sandt Offer og det et Offer af uendeligt Værd.

Læseren indbydes altsaa til, i Aanden at gaae til Golgathaberget og med Andagt betragte, hvad der er skeet paa den første Langfredag. Der sees her tre Kors reiste, Røverne ere naglede til de tvende af dem; og paa det midterste sees et Menneske i en endnu ynkeligere Tilstand end hans Lidelsesfæller; han synes at være den værste Forbryder. Det er Alt, hvad et meaneskeligt Øie her kan opdage. Uvidenbed eller Vantro maa vel spørge: Hvor er her Offeret? hvor Præsten? hvor Offergaven? hvor Alteret? og hvori kan Offringen her have bestaaet?

Vi troende Christne derimod have lært at tilbede og elske den Korsfæstede som vor Herre, vor Gud og vor Forløser. Han er ingen Misdæder; uretfærdigt er han dømt fra Livet; Pilatus selv erklærede: Jeg finder ingen Skyld hos ham. Det er sandt, hvad Indskriften over hans Hoved siger: „Jesus af Nazareth, Jødernes Konge.“ Han er en Konge, og det ei blot over Jøderne, men over alle Mennesker, over Jord og Himmel. Hans mangehaande

Vidundere bevise, at Alt var hans Herredømme underlagt, Storm og Bølger, Sygdom og Nød, Menneskenes frie Villie, Helvedes onde Aander og Dødens skumle Magter. Heller ikke er han en afsat Konge. Pharisæerne tage aldeles fejl, naar de ryste paa Hovedet og lade haant om ham: „Han har hjulpet Andre; sig selv kan han ikke hjælpe.“ Nei, han *kunde* nok hjælpe sig selv; men han *vilde ikke* frelse sit Liv.

Johannes, hvem den inderligste Kjærlighed holder fast ved Korssets Fod, han kan fortælle os derom. Han var jo Vidne til, hvad der skete i Oliehaven. Mesteren gik med faste Skridt den væbnede Skare imøde. „Hvem søge I?“ „Jesus af Nazareth.“ „Det er mig.“ Disse tre Ord kastede Soldaterne og den hele væbnede Skare med deres Fakler, Sværd og Knipler til Jorden. Og da de havde reist sig, skete det samme for anden Gang. „Hvem lede I efter?“ „Jesus af Nazareth.“ „Jeg har sagt eder det: Det er mig; naar I da søge mig, saa lader disse gaae.“ Først da kunde de gribe og binde ham. *Det var altsaa frivilligt, at Jesus gav sig i sine Fjenders Vold.*

Tilvisse. Petrus, den nidkjæreste af hans Disciple, drager Sværdet og slaaer til. Men Mesteren formener ham alt Modværge: „Stik dit Sværd i Skeden! Eller hvad synes Du? Kunde jeg ikke bede min Fader? og vilde han saa ikke tilskikke mig mere end tolv Legioner Engle? Dog, efter Skrivten bør det jo saaledes at skee! Skulde jeg ei drikke den Kalk, som min Fader har rakt mig? ei døe paa Korset, som jeg selv har valgt mig?“ Og nu tillod han Bødlerne at lænkebinde sig.

Ja, *frivilligt* har Jesus hengivet sig i Synderes Hænder; frivilligt har han udgydt sit dyrebare Blod paa Korssets hellige Træ. Propheten havde forudsagt: „Han er offret, fordi han selv har villet det;“¹⁾ han selv har sagt: „Ingen tager mit Liv fra mig, men jeg sætter det til af

¹⁾ Js. 53, 7.

mig selv.“¹⁾ Han, Guds Søn, Gud og Menneske i een Person, offerer som Menneske sig selv til den hellige Trefoldigheds Ære.²⁾

Han selv er Præsten; han selv er tillige Offergaven; Korset er Offeralteret; hans Død af Lydighed mod Faderen er selve Offeringen; ved den frembærer han et uendeligt kostbart Offer, sit guddommelige Liv, Legeme og Sjæl, Kjød og Blod, sig selv uden Forbehold.

Dette ophøiede Begreb om Christi Korsdød gives os af Forfatteren til Hebræerbrevet. Christus er *udvalgt* fra Evighed af Faderen til at være Ypperstepræst: „Enhver Præst, som tages af Menneskene, beskikkes for Mennesker til Tjenesten for Gud, for at han skal frembære Gaver og Offere for Synder. Ingen tager sig selv denne Ære, men den, som er kaldet af Gud, ligesom Aron var. Saaledes har ei heller Christus tillagt sig selv den Ære at blive Ypperstepræst, men Han, som sagde til ham: Du er min Søn, jeg fødte Dig idag.“³⁾

Hans Præstedømme var alt forud i den gamle Pagt *betegnet* ved Forbilleder, og især ved de mange blodige Offere. Det tilkommende sande Gudslam var betegnet som Paaske-lammet, paa hvilket intet Been maatte sønderbrydes, hvis Blod, strøget paa Dørstolperne og Dørtræet, bragte Hevnenglen til at gaae forbi Israeliternes Boliger. Den sande Ypperstepræst blev betegnet ved den jødiske Ypperstepræst, især naar denne aarlig paa Forsoningsdagen traadte ind bag Forhænget i det Allerhelligste med Offerblodet og Røgelsekarret, for at røge over Pagtens Ark og bestænke den samt Gulvet med Blod.

Guds Søn blev virkelig *beskikket* til Ypperstepræst ved sin Menneskevordelse. „Thi det var umuligt, at Blod

¹⁾ Joh. 10, 18.

²⁾ „Quum in forma Dei sacrificium cum Patre sumat, cum quo et unus Deus est, tamen in forma servi sacrificium maluit esse quam sumere. . . . Per hoc et sacerdos est, ipse offerens, ipse et oblatio.“ Aug. de civ. Dei X., 20.

³⁾ Hebr. 5, 1. 4. 5.

af Øxne og Bukke kunde borttage Synder. Derfor siger han (Guds Søn), idet han træder ind i Verden: „Slagtoffere og Madoffere vilde Du ikke, men et Legeme beredte Du mig . . . Da sagde jeg: See, jeg kommer for at gjøre, o Gud, din Villie“ . . . , ved hvilken Villie vi ere helliggjorte, derved at Christus har offret sit Legeme den ene Gang.“¹⁾

Christus begyndte at frembære sit Livs Offer, da han frivillig gav sig sine Fjender i Vold, og han *fuldendte* det paa Korset, da han opgav Aanden i Faderens Hænder. Korsdøden er et Offer, der giver den himmelske Fader overflødig Opreisning for den Ære, som Synden saa dybt har krænket, og er istand til at udslette Alverdens Synder og erhverve alle Mennesker Guds Naade og rigelig Hjælp til Salighed. Thi dette Offer har et uendeligt Værd.

Det er et Brændoffer, som *forsoner den uendelige Guds fortørnede Majestæt*. Adam satte sig op mod Guds Bud, han vilde ophøie sig og gjøre sig Gud lig — en himmelraabende Forbrydelse mod den uendelige Majestæt. Dog, nu træder Guds Søn i Adams Sted. Han fornedrer sig; han ligesom tilintetgjør sig selv ved at gjøre sig til Menneske, til en Orm. Han bliver lydig indtil Døden, indtil Døden paa det smertefulde og forsmædelige Kors. I denne sin elskelige Søns Selvydmygelse har den himmelske Fader uendeligt Velbehag. Han, som ydmyger sig saa dybt, er et Adams Barn; ved ham faaer Faderen Opreisning for sin Ære, som Stamfaderens Hovmod havde krænket saa dybt. Adam havde bragt Guds Vrede og Forbandelse over alle sine Efterkommere; den nye Adam aabner for alle dem, som troe paa ham; Adgang til Syndsforladelse, Naade og Velsignelse. Hans Blod raaber til Himlen med lydeligere Røst end Abels; det raaber ei om Hævn, men om Forsoning og Naade. Hans Blod er et Bad, hvori vi alle kunne og skulle tvætto vore Klæder.

Christi Korsdød er et *Sonoffer for alle Menneskenes*

¹⁾ Hebr. 10, 5-10.

Synder. Og uden dette Offer gives der ingen Syndsforladelse. Alle den gamle Pagts Offere vare ude af Stand til at gjøre Fyldest for en eneste Synd. Den gamle Pagts Ypperstepræst gik aarlig ind i Helligdommen med Dyrenes Blod; men hans Offer kunde ei meddele sand indvortes Renhed; det skulde meget mere pege hen til og vedligeholde Troen paa det tilkommende Korsoffer. Og da nu Tidernes Fylde var kommen, gik Christus ind i Helligdommen ved sit eget Blod een Gang for alle og fandt en evig Forløsning. Een Gang i Tidernes Fuldkommelse har den aabenbaret sig for at borttage Synderne ved at ofre sig selv. Thi med eet Offer har han for stedse fuldkommen forsonet dem, som helliggjøres.“¹⁾

Nu er Helvedes Port lukket og Himlens Dør igjen aabnet. Korset er den vidunderlige Nøgle dertil. Forhænget i Templet kan nu gjerne splittes, da den evige Ypperstepræst staaer i Begreb med at gaae ind i Himlens evige Helligdom. Forbillederne ere nu opfyldte. „Han, som ikke vidste af Synd, har gjort sig til Synd (d. e. til Syndoffer) for os, paa det vi i ham skulle vorde retfærdige for Gud.“²⁾ Det Lam er nu slagtet, som har kjøbt os med sit Blod til Gud af alle Tungemaal og Folk og Slægter. Hans Blod flyder nu som en bred Strøm igjennem den hele Verden i begge Retninger, baade frem og tilbage, — tilbage ligetil Adam og Paradiset. Adam og Abel og Seth og Noa og alle de Retfærdige i den gamle Pagt ere rensede fra Synd i dette Blod. Maria Guds Moder er bevaret fra Synd, men kun af Hensyn til Sønnens Korsdød, som den evige Fader havde forudseet. Intet Menneske faaer Syndsforladelse uden i dette Blod. Det Blod, som har vædet Calvariabjerget har rensed din og min Sjæl i Daaben, rensed din og min Sjæl i Bodens Sacrament.

Christi Korsdød er endelig et *Bønoffer*, som har

¹⁾ Hebr. 9. 10, 14.

²⁾ 2. Cor. 5, 21.

erhvervet os Guds Naade og al overnaturlig Hjælp. Intet Menneske har nogensinde faaet eller vil nogensinde faae nogensomhelst Naade, uden at han har Christi Liv, Lidelse og Død at takke derfor. Guds Søn har samlet en uendelig Skat af Fortjenester og Naadegaver. Denne Skat er ei mere forøget siden hans blodige Død og vil ei mere blive forøget. Men det skader ikke; thi den er uendelig. Tag deraf saa Meget Du vil; lad alle Mennesker tage deraf, saa Meget de ville. Frygt alligevel ikke; der er ingen Fare for, at den kunde formindskes, endsige udtømmes.

Korset er Livets Træ; kun paa dette Træ voxe Livets Frugter, men hvor mange der end plukkes, altid kommer der nye Frugter frem. Ved Korsets Fod udsprang den Naadekilde, der deler sig i Sacramenternes syv Strømme; hvor Mange, der end øse af disse Strømme, de flyde altid lige dybe og lige brede. Christi Blod er et Hav, ligesaa bundløst som Verdenshavet!

Og af dette Hav øser Du, min Læser, i enhver hellig Messe. Messen er en Canal, der leder Christi Blod gjennem Aarhundrederne lige til os. Af dette Væld øser Du i enhver Messe. Messen forplanter Korsets Træ hen til ethvert Alter, vi knæle for. Af sine Fortjenesters Skat tilvender Herren Dig i Messen Saameget, som Du for Øiehlikket behøver, ønsker og er værdig til. Thi Messen er en Fornyelse og Fortsættelse af Korsofferet, — hvød der næste Gang skal forklares.

Nu, lad os da med Apostlen holde fast ved den Bekjendelse: at „vi have [i vor Midte, paa Alteret] en Ypperstepræst, som kan have Medlidenhed med vore Skrøbeligheder, som er forsøgt i alle Ting i lige Maade [som vi], dog uden Synd. Derfor lader os træde frem med Frimodighed for Naadens Throne, for at vi kunne faae Barmhertighed og finde Naade til betimelig Hjælp.“¹⁾

(Fortsættes.)

¹⁾ Hebr. 4, 15.

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 34.)

VII.

Ankomsten.

Forholdet imellem Corinna og Søster Theresia blev med hver Dag mere og mere fortroligt. Den barmhjertige Søsters Ord og Gjerninger udøvede den meest heldbringende Indflydelse paa Familien Leslies Tænkemaade.

„En vis Forudahnelse siger mig, at idag kunne vi vente min Fætter Edgar,“ sagde Corinna med Spøg og Lune.

„Og jeg,“ sagde Theresia, „jeg venter et Brev fra min Priorinde; den fornemme Maade at leve paa i Deres gjæstfrie Huus er ikke efter min Ordens Aand. Min Sjæl længes tilbage efter sin Herres Kors.“

„Og jeg skal faae at see, om Mama ikke kommer idag,“ sagde den lille Irene, som sad paa Corinnas Skjød og med Opmærksomhed betragtede en stor Dukke, som hendes Pleierinde havde kjøbt for hende og som hun nu paaklædte.

Corinna trykkede Barnet til sit Bryst og omfavnede det ømt for desbedre at kunne skjule sine Taarer. „Du er nu mit Barn, kjære Irene,“ sagde hun; „jeg vil være en Moder for Dig, stedse elske Dig og bære Omsorg for Dig.“

Irene saae et Øieblik forundret paa hende, som om hun bad om en Forklaring af disse Ord og de Taarer, der trillede ned af Corinnas Kinder. Men hun var endnu for ung til at kunne forstaae den forbigangne og begribe den nærværende Tid; hun nøiedes derfor med at omfavne sin ømme Veninde og sige hende, at hun elskede hende som sin Mama. Derpaa rettede hun hele sin Opmærksomhed paa Dukken.

„Gode Søster, hvorfor vil De forlade os? O nei, De maa ikke gaae endnu; De maa idetmindste blive hos os endnu en tre Maaneders Tid,“ sagde Blanca.

„Jeg takker Dem, mit Barn, for deres Kjærlighed og Gjæstevenskab,“ svarede den barmhjertige Søster. „Alle-rede for otte Dage siden har jeg skrevet til Priorinden

for vort Moderhuus og meddeelt kende den sørgelige Tildragelse, der har ført mig i deres ædle Families Kreds. Jeg har anmodet hende om snarligt Svar og bedet hende om at angive mig et Huus af vor Orden, hvor jeg kunde indvie mig til mine Standspligters Opfyldelse. Da jeg for sex Maaneder siden forlod Havre, var jeg bestemt til Boston; men en anden Søster har vist allerede indtaget min Plads paa Hospitalet.“

„Havre? Har De allerede været i Frankrig?“ spurgte Corinna.

„Ja, mit Barn, efter en duelig Læges Anordning, som erklærede, at jeg led af en Lungesygdom, blev jeg sendt derhen for at gjenvinde mit Helbred. Og, efterat jeg havde tilbragt Vinteren i et af vore Ordenshuse i Sydfrankrig, følte jeg mig fuldstændig rask; og, da jeg længtes meget efter Tilbagereisen, blev jeg betroet til en Kjøbmand og hans Hustru, som vare Katholiker og vendte tilbage til deres Fødeland, de Forenede Stater. Vi havde gunstig Vind og prægtigt Veir, indtil vi paa Klipperne — Guds allerhelligste Villie være priset i Alt! Enden er Dem bekjendt!“

„Og Irenes Forældre?“ spurgte Corinna.

„De vare fremmede for Alle paa Skibet og holdt sig stedse fjernede fra det øvrige Selskab. Jeg har ikke engang kjendt dem af Navn.“ svarede Søster Theresia.

„Gud har betroet hende til mig,“ sagde Corinna bevæget, „og aldrig ville vi skilles fra hinanden. Med min Faders Samtykke vil jeg være hende en Moder, thi jeg elsker hende allerede nu overordenligt.“

„Himlen vil velsigne Dem, gode Barn!“ sagde Søster Theresia, idet hun lod sit Blik med Kjærlighed hvile paa Corinna. „Gid jeg kunde see dem Begge som ivrige Medlemmer af Jesu Christi sande Kirke, forenede med Ham i Sandhed og Tro, see Dem faae Deel i hans Kjærlighed, i hans høihellige Sacramenter, som vist vilde udgyde Velsignelsernes Fylde i saa ædle Sjæle, som Deres.“

„Vi have besluttet os til, saasnart vor Fætter Edgar ankommer, at lade os undervise i Deres Tro,“ sagde Corinna. „Udentvivel vil han kunne gjøre os Rede for Bevæggrundene til sin Omvendelse. Men, gode Søster, derfor bør De netop blive her, for samtidigt ved Deres Exempel at tjene os til Forbillede. Tilvisse, Deres skjæbnesvangre Brev — jeg haaber det med Grund — vil ikke ankomme.“

„Jeg vil stedse være Deres hengivne Veninde,“ svarede Søster Theresia. „Men jeg tilhører ikke mig selv. Jeg tør ikke et Øieblik lade mig lede af verdslige Anskuelse i mit Haab, min Længsel og min Hengivenhed. Den barmhjertige Søster skal stedse være paa sin Post, som en tapper Soldat, med Glæde rede til paa sin Forstanderindes Vink at udføre alle Barmhjertighedsgjerninger, som vor Orden kræver af os i Guds Navn.“

„Men kan man da ikke opnaae Salighed uden en saadant streng Lydighed mod sine jordiske Foresatte?“ spurgte Corinna.

„Udentvivl, ja ganske vist, mit Barn,“ lød Søster Theresias Svar. „Lydigheden mod bestemte Forstandere kræves ikke af Enhver, ikke Alle ere kaldede til samme Arbejde i Herrens Viingaard. Gud kalder denne til et Vildnis for at leve i Eensomhed, hin til Jagttagelse af en stræng Ordensregel; han kalder Nogle til Klosterlivet, fremfor Alt til Bøn og Betragtning. Men Andre derimod skulle udføre Kjærlighedsgjerninger midt iblandt Verdens Forførelser; og de Trøende, som leve i Verden, kunne derfor med fast Tillid haabe paa den evige Salighed for vor Herre og Frelser Jesu Christi Fortjenesters Skyld, naar de ved Guds Naades Bistand trofast opfylde deres Pligter imod Gud og deres Næste, øve gode Gjerninger, bede og stride tappert imod alle Fristelser til Synd og Udskeielser. Men for dem, som Gud har kaldet til at de for deres egen Fuldkommengjørelses Skyld skulle underkaste sig en Anden ved frivillig Lydighed, og undergive en Forstander deres Villie og deres Legeme, for dem bliver Forstanderens Villie, saafremt den ikke kræver Noget, som er Synd, til Guds Villie, og saaledes skeer det, at Fuldkommenhedens Regler med Hensyn til dem blive Herrens udtrykkelige Villie. Deri bestaaer da ogsaa vor sande Lykke; thi de Løfter, som man aflægger aldeles frivilligt, ere ikke saa vanskelige at holde. Naar vi betænke, at vi gjøre Alt for Gud og for Guds Skyld, til Hans Ære og i Hans Navn, saa bliver Aaget sødt og Byrden let.“

„De er dog ikke for stedse indelukket i Deres Kloster?“ spurgte Blanca.

„Nei, mit Barn! Vort Kloster afspærrer os ikke fra Omgang med Verden; den nærliggende Sognekirke er vort Capel; Byens Gader ere vore Klostercorridorer; Lydigheden leder os paa vore Veie; vort Slør bestaaer i

samvittighedsfuld Indgetogenhed. Efter vor Stifter, den hellige Vincents af Paulas Regler tjene vi Jesus Christus i de Fattiges og Nødlidendes Personer og befytte os paa at følge hans ophøiede Exempel, idet vi forrette vore Gjerninger i Ydmyghed og Lydighed og bestræbe os for, i alle Ting at have en reen Hensigt, som udelukker al forfængelig Selvsyge. Vor hellige Ordensregel foreskriver os Lydighed; den forlanger oprigtig Lydighed imod vore Foresatte, Underdanighed i alle Punkter, at vi beredvilligt under alle Forhold skulle opfylde vore Pligter. Den kræver Taalmodighed, for at vi, selv fattige, kunne være de Fattiges sande Tjenerinder; den kræver Sagtmodighed, for at vi af Kjærlighed til Gud med Glæde kunne bære alle vort Kalds mangfoldige Møisommeligheder og Gjevordigheder, alle de Forfølgelser, hadske Angreb og Bagvaskelser, hvormed man ikke saa sjældent lønner vore Kjærlighedsgjerninger.“

„Men,“ afbrød Corinna hende, „ere deres Løfter bindende for hele deres Liv?“

„Nei,“ svarede den barmhjertige Søster smilende: „efter en Prøvetid af fem Aar aflægge vi Lydighedens, Armodens og Kydskhedens simple Løfter. Disse Løfter staae ved Magt i nogle Aar og bør fornyes gjentagne Gange, hvis man agter at blive i Ordenen.“

„Men hvilken Løn faaer da Enhver for Sygepleien?“ spurgte Corinna endvidere.

„Slet ingen Løn paa denne Jord! Vor Ordensregel forbyder os at modtage den allermindste Løn af dem, som behøve vore Tjenester. Istedetfor at kræve Løn eller indbilde os at have Krav derpaa, have vi lært at ansee os selv for de Fattiges Skyldnere, fordi de ringe Tjenester vi gjøre dem, blive tilstrækkeligt og over al Maade lønede med Haabet om den himmelske Arvelod, og desuden allerede her paa Jorden finde hundredfoldigt Gjengjæld i den indre Fred og den søde Trøst, som vi høste ved en samvittighedsfuld Okfyldelse af vore Pligter.“

„Det er høimodigt, det er ædelt,“ sagde Corinna henrykt. „Nu forstaaer jeg tilfulde, hvorledes Kjærligheden forener Alle indbyrdes. Ingen kan bestaae uden den Anden. Tilvisse jeg bliver ogsaa engang barmhjertig Søster! Men stille, hvad hører jeg? Vognrullen og Hestetrampen i Alleen: hvem mon det kan være?“

(Fortsættes.)

Barmhjertighedens Løn.

Ifølge Evangeliets bestemte Udsagn skulle Barmhjertighedens Gjerninger danne den Maalestok, efter hvilken vi hisset have enten en naadig eller en streng, skaanselløs Dom ivente. Til dem paa høire Side vil Christus tale saaledes: „Kommer hid, I min Faders Velsignede, og tager det Rige i Besiddelse, som var beredet Eder fra Begyndelsen. Thi jeg var hungrig og I have bespiist mig o. s. v.“ Det er ofte skeet, at Mennesker, som havde levet i Vildfarelser og Synd, men dog vare barmhjertige mod Fattige og Nødlidende, endnu paa Dødsleiet have faaet Omvendelsens Naade af den barmhjertige Gud. „Gud tillader ikke,“ siger den h. Augustin, „at et Menneske, som i Tro og med Udholdenhed øver Barmhjertighed, gaaer tabt. Ikke som om Kjærlighedsgjernerne selv formaaede at udslette Synden; men fordi Herren i Regelen ikke vil tage den Barmhjertige bort fra Jorden og kalde ham for sin Domstol i et farligt Øieblik.“ Denne Sandhed stadfæstes paa en smuk Maade ved følgende Begivenhed. I Rusland, altsaa i et Land, hvor den katholske Religion undertrykkes med Magt, og hvor Omvendelsen til den rette Tro medfører haard Straf, levede en høit stillet Officeer, som tillige var en god, katholsk Christen. Han havde en from Præst til Ven. En Dag kjørte denne Præst i et Forretningsanliggende gjen- nem den Landsby, hvor Officeren boede. En indre Stemme sagde til ham: „Staa af og besøg din Ven!“ Men han bortviste denne Tanke, fordi han ikke vilde tabe Tid. Dog, da han for anden og for tredie Gang fornam den samme Opfordring, gav han efter, lod Vognen holde og gik ind til Obersten. „Ah, De kommer just i rette Tid,“ raabte denne, da han saae Præsten, „thi min Hustru, der, som De veed, er Protestant, ligger for Døden; og jeg haaber, at hun ikke vil tilbagevise Deres præstelige Bistand.“ Og som han sagde, skete det. Den Syge laante et villigt Øre til Naadens Røst; hun sagde sig løs fra Vildfarelsen, aflagde et Skriftemaal over sit hele Levnet, erholdt Syndernes Forladelse og døde som et forvildet, men endnu i den ellefte Time af den gode Hyrde gjenfundet Lam. — Men hvorledes blev denne lykkelige Sjæl værdig til en saadan Naade, hvis Følger vedvare i hele

Evigheden? Hvad man efter hendes Død erfarede af en Dagbog om hende, giver den fornødne Oplysning. Denne ædle Kvinde havde gjort det til sin Grundsætning, ikke at lade hengaae nogen Dag uden at øve en Barmhjerlighedsgjerning, og for at kræve sig selv til Regnskab, bemærkede hun det hver Gang i sin Dagbog, om og naar hun havde udført dette sit ædle Forsæt. Hun var barmhjerlig i Livet, Herren var barmhjerlig imod hende i Døden, og gjennem Barmhjerlighedens Himmelport lod han hende gaae ind til den evige Glæde.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Bladene melde, at Hs. Em., Cardinal Hergenröther, af Paven har faaet det Hverv, inden $\frac{1}{2}$ Aars Forløb at udkaste en Plan til en ny Organisation af det vaticanske Arkiv, hvis Skatte skulle gjøres mere tilgængelige for den lærde Verden. Samtidigt er Cardinalen bleven autoriseret til Offenliggjørelsen af vigtige Actstykker.

Wien. Den 25de Juli viedes 3 Alumner til Præster i Wiens Metropolitankirke St. Stefan, medens der idetmindste udfordredes 24 Præster for at varetage Sjælesorgen. Saa ringe som i dette Aar har de viede Præsters Antal endnu ikke været siden Wiener-Diocesets Bestaaen.

Bulgarien. I Rustschuk skal en katholsk Biskop nu med det Første tage Sæde. Den bulgariske Mission er overdraget til Jesuiterne, som maae gjøre store Anstregelser for atter at raade Bod paa de under densidste Krig stedfundne Forstyrrelser i de kirkelige Forhold.

Bosnien. Den 29de Juni feirede den katholske Menighed i Dolmi-Tuzla en stor Fæst. Før første Gang i 500 Aar hørte Byen paa hin Dag Lyden af en Klokke. Siden Kong Matthias' Dage ringedes der ikke mere i dette Land, og derfor lyttede Bosniakerne paa deres Knæ og med Taarer i Øinene til den efter saa langt et Mellemløb¹⁾ atter tonende Klokkelyd. Officererne ved det fjerde

¹⁾ Den ungarske Konge Matthias Corvinus. † 1490.

Armeecorps, som toge Deel i Occupationen, havde ladet Klokkerne støbe af erobrede tyrkiske Kanoner. I Djakovar omsmeltedes Kanonerne, og Klokkerne bære følgende Indskrift: „F. M. L. Baron Bienert og Officeers-Corpsset ved der k. k. 4de Armeecorps til den romersk-katholske Menighed i Dolmi-Tuzla 1878.“ Paa den Dag, da Klokkerne ringede første Gang, blev der holdt en høitidelig Gudstjeneste, hvilken Brigade-Commandeuren, Officeer-Corpsset og det tjenestefrie Mandskab bivaanede.

Schweidnitz, 6. August. Den Forordning, som for nogle Dage siden afgik fra Regeringen i Breslau til den herværende Magistrat om at opfordre de i Ursulinerindestiftet forblevne Søstre til at rømme Huset, er ifølge Beretninger i schlesiske Blade den 1. Aug. atter bleven ophævet, og kunne Søstrene som Følge heraf indtil videre forblive i deres Kloster.

Posen, 9. Aug. „Kuryer Pozn.“ bringer den Efterretning, at „en statsvenlig Sognepræst“ fra Provindsen Posen har ansøgt om det ved Sognepræst Pischels Død i Protzau ledigt blevne Embede, men erholdt til Svar, at Regeringen for Fremtiden ikke mere agter at besætte Sogneembeder.

Regensburg, 6. Aug. Diöcesan-Cæcilieforeningens første Generalforsamling har været prægtig og storartet, saavel ved sine Deeltageres Antal som ved sine Præstationer. Det Ypperligste af Kirkemusikken baade fra den ældre Tid og vore Dage kom til Opførelse dels under de to Dages Gudstjeneste, dels ved frie Foredrag i Kirkerne. Ogsaa den ældre Madrigal samt verdslig Musik efter det 11. Aarhundrede, og udvalgte Minne- og Mestersange bleve foredragne af den Romerske Qvartet. Den aandelige Nydelse naaede imidlertid sit Høidepunkt i det mesterlige Foredrag i Domkirken af Palæstrinas sexstemmige „Petrus-Messe.“ Ogsaa Festforsamlingen i det nye Locale havde mange opløftende Momenter, som f. Ex. Hs. Høiærv. Biskoppens, Domcapelmester og Diöcesanpræsers Kaberls Taler o. s. v.

Württemberg. I Stuttgart hengaaer der næsten ikke nogen Uge, uden at det ædle (protestantiske) Kongepar skjænker en Gave til hatholske Velgjørenhedsøiemed, saaledes fornylig atter 2000 Mark til Foreningen for Kirkebygning.

Mainz. 12 Aug. Hs. Høiærv. Biskoppen af Eichstädt Franz Leopold Friherre af Leonrod, meddelte nylig

Confirmationens h. Sacrament i følgende Byer af det sin Biskop berøvede Dioces Mainz: den 3, 4 og 5 i Mainz, den 6 i Bingen, den 7 i Dieburg, den 8 i Seligenstadt, den 9 i Steinheim, og den 10 i Ilbenstadt.

Frankrig. Paris 8. Aug. Communeraadet har ifølge Commissionsberetningen besluttet, allerede ved næste Skoleaars Begyndelse (Oktob.) at afløse alle en Congregation tilhørende Lærere og Lærerinder (Skolebrødre og Skolesøstre) med Lægfolk.

Nordamerica. Domkirkens Indvielse i New-York har givet Anledning til en Sammenstilling af de største Kirker i Verden, i hvilke de ere ordnede efter det Antal af Mennesker. som de kunne rumme. Verdens største Kirke er Peterskirken i Rom, der har Plads til 54,000 Mennesker. Domkirken i Mailand kan rumme 37,000, St. Paul i Rom 32,000, Cølner-Domkirken 30,000. Saa kommer Paulskirken i London og Petroniuskirken i Bologna, som hver rummer 25,000 Mennesker. „Hagia Sophia“ i Constantinopel, der nu er i Tyrkernes Hænder som Sophiamoskee har Plads til 23,000, St. Johan i Lateran i Rom til 22,000, Notre-Dame i Paris til 21,000, den nye Domkirke i New-York til 17,500, Domkirken i Pisa og St. Stefan i Wien hver til 12,000, St. Dominicus i Bologna til 11,400, Vor Fruekirke i München til 11,000, Marcuskirken i Venedig til 7000 Mennesker. Domkirken i New-York indtager altsaa den tiende Plads i de største Kirkers Række.

Bekjendtgjørelse.

Da den Herre, der den 21. August valgtes til Suppleant, ikke har seet sig i Stand til at modtage Valget, foretages et nyt Valg Torsdagen den 4. September Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Form. i Forstanderskabets Forsamlingsværelse.

C. Freund.

Mariacongregationen

begynder atter sine ugenlige Møder Torsdag Aften d. 4. Septbr.

Aloysiuscongregationen

samles Søndag Aften i Capellet i Kronprindsessegraden.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 31. August. 13. Søndag efter Pintse. 1. Septbr. M. Ægidius, Abbed. 2. Ti. Stephanus, Konge. 3. O. Serapia, Jomfru og Mart. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgarius-Foreningen. 4. To. Rosa af Viterbo, Jomfru. 5. F. Laurentius Justiniani, Biskop. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Broderskabsandagt. 6. L. Rosalia af Palermo, Jomfru.

Søndagen d. 7. September. 14. Søndag efter Pintse. De hellige Skytsengles Fest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6 $\frac{1}{2}$ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 36. Søndagen den 7de September. 1879

Indhold: Skytsenglen. Vantroens Frugter. Kaiser Frants Joseph I.
som Barn. Den bedste Hævn.

Skytsenglen.¹⁾

„See, jeg sender min Engel for dit Aasyn, at han
skal gaae foran Dig og bevare Dig paa Veien og
føre Dig til det Sted, som jeg har beredt. Giv
Agt paa ham og lyd hans Røst og fortørn ham
ikke.“ 2. Mos. 23, 20.

Den h. Skrivt lærer os, at Gud foruden den synlige
Verden endnu har skabt en anden, en usynlig Verden,
nemlig utallige Aander, som vi kalde *Engle*. De have,
som vi, Forstand og fri Villie, men overgaae i Fuldkom-
menhed og Skjønhed langt de menneskelige Sjæle.

Den h. Skrivt lærer os endvidere, at ikke alle Engle
forbleve gode, at en Deel af dem satte sig op imod Gud
og blev for evigt forskudt af Herren og nedstyrtet til
Helvede. „Gud sparede ikke de Engle, som syndede, men

¹⁾ Prædiken af afdøde Pastor J. B. Biecker.

med Helvedes Lænker nedstyrtede han dem i Afgrunden og overgav dem til deres Kval.¹⁾

Disse faldne Aander, som vi kalde *onde Aander* eller *Djævel*, efterstræbe os af Had og Misundelse for at skade os paa Sjæl og Legeme, og ved Forførelse til Synd at styrte os i den evige Fordærvelse. „Eders Modstander, Djævelen, gaaer omkring som en brølende Løve og søger, hvem han kan opsluge.“²⁾ De gode Engle derimod, som Gud har belønnet for deres Troskab med den evige Salslighed, elske og beskytte os paa Legeme og Sjæl.

De Engle, som isærdeleshed ere givne os til Beskyttelse, kalde vi *Skytsengle*. At *ethvert Menneske fra Fødselen af har en Skytsengel ved sin Side*, er hele den katholske Kirkes Lære. „Saa stor er den menneskelige Sjæls Værdighed,“ siger den h. *Hieronimus*, „at Enhver har en Engel, der beskytter ham.“ Og den h. *Augustinus* siger: „Stor er den Omsorg, Gud bærer for os Mennesker, stor er den Kjærlighed, som han har beviist os ved at give os en Engel til Beskyttelse.“ For levende at vedligeholde Troen paa denne Sandhed, feirer vor h. Kirke hvert Aar *Skytsenglefesten*. Og, da det idag er blevet os forundt at høitideligholde denne trøstefulde Festdag, saa ville vi taknemmeligt ihukomme de utallige *Velgjerninger*, som disse himmelske Beskyttere have beviist os fra vort Livs første Øieblik.

Paa Grund af disse *Velgjerninger* kunne vi medrette kalde dem vore *Venner*. Thi de vise sig ved Raad og Daad som saadanne mod os; ved Raad, idet de veilede os paa vor Vandring til Himlen — ved Daad, idet de beskytte os mod utallige Farer paa Legeme og Sjæl.

Vor hellige Skytsengel: vor Ven ved *Raad* og ved *Daad*. Seer her vor Betragtning to Dele. Jeg begynder under vore hh. Engles Beskyttelse.

¹⁾ 2. Pet. 2, 4.

²⁾ 1. Pet. 5, 8.

I.

„Lykkelig er den, som finder en tro Ven.“ siger den Helligaand ved Sirachs Søn.¹⁾ Hvorfor? Fordi en tro Ven elsker altid. Hvad enten Ulykke eller Lykke gjæster vort Huus: en tro Ven forlader os ikke; han elsker oprigtigt og uegennyttigt. En tro Ven er en kraftig Støtte; den som finder en saadan, har fundet en Skat. Intet kan sammenlignes med ham. Hans Godhed og Troskab kan ikke opveies med Guld eller Sølv.

Lad os derfor glæde os over og takke Gud for, at han selv har givet os en saadan Ven i vor h. Skytsengel. Thi denne himmelske Aand elsker os med reen og uegennyttigt, bestandig og virksom Kjærlighed, og han viser den fremfor Alt ved at veilede os paa vor jordiske Vandring til Himlen, ved *indre Formaninger* til det Gode. O, hvor meget trænge vi ikke til en Veileder paa vor Pilgrimsreise til det himmelske Jerusalem! Hvor mange Farer lure ikke paa os paa Veien til Himlen! Paa begge Sider true dybe Afgrunde med at opsluge os. Hvor ofte er Veien ikke indhyllet i tyk Taage eller Nattens Mørke! Det vil sige, vore Lidenskaber formørke ofte vort Blik, saa vi holde Fordærvelsens brede Vei for den trange Sti, der fører til Himlen. Skal jeg endnu tilføie, at mange Menneskers daarlige Exempel bestandig fører os paa Afveie, og at vor sandselige Natur gyser tilbage for at vandre ad den tornefulde, steile Vei til Himlen? Ja, selv naar vi vandre ad Budenes og Dydens smalle Vei, hvor ofte pines vi ikke af Tvivl, og hvor meget trænge vi derfor ogsaa da til en sand Ven!

Men, Guds Barmhertighed været lovet og priset evindeligt! Thi han har givet os en Veileder, som nøie kjen-der til Veien og alle dens Farer. „See,“ siger Herren, „jeg sender min Engel for dit Aasyn, at bevare Dig paa Veien og føre Dig til det Sted, som jeg har beredt.“²⁾

¹⁾ Eccl. 25, 12.

²⁾ 2. Moseb. 23, 20.

Hvad skulde vi endnu frygte under en saadan Vens, under en himmelsk Aands Veiledning? Hvor lykkelige ere vi, at vi ikke maae gjøre den farefulde Reise gjennem denne Jammerdal til Himlen alene, men at Gud har stillet en kjærlig Ledsager, en klog Raadgiver og en trofast Ven ved vor Side!

Vel høre vi ikke hans Raad og Formaninger med vore sandselige Øren. Men hvo kan tvivle om, at vor h. Engel oplyser vor Forstand og tilskynder vor Villie til det Gode? Eller, har Gud Herren ikke efter Skrivtens Ord givet os de hh. Engle til Ledsagere, for at vi skulle arve en evig Salighed? Men vi kunne ikke indgaae i Himlen, naar vi ikke øve gode Gjerninger, hvortil der altid kræves overnaturlig Oplysning og Tilskyndelse. Og, naar endog livløse Gjenstande kunne fremkalde i os Tanker og Ønsker, kunne Englene da ikke bevirke det Samme? I Sandhed, hvo tør da nægte, at mange gode og fromme Følelser, der opmuntre os til Dyden, mange hellige Indskydelser komme fra vor gode Engel? Formanede en Engel ikke Høvedsmanden Cornelius til at kalde den hellige Petrus til sig for at undervises af ham i den christne Sandhed og blive ført paa Frelsens Vei?

Saaledes formaner ogsaa vi af vor hellige Engel. Ville vi sætte Foden paa en Afvei, saa undlader han ikke at advare os. Trues vor Sjæls Frelse af en Fare, saa gjør han os opmærksomme derpaa. Begynder det at blive mørkt for vore Øine i Fristelsens Time, saa er vor h. Skytsengel strax rede til, ved et himmelsk Lys at forjage Helvedes Mørke. Kølnes vor Iver for Dyden, overfalder vi af en vis Ulyst til at holde Guds Bud, tage vort Kors paa os og bære vore Lidelser med Taalmodighed, saa kommer vor hellige Engel og indgyder os Trøst, Mod og Styrke. Siig, kjære Tilhører! har Du ikke ofte hørt en indre Stemme, som sagde Dig: Gjør dette! Undlad hint! hold Dig fra denne Person, som vil forføre Dig, og fra hint Huus, hvor din Uskyldighed let kan komme til at lide Skibbrud?

Og, naar de indvortes Formaninger ikke ere virksomme

nok, bruger han *udvortes* Midler. Snart fører han os til Prædiken eller christelig Underviisning, snart lægger han en gudelig Bog i vore Hænder, snart bringer han os i Berøring med fromme, ægte christelige Mennesker og hører ikke op med at bruge forskjellige saadanne Midler, før han faaer os til at gjøre det Gode.

Men er Nogen saa ulykkelig at vandre ad Fordærvsens Vei, hvo kan da skildre hans Engels Smerte, Bekymring og inderlige Attraa efter at føre ham tilbage? Han plager *Synderen* med Samvittighedsnag, gjør ham urolig, stormer ligesom ind paa ham med Klager, Bebrejdelser og Trudsler. Snart viser han ham de Saliges Glæder i Himlen, snart de Fordømtes Kvaler i Helvedes Afgrund. Snart minder han ham om den guddommelige Retfærdighed, der truer ham, snart om den himmelske Faders Barmhjertighed, der indbyder ham. Snart vender han hans Blik mod et fromt Billede, snart forestiller han ham den forlorne Søn, der ved sin Tilbagekomst omfavnes af Faderen med den inderligste Kjærlighed. „Staa op, Kjære,“ formaner han, „vend tilbage til Gud, din Skaber og Herre; tøv ikke; han venter paa Dig; men vend hurtigt om; snart kan det blive for seent!“

Siger nu selv, andægtige Tilhørere, kan man tænke sig en omhyggeligere, kjærlighedsfuldere Raadgiver, en trofastere Ven? O, hvor misundelsesværdig er ei vor Lod, da Gud har givet os en saadan Ledsager!

Men hvoraf kommer det saa, at alligevel saare Mange ile den evige Fordærvelse imøde? Hvoraf kommer det, at saa Mange ikke desto mindre vandre ad Lastens brede Vei? Svaret er let at give. Har Gud befalet vor h. Engel at veilede, formane og advare os, saa har han dermed ogsaa befalet os at følge hans Formaninger og Veiledning. Dog, hvad skeer? Skytsenglen formaner; men Mange ville ikke høre hans Røst. Han raaber; men man tilstopper Ørene. Han giver gode Raad; men man vil ikke følge dem. Han viser Veien; men man vil ikke vandre den. Han gjør opmærksom paa Farerne for vor Sjæls Frelse;

men man vil ikke ophøre med at synde. Hvad Under da, at man trods en saa kjærlig Ven og Raadgivers faderlige Omsorg alligevel ofte snubler, falder og afviger fra Veien til Himlen? Naar vi altid fulgte hans Raad — og det især ved Valget af vor Stand og Livsstilling — saa vilde vi tilvisse gaae den lige Vei til den evige Salighed og ikke famle paa Afveie i Mulm og Mørke. Hvor ofte raa-ber Englen ikke i Synderens Hjerter: Reis Dig af Syndens Smuds! Vil Du indgaae i Himmerige, saa lev reent og kydskt! Det er Veien; gaa den! der gives ingen anden! Hvor ofte siger han ikke til dem, der nære Had mod deres Næste: Glem hans Uret! tænk ikke paa Hævn! Efterfølg din Frelser, som bad for sine Forfølgere! Det er Veien; gaa den! der gives ingen anden. Dog, man fremturer i sine onde Vaner og lader Englen prædike for døve Øren. Hvad hjælper da en saa klog og kjærlig Veileder, naar man ei vil følge ham? Hvad hjælper Guds rørende Faderomsorg, naar vi ei ville benytte os af den?

Skal dette Naademiddel da være forgjæves? Skulle vi trods denne kjærlige og sikre Veiledning alligevel gaae evig fortabt? Nei, vi ville følge vor h. Skytsengels Formaninger. Det, min kjære Tilhører, skal være vor faste Beslutning. Skulde vi hidtil ikke altid have gjort det, saa ville vi bede vore hellige Skytsengle om Tilgivelse og bønfalde dem om, at de trods vor Ulydighed ville ogsaa i Fremtiden vedblive at oplyse og advare os mod vor Frelses Farer, formane, tilskynde, opmuntre og vejlede os til vort sande, evige Hjem.

Men vor h. Engels Kjærlighed lader sig ikke nøie med blot at vise os Farerne paa vor Vandring til Himlen; han beskytter os ogsaa imod dem. Han formaner os ei alene til det Gode; han yder os ogsaa virksom Hjælp til at udføre det. Han beviser sig ei alene som vor Ven ved Raad, men ogsaa ved *Daad*.

II.

„See, jeg sender min Engel for dit Aasyn. Han skal gaae foran Dig og bevare Dig paa Veien.“ Gud har alt-saa givet vor h. Engel det Hverv, ei alene at vise os Veien, men ogsaa at bevare os for Farer og beskytte os paa Legeme og Sjæl.

Hvo kan atter her tilfulde fatte vor h. Engels Iver for at opfylde Guds Villie og hans kjærlige Omsorg for vort legemlige og aandelige Vel? Propheten David priser Englenes Omhu med følgende begeistrede Ord: „Dig skal intet Ondt vederfares, og der skal ingen Plage komme nær til dit Telt. Thi han har befalet sine Engle om Dig, for at bevare Dig paa alle dine Veie. De skulle bære Dig paa Hænderne, og Du skal ikke støde din Fod paa nogen Steen.“¹⁾ Hvad enten Mennesket vaager eller sover: Guds gode Engel staaer beskyttende hos ham. Hævnens Stund var kommen for Sodoma. Himlen begyndte allerede at blive rød af fordærvelige Luer. Da trængte Englene ind paa Lot og sagde: „Staa op, at Du ikke skal omkomme med den ugudelige Stad.“ Da Lot endnu nølede, toge de ham ved Haanden og førte ham skyndsomt ud af Staden. Saa stor var deres Omsorg for hans Liv. Hvor kjærlig viste Englen Raphael sig ikke mod den unge Tobias! Han ledsagede ham paa den lange Reise, frelste ham fra en overhængende Livsfare og forlod ham ikke, førend han havde bragt ham i god Behold tilbage i hans Forældres Huus.

Vel kunne vi ikke, som den unge Tobias, optælle alle de Farer, hvilke vor hellige Engel har befriet os fra. Men Saameget er vist, at han ikke bærer mindre Omsorg for vort legemlige Vel, end Ærkeenglen Raphael for Tobias. Hvor ofte har ikke Englens beskyttende Haand befriet et Menneske fra en Ulykke, uden at Vedkommende fik det at vide, eller blev opmærksom paa den truende Fare. Eller, mine kjære Tilhørere, hændes det

¹⁾ Ps. 90, 10—12.

ikke hver Dag, at umyndige, hjælpeløse Smaabørn komme til at svæve i Livsfare? ¹⁾ Hvor mange af disse ere ikke udsatte for at falde i Vandet, blive overkjørte, nedtraadte af Heste, for at lemlæstes eller miste Livet paa en eller anden voldsom Maade, naar ikke Skytsenglene bare dem paa deres Hænder? Eller mene vi, at den Helligaand for-gjæves har sagt: „De skulle bære Dig paa Hænderne“ —?

¹⁾ I afvigte August Maaned (1879) offentliggjordes i Ugeskrivtet „Eichsfelder Volks-Blätter“ Følgende af en unævnt Meddeler: „Til Ære for de hh. Skytsengle vilde jeg gjerne meddele Dem en sand Tildragelse, som i den sidste Tid igjen randt mig ihu og forpligter mig til at være Skytsenglene meget taknemmelig. For sexten Aar tilbage tjente jeg hos et Herskab; der var to Børn paa 2 og 3 Aar, hvilke især jeg havde at passe. Vi boede i et stort Huses anden Etage. En Formiddag var jeg med Børnene i Barnestuen; Vinduerne vare aabne, og Børnene legede ved et lille Bord. Jeg blev kaldet ud af Værelset for nogle Øieblikke. Kort derefter hørte jeg Børnene skrige høit af Glæde; jeg gik ind i Værelset for at see, hvad der kunde være paa-færde; og see, begge Børnene stode udenfor det aabne Vindue aldeles frit, og jubledede i største Glæde over at være komne saa høit op. De havde nemlig flyttet det lille Bord hen til Vin-duet og vare krøbne derop. Jeg ilede paa Tærne til Vinduet, og med Et tog jeg begge Børnene i min Favn og løftede dem gennem Vinduet ind i Værelset, og det med en saa inderlig Taknemmelighed mod Gud og den h. Skytsengel, at jeg er ganske ude af Stand til at udtrykke det. Sæt, at Børnene havde bevæget sig om end nok saa lidt; og de vilde uden høiere Beskyttelse uundgaaeligt have tabt Ligevægten og være styrtede ned paa Gaden, hvor de maaskee vare blevne sønderknuste paa en gruelig Maade. Hvor forfærdelig en Ulykke vilde det ei have været baade for mit gode Herskab og for mig!

Herskabet har aldrig faaet Nys om, hvilken Ulykke de dengang vare truede af, uagtet Børnene bleve passede samvittighedsfuldt. Ogsaa Børnene, hvoraf den ene, Pigen, allerede er forlovet, ville vel næppe mere kunne huske, hvilken Fare de have svævet i. Jeg derimod gribes den Dag idag — efter sexten Aars Forløb — af sand Gysen, hvergang jeg mindes denne Begivenhed. Lovet og takket være Skytsenglen for, dengang at have beskærmet begge Børnene med saa øm en Kjærlighed.“

Udgiverens Anm.

Maaskee er der En eller Anden her iblandt Eder, mine kjære Tilhørere, der kan tale af egen Erfaring, fordi han selv har sin h. Skytsengel at takke for at være bleven frelst fra en Livsfare.

Men naar vor h. Engel vaager saa omhyggeligt over vort legemlige Vel, hvor stor maa den Omsorg da ikke være, som han bærer for vor *Sjæls Frelse*? Thi det er jo først og fremmest for vort aandelige Velfærds Skyld, at Herren har givet os de hh. Engle til Beskyttere. De kjende vor Sjæls uskatteerlige Værd; de vide, hvilken usigelig Lykke det er, i al Evighed at beskue Gud og nyde den himmelske Salighed. Derfor forsømme de Intet, for engang efter Døden at kunne føre Sjælen ind i deres salige Samfund.

I Fristelsens Stund, naar Djævelen stormer løs paa os, vil Herrens Engel beskytte os og frelse os, som Psalmisten siger. Thi vor Svaghed formaaede ei at modstaae den Ondes hyppige og heftige Angreb, medmindre vor gode Engel beskyttede os. Og da vi trænge til mange Naadegaver for at bevare vor Sjæl for Farer, saa vil vor h. Engel ofte ile til Guds Throne og *bede* om Hjælp og Naade for os. „Da Du bad med Taarer, frembar jeg din Bøn for Herren,“ siger Englen Raphael til Tobias.¹⁾ Han vil sige: Jeg forenede min Bøn med din, mine Suk med dine, understøttede dem ved min Forbøn og bragte Dig Trøst og Bønhørelse. Den h. Johannes udtrykker den samme Sandhed i de Ord: „Og Røgen af Røgelsen opsteg med de Helliges Bønner fra Englens Haand for Gud.“²⁾ Bønnens Virak stiger altsaa ved Englens Mægling op til Guds Throne; ikke som om vore Bønner uden Englens Mellekomst vare Gud ubekjendte, men for at vore Bønner maae være velbehageligere i Herrens Øine, naar de forenes med Englens. Og hvad formaaer ikke en Engels Bøn hos Gud! Vi ere kun syndige Mennesker; de ere

¹⁾ Tob. 12, 12.

²⁾ Aab. 8, 4.

pletfrie og rene i Guds Øine. Vore Bønner ere mangelfulde; deres ere fuldkomne, ydmyge og indstændige.

O, hvor ofte har vor Engel ikke bedet for os! hvor ofte erhvervet os Naadegaver fra Himlen, uden at vi anede det! Hvor ofte er han ikke traadt hen for Guds Throne for at formilde Herrens Vrede. Naar vore Synder raabte om Hævn, naar den guddommelige Retfærdighed allerede var rede til at styrte os ned i Afgrunden; o, med hvilken Inderlighed og Kjærlighed have vore hh. Engle da ikke bedet for os om Barmhjertighed og Skaansel! Hvor ofte have de ikke gjort som Gartneren i Evangeliet, der ved sin Forbøn formaaede Huusbonden til at vente endnu i nogen Tid med at lade det ufrugtbare Træ omhugge! Saa mange Aar ere henrundne, klagede Gud Herren, hvori jeg forgjæves ventede paa, at dette Menneske skulde gjøre Bod; men han omvendte sig ikke. Jeg vil derfor tage ham bort fra Naadens Verden; han skal kastes i den evige Ild. Men vor h. Skytsengel gik i Forbøn for os, standsede Guds Vrede og opnaaede en ny Naadefrist. Og hvilken Glæde maa det ei være for ham, naar han seer, at vi benyttede den tilstaaede Naadefrist til at omvende os! Christus siger jo selv, at Englene glæde sig mere over een Synder, der omvender sig, end over ni og halvfemsindstyre Retfærdige, som ikke have Omvendelse behov.¹⁾

Især i *Dødstimen*, naar den onde Fjende fordobler sine Augreb, vil ogsaa vor Skytsengel fordoble sin Omhu for vor Sjæls Frelse. I den sidste Stund, naar Dødssveden rinder paa vor Pande, vil han styrke os, ligesom en Engel styrkede vor lidende Frelser i hans Dødsangst. Og naar et Menneske er hensovet i Herrens Fred, med hvilken Fryd, Glæde og Jubel vil Skytsenglen ikke føre den seirrige Sjæl frem for Jesu Domstol og henbære den i Guds Skjød, ligesom Englene bare Lazarus' Sjæl i Abrahams Skjød!

¹⁾ Luc. 15, 7.

Have vi altsaa ikke Aarsag til, i Betragtning af alle disse utallige Velgjerninger, at sige det Samme, som den unge Tobias sagde til sin gamle Fader, efter at have fortalt sine Forældre om alle de Velgjerninger, Englen havde beviist ham: „Min Fader, hvorledes skulde vi vel gjengælde ham alle hans Velgjerninger? hvormed kunne vi tilbørlig belønne ham for hans Godhed?“ Ja, kjære Christne, hvorledes skulle vi lægge vor *Taknemmelighed* mod vor Skytsengel for Dagen? Tænker efter, i hvor mange Aar han allerede har formanet, tjent og veiledet os, beskyttet os mod utallige Farer, erhvervet os saa mange Naadegaver fra Guds Faderhaand, uafadelig og allevegne staaet ved vor Side. Hvad enten vi sove eller vaage, arbeide eller udhvile os: vor h. Skytsengel er hos os! Paa alle Veie og Stier, i Kirken og i Skolen, hjemme og ude paa Marken vaager han over os. Aldrig ere vi alene. Bede vi, saa beder han med os. Prise vi Gud og love ham, saa priser og lover han ham med os. Og, troe vi os at være forladte af alle Skabninger, vor h. Engel forlader os aldrig; han deler alle vore Bekymringer og al vor Nød.

Hvilken Løn skulle vi da give ham? Jeg synes, kjære Tilhørere, vi kunne ikke bedre takke ham, end ved at følge hans indre Formaninger, have Ærefrygt for hans hellige Nærværelse og aldrig vove ved en Synd at bedrøve ham. „*Vov aldrig at gjøre i din Skytsengels Paasyn, hvad Du ikke vilde vove at gjøre for et Menneskes Øine,*“ advarer den h. *Bernhard*.

Lad os vogte paa vore Samtaler; vore Engle høre dem. Lad os vogte paa vor Adfærd; vore Engle see den. Lad os ogsaa have Ærefrygt for vor *Næstes* Skytsengel. Hvem vilde vove at indlade sig i Kamp med en Engel? Men det gjorde vi, naar vi vilde forlede vor Næste til Synd. Hans Engel vil føre ham til Himlen, — vi til Helvede.

Lad os altid ved en from og christelig Livsvandel vise os taknemmelige mod vor h. Engel.

Lad os indstændigt anbefale os til hans Varetægt, i denne Andagtstime og fremdeles *hver Morgen og hver Aften*, og bede ham om, at han vil bevare os for enhver Fare paa Legeme og Sjæl, og især staae os bi i vor Dødstime, for at vi engang maae glæde os med ham i al Evighed. Amen.

Vantroens Frugter.

I Frankrig, hvor Encyklopædisternes Vantro og Fritænkeri allerede i forrige Aarhundrede førte det store Ord og indpodede Skolerne, de høie saavel som de lave, deres fordærvelige Grundsætninger, blev for nogle Aar tilbage en Notar stillet for Criminalretten paa Grund af tre grove Forbrydelser, i hvilke han havde gjort sig skyldig. Efter tre Dages Retsforhandling dømtes den Anklagede til livsvarigt Tvangsarbeide. Da man forkyndte ham Dommen, udraabte han: „Hvorfor har man ikke dømt mig til Døden? Jeg ønsker den som en Velgjerning!“ og i samme Øieblik trak han en Kniv frem for at aflive sig. Men de Omkringstaaende kunde endnu itide gribe hans Haand og saaledes forhindre den skrækkelige Udaad. Derpaa sagde den Ulykkelige med bevæget Stemme følgende Ord: „Jeg anklager dem, som have underviist og opdraget mig; de Vantroens irreligiøse Lærdomme, som jeg af dem har modtaget, bærer Skylden for alle mine Forbrydelser!“ Aftenen før han skulde overgives til Bagnoen (d. e. Galeislavernes Fængsel) tilskrev han en af sine Venner et langt Brev, hvori der bl. A. stod saaledes: „Til Dig, som jeg fordem turde kalde min Ven, vil jeg sige det, ja, for den hele Verden ønsker jeg at kunne udraabe det: „De slette Lærdomme have styrtet mig i Fordærvelse! Jeg havde, som Du veed, et retskaffent Sindelag; i mine første Aar elskede og øvede jeg Dyden. Og hvorledes er jeg da bleven hvad jeg nu er? Ak, maa det Svar, som jeg giver, ikke opfylde min dybtbøiede Moders Hjerter med endnu større Kum-

mer! Den Dag, da jeg traadte ind i den **Lærestalt**, som anvistes mig, blev Grunden lagt til min Fordærvelse! Gid jeg med mægtig Røst kunde tilraabe alle Forældre: Skjælver, vogter Eder vel for at overantvorde eders Børn til Fordærvelsen! Undersøger og prøver først de Skoler og de Lærere, til hvilke I betroe eders Børn! Seer aldrig paa det ydre Skin; thi for Guds Domstol skulle I engang blive krævede til Regnskab for eders Børn! I en slet Lærestalt bidrager Alt til Usædelighed og Forførelse. Selv en Engel vilde der tabe sin Uskyldighed; hvilket menneskeligt Hjerte kan da have Kraft til at gjøre Modstand? Og alligevel har jeg kæmpet længe, grædt mange bitre Taarer, men tilsidst — gav jeg efter! Grundtrækkene i vor Underviisning vare i Kortked disse: Religionen bærer Skylden og Ansvaret for alle Onder, som hjem søge Menneskeslægten; dens Læresætninger ere latterlige, dens Sædelære nedværdigende, dens Gudstjeneste tom Gøgl; Helvede er en Fabel, et Skræmmebillede for Børn; Sjælens Aandelighed og Udødelighed ere utidige og unyttige Spørgsmaal. Alt dette har jeg troet **paa mine Læreres Ord**, og efter disse Grund sætninger har jeg handlet! Min hele Forbrydelse bestaaer altsaa deri, at jeg har antaget og efterlevet de Grund sætninger, som af vore Lærere bleve os indprentede. Og nu er jeg hjemfalden til Lovens ubønhørlige Strenghed! Jeg er dømt; Dommen er og forbliver den: Disciplen skal med livsvarig Straf og Skændsel bøde for, at han har hørt paa sine Lærere (og man kunde tilføie: paa Lærere, der ere ansatte af Lovens Vogtere selv). . . . Men jeg stævner mine Forfødere for den evige Guds Domstol; Han skaffes ikke tilside ved deres falske Spidsfindigheder, men vil engang gjengjælde Enhver efter hans Gjerninger. **Evig Forbandede ramme Alle dem, som ikke undsee sig for, ved Ord og Skrivt at fordærve Ungdommens Aand og Hjerte.**“

Disse Ord, som alle Forældre og Opdragere skulde lægge sig paa Sinde, ere skrevne af et ulykkeligt Menneske, der blev forført af samvittighedsløse og vantroe Lærere. Efterat have lidt Skibbrud paa Tro og Religion var han uden nogen Støtte; derfor endte han som Galeislave, smedet i Lænker for sin Livstid. Men hvorledes ende slige Forførte og deres Forfødere, slige Disciple og Lærere, i Evigheden — ?

Kaiser Frants Joseph I. som Barn.

Kaiser Frants Joseph af Østerrigs Bedsteforældre, Kaiser Frants og hans Gemalinde Caroline Augusta spadserede den 18. August 1834 i deres romantiske Park, og saae med stor Fornøjelse paa deres Sønsøn Frants Josephs Leg. Den unge Prinds højtideligholdt sin Fødselsdag og sad i en Havepavillon og morede sig med det Legetøj, hans høje Slægtninge havde foræret ham.

Ved Indgangen til Pavillonen stod en Skilvagt af Wasa-Infanteriet, som med inderlig Deeltagelse betragtede det yndige Barn. Prindsen saae ligeledes paa Soldaten og interesserede sig levende for ham. Da Kaiser Frants kom i hans Nærhed, forlod han sin Leg og løb henimod Bedstefaderen, „Ikke sandt Bedstefader“, raabte han, „den Mand derhenne er vist meget fattig?“ „Hvoraf formoder Du det, min Dreng?“ „Nu, fordi han maa staae der saalænge,“ lød Prindsens naive Svar. „Ja“, mente Kaiser Frants, „enhver Soldat maa staae Skilvagt, om han ogsaa er en kaiserlig Prinds; men denne Soldat er virkelig fattig; giv ham derfor denne Bankseddel“. Da løb den lille Frants Joseph glad hen til Soldaten og rakte ham Banknoten; men denne rystede paa Hovedet med en alvorlig Mine, da Prindsen sagde: „Tag disse Penge, Du fattige Mand; Bedstefader forærer dig dem,“ dog, som sagt, Soldaten taug og stod som en Støtte. Den lille Prinds stod forlegen, stak sin Finger i Munden og saae snart paa Soldaten og snart paa Bedstefaderen. Kaiser Frants betragtede dem begge rørt og sagde smilende i sin bekjendte Wienerdialect. „Gaa stille hen Pepi, og læg Pengene i hans Patrontaske; det er ikke imod Reglementet; han maa kun ikke tage noget af Haanden!“

Prindsen løb da atter meget glad og vilde lægge Banknoten i Patrontasken; men den hang for højt; Barnet stod paa Tærne og strakte de smaa Arme saa langt han kunde; men forgjæves, og han stod der atter raadvild. Da nærmede Kaiseren sig og løftede Sønsønnen; Kaiserinden hjalp til at aabne Patrontasken saa at den Lille kunde lægge Sedlen i den. Derpaa begyndte han atter at lege og raabte jublende: „Ikke sandt, Grosspapa, nu er Manden ikke længer fattig, men rig?“ „Naa,

naa, vi skulle nok maae det“ sagde Bedstefaderen dybt rørt over Barnets gode Hjerte.

Kaisereren forespurgte sig den følgende Dag om Soldatens Opførsel; Vidnesbyrdet lød meget gunstigt. Han var den braveste Soldat i hele Regimentet, en fattig Enkes eneste Søn, og understøttede sin Moder af sin tarvelige Lønning og den ringe Fortjeneste han erhvervede sig i Fritimerne.

„Ikke sandt, Caroline.“ sagde Kaisereren til sin ædle Gemalinde, „det bør os at gjengive den gamle Moder en saa kjærlig Søn.“ Kaiser Frants havde kunnet ved et Magtsprog fritage ham uden videre for Tjenesten; men Kaisereren, „Lovens første Undersaat“ (som han pleiede at kalde sig selv) betalte af sin Privatkasse de fornødne Løsepenge og saaledes vendte den gode Søn tilbage til sin elskede Moder.

Den bedste Hævn.

En anseet Kjøbmand i Flensborg fører en halv Flaske i sit Vaaben; den minder om et smukt Træk af hans Tipoldefaders Liv. Denne havde nemlig i en af de mange imellem Danmark og Sverig førte Krige forskaffet sig en halv Flaske Øl paa Valpladsen. Pint af en forfærdelig Tørst vilde han føre den til Munden, da han fik Øie paa en saaret Svensker, der bad ham om en Drik. Flensborgeren bøiede sig over Svenskeren og rakte ham den halve Flaske, af hvilken han selv ikke endnu havde drukket. Men hvad gjorde den lumske Fjende? han skjød med en skarpladt Pistol paa sin ædle Velgjører, men heldigviis uden at ramme ham.

Man kunde nu vel tænke, at Flensborgeren havde skudt Snigmorderen. Men nei! han hævnede sig paa en anden Maade. Han tog den lille Flaske, drak Halvdelen af den, rakte derpaa den Døende den og sagde: See, kjære Ven, nu faaer Du kun Halvdelen!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 7. September. 14. Søndag efter Pintse. De hellige Skytsengles Fest. 8. M. Mariæ Fødsel (feires offentligt den følgende Søndag). 9. Ti. Petrus Claver, Bekj. 10. O. Nicolaus af Tolentino, Bekj. 11. To. Protus og Hyazinthus, Mart. 12. F. Guido, Bekj. 13. L. Amatus, Biskop.

Søndagen den 14. September. 15. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skrifttetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 37. Søndagen den 14de September. 1879

Indhold: Messe og Offer. Troens Triumph. Begynd med Gud, og end med Gud. Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland, Paris, Belgien, Nordamerica.

Messe og Offer.

(Fortsat fra Nr. 35.)

Præsten i Evighed efter Melchisedechs Orden.

Christus har offret sig selv een Gang for alle paa Korset, givet den himmelske Fader Æresopreisning, gjort Fyldest for alle Menneskers Synder og aabnet Alle Adgang til Syndsforladelse og Naade.

Korsofferet var overflødigt nok til at forsone Guds Retfærdighed. Men hans Viisdom og Godhed lod sig ikke nøie dermed. Christus skulde efter Faderens Anordning være den nye Pagts eneste Præst; intet Offer, som mulig kunde frembæres af et syndigt Menneske, kan længer behæge Gud. Og dog føle alle christne Tider Trang til selv at offere for at tilbede og forsone Gud. Hvad der saaledes syntes at være uforeneligt, har Guds Viisdom alligevel fundet et Middel til at forene. Den samme Herre Christus, som døde paa Korset, er tillige „Præst i

Evighed efter Melchisedechs Orden.“ Eengang frembar han sig selv som blodigt Offer paa Korsalteret; uafsladeligt frembærer han sig selv som *ublodigt* Offer, som Spise- og Drikkeoffer, paa den katholske Kirkes Altere overalt paa hele Jorden.

Messen er et sandt Offer; thi den er Korsofferets Ihukommelse — Fremstilling — Fornyelse og Fortsættelse.

Messen er en *Erindring* om Korsofferet. Præsten, som læser Messen, og de Andægtige, der bivaane Messen, skulle i Andagt erindre Herrens Lidelse og Korsdød. Han selv sagde jo: „Dette er mit Blod, som skal udgydes for Eder. Gjører I det Selvsamme. som jeg har gjort, til *min Ihukommelse.*“ Og hans Apostel formaner: „Saa ofte som I æde dette Brød og drikke denne Kalk, skulle I forkynde Herrens Død, indtil han kommer“ (igjen som Verdensdommer).

Hvorledes Præsten i sine Messebønner ihukommer Christi Død, kan Læseren selv eftersee i sin Bønebog. Der finder han følgende Opoffring: „Modtag hellige Treenighed dette Offer, som vi bringe Dig til Ihukommelse af Jesu Christi, vor Herres Lidelse, Opstandelse og Himmelfart,“ — og den Bøn lige efter Forvandlingen: „Derfor (d. e. fordi Din Søn har sagt: Gjører dette til *min Ihukommelse*) derfor, o Herre, ihukomme vi, Dine Tjenere og hele dit hellige Folk, samme Jesu Christi, din Søns, vor Herres, salige (d. e. Frelse og Salighed bringende) Lidelse.“

Kirken letter denne Erindring for Præst og Menighed. Der findes intet katholsk Alter, som ikke er betegnet med Korset. Du seer alle Dele af Præstedragten betegnede med et *Kors*, ei blot Messehagelen, men ogsaa de mindre Klædningsstykker. Og førend Præsten tager dem paa, seer Du ham kysse det paasyede Kors som Udtryk for Hylding og Kjærlighed. Ved Alteret seer Du Præsten gjentagne Gange gjøre Korstegnet, snart med Haanden over Brød og Viin før Forvandlingen, og over

deres Skikkelser efter samme, snart med den hellige Hostie over Kalken, altid til Minde om, at det er den Korsfæstede, der skjuler sig under Brødets og Vinens Skikkelser.

Du kan desuden opmærksomt følge Præstens Bevægelser og Cæremonier og lade dem kalde Dig Christi Lidelse og Død i Erindring. Beder han med udstrakte Arme, saa kan Du erindre din Frelser, der hængte paa Korset med udstrakte Arme og bad om Forladelse og Naade for sine Forfølgere og alle arme Syndere, ogsaa for mig og Dig. Synger eller fremsiger Præsten saa med udstrakte Arme Fadervors syv Begjæringer, saa kan Du tænke paa din korsfæstede Frelseres syv Ord. Dette er en særdeles nyttig Maade at høre Messen paa. Den er meget skikket til at nære din Andagt. Bønnebogen giver Dig nærmere Veiledning dertil, S. 111 ff.

Dog sæt, at hverken Præsten eller Nogensomhelst af de Tilstedeværende under hele Messehandlingen helligede Christi Korsdød en eneste kort Tanke: hvad saa? Ogsaa da blev Messen feiret til Erindring om Korsofferet. Thi enhversomhelst Messe er dets *Fremstilling* og saa at sige *reale Erindring*. Hør, hvorledes.

Christus udgød sit Blod paa Korset. Ved Blodets Adskillelse fra hans hellige Kjød maatte han døe, blev hans Sjæl skilt fra hans Legeme. Efter eengang at være død og opstanden fra de Døde, dør han aldrig mere. Ved sin Opstandelse har han atter forenet Blod, Legeme og Sjæl til en uopløselig Forbindelse, saa de aldrig mere kunne adskilles. Siger derfor Præsten ved Brødets Forvandling: Dette er mit *Legeme*, og ved Vinens: Dette er mit *Blod*, saa bliver dog den Herre Christus heel og udeelt nærværende under enhver enkelt af de tvende Skikkelser, Blod og Sjæl tilligemed Legemet under Brødets Skikkelse, Kjød og Sjæl tilligemed Blodet under Vinens Skikkelse. Men om end ingen virkelig Adskillelse finder Sted, *fremstilles* dog den, som skete paa Korset. Vi høre dog *de to* Ord: Dette er mit Legeme, — Dette er mit

Blod. Forvandlingens Ord ere et aandeligt Sværd — dette Udtryk betjener Gregor af Nazianz ¹⁾ sig af —; Sværdet var nok istand til at fuldbyrde Adskillelsen, dersom ikke Guds Villie havde gjort den umulig. Vi see de *adskilte* Skikkelser, her Brødets — der Vinens, samtidigt og ved Siden af hinanden. Brødets Skikkelse minder os om Christi Legeme, Vinens Skikkelse om Christi Blod. Dette Syn er nok skikket til at minde os om, at Kjød og Blod, Legeme og Sjæl virkelig bleve adskilte engang i den blodige Offerdød paa Korset.

Derfor vilde Herren indstifte Messeofføret under *to* Skikkelser. Communionen rækkes under *een* Skikkelse; thi Christus nydes heel og udeelt under Brødets Skikkelse alene; heller ikke har han givet Lægfolk det Bud, at drikke af den consecrerede Kalk. Men Alterpræsten forvandler stedse baade Brød og Viin og nyder Communionen under begge Skikkelser. Thi da Herren indsatte sine Apostle til Præster, rakte han dem ogsaa Kalken med det Bud: Drikker Alle deraf! Gjører det Samme, som Jeg har gjort! Forvandler baade Brød og Viin til min Ihukommelse.

Christus vil være *Præst* i Evighed efter Melchisedechs Orden. Melchisedech beværtede Abraham med Brød og Viin, og frembar et Offer af Brød og Viin.

Messen er altsaa en *ublodig Fremstilling af det blodige Korsoffer*. Dog, den er ikke blot det. „Hvo, som siger, at Messen er en blot og bar Erindring om Korsofferet, han skal være banlyst,“ siger Trienterconciliet. ²⁾ En blot Erindring om eller Fremstilling af et forud frembaaret Offer er jo endnu ikke selv et Offer. Men det er Messen. Enhver Messe er i sig selv et sandt Offer, en *Fornyelse* af Korsofferet.

Her vil udentvivl En og Anden tænke: Men med hvad Ret kan dette paastaaes? Jeg kan ikke opdage den

¹⁾ Brev 171 (ellers 240) til Bisk. Amphiloeh.

²⁾ 22. Møde, 3. Can. om Messen.

mindste Lighed imellem Korsdøden og Messen; tvertimod viser der sig allevegne den største Forskjæl. Hist Kalvariebjerget, Retterstedet, opfyldt med Nysgjerrige, Ugudelige, Spottere. Væbnede og Bødler, — her et helligt Sted, et til Andagt indviet Capel eller Kirke, en storartet Kathedral, og i Kirken de Troende i ærbødig Holdning, ned-sunkne i Andagt. Der Støi, Larm, Haansord og Forbandelser — her Taushed, Bønner, Orgeltoner og Psalmesang. Hist det blodige Kors og paa det en ynkelig Skikkelse, saaret fra Fodsaalen til Issen, — her et Alterbord, dækket med det fineste Linned og ved Alteret Præsten i en Høitidsdragt, der ikke sjelden er af de kostbareste Stoffer, Silke eller Fløiel, broderet med Sølv eller Guld. Hvor skulde der vel her være det mindste Spor af Lighed? Ja, hvor et Offer? Alter og Præst er her rigtignok; men hvor er Offergaven? og hvorledes skeer dens Offring og Frembærelse? Hvad kunde her vel siges at blive tilintetgjort? Mou Brød og Viin? Men det nydes jo; og Nydelse er ikke en Tilintetgjørelse til Herrens Ære!

Saaledes kunde vel et Menneske tale, hvis indre Øie ei er opladt for Troens Lys. Thi Troen lærer os her at see ikke Brød og Viin, men under deres Skikkelse den Herre Christus, Offergave og Ypperstepræst tillige, som i enhver hellig Messe forneder sig og ligesom tilintetgjør sig ved at gjøre sig selv til Næring for vor Sjæl. Ønsker Du nærmere Oplysning om, hvorledes han tilintetgjør sig, saa gives den af fromme og lærde Mænd.

Ved Forvandlingen, sige de, bliver den hele Christus nærværende i Hostien og Kalken. Den lille Hostie og de faa Draaber indeholde og indeslutte den hele Herre Christus. Ja, han er heel og holden nærværende under hvilkensomhelst nok saa lille Deel af Hostien, og under hvilkensomhelst nok saa lille Draabe i Kalken. Legemets Lemmer indtage altsaa ikke deres naturlige indbyrdes Stilling; men alle Legemets Dele ere sammentrængte i et saare lille Rum, idet de ved et Vidunder gennemtrænge hverandre indbyrdes. Som Følge heraf er Christi Legeme i

Sacramentet ude af Stand til hvilkensomhelst Livsyttring; hans Øie kan ei see, han Øre ei høre, hans Mund ei tale, hans Haand ei løfte sig for at velsigne, hans Hjerte banker ei, hans Blod strømmer ei gennem Aarerne. Skulde Hjertet banke, maatte det jo være Midtpunkt for Blodets Kredsløb. Og for at see og høre maatte jo Net- og Trommehinden være spændte, for at de kunde modtage Lys- og Lydbølgerne. Det forklarede Legeme, der i Opstandelsen har faaet Lynets Hurtighed, kan her i Sacramentet ei bevæge sig. Det er knyttet til Skikkelserne og under dem givet til Priis for Skabningernes Vilkaarlighed. Jeg som Præst raader over det. Jeg opløfter det efter dets Forvandling; jeg lader det hvile paa Alteret; lægger det i Spisekalken, tager det frem igjen og lægger det paa din Tunge; og Du synker Christi Legeme og nyder det som Spise.

Men nu — tænk Dig et Menneske i en lignende Tilstand uden Syn, Hørelse, Mæle, Smag, uden nogensomhelst sandselig Fornemmelse, uden Bevægelse eller anden Livsyttring: vilde Du da ei ansee det for dødt? ei kalde det for et Lig? Var det ei i Sandhed saa godt som dødt? Vel, andægtige Læser! i en saadan Tilstand har din Frelser bragt sig selv ved Forvandlingen. Thi han har selv givet sig den Lov: Hvergang en retmæssig viet Præst udtaler Indstiftelsens Ord over Brød og Viin, vil jeg stige ned fra Himlen og skjule mig under Brødets og Vinens Skikkelser for ved denne min Fornedrelse stedse paany at ære og tilbede den himmelske Fader. Er dette ei en sand, skjønndt ublodig Tilintetgjørelse? Veed Du nu at finde ei blot Alter og Præst, men ogsaa Offergaven og Oftringen?

Gaven er ikke Brød og Viin, men Jesus Christus selv under Brødets og Vinens Skikkelser. *Oftringen* bestaaer i Forvandlingen af Brød og Viin til Christi Legeme og Blod, ved hvilken Christus træder ind i en Tilstand, som ligner Dødens. *Præsten* er rigtignok ogsaa det Menneske, Du her seer. Men han er dog kun en Andens Sted-

fortræder. *Hovedpræsten* er Gudmennesket selv. Han har indstiftet dette Offer; i hans Navn taler Mennesket, naar dette siger: Det er *mit* Legeme, *mit* Blod. Han selv virker Forvandlingen. Han selv fornædler og frembærer sin hellige Menneskehed som Offer til Faderens Ære. Han selv er her Præst, ligesom paa Korset; han selv er her Offergaven, som paa Korset; forsaavidt ere *Korsofferet* og *Messeofferet Eet*. Maaden at offre sig paa er derimod heelt forskjellig. Paa Korset døde Christus virkelig, her dør han kun paa en vis Maade, idet han sætter sig i en Tilstand, som ligner Dødens. Der var Christus den Præst, som eengang for alle traadte ind i Helligdommen og fandt en evig Forløsning; paa vore Altere er han Præsten i Evighed efter Melchisedechs Orden, der offerer Livets Brød og den Viin, som saliggjør Menneskenes Hjerter, for at gjøre dem deelagtige i Korsofferets Frugter.

Kjære Læser! Du har vel alt oftere tænkt i dit fromme Sind: Gid det havde været ogsaa mig forundt at staae under Korset med Kjærlighedens Discipel, betragte min korsfæstede Frelser, see hans heldbringende Saar, høre hans sidste Ord, tælle hans Suk og see hans hellige Hoved bøie sig i Døden! Eller vover Du ikke at stille Dig ved den englelige Johannes' Side, saa har Du vel dog ønsket: Gid jeg havde kunnet knæle med den bodfærdige Magdalena ved den Korsfæstedes Fødder for at blande mine Bodstaarer med det Blod, som han udgød for mig til Syndernes Forladelse! Gid min døende Frelser havde bestænket mig med sit Blod som Magdalena! Det havde vistnok rørt mit haarde Hjerter til Anger og Taarer, og opflammet mit kolde Sind til hellig Kjærlighed! Da havde ogsaa jeg faaet den Trøst at høre af Herrens Mund: Dine mange Synder ere Dig forladte, fordi Du har elsket meget; gaa bort i Fred; men synd ikke mere! Unægteligt er dette et fromt Ønske! Unægteligt! Den uskyldige Johannes og den bodfærdige Magdalena samt Guds Moder og de øvrige fromme Kvinder bleve

under Korset deelagttiggjorte i en særdeles Naade, thi de vare udvalgte blandt Tusinder og Millioner!

Men vi staae ikke saa langt tilbage for dem, som vi maaskee mene. Ethvert katholsk Capel er et Golgotha! Ethvert katholsk Alter er Korset! Den samme Præst offerer der den selvsamme Gave, som Christus engang offrede paa Korset. Kalken indeholder det samme Blod, som dengang blev udgydt til Forladelse for vore og alle Menneskers Synder.

Velan da, gaa til Messen, som om Du gik til Golgotha! Knæl foran Alteret, som om Du knælede under Korset! Bivaan Messen med en Johannes' Kjærlighed og en Magdalenas Anger, for at Du i rigeligt Maal maa blive deelagtig i Korsofferets Frugter!

(Fortsættes.)

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 35.)

Hun fløi til Vinduet og saae en med Reisekufferter belæstet Reisevogn rulle ind i Porten, og gjenkjendte ved første Øiekast sin Fætter Edgar. O, det er Edgar; det er ham! Skynd Dig, Blanca, lad os ile ham imøde! Hvor glad er jeg ikke over, at han er her! raabte hun høit.

Lidt efter stod St. John foran begge Søstrene, som bød ham hjertelig velkommen til Elvertonhall. Med den unge Mand fulgte en Herre, som St. John forestillede som sin Ven og kaldte Pater Borgia.

„Mit dyrebare Fødested!“ udraabte den unge Mand glad og saae sig opmærksomt om. „Fremmede Lande,“ fortsatte han, „have ogsaa deres Skjønhed, men ingensteds finder man Mage til din Pragt og Liflighed! Hvor

er Onkel Leslie? Ei, der er Madame Murray! Hvordan har De det, gamle Veninde? Jeg er igjen her, som De seer, for at plage Dem. Kom ind, Emmy! Du behøver ikke at være forlegen. See, der er jo ogsaa den gamle Bob! Hvorledes have I Alle det, gaaer det godt?“ Saaledes spurgte den unge Mand venlig og trykte alle hjerteligt i Haanden. Nu traadte ogsaa Herr Leslie ind, ledsaget af Blanca. Fuld af Glæde omfavnede den gamle Herre Edgar og hilste paa Pater Borgia. Ogsaa den lille Irene kom løbende; hun havde afbrudt sin Leg for at see paa det glade Skuespil. Man hvidskede med faa Ord Edgar hendes Historie i Øret; fuld af Rørelse tog han hende paa sin Arm og kyssede hende. Pater Borgia lagde sin Haand paa hendes Hoved og velsignede hende taus. St. John syntes næsten at have glemt den mandlige Alders Alvor og var saa glad som en Discipel, der for første Gang i Ferien betræder Dørtærskelen i sine Forældres Huus; han bragte ved den Glæde og Oprømt-hed, hvormed han vidste at holde Underholdningen i Gænge, Liv i Huset. Alle Onklens Tjenere begave sig om Eftermiddagen glade til den venlige unge Mand, som havde en Spøg eller et venligt Ord for Alle og lovede dem Alle, at de skulde gjensce ham den følgende Morgen.

Ved Bordet faldt Talen først paa Edgars Omvendelse. Først han og Pater Borgia satte sig tilbords, bleve de et Øieblik staaende hensunkne i Bøn og gjorde Korsets Tegn med stor Ærefrygt. Søster Theresia tog ikke Deel i Maaltidet; hun kom først om Aftenen paa Herr Leslie's og Blancas Bøn og satte sig i en kun lidt af Lampen oplyst Krog af Værelset. St. John var beskæftiget med ved Corinnas Hjælp at tømme sine Kufferter. Han havde medbragt et udmærket smukt Teleskop til sin Onkel, som var meget sindrigt forfærdiget efter en nyere Opfindelse.

„Her, Corinna,“ raabte den unge Mand, „her er Noget til Dig; jeg troer nok, at det vil behage Dig!“ Med disse Ord aabnede han et rødt Etui af tyrkisk Læder og fremtog en smuk Halskjæde af rosenfarvede Perler, samt et Par fine Armbaand af Muskussteen, hvis fine Aarer dannede naturlige Blomsterbilleder. Tilsidst gav han hende endnu nogle andre Smykker, som henrykte hende.

„Dette,“ sagde han til Corinna, idet han overrakte hende en af Elfenbeen kunstigt forarbejdet Æske, „dette

er den kostbareste Gave, som jeg kan forære Dig, min Corinna. Bliv ikke vred over mit Valg!“

Hun aabnede Æsken og saae deri et meget smukt Crucifix og en Rosenkrands af Perler og Guld paa den rødt indlagte Bund. Edgar iagttog med spændt Opmærksomhed det Indtryk, som denne Foræring gjorde paa hende, og var nær ved at frygte for, at Gaven ikke skulde være passende valgt for hende. Men snart var hans Frygt forsvunden, da han mærkede, hvorledes hun med Inderlighed trykte den Korsfæstedes Billede til sine Læber, og hendes Taarer trillede ned paa Rosenkrandsen.

„Jeg takker Dig, kjære Fætter, for denne skønne Gave,“ sagde hun venlig, „jeg vilde ikke bortgive den for al Verdens Skatte.“

Edgar vedblev at udpakke sine Gaver og overrakte hende endnu to smukke Billeder af religiøst Indhold. „Her, Corinna,“ raabte han, „her er et Stykke Silketøi til vor Veninde, Madame Murray; jeg har kjøbt det i Florents tilligemed Rosenkrandse til Emmy og de andre Piger. Du og Blanca skulle uddele dem imorgen iblandt dem.“

Blanca fjernede nu Skjærmen fra Lampen, ved hvis Skygge Søster Theresia hidindtil var bleven unddragen de Andres Blikke. Hun sad i en Krog af Værelset, og Blanca vinkede ad hende, for at hun skulde see de Gaver, hun havde faaet. Lysstraalen faldt nu pludselig paa hendes Ansigt, og Edgar, som med Øinene fulgte Blancas Bevægelser, gav Pater Borgia et Tegn og hvidskede: „See engang, Hr. Pater!“

„Ja,“ svarede denne, efterat han havde betragtet Søsteren et Øieblik, „jeg tager ikke fejl. Det er hende, den barmhjertige Søster, som vi mødte i Havre i samme Øieblik, som hun med egen Livsfare reddede et lamt Barn, der stod i Fare for at overkjøres af en Vogn, som kom rullende i al Hast. Hun kom derved i Livsfare, fordi Gaderne vare opfyldte med Vogne, der kjørte frem og tilbage.“

„Faldt hun ikke i Afmagt, da hun var sluppen fra Faren?“

„O nei, hun beholdt sin Aandsnærværelse; i den ene Haand holdt hun sit Crucifix, og med den Anden greb hun Barnet. Et eneste Skridt frem eller tilbage, et Skrig eller en hurtig Bevægelse vilde have forskrækket de skye Heste; thi Kudsken kunde ikke styre dem mere, og de

vilde begge uidentvilt være blevne overkjørte. Husker De ikke længere, hvorledes de Begge takkede mig, da jeg frelste dem fra den truende Fare, hvori de vare stede? Intet Træk havde forandret sig paa hendes Ansigt; først da jeg nedlagde nogle Francs i Barnets Hænder, først da forklaredes hendes Ansigt af et himmelsk Smil.“

Da Pater Borgia nærmede sig Søsteren for at vexe nogle høflige Ord med hende, reiste hun sig og knælede ned for ham, for at modtage hans Velsignelse. Han havde snart overbeviist sig om, at hun var den samme Søster, som der just havde været Tale om. Hun fortalte ham sin Historie og var overmaade glad og tilfreds, da han sagde til hende, at hun den følgende Dag kunde modtage Bodens og Alterets hellige Sacramenter.

Ved Siden af det Værelse, som St. John pleiede at beboe, var der et andet langt og smalt Gemak, der kun havde eet Vindue, og hvortil han sædvanlig trak sig tilbage, naar han agtede for nogle Timer at beskæftige sig med Læsning eller med sin Yndlingsbeskæftigelse, Malerkunsten. Han indrettede med sin Onkels Tilladelse dette Værelse til en Bedesal for den paafølgende Dag, og opstillede et lille indviet Alter, som han havde medbragt fra Rom; og Pater Borgia havde faaet Tilladelse til paa samme at frembære det hellige Offer, saafremt Nødvendigheden krævede det. Crucifixet og Lysestagerne, som stode derpaa, vare skønne og kostbare, og det frembød et prægtigt Skue, da smukke Blomstervæxter opstilledes imellem dem. Et Draperi af rød Silke forhindrede at de skarpe Lysstraaler kunde trænge ind, og store, smukke Malerier, som vare ophængte paa Væggene, dannede et skjønt Hele. Blanca blev henrykt derover og udtrykte uforbeholdent sin Beundring, medens Corinna besaae Alt med taus Alvor. Det var kun af Høflighed og fordi Anstændighed krævede det, at de to Søstre med deres Fader overværede den første gudstjenstlige Handling, som høitideligholdtes i deres Huus. Men efter endt Gudstjeneste vare de meget grebne af det hellige Messeoffer. Dog endnu langt mere vare de forbausede over den dybe Ærefrygt, med hvilken St. John og Søster Theresia modtog den hellige Communion.

Pater Borgias helligmæssige og ærefrygtindgydende Holdning, hans dybe Lærdom og oprigtige Fromhed vandt snart Herr Leslies Høiagtelse, medens Edgars Characterfasthed, hans store Andagt og Gudsfrygt, forbundne

med hans glade Oprømthed mere og mere indtog hans Onkel for den ophøiede Tro, han bekjendte sig til, og som allerede var bleven ærværdig for Alle, som beboede Elvertonhall ved sin Skjønhed og det mægtige Indtryk, den gjorde paa Sjælene.

Der hengik mange smukke Timer i Familiekredsen i venskabelig Underholdning om den ophøiede Religion, og Herr Leslie kunde tilsidst ikke undslaae sig for den aabne Bekjendelse, at den katholske Kirke ikke blot medrette kunde rose sig af sin høie Alder, men ogsaa soleklart beviste, at den nu for Tiden staaer i fuld Samklang med den Aand, som fra Arilds Tid af har udmærket den.

(Fortsættes.)

Begynd med Gud og end med Gud.

Den verdensberømte Componist Mozart fortalte engang, at han havde den Vane at bede en Decade af Rosenkrandsen, saa ofte han stod for en uovervindelig Vanskelighed, og hans skabende Aand forlød ham. Og han tilføiede med en christelig Sjæls Frimodighed, at hans Bøn aldrig var bleven ubønhørt. Da han i en Alder af 36 Aar døde, efterlod han sig henimod 800 musikalske Compositioner. Over Begyndelsen af enhver af dem læser man Ordene: In nomine Domini o: i Herrens Navn, og ved Enden finder man overalt Udtrykket for hans Tak til Gud med de Ord: Laus tibi Domine (Priset være Herren). Mozart var nemlig, som de fleste berømte Componister, Katholik, og det her omtalte Træk fortjener saameget mere at fremhæves, som han levede i et Aarhundrede, som mere og mere fjernede sig fra Gud. Til lige er det et lysende Exempel paa, at katholsk Fromhed ikke er en Hindring for Kunsten, men tvertimod et stort Middel til at blive en sand Kunstner.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. De Beretninger om Pave Leo XIII's lidende Tilstand, som i denne Tid udbredes af den antikatholske Presse, maae paa det bestemteste dementeres. Ligesaa falsk er den Paastand, at den h. Fader skulde have ytret, at han herefter oftere vilde begive sig ud af Vaticanet. Den h. Fader nærer rigtignok det levende Ønske, at see sin kjære By, men ikke under de nuværende Forhold.

De overordenlige Anstrængelser, som en pavelig Statssecretærs Embede har i sit Følge, gjøre en længere Recreation i høi Grad ønskelig for Cardinal Nina, endskjøndt hans stærke Constitution hidtil ikke er bleven angreben. Cardinalen vil derfor for nogen Tid begive sig til det i Nærheden af Rom beliggende „Castel Gandolfo“. Saa ofte imidlertid vigtige Forretningssager eller Modtagelse af Diplomater kræve det, vil han afbryde sit Ophold paa Landet og tage ind til den evige Stad.

— Den 17. August lagdes i Rom i Gaden: Porta S. Lorenzo i Byens nye Kvarter Grundstenen til den Jesu allerh. Hjerte indviiede Kirke. Cæremonien forrettedes af Cardinalvicaren i Overværelse af en meget talrig Folkemængde.

Tydskland. Til Gunst for den nuværende Haandfuld Gammelkatholiker har den preussiske Regjering i sin Tid givet en særlig Lov, ifølge hvilken de sattes i Besiddelse af den katholske Kirkeformue. Deres Biskop erholdt af Regeringen en meget stor, aarlig Gage, for hvilken der ikke forelaae nogen anden Retstitel end hin prekære Lovs. Disse og utallige andre Begunstigelser bleve Reinkens' unge Sect til Deel, medens de Penge, der i Medfør af uantastelige Rettigheder (f. Ex. paa Grund af Overenskomst med Staten) skyldtes Biskopperne og Præsterne, af Staten bleve forholdte de retmæssige Eiere. Og nu har Reinkens havt den Dristighed, offentlig at beklage sig over, at Falk ikke havde gjort nok for ham. Hvad mon dette Menneske da egentlig forlanger? Den protestantiske (i Berlin udkommende) „Deutsche Landeszeitung“ skriver derfor ogsaa meget passende: „Utak er ei blot Verdens, men ogsaa Gammelkatholikernes Løn. Det maa Hr. Falk sande, som af den mod alle Regler

)med samme Ret kunde nemlig en Baptist-Biskop have faaet Gage) med Statens Revenuer lønnede Reinkens beskylde for, at Gammelkatholicismen bestandig er bleven tilsidesat. Hr. Biskoppen maa have glemt meget af sin Theologie, ellers vilde han vide, at Taknemmelighed er en af de christelige Dyder. I hvert Tilfælde kan det Skete tjene til Advarsel for Statsmænd, om ikke at gjøre Forsøg paa at indpuste Liv i et dødfødt Foretagende.“

Paris. Den 20de Aug. foretog Cardinal-Ærkebiskop Guibert Kroningen af Guds Moders Statue i La Sallette. Cardinalen assisteredes af mange Biskopper og Tusinder af Pilgrimme overværede Høitideligheden. Fra Madrid, Venedig, Wien o. s. v. indløb der talrige Lykønskningstelegrammer.

Belgien. Biskoppen af Lüttick, Msgr. de Montpellier er død den 24de Aug. Kl. 11 Fm. efter nogle Dages smertefulde Sygeleie. Han var født den 24de Mai 1807 og har været Biskop af Lüttich siden den 27de Septbr. 1852. Den Afdøde var en særdeles intim Ven af vor h. Fader Leo XIII; begge havde de flere Aar været sammen i det romerske Colleg, hvor de stadigt omgikkes hinanden og i flere Aar sade ved det samme Bord. Som Nuntius i Belgien har den h. Fader gjentagne Gange besøgt sin nu afdøde Ven. — Doutrelouse, der hidtil har været Coadjutor, vil sandsynligviis bestige den vacante Bispestol.

Nordamerica. Høiskolen i Notre Dame du Lac i Dioceset Fort Wayne, der styredes af Fædrene af det h. Kors, var den 23de April bleven et Rov for Flammerne. Men næppe var Gruset af de nedbrændte Mure borttryddet, førend man begyndte paa en storartet Nybygning, som nu allerede er skreden saa vidt frem, at Underviisningen i alle Fag for nogle hundrede Studenter — i Regelen af de fornemste Familier — kunde tage sin Begyndelse den 1ste Sept. Hovedbygningen og begge Fløie have tilsammen en Længde af 320 Fod, og i det Hele taget overgaaer den nye Bygning langt den gamle baade i Skønhed og Rummelighed. Kuppelen paa den imponante Bygning prydes af en 16 Fod høi Broncestatue af Guds Moder, og Støttens Hoved er omgivet af en Stjernekrands, som oplyses af elektrisk Lys og udspreder sin Glands langt ud i den mørke Nat.

Der siges, at Viebiskoppen af St. Louis, den berømte Taler Ryan, er udnævnt til „biskoppelig Forvalter af

Dioceset Chicago; dog er Installationen endnu ikke meddeelt ham. En egentlig Biskop for Chicago kan ikke ud nævnes, eftersom den egenlige Biskop, Msgr. Duggen endnu lever, men paa Grund af Aandssvagthed hverken kan forvalte sit biskoppelige Embede eller give Afkald derpaa.

Kirketidendens Abonnenter

underrettes herved om, at der i de to eller tre følgende Numere vil blive meddeelt en Oversættelse af en under 4de August d. A. udstedt pavelig Rundskrivelse til alle Biskopper, som handler om den Form for det-philosophiske Studium, som Hs. Hellighed for Eftertiden ønsker gjenindført i alle høiere katholske Lærestalter. Vi bemærke dette forud, fordi denne Encyclicas Indhold neppe vil have Interesse for mange af dette Blads sædvanlige og stadige Læsere. Men vi troe ikke at burde undlade dens Offenliggjørelse, dels af Hensyn til dens Vigtighed i og for sig og ligeoverfor den nærværende Tids herskende Røtning paa Videnskabens Omraade, dels i Betragtning af den Omstændighed, at Kirketidenden hidtil har meddeelt sine Læsere ethvert saadant Document af almindelig Betydning for hele Kirken.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 14. September. 15. Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel. 15. M. Octav af Mariæ Fødsel. 16. Ti. Cornelius og Cyprianus, Mart. 17. O. Fastedag. Den hel. Frants af Assisi's Vundemærker. 18. Tø. Joseph af Cupertino, Bekj. 19. F. Fastedag. Januarius og Lidelsesfæller, Mart. 20. L. Fastedag. Eustachius og Lidelsesfæller, Mart.

Onsdagen den 17de, Fredagen den 19de og Lørdagen den 20de September ere Tamperdage og derfor befaledede Fastedage.

Søndagen d. 21. September. 16. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffensfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 6½ offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 38. Søndagen den 21de September. 1879

Indhold: Pave Leo XIII.' Encyclica. Messe og Offer. Kirkelige
Efterretninger: Berlin, Frankrig, Nordamerica.

Pave Leo XIII' Encyclica

om Gjenindførelsen af den christelige Philosophi i de
høiere katholske Lærestalter i den h. Thomas af
Aquinos Aand.*)

„Til Vore ærværdige Brødre, alle Patriarker, Primater,
Ærkebiskopper og Biskopper i den katholske Verden, som
ere forenede med den Apostoliske Stol.

Leo PP. XIII.

Ærværdige Brødre! Hilsen og Apostolisk Velsignelse!

Den evige Faders eenbaarne Søn, som aabenbaredes
paa Jorden for at bringe Menneskeslægten Frelse og kund-
gjøre den guddommelige Viidsoms Raadslutninger, beviste
Verden en overordenlig og vidunderlig Velgjerning, den-
gang han før sin Himmelfart befalede Apostlene, at de

*) Oversat efter den autentiske latinske Text.

skulde *gaae ud og lære alle Folk*,¹⁾ og etterlod den af ham grundlagte Kirke som Folkenes fælleds og øverste Lærerinde. Saaledes skulde Menneskene, efter at Sandheden havde frigjort dem, bevares ved Sandheden; thi de himmelske Lærdømmes Frugter, der bragte Verden Frelse, vilde ikke have faaet Varighed og Fasthed, naar den Herre Christus ikke havde indstiftet et stedsevarende Læreembede, for at undervise og oplyse den menneskelige Aand om Troens Anliggender. Styrket ved sin guddommelige Stifters Forjættelser og efterlignende hans Kjærlighed har Kirken stedse fyldestgjort denne sin Bestemmelse, idet den aldrig har undladt at belære Menneskene om Religionen og bekæmpe alle Vildfarelser. Dette er den stadige Gjenstand for de enkelte Biskoppers aarvaagne Virksomhed, for Conciliernes Love og Decreter, og især for de romerske Pavers Omsorg. Disse have, som den h. Apostelfyrste Petrus' Efterfølgere i Primatet, arvet den Ret og den Pligt at undervise og befæste deres Brødre i Troen.

Men da det, som Apostlen minder os om, fornemmelig er *en falsk Philosophies forføngelige Bedrag*²⁾, som vildleder Christi Troendes Tænkning og forvansker Troens Reenhed blandt Menneskene, saa have Kirkens øverste Hyrder anseet det for deres Pligt, af alle Kræfter at fremme den sande Videnskab og tillige, med den største Aarvaagenhed at bære Omsorg for, at Underviisningen i alle menneskelige Videnskaber, men især i *Philosophien*, overalt meddeeltet overensstemmende med den katholske Troes Grundsætninger, fordi den rette Opfattelse og Behandling af de øvrige Videnskaber for en stor Deel er betinget af Philosophiens Studium. Herom have ogsaa Vi, ærværdige Brødre, ved Siden af forskjællige andre Ting, erindret i den første Encyclica, som Vi henvendte til Eder; men nu tilskynder Sagens Vigtighed og Tider-

¹⁾ Math. 28, 19.

²⁾ Coloss. 2, 8.

nes Vilkaar Os til. paany at tale til Eder om den Behandling af det philosophiske Studium, som paa eengang fyldestgjør Troens Fordringer og stemmer overens med Videnskabens Værdighed.

Enhver, som med Opmærksomhed betragter vor Tids mislige Tilstande og nærmere tænker over, hvad der foregaaer i det offentlige, saavel som det private Liv, vil utvivlsomt finde, at Aarsagen, saavel til de Ulykker, vi allerede nu lide under, som til dem, vi befrygte, at Fremtiden mulig kan bringe, bestaaer deri, at visse forkerte Læresætninger om guddommelige og menneskelige Ting fra de philosophiske Skoler, hvor de alt længe have været kjendte, i Tidens Løb have indsneget sig i alle Classer af Samfundet og vundet en næsten almindelig Anerkjendelse. Thi da det nu eengang er grundet i Menneskets Natur, at det gjør sin Fornuft til Regel og Lov for sine Handlinger, og dets Villie saaledes stadigt er udsat for at vildledes af en mangelfuld Erkjendelse, vil Følgen heraf sædvanlig være den, at de falske Forestillinger, der have deres Grund i Erkjendelsen, komme til at udøve en fordævelig Indflydelse paa de menneskelige Handlinger. Er derimod Menneskets Fornuft i dens normale eller sunde Tilstand og støtter sig fast til solide og sande Grundsætninger, vil den blive en Kilde til rig Velsignelse baade over det offentlige og private Liv.

Hermed ville Vi dog ikke tillægge den menneskelige Philosophi en saa stor Betydning og Autoritet, at Vi skulde ansee den for at være istand til fuldkomment at tilbagevise og udrydde alle Vildfarelser. Ligesom det nemlig ved den christelige Religions første Grundlæggelse var Troens underfulde Lys, udbredt *ikke ved menneskelig Viisdoms overtalende Ord, men ved Aandens og Kraftens Kundgjørelser,*¹⁾ som fornyede Verden til dens oprindelige Værdighed: saaledes tør vi ogsaa i den nærværende Tid ene af Guds almægtige Kraft og Bistand vente en ny

¹⁾ 1. Cor. 2, 4.

Gjenopvækkelse af de menneskelige Aandskræfter og en Adspredelse af Vildfarelsernes Mørke. Men derfor bør man dog ingenlunde forsmaa eller ringeagte de naturlige Hjælpemidler, hvormed den guddommelige Viisdom i sin ligesaa faste som milde Ordning af Alt har udstyret Menneskeslægten; og blandt disse Hjælpemidler er utvivlsomt den rette Anvendelse af Philosophien det vigtigste; thi Gud har ikke for Intet tændt Fornuftens Lys i den menneskelige Aand; og det er saa langt fra, at Troens ovenfra meddelte Lys skal udslukke eller lamme Aandens Kraft, at det tvertimod fuldkommer Erkjendelsen, og, ved at styrke og forøge dens Kræfter, uddanner den for en høiere Virksomhed.

Det er saaledes begrundet i det guddommelige Forsyns Anordning, at man ved Folkenes Kaldelse til Troen og Frelsen ogsaa skal benytte den menneskelige Videnskabs Hjælpemidler, ligesom ogsaa Oldtidens skrevne Overleveringer bevidne, at de berømteste Kirkefædre stadig have betjent sig af denne priselige og heldbringende Fremgangsmaade. Det ligger nemlig saa fjernt fra deres Betragtning, at ringeagte Fornuftens Virksomhed, at den h. Augustinus sammenfatter deres Mening om dette Punkt i et kort Udtryk, naar han siger, at han *tillægger denne Videnskab Alt, hvormed den sunde og frelsende Tro plantes, næres, forsvares og befæstes.*¹⁾ Den sande Philosophi baner nemlig og befæster Veien til den sande Tro, og dens rette Anvendelse forbereder saaledes paa den bedste Maade dens Disciples Gemytter til at tilegne sig Aabenbaringens Indhold. Derfor kaldte de Gamle den snart en *forberedende Veileder til den christelige Tro,*²⁾ snart *Christendommens Prolog og Hjælpemiddel,*³⁾ snart en *Opdrager til Evangeliet.*⁴⁾

¹⁾ De Trin. L. XIV. c. 1.

²⁾ Clem. Alex. Strom. L. I. c. 16. L. VII. c. 3.

³⁾ Orig. ad Greg. Thaum.

⁴⁾ Clem. Alex. Strom. I. c. 5.

Og isandhed har den algode Gud ved Troens himmelske Lys ikke blot aabenbaret saadanne Sandheder, som den menneskelige Erkjendelse ikke ved egen Kraft kan hæve sig til, men ogsaa kundgjort nogle, der ikke ere Fornuften aldeles utilgængelige, for at nemlig disse, bekræftede ved Guds Autoritet, strax og uden nogen Indblanding af Vildfarelse skulde vorde erkjendte af Alle. Saaledes bliver det forstaaeligt, at visse Sandheder, der af Gud opstilles som Gjenstande for Tro, eller dog staae i den nøieste Forbindelse med Troeslæren, allerede have ene ved den naturlige Fornufts Lys været erkjendte af Hedningernes Philosopher, og af dem beviste og hævdede med slaaende Grunde. *Thi Guds usynlige Væsen*, siger Apostlen, *saa-velsom hans evige Kraft og Guddom erkjendes og beskues siden Verdens Skabelse af de skabte Ting;*¹⁾ og *Hedningerne, som ikke have Loven . . . vise ikke desto mindre Lovens Gjerning at være skreven i deres Hjerter.*²⁾ Men disse endog af hedenske Philosopher anerkjendte Sandheder er det i høi Grad betimeligt at gjøre frugtbringende for den aabenbarede Lære, for saaledes at give et factisk Beviis for, at ogsaa den menneskelige Viisdom og selve Modstandernes Vidnesbyrd tale til Gunst for den christelige Tro. At denne Behandling af Sagen ikke er noget Nyt, men en gammel af Kirkens h. Fædre hyppigt anvendt Methode, er en noksom bekjendt Sag. Ja disse ærværdige Vidner om og Vogtere af de religiøse Overleveringer have som et Forbillede herfor henviist til Hebræernes Adfærd, hvilke før deres Udvandring af Ægypten, af Gud fik Befaling om, at de skulde medtage Ægypternes Sølv- og Guldkar og kostbare Klæder, for at disse Ting, som tidligere havde tjent til Forherligelse af en nedværdigende og overtroisk Gudsdyrkelse, ved en pludselig Forandring af deres Anvendelse skulde indvies til Brug for den sande Guds Religion. Den h. Gregor af

¹⁾ Rom. 1, 20.

²⁾ Smst. 2, 14. 15.

Neocæsarea¹⁾ berømmer Origenes, fordi han paa en aandrigh Maade har samlet forskjellige hedenske Tanker og Læremeninger og med stor Dygtighed og Held anvendt disse fra Fjenden erobrede Vaaben til Forsvar for den christelige Viisdom og til Overtroens Tilintetgjørelse. Og en lignende Methode i Beviisførelsen rose og anbefale baade Gregor af Nazianz²⁾ og Gregor af Nyssa³⁾ med Henviisning til Basilius den Store; den anbefales ligeledes af den h. Hieronymus⁴⁾ hos Aposteldisciplen Quadratus, hos Aristides, Justinus, Irenæus og mange Andre. *See vi ikke, siger den h. Augustinus, med hvilken værdifuld Byrde af Guld og Sølv og kostbare Klæder den elskelige Lærer og salige Martyr Cyprian drog ud af Ægypten? Hvormeget have ikke Victorinus, Optatus og Hilarius bragt os? Og, for ikke at tale om de Levende, hvormeget ikke utallige Grækere?*⁵⁾ Men, naar den naturlige Fornuft, allerede før den blev befrugt ved Christi Kraft, kunde give en saa rig Høst, da vil den tilvisse frembringe en endnu langt rigere, efterat vor Forlørsers Naade har fornyet og forøget den menneskelige Aands medskabte Kræfter. Og hvo seer ikke, at denne Philosophi aabner en forud banet og let tilgængelig Vei til Troen?

Dog — Betydningen af Philosophiens Anvendelse i denne Retning indskrænker sig ikke hertil. Den guddommelige Viisdoms Udsagn dadle med stor Alvor de Menneskers Daarskab, som af disse synlige Goder ikke have formaaet at erkjende Ham, som er, og ikke ved Betragtning af de skabte Ting ere komne til Kundskab om Ham, som har dannet dem⁶⁾. Saaledes er Beviset for Guds Tilværelse den første store og herlige Frugt, som den menneskelige Fornuft rækker os; *thi af Skabningens*

¹⁾ Orat. paneg. ad Origen.

²⁾ Vita Moys.

³⁾ Carm. 1. Jamb. 3.

⁴⁾ Epist. ad Magnum.

⁵⁾ De doctr. christ. L. II. c. 40.

⁶⁾ Viisd. 13, 1.

Storhed og Skjønhed kan man, ved at slutte sig frem, see Skaberen ¹⁾. Dernæst beviser Fornuften os, at den eneste sande Gud er et Indbegreb af alle ophøiede Fuldkommenheder, navnlig af en uendelig Viisdom, for hvilken Intet er skjult, af en fuldkommen Retfærdighed, som aldrig giver efter for nogen slet Lidenskab, og at Gud derfor ikke blot er sanddru, men at han er Sandheden selv, der hverken kan skuffes eller skuffe. Men heraf følger klart, at den menneskelige Fornuft skylder Guds Ord den fuldkomneste Tiltro og ubetinget Underkastelse. Ligeledes godtgjør Fornuften, at Evangeliets Lære ligefra dets første Begyndelse er bleven forherliget ved Undere og Tegn som sikre Beviser for en sikker Sandhed, og at derfor Alle de, som troe Evangeliet, ikke troe det uden Grund, som de der gik efter kløgtige Fabler, ²⁾ men i en aldeles fornufmæssig Lydighed underkaste den guddommelige Autoritet deres Forstand og Omdømme. Endelig — hvad der er af ikke mindre Betydning — beviser Fornuften klart, at den af Christus stiftede Kirke, overensstemmende med det Vaticanske Conciliums Erklæring, *paa Grund af dens underfulde Udbredelse, dens ophøiede Helighed og uudtømmelige, alle Jordens Dele befrugtende Virksomhed, dens katholske Eenhed og uovervindelige Fasthed maa være os et storartet og vedvarende Beviis for dens Troværdighed og et uafviseligt Vidnesbyrd for dens guddommelige Sendelse.* ³⁾

(Fortsættes.)

¹⁾ Viisd. 13, 5.

²⁾ 2. Petr. 1, 16.

³⁾ Const. dogm. de Fid. Cath. C. 3.

Messe og Offer.

(Fortsat fra Nr. 37.)

Messeofferet Eet med Korsofferet.

I sidste Artikel omhandlede vi Messen i dens Forhold til Korsofferet. I denne Artikel agte vi at dvæle ved den samme Tanke. Mange Ting kunne endnu siges derom med Nytte. Thi jo bedre vi forstaae Messens Betydning, des andægtigere ville vi bivaane den, og des større Nytte ville vi drage af den. Vor Betragtning idag kan sammenfattes i de to korte Tanker:

Messen et Offer — Eet med Korsofferet

1. Christus, nærværende paa Alteret under Brødets og Vinens Skikkelser, er ei blot vor Sjælenæring, men ogsaa vort daglige *Offer*. Denne Lære er saa gammel som Christendommen. For os Katholiker er det en Troesætning, som den ufeilbare Kirke borger os for. Gjælder det om at godtgjøre den for Anderledes-Troende, saa kunne vi fremføre Vidnesbyrd af *Kirkefædrenes* Skrivter og vor Kirkes *Liturgier* (de gudstjenstlige Bøger). Vi have her et let Arbeide; thi lærde Mænd have omhyggeligt og samvittighedsfuldt samlet dem, og vi behøve kun at eftersee disse Samlinger.¹⁾ Vi kunne ogsaa stige ned i Roms *underjordiske Gravhvelvinger* og henvise til de derværende Alterborde.²⁾

Et Alter er et Offersted og forudsætter et Offer, og der findes Alterborde over Martyrernes Grave. Thi Offeret skulde, efter den h. Ambrosius' dybsindige Bemærkning,³⁾

¹⁾ F. E. Bellarmin, de Euch. IV. et VI., Petavius de Incarnat. XII, 12—14, Drouin, Muratori m. m.

²⁾ Jfr. Dr. Kraus, *Roma sotteranea*, 5te Tillæg, hvor Forfatteren med Döllinger paaviser, at allerede før Cyprian lærer *Hippolyt*, at Herrens Legeme er Kirkens daglige *Offergave*.

³⁾ Epist. 22, 13.

helst frembæres der, hvor Christi Offere (Martyrerne) havde fundet deres Hvile.

Vi kunne gaae endnu længere tilbage: til den gamle Pagt, til *Malachias'* Spaadom, at de jødiske Offere engang skulde afskaffes, og Herren ikke mere vilde finde Behag i dem. „Thi, siger Hærskarernes Herre, fra Solens Opgang og til dens Nedgang skal mit Navn vorde herligt blandt Folkene, og paa alle Steder skal der offres for mit Navn og frembæres et reent (Spise-) Offer“¹⁾ — en Forudsigelse, der jo paa ingen Maade kan forstaaes om Korsofferet, som var blodigt, og kun en eneste Gang blev frembaaret paa et eneste Sted. Vi kunne stige op indtil *Melchisedech*, der offrede Brød og Viin som Forbillede paa en tilkommende evig Præst efter hans Orden.

Dog den Vei er lang. En kortere vil i de fleste Tilfælde ogsaa føre til Maalet. Ligeoverfor vore adskilte Brødre, der have nedbrudt Alterne, kunne vi paaberaabe os et uforkasteligt Vidnesbyrd af deres Midte. Dr. *Grabe*, født 1666 i Königsberg, død 1711 i London som anglicansk Præst, der helligede hele sit Liv til at granske i de første christelige Aarhundreders Historie, erklærer²⁾ for en afgjort Sag, at *Irenæus* og alle de apostoliske Fædre, hvis Skrifter endnu haves, ansaae den h. Eucharisti for den nye Pagts Offer og for Christi mystiske Legeme og Blod, der skulde fremstille hans blodige Offring paa Korset og tilegne Alle, for hvem de offres, hans Døds Frugter. „Dette var,“ siger vor lærde Hjemmelsmand, „ikke en enkelt Kirkes eller en enkelt Lærers Anskuelse, men den almindelige Kirkes offentlige Lære og Brug, hvilke Kirken havde modtaget af Apostlene, Apostlene af selve Christus. Dette læres udtrykkeligt af *Irenæus*, og før ham af Martyren *Justinus*, hvis Ord det er lige-saa lidt nødvendigt at anføre, som *Ignatius'*, *Tertullians*, *Cyprians* med fleres. Jeg nøies med blot at hidsætte

¹⁾ Mal. 1, 11.

²⁾ i en Anmærkning til *Irenæus* IV., 32.

den romerske Clemens' utvivlsomt ægte Udtalelser i hans Brev til Korinthierne (nn. 40. 44). . . . Eftersom nu Forfatteren til dette Brev synes at være selve hin Clemens, hvis Navn Paulus (Philip. 4, 3) siger, staaer skrevet i Livets Bog, og eftersom han skrev 2 eller 3 Aar efter Apostlene Peters og Pauls Martyrdød, og 20 Aar før Sct. Johannes' Hedengang, saa levnes der næppe nogen Mulighed af at tvivle paa, at denne Lære om Eucharistien som Offer stammer fra de hellige Apostle og derfor aldeles bør fastholdes, selv om ingen Udtalelse til Gunst for den lod sig anføre af selve Propheternes og Apostlernes Skrifter. . . . Da nu mange fromme og lærde Mænd blandt Protestanterne have grant erkjendt baade Luthers og Calvins Vildfarelse i dette Stykke og den apostoliske Kirkes sande Lære desangaaende, saa er det mit inderligste Ønske, at de ogsaa maae gjenoptage dens (den apostoliske Kirkes) hellige liturgiske Formler ved nævnte Offers Frembærelse, hvilke hine Mænd desværre have afskaffet, og at de paa den rette Maade maae yde den guddommelige Majestæt den høieste Dyrkelse.“ Saaledes taler en Lærd, hvis Autoritet der vel næppe tør kastes Vrag paa.

Spørges der nu nærmere om de enkelte Dele, der høre til ethvert Offer, Præst, Offergave og Messe, da maae vi sige angaaende Messen: *Hovedpræsten* er Gudmennesket selv, medens det Menneske, der værdiges at staae for Alteret, som Christi synlige Stedfortræder, handler og offerer efter hans Befaling og paa hans Vegne. *Offergaven* er Christi Legeme og Blod under Brødets og Vinens Skikkelser. *Offringen og Frembærelsen* er selve Forvandlingen eller Consecrationen.

Den er hele Messens *Midtpunkt og Kjerne*. Der tales rigtignok om *tre* Hoveddele: *Offringen*, hvorved Brød og Vin indvies; *Forvandlingen*, hvorved Brød og Vin forvandles til Christi Legeme og Blod under Brødets og Vinens Skikkelser; *Communionen*, hvorved Christi Legeme og Blod nydes af Præsten og de Troende, der mulig kunde

ønske det. Men af disse Hoveddele er Consecrationen den vigtigste og meest fremtrædende. Hvor høitideligt er ikke det Øieblik, da Orgelet tier, og Menigheden med Præsten bøier Knæ, slaar sig for Brystet og i taus Andagt tilbeder den menneskevordne Gud, der fornyer sin Døds Hemmelighed for den! Saaledes bør det sig. Thi Consecrationen er selve Offerhandlingen, som forberedes ved den saakaldte Offring og fuldstændiggjøres ved Communionen.

Ingen lade sig her vildlede af Navnet „*Offring*“ til at mene, at Messen er et dobbelt Offer, at der først offeres Brød og Vin i Messens første Hoveddeel, og Christi Legeme og Blod i dens anden Deel. Benævnelsen „*Offring*“ (paa Latin *Offertorium*) kunde vistnok give Anledning til en slig Misforstaaelse. Bedre var maaskee Ordet „*Indvielse*“. Det er nemlig kun en foreløbig, uvæsenlig Cæremoni, hvorved Præsten erklærer: Dette Brød og denne Vin skulle ikke tjene til verdslig Brug, men kun til Herrens Ære; de have den ophøiede Bestemmelse, at blive forvandlede til Christi Legeme og Blod, og benyttes altsaa kun til Offergavens Tilberedelse.

Enhver Messe er et Offer, som frembæres *i hele Kirkens Navn*. Det er nok sandt, det er Præsten, der fremfor alle andre har Nytte deraf. Han beder og offerer nærmest for sig: „Modtag, himmelske Fader, denne ubesmittede Hostie for mine utallige Synder, Forseelser og Forsømmelser.“ Men han frembærer altid Offeret som Kirkens Tjener, offerer og beder ogsaa for hele Kirken, baade den hele stridende Kirke paa Jorden og den lidende i Skjærsilden. I dette Øiemed er han viet til Præst. Da Biskoppen overrakte ham Kalk og Disk, sagde han: „Modtag Fuldmagt til at frembære Offeret for de Levende, saavel som for de Døde! Han offerer hvergang Hostien tillige for „alle Omkringstaaende, for alle Rettroende og Bekjendere af den katholske og apostolske Tro, ja for hele Verdens Velvære.“

Messen er altsaa aldrig en privat Andagtsøvelse. Den

kan gjerne feires, uden at Nogen er tilstede, paa en eneste Messetjener nær, og, om det ei lod sig gjøre anderledes, med særlig Tilladelse selv uden denne. Men den som her vilde tale om „Vinkelmesse“, det er paa Dansk „Krog- eller Vraamesse“, han mangler alt rigtigt Begreb om, hvad Messen er. Den er i ethvert Tilfælde en *offenlig* Gudsdyrkelse, hvad enten den synges eller læses, hvad enten den kaldes Høimesse eller stille Messe, læses ved Høialteret eller et Sidealter, læses i Sct. Petri Domkirke eller i et lille Capel, eller i et skummelt Fængsel under Jorden; hvad enten den høres af Tusinder, eller Præsten endog savner en Altertjener.

Enhver ny Messe, der feires, er en ny særskilt Offerhandling. Læses i en Kirke 365 Messer i Aarets Løb, saa frembæres der 365 Offere. Hver Dag frembæres flere Tusinde Offere fra Solens Opgang til dens Nedgang hele Jorden rundt. Men alle de mange Tusinder og atter Tusinder af Messer, der ere feirede fra den første Skjærtorsdag indtil nu, og skulle feires fra nu af indtil den yderste Dag, ere alle tilsammen Offere *af een og samme Art*. Thi i alle dem frembærer en og samme Hovedpræst, Christus, en og samme Offergave, sit høihellige Legeme og Blod under Brødets og Vinens Skikkelser.

2. Endvidere ere alle disse Offere i det Væsenlige *Eet med Korsofferet*. Thi ogsaa paa Korset offrede Christus sig selv, sit Legeme og Blod. Dog er Maaden her og der at offere paa, heelt forskjellig. Der offrede han sig ved virkelig at døe, her offerer han sig ved „ligesom at døe“, idet han indtræder i en Tilstand, som ligner Dødens; med andre Ord: Korsofferet var blodigt; Messeofferet er ublodigt: det blodige Offers Ihukommelse, Fremstilling, Fornyelse og — vi tør lægge til — dets *Fuldendelse, forsaavidt de Skatte, Korset har erhvervet os, uddeles ved Messen*.

Den Tanke synes at være meget simpel: Den Frugt, Korset har baaret, *meddeles* os idag, i denne Stund, paa Alteret. Korset er Kilden; Messen en Canal. Vilde de

Christne, der menc i Messen at see en Vederstyggelighed, fastholde denne Tanke, da vilde al Misforstaaelse være umuliggjort. Men, saalænge de endnu ikke have forstaaet os, saalænge ville vi ikke blive trætte af at give dem den fornødne Oplysning og stedse paany gjentage det Samme: Christus er een Gang for alle ved Døden gaaet ind i Himlens Helligdom og har fundet en evig Forsoning. Ved sit Liv, sin Lidelse og Død har han i overflødig Maal gjort Fyldest for Alverdens Synder. Forløsningen var fuldendt, da den døende Frelser raabte: „Det er fuldbragt.“ Siden det Øieblik har han ligesaalidt mere gjort Fyldest, som han længere har fortjent. Men skjøndt Herren er død til Alles Retfærdiggjørelse, er det dog langt fra, at Alle virkelig blive retfærdiggjorte. *Hver enkelt især maa deelagtiggjøres i Forløsningens Frugter.* Dette skeer ved den indre Naades umiddelbare Meddelelse; det skeer ved Sacramenterne; *det skeer ogsaa ved Messeofferet.*

Paa Korset har Christus betalt Løsepenge nok til at løskjøre alle Mennesker fra Syndens Trældom, baade fra Skyld og Straf; paa Alteret uddeler han Løsepengene til de Enkelte. Paa Korset har han som vor Mægler erhvervet os al den Naade og Hjælp, vi kunne trænge til; paa Alteret tilegner han de Enkelte disse Naadegaver og Velsignelser. Messen er baade et Son- og et Bønoffer.

Dermed aabnes en vidt udstrakt Mark for vor Betragtning. Nu, for ei at overskride de tilbørlige Grændser, nøies vi med en eneste kort Bemærkning.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. I Slutningen af August Maaned afholdtes her den saakaldte August-Conferents, en Forsamling af kirkeligssindede Protestanter, der vel tilhøre Unionen¹⁾, men dog stedse have søgt at værne om deres confessionelle Charakter ligeoverfor de Reformerte. Under Falks „liberale“ Æra bleve August-Conferentserne ikke afholdte, for at forebygge mulige Conflikter. Denne gang derimod kunde Præsidenten for Conferentsen, som var besøgt af 5—600 Medlemmer, under Forsamlingens Bifald udraabe: „Gud velsigne Reactionen“! Om Partiet vil være i Stand til at gennemføre en saadan maa dog nok drages i Tvivl ved Synet af den Adsplittelse, der hersker imellem Protestanterne, og den Ødelæggelse, som en eneste Lov (den om Civilægteskabet) har kunnet anrette i den protestantiske Folkekirke (i større Byer lade sig af 100 kun de 34 kirkeligt vie). Imidlertid kunne vi give vort Samtykke til de af Conferentsen med Hensyn til Skolespørgsmaalet vedtagne 5 Resolutioner. Resolutionerne tale blandt Andet imod Simultanskoler og fordre confessionelle Skoler, samtidigt med, at de betone Kirkens Ret ikke blot til at lede Religionsundervisningen, men ogsaa til at have Tilsyn med Undervisningen og med Livet i Skolen; disse tvende Fordringer udvides ogsaa til Seminarierne og — alt eftersom Forholdene tillade det — til de høiere Underviisningsanstalter.

Den protestantiske conservative, „Deutsche Landeszeitung“ gjør, ved at omtale ovennævnte Resolutioner til lige følgende Bemærkning: „Den romersk-katholske Kirke kan nutildags, mere end tidligere, glæde sig ved en saa fast Organisation, en saa kraftig Disciplin og en saa beredvillig Imødekommen fra alle sine Medlemmers Side, at den i Nødstilfælde, tvungen af Omstændighederne, ogsaa udenfor Skolen og ved Siden af den formaaer at skaffe sig den nødvendige Indflydelse paa Familien. Derimod er det protestantiske kirkelige Liv i Tydsk-

¹⁾ Unionen er som bekjendt den i Aaret 1817 ved Sammensmeltning af Lutheranere og Reformerte dannede evangeliske Folkekirke i Preussen.

land saa svagt, og det christelige Familieliv saa ufuldkomment, at man ved det christelige Elements Udelukkelse af Skolen kun tør vente saare liden Undsætning fra den Side; og den evangeliske Kirke har derfor Ret til, ved en saadan Betragtning af Culturkampen at kalde sig „den mest interesserede.“ Af de baade mange og lange Taler, der holdtes paa Conferentsen, ville vi her kun anføre en Passus af Superintendent Tauschers Foredrag. Hr. Tauscher sagde, ganske vist ikke til de Liberales Opbyggelse: „Vi gaae ikke til Canossa, men Rom kommer til os. Jo videre Liberalismen griber om sig paa det kirkelige Gebet og ødelægger den lutherske Kirke, desto snarere banes fra Rom den store Hærvei til Tydskland. Naar først den Erkjendelse har brudt sig Bane, at Liberalismen Intet giver for hvad den tager, da ville Mange vende sig bort fra samme. Nogle ville gaae endnu videre, de Øvrige ville trætte og vansmegtende lede efter en Oase i Ørkenen, og da vil Rom søge at vinde dem.“

Frankrig. Talrige landsforviste Communarder ere nylig blevne hentede tilbage for at forstærke de republikanske Elementer. Gode Udsigter for Republikken!

Nordamerica. Blandt de Offere, som den gule Feber har krævet i Memphis, befinde sig ogsaa tvende katolske Præster, d'Hrr. Dayle og Fahey. Hr. Dayle kom i December Maaned f. A. til Memphis for at overtage Sjølesorgen ved St. Patriks Kirke; han var 35 Aar gammel, og stod saaledes i sin bedste Alder. Hr. Fahey var Capellan ved St. Patriks Kirke og kun 24 Aar gammel. Døden rev dem bort i deres bedste Alder, medens de som gode Hyrder opfyldte deres Pligt paa Farens og Kjærlighedens Mark.

I Staten Kansas danne Katholikerne nu det største religiøse Samfund. Baptisterne have 69 Kirker og 18,083 Medlemmer, Congregationisterne 59 Kirker og 5,620 Medlemmer, Lutheranerne 53 Kirker med 4,560 Medl., de Episkopale 22 Kirker og 3,767 Medl., Katholikerne 111 Kirker og 63,510 Medlemmer.

Mariacongregationen.

Søndagen d. 21de Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade Kl. 8½.

Publicandum.

Die 20. Sept. Rev. DD. missionarii terminent recitationem præscriptæ orationis decimæseptimæ in missa, ejusque loco tribus diebus continuis 21., 22. et 23. h. m. dicant orationem: „Deus, cujus misericordiæ“ (v. missam votivam de SS. Trinitate) pro gratiarum actione.

Hafniæ, die 18. Sept. 1879.

Præfectus Apostolicus.

Bekjendtgjørelse.

Ved Jomfru M. T. Rocatis' Død er en Portion af Kozlowskias Familielegat til trængende Jomfruer og Enker af den her-værende katolske Menighed bleven ledig. De Personer, der ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen af denne Legatportion, ville i Løbet af 14 Dage indgive deres Ansøgning. Schemaer kunne erholdes hos Hr. Fotograf Stratbøcker og hos Undertegnede.
C. Freund.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 21. September. 16. Søndag efter Pintse. 22. M. Thomas a Villanova, Bisk. 23. Ti. Linus, Pave og Martyr. 24. O. Maria, de Fangnes Befrielse. 25. To. Pacificus, Bekj. 26. F. Cyprian og Justina, Mart. 27. L. Cosmas og Damian, Martyrer.

Søndagen den 28. September. 17. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 39. Søndagen den 28de September. 1879

Indhold: Pave Leo XIII.' Encyclica. Messe og Offer. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, London.

Pave Leo XIII' Encyclica

om Gjenindførelsen af den christelige Philosophi i de høiere katholske Lærestalter i den h. Thomas af Aquinos Aand.

(Fortsat fra Nr. 38.)

Grundlagt paa disse urokkelige Sandheder finder Philosophien fremdeles en vedvarende og mangesidig Anvendelse fordi den yder Theologien Alt, hvorved den med Hensyn til eiendommelig Indklædning og Charakter kan fortjene Navn af en sand Videnskab. Det er nemlig aldeles nødvendigt, at denne hellige og fremfor alle andre ædle Videnskab forener de himmelske Lærdommes mange forskjellige Dele ligesom til eet Legeme, saaledes at enhver af dem indtager sin rette Plads, afledes af sine eiendommelige Principer og forbindes indbyrdes i fast Sammenhæng, ligesom alle de enkelte Dele maae begrundes ved særegne uigjendrivelige Beviser. Denne grundige og frugtbare Kundskab om det, som er Gjenstand

for vor Tro, og det dermed, saavidt muligt, givne klarere Indblik i selve Troens Hømmeligheder bør saa meget mindre oversees og undervurderes, som den h. Augustinus og de øvrige hh. Fædre baade have anpriist den og søgt at fyldestgjøre denne Videnskabens Fordring, og som ogsaa det Vaticanske Concilium¹⁾ har tillagt den stor Betydning. Men en saadan Kundskab og dybere Indsigt ville tilvisse de fuldkomnest og sikrest opnaae, som med Reenhed i Sæder og Iver for Troen forene en ved de philosophiske Videnskaber uddannet Tænkning, hvilket ligeledes fremhæves af Vaticanerconciliet, naar det lærer, at denne Indsigt i de hellige Dogmer maa øses *deels af den ligeartede Beskaffenhed af de Ting, som Fornuften med sine naturlige Kræfter formaaer at erkjende, deels af selve de guddommelige Mysteriers indbyrdes Sammenhæng og deres Forhold til Menneskets høieste og sidste Bestemmelse.*²⁾

Endelig tilkommer det de philosophiske Videnskaber, samvittighedsfuldt at forsvare de af Gud aabenbarede Sandheder og imødegaae alle Angreb paa dem; og det er en stor Ære for Philosophien, saaledes at være Troens Værge og Religionens faste Borg. *Vel er, siger Clemens af Alexandrien, vor Frelzers Lære, som Guds Kraft og Viisdom, i sig selv fuldkommen og trænger ikke til Nogens Hjælp. Thi den græske Philosophi forøger ikke Sandhedens Magt; men, fordi den afkræfter Sophisternes Beviisførelser og tilbageviser alle underfundige Forvanskninger af Sandheden, er den med Rette bleven kaldet Guds Vindbjergs beskyttende Gjerde og skjærmende Vold.*³⁾ Ja tilvisse, ligesom den katholske Troes Fjender, saa ofte de ruste sig til Kamp imod den, hente Størstedelen af deres Vaaben fra Philosophien, saaledes er det atter Philosophien, der yder de guddomme-

¹⁾ Const. cit. C. 4.

²⁾ smst.

³⁾ Strom. L. I. c. 20.

lige Videnskabers Ordførere rigelige Midler til Forsvar for de aabenbarede Troessætninger. Og det er ingen ringe Triumf for den christelige Tro, at de Vaaben, som ved den menneskelige Fornufts Kunstgreb smedes imod den, ved selve denne Fornufts rette Brug med Eftertryk og Held kunne tilbagevises. I sit Brev til Magnus bemærker den h. Hieronymus, at selv Folkenes Apostel har be-tjent sig af denne Stridsmaade, naar han siger: *Den christelige Hærskares Anfører, den uovervundne Taler Paulus benytter som Talsmand for Christi Sag med Held en tilfældig funden Indskrivt,¹⁾ som Beviis for den christelige Tro; han havde nemlig af den sande David lært den Kunst, at fravriste Fjendens Hænder Sværdet og afhugge den overmodige Goliaths Hoved med hans eget Sværd.²⁾* Og Kirken selv ikke blot raader, men byder endog de christelige Lærere at tage Philosophien til Hjælp. Thi det V. lateranske Concilium gjør det til Pligt for alle Lærere i Philosophien, at de — overensstemmende med Conciliets Erklæring, *at enhver Paastand, der er i Strid med den overnaturlig oplyste Troes Sandhed, er absolut falsk, fordi den ene Sandhed ikke kan modsige den anden³⁾* — med al Flid skulle indøve Gjendrivelser af uredelige Beviisførelser; efterdi, som den h. Augustinus vidner, *enhver Grund, der kan forebringes mod de guddommelige Skrivters Autoritet, hvor skarpsindig den end kan synes, blot skuffer ved et Skin af Sandhed; thi virkelig sand kan den aldrig være.⁴⁾*

Men for at Philosophien kan blive istand til at frembringe de værdifulde Frugter, som Vi have omtalt, er det aldeles nødvendigt, at den aldrig fjerner sig fra den Vei, som Oldtidens ærværdige Fædre have banet, og som det Vaticanske Concil høitideligt har autoriseret. Efter-

1) Act. Apost. 17, 23.

2) Epist. ad Magnum.

3) Bulla: *Apostolici regiminis*.

4) Epist. 143 (al. 7) ad Marcellin. n. 7.

som det nemlig er en afgjort Sag, at en stor Deel af de i den overnaturlige Tingenes Orden grundede Sandheder maa antages, uagtet de ere høit ophøiede over enhver skabt Aands Erkjendelse, saa maa den menneskelige Fornuft, i Bevidsthed om sin egen Svaghed, ikke indbilde sig at kunne magte hvad der ligger over dens Evner, idet den enten nægter hine Sandheder, eller maaler dem efter sin egen Kraft, eller forklarer sig dem efter eget Godtbefindende; den skal meget mere antage dem i en ubetinget og ydmyg Tro og ansee det for sin største Ære, ligeoverfor de himmelske Lærdomme at indtage en tro og lydlig Tjenerindes Plads, hvem Gud værdiger den Ære at tjene i deres Helligdomme og ved Guds Naade til en vis Grad at fatte dem. Men, hvor der er Tale om saadanne Dele af den christelige Lære, som den menneskelige Forstand med sine naturlige Kræfter kan fatte, der er det i sin Orden, at Philosophien betjener sig af sin egen Methode, af sine egne Principer og Beviser, dog ikke saaledes, at den faaer Udseende af at ville unddrage sig den guddommelige Autoritet. Tvertimod — naar det staaer fast, at det, som Aabenbaringen kundgjør, er sikker Sandhed, og at det, som strider mod Troen, ligeledes er i Strid med den sunde Fornuft, saa maa den katholske Philosoph vide, at han ikke mindre vilde krænke Fornuftens end Troens Rettigheder, dersom han vilde godkjende nogen Følgeslutning, som han maa erkjende for stridende mod den aabenbarede Lære.

Vi vide vel, at der gives dem, som vurdere den menneskelige Naturs Evner saa høit, at de paastaae, at Menneskets Aand, ved at underkaste sig den guddommelige Autoritet, gaaer tabt af sin medfødte Værdighed, og at han da, bøiet under et Slags Slaveaag, forsinkes og hindres i sit Fremskridt mod Sandhedens og Fuldkommenhedens Høider. Men dette er en stor Vildfarelse og Usandhed, som tilsidst bringer Menneskene saavidt i Daarskab og Utaknemmelighed mod Gud, at de fornægte al høiere Sandhed, og frivilligt forkaste Troens Velgjerning,

som er Kilden til alle de Goder, der ere Grundlaget for det borgerlige Samfunds Bestaaen. Den menneskelige Aand er nemlig, paa Grund af de snevre Grændser for dens Evner og Kræfter, udsat for mange Vildfarelser, og vil stedse forblive i Uvidenhed om mange Ting. Den christelige Tro derimod er, fordi den støtter sig til Guds Autoritet, den tilforladeligste Lærer om Sandheden; den som følger den, vil hverken lade sig hilde i Vildfarelsernes Snarer eller omdrives af uvisse Meningers Strømninger. Derfor ville de altid vise sig at være de bedste Philosopher, som forene Philosophiens Studium med Troens Lydighed; thi de guddommelige Sandheders Lys kommer Forstanden til Hjælp, og det er saa langt fra, at den, som villig modtager det, taber noget af sin menneskelige Værdighed, at det tværtimod forhøier hans naturlige Adel, Skarpsindighed og Tænkraft. De Philosopher, som lægge deres Skarpsindighed for Dagen ved Gjendrivelsen af Meninger, der stride mod Troen, og ved at bevise dem, som stemme overeens med den, gjøre derfor en værdig og i høi Grad gavnlig Brug af Fornuften; thi med Hensyn til de første blotte de Vildfarelsernes Aarsager og paavise det Mangelfulde i de Beviser, hvortil de støtte sig; i Henseende til de sidste betjene de sig af de Fornuftgrunde, som give dem en solid Begrundelse og ere overbevisende for ethvert tænkende Menneske. Det er indlysende, at denne Bestræbelse og denne Øvelse maa tjene til at forøge Aandens Hjælpekilder og udvikle dens Evner, og at derfor den, som maatte nægte dette, vilde gjøre sig skyldig i den absurde Paastand, at Evnen til at skjelne imellem Falskt og Sandt ikke bidrager til at fremme Forstandens Udvikling. Med Rette fremhæver derfor det Vaticanske Concil de store Velgjerninger, hvorved Troen beriger Fornuften, i følgende Ord: *Troen befrier Fornuften fra Vildfarelser og væbner den imod dem, idet den tillige beriger den med en mangesidig Erkjendelse.*¹⁾

¹⁾ Const. dogm. de Fid. Cath. c. 4.

Intet forstandigt Meuneske vil derfor beskylde Troen for at stille sig i et fjendtligt Forhold til Fornuften og de naturlige Sandheder; han vil meget mere føle sig tilskyndet til at takke Gud og til at glæde sig inderligt over, at blandt saa mange Aarsager til Uvidenhed, og trods Vildfarelens mægtige Strømninger har Troens himmelske Lys opklaret hans Aand og viser ham, frigjort fra al Frygt for atter at forville sig, som en venlig Stjerne Veien til Sandhadens Havn.

Naar I da, ærværdige Brødre, see tilbage paa Philosophiens Historie, ville I deri finde en Bekræftelse paa Alt, hvad Vi ovenfor have sagt. Der er jo nemlig ingen Tvivl om, at selv de iblandt Oldtidens Philosopher, som gjaldt for de viseste, men manglede Troens Velgjerning, i mange Henseender have befundet sig i store Vildfarelser. I vide, hvorledes de ved Siden af visse Sandheder opstillede mange falske og urimelige, usikre og tvivlsomme Meninger om Guddommens Natur, om alle Tings Oprindelse, om Verdens Styrelse, om Guds Forudvidenhed, om det Ondes Oprindelse og Væsen, om Menneskets sidste Endemaal og den evige Salighed, om Dyder og Laster og andre Lærdomme, hvis rette og sikre Erkjendelse er Menneskeheden af den høieste Vigtighed.

I Mødsætning hertil erkjendte Kirkens Fædre og Lærere tilfulde, at efter det guddommelige Forsyns Raadslutning er Christus, som er *Guds Kraft og Guds Viisdom*,¹⁾ og *i hvem alle Videns og Viisdoms Skatte ere skjulte*,²⁾ ogsaa den menneskelige Videnskabs Fornyer og Gjenopretter; og, for at bevise dette, efterforskede de de gamle Philosophers Skrivter, sammenlignede deres Meninger med de aabenbarede Lærdomme, og tilegnede sig efter et forstandigt Udvalg dem af deres Lærdomme, i hvilke Udtrykkets Nøiagtighed svarede til Tankens Sandhed, og enten berigtigede eller forkastede alt det Øvrige. Thi

¹⁾ 1. Cor. 1, 24.

²⁾ Colloss. 2, 3.

ligesom Gud i sit Forsyn opvakte heltemodige Martyrer, som agtede deres Liv for Intet, til Kirkens Forsvar mod Tyrannernes Grusomhed, saaledes udrustede han vise og høitbegavede Mænd med Mod og Dygtighed til ogsaa med den menneskelige Fornufts Kræfter at forsvare de aabenbarede Sandheders Skat mod falske Philosopher og Hæretikere. Lige fra Kirkens første Tider har jo den katholske Lære mødt den allerfjendtligste Modstand hos dem iblandt disse falske Viismænd, som, spottende over de christelige Dogmer og Institutioner, paastode, at der var flere Guder, at Verdens Grundstoffer ikke havde nogen Begyndelse og Aarsag, at Tingenes Gang ledes af en blind Magt og ubøielig Nødvendighed og ikke ordnes efter et guddommeligt Forsyns Raadslutning. Mod disse en afsindig Viisdoms Ordførere optraadte allerede tidligt de indsigtfulde og dybsindige Mænd, som vi kalde *Apologeter*, hvilke under Henviisning til Troens Fordringer tillige hentede deres Beviser fra den menneskelige Viisdom, og saaledes godtgjorde, at der kun er een Gud, der skal æres som alle Fuldkommenheders Fylde, at alle Ting ved hans almægtige Kraft ere frembragte af Intet, at de bestaae ved hans Viisdom, og at enhver især af dem ledes og bevæges overensstemmende med sit eget eiendommelige Formaal.

Den første Plads iblandt disse indtager Martyren den h. *Justinus*, der, efterat han forskende og prøvende havde gennemvandret Grækernes berømteste Akademier og overbevist sig om, at man, som han selv siger, fuldstændigt ene kunde øse Sandheden af de aabenbarede Lærdomme, kastede sig med sin Sjæls hele Fyrighed over disse, tog dem i Beskyttelse mod alle Bagvaskelser, forsvarede dem skarpsindigt og med Veltalenhed for de romerske Kaisere og viste, at ikke faa Udsagn af græske Philosopher stemmede overens med dem. Det Samme gjorde i hine Dage med stor Dygtighed ogsaa *Quadratus*, *Aristides*, *Hermias* og *Athenagoras*. Og ikke mindre Berømmelse erhvervede sig i denne Henseende den uovervindelige

Martyr, Biskoppen af Lyon, *Irenæus*, som under sine utrættelige Bestræbelser for at gjendrive de af Gnostikerne over hele det romerske Rige udbredte, fra Østerlandene stammende Vildfarelser, efter Hieronymus' Vidnesbyrd *efterviste de enkelte Hæresiens Oprindelse samt de filosofiske Kilder, af hvilke de vare fremgaaede.*¹⁾ Almindelig bekjendte ere ligeledes *Clemens af Alexandriens* Afhandlinger, hvilke den samme Hieronymus omtaler med de ærefulde Ord: *Hvad kan der nævnes i dem, som ikke maa kaldes lærdt? Ja, hvad er der, som ikke er øst af Philosophiens inderste Dyb?*²⁾ Denne Mand har i en utrolig Mangfoldighed leveret Bidrag af stor Værdi til Begrundelse af Philosophiens Historie, til den rette Udøvelse af den dialectiske Kunst og til at bringe Fornuft og Tænkning i Overensstemmelse med Troen. Efter hans Exempel har den Alexandrinske Skoles store Lærer, *Origenes*, som var velbevandret baade i Grækernes og Østerlændernes Videnskab, med stor Flid udarbejdet flere Værker af betydeligt Omfang, som i høi Grad egne sig til at forklare de hellige Skrivter og belyse de christelige Dogmer, og som, ihvorvel de, idetmindste i den Skikkelse, kvori vi nu have dem, ikke ere ganske frie for Vildfarelser, dog indeholde en stor Fylde af Sætninger, der bidrage til at forøge saavel Antallet som Fastheden af de naturlige Sandheder. Mod Hæretikerne kæmper endvidere *Tertullianus*, støttende sig paa de hellige Skrivters Autoritet; mod Philosopherne derimod bruger han andre Vaaben, nemlig Philosophiens; og han gjendriver disse saa skarpsindigt og med saa stor Lærdom, at han tillidsfuld udtaler Forvisningen om sin Overlegenhed i de Ord: *I kunne ikke maale eder med os enten i Viden eller i videnskabelig Fremgangsmaade.*³⁾

Ogsaa *Arnobius* i hans bekjendte Skrivt mod Hed-

¹⁾ Epist. ad Magnum.

²⁾ Loc. cit.

³⁾ Apolog. § 46.

ningerne, og *Lactantius*, især i hans Underviisninger om de guddommelige Ting, have med lignende Veltalenhed og Kraft ivrigt bestræbt sig for at indprænte Menneskene den katholske Viisdoms Lærdomme, ikke for at hjælpe Akademikerne *) med at ødelægge Philosophien,¹⁾ men for at gjendrive disse, deels med deres egne Vaaben, deels med dem, som Philosophernes indbyrdes Stridigheder tilbød dem.²⁾ Men hvad den store *Athanasius* og de christelige Taleres Fyrste, den hellige *Chrysostomus* have skrevet om den menneskelige Sjæl, om de guddommelige Egenskaber og andre høist vigtige Spørgsmaal, det ere Alle enige om at ansee for saa fortrinligt, at der, efter den Fylde af Skarpsindighed, som her er lagt for Dagen synes næsten ikke at være Mere at sige derom. Men for ikke at blive for vidtløftig i Opregningen af Enkeltheder, skulle vi endnu blot forøge Antallet af de Mænd, som her ere omtalte, med den store *Basilus* og begge *Gregorerne*, hvilke, efterat de, fuldstændigt udrustede med Philosophiens hele Tilbehør, havde forladt Athen, dengang den samlede menneskelige Culturs Arnested, anvendte den omfattende Lærdom, som Enhver af

*) Med dette Fælledsnavn betegnes i Kirkesfædrenes Skrifter de Philosopher, som især i det 3die og 4de Aarhundrede bekæmpede Christendommen. *Akademikere* kaldtes oprindeligt de Philosopher, der samlede sig om Sokrates' berømte Discipel *Plato* (død A. 548 f. Chr.) i det berømte *Akademi* tæt udenfor Athen. Medens *Platos* oprindelige Philosophi medrette er bleven kaldt en hedensk Propheti om Christendommen, forvandskedes den i de første christelige Aarhundreder ved de senere hedenske Philosophers Bestræbelser for, ved en Sammenblanding af græsk Philosophi og Mythologi med østerlandske Myther at tilveiebringe en almindelig hedensk Folkereligion som Modsætning til Christendommen. Med de her omtalte Akademikere menes altsaa det 3die og 4de Aarhundredes saakaldte *Nyplatonikere*, der virkelig kunne siges selv at have godtgjort deres Philosophies Forfængelighed. U.' A.

¹⁾ Inst. VII. c. 7.

²⁾ De opif. Dei. c. 21.

dem ved ivrigt Studium havde erhvervet sig, til at gjen-drive Hæretikerne og belære de Christne. Men dog er der En, som maa siges at bære Prisen fremfor nogen af de Øvrige, nemlig *Augustinus*, som, udmærket ved sin mægtige Aand og i rig Fylde smykket saavel med hellig og profan Videnskab, med stor Kraft og med en Lær-dom, der svarede til hans fyrige Tro, bekæmpede alle sin Tids Vildfarelser. Hvilket philosophisk Spørgsmaal har han ladet henstaae uberørt? Ja hvilket kan der nævnes, som han ikke paa det grundigste har gennemforsket, hvad enten han snart oplod Troens dybeste Hemmeligheder for de Troende, snart forsvarede dem mod Modstandernes afsindige Angreb; eller han, efter at have tilintetgjort Akademikernes og Manichæernes fabelagtige Tankefostre, befæstede Grundlagene for den menneskelige Videnskab; eller han fordybede sig i Forskninger om det Ondes Væsen og Oprindelse, om Aarsagerne til alle de Plager og Ulykker, der hjemsøge Menneskene? Hvor dybsindigt er ikke Alt, hvad han har skrevet om Englene, om Sjælen, om den menneskelige Aand, om Villien og Friheden. om Religionen og det salige Liv, om Tiden og Evigheden, og selv om de foranderlige Legemers Natur? Efter ham har i Orienten *Johannes fra Damaskus* efter Basilius' og Gregor af Nazianz' Exempel, og i Vesterlandet *Boetius* og *Anselmus*, der begge toge Augustinus til Mønster, bidraget Meget til at forøge Philosophiens fra Fortiden nedarvede Skatte.

(Sluttes.)

Messe og Offer.

(Sluttet.)

Den katholske Kirke er *hellig*, ei blot i sin Lære, men ogsaa i *ikke faa af sine Medlemmer*. Den har til alle Tider havt og har endnu den Dag idag høihjertede Sønner, der ere døde for Verdens Tillokkelser og give Afkald paa Alt, for at kunne prædike Evangeliet for de hedenske Folkefærd. som endnu sidde i Dødens Skygge. Andre Confessioner have prøvet det Samme. Den upartiske Historie har iagttaget begge Parters Færd og Virksomhed; den har paa en retfærdig Vægtskaal afveiet de katholske Missionærers Gjerning mod de Andres; og de Sidste bleve befundne lettere¹⁾. Veed Du, kjære Læser, hvad der giver den katholske Missionær Mod og Kraft til ei blot at forlade Alt, Forældre og Sødskende, Hjem og Fædreland, Europas Vaner og Civilisation, men ogsaa at vælge et Liv rigt paa allehaande Savn, Møisommeligheder, Arbeider, Lidelser og Farer? Det er den uvurderlige Skat, som han allevegne og altid bærer hos sig i sin præstelige Værdighed og Fuldmagt. Han reiser et Alter hver Dag paa sine møisommelige Vandringer gennem Africas Sandørken eller Americas Urskov. Han seer hver Dag Gudslammet offre sig paany for Verdens Frelse og for ham. Hvad Under, at han høimodig lægger sig selv, sin Ro, Kraft, Helbred, Liv med paa Alteret?

Den katholske Kirke opdrager og begeistrer til alle Tider *jomfruelige Sjæle* og lærer dem at ombytte Livets Glæder og Overflødighed med et eensomt Kloster, de Fattiges Hytter og Hospitalernes Sygekamre. Verden

¹⁾ Et rigeligt og autentisk Beviismateriale for denne Paastand findes i „De christelige Missioner, deres Agenter, Methode og Resultater af T. W. M. Marchall“ med det betegnende Motto: E fructibue eorum cognoscetis eos.

selv, den vantro Verden, som beleer den christne Tro som en Mythe og anseer den christelige Moral for et forlængst overvundet Standpunkt, selv denne vantro og let-sindige Verden maa agte, paaskjønne og beundre deres Selvfornægtelse, Selvopoffrelse og Høisindethed. Andre Confessioner følte ogsaa Trang til en slig Sygepleie af Kjærlighed. De skabte lignende Former og søgte at indblæse dem Aand og Liv. Men hvad Katholicismen opnaaer, have de aldrig og ingensteds hidtil opnaaet; de have ei engang prøvet paa at begeistre høimodige Jomfruer til *wigjenkaldeligt* og for stedse at hellige sig til Kjærlighedsøvelser i livsvarig *Armod, Kydskhed og Lydighed*, og til, om det saa maatte være, at sætte Livet til for at afhjælpe fremmed Nød af Kjærlighed til Jesus, de jomfruelige Sjæles Brudgom. Er det ikke en Gaade, at svage Jomfruer blive til Kjærlighedens Heltinder? Hvori finder Gaaden sin Løsning? Deri, at den barmhjertige Søster hver Dag hører Messen. Efter at have gjennemvaaget Natten ved Sygeleiet knæler hun for Herrens Alter og gaaer tidt til Herrens Bord for der at nyde de Stærkes Brød.

Den katholske Kirke — og ingen anden — har *Martyrer, Blodvidner*. Den er f. Ex. Moder til den hellige Laurentius, hvis ungdommelige Lemmer i Ordets egenlige Betydning bleve stegte paa en glødende Rist. Han havde været Pave Sixtus' Diakon (Altertjener af høieste Rang). Da han saa Paven føres til Retterstedet, klagede han: „Hellige Fader! hvi kan Du være saa grusom at forlade os, at gaae alene bort fra os og gaae Døden imøde uden mig, Du, Præsten, uden Din Tjener? Hvori har jeg da fornærmet Dig? hvori har jeg viist mig Dig og Altertjenesten uværdig?“ Den ærværdige Olding vilde trøste sin unge Ven og beroligede ham med de Ord: „Jeg forlader Dig paa ingen Maade; jeg gaaer ikke bort fra Dig; tvertimod, vi Oldinge have kun en lettere Kamp at kæmpe; Dig, en ungdommelig Stridsmand, venter en haardere Prøve; om tre Dage skal Du følge mig!“

Og Diakonen fulgte virkelig Biskoppen. Hvad gav ham da Kraft til paa Risten at tale de Ord: „Assatum est jam; versa et manduca — Stegen er tillavet; vend den og spiiis“ —? Han selv har røbet os Hemmeligheden. Han begrundede sin Klage og Bøn med: „Du har jo aldrig frembaaret Offeret ved Herrens Alter uden mig som Altertjener.“ Det var Kilden til Laurentius' Heltemod. Christi Blod, som han saae flyde paa Alteret, Christi Legeme, som han saa ofte havde nydt i den h. Communion, det gav ham Styrke til at trodse Marter, Pinsler og Død!

Den katholske Kirke tæller mange Medlemmer, som have opnaaet den *væsenlige* Hellighed, det vil sige, der føre et *gudfrygtigt* Liv, leve lang Tid uden at begaae nogen svær Synd, opfylde deres daglige Pligter i Hjertets Enfoldighed for Guds og Himlens Skyld, og bære deres Kors efter deres korsbærende Frelasers Exempel i Taalmod og Kjærlighed. Kjender Du Saadanne, opmærksomme Læser, saa giv engang Agt, om de ikke sees tidt bivaane Messen, ja om muligt hver Dag, skulde det end koste dem et lille Offer af Søvn og Magelighed. Jeg vilde nok vædde hundrede mod en, at jeg ikke tager fejl.

Kjære Læser, ogsaa Du vil jo *ganske* være det, som Herrens Naade har gjort Dig til, og saa Du er besluttet paa, med denne Naade indtil dit Endeligt at forblive en *god* Christen, en *sand* Katholik. Velan, et Hovedhjælpemiddel dertil kjender Du; forsøm det ei; anvend det, *saa ofte dine Forhold tillade Dig at anvende det*; bivaan, om muligt *daglig*, den h. Messe!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Nufortiden drøftes her Forhandlingerne angaaende Salighedserklæringen af 46 katholske Missionærer, som bleve udsendte af det store Moderhuus for Hedningemissionerne (les missions étrangères) og lede Martyrdøden i fremmede Lande, navnlig i China. Enhver Stand er repræsenteret i dette Tal. Blandt de 46 Martyrer befinde sig saaledes 4 Biskopper, 9 europæiske Præster, 19 indfødte Præster fra selve Missionslandene, en Soldat, en Læge, flere Katecheter, en Enke o. s. v. I Sandhed, et stort og herligt Skuespil, at vor h. katholske Kirke ogsaa i vore Dage endnu opfostrer Blodvidner for Troens hellige Sag!

Paris. Frankrig beherskes for Tiden af to hinanden modsatte Strømninger. Vantroens Strømning arbejder med al Magt paa at trænge Præsterne bort fra det offentlige Liv og sætte Lægfolk, som ere Religionens Fjender, i deres Sted. Den anden Strømning derimod forkynder med stedse høiere og mægtigere Røst, at Troen paa Gud og Christus bør danne Grundlaget for det offentlige Liv, dersom Staten fremdeles skal bestaae. Et kraftigt Vidnesbyrd for denne Tro blev i Slutningen af August Maaned givet paa Bjerget la Salette (Dioces Grenoble). De Taler, som holdtes i Anledning af den store Fest, ere ligesaa betydningsfulde som opbyggelige. Msgr. Fana, Biskop af Grenoble, talte vægtige Ord om Marias store Betydning for vor Tid. Msgr. Mermillod, Biskop af Hebron, apostolisk Generalvicar for Genf, sagde, at denne Festlighed paa Bjerget la Salette var den femte store Livsyttring af den katholske Tro, i hvilken han personlig havde taget Deel, og at alle disse Fremtoninger havde det samme guddommelige Formaal, nemlig Befæstelsen af Christi Rige i Menneskeheden. For at dette Rige kunde befæstes, vare Vidundere nødvendige, og Gud virkede endnu saadanne. Hs. Høiærv. Biskop Cotton af Valence sagde ved Slutningen af sin Tale: „Naar vi (Franskmænd) først have helliget os selv ved Anger og Bod, naar vi i vore Sjæle have optaget den guddommelige, kjærlige Frelser, hvis Retfærdighed og Vrede vi have udfordret, da vil han tale Kjærlighedens og Barmhertighedens milde Ord til os.“

London. Den engelske Cardinal-Ærkebiskop Manning forstaaer mesterligt at arrangere Folkefester i ka-

tholsk Aand, og derved at drage mangfoldige Mennesker bort fra det saa fordærlige Værtshuusbesøg. Ved Siden heraf have disse fredelige Demonstrationer ogsaa det smukke Formaal, altid mere og mere at føre Katholicismen ind i Nationens offentlige Liv, og at fremstille den for den protestantiske Befolkning som en mægtig Factor til at lindre den sociale Elendighed og Nød. Den 1ste Septb. tog Kirkefyrsten med Medlemmerne af den store „Maadeholdenheds-Forening af det h. Kors“ til Krystalpaladset i Sydenham, hvor der blev givet en Concert af 500 fattige Børn. Udflugten blev fra Londons forskjellige Dele foretaget med stor Festlighed, idet de enkelte Sideforeninger med Faner og klingende Spil begave sig til Banegaarden. Samtlige Medlemmers Antal beløb sig til 20,000, og det smukke Veir havde lokket Tusinder af Tilskuere til Sydenham, hvor de vilde glæde sig ved dette skønne Skuespil. Kl. 2 aabnedes det store Møde. I Midten af den tæt sammentrængte og med største Spænding lyttende Mængde stod Cardinalen frem og forklarede i nogle korte, kraftige Sætninger, hvad Maadeholdenhedsforeningerne havde til Hensigt. Disse Foreninger bestode ingenlunde af forhenværende Drukkenboldte, som efter et udsvævende Liv endelig havde besluttet at forbedre sig; de vare ingen Forbedringsanstalter for forkomne Subjecter. Tværtimod, de havde langt ædlere Hensigter. Den høie Taler roste desuden Dannelsen af Børnechor. Derpaa besteg Foreningernes Secretær, Mr. Campbell, Talerstolen og betonedede Modsætningen mellem før og nu. For 20 Aar siden vilde man have brændt Cardinalens Billede, dersom han havde forsøgt at afholde et saadant Møde. Paa Klokkeslettet 6 tog den af 500 fattige Børn fortrinligt udførte Concert sin Begyndelse. Ogsaa i de harmfrie Fornøielser tog Cardinalen Deel; han færdedes blandt de Forsamlede som en Fader blandt sine Børn.

Mariaforeningen.

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 5. October efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 28. September. 17. Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. I St. Ansgars Kirke udstilles det Allerseligste under den h. Messe Kl. 8, og det forbliver udstillet hele Dagen over. Kl. 3 og Kl. 5 recitere de Geistlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. I St. Knuds Kapel holdes Kl. 9 stille Messe uden Prædiken. — 29. M. Michael, Ærkeengel. 30. Ti. Hieronymus, Kirkelærer. 1. October. 0. Remigius; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 2. To. Leodegar, Biskop. 3. F. Thøger, Bekj., Apostel for Jylland; Kl. 8¼ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 4. L. Frants af Assisi, Bekj. og Ordensstift.

Søndagen d. 5. October. 18. Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest. Paa denne og følgende Søndag afholdes den 4. Kvar-talscollect af Peterspengen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldts-gade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 40. **Søndagen den 5te October.** **1879**

Indhold: Pave Leo XIII.' Encyclica. Kirkelige Efterretninger:
Nederlandene, Lourdes, London.

Pave Leo XIII' Encyclica

om Gjenindførelsen af den christelige Philosophi i de
høiere katholske Lærestalter i den h. Thomas af
Aquinos Aand.

(Sluttet.)

Senere have Middelalderens Lærere, de saakaldte
Skolastikere overtaget det storartede Arbeide, med Flid
at samle den frugtbare og rige Udsæd af hellig Lære,
som laae adspredt i de hh. Fædres omfangsrige Værker,
og, til bekvem Benyttelse for Efterverdenen, at bevare
det Samlede ligesom paa eet Sted.

Men den skolastiske Videnskabs Oprindelse, Væsen
og Fortrin kunne Vi ikke, Ærværdige Brødre, skildre
bedre end med Vor vise Forgænger Sixtus V.' Ord: „Det
„var visselig en naadig Tilskikkelse af Ham, som ene
„giver Videnskabs, Viisdoms og Forstands Aand, og som
„i Tidernes Løb, alt som han finder det fornødent, beri-
„ger sin Kirke med nye Naadegaver og udruster den med

„nye Hjælpemidler, at vise Mænd blandt vore Forfædre
 „opfandt den skolastiske Theologi, og at især de to her-
 „lige Lærere, den h. Thomas og den h. Bonaventura,
 „begge vidtberømte Mestere i denne Videnskab, . . . med
 „overordenlig Begavelse og Talent, og under vedholdende
 „Studium, stor Anstrængelse og Nattevaagen have dyrket og
 „uddannet denne Videnskab og efterladt den fortrinlig
 „ordnet og beriget med mange fortræffelige Forklaringer
 „og Udviklinger til de følgende Slægter. Og det fortro-
 „lige Bekjendtskab og den vedholdende Beskæftigelse
 „med denne saa heldbringende Videnskab, som østes af
 „det guddommelige Ords rige Kilder, saavel som af Pa-
 „vernes, de hh. Fædres og Conciliernes Lære, har utvivl-
 „somt altid ydet Kirken store Tjenester, deels til at for-
 „staae og fortolke de hh. Skrivter efter deres rette og
 „sande Mening, deels til med større Sikkerhed og Nytte
 „at studere og forklare de hh. Fædres Lære, saavel som
 „til at afsløre og gjendrive mange Vildfarelser og Hære-
 „sier. Men i disse sidste Dage, hvor de farlige Tider
 „atter ere komne, som Apostlen beskriver, da Spottere,
 „Hovmodige og Forførere gjøre Fremgang i det Onde,
 „fare selv vild og føre Andre i Vildfarelse,¹⁾ er denne
 „Videnskab af den største Vigtighed baade for Begrun-
 „delsen af den katholske Troes Dogmer og til Vrang-
 „lærens Gjendrivelse.“²⁾ Ihvorvel disse Ord kun synes at
 angaae den skolastiske Theologi, er det dog indlysende,
 at de ogsaa maae forstaaes som en Anbefaling af Philo-
 sophiens Studium. De herlige Egenskaber nemlig, der
 gjøre den skolastiske Theologi saa farlig for alle Sand-
 hedens Fjender. Vi mene især: „den faste og inderlige
 „Sammenhæng mellem Tingene og deres Aarsager, den
 „strenge Orden og Fordeling af Stoffet, der kan lignede
 „ved en til Kamp rustet Hær, de klare Definitioner og
 „Distinctioner, Bevisernes Styrke, de skarpsindige Under-

¹⁾ 2. Timoth. 3.

²⁾ Bulla: *Triumphantis*, an. 1588.

„søgelse, hvorved Lyset skilles fra Mørket, det Sande „fra det Falske, og Hæretikernes i en Mangfoldighed af „Skingrunde og falke Slutninger indklædte Løgne, blottes „og stilles tilskue i deres hele Nøgenhed.“¹⁾ — disse herlige og beundringsværdige Egenskaber skyldes udelukkende den rette Anvendelse af den Philosophi, som de skolastiske Lærere med saa stor Flid og velberaad Hu pleiede at benytte ogsaa ved theologiske Undersøgelser. Og, da det nu især er de skolastiske Theologer eiendommeligt at bringe den menneskelige og guddommelige Videnskab i den nøieste Forbindelse med hverandre, saa vilde tilvisse den Theologi, hvorved de udmærkede sig, aldrig have opnaaet saa stor Ære og Anerkjendelse i Menneskenes Omdømme, dersom de havde betjent sig af en mangelfuld og ufuldkommen eller overfladisk Philosophi.

Iblandt de skolastiske Lærere indtager *Thomas af Aquino* en saa fremragende Plads, at man tør kalde ham deres Fyrste, Mesteren blandt dem Alle; *fordi han*, som Cajetan bemærker, *holdt den gamle Tids hellige Lærere i saa stor Ære, derfor arvede han paa en vis Maade den Aand, der besjælede dem Alle.*²⁾ Deres Lærdomme har nemlig Thomas, som adspredte Lemmer af et Legeme, samlet og sammenføiet til en Heelhed, bragt dem i den beundringsværdigste Orden og forøget dem med saa betydelige Tilføielser, at han medrette fortjener at kaldes den katholske Kirkes meest udmærkede Værge og Pryd. Udrustet med en lærenem og skarpsindig Aand og med en let og tro Hukommelse, reen i Sæder, ene levende for Sandheden, beriget baade med guddommelig og menneskelig Videnskab, har han, Solen lig, vederkvæget Jorden ved sine Dyders Varme, og opfyldt den med sin Lærdoms Glands. Der kan ikke nævnes nogen Deel af Philosophien, som han ikke har bearbejdet med ligesaa stor Skarpsindighed som Grundighed: navnlig har han afhandlet Lovene for

¹⁾ Bulla cit.

²⁾ In 2^m 2^{ae}, q. 148, a. 4 in fin.

Tænkning og Beviisførelse, Læren om Gud og de ulegemlige Væsener, om Mennesket og de sandelige Ting, om de menneskelige Handlinger og deres Principer saa udtømmende, at man deri hverken savner den rige Mængde af Spørgsmaal, eller den passende Anordning af de enkelte Dele, eller den rette Methode for Fremstillingen, eller Fasthed i Principer og Kraft i Beviisførelsen, eller Klarhed og Bestemthed i Udtrykket, eller Lethed i Udviklingen af de vanskeligste og dunkleste Ting.

Hertil kommer endnu, at denne høitbegavede Lærer udleder de philosophiske Slutningsrækker af saadanne Grundforhold og Principer, som have det størst tænkelige Omfang og i deres Skjød ligesom gjemme Spirerne til utallige Sandheder, der først af senere Tiders Lærere i beleilig Tid skulde bringes for Dagen og bære rige Frugter. Da han ligeledes betjener sig af denne philosophiske Methode ved Gjendrivelsen af Vildfarelser, saa har han derved vundet den Fordeel, at han paa engang ikke blot har tilbageviist alle de tidligere Tiders Vildfarelser, men leveret uovervindelige Vaaben til Værge mod dem, som de følgende Tider i vexlende Skikkelser skulde frembringe. Idet han tillige, som det burde sig, drog en skarp Grændse mellem Fornuftens og Troens Omraade, og dog bragte begge i inderlig Forbindelse, har han baade værnet om begges Rettigheder og hævdet begges Værdighed, saaledes at den paa hans Vinger til Høidepunktet af menneskelig Kraft hævede Fornuft næppe kan tænkes at skulle tage en højere Flugt, saalidt som Troen nogen sinde vil kunne vente flere eller stærkere Hjælpemidler fra Fornuftens Side, end dem, den allerede har opnaaet ved Thomas.

Af disse Grunde have i de siden henrundne Tider de lærdeste Mænd, de fortrinligste Lærere i Theologien og Philosophien med en næsten utrolig Iver fordybet sig i den h. Thomas' udødelige Værker, og ikke alene benyttet hans englelige Viisdom til deres Uddannelse, men ganske ladet sig gennemtrænge af den. Næsten alle

Stiftere af og Lovgivere for religiøse Ordener have, som bekjendt, foreskrevet disses Medlemmer, at studere og samvittighedsfuldt holde sig til den h. Thomas' Lære, og foreholdt dem, at Ingen uden Skade vilde kunne, om end nok saa lidt, fjerne sig fra denne store Mands Fodspor. Uden at tale om Dominicanerordenen, som med en ganske særegen Forret tilgænger sig denne store Lærer, saa vidne de her omtalte Ordeners Regler om, at baade Benedictinerne, Carmeliterne, Augustinerne, Jesu Selskab og flere andre hellige Ordener ere indbefattede under denne Anordning.

Med stor Glæde skuer Vor Aand her tilbage paa hine navnkundige Academier og Høiskoler, som fordem blomstrede i Europa, til Skolerne i Paris, Salamanca, Alcalá, Douai, Toulouse, Löwen, Padua, Bologna, Neapel, Coimbra og mange andre. Det er bekjendt, at disse Akademiers Berømthed voxede med Aarene, og at de Erklæringer om vigtige Anliggender, som man udbad sig af dem, overalt stode i stor Anseelse. Og ikke mindre afgjort er det, at i disse Viisdommens herlige Boliger thronede Thomas som en Konge i sit Rige, og saavel Lærernes som Disciplenes Aander fandt med en vidunderlig Overensstemmelse Hvile i denne ene uovertræffelige Lærers Underviisning og Anseelse.

Fremdeles have ogsaa Vore Forgængere, de Romerske Paver, æret Thomas af Aquinos Viisdom ved i særdeles rosende Udtryk at give den et glimrende Vidnesbyrd. Clemens VI.¹⁾, Nicolaus V.,²⁾ Benedict XIII.³⁾ og Andre vidne, at hele Kirken bliver oplyst ved hans Lære; og den h. Pius V.⁴⁾ erklærer, at ved denne Lære blive Hæresierne beskæmmede, gjendrevne og henveirede, samt at den hele Verden fra Dag til Dag bliver mere og mere

¹⁾ Bulla *In ordine*.

²⁾ Breve ad FF. Ord. Prædic. 1451.

³⁾ Bulla *Pretiosus*.

⁴⁾ Bulla *Mirabilis*.

befriet fra fordærvelige Vildfarelser, ligesom Andre med Clemens XII.¹⁾ vidne, at der fra hans Skrivter er tilflydt Kirken den rigeste Vinding, og at han derfor fortjener at æres ligesaa høit som den gamle Kirkes største Lærere, som Gregorius, Ambrosius, Augustinus og Hieronymus, og atter Andre ikke have taget i Betænkning at opstille den h. Thomas som en Mester og et Forbillede, hvem alle Academier og Høiskoler med Sikkerhed kunde følge. I denne Henseende synes især de Ord mindeværdige, som den Salige Urban V. henvendte til Akademiet i Toulouse: *Vi ville og befale Eder ved Nærværende, at I skulle følge den h. Thomas' Lære som den sande og katholske, og af alle Kræfter søge at befordre dens Anseelse og Udbredelse.*²⁾ Urbans Exempel fulgte Innocents XII.³⁾ ligeoverfor Universitetet i Löwen, og Benedict XIV. i en Skrivelse til den h. Dionysius' Collegium i Granada. Men Vi slutte disse pavelige Udtalelser om Thomas af Aquino med et Vidnesbyrd af Innocents VI.⁴⁾, der ligesom sætter Kronen paa dem alle: *Hans (Thomas') Lære har Fortrin for alle Andres, ene med Undtagelse af de h. Skrivters, i Henseende til Udtrykkets Nøiagtighed, Ordningen af det Sagte og Sandheden af det Tænkte, saaledes at de, som holde sig til den, aldrig ville gribes i Afgivelse fra Sandhedens Vei, medens deres Modstandere stedse ville være mistænkte for at befinde sig i Vildfarelse.*⁵⁾

Ikke mindre have ogsaa de almindelige Concilier, paa hvilke man seer den over hele Jordkredsen adspredte Viisdom ligesom samlet i eet Brændpunkt, stedse holdt Thomas af Aquino høit i Ære. Paa Concilierne i Lyon, Vienne og Florenz, samt paa Vaticanerconciliet har Thomas, kunde man næsten sige, bivaanet og paa en Maade ledet Fædrenes Forhandlinger og Beslutninger, og

¹⁾ Bulla *Verbo Dei*.

²⁾ Const. 5. a dat. die 3. Aug. 1368 ad Cancelli. Univ. Tolos.

³⁾ Lit. in form. Brev. die 6. febr. 1694.

⁴⁾ Lit. in form. Brev. die 21. Aug. 1752.

⁵⁾ Sermo de S. Thoma.

med uovervindelig Magt og stort Held kæmpet mod Grækernes, Hæretikernes og Rationalisternes Vildfarelser. Men den største og for Thomas ganske enestaaende Ære, som han ikke deler med nogensomhelst anden katholsk Lærer, er den, at de Tridentinske Fædre havde Thomas Aquinos *Summa**) liggende opslaaet paa Alteret midt i deres Forsamlingsaal ved Siden af den h. Skrivt og Pavernes Decreter, som en af de Bøger, hvorfra de skulde hente Raad, Grunde og vigtige Afgjørelser.

Endelig syntes endnu den Palme at være forbeholdt denne overordentlige Mand, at han afnødte endog det katholske Navns Fjender Hyldinger, Lovtaler og Beundring. Det er nemlig bekjendt, at flere blandt de hæretiske Partiers Førere aabent tilstode, at, dersom Thomas Aquinos Lære ikke havde været til, eller var forsvundet fra Verden, vilde det have været dem let *at optage Kampen med alle* katholske Lærere, *beseire dem og tilintetgjøre Kirken.*¹⁾ Vistnok et forfængeligt Haab, men ikke et forfængeligt Vidnesbyrd.

Af disse Grunde, Ærværdige Brødre, maae Vi, saa ofte Vi see tilbage paa den Gedigenhed og Kraft og de herlige Fortrin, der udmærkede den philosophiske Methode, som vore Forfædre med saa stor Kjærlighed befordrede, høilig beklage, at den ikke overalt og stedse har indtaget denne ærefulde Stilling, og det saameget mere, som det var noksom bekjendt, at den skolastiske Philosophi ikke alene har en lang Fortids Hævd og de betydeligste Mænds gunstige Omdømme for sig, men, hvad der er det Afgjørende, hele Kirkens Billigelse. Den gamle Behandling af Troeslæren er mange Steder bleven afløst af en nyere Methode i Philosophien, som ikke har baaret de Frugter, som Kirken og selv det borgerlige Samfund havde havt Grund til at ønske. Det XVI. Aar-

*) Den h. Thomas' theologiske Hovedværk.

¹⁾ Beza. Bucer.

hundredes Nyhedssyge har havt den Virkning, at man nu behager sig i at philosophere uden nogetsomhelst Hensyn til Troen, idet man gjensidigt tager og giver hverandre Frihed til at behandle Alt, hvad der er Gjenstand for Tænkning, efter Lune og vilkaarligt Skjøn. Men dette maatte atter have til Følge, at de philosophiske Retninger og de tilsvarende Systemer mangfoldiggjordes mere end tilbørligt, og at der fremkom de forskjelligste og indbyrdes uforligelige Meninger endog om Ting, der have den største Vigtighed for den menneskelige Erkjendelse. Mangfoldigheden af Meninger førte da ofte til Betænkeligheder og Tvivl; og Enhver veed, hvor let den menneskelige Aand fra Tvivl skrider frem til Vildfarelse. Men denne Higen efter Alt, hvad der er nyt, synes, i Medfør af Menneskets naturlige Hang til Efterligning, paa mange Steder ogsaa at have fundet Indgang hos katholske Philosopher, der med Ringeagt for den gamle fra Fortiden nedarvede Viisdom, have — tilvisse ikke efter Viisdommens Indskydelser, og ikke uden Skade for Videnskaben — foretrukket at opføre nye Bygninger istedetfor at bringe det Gamle til Fuldkommenhed ved at forøge det med Nyt. Thi da denne mangeartede Skikkelse af Lærene støtter sig til de enkelte Læreres Anseelse og Skjøn, hviler den paa en foranderlig Grund, og kan derfor ikke give Philosophien den gamle Methodes Fasthed, Urokkelighed og Styrke, men maa nødvendig gjøre den løs og vaklende. Forsaavidt da en saadan Philosophi nu og da har maattet gjøre den Erfaring, at den ikke kan holde Stand mod fjendtlige Angreb, da burde den erkjende, at den selv bærer Skylden derfor.

Hermed misbillige Vi dog paa ingen Maade de lærde og indsigtfulde Mænds Bestræbelser, som benytte deres Lærdom og Fortrolighed med den nyere Tids mangfoldige Opfindelser og Opdagelser til Philosophiens videre Udvikling; thi Vi vide vel, at dette hører med til Videnskabens Fremskridt. Kun vogte man sig vel for at gjøre denne Bestræbelse og denne Lærdom til et Hovedanlig-

gende for den philosophiske Uddannelse. Og det Samme finder Anvendelse paa Theologien, der vistnok bør støttes og belyses med en mangesidig Erudition; men det er aldeles nødvendigt at behandle den med Skolastikernes strenge Alvor, for at den, ved at forene Aabenbaringens og Fornuftens Kræfter, kan vedblive at være *Troens vindtagelige Fæstning*.¹⁾

Med velberaad Hu have derfor ikke faa Venner af de philosophiske Videnskaber, som i den nyere Tid beskæftigede sig med Overveielser, der tilsigtede en gavnlig Fornyelse af det philosophiske Studium, søgt og søge endnu at tilbageføre Thomas af Aquinos herlige Lære og gjengive den dens fordums Anseelse; og Vi have til Vor store Glæde, Ærværdige Brødre, bemærket, at Flere af Eder i lignende Hensigt modigt have betraadt den samme Vei. Idet Vi udtale Vor særdeles Paaskjønnelse af deres Bestræbelser, formane Vi dem til Udholdenhed i Forfølgelsen af dette Formaal; men alle Andre og Enhver især iblandt Eder erindre Vi om, at Intet ligger Os mere paa Hjerte, end at I Alle i rigeligt Maal tilføre den studerende Ungdom de rene Viisdommens Strømme, der fremstudle af den uforlignelige Lærers friske og udtømmelige Væld.

Dog, der er endnu flere andre Omstændigheder, som have bidraget til, at dette Ønske er bleven saa levende hos Os. For det Første see vi jo i vor Tid den christelige Tro stadigt bekæmpet med en falsk Viisdoms trædske Kunstgreb. Men denne Kjendsgjerning opfordrer Os til Omsorg for, at alle unge Mænd, navnlig de, til hvilke Kirken sætter sit Haab, opfødes med en sund Læres nærende og kraftige Kost, for at de med tilbørlig Styrke og vel rustede tidligt kunne vænnes til, med Kjækhed og Viisdom at forsvare Religionens Sag, *altid*, som Apostlen formaner, *beredte til at fyldestgjøre Enhver, som kræver*

¹⁾ Sixtus V. Bull. cit.

Regnskab for det Haab, som er i os,¹⁾ og til at formane ved den sunde Lære og gjendrive dem som modsige den.²⁾ Dernæst hører man en stor Deel af de Mennesker, som i deres fra Troen bortvendte Sind have fattet Had til den katholske Kirkes Institutioner, sige, at de ene erkjende Fornuften for at være deres Læremester og Veileder. Men til at helbrede disse og føre dem tilbage til Forligelse med den katholske Tro, holde Vi, afseet fra Guds overnaturlige Bistand, Intet for bedre egnet, end Fædrenes og Skolastikernes grundige Læremaade. Thi disse paavise Troens urokkelige Grundlag, dens guddommelige Oprindelse og dens sikre Sandhed, anføre de Beviser, der godtgjøre denne, fremhæve de Velgjerninger, den har skjænket Menneskeslægten, og vise dens fuldkomne Overensstemmelse med Fornuften med en Klarhed og Kraft, der tilfulde formaaer at bøie selv de meest modstræbende og fjendtlige Gemytter.

Endvidere see vi Alle klart, i hvilken farefuld Tilstand baade Familien og det borgerlige Samfund befinder sig som Følge af den Smitte, som de forkeerte Meninger udbrede; men der vilde unægteligt overalt være langt større Ro og Tryghed, naar der paa Akademier og i Skoler meddeelttes en sundere og med det kirkelige Dogme mere overensstemmende Lære, saaledes som vi see den i Thomas Aquinos Værker. Thi hvad han lærer om Friheden i dennes sande Betydning — thi Frihed synes jo i vor Tid at være bleven eensbetydende med Ubundethed —, om enhver jordisk Myndigheds guddommelige Oprindelse, om Lovene og deres Kraft, om Fyrsternes faderlige og retmæssige Herredømme, om Lydighed mod alle høitstillede Magter, om alle Menneskers Forening i gjensidig Kjærlighed, — hvad han lærer om disse og andre lignende Ting, har en stor og uovervindelig Kraft til at tilbagevise de nye Retsprinciper, som maae erkjendes for

¹⁾ 1. Pet. III., 15.

²⁾ Tit. 1, 9.

farlige for en fredelig Udvikling af de offentlige Forhold og for det almindelige Velfærd. — Endelig bør alle menneskelige Videnskaber foregribe Haabet om Udvikling og Fremskridt, og de tør derfor love sig stor Nytte af den Gjenoplivelse af de filosofiske Videnskaber, som Vi have for Øie. Philosophien er nemlig den Alt ledende og ordnende Viisdom, som foreskriver alle Videnskaber og skjønne Kunster deres eiendommelige Grundsætninger og Methode, og af hvilken de, som af en fælleds Kilde, øse deres levendegjørende Aand. Saavel Kjendsgjerninger, som alle Tidens Erfaring bevise, at de skjønne Kunster og Videnskaber altid have blomstret i samme Forhold som Philosophien vidste at hævde sin Anseelse, og som dens Afgjørelser fandt almindelig Anerkjendelse; men at de bleve forsømte og næsten forglemte, hvor Philosophien var sunken i Anseelse og hildet i Vildfarelser og Daarskaber. Derfor ville ogsaa Naturvidenskaberne, der i vor Tid staae i saa stor Anseelse, og ved en Mængde herlige Opfindelser allevegne ere Gjenstand for almindelig Beundring, ikke blot intet Afbræk lide ved Gjenindførelsen af Fortidens Philosophi, men ville tvertimod høste stor Nytte deraf. Thi til et frugtbringende Studium og en videre Udvikling af disse Videnskaber er det ikke tilstrækkeligt at blive staaende ved Undersøgelse af Kjendsgjerninger og Betragtning af Naturen; men saasnart man har Sikkerhed for Kjendsgjerningerne, maa man stille sig paa et hoiere Trin og søge at vinde en grundig Erkjendelse af de legemlige Tings Natur og efterspore de Love, som de følge, og de Principer, hvori deres indbyrdes Forhold, saavel Eenheden i Mangfoldigheden, som det gjensidige Slægtskab i Forskjælligheden, har sin Grund. Den skolastiske Philosophies Betydning for saadanne Undersøgelser vil blive indlysende for Enhver, som er istand til at vurdere den Klarhed, den vil udbrede over dem og den Kraft, hvormed den, foredraget paa den rette Maade, vil befordre deres Udvikling.

Vi bør i denne Forbindelse heller ikke lade den store Uret-

færdighed uomtalt, hvormed man anklager denne Philosophi for at lægge Hindringer iveien for Naturvidenskabens Fremskridt og Tilvæxt. Naar nemlig Skolastikerne, der herom deelte de h. Fædres Anskuelse, stadigt i Anthropologien lære, at den menneskelige Indsigt kun fra de sandselige Ting kan hæve sig til Erkjendelse af de ulegemlige og immaterielle, saa have de jo dermed udtalt, at Intet er af større Vigtighed for en Philosoph, end flittigt at udforske Naturens Hemmeligheder, og længe og ivrigt at beskæftige sig med Physikens Studium. Og dette have de i Gjærningen bekræftet; thi den h. Thomas, den salige Albertus den Store og andre fremragende Skolastikere have ikke i den Forstand hengivet sig til philosophisk Betragtning, at Kundskaben om de naturlige Ting var dem ligegyldig; man har tvertimod paa dette Omraade et ikke ringe Antal tilbage af deres Udsagn og Theorier, som senere Tidens Lærere have billiget og erkjendt at være overensstemmende med Sandheden. Tillige have flere af vor Tids udmærkede Lærere i de physiske Videnskaber aabent og uforbeholdent tilstaaet, at der ikke er nogen væsenlig Uoverensstemmelse mellem visse almindeligt anerkjendte Resultater af den nyere Naturvidenskab og Skolastikens philosophiske Principer.

Idet Vi altsaa erklære, at Alt, hvad der i Tale og Tanke bærer Præg af sand Viisdom, saavelsom enhver baade af Fortidens og Nutidens nyttige Opfindelser bør modtages med taknemmelig Anerkjendelse, formane Vi indstændigt Eder Alle, Ærværdige Brødre! at I til Beskyttelse og Prydelse for den katholske Tro, til Gavn for hele Samfundet og til Bedste for alle Videnskaber gjenoplive den h. Thomas' gyldne Viisdom og udbrede den i saa stort et Omfang som muligt. Vi sige: den h. Thomas' Viisdom; thi, naar de skolastiske Lærere ofte enten have været altfor spidsfindige i deres Undersøgelser, eller for dristige i deres Paastande; naar deres Meninger ikke lade sig forlige med senere Tidens nøiagtigere Forskninger,

eller af nogensomhelst anden Grund ikke ere antagelige, da kunde det aldrig komme Os i Tanker at opstille dem som Mønstre for vor Tid. Derimod skulle de af Eder omhyggeligt udvalgte Lærere arbeide paa at indprænte Thomas Aquinos Lære i deres Disciples Aand og godtgjøre dens Grundighed og øvrige Fortrin, ligesom de af Eder deels allerede nu grundlagte Akademier, deels alle fremtidige skulle belyse og haandhæve den og anvende den til Gjendrivelse af herskende Vildfarelser. Men for at her ikke det Falske skal tages for det Sande, det Forvanskede for det Ægte, saa bærer Omsorg for, at den h. Thomas' Viisdom bliver øst af selve dens Kilder, eller i det mindste af Bække, som efter lærde Mænds eenstemmige Vidnesbyrd ere afledede af selve Kilden, og derfor flyde uberørte af fremmede og urene Elementer, hvorimod I ville sørge for at holde de ungdommelige Gemytter fjernede fra enhver Berøring med dem, som udgives for at have deres Udspring fra den ægte Kilde, men i Virkeligheden skylde andre og usunde Vande deres Tilblivelse.

Men Vi vide vel, Ærværdige Brødre, at alle vore Bestræbelser ville forblive frugtesløse, naar dette vort fælleds Forehavende ikke begunstiges med Hans Velsignelse, som det guddommelige Ord kalder *al Videns Gud*,¹⁾ ligesom det tillige erindrer os om, *at al god og al fuldkommen Gave er ovenfra og kommer ned fra Lysenes Fader*; ²⁾ og atter: *Behøver Nogen Viisdom, han bede Gud derom, som giver Alle rigeligt og uden Bebreidelser; og den skal gives ham*.³⁾

Lader os da ogsaa heri følge den store Lærers Exempel, som aldrig begyndte sine Studeringer og skriftlige Udarbeidelser, uden iforveien at have bedet til Gud, og som oprigtigt bekjendte, at han ikke havde erhvervet sig sine Kundskaber ved Studium og Arbeide, men snarere mod-

¹⁾ 1. Kong. 2, 3.

²⁾ Jac. 1, 17.

³⁾ Ibid. v. 5.

taget Alt af Gud. Lader os Alle ydmygt og eendrægtigt bønfalde Gud om, at Han vil udgyde Videns og Forstands Aand over Kirkens Sønner og give dem Sands for Erkjendelsen af den sande Viisdom. Og, for at opnaae rigere Frugter af den guddommelige Godhed, da beder den Saligste Jomfru Maria, som jo kaldes Viisdommens Sæde, om at indlægge sin virksomme Forbøn hos Gud. Tager fremdeles til Forbedere den h. Joseph, den saligste Jomfrues kydske Brudgom, saavelsom de to store Apostle Petrus og Paulus, der ved Sandhedens Magt have fornyet den med Vildfarelsernes Smuds besmittede og ved Synden fordærvede Jords Skikkelse, og opfyldt den med den himmelske Viisdoms Lys.

Vi slutte denne Vor Skrivelse, med i Fortrøstning til Guds Bistand og i Tillid til Eders biskoppelige Iver for Vort ganske Hjerte at meddele Eder Alle, Ærværdige Brødre, saavelsom hele Geistligheden og de Enhver af Eder betroede Menigheder den Apostoliske Velsignelse som et Underpant paa Guds Naade og Vor særlige Velvillie.

Givet i Rom ved Sct. Peter den 4de August 1879 i
Vor Pontificats andet Aar.

Leo, PP. XIII.

Kirkelige Efterretninger.

Nederlandene. Ogsaa Luxemburg skal nu snart have sin saakaldte Paragraf for Prædikestolen („Kanzel-paragraph“). Den luxemburgske Regering har nemlig ved Revisionen af Straffeloven optaget en Bestemmelse, ifølge hvilken enhver Geistlig vil blive straffet (med 8 Dages til 2 Maaneders Fængsel, og Pengebøder fra 20 til 200 Frcs.), som enten fra Prædikestolen eller ved Oplæsning af Hyrde-

breve o. l. dadler Regeringens Handlcmaade. Biskoppen af Luxemburg, Adames, har udstedt en meget energisk Protest mod denne nye Forholdsregel og erklæret, at han vilde skatte sig lykkelig ved at lide Uret for Sandhedens og Kirkens Sag. Paa denne Protest har Regeringspræsident Hr. van Blockhausen svaret med en Skrivelse, i hvilken han paastaaer Statens Ret til at træffe en slig Bestemmelse; og efter en Meddelelse i „Globe“ er den nye Straffelovparagraf allerede publiceret.

Lourdes. 7. Sept. Aldrig har Lourdes været besøgt af saa mange Pilgrimme og været Vidne til saa stor Begeistring for den katholske Tro som i dette Aar. 6000 Spaniere med deres Biskop i Spidsen ankom hertil forrige Onsdag. Tilstrømningen til Naadestedet varede fra Kl. 9 om Formiddagen til Midnat. Tre Biskopper og en Ærkebiskop ankom næsten samtidigt, og to af disse Kirkefyrster vare komne hid fra America. Antallet af de i Tirsdags fra alle Verdensdele til Lourdes sammenstrømmede Pilgrimme beløb sig til c. 12,000.

London. Uagtet i hele England den protestantisk-engelske Kirke er ene privilegeret Statsreligion, og uagtet de protestantiske Candidater i Theologien have de bedste Kald, Æresposter og Statsembeder ivente (den katholske Geistlighed i England fra Ærkebiskoppen til Capellanen har ingen Statsindtægt men lever af Katholikernes Almisser), saa bliver dog, efter hvad Bladene berette, deres Tal, som studere Theologi, altid ringere, medens Katholikerne i alle Stænder, ogsaa med Hensyn til de Theologien Studerende, voxe i Tal. Ja, de Tilfælde ere ikke sjeldne og blive altid hyppigere, at Høikirkens Præster give Afkald paa deres fordeelagtige Stillinger og Embeder for at vende tilbage til den katholske Kirke, til deres Forfædres Religion.

Rettelse i Nr. 39.

S. 614 L. 5 f. o. „saavel med“ — Læs: „baade med“.

Vi tillade os herved at udtale vor dybtfølte Tak til de Mange, som i de sidste Dage have tilkjendegivet deres Kjærlighed og Hengivenhed for vor forhenværende Forstanderinde, Søster Marie Stephanie. Især takke vi paa det Hjerteligste den Høiærværdigste Herr Prælat, de Høiærværdige H. H. Geistlige, d'H. H. Kirkeforstandere, Sangerchoret og hele den herværende Menigheds ærede Medlemmer for deres Medvirkning til at hædre den kjære Hedenganges Jordefærd. Mindet herom ville vi stedse bevare i taknemmelig Erindring.

Sct. Josephs Søstre.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 5. October efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 5. October. 18. Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest. Paa denne og følgende Søndag afholdes den sidste Kvartalscollect af Peterspengen. — 6. M. Bruno, Bekj. og Ordensstift. 7. Ti. Marcus, Pave. 8. O. Birgitta, Enke. 9. To. Dionysius og Lidelsesfæller, Mart. 10. F. Frants af Borgia, Bekj. 11. L. Ludvig Bertrand, Bekj.

Søndagen den 12. October. 19. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 41. Søndagen den 12te October. 1879

Indhold: Sonofferet. Søster Marie Stephanie. Vincentiusforeningen. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Belgien.

Sonofferet.

I.

Messen er Korsofferets Fuldendelse, forsaavidt den meddeler hver Enkelt isærdeleshed de Frugter, Korstræt har baaret for Alle i Aimindelighed. Det er den Tanke, som nylig blev antydet, men nu nærmere skal forklares.

Hvilke ere da Korsets Frugter?

Korsdøden var et Synd- eller Sonoffer, som fremforalt har *erhvervet os Syndernes Forladelse*. Messen, som ligeledes er et Synd- eller Sonoffer, *tilegner* hver Enkelt hans Synders Forladelse.

1. Vi ere Alle Syndere og føle os hver Dag nødte til at bede: Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere. Vi synde daglig. Gid vi da havde et Middel til daglig at rense vor Samvittighed for Synden!

Et saadant Middel have vi virkelig i Messen. Dog maa her strax forebygges en Misforstaaelse. Man kunde

nemlig tænke: Er det sandt, saa er det jo et nyt Middel; thi hidtil har jeg lært, at ingen Synd forlades uden Anger, og ingen Dødssynd uden et angerfuldt Skriftemaal: nu derimod faaer jeg første Gang at høre, at Messen skal være et Middel til Syndsforladelse; dog er dette mig meget kjærkomment; thi at høre Messe koster mig langt-fra saa megen Overvindelse som hjertelig Anger, endsige et oprigtigt Skriftemaal.

Nei, ikke saaledes! Messen *alene* kan ikke forhjælpe Dig til Syndsforladelse. Du har fuldkommen Ret i at sige: Ingen Synd forlades uden oprigtig Anger af Hjertets Grund, og ingen Dødssynd forlades uden Skriftemaal. Men see, *Anger og Skriftemaal er netop det, som Messe-offeret skal forhjælpe os til.* Lad mig forklare det ved Hjælp af en fra det daglige Liv hentet Sammenligning. Agter en Udvandrer sig til America, maa han nødvendigviis gaae ombord paa et Skib; andet Middel gives der ikke. Men skal han faae Plads som Passenger paa et Skib, saa behøver han Penge. Hvad der forskaffer ham disse, hjælper ham ogsaa til at komme til America. -- Gjør nu selv Anvendelsen: Vil Du opnaae dine Synders Forladelse, maa Du angre og bekjende dem. Men dertil kræves Guds Naadebistand, og den har Du ved Synden gjort Dig uværdig til. Herrens Vrede over dine Synder gjør ham mindre tilbøielig til at yde Dig den. Hvad der altsaa formilder Guds Vrede og forskaffer Dig hans Naadehjælp, det forskaffer Dig ogsaa Syndsforladelse. Men Christi Blod paa Alteret har forsonende Kraft; det raaber til Himlen om Naade, saa den himmelske Fader ei kan overhøre dets Røst.

2. „*Enhver Ypperstepræst, som tages af Mennesker, beskikkes til at frembære Gaver og Offere for Synder;*“¹⁾ altsaa ogsaa Præsten i Evighed efter Melchisedechs Orden. Blev dette ikke antydet af ham selv ved den sidste Nadvere, da han for første Gang frembar sit ublodige Offer

¹⁾ Hebr. 5, 1.

og gav Befaling til hvad der skulde skee i Fremtiden indtil Verdens Ende? Da sagde han: „Denne Kalk er den nye Pagt i mit Blod, hvilket skal udgydes (imorgen) paa Korset og bliver udgydt nu¹⁾ ved denne ublodige Offering for Eder, mine Apostle, og for Mange.“ Præsten gjentager disse Herrens Ord i enhver Messe; de maae da vel være sande, hver Gang de paa Herrens Vegne udtales. Christi Blod udgydes altsaa ogsaa paa Alteret for Mange til Syndernes Forladelse.

Skulde forresten Indstiftelsens Ord i og for sig synes at være dunkle, saa giver *Kirkens* Læreembede os dog ubedragelig Vished om, at „Messen er i Sandhed et Son-offer, hvorved vi opnaae Barmhertighed og finde Naade til betimelig Hjælp, saafremt vi nærme os Gud med et oprigtigt Hjerte og sand Tro, med Frygt og Ærbødighed, med Anger og Sønderknuselse. Thi idet Herren ved dette Offers Frembærelse lader sig forsone og giver *Bodens Naade*, forlader han ogsaa store Synder og Forbrydelser. Thi Offergaven er den samme som paa Korset; ved Præstens Tjeneste offres nu den Selvsamme, som dengang frembar sig selv paa Korset; Forskjællen ligger ene og alene i Offermaaden. Hint *blodige Offers Frugter* nydes ved dette ublodige Offer i særdeles rigeligt Maal; saa langt fra er det, at hint skulde lide nogetsomhelst Skaar ved dette.“²⁾

3. Lad os da see, hvilke Frugter Korset har baaret. I Psalmen synge vi:

„Dyrebare Kors! Din Ære
Intet Skovens Træ er lig;
Ei kan noget, som Du, bære
Løv og Sæd og Frugt, saa rig!“

¹⁾ Luc. 22, 20; hvilket Sted nærmere forklæres af Bellarmin, de Missa I. 12.

²⁾ Trienterconc. 22. Møde, 2. Cap.

Paa Korsets Træ hænger Guds Søn, som „det Guds Lam, der borttager Verdens Synder.“ Han udgyder sit Blod af tusinde Vunder — en sand Blodstrøm, og

„Jord og Hav og Himle — Verd'ner
Bade sig i denne Strøm.“

Vilde Nogen tvivle paa dette Blods Kraft til Syndernes Forladelse, da skal Øiesynet overbevise ham derom.

See, tæt omkring Korset staaer *Vagten*. Den bestaaer af romerske Soldater, vantroe Hedninger. Det er hjerteløse, raae Krigsmænd, som ikke have undseet sig ved lige for den Korsfæstedes Øine at dele hans sidste, ringe Eie, hans faa Klædningsstykker imellem sig og kaste Lod om hans Kjortel. Men nu, da Offeret er fuldent og Blodet er udgydt ogsaa for dem, da rystes de og deres Høvedsmand af heldbringende Skræk, omvendes fra Vantro til Tro og bekjende: „Sandelig, det Menneske var retfærdigt; sandelig han var Guds Søn.¹⁾ I videre Omkreds omkring Korset staaer en stor Hob *nysgjerrige, ligegyldige* Mennesker uden Deeltagelse og Hjerte; de have seet paa Korsfæstelsen som paa et andet Skuespil. Men nu, da Offeret er fuldkommet, slaae de sig skjælvende for Brystet og vende tilbage til deres Hjem i taus Eftertanke.²⁾ Dog, vi skulle see endnu større Virkninger paa et Synderherte. — See der, tæt ved Jesu høire Side, er en Anden naglet til Korset. Retten har dømt ham fra Livet; han er en Forbryder, en Stratenrøver og *Morder*. Han selv maa vedgaae, at han faaer, hvad hans Gjerninger have forskyldt. Men Offerlammets Blod blødgjør hans steenhaarde Hjerte. Han frygter, angrer, elsker, haaber og beder: „Herre, kom mig ihu, naar Du kommer i dit Rige.“ Og hvad Virkning har den Bøn? Skal jeg sige: han faaer Haab om Syndsforladelse? Nei, det vilde langt fra være nok sagt. Skal jeg da sige, at han strax

¹⁾ Matth. 27, 54. Luc. 23, 47.

²⁾ Luc. 23, 48.

fik selve Syndsforladelse tilsagt. Heller ikke det vilde være nok. Thi han faaer paa Stedet baade sine Synder forladte og de fortjente *Straffe* eftergivne. „Sandelig siger jeg Dig: Idag skal Du være med mig i Paradiset.“ Vi vilde ei troe vore Øren, medmindre det var den evige Sandhed og Trofasthed selv, der trøstede ham med disse søde Ord. Altsaa, al den Strafskyld, han maatte have sammenhobet ved sine mange store Forbrydelser, er eftergiven og udslettet ved Gudslammets Offerblod. Han, som for et Øieblik siden endnu var i Fare for, evigt at begraves i Helvedes uudslukkelige Ildsluer, han skal, frigjort for al Syndeskyld og Strafskyld, endnu samme Dag komme til Guds saliggjørende Beskuelse, — takket være Christi Blods forsonende Kraft!

Men det samme Blod flyder paa vore Altere. Ogsaa „her offerer og offres Christus for at udslutte vore Synder,“ siger den h. Ambrosius.¹⁾

4. Vi læse i Kongernes anden Bog om Stridshøvedsmanden Naaman, at Propheten Elisæus raadede ham til at toe sig i Jordanfloden for at blive rensset for sin Spedalskhed. Da Naaman blev vred og meente, Propheten kunde nok paa en nemmere Maade skille ham af med Spedalskheden, tillode hans Tjenere sig at vise ham tilrette med de Ord: „Fader, havde Propheten talet til Dig om en stor Ting, vilde Du da ikke have gjort det? Og hvor meget mere nu, da han blot sagde til Dig: Gaa og toe Dig, saa skal Du blive reen.“ Og Naaman indsaar, og vedgik at have gjort Uret; han gjorde Brug af det Middel, som Propheten havde anviist ham, og han blev reen.

Heri seer jeg et Billede paa os og de Fordringer, som stilles til os. Vi ere Alle befængte med Sydens aandelige Spedalskhed, som er endnu langt værre og vederstyggeligere end Kjødets. Synden tynger paa vort Hjerte. Det er fremfor Alt Synden, ja, det er i dybeste

¹⁾ De offic. c. 48.

Forstand alene Synden, som gjør Livet bittert og Døden frygtelig for os. I Morgenbønnen fornye vi det Forsæt: Alt til Guds Ære idag! ingen Dødssynd! heller ingen ganske frivillig tilgivelig Synd! hellere vil jeg dø end synde. Men siig selv, fromme Læser, er det ei sandt? Naar Du saa ved Aftenbønnen ransager din Samvittighed, finder Du da ei, trods alle gode Forsætter, mange Forseelser, maaskee mange større eller mindre Feil eller Synder? Maaskee var Du frivillig adspredt under Bønnen, utaalmodig i Lidelser, Gjenvordigheder og Ubehageligheder, vredagtig og opbrusende ved Modsigelse, gnaven og knarvorn i Modgang; maaskee finder Du, at Du var ulydig, egensindig, ukjærlig, lunefuld, pirrelig, nysgjerrig, magelig og kræsen. Maaskee siger din Samvittighed: Du har syndet i Tanker, Ord og Gjerning, ved frivillig næret Uvillie, Ukjærlighed, Skinsyge, formastelig Dom, ved løgnagtig eller ærekrænkende Tale, Sladder, Bagvaskelser, Sværgeren og Banden. Maaskee vil Du ved alvorligere Selvprøvelse finde Dig skyldig i sværere Synder, ja, i ligefrem svære eller Dødssynder, i Søndagens Vanhelligelse, Had, Hævnjerrighed, Urctfærdighed, i Gjæringer, Ord, Tanker eller Begjæringer, som skye Dagens Lys. Dog, om end alle Læsere skulde have og holde det faste Forsæt, aldrig og for ingen Priis at begaae en svær Synd, hvor er der da et eneste Menneske, der vovede at sige om sig selv: Jeg har ikke Synd? Han vilde rammes af Apostlens Ord: „Dersom vi sige, vi have ikke Synd, bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os.“ Gud derimod er hellig og retfærdig. Han har givet os sin Lov, og han vaager over dens Overholdelse. Enhver frivillig Overtrædelse af samme, enhver Synd, vil ubønhørligt blive straffet, medmindre vi komme hans retfærdige Hævn i Forkjøbet.

Men dertil anviser han os selv et let, et saare let Middel. Vi maae kun ikke gjøre som Naaman og mene, at heller ikke dette Middel var let nok. Raadet er: Gaa til

den Blodstrøm, der har sit Udspring paa Korset og ledes igjennem Aarhundrederne til Dig ved Messen.

Har Du kun *tilgivelige* Synder paa din Samvittighed, toe dem da i Christi Blod. Dets Kraft giver Dig Naade til Anger. Følg Præsten under Offerhandlingen. Slaa Dig for Brystet, som han gjør under Trinbønnen, og bekjend med ham, ofte at have syndet ved din Skyld, din egen, store Skyld! Bed med ham, at den almægtige og barmhjertige Herre maa skjænke Dig rigelig Naade, Forladelse og Syndernes Tilgivelse. Raab tre Gange under „Kyrie“: Herre, forbarm Dig! Christus forbarm Dig! Herre forbarm Dig! Forny med Præsten efter Forvandlingen den ydmyge Bekjendelse: „Nobis quoque peccatoribus.“ Ogsaa jeg er en Synder, men alligevel haaber jeg paa din Barmhjertigheds Storhed, ikke paa Grund af mine egne Fortjenesters Værd, men i Tillid til din Naade og Forbarmelse. Paakald tre Gange det Guds Lam, som borttager Verdens Synder, at det maa forbarme sig over Dig og give Dig Fred. Betragt den Korsfæstedes Billede paa Alteret. Husk paa, at *der* er mere end et Billede — den Korsfæstede selv, hans Legeme i Fornedrelsens og Dødens Tilstand, og hans Blod, der nu udgydes paany! Det har ikke mistet sin Kraft. Det vil opvække Dig til sand Sønderknuselse. Du vil sige i dit dybeste Hjerte: „Herre, strenge Dommer, jeg frygter for dine retfærdige Straffedomme; vær mig Synder naadig! Min Frelser, jeg elsker Dig af mit ganske Hjerte over alt Andet — Dig, som har elsket mig indtil Døden!“ Og vær da rolig; denne Smerte er velgjørende og heldbringende. Jesu Naade har bragt Dig til Anger. Anger udsletter dine Synder. Du maa skrifte alle de Synder, som Du kan huske — ogsaa de tilgivelige Synder. Det er tilraadeligt. Men forpligtet er Du ikke dertil. Streng forpligtet er Du kun til at skrifte de svære Synder samt deres Tal og væsenlige Omstændigheder; men Anger er for sig alene istand til at udlette de tilgivelige, og Anger opvækkes i Dig i Kraft

af Jesu Christi sonende Blod, naar Du andægtig bivaaner Messen.

Dog maaskee vil Nogen sige: Nei, Anger alene kan ikke frelse mig. Paa mit Hjerte tynger en svær Skyld, en *Dødssynd*, ja, mange og svære Dødssynder. Hvad jeg trænger til, er ikke blot Anger, men Skriftemaal og Absolution. Og at skrifte — det kan jeg ikke bekvemme mig til. Den Overvindelse er for stor for mig. Hvad skulle vi svare en Saadan? Det er sandt, Dødssynderen trænger til Skriftemaal og Absolution; thi det er en uundgaaelig Betingelse til Salighed, som Frelseren selv har stillet ham, og et oprigtigt Skriftemaal koster Selvovervindelse. Det er unægtelig sandt. Men naar Du saa siger, at Du ei kan overtale Dig dertil, da betænk ogsaa Du, hvad Naamans Tjenere lagde deres Herre paa Hjerte. Fordredes der endnu langt større Ting af Dig, maatte Du alligevel være rede til at føie Dig; hvormeget mere nu, da der kun fordres en Selvanklage for en eneste retfærdig Dommer — for en Skriftefader, der selv er et Menneske ligesom Du.

Men naar den Ulykkelige alligevel skulde blive ved at fremhæve sin Svaghed og Modfaldenhed, hvad saa? Skulle vi da sige: Bort med Dig fra Guds Huus! Fly Messen og Alteret, hvorpaa Christus fornyer den Korsdød, dine Synder har forvoldt ham? — Paa ingen Maade! Tvertimod, det er netop Synderen, for hvem Christi Blod flyder paany. Dødssynderen tør ei nærme sig Herrens Bord, førend han har hørt af Præstens Mund: Dine Synder ere Dig forladte. Men han kan knæle ved Alteret, ligesom under Korset. Det er just ham, der navnlig er indbudet; til ham er der sagt: Gaa og toe din Sjæl i denne Blodstrøm, for at røres til Anger og styrkes til aabenhjertig Bekjendelse. Christi Blod flyder paa Alteret for de Mange til Syndernes Forladelse. Naar han blot „træder hen med oprigtigt Hjerte, med sand Tro, Frygt og Ærbødighed, da skal Herren nok give ham

Naade og Bodens Gave, og saa fremdeles ved Anger, Skriftemaal og Absolution forlade ham hans svære Synder og store Forbrydelser.“

Søster Marie Stephanie.

Den 26. f. M. døde her i Staden den forhenværende Forstanderinde for de herværende Sct. Josephs Søstre, Søster *Marie Stephanie*, født *Eugenie Francoz*. Hun var født i en lille By i Savoyen 1822, og var en Søster til den i Frankrig meget bekendte nidkjære Pater *Francoz*, som har indlagt sig stor Fortjeneste af Familielivet, ved at oprette en Forening, der er særlig indviet til den h. Familie af Nazareth, og hvis Formaal er, navnlig ved fælleds Aftenbøn at vedligeholde og fremme den christelige Aand i de enkelte Familier (association des familles consacrées à la sainte famille de Jésus, Marie et Joseph), en Forening, der ikke blot blev godkendt af mange Biskopper, men ogsaa af Pave *Pius IX.*, og i kort Tid har udbredt sig over hele Frankrig. Søster Marie Stephanie indtraadte, 24 Aar gammel, i Sct. Josephs-Søstrenes Ordenssamfund i Chambéry, hvori hun har tilbragt fulde 33 Aar. Hendes udmærkede Aandsgaver og mønsterværdige Vandel foranledigede hendes Ordensforesatte til at bestemme hende til, i Forening med tre andre Medsøstre at gjøre et Forsøg paa at grundlægge et Huus af Sct. Josephssøstrenes Ordenssamfund i Danmark. Hun kom hertil i Aaret 1856 og begyndte sin Virksomhed først som Lærerinde, senere som Bestyrerinde for de af Søstrene oprettede Pigeskoler, i hvilken Stilling hun i en ualmindelig høi Grad erhvervede sig baade Forældrenes og Børnenes Tillid og Kjærlighed, medens tillige voxne

Damer søgte hendes private Underviisningstimer. Da hun senere blev udnævnt til Forstanderinde for samtlige Ordenssøstre her i Landet, maatte hun opgive sin Skolegjerning; men hun arbejdede fra nu af med en sjelden Energi og Udholdenhed især for at uddanne yngre Søstre, medvirkede til Oprettelsen af et særligt Noviciathuus samt af Sct. Josephshospitalet her i Hovedstaden, og forsynede ogsaa de øvrige katholske Menigheder i Landet med Skolesøstre. Det kan med Sandhed siges til hendes Roes, at den hurtige Udbredelse, som dette Ordenssamfund har vundet her i Landet, og den store Virksomhed, som Josephssøstrene have udfoldet her baade i Skolegjerning og Sygepleie, fornemmelig skyldes hendes utrættelige Nidkjerhed og den Udholdenhed, hvormed hun forstod at iværksætte og gennemføre Alt, hvad hun ansaae for hensigtsmæssigt og godt, uden at ændse nogensomhelst Vanskelighed, en Energi og Nidkjerhed, der endog stundom syntes Nogle at gaae næsten for vidt. Denne hendes utrættelige Virksomhed og vort for de fleste Udlændinge fra sydlige Egne ugunstige Clima var Aarsagen til, at hendes kraftige Natur før Tiden blev nedbrudt, saa at hun allerede for et Aar siden, skjøndt kun 57 Aar gammel, saa sig nødsaget til at fratræde sit Embede som Forstanderinde. Hvormeget hun var agtet og afholdt ogsaa udenfor sit Ordenssamfund, og hvormeget man anerkjendte og paaskjønnede hendes Virksomhed, viste den store Deeltagelse ved hendes Jordefærd, som fandt Sted den 30. f. M. fra Sct. Ansgars Kirke. Gud lønne hende for Alt, hvad hun har gjort til hans Ære og til sine Medmenneskers Vel! R. i. p.

Vincentiusforeningen.

Denne Forening er opnævnt efter St. Vincentius (født i Aaret 1576). Han var en simpel Præst, og, kan man tilføie, en fattig Præst, men gennem hvis Hænder der alligevel uddeelttes over to Millioner Francs til de Fattige ikke blot i hans Fædreland, Frankrig, men ogsaa i Tydskland, England, Spanien, Africa og det fjerne Orient. I Africa havde han baaret Slavelænker og lært sine Lidelsesfæller — blandt hvilke der fandtes mange Christne — at synge „Salve Regina“ (Vær hilset vor Dronning, Du Barmhertighedens Moder). Han befriede en Fange, der uskyldig var dømt til at bære Lænker paa Galeierne, ved selv at lade sig smede i Lænker. St. Vincents er den Præst, som viste de gavmilde Kvinder, da deres Kræfter vare udtømte, hvorledes de i Vaisenbørnene havde bedende Engle, og derved henrev dem til at ofre deres Smykker, ja den sidste Spareskilling for at skaffe de smaa Nødlidende Hjælp. Endnu den Dag idag kommer han den lidende Menneskehed til Hjælp ved de barmhertige Søstre og Lazarist-Præsterne, af hvis Congregation han er Stifteren. Naar nu en Forening har valgt sig denne Helgen — den ligesom legemliggjorte christelige Kjærlighed — til Forbillede og Skytshelgen, da paahviler der en saadan Forening Forpligtelse til at virke i hans Aand, til at træde i hans Fodspor og til at stille sig under hans særlige Forbøn og Beskyttelse.

Hvori bestaaer da Vincents-Foreningens Væsen? Siges der, at den er en Forening til Bedste for de Fattige, saa er Svaret vel ikke urigtigt, men det er dog hverken fuldstændigt eller udtømmende; thi dermed antydes kun Foreningens Virksomhed; dens virkende Aarsag er dermed ikke angivet. For at fuldstændiggjøre Begrebet, maa derfor bemærkes: Vincentiusforeningens Væsen bestaaer i dens Medlemmers Helligelse, ligemeget om de ere active Medlemmer, Foreningens Velgjørere eller Fattige, som erholde Understøttelse. Hermed have vi betegnet dens væsenlige Forskjæl fra alle andre saakaldte Foreninger for Fattige. Vincentiusforeningen stræber altsaa først og fremmest efter sine Medlemmers Helligelse; men Almisser er det Middel, som aabner og letter Adgangen til den lidende Menneskeheds Hjerte; og, naar Tro, Haab og Kjær-

lighed, Mod og Tillid ere vakte hos de Fattige, da, og først da ville de i Sandhed være frelste og givne tilbage til det menneskelige Samfund.

Indtil den nyeste Tid har Kampen for den gamle, christelige Samfundsorden, som den katholske Kirke for mere end 1000 Aar siden havde skabt, vedvaret. Thi nu er Alt blevet anderledes, navnlig i de store Byer; der ere Indvaanerne — hvad enten Rige eller Fattige, Fornemme eller Ringe — nu ikke mere forenede i en stor og vid Familiekreds til gjensidig Støtte, Hjælp og Opbyggelse, til i Fælledskab at føle og bære deres Glæde og Sorg. Der ere de Fattige for Øieblikket og for det jordiske Livs Vedkommende værst stillede, og desværre — en ængstelig Følelse nøder os til at udtale det — ogsaa det Hinsides staaer i Fare for mange af disse Ulykkelige, som ellers netop paa Grund af deres Armod først og fremmest have Krav paa Himlen.

De Fattige i de store Byer befinde sig altsaa i den yderste Nød, og deres Lod bliver endnu tungere derved, at de see sig ogsaa aandeligt forladte og ligesom udstødte af det menneskelige Samfund. Dog, Gud er barmhjertig, og for at afhjælpe Menneskehedens Nød har han givet os den h. Vincentius som et lysende Kjærlighedens Mønster, og har paa hans Forbøn ladet fremstaae en Forening, hvis Medlemmer ikke blot uddele Almisser i Klæder og Fødemidler, men ogsaa omgaaes de Fattige som deres Brødre. Den personlige Omgang med de Fattige hører til Vincentiusforeningens Væsen. Og selve denne personlige Omgang er ingenlunde Virkningen af en medfødt Godgjørenhed; nei, ethvert Medlem af Vincentiusforeningen ærer Jesus Kristus selv i den Fattige, og holder det for en Æressag, netop i de Fattige at tjene Herren selv. Den christelige Armod er efter Vincentiusforeningens Opfattelse hin kongelige Dyd, der er kommen til Ære ved vor Frelser, ja endog er bleven et Middel for de Fattige, saavel som for deres Velgjørere til let og sikkert at erhverve sig Himlens Løn.

Vincentiusforeningen har modtaget et skjønt Beviis paa vor h. Fader Leo XIII.' Velvillie. Foreningen havde nemlig paa hans Kroningsdag ladet ham overrække en Adresse, paa hvilken Vincentiusforeningens Generalraad modtog følgende Breve til Svar:

„Leo XIII., Pave. Elskede Sønner! Hilsen og den apostoliske Velsignelse! Eders Lykønskninger have været

Os særdeles kjærkomne, elskede Sønner, fordi I bevise Os Eders Hengivenhed og Kjærlighed ikke blot i Ord, men ogsaa i Gjerning ved den Medhjælp, som I yde Os til Sjælens Bedste. Thi hin Christi Kjærlighed, som har sammenknyttet Eder til en Forening, der bringer Næsten Hjælp i hans Nød og Trængsel, har fremfor Alt Sjælens Vel for Øie, eftersom der ved de materielle Understøttelser, med hvilke I lindre Næstens Nød, aabnes en bekvem Vei til med mere Held og Sikkerhed at helbrede Sjælens Sygdomme. Modtager derfor Vor Lykønskning, I som beskæftige Eder med disse Barmhjertighedens heldbringende Øvelser, og Vi bede til Gud, at Han vil velsigne Eders Flid og Bestræbelser, og gjøre dem saa frugtbare, at Mange, medens de blive hjulpne i deres Armod og Sygdom, ogsaa maae blive befriede fra deres Sjæles Brøst, samt ogsaa, at Mange, tilskyndede ved Eders Exempel og Resultater, maae som Medlemmer tiltræde Eders Forening. Maatte der stedse tilflyde Eder nye Skatte af Himlens Velsignelser, ligesom I daglig erhverve Eder ny Løn og nye Fortjenester, og hisset beredes Eder en Herlighedens Krone, der med hver Dag tiltager i Skjønhed og Glands! Modtager imidlertid som Underpant paa den guddommelige Naade Vor apostoliske Velsignelse, hvilken Vi med Kjærlighed meddele Enhver af Eder samt Eders hele Forening til Beviis paa Vor faderlige Velvillie. Givet i Rom.“

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Underhandlingerne mellem Fyrst Bismarck og den pavelige Nuntius Jacobini skulle ifølge „Cöln. Ztg.“ ikke have været resultatløse. Det kunde jo være muligt, at en „Wienerfred“ gjorde Ende paa den langvarige Strid mellem Rom og Berlin, thi ogsaa i Tydskland er man omsider bleven kjed af den store „Culturkamp“. Imidlertid forlyder der endnu intet Bestemt om Freden, selv om enkelte Blade allerede omtale og behandle den som en Kjendsgjerning. Saaledes skriver f. Ex. (og vi

referere kun, uden at gjøre Correspondanceus sikre, tillidsfulde Tone til vor) „Berl. Reichsb.“:

„Generalsynoden falder i en betyningsfuld Tid. De Forhandlinger, som alt i længere Tid bleve førte mellem Regeringen og Vaticanet, ere saa godt som sluttede, og at den pavelige Nuntius Jacobini har ført dem til Pavens Tilfredshed, kan man skjønne af den Kjendsgjerning, at han nylig er bleven ophøiet til Cardinalværdigheden. Freden med Rom tør ansees for sikker. Culturkampen vil saaledes idetmindste have faaet sin officielle Afslutning. De nærmere Bestemmelser i Overenskomsten mellem Regeringen og Vaticanet kjende vi ikke, men den katholske Kirke har under Culturkampen viist sig som en Magt, hvilken Liberalismen ikke var voxen. Man tænke nu, som man vil, om denne Magt: den er der; de Pile, som Culturkæmperne i saa stor Mængde rettede mod den, ligge knækkede og sønderbrudte paa Jorden; det katholske Folk har ikke været tilgængeligt for Sirenernes Stemmer. Vor dyrebare evangeliske Kirke er bleven saaret og dybt ydmyget i denne Kamp, og vi nære Frygt for, at den ved Culturkampens Ende skal blive svækket endnu mere. Thi det ligger jo nær, at de med virkelige Magtfactorer regnende Statsmænd ogsaa fra et politisk Synspunkt ville taxere en Kirke høit, der har en saa mægtig Indflydelse paa Folket som den katholske.“

Om det samme Emne har den i Bonn udkommende „Deutsche Reichsz.“ erholdt følgende Skrivelse fra Rom: „Mange have den falske Forestilling, at Maalet for Underhandlingerne bestaaer i en udførlig Fredstractat, der med eet Slag skal ordne alle de enkelte Spørgsmaal. Men hvad man ønsker i Rom, er i første Række meget mere de preussiske Biskoppers Indsættelse, uden hvilken en Behandling af de særskilte Spørgsmaal ikke ansees for hensigtsmæssig. Her paastaaes i vel underrettede Kredse, at Biskoppernes Tilbagekomst blev antaget allerede i de første Forhandlinger, men at der med 2 gjordes Undtagelse. Een af de 2, som skulde blive i Landsforviisning, er imidlertid død, og Overenskomsten er derved bleven lettet. Dersom man i Berlin bedømmer og behandler Tingene med den samme Oprigtighed og Beredvillighed som her, da kan Freden let blive til Virkelighed. Grundlaget for videre Forhandling er nu et Memorandum, i hvilket klart og tydeligt de yderste Grændser ere angivne.

til hvilke Kirken kan gaae i sine Indrømmelser. Skulde eiheller dette Skridt fra Roms Side føre til noget Resultat, da er der ingen Mulighed for en Overenskomst i den nærmeste Tid, og Offenliggjørelsen af Actstykkerne, som da nok turde paafølge, vil styrke den Overbeviisning, at Leo XIII. har opbudt Alt, for at gjengive Tydscklands Katholiker Freden.“

Belgien. At Biskopperne ikke arbeide forgjæves, det vise Resultaterne. Paa mange Steder staae Statsskolerne tomme, medens Kirken ved Hjælp af frivillige Gaver seer sig istand til stadigt at oprette flere nye Skoler. Siden den 21de Juli have 109 Lærere og 220 Lærerinder indgivet deres Dimission hos Staten, i de fleste Tilfælde, for med langt ringere Løn at undervise i de kirkelige Skoler. Høitstaaende Skoleembedsmænd, som vare lønnede med meget høie Gager, have ligeledes fulgt Samvittighedens Stemme, nedlagt deres Embeder og stillet sig til Biskoppernes Disposition. Organisationen af det katholske Skolesystem gaaer saaledes med sikre og raske Skridt sin Fuldendelse imøde. Decanen i Brüssel har allerede kunnet bekjendtgjøre, at der i denne By er aabnet 10 Dreng- og 15 Pigeskoler samt 2 Børneasylar.

— I den Conferents, til hvilken de belgiske Biskopper nylig vare traadte sammen i Mecheln for at drøfte Skolesagen, vedtoges følgende Bestemmelser:

Besøget af de efter de nye Love indrettede Skolelærerseminarier er absolut forbudt, og de Besøgende kunne i Skrifttemaalet kun faae Absolution, naar de give et bestemt Løfte om at forlade Seminariet, og det Samme er Tilfældet med Hensyn til Lærerne. Paa saadanne Steder, hvor der forefindes frie katholske Skoler, kunne Forældrene ikke absolveres, før de tage deres Børn ud af de vantroe Skoler. De Børn, som besøge Communalskolerne, hjemfalde ikke til nogen Straf, fordi de mangle den tilstrækkelige Erkjendelse.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 12. October. 19. Søndag efter Pintse. NB. Collect af Peterspengen. 13. M. Edvard, Konge. 14. Ti. Callistus, Pave og Mart. 15. O. Theresia, Jomfru. 16. To. Gallus, Abbed. 17. F. Hedvig, Enke. 18. L. Lucas, Evangelist.

Søndagen d. 19. October. 20. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 42. Søndagen den 19de October. 1879

Indhold: Sonofferet. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Aachen, Africa.

Sonofferet.

II.

I Samtalen med den samaritanske Kvinde havde Frelseren lovet at give sine Troende Vand, som opvælder til det evige Liv. Dette Løfte har han holdt ved sit Korsoffer. Under Korset er der, saa at sige, udsprunget et Kildevæld, hvis Vand opvælder til det evige Liv og henledes til os ved Messen, ligesom ved en Canal.

Vandet renser for Pletter og slukker Ilden. Hint overnaturlige Frelsens Vand renser for Synd og slukker Skjærsilden. Uden Billede talt, vil det sige: Messen tilegner os Syndernes Tilgivelse og *Straffenes Eftergivelse*. Det Første blev omhandlet sidste Gang. Det Sidste skal forklares i det Følgende.

Læseren bedes forinden at mindes nogle bekjendte Sandheder.

1. Ved Synden paadrage vi os baade Skyld og Straf. Overtræde vi Guds Bud, blive vi derved ikke blot Gud

mishagelige, men ogsaa strafskyldige. Syndens Tilstand lignes baade ved en Plet og ved en Gjæld.

2. Den som faaer sin Syndeskyld forladt, faaer ei altid al timelig Straf eftergivet. Det kan være, at Herren, som en klog Fader, endnu vil tugte sit benaaedede Barn baade til Bedring og til retfærdig Gjengjældelse. Med andre Ord: Syndepletten kan aftvættes, uden at Gjælden eftergives.

3. Gjælden er den omvendte Synder pligtig at betale, enten med egne Penge eller med fremmede. Det vil sige: En dobbelt Vei aabnes for den Bodfærdige. Den ene er, at han selv gjør Fyldest for den forladte Synd, hvad enten dette skeer her paa Jorden ved frivillige Bods-gjæringer, Bøn, Faste og Almisser og ved Taalmod i de af Herren ham paalagte Kors, eller hist i Skjærsilden. Den anden Vei er, at Christi eller andre Menneskers Fyldestgjørelser tilegnes ham i Kraft af de Helliges Samfund, hvad der især skeer ved Aftad og Messe.

I Messen raade vi nemlig over de Løsepenge, som Christus har erhvervet os paa Korset, saa vi med dem kunne betale baade vor egen og fremmed Gjæld, ogsaa de arme Sjæles i Skjærsilden. Kirken, Fædrene, Liturgien, Alt prædike eenstemmigt med lydelig Røst, at Messen ei blot frembæres for selve Synden, men ogsaa for „*Straffen eller Fyldestgjørelsen*“,¹⁾ d. e., at Messen kan erstatte de frivillige Fyldestgjørelser eller de ufrivillige Straffe, hvormed de Levende eller de Døde ellers endnu maatte afsone deres allerede forladte Synder.

„Alle den gamle Pagts mangehaande Offere indbefattes i den nye Pagts ene Offer,“ siger Leo den Store (5. Aarh.);²⁾ og Kirken har i Messebogen tilegnet sig disse Ord. Men den gamle Pagt havde Sonoffere til Straffenes

¹⁾ pro peccatis, poenis et satisfactionibus. Conc. Trid. sess. 22, cap. 2 et can. 3.

²⁾ 7de Prædik. om Christi Lidelse.

Eftergivelse, baade for de Levende og de Døde; altsaa er Messen ligeledes et Sonoffer til Straffenes Eftergivelse baade for de Levende og de Døde, d. e. Sjælene i Skjærsilden, hvilke alt ere rensede for enhver Syndeplet, men dog skulle betale deres Syndegjæld. — Augustinus († 430) regnede Aërius blandt Vranglærerne, fordi han paastod, at der ikke maatte offres for de Døde. Han beraaber sig, for at begrunde den kirkelige Lære, paa Macchabæernes Bøger, hvori der berettes, at der blev frembaaret et Offer for de Døde. „Men,“ vedbliver den store Kirkelærer, „sæt, at Sligt intetsteds læstes i de gamle Skriver, saa er det dog Skik i den almindelige Kirke (og dens Anseelse har ikke ringe Vægt); blandt de Bønner, som Præsten opsender til Gud Herren ved hans Alter, har ogsaa Bønnen for de Afdøde sin Plads.“¹⁾ Samme h. Kirkefader fortæller i sine Bekjendelser om sin hellige Moder Monica, at paa Dødsleiet havde hun kun det eneste Ønske til Sine, at, hvor de end skulde befinde sig, maatte de ihukomme hende ved Alteret. Sønnen lægger til, at der virkelig blev bedet for hende og frembaaret vor Forløsnings-Offer.²⁾ — Hans Samtidige og aandelige Fader Ambrosius taler om Offere for Kaiserne Theodosius' og Valentinians Sjæle og for hans Broder Satyrus'; Kirkehistorikeren Eusebius († omtrent A. 338) om Offere for Kaiser Constantins Sjæl. — Tertullian (c. A. 200) vil, at en Enke skal offre (ved Præstens Haand) for Ægtefællens Sjælehvile aarligt paa hans Dødsdag.

Nutildags læses ingen Messe, uden at Præsten offerer den h. Hostie „for alle troende Christne, baade de Levende og de Døde“. Enhver Messe læses for alle arme Sjæle i Skjærsilden, „for alle dem, som ere gaaede forud for os med Troens Tegn og hvile i Fredens Slummer.“ Thi Kirken har den Overbeviisning, at vi kunne komme

¹⁾ De cura pro mortuis gerenda. c. 1, n. 3.

²⁾ Sacrificium pretii nostri. Conf. 9, 11. 12.

dem til Hjælp ved vore Bønner og Fyldestgjørelser, men isærdeleshed ved den h. Messe.¹⁾

I Messen nemlig fremstiller Guds Søn sig stedse paany for Faderens Aasyn, viser ham sine hh. Vunder, fornyer paa en Maade sin Død og sit frelsende Blods Udydelse. „See,“ siger han, idet han fornædret sig til Brødets og Vinens Skikkelser, „see, jeg fremtræder for din Naadethrone, som Menneskehedens Midler og Mellemand! See, mit Blod, som jeg har udgydt for Menneskene, mine Brødre! See her, de Løsepenge, jeg har erhvervet paa Korset; nu betaler jeg dem istedetfor den og den. Tag imod mit Offer, mit Blod, mine Fyldestgjørelser som Vederlag for, hvad der skyldes Dig af dem, mine Brødre.“ Mener Du, andægtige Læser, at Faderen kan være døv for den Røst, som Sønnens Blod opsender til Himlen? Umuligt! Abels Blod raabte; og Herren kunde ei overhøre dets Raab. Han steg ned for at hævne det og straffe Morderen. Christi Blod raaber, ikke om Hævn, men om Barmhertighed og Skaansel: „Fader forbarm Dig over disse mine Forløste, mine Sødskende, dine Børn! Du har tilstaaet dem Forladelse, da de vare dine Fjender; nu, da de ere retfærdiggjorte, nægt dem ei hvad der er mindre, Straffens Eftergivelse.“ Nei, den Bøn kan ei være forgjæves, tilmed da Faderen er meget mere tilbøielig til Naade end til Straf.

Der fortælles om den navnkundige Søfarer Albukerk, at en heftig Storm engang bragte hans Skib i Fare for at gaae tilgrunde. Troende, som han var, tog han i den yderste Nød et lille Barn paa sine Arme. Og med et Blik til Himlen, raabte han: „Herre, store Gud! Vi ere rigtignok kun arme Syndere; men see dette Barn; det er ganske uskyldigt, ganske reent; det bærer endnu Daabens skinnende Klædebon. Vel have vi fortjent at opsluges af Bølgerne; men denne lille Skabning har dog ei fortjent saa skrækkelig en Død.“ Kunde vel den him-

¹⁾ Trienterconc. 25. Møde, om Skjærsilden.

melske Faders Hjerte blive urørt ved dette Syn? Nei, Stormen sagtnedes, Havet blev blikstille, Albukerk var frelst med Sine. — Hvad mon den fortørnede Dommer vil gjøre, naar han seer paa vore Altere den h. Hostie, der skjuler intet Mindre end hans egen elskelige Søn, hans Hjerte, Vunder og Blod?

„Hellige Fader, almægtige, evige Gud, modtag denne h. Hostie, som jeg offerer Dig *for alle troende Christne, for de Levende og de Døde*“. Saaledes lyder den Bøn, hvormed Præsten forinden Offeringen tilbyder Herren den tilkommende Offergave. Den er rig paa Indhold og Trøst. Gud er i Sandhed en hellig Fader. Han hader og straffer Alt, hvad der strider imod hans Hellighed, al Synd. Han er den Almægtige. Hans Arm rækker langt nok til at gribe den ubodfærdige Synder. Vi, *de Levende*, frygte for hans retfærdige Straffedomme. Vor Samvittighed siger: Du har syndet. Vi haabe maaskee at have fundet Syndsforladelse. Have vi angerfuldt og oprigtigt skriftet vore Synder, saa er vort Haab vel begrundet. Men tør vi ogsaa haabe, at Syndestrafpen tillige er os eftergiven? Var vor Anger saa hjertelig? Er vor Bødsiver saa varm og virksom? Og dog vide vi, at Enhver, der har syndet, ogsaa skal bøde. Moses fik sin Mistro forladt; men til Straf turde han kun see det forjættede Land fra det Fjerne, ikke være blandt dem, der droge ind i samme. David fik sin Forbrydelse mod Urias og hans Hustru forladt; men han skulde sone sin Brøde ved strax at berøves sin lille Søn. Kunne vi da finde Naade og Skaansel? Ja, vi kunne. Vi have et ubedrageligt Middel i Hænde. Vi behøve kun at ofre den himmelske Fader hans elskelige Søn. Han har et uendeligt Velbehag i sin Førstefodte. Det lader ham glemme al den Fortrød, vi, hans antagne Børn, forvolde ham ved Ulydighed, Gjenstridighed og Utaknemmelighed.

Hele *Menneskeslægten* syndet. Og hvad Slægten har syndet, skal Slægten ogsaa bøde for. Syndens Byrde bliver tungere fra Dag til Dag. Kan Verden i Længden

bestaae uden at knuses under sin Skylds tunge Vægt? I vor Tid kunde man nok være fristet til at anvende Skrivtens Ord: „Alt Kjød havde fordærvet sin Vei paa Jorden.“¹⁾ Maae vi ikke frygte for, at Herren for anden Gang kunde „lade en Vandflod komme over Jorden til at fordærve alt Kjød“²⁾ — Nei, det maae vi ikke. Efter Syndfloden gjorde Herren Regnbuen til et helligt Tegn og Pant paa en evig Fred mellem Himmel og Jord. Han lovede: „Naar jeg fører Skyen over Jorden, da skal Buen sees i Skyen. Og jeg vil komme min Pagt ihu, at Vandene ikke mere skulle blive til en Flod, som fordærver alt Kjød.“³⁾ Den synlige Regnbue er et Billede paa, hvad der uafsladeligt skeer i Aandernes usynlige Verden. Den er et Billede paa Jesus Christus, der stedse staaer som Fredsmægler mellem Himmel og Jord, for at forsone Dommeren og minde ham om hans Ed. En hellig Mand (Leonard af Porto Mauritio) har engang sagt: „Jeg troer, at Verden var for længe siden gaaet til Grunde, knust under sine egne Synders Byrde, naar ikke Gud Herren stedse saae paa vore Altene det Lam, som borttager Verdens Synder.“

„Hellige Fader modtag denne hellige Hostie for de Døde.“ Ak, de Døde! vor hedenfarne Slægt og Venner! Hvad er der blevet af dem? Dødt er ei dødt. Men Døden er Overgangen fra Tid til Evighed. Efter Døden er Dommen, og saa den retfærdige Gjengjældelse. Evig Pine er Dødssynderens Lod; evig Salighed de rene, skyldfrie Sjæles. Men hvad skal der blive af dem, som vel ere frie for svær Synd, men endnu ikke have gjort Fyldest for deres Overtrædelser? Kun hvad der er ganske reent, kan indgaae i Himlen. Hinsides gives der et Fængsel, hvor den sidste Hvid maa betales. Det truer

¹⁾ 1. Mos. 6, 12.

²⁾ Sammest. 17.

³⁾ 1. Mos. 9, 14.

den Herre Christus selv os med.¹⁾ Jeg har mistet dyrebare Forældre og Sødskende, kjære Venner og Paarørende. De have ført en christelig Livsvandel. Jeg har et velgrundet Haab om, at de engang ville komme til at staae ved Dommerens høire Haand. Men ere de aldeles rene og pletfrie allerede nu? have de betalt den sidste Hvid allerede nu? Det veed jeg ikke. Men det er min Trøst: Jeg er Præst; jeg har den Lykke, daglig at staae ved Herrens Alter; jeg beder og offerer hver Dag for alle Christne, der ere gaaede forud for os med Troens Tegn og hvile i Fredens Slummer, navnlig for mine Kjære, Fader og Moder, Broder og Søster. Døden kunde overskære det synlige Baand, som forenede os; men den var ei stærk nok til at overskære Kjærlighedens usynlige Baand. Jeg troer paa de Helliges Samfund. Dette Samfund omfatter ogsaa de lidende Sjæle i Renselsesstedet. Muligt, at mine hedengangne Venner endnu trænge til Hjælp, og vist er det, at jeg isaafald kan komme dem til Hjælp.

Takket være Guds Barmhertighed, som har knyttet et hemmelighedsfuldt Baand mellem dette Liv og hint! Takket være Christi Blod, der flyder uafadeligt for de Levendes Synder og Fyldestgjørelser og for de arme Sjæles Straffe. Takket være vor Frelser, at han daglig lægger sit Blods Løsepønge i vore Hænder! Lovet være han, Præsten efter Melchisedechs Orden i Evighed!

P.

¹⁾ Matth. 5, 25-26. 18, 34.

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 37.)

VIII.

Pater Borgia.

„Det har overrasket mig i høi Grad,“ sagde en Dag Herr Leslie til sin Neveu, „at høre din Ven tale vort Sprog saa flydende og correct. Hans Udtryk ere stedse valgte meget godt og hans Udtale kunde ikke være bedre.“

„Han er i Sandhed den bedste Sprogkyndige, som jeg kjender,“ svarede Edgar; „han taler endnu sex andre Sprog lige saa godt som vort. Han sagde mig engang, at han stedse havde været besjælet af en brændende Længsel efter at indvie sit Liv til de udenlandske Missioner; denne Længsel ansporede ham til at see bort fra de Vanskeligheder, som følge med at lære et nyt Sprog, og lettede ham enhver Møie.“

„Har Du ikke sagt mig, at han er af italiensk Herkomst?“

„Jo, og det af meget høi Herkomst. Det ædleste Blod strømmer i hans Aarer, og han ønsker selv at blive ædel. Han fik Tilladelse til at tilbringe sex eller otte Maaneder paa Reiser, hvorefter han paany vil optage sine apostoliske Arbejder hinsides Klippebjergene. Jeg er fuldt overbeviist om, at hans fromme Exempel, hans Nidkjerhed og hans utrættelige Virksomhed vil stifte overordenlig meget Godt.“

„En saadan Nidkjerhed,“ svarede Herr Leslie, „er en Religion værdig, som gjør Krav paa apostolisk Oprindelse. Men siig mig, kjære Neveu, ere saadanne Exemppler som din Vens talrige?“

„Tilvisse, kjære Onkel, man træffer daglig paa dem, og de ere ikke overordenlige blandt os Katholiker. Det er ikke noget Nyt for os den Dag idag, saa lidt som tidligere i gamle Tider, at see Personer af høi og den høieste Stand, som af Kjærlighed til Gud offre Formue, Ære, Fremtid, ja Alt, hvad de have og eie, og alt dette i den Hensigt, des bedre at kunne efterligne Jesu Christi, Guds eenbaarne Søns, herlige Dyder. Han steg

ned fra sin Almagts Throne for at give os et Exempel paa Dyd: de stige ned fra Rigdommens og Anseelsens Høide, for desto bedre som Guds Tjenere at kunne efterfølge Jesus paa Dydens trange Sti.“

„Det vil gjøre mig meget ondt, naar det Øieblik kommer, da Pater Borgia skal forlade os,“ bemærkede Herr Leslie efter en lang Pause. „Men see, kjære Edgar, Du har endnu slet ikke meddeelt os, hvad der i den katolske Religion har gjort det første gunstige Indtryk paa Dig, hvad der egenlig har bestemt Dig til at antage en Religion, der staaer i grel Modsigelse med alle de Lærdomme, som fra den spædste Barndom af ere blevne Dig foreholdte, som ufravigelige Sandheder.“

I dette Øieblik traadte en Tjener ind i Værelset og bragte Søster Theresia to Breve, som hun længe havde ventet, men som ifølge den uregelmæssige Postgang til dette Sted havde været en uforholdsmæssig lang Tid underveis. De vare fulde af Udgydelser af en i Sandhed moderlig Ømhed, som bliver saa meget mere inderlig, jo mere den er forbunden med levende Guds frygt og oprigtig Fromhed; de tilraabte hende kjærlige Trøstens Ord og gave hendes Hjerte ny Kraft og Styrke til hendes hellige Kald.

Hendes Forstanderinde udtalte sit Ønske om, at hun endnu maatte blive en Stund i sine brave Gjæstevenners Huus. Hun var nemlig ikke uden Grund bange for, at den nye, svære Ulykke havde stærkt angrebet Søsterens skrøbelige Helbred. Endvidere fik hun i samme Brev Befaling til at begive sig til Moderhuset i E. . . ., saasnart hun følte, at hendes Kræfter vare vendte tilbago i den Grad, at hun uden Fare kunde foretage en saa lang og møisommelig Reise.

Aldrig saasnart havde Søsteren læst dette, førend Familien Leslie nærmede sig hende med spændt Opmærksomhed for at faae at vide, om det skulde være dem forundt, endnu længere at maatte glæde sig ved hendes Omgang; og næppe havde man erfaret Brevenes Indhold, førend en oprigtig Glæde opfyldte Alles Hjerter, og uhyklede Bifaldsytringer udtalte den usminkede Kjærlighed og Godhed, de havde fattet for Søsteren. Og Søsteren selv blev derved paa en behagelig Maade mindet om sine Ungdomsaar, dengang hun endnu var omgiven af Legkammerater og intime Venner.

„Da nu dette uventede glade Budskab har bragt os

Alle saa stor en Glæde, saa maa Du, kjære Edgar,“ udraabte Corinna begejstret, „dog engang fortælle os, hvorledes det er gaaet til, at Du har antaget den romersk-katholske Tro. Vidste jeg ikke, at Du forener en urokkelig Charakterfasthed med den Kjærlighed til og Begejstring for Alt, som er skjønt og stort, saa vilde jeg fristes til at bebrejde Dig, at den katholske Kirke havde bedaa-ret Dig ved sine henrivende Cæremonier.“

„Tilvisse,“ tilføiede Herr Leslie, „de have vistnok ofte fortryllet mange lyse Hoveder og overvundet mangan en Philosoph.“

„Ja, vistnok Enhver, som ved deres Glands lod sig føre til Sandheden, ligesom fordem Viismændene fra Østerlandet ved en Stjerne førtes til den nyfødte Verdens Frelser,“ svarede Edgar.

„Saaledes nødes man idetmindste til at forklare det efter Grundsætningen om Kjærlighed til Næsten!“ sagde Blanca. „Men Edgar, Du gjør vor Nysgjerrighed stedse større og større!“

Edgar gav derfor efter for sin Cousins udtrykkelige Ønske, som syntes at deles af hele Familien:

„Da jeg bereiste Omegnen af Venedig,“ sagde han, „føjte jeg mig ilde. Jeg led af en let Feber, som gjorde min Aand uimodtagelig for alle Indtryk. Ankommen til B... var jeg meget svag, og det i den Grad, at jeg engang om Aftenen, som jeg forlod mit Hotel, afmægtig sank til Jorden. Jeg blev funden i denne ynkværdige Tilstand af et Medlem af et fromt Broderskab, hvis Forskriver gjøre Medlemmerne til Pligt, at opgive Arbejde, Fornøielse og Maaltid, saasomt Nogen kræver deres christelige Kjærlighedstjenester, saasom f. Ex. ved et offenkjærligt Ulykkestilfælde, ved Nedstyrtningen af et Hus eller ved et andet særligt Ulykkestilfælde. Det er en ædel Forening til overordentlige Kjærlighedsgjæringer, hvori Adelsmænd, Borgere, Haandværkere, Kjøbmænd, kort alle Menneskeclasser tage Deel. De bære under Udøvelsen af deres høihjertede Kjærlighedstjenester et vidt brunt Klædebon med en Hætte, som bedækker næsten hele Ansigtet, og det hændes ikke sjældent, at en Bonde og et Medlem af en fyrstelig Familie tilsammen tage Deel i en saadan Kjærlighedsgjærning uden at kjende hinanden. De nøies med at være kjendte af Gud, som engang vil lønne deres Kjærlighed. Man har, forskjellige Klokketegn for Byens forskjellige Kvarterer, som ogsaa angive

Tallet paa de Personer, man behøver. Strax vide de alle, naar en Ulykke rammer Nogen, og hvor mange Personer, der skulle yde Hjælp, og saaledes ile Adelsmanden og den Rige glade til en Barmhjertighedsgjerning, som man i protestantiske Lande overlader til ubarmhertige Politibetjente eller aldeles følesløse Personer.“

„Jeg blev baaret til Hospitalet af fire af disse ædle Mænd. Pater Borgia var Hospitalets Sjælesørger. Han var min Opvarter; Dag og Nat vaagede han ved min Side; kjærlighedsfuld tog han sig af min Skjæbne, og det er hans faderlige Kjærlighed, som jeg hovedsagelig har at takke for min Helbredelse. Alt, hvad han gjorde for mig, det gjorde han alene af Kjærlighed til Gud; Ingen vidste jo, om jeg var rig eller fattig.“

„Under min langvarige Reconvalescens, holdt han mig med Selskab, og medens han deelte min Tilbøielighed til videnskabelige Samtaler, vidste han stedse at gjøre mig opmærksom paa min Sjæls Frelse. Hans Beviisførelse fuldendte det, som de første fordeelagtige Indtryk havde bevirket hos mig. Jeg kan ikke gjentage hans dybe, uigjendrivelige Beviser. Jeg mangler hans Ild og Overbeviisningsmagt dertil. Det overlader jeg til ham og haaber, at ogsaa I ville høre ham med den samme Virkning som jeg.“

„Og har Du,“ sagde Corinna, „ikke mærket Noget til de overtroiske Cæremonier i de pavelige Lande, som Reisende vide saa meget at fortælle om?“

„Først,“ kjære Veninde, „maa Du besvare mig det Spørgsmaal: Har Protestantismen nogensinde kaldt en Forening til Live som den, jeg nylig har talt om; tæller den ogsaa kun en eneste Institution som de barmhertige Søstres?“ spurgte St. John.

„Mærkeligt nok,“ svarede Herr Leslie, „Protestantismen kan ikke rose sig heraf.“

„Er det dog ikke mærkeligt,“ kjære Onkel: „da den skilte sig fra den gamle Kirke, paa hvilken Guds Aand, Kjærlighedens Aand, stedse har hvilet, da blev den kold, tør, tom for Kjærlighed. Det er ikke vanskeligt, af visse Tegn at erkjende den Religion, som Gud selv har indstiftet, og skjælnede den fra andre Religioner, hvis Stiftere vare almindelige Mennesker, eller, hvad der endnu er langt værre, vare meget syndige Mennesker.“

„I Sandhed, min værdige Fætter,“ sagde Corinna, „Gud er Kjærlighed, og Hans Religion skal være Kjær-

lighedens Religion, men Kjærligheden bør ikke udarte til Sværmeri og Overtro. Og jeg har hørt Folk sige, at Katholikerne tilbade Billeder og viste Jomfru Maria guddommelig Ære. Er det sandt?"

„Conciliet af Trient,“ svarede Edgar, „giver Dig Svar paa dit Spørgsmaal ved følgende Decreter: 1. at Christi, vor Frues og de Helliges Billeder kunne udstilles i Særdeleshed i Kirkerne, for at de Troende kunne vise dem Ærefrygt, og 2. at man skylder dem Ærefrygt, ligesom jo ogsaa et Barn holder sine Forældres og en Undersaat sin Fyrstes Billede i Ære. Vi troe efter katholsk Lære, at Billeder ikke i sig selv have nogen Kraft, hvorved de kunne gjøre Krav paa Ærefrygt fra vor Side. Den Ærefrygt, vi vise Billederne, har kun Hensyn til de Personer, der forestilles ved dem. Protestanterne ere vante til at betegne den Ærefrygt, vi vise Billederne, med Navnet „Afguder“. Og det kommer deraf, at de holde vore Fjenders Bagvaskelser for utvivlsom Sandhed. De forekaste os, at vi sætte mero Lid til de Helliges Fortjenester end til Christi vor Frelsers, og dog veed enhver Katholik, hvor ugrundede disse Bagvaskelser ere. Vi bede til Christus: „Hør os, bønør os, forbarm Dig over os,“ men til Maria og de Hellige bede vi: „Bed for os.“ Vi ære de Hellige kun af Hensyn til Gud og til Christus, for Guds og Christi Skyld, som er vor eneste Mellemand, og netop ved sine Fortjenester har sat de Hellige i Stand til at blive hellige.“

Ved saadanne og lignende Samtaler, ved hvilke han fremstillede den katholske Lære, som den er, og ikke som Kirkens Fjender indbilde Folk at den er, hvad enten det skeer af Vankundighed eller Ondskab, udøvede Edgar en meget heldbringende Indflydelse paa Familien Leslie, fordi disse ærlige Mennesker elskede Sandheden og ikke havde nogen Interesse i at gaae af Veien for Sandheden.

Fremfor Alt troede Blanca ikke at kunne sammenligne den Sindsstemning, i hvilken hun blev sat ved sine Gjæsters Ord, med noget andet end med en Pilgrims Erkjendelse, som ved en kyndig Førers Veiledning føres tilbage paa den rette Vei, som han var afveget fra.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I det den 19. Sept. afholdte Consistorium har den h. Fader efter Allocutionen udnævnt 4 Cardinaler, 6 Biskopper for Italien og 2 Biskopper for Mexico. De udnævnte Cardinaler, som tilhøre Cardinalpræsternes Rang, ere følgende: Msgr. Frants Meglia, Ærkebiskop af Damaskus i. p. i., Nuntius i Paris, født i St. Stefano al mare den 3. Novbr. 1810; Msgr. Jakob Cattani, Ærkebiskop af Ancyra i. p. i., Nuntius i Madrid, født i Brighella den 13. Jan. 1823; Ludvig Jakobini, Ærkebiskop af Tessaloniki i. p. i., Nuntius i Wien, født i Genzano den 6. Jan. 1830; Msgr. Dominicus Sanguigni, Ærkebiskop af Tarsus i. p. i., Nuntius i Lissabon, født i Terracina den 27. Juni 1809. Efter disse Cardinalsudnævnelser bestaaer det h. Collegium nufortiden af 67 Medlemmer, af hvilke 6 tilhøre Cardinal-Biskoppernes, 49 Cardinal-Præsternes, og 12 Cardinal-Diaconernes Rang. Der er altsaa nu kun 3 Cardinalpladser vacante, nemlig 1 i Cardinalpræsternes og 2 i Cardinaldiaconernes Orden. Af samtlige Cardinaler har kun en eneste, Card. Fyrst Schwarzenberg i Prag, modtaget sin Værdighed af Gregor XVI.; 52 bleve udnævnte af Pius IX., og de øvrige 14 af den nu regerende Pave.

Frankrig. Cardinal-Ærkebiskoppen af Cambrai, Msgr. Regnier, har ved Slutningen af Diocesansynoden i en længere Tale paa en udmærket Maade belyst de Angreb, for hvilke Kirken og dens Tjenere nufortiden i Frankrig ere Gjenstand. „Vore Modstandere,“ bemærkede Prælaten, „have gjort sig Katholicismens fuldstændige Ødelæggelse til Formaal, og kun af Taktik udtale de Løsenet: „Langsomt, men sikkert.“ De støtte sig til et mægtigt Parti (Frimurerne), som har udvidet sin sørgelige Indflydelse over begge Hemisphærer og beherske mange Staters Regeringer. Dette Parti gjør Voltaires afskyelige Gudsbespottelse til sin og behandler Jesus Christus som sin personlige Fjende. Det er det pure Hykleri og lav Perfidi, naar det anstiller sig, som gjorde det en Forskjæl mellem Biskopperne og den lavere Geistlighed, eller mellem Verdens- og Ordenspræster. Ikke mindre er det en grov Bagvaskelse, naar det omtaler Episkopatet, som var det af System og Grundsæt-

ninger fjendtligt stemt mod de herkende Institutioner og de moderne Ideer. „Men,“ tilføjede Cardinalen, „jøg stoler paa det trofaste, katholske Sindelag hos det langt overveiende Fleertal af den franske Nation og foretrækker den aabne Kamp, som den nu føres, for en tidligere Periodes ringeagtende Indifferentisme.“

— Frankrigs Kirke har atter lidt et smerteligt Tab. Den 17. Septbr. er Ærkebiskoppen af Bourges, Latour d'Auvergne, død af et Hjerteslag i sit 53de Aar. Dagen iforveien præsiderede han endnu ved en Diocesansynode, med hvilken Exercitierne for de Geistlige sluttedes; men paa Grund af pludseligt Ildebefindende maatte han forlade Forsamlingen. Den følgende Dag Kl. 4 var han et Lig. Den Afdøde (født 1826) var Broder til den forhenværende Gesandt i Wien og senere Udenrigsminister i Cabinettet Palikao; han forvaltede Dioceset Bourges siden Aaret 1861.

Aachen. 12. Sept. Katholikernes 26de Generalforsamling i den gamle Kaiserstad Aachen er forløben overmaade glimrende. Deeltagerens Tal var over Forventning stort. Den første Forsamling fandt Sted den 8de Septbr. og aabnedes af Præsidenten, Grev Droste, med et Leve for Leo XIII. Dr. Zehrt fra Heilingenstadt talte om Troesbekjendelsen; Bachem om de religiøse Tilstande i Rhinprovindsen, Grimm om kirkelige Kjøbmandsforeninger, Schaeffer om Svendeforeninger, v. Loe om Skolespørgsmaalet og Canisiusforeningen, Professor Schaeppmann fra Utrecht om Kirkens og Skolens Tilstand i Holland.

Den følgende Dags Aften Kl. 6 afholdt Vincensforeningen sin Generalforsamling i Carlshuset under Forsæde af Domcapitular Iünnemann fra München. Efter den sædvanlige Bøn og Læsningen af et Stykke i „Christi Efterfølgelse“ hilste Præsidenten paa Forsamlingen og talte derpaa om Foreningens Betydning. Flere Taler holdtes. Repræsentanten for Generalraadet i Paris, Msgr. Legentil, opfordrede i det franske Sprog sine Brødre til troligt at overholde Foreningens Statuter, hvorefter Præsidenten bad den tilstedeværende Viebiskop, Dr. Baudri, om at ville velsigne Foreningen og dens Medlemmer, en Bøn, som Hs. Højærv. med Glæde opfyldte. Samme Dags Aften Kl. 7½ holdtes paa Piusforeningens Ønske en i Programmet ikke anført offentlig Forsamling i Kursalen, til hvilken navnlig Arbejderne og Haandværkerne vare

indbudne. Det blev en Masseforsamling, som talte henved 3000 Mænd, og erholdt uventet en stor Betydning ved, at de meest fremragende Talere af Centrumspartiet her optraadte.

Friherre v. Schorlemer-Alst talte om den økonomiske Politik, Professor Rebbert fra Paderborn om Standhaftighed i Kampen, Friherre v. Loe om Enighedens Aand, Professor Schaepmann om Liberalismen og Folket, Dr. Aug. Reichensperger om Tidsforholdene, Domcapitular Moufang om Taalmodighedens Dyd, Sognepræst Ibach om katolske Foreninger, og til Slutning den Deputerede Windthorst, som hilstes med stormende Jubel, om Centrumspartiets Politik. Om Onsdagen holdtes atter en sluttet og en offentlig Forsamling. Slutningsforsamlingen fandt Sted om Torsdagen, og her gjorde navnlig Windthorsts Tale om Centrum, om Skolen og om Enighed blandt Katholiker et mægtigt Indtryk. Efterat Præsidenten havde takket Aachens gjæstfrie Indbyggere, de forskellige Foreninger, der havde bidraget til Forsamlingens Festlighed, Viebiskop Dr. Baudri og Centrumsførerne, forelæstes et Telegram fra den h. Fader, der havde meddeelt Forsamlingen sin Velsignelse. Denne storartede Sammenkomst af Katholiker fra alle Egne i Tydskland sluttedes med et begejstret Leve for den hellige Fader.

Africa. Ifølge et Decret af Congregationen de Propaganda, som den 7de Mai blev stadfæstet af Pave Leo XIII., er der i Sydafrica oprettet et apostolisk Præfectur, hvis Sjælesorg er anbetret til Congregationen af den Helligaand og Marias h. Hjerte. Pater Schwindenhammer, General-Superior for denne Congregation, erholdt af den hellige Fader det Hverv at lede Missionen som apostolisk Præfect.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 19. October. 20. Søndag efter Pintse. 20. M. Johannes Cantius, Bekj. 21. Ti. Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Mart. 22. O. Margaretha Maria Alacoque, Jomfru. 23. To. Severin, Biskop. 24. F. Raphael, Ærkeengel. 25. L. Chrysanthus og Daria, Mart.

Søndagen den 26. October. 21. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 43. Søndagen den 26de October. 1879

Indhold: Bønofferet. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Belgien, Africa, Nordamerica.

Bønofferet.

Midt i Paradiset stod Livets Træ; dets Frugt var velsmagende og god at spise. Det var et Forbillede paa det sande Livets Træ, *Korset*, hvis Frugt vi nyde i den h. *Messe*. Messens første Frugt er Syndsforladelse og Straffenes Eftergivelse. Men den er ei den eneste. Messen giver os ogsaa Deel i allehaande Naadegaver og Velsignelser. Den er, som et Sonoffer, saaledes ogsaa et *Bønoffer*.

Jøderne havde i den gamle Pagt Bønoffere. Disse skulde ophøre, da Tidernes Fuldendelse var kommen. Skyggen skulde vige for Sandheden, Jødedommen for Christendommen. Men vi Christne tør dog vel ei savne saa stor en Skat, som Jøderne eiede. — De hh. Kirkefædre lære os, at den nye Pagts ene Offer — Messen — rigelig opveier alle de jødiske Offeres Mangfoldighed. —

Trienterconciliet ¹⁾ forvisser os om, at Messen ikke blot tør frembæres for at befrie os fra Synd og Straf, men ogsaa for andre Fornødenheder. — Om enhver Offring kan det siges, at den er en *Bøn*, om ikke i Ord, saa dog i *Gjerning*. ²⁾ Dette gjælder altsaa og om Messens anden Hoveddeel, Forvandlingen, som er en sand Offring.

Her vil en hellig Videlyst nu opkaste adskillige Spørgsmaal: Hvilke Bønnens Frugter bringer Korsets Træ da paa vore Altere? hvorved, af hvem og til hvem plukkes disse Frugter? — eller med andre Ord: Hvad Kraft har Messen som Bønoffer? hvorfra kommer den? hvem kommer den til Gode? For at svare herpaa, skulle vi i det Følgende omhandle Bønofferets *Virkninger*, — *Kilderne* til samme — og *Deeltagerne* i samme.

1. Bønofferets Virkninger ere de selvsamme som Bønnens. Hvad Du, christne Læser, kan bede om og opnaae ved Bøn, det kan Du virksommere bede om og lettere opnaae ved Messen. Du tør og skal bede om Guds overnaturlige Naadehjælp; Du tør ogsaa bede om timelig Hjælp og Velsignelse. Messeofferet kan og skal frembæres fornemmelig for at nedbede Guds *overnaturlige Naade*, men ogsaa for vort *timelige Velfærd*.

Det er dit inderligste Ønske, engang at komme i Himlen, at fryde Dig med de kjære Engle og Hølgener i Guds saliggjørende Beskuelse. Det er din daglige Bøn, at Guds Rige maa komme til Dig, at Herren vil give Dig en salig Dødsstund. Desaaarsag er det dit daglige Forsæt og din alvorlige Villie, aldrig og for ingen Priis at fornærme Gud og saare hans Faderhjerter ved forsætlig Ulydighed, allermindst ved Ulydighed i et vigtigt Stykke, ved en svær Synd. Du beder daglig om Kraft og Styrke, at Herren ei vil lade dig falde i Fristelse; Du beder om Lys i Tvivl, Styrke i Svaghed, Udholdenhed paa Dydens Vei og Kraft til at modstaae dine Fjender. Alt

¹⁾ 22. Møde, 3. Canon.

²⁾ Bellarmin de Missa II., 4.

dette sigter til din Sjæls evige Frelse og Velfærd. Du *tør* ei blot bede herom, Du *skal* bede herom. Bed kun med Tillid, Udholdenhed og en hellig Paatrængenhed. Thi det er ubetinget til Guds Ære, at Du frelser din Sjæl og bliver salig. — Men vil Du give din Bøn særligt Eftertryk, da ty til Christi Mægling i Messeofferet. Messen er en udtømmelig Kilde til alle aandelige Naadegaver; den er ligesom en Sol, der udstråler Lys og Varme, og en Dug, der vederkvæger den vansomtende Menneskesjæl. Den Naade, Du opnaaer ved den, skal blive Dig et Skjold mod Angreb og Fare, et Vaaben for den gode Strid, som giver Dig Styrke til at gaae Dydens Vei, Taalmodigheds, Ydmygheds og Kjærligheds tornefulde Himmelsti. Synes Du, jeg lover Dig for meget, da læg Mærke til, hvad en Helgen har sagt herom. Du eier vel selv den h. Frants af Sales' Veiledning til et gudfrygtigt Liv, den saakaldte „Philothea“ (d. e. den gudelskende Sjæl), en Bog,¹⁾ der burde findes i ethvert christeligt Huus, tilligemed Thomas a Kempis' gyldne Bog om Christi Efterfølgelse. Altsaa der, i Philothea, læses S. 111: „Messen er en uendelig Afgrund af guddommelig Kjærlighed, hvorved Gud forherliger sine Gavers og sin Naades Rigdom i os. Den Bøn, som forrettes i Forening med dette guddommelige Offer, har en vidunderlig Kraft. Thi Sjælen, der her ligesom støtter sig til sin inderlig elskede Brudgom selv, modtager her af ham et Overmaal af himmelske Naadegaver og bliver opfyldt med saa mange uendelige Gunstbeviisninger, Husvalelser og Sødheder, at den, som det heder i Høisangen, lig en Røgstøtte, lifligt duftende af Virak, Myrrha og de kosteligste Kryderier, hæver sig mod Himlen.“ Saaledes skriver en af de meest oplyste Lærere, Kirken har havt i de sidste Tider, en Mand, der har Navn for at vogte sig for al Yderlighed. Prøv selv, opmærksomme Læser, om han har sagt Formeget.

¹⁾ Faaes i Kbhvn. i Præsteboligen ved Sct. Ansgars Kirke.

Men Ingen troe, at han ved Messen kun kan opnaae overnaturlige Naadegaver. Vi bede ei blot: Skee din Villie, til os komme dit Rige; den Herre Jesus har ogsaa lært os at lægge til: Giv os idag vort daglige Brød, og frels os fra det Onde. Vi tør derfor gjerne ogsaa bede om *timelig og jordisk* Velvære, dog selvfølgelig kun betingelsesviis, forsaavidt det nemlig kan fremme Sjælens overnaturlige Vel.

Og ville vi give vore Bønner særlig Kraft, da kunne vi ogsaa her gjerne tye til Christi Mægling i Messen. Thi Messeofferet kan med Nytte ogsaa frembæres i verdslige Øiemed. Det er ingen Profanation; det Hellige taget ikke forfængeligt derved. Thi (jeg gjentager det, omendskjøndt det falder af sig selv) timelig Velvære kan kun ønskes og haabes af os, forsaavidt den ei hindrer, men meget mere fremmer den evige. Men med denne selvfølgeligelige Indskrænkning at bede og ofre om timelige Goder, f. Ex. Sundhed, Held i vore verdslige Foretagender, Afvendelse af truende Farer, Krig, Smitsot, Tørke og deslige, — dertil oplæres vi af Herren og veiledes vi af Kirken selv.

Vi Præster bede i enhver Messe Fadervor og fortsætte derefter: „Frels os fra *alt* Ondt, det forbigangne, det nærværende og det tilkommende.“ Vi bede ei blot, at Herren vil „frelse os fra den evige Fordømmelse og engang tælle os blandt sine Udvalgte,“ men ogsaa, at han vil „lade vor Livstid henrinde i sin Fred.“ Ja i nogle Messer lader Kirken os bede om *legemlig* ligesaavel som om aandelig Velvære, om at Herren naadig vil helbrede de Syge, afvende eller standse Krig, Pest, Tørke, Jordskjælv og andre Ulykker. Nylig, da Regnveir truede med at ødelægge Markfrugterne, have vi Præster indskuddt i Messen særlige Bønner om en heldig Høst. Og alt dette skeer i Haab om, at Offerets Frembærelse vil give vore Bønner særlig Kraft.

Har Du altsaa særlige Anliggender, da lad Alterpræsten anbefale dem til Herrens Faderomsorg. Foren din

Bøn med hans Offer; bed med Tillid, men ogsaa med Hengivelse i Guds Villie, hvergang det dreier sig om en timelig og verdslig Sag. Du eller En af Dine er maa-skee syg. Bed for den Syge og lad Præsten offere for hans Helbredelse. Men læg med din Frelser til: dog ikke min Villie skee, men Din! Thi see, at være sund, rask og ved god Helsen, er vistnok en Guds Velgjerning; men Sygdom og Svagelighed er ogsaa en Guds Velgjerning; den kan mulig være for Dig og Dine en større Velgjerning end Sundhed og Kraft. Hvormange have ikke just paa Sygeleiet faaet alvorlige Tanker! Hvormange ere ikke, som Hjob, blevne prøvede i Sygdommens Smelteovn og luttrede deri som Guld! Hvad vi sædvanlig kalde for et Onde og en Ulykke, Sygdom og Svagelighed, var og er i Virkeligheden en stor aandelig Velgjerning for Mange. Er Bønnen som den skal være, saa bliver den sikkert hørt; og Messeofferet, som frembæres for Dig, er ikke frugtesløst. Men det kan godt være, at Du synes, at Herren bønørte Dig ikke, og at hans Øren vare tillukkede; det kan gjerne være, at han ei bønører og hjælper Dig paa den Maade, Du vilde synes bedst om. Men siig selv: naar han giver Dig Naade til at benytte din Sygdom til din Sjæls Frelse og Fuldkommelse, til at bære dit tunge Kors med Taalmodighed, Glæde og Kjærlighed, til at opbygge dine Omgivelser med dit Dydsexempel og samle Dig større Skatte i Himmeriget, — har Bønnen og Offeret da ei baaret Frugt og det en rigeligere Frugt, end naar Herren havde ladet Dig blive sund igjen, men gaae glip af alle hine aandelige Goder? Ja, vær vis paa, det er umuligt, at Bønofferet skulde blive uden al Frugt. Det vil Du komme til at indsee, naar vi lede efter *Kilden* til Bønofferets Virkninger.

2. Hvad gjør Messen til et virksomt Middel til at opnaae Guds Velsignelse for Tid og Evighed? Er det Menighedens og Præstens Bøn? Menighedens og Præstens Bøn er nok en Kilde, men langt fra Hovedkilden.

Hovedkilden er Christi. Gudmenneskets, egen Bøn. Giv Agt, jeg skal forklare det.

Menigheden beder under Messen, og *Præsten* beder, og deres Bøn er ei forgjæves! Det er et opløftende Syn for os, og tilvisse et i Guds Øine velbehageligt Skue — hele *Menigheden* paa en Søn- eller Helligdag samlet om Messesalteret. Det vækker til Andagt og indgyder særdeles Tillid. Den fælleds Bøn har jo en særlig Forjættelse; thi Bønnen i Kirken faaer særdeles Kraft af selve Stedet. Kirken er jo et Guds Huus, hvor Herren har reist sin Naadethrone for at meddele enhver enkelt, hvad han kunde trænge til. Der bedes paa Kirkevielsens aarlige Mindedag om, at Enhver, som søger til Guds Huus, „maa glædes ved at opnaae Alt, hvadsomhelst han maatte ønske“. Alt dette giver de Bønner større Kraft, der forrettes af de Andægtige under Messen.

Hertil kommer endnu *Præstens Bøn*. Den stille Messe varer omtrent en halv Time. Næsten hele denne Tid anvendes af *Præsten* til Begjæringsbøn, til at foredrage for Herren, hvad han ønsker baade sig selv og Andre: Syndsforladelse, Hjertefred, Beskyttelse mod alt Ondt og endelig den evige Salighed i Himlen blandt de hellige Blodvidners Skarer. — Hvad der giver hans Bøn særdeles Eftertryk, er, at han ei fremfører den som Privatmand, ei i sit eget Navn, men som *Kirkens Udsending* og paa den store Guds Menigheds Vegne, „hvilken Han (Gud selv) har erhvervet med sit Blod,“ hvilken han „fremstiller som en herlig Menighed, der ikke har Plet eller Rynke eller deslige, men skal være hellig og ubesmittet,“¹⁾ og virkelig tæller blandt Sine mange rene, fromme gudelskende, hellige Sjæle. Vil jeg som *Præst* træde frem for Guds Alter, føler jeg mig rigtignok som Synder, og tør ei vove at stige opad Altertrinene, førend jeg i Ydmyghed har slaaet mig for Brystet og bekjendt min Skyld, min store Skyld. Men jeg føler mig tillige som

¹⁾ Ap. Gj. 20, 28. Ephes. 5, 27.

Repræsentant for Guds Menighed; og det sætter Mod i mig og opfylder mit Hjerte med Tillid. Jeg staaer ei alene for Alteret; bag mig staae alle Troende; jeg offerer ei som Synder, men som Kirkens Sendebud og Mægler. Jeg beder ei alene, men den beder med mig og ved mit Hjerte og mine Læber. Jeg siger kun i faa Bønner: *Jeg og mig*, men som oftest: *Vi og os*; „Vi bede for os, dine Tjenere, men ogsaa for dit hellige Folk.“ Hele Familien beder for hele Familien, og hver enkelt af dens Medlemmer. Ja, Præstens Bøn har en særlig Kraft. Tænk kun paa en Gesandt, der er accrediteret ved et fremmed Hof. Foredrager han Noget som Gesandt paa sin Regerings Vegne, da veier det langt mere, end naar han kun taler som Privatmand og paa egne Vegne, hvor stor end hans personlige Indflydelse monne være hos det fremmede Hof. — Af alt det Sagte fremgaaer, at Messens Virkekraft har sin Kilde deelviis i Menighedens og Præstens Bøn.

Men Hovedkilden til de Naadestrømme, der fremvælde fra Alteret, er *selve Offeret*, er Offeringen, betragtet som *Christi* Gjerning. Han, Guds Søn, fornedrer sig for at ære den himmelske Fader paa vore Vegne. Derved gjør han den guddommelige Godhed og Barmhertighed villig til at aabne sine Skatte og til rundhaandet at berige os, Christi Brødre, med Velsignelse for Legeme og Sjæl. Selve den Eenbaarnes Selvfornedrelse er en Bøn i Gjerning, en Bøn, som Faderen ei kan lade blive uhørt. Gudmennesket fremstiller sig paany for Treenighedens Throne med de Fortjenester, han har erhvervet sig og os ved sit jordiske Liv, sin bittre Lidelse og Død. En Bøn, understøttet af slige Fortjenester, frembaaren af Sønnen, i hvem Faderen har sit Velbehag, nei, den kan umulig blive frugtesløs!

3. *Hvem tilflyde disse Frugter da?*

Først og fremmest *Præsten*. Det er jo ham, der personlig træder frem for Naadethronen; og efter Messebogen skal han frembære Offeret nærmest for sig selv,

for at Christi Legeme og Blod maa bevare ham fra al Synd og alt Ondt, gjøre ham trofast i Herrens Tjeneste¹⁾ og nedbede Barmhertighed og Velsignelse over ham og Alle, for hvem han offerer²⁾.

Frugterne tilflyde for det Andet *hele Kirken*. Som Kirkens Gesandt er Præsten forpligtet til at offre for alle Kirkens Medlemmer, alle rettroende Christne, uden at udelukke en eneste, ja, paa en vis Maade for hele Verden, ogsaa de Vantro og alle dem, som staae udenfor Kirkens Helligdom, thi det er „for hele Verdens Frelse“, at Frelsens Kalk frembæres.

Men er Bønofferets Kraft udtømt hermed? Eller kan Præsten efter eget Skjøn tilstaae *Enkelte særlig* Andeel i dets Frugter? Ja, det kan han. Thi det forholder sig med Bønofferet, som med Bønnen. Jeg kan bede for hele Verden, for alle Mennesker i Almindelighed. Jeg kan ogsaa bede for Enkelte isærdeleshed; jeg kan bede for Fader eller Moder, Pave eller Konge, for min Skriftefader eller en anden Velgjører, for en Døende eller en stakkels Synder. I sidste Fald, naar jeg udelukkende beder for en Enkelt, har denne større Nytte af min Bøn end i første, da jeg kun beder for ham, forsaavidt jeg beder for alle Mennesker. Saaledes er det ogsaa med Messen. Læser jeg den for en Syg isærdeleshed, da finder denne Syge lettere Helbredelse og Trøst, Styrke og Naade, end naar jeg kun vilde offre for alle Mennesker i Almindelighed.

Christus har nemlig tildeels lagt Korsets Frugter i Præstens Hænder, for at han maa uddele dem. Præsten plukker dem af Korsets Træ, for efter Fornødenhedens eller Kjærlighedens Fordring at give dem til dette Menneske, som maaskee meget trænger til Hjælp, eller til hint, som maaskee har anmodet ham derom. Det har været Kirkens ældgamle Skik, ikke blot at feire Messen

¹⁾ Bønnebog S. 105.

²⁾ Sammest. S. 109.

for Almenvellet, men ogsaa for enkelte mere trængende Personer og for enkelte Anliggender af særdeles Vigtighed, for Syndere og Syge, for Konger og Fyrster, for Fred og Enighed, for Pave- og Bispevalg eller et andet vigtigt Forehavende. Det er Kirkens udtrykkelige Lære, at en særlig Frugt tilflyder den, som Præsten isærdeleshed offerer Messen for¹⁾. Har Du altsaa et særligt Anliggende, hvad enten det vedkommer Dig eller Dine, hvad enten det vedkommer din timelige Velfærd eller din Sjæls evige Frelse, anmod da en Præst om, at han vil frembære Offeret efter din Mening; eller bivaan Du selv Messen!

Messens særlige Frugter tilflyde nemlig ogsaa dem, som høre Messen og ved andægtig Bøn tage Deel i den hellige Handling. Thi det er for „alle Omstaaende“, at Præsten beder og offerer den hellige Hostie. Her vises Dig et let Middel til at forskaffe Dig Guds Hjælp og Naade, og det kan Du uden stor Vanskelighed anvende. Kirkerøren staaer aaben hver Morgen. Alteret staaer aldrig tomt.

Nu vel; hører Du da, at det ringer til Messe, eller husker Du, at det er Tid, da lad det være for Dig, som om Du hørte Frelserens Indbydelse: Kommer til mig, Alle som arbeide og have Møie. Lad Herren ei indbyde forgjæves: Følg hans Røst! Hør Messen! men med Opmærksomhed og Andagt, forat Præstens Bøn ogsaa maa gjælde Dig. Han siger nemlig: „Ihukom, o naadigste Fader, alle Tilstedeværende, hvis *Tro og Andagt* Du kjender, for hvem vi offre, eller som frembære dette Lovoffer for sig selv og alle deres, for deres Sjæles Gjenløsning, for deres Haab om Frelse og Velfærd, og som frembære deres Bønner og Ønsker for Dig, den evige, levende og sande Gud.“²⁾

1) Pius VII.' Bulle *Auctorem fidei*, prop. 30.

2) Bønneb. S. 94.

Frelseren taler i Evangeliet om en Skat, skjult i en Ager. Messen er en Skat. Bær Omsorg for, at den ei maa være skjult for Dig! P.

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 42.)

IX.

F o r d o m m e.

„Du store Himmel! jeg veed ikke, hvad der endnu vil komme,“ sagde Madame Murray en Aften til Corinna; „men det er ikke rigtigt fat med Elvertonhall.“

„Og hvorfra denne besynderlige Tanke?“ spurgte Corinna sin gamle Veninde.

„Seer De da ikke,“ svarede Madame Murray, „at siden de Fremmedes Ankomst, synes Alt at blive anderledes her i Huset? Jeg for min Part vilde ønske, at de nu snart igjen vilde reise.“

„Dette Ønske stemmer just ikke synderlig med Gjæstfrihedens Pligter,“ svarede Corinna. „De forestiller Dem, troer jeg, Tingene langt værre end de ere. Men ialtfald fortæl mig, hvad Besynderligt der foregaaer i vort Huus.“

„Nu — som det forekommer mig, er det dog heelt underligt, at den sortklædte Dame ved sine Taler, ved sin Syngen og Beden, og jeg veed ikke hvad, synes at have fordreiet Hovedet paa vor gode Blanca. Dernæst holder den fromme Herre alskens besynderlige Sammenkomster med din Fætter Edgar og de øve uforstyrrede deres Afguderier under vort Tag. Hvad Tid de to Herrer sove, er jeg ikke paa det Rene med. Thi Sengen behøver aldrig at redes for dem. Jeg skulde næsten troe, at de lagde sig paa det bare Gulv. For ikke længe siden gik jeg forbi den saakaldte Pater Borgias Værelse, fordi jeg skulde have min Flacon imod Tandpine deroppefra. Og nu, gjæt engang, hvad der tildrog sig paa hans Væ-

relse. Jeg hørte ganske tydeligt, hvorledes en Pidsk hvidede igjennem Luften og derimellem raabte en Mands Stemme: „Herre, forbarm Dig over mig!“ Jeg blev saa bange paa Grund af den Støi, at jeg ikke kan beskrive Dig det; fuld af Skræk løb jeg ned ad Trappen, uden at have hentet min Flacon, og da jeg saa kom ned, var Tandpinen borte.“

„O, derfor behøvede De ikke at blive bange; Pateren har vist foretaget „Disciplinen“, som saa mange hellige Mennesker have gjort det, for derved des lettere at kunne tømme deres Lidenskaber og kunne blive vor Frelser lige, der af Kjærlighed til os Mennesker lod sig hudstryge.“ Saaledes talte Blanca, som ved Madame Murrays sidste Ord var indtraadt i Værelset og smilende havde hørt paa hendes Udgydelser.

„Daarskab,“ sagde Madame Murray. „Jeg har ikke for ingen Ting allerede saa mange Aar paa min Nakke, saa jeg nok kan blive bange ved saadanne ualmindelige Ting. Jeg er bekendt med den protestantiske Religion fra min Barndoms Dage af. Jeg veed fuldtvel, at Himlen er et stort Gode og af høi Værd; men vor Tro lærer slet ikke Noget om, at man derfor skal øve Vold imod sig selv, f. Ex., at man skal spøge sig eller afholde sig fra bestemte Spisevarer paa visse Dage. Og dog begynder vor gode Herr Leslie at tænke anderledes derom. Saaledes kommer han t. Ex. igaar Middags til mig og siger: Madame Murray, fra nu af maa De paa Fredagene ikke mere bringe Kjød paa Bordet, men kun Fisk og Gemyse.“

„Men vor Fader sagde det vist kun for vore Gjæsters og vor Fætter Edgars Skyld; thi de ere Katholiker. Hos Katholikerne er det nemlig Skik og Brug, ikke at spise Kjød paa Fredagene,“ sagde Corinna.

„Hvilken rar Skik! Hvortil dette?“ brummede Madame Murray. „Ere da ikke alle Dage lige gode, og kan man ikke hver Dag spise den Mad, som Gud giver os?“

„Jeg troer, at Katholikerne holde Abstinents paa Fredagene til Ære for vor Herres Jesu Christi Lidelse,“ indvendte Blanca.

Madame Murray vilde endnu have gjort flere Indvendinger og ytret sin Utilfredshed med flere Ord, naar hun ikke havde seet Pater Borgia komme med Edgar og Herr Leslie. Thi under disse Omstændigheder holdt

hun det for mere passende, i Taushed at forlade Værelset og lade Gryderne føle sin Unaade.

„Jeg troer,“ sagde Herr Leslie til sine Ledsagere, „at det er en overdreven Bemærkning, at Katholicismen har talløse Instituter, som bære Omsorg for de Nødlidende og Ulykkelige, medens derimod Protestanterne kun skulde kjende lidet til barmhjertige Instituter.“

„Gud er Kjærlighedens Gud,“ svarede Pater Borgia, „og Kjærlighed er det Kjendemærke, hvorpaa man kjender den sande Kirke. Afklæd Religionen Kjærlighedens Gjerninger, saa beholder De paa en Maade kun en Blomst uden Liv. De herlige Exempler paa christelig Kjærlighed have i Tidernes Løb langt mere tiltaget end aftaget. Thi jo større og skjønnere en Rose bliver, desto stærkere og lifligere bliver ogsaa dens Duft. Den katholske Religion er grundlagt paa vor guddommelige Frelasers Ord: „Elsk Gud over Alt, og din Næste som Dig selv og for Guds Skyld.“

„Derfor har jeg een Betænkelighed,“ sagde Herr Leslie; „jeg troer, at Katholikerne lægge for stor Vægt paa disse Kjærlighedsgjerninger og tilkjendegive derved, at de holde vor Frelasers Forløsningsværk for utilstrækkeligt. Jeg bestyrkes end ydermere i denne Tanke, naar jeg betænker, hvorledes de ved Siden deraf ogsaa anbefale Bodfærdighedens Gjerninger. Jeg kan ikke tænke mig nogen anden Grund til Fortjenstligheden af deres Spægelsler og Ydmygelser.“

„Hvo som vil elske Gud,“ svarede Pater Borgia, „han bør ogsaa troligt holde sig de Bud og Forskrifter efterrettelig, som Han giver os. Gud har befalet os at bispise de Hungrige, at give de Tørstige at drikke, at klæde de Nøgne og at besøge de Syge og Fangne. Ved Udøvelsen af disse Kjærlighedsgjerninger er det en Formaning, som fremgaaer af Herrens Ord, at vi skulle tænke, at vi ved disse Ting tjene Christus selv, og at en Drik Vand, som man giver Christi fattige Broder, ikke skal gaae glip af sin Løn. Og, ihvorvel vi endvidere holde det for sandt, at ingen Skabning er i Stand til at gjøre Fyldest for de Straffe, som vi have fortjent ved vore Synder, saa troe vi dog, at, efterat vi ved Gudmennesket ere blevne forløste, og medrette kaldes hans Frigivne eller Forløste, skulle vi dog ved Bøn, Faste og Almisse ikke blot bevise Gud vor Kjærlighed, men ogsaa gjøre Fyldest for de timelige Straffe, som, efterat vi have opnaaet vore Synders For-

ladelse, endnu tynges paa os. Det er den Lære, som Apostlene have forkyndt og som Kirken har holdt fast ved fra Begyndelsen af, og vil holde fast ved indtil Verdens Ende, uden at opgive en eneste Tøddel. Forøvrigt, min kjære Herr Leslie,“ tilføiede Pater Borgia, „bed ivrig og inderligt til Gud; Bønnens Naade og Kraft vil gjøre Dem modtagelig for Troens Gave, og Gud vil banlyse det Mørke, som endnu omtaager Deres Aand.

(Fortsættes.)

En Bøn for de Fattige.

Kirketidenden bragte i Nr. 41 en længere Artikel om Vincentiusforeningens Væsen og Formaal. I Anledning heraf tillade vi os at bringe den herværende Sct. Vincentius-Conferents i velvillig Erindring. Naar denne Forening er saa lidt bekjendt og langt fra finder den Tilslutning, som den fortjener, saa ligger det for en Deel deri, at den med Flid unddrager sig Offentligheden og kun virker i al Stilhed og Løndom efter Herrens Formaning: „Lad din venstre Haand ikke vide hvad din høire gjør.“ Gud alene veed, hvad Vincentiusbrødrene, ofte med stor Opoffrelse, have virket for de Fattiges timelige og aandelige Velfærd; Han alene kjender den Nød, de have lindret, de Taarer, de have aftørret, de Sjæle, de have frelst ved at bevare dem for Synden, eller ved at føre dem tilbage paa den rette Vei. Meget kunde vi berette om Vincentiusforeningens Virksomhed blandt de Fattige af vor Menighed; — men endnu mere kunde der skee, dersom Foreningen raadede over større Hjelpekilder.

Den materielle Understøttelse er vistnok ingenlunde Foreningens Hovedformaal; men den udgjør alligevel en væsentlig Deel af den Opgave, Foreningen har stillet sig; og ikke sjelden bygger den Broen til at faae Adgang til de Fattiges Hjerter. Men Foreningens hele Rigdom bestaaer næsten udelukkende i den Collect, som afholdes blandt Foreningens 12 Medlemmer ved Slutningen af de ugentlige Møder, i hvilke efter forudgaaet Bøn de fat-

tige Familiers Forhold og Anliggender blive drøftede. Det er indlysende, at disse Bidrag langt fra slaae til, for nogenlunde at kunne afhjælpe den store Trang hos de Fattige; og det er da ofte en tung Gang for en Vincen-tiusbroder, naar han skal gjøre sit ugentlige Besøg hos den Familie, der er anbetret til hans Omsorg, uden at kunne bringe den lovede Hjælp — fordi Foreningens Kasse var tom. Efter den h. Vincents af Paul's Exem-pel, der i saadanne Tilfælde aldrig forgjæves anraabte sine Medmenneskers Gavnildhed, henvende vi os derfor til alle dem, som have Hjerte for deres fattige Med-brødre, med Bøn om at støtte den herværende Vincentiusforening enten ved Pengebidrag eller ved andre Gaver. Vi ere overbeviste om, at de ikke lettere paa en bedre Maade kunne anvende deres Al-misse, end ved at nedlægge den i Foreningens Hænder, der jo ved sit personlige Tilsyn med de Fattige i de fle-ste Tilfælde svarer for, at de tilvendes værdige Træn-gende. Alle de, der som bidragydende Medlemmer lade sig indskrive i Foreningen, ville ogsaa have Deel i Foreningens aandelige Goder og mangfoldige Naadeskatte. I Haab om, at denne vor Bøn, som vi fremføre paa de Fattiges Vegne ikke maa være forgjæves, bemærke vi, at eventuelle Pengebidrag ønskes tilsendte Foreningens Præsident, Pastor Böhmer. Andre Gaver til de Fattige, saa-som brugte Klædningsstykker, Fødemidler o. desl.) kunne afleveres hos Sacristanen ved St. Ansgars Kirke, Hr. M. Jensen.

Kjøbenhavn, i Octbr. 1879,

St. Vincentiusforeningen.

Kirkelige Efterretninger.

Belgien. Brüssel. Katholikernes Offervillighed for det katholske Skolevæsens Organisation forfeiler ikke sin Virkning paa de vantroe Skoler. I Begyndelsen af denne Maaned stode allerede 1332 Statsskoler tomme: i

Provindsen Antwerpen 101, Brabant 211, Vest-Flandern 106, Øst-Flandern 84, Hainaut 539, Lüttich 95, Limburg 14, Luxemburg 58 og Namur 120. De Lærere, som træde ud af Statsskolerne af religiøse Grunde, faae Ansættelse i de katholske Skoler, hvor man endnu bestandigt søger nye Candidater, eftersom langt fra alle Pladser ere besatte.

Africa. Paa Øen Gozo, som ligger i Nærheden af Malta vil der blive bygget et internationalt Collegium. Hs. Høiærv. Biskoppen af Gozo støtter paa det ivrigste dette Foretagende, som er udgaaet fra en Malteser ved Navn Lizzi. Da det jo ikke er tænkeligt, at alle Negerne kunne uddannes til Missionærer, vil der ogsaa blive sørget for Undervisning i Agerbrug. Ledelsen af dette Colleg, der ganske er adskilt fra Seminariet, vil efter al Sandsynlighed blive overgivet til de høiærv. Fædre af Jesu Selskab, som allerede have været der paa Øen i over 15 Aar og vundet Alles Kjærlighed og Agtelse.

Nordamerica. Det apostoliske Vicariat Dakota tegner til at skulle blive en af de skønneste Dele af den americanske Viingaard. Blandt de talrige Indvandrede findes der mange Katholiker, og nogle Districter ere udelukkende i deres Hænder, saa det katholske Element udgjør en betydelig Deel af Befolkningen i hint Territorium. Paa mange Steder afholdes regelmæssig Gudstjeneste i Sognekirkerne; de ikke faa Colonier af Halvblods-Indianere have ligeledes katholsk Gudstjeneste, og Sioua-Indianerne berettigede til de bedste Forhaabninger. Den apostoliske Vicar for Dakota er Abbed Martini Marty fra St. Meinrad, en Benediktiner fra Sweitz.

I Memphis vedvarer den gule Feber med samme Styrke og kræver daglig et stort Antal Offere.

Elisabethforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 26. October efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 26. October. 21. Søndag efter Pintse. 27. M. Frumentius, Biskop. 28. Ti. Simon og Judas Thaddæus, Apostle. 29. O. Narcissus, Biskop og Mart. 30. To. Alphons Rodriguez, Bekj. 31. F. Vigilie-Fastedag. Wolfgang, Biskop.

Lørdagen den 1. November. Alle Helgeners Fest. Gudstjenesten holdes som paa Festdagene.

Søndagen d. 2. November. 22. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 44. Søndagen den 2den November. 1879

Indhold: Allehelgensprædiken. En Negerhøvdings Besøg i et Mis-
sionshuus. En retfærdig Anerkjendelse af vore barm-
hjertige Ordener. Napoleon I. og den h. Rosenkrands.
Kirkelige Efterretninger: Donauwörth, Constantinopel,
China.

Himlen og Himmelveien.

(Allehelgensprædiken.)

„Den Vei er trang, som fører til Livet.“ Matth. 7, 14.

Sursum corda! Opløfter eders Hjerter! lyder det
fra Præstens Læber i enhver Messe, I bivaane. Sursum
corda! Opløfter eders Hjerter! lyder det idag fra tusinde
og atter tusinde Læber, fra Himlen ned til os, til denne
jordiske Jammerdal. Idag see vi Himlen aaben og den
Gamle af Dage sidde paa sin kongelige Throne, og Jesus,
vor Frelser, ved hans høire Haand, Lammet, som er
slagtet fra Verdens Grundlæggelse og nu er omgivet af
en Skare, samlet af alle Nationer og Stammer og Folk
og Tungemaal, hvilken Ingen kan tælle, og som uafbrudt
raaber med høi Røst: Priset være Gud, som sidder paa
Thronen, og Lammet! De see alle idag ned til os og
tilraabe os: Sursum corda! Opløfter eders Hjerter til os!
Seer, om det ei er skjønnere heroppe hos os, end hos
eder paa Jorden!

Christne! Det er en venlig Indbydelse til et deiligt Skue. Lad os følge den, og for en kort Tid svinge os op til Himlen for at betragte den. Og, vaagner da det Ønske i os: Gid, at ogsaa jeg engang maa komme i Himlen! — da ville vi vende os til Helgenerne, for at de selv maa sige os, ad hvilken Vei de ere naaede derhen. Vor Betragtning skal derfor besvare to Spørgsmaal:

1. *Hvad er Himlen?*

2. *Hvilken Vei fører til Himlen?*

I Himlens Helgener, Guds kjære Venner! beder for os, at vort svage Øie maa oplyses og vor ravende Fod styrkes til at gaae og løbe Himmelveien.

1. *Hvad er Himlen? — Himlen er den evige Hviles Sted.*

Kjære Christe! Antager for et Øieblik, at vi ikke mere havde at frygte for Døden og dens Rædsler, heller ikke for Sygdom, Smerter, Lidelser, Ubehageligheder, Hunger og Tørst, Hede og Kulde, Træthed og Svaghed; forvandler hele Jorden til et Paradis, der forener Foraarets Ynde med Høstens Overflødighed; giver endvidere alle Mennesker rigelige Midler til Livets Ophold; lad dem være forenede i sand Kjærlighed og oprigtigt Venskab, uden Had, Misundelse og Harme, ligesom eet Hjerte og een Sjæl! Vilde vi da ei føle os overmaade lykkelige? Vilde vi da ei sige: Nu have vi allerede Himlen her paa Jorden?

Og dette ei uden Grund; thi Himlen er virkelig et *Paradis*, hvor Død og Nød aldrig vil faae Indpas. Himlen er et nyt *Jerusalem*, d. e. en Fredens Stad, hvis Ro aldrig skal forstyrres. Johannes, der i hemmelighedsfulde Syner havde kastet et Blik paa denne Stad, skriver: „Han som sidder paa Thronen, skal udbrede Paulun over dem (hans Udvalgte). De skulle ikke hungre mere, ei heller tørste mere; Solen skal ei heller falde paa dem, ei heller nogen Hede; og Gud skal aftørre enhver Taare af deres Øine; Døden skal ikke være mere, ei heller Sorrig, ei heller Skrig, ei heller Pine; thi det Tidligere er veget

bort.¹⁾ Hvor trøsterig en Forjættelse! Hvor deiligt et Billede! Ligesom Barnet i sine smaa Trængsler løber til Moderen og klynger sig til hende, og Moderen saa løfter Barnet paa sine Arme og spørger medlidende: Hvad feiler Dig, mit kjære Barn? Du maa ei græde; Du er jo hos mig; og hun tørrer Taarerne af de røde Kinder, og Barnets Græden forklares til Smil: saaledes — hvem skulde vove at sige det, medmindre den evige Kjærlighed selv havde nedladt sig til at bruge dette Billede? — saaledes gjør Herren med sine Udvalgte. „Gud skal aftørre enhver Taare af deres Øine.“

Christne, kjende I et nødlidende Menneske, der fælder mange hede Taarer af Sorg og Kummer, o, da siger ham: Trøst Dig, min Ven; Gud skal aftørre hver Taare af dit Øie. — Kjende I en Syg, der vaander sig i Smerte paa sit haarde Leie, uden at finde Lindring eller Hjælp hos Mennesker, siger ham da: Mod, Mod, arme Ven; Gud skal aftørre enhver Taare af dit Øie. — Kjende I en Fader, der græder over en forloren Søn og bestormer Himlen om at læge sit dybt saarede Hjerte, siger ham: Mod, Mod; om end dine Bønner nu synes at være frugtesløse; Gud skal aftørre enhver Taare af dit Øie, om ikke tidligere, saa dog senest hist oppe i Himlen. Himlen er den evige Hviles Sted.

Hvad er Himlen fremdeles? Himlen er den evige *Glædes* Sted.

Lad os antage, at vi vare ikke blot frie for alt Ondt, men havde ydermere Overflod paa alt Godt, kunde rose os af Sundhed, Kraft, Styrke og Skjønhed, levede i uforstyrret Glæde, i kjærligt Samkvem med de bedste Frænder og de meest hengivne Venner, at vi alle vare Fyrster og Konger over vidt udstrakte Riger og havde Vished om, at dette Liv fuldt af Glæde og Hæder, aldrig vilde faae Ende: vilde vi da faae et rigtigt Begreb om Himlen? — Ja, det vilde vi. Thi Himlen byder os alt dette:

¹⁾ Aab. 7, 15-17. 21, 4.

Skjønhed — seer dog de Forklarede straale i en vidunderlig Glands, ligesom Solens, Maanens og de mangfoldige Stjerner: 1) Hæder — seer dem bære Seirspalmer 2) i Hænde og Kroner 3) paa deres Hoveder: Glæde — de ere jo gaaede ind til Herrens Glæde 4), sidde tilbords med Abraham, Isak og Jakob 5); Himlen er jo en Bryllupssal, hvor Huusfaderen skal binde op om sig, gaae frem og tjene 6) sine Bordfæller, der mættes af Husets Fedme og drikke af Lifighedens Bæk 7). Alt dette forsikkres os af den evige Sandhed. Alt Dette er Himlen. Men Alt dette er endnu langt fra at være den *hele* Himmel. Frihed for al Lidelse, Legemets Forklarelse, Samkvem med Guds kjære Engle og Helgener, alt Dette er kun Biting, naar det sammenlignes med den egenlige Salighed, kun smaa Bække, der flyde ud fra Salighedens Hav, kun enkelte Straaler, der udgaae fra selve Solen. Hvad er da dette Hav? denne Sol? Eller med andre Ord: Hvori bestaaer den himmelske Fryd og Glæde væsenligt?

Hvad er Himlen egenlig? Himlen er *Salighedens* Sted.

Og Saligheden bestaaer væsenlig i Guds Beskuelse og Besiddelse. Men hvo kunde vel blot nogenlunde beskrive Guds uendelige Skjønhed, eller sige, hvad det er: at see Gud Ansigt til Ansigt? — Vistnok, Gud throner i en uendelig Høide over os, men lad os forsøge paa at bygge en *Himmelstige*, om det maaskee kunde lykkes os at komme hans Majestæt lidt nærmere.

Hvor skjønne ere ei Guds *Værker*! Hvor skjønt et Skue nyde vi ei, naar vi paa en solklar Dag søge hen til denne Kirke 8) og blive staaende foran Portalen for at

1) 1. Cor. 15, 41.

2) Aabenb. 7, 9.

3) Ps. 20, 4.

4) Matth. 25, 21.

5) Luc. 13, 29.

6) Luc. 12, 37.

7) Ps. 35, 9.

8) St. Andreas' Kirke paa Ordrupshøi, hvor Prædikenen er holdt.

betragte Landskabet med Skov og Eng, Marker, Landsbyer og Lyststeder, og som Baggrund det fjerne Hav, som snart speilglat glindser som Sølv, snart kaster sine Bølger mod Strandbredden, — og den dybe blaa Himmelhvælvning udbredt over al denne Rigdom? Saa skjønt er Værket! Hvor skjønt maa Værkmesteren da ei være? Solen er jo kun Hans Paulun, og Jorden kun Hans Fødders Skammel og Tæppe. Hvor skjønt maa Han da ei selv være, Han, der boer i saa rigt et Paulun og vandrer paa saa deiligt et Tæppe? Dog lad os stige et Trin høiere.

Hvor skjønt er ei Guds *Huus!* hvor skjønt ogsaa denne Kirke, især paa Høitidsdage, som idag! Hvor herligt, hvor henrivende er ikke det, som her glæder Øine og Øren: Orgelets og Sangens snart dæmpede, snart brusende Toner, Billedstøtter og Malerier, Blomster og Tæpper, Præsternes Høitidsdragt, Virakens Røgsøile og det Lys-hav, der flammer paa Alteret! Og dog sigter al denne Herlighed og Pragt jo ene og alene til den forborgne Gud, der i Alterets Sacrament dvæler i Udlændighed under Brødets Skikkelse som det ydmyge og skjulte Gudslam, der borttager Verdens Synder. Hvor skjønt maa han altsaa selv ikke være *der*, hvor han viser sig for sine Udvalgte *uden alt Slør* i sin fulde Majestæt og Herlighed? Dog, lad os stige endnu høiere op.

Hvor skjønt har der ei været paa *Thaborbjerget*, dengang Frelseren viste sig i forklaret Skikkelse. Petrus blev jo saaledes henrykket, at han gik fra Sands og Samling og raabte: Herre, her er det godt at være, lad os bygge tre Hytter og for stedse tage Bolig her. Han saae nemlig Herrens Aasyn skinne som Solen og hans Klæder glindse som nylig falden Snee. Og dog, det var kun en eneste Straale af hans Menneskeheds Glands, som gjennemskinnede og forklarede hans dødelige Legeme, ligesom Aftensolen bræmmer Sølvskyer med en Guldsøm. Hvor saligt maa det da ei være, at skue *Treenighedens* uskabte Skjønhed!

Og nu, kjære Tilhørere, har jeg ført Eder saa høit, som jeg kan, har viist Eder Guds Værker, Guds Huus og Guds paatagne Legeme i deres Skjønhed og ladet Eder slutte: hvor skjøn maa Han selv ei være! Men ere vi nu komne ham nærmere? Ak, nei, svare I, endnu see vi ham i en umaadelig Høide over os. I have Ret: der er en uendelig Afstand imellem den høieste skabte Skjønhed, Christi Menneskehed, og den uskabte Skjønhed, Guds uendelige Væsenhed. Vort sløve legemlige Øie kan nok sættes istand til, med Petrus at see Christi Menneskeheds Glands, men aldrig til at see Guds uskabte Skjønhed. Den guddommelige Almagt selv formaaer ei i den Grad at forhøie dets Synsevne. Kun Sjælens aandelige Øie kan sættes istand dertil, og det kun ved Guds særlige Indvirkning paa den ved Herlighedens Lys. — Jeg har skildret Eder Himlen som Hvilens, Glædens, Salighedens Sted, som et Land, frit for Mangel og Lidelse, befrugtet af den Frydestrøm, der fremvælder fra den treenige Guds Throne. Nu har jeg sagt Alt, hvad jeg veed.

I sige maaskee: Men vi vide endnu saagodt som Intet. Velan, saa vil jeg føre Eder til en Mand, der kan give Eder videre Oplysninger, dersom overhovedet Nogen er istand dertil. Han er sandfærdig, og han skriver i Herrens Paahør: „At rose mig er mig sandelig ikke nyttigt, dog maa jeg komme til Syner og Herrens Aabenbareelser: Jeg kjender et Menneske i Christus, som for fjorten Aar siden blev henrykt indtil den tredie Himmel og hørte udsigelige Ord, hvilke det ikke er et Menneske tilladt at udtale.“ Ogsaa I, mine Christne, kjende tilvisse dette Menneske. Det er den h. Apostel Paulus, der skriver saaledes i 2. Cor. 12, 2—4. Spørger altsaa dette Øienvidne om, hvorledes det seer ud i Himlen! I ville faae det Svar: „Intet Øie har seet, intet Øre har hørt og i intet Menneskes Hjerte er det opkommet, hvad Gud har beredet dem, som elske ham.“¹⁾ Den himmelske Salighed er ligefrem usigelig og ufattelig.

²
¹⁾ 1. Cor. , 9.

Vel maae vi med den store Pave Gregor udraabe: „Hvilken Tunge kunde beskrive, hvor store Glæder vi skulle nyde hist oppe i den himmelske Stad! Hvilken Fryd maa det ei være at færdes blandt Englenes Chor, med de salige Aander at nyde Skaberens Herlighed, at beskue Guds Aasyn uden Slør, at fæste Blikket paa hans Væsenheds bundløse og grændseløse Hav og, fri for al Frygt, at glæde sig over den salige Udødelighed!“ Ja, med denne Kirkefader maae vi vedblive: „Ved det Budskab, vi idag høre fraoven, bliver vort kolde Hjerte varmt, og vi længes efter, allerede nu at være der, hvor vi haabe at nyde evig Salighed.“

Dog langsomt, langsomt! Vi ere endnu ikke der. Vi haabe engang at naae derhen, og vi tør aldrig slippe dette Haab. Men vi have ingen Vished derom. Mange Veie føre igjennem dette jordiske Livs Dal; men kun en eneste fører opad, til Himlen. Hvilken er den? Lad os spørge de Hellige; de vandrede den jo selv; de kunne derfor bedst vise os den.

2. I Guds kjære Helgener! siger I os: Hvilken Vei fører op til hint glæderige lyse Land? I Helgener, hvis Billeder vi see her i denne Kirke, viser I os Veien for at mindes den, hvergang vort Blik falder paa Eder!

Der staaer den h. *Josephs* Billedstøtte. Velan, lad os spørge Christi Pleiefader, hvilken Vei han gik. „Til den evige Hvile — svarer han os — gik jeg ad Nøisomhedens og Virksomhedens Vei; husk blot paa Bethlehem med den kolde tomme Stald, paa Ægypten, det fjerne fremmede Land, paa Nazareth med dets lave fattige Hytte; husk, at jeg som Familiefader maatte opholde de to fattige Personer, som den himmelske Fader havde betroet til min Omsorg og til mine flittige Hænder; og Du forstaaer, at jeg ved uafbrudt, haardt Arbeide maatte gjøre mig værdig til den evige Hvile. Himlen er jo det Sted, hvor de Afdødes Sjæle skulle udhvile sig efter deres Anstrengelser¹⁾; den er en Løn, som kun betaales de Arbei-

¹⁾ Aab. 14, 13.

dere, som virkelig have arbeidet i Viingaarden,¹⁾ ikke de Lediggængere, der bleve staaende paa Torvet med korslagte Arme. Vær vis paa, en anden Vei gives der ikke end Nøisomhedens og Arbeidsomhedens, d. e. *Korsets Vei*."

Hvilken Vei gik I, kydske, englelige Yngling *Aloysius*, og Du, bodfærdige *Magdalena*? „Til den evige Glæde kom vi ad Forsagelsens Vei," svare de, og med dem alle jomfruelige og alle bodfærdige Sjæle. „Husk paa Frelserens Ord: „Vil Nogen komme efter Mig, han fornægte sig selv.“ Husk paa Apostlens Ord: „Hver den, som kæmper paa Løbebanen, er afholdende.“ „Det var ei Vellystens brede Vei, jeg gik, det var meget mere Spægelsens og Afholdenhedens tornefulde Sti," siger den englelige *Aloysius*. „Skjøndt jeg ikke engang kjendte Kjødets Braad, havde jeg alligevel sluttet en Pagt med mine Øine for ei engang at tænke paa noget Usømmeligt; med Torne havde jeg selv indhegnet mit Livs Vei, og saaledes lykkedes det mig at bevare Kydskhedens Lilie for enhver, endog den mindste Plet.“ „Saa lykkelig var jeg vel ikke," siger *Magdalena*. „Der var en Tid, da jeg vandrede Verdens den brede Vei. Men Naaden drog mig tilbage fra Lastens Rand og lod mig finde min Sjæls Brudgom; jeg blev rensed ved hans Naade og mine Bods-taarer. Og fra det lykkelige Øieblink af, da jeg fik at høre: Dine mange Synder ere Dig forladte, fordi Du har elsket meget, — gik ogsaa jeg Forsagelsens Sti, forsagede Verdens Rigdom ved at ofre Alt, hvad jeg eiede, til Frelserens Ophold, forsagede Verdens Ære ved at omfavne Frelserens forsmædelige Kors, forsagede endogsaa Livets uskyldige Glæder for i Eensomhed at afsone min tidligere Brøde, og i salig Henrykkelse at nyde Herrens aandelige Trøst.²⁾ Værer visse paa, til Glæden fører kun Forsagelsens. og Selvfornægtelsens, d. e. *Korsets Vei*. En anden gives der ikke."

¹⁾ Matth. 20, 8.

²⁾ Saaledes fortæller en gammel Legende.

Hvilken Vei gik I, hh. Apostle, *Petrus, Paulus og Andreas*? „Til den evige Salighed naaede vi ad Lidelsens Vei. Seer disse Kors! — raaber det beltemodige Broderpar, *Petrus og Andreas* —, de vare vort haarde, smertefulde Dødsleie. Seer dette Sværd, — siger Hedningeapostlen *Paulus* —, det stadfæstede, hvad jeg fordem havde skrevet i den Helligaands Kraft: Hvo vil formaae at skille os fra Christi Kjærlighed? Trængsel eller Angst eller Forfølgelser, eller Hunger eller Nøgenhed eller Fare eller Sværd? Nei, jeg er vis paa, at hverken Død eller Liv, hverken det Nærværende eller det Tilkommende eller nogen anden Skabning skal kunne skille os fra Guds Kjærlighed i Christus Jesus, vor Herre.¹⁾ Husker paa, at Ingen bliver kronet, uden lovligen at have kæmpet.²⁾ Alle Helgener indgik til Saligheden ad Lidelsens, d. e. *Korsets Vei*. En anden gives der ikke, end *Korsets Kongevei*.“ —

Min Christen, Du kjender Frelserens Ord: „Den Vei er bred, som fører til Fordærvelsen, og der er Mange, som gaae ad den. Og den Vei er trang, som fører til Livet, og de ere faa, som finde den.“³⁾ Med Haanden paa Hjertet siig mig: Paa hvilken af disse tvende Veie vandr Du? Er Du blandt de Faa paa den trange Sti, eller blandt de Mange paa den brede Vei? Lader Du dig bortrive af den store Vrimmel, kun higende efter Adspredelser, Morskab, Penge, Fornøielser og dette Livs saakaldte „gode Dage“, ubekymret om Gud og hans Bud og hans skjønne, evige Himmel? Spørger jeg Dig, om Du tilsidst ønsker at komme i Himlen, saa svarer Du bestemt: Ja, det ønsker jeg. Velan, vær da konsekvent: gaa den Vei, der ene og alene fører til Himlen. Husk paa, der gives kun en eneste, der gaaer opad; alle andre føre nedad — hvorhen? — — Jeg vover ikke at udtale

¹⁾ Rom. 8, 35-38-39.

²⁾ 2. Tim. 2, 5.

³⁾ Matth. 7, 13-14.

det skrækkelige Ord idag, for at ingen Mislyd skal forstyrre Festglæden. En Mellemvei gives der ikke. Enten opad den trange Sti, eller — —

Det koster Anstrengelse og Selvovervindelse, at gaae den trange Sti. Det kan vel være! eller rettere sagt: det kan ei være andet. Men lad det saa være.

Himlen er nok nogle Sveddraaber værd!

Der gives ingen Jernbane, der kunde befordre os til Himlen, uden at vi selv røre Haand eller Fod. Himmelstien er heller ingen bred Landevei, ad hvilken vi kunne slentre frem i Ro og Mag. Nei, lad os sige det reentud: Det er Nøisomhedens, Arbeidsomhedens, Forsagelsens, Lidelsens trange Sti, det er med eet Ord *Korsveien*.

Den er smal, stenet, tornefuld og mangelsteds slibrig. Hist og her true vældige Klippestykker at gjøre den ligefrem ufremkommelig. Men lad Dig ikke skræmme! Der hjælper Intet; Du maa fremad; derfor: *Sursum corda!* — Af og til ville Torne saare din Fod og trænge dybt ind. Men tab ikke Modet; Du maa fremad. *Sursum corda!* — Nu og da vil Solen brænde, eller Uveir, Regn, Snee, Storm og bidende Kulde ryste dine Lemmer. Alligevel — tab ikke Mod og Tillid; Du maa fremad. *Sursum corda!* — Det kan endog skee, at dine bedste Venner vige feige og modløse tilbage. Hold *Du* ud! Det gjælder *Dig, din* Evighed, *din* Lyksalighed. Og vær ei bange; Du er alligevel ikke ene og forladt. *Sursum corda!* Løft Hjerte og Blik!

Hist seer Du Helgenernes talløse Skarer. De strække Dig deres hjælpende Arm imøde. Derfor under alle Omstændigheder: *Sursum corda!*

Paa Arbeidet følger Hvile — paa Forsagelsen Fryd — paa Lidelse og Død evig Salighed i Helgenernes Chor og Guds Beskuelse. Amen.

En Negerhøvding's Besøg i et Missionshuus.

„Det var mig en behagelig Overraskelse,“ saaledes skriver Msgr. Comboni, apostolisk Vicar for Central-Africa, „i Onsdags Morges den 24. Sept. (f. A.) at modtage Besøg af Nuba-Negernes øverste Høvding, der var ledsaget af mere end 20 Personer, dels mindre Høvdinge, deels Tjenere. Jeg underholdt mig hele Dagen med ham og hans Ledsagere, talte udførligt med ham om mit Forehavende og viste ham Alt. — Værkstederne og Harmoniets Toner fremkaldte hans største Forundring. Alle Instrumenter og alle de Redskaber han saae, som Spader, Hakker, Høvle, Sauge, File, Søm o. s. v., ønskede han at eie. Da han derpaa betragtede mig, hvorledes jeg med Fødderne traadte Blæsebælgen samtidigt med, at Fingrene glede hen over Tangenterne og afløkkede dem harmoniske Accorder og Toneforbindelser, kunde han og hans Følge ikke tilbageholde deres Forundring og Henrykkelse, og han sagde: „Agiæb! (Vidunder) Du veed Alt, Du gjør Jertegn!“ — Han nærmede sig Harmoniet, og da han forgjæves søgte at frembringe Toner, udraabte han: „Du er Guds Søn, Du formaaer af et Stykke Træ at frembringe de herligste Toner, Toner, der ere langt smukkere end Menneske- og Fuglesang; mine Nubaer ville ikke troe mig, naar jeg fortæller dem om alle disse Undere.“

Derpaa førte jeg dem omkring i Institutet for Negerinder og forestillede dem en i Veroneser-Institutet uddannet Negerinde ved Navn Domitilla Bækitha og nogle andre Nubanerinder, som Alle kunde skrive og udføre saa smukke Arbejder, at det atter vakte Forundring, og Høvdingen udraabte: „Du er den største Dødelige paa Jorden, Ingen kan lignedes med Dig.“ Jeg sagde, at i Europa gaves der Tusinder af Mennesker, som vidste mere end jeg; at der i Europa fandtes Mennesker, som i deres Sind beskæftigede sig meget med Negerne og hjalp os, for at vi kunde gaae til dem og lære dem Alt, hvad de Hvide kunne, der ere Christne og have et fælleds viist Overhoved; Paven, som er alle Christnes Fader og øverste Hyrde. Ja, dette Overhoved over hele den christelige Verden, Guds Stedfortræder (l'Uahil) paa Jorden, elsker eder meget og har sendt mig til eders Land for at bevise eder Godt, saa I kunne erkjende Sandheden og blive evigt

lyksalige.“ Alle svarede herpaa: „Agiæb (Under!), og Høvdingen tilføiede: „Vi ere uvidende, vi vide og kjende Intet, kom Du til os og siig os, hvad vi skulle gjøre, og vi, tilligemed vore Kvinder, Sønner og Døttre, vore Slaver, vore Køer, Faar, selv Jorden og Træernes Blade skulle staae til din Tjeneste.“

En retfærdig Anerkjendelse af vore barmhjertige Ordener.

Professor Leyden i Berlin skriver i sin Afhandling *) „Om kvindelig Sygepleie og Lægekunst“ bl. A. Følgende: „Først ved Christendommen er Sygepleien bleven afsondret fra Lægekunsten, og den er ret egenlig en Skabning af christelig Kjærlighed og Barmhjertighed. Til et i egenlig Forstand særskilt Kald hævedes Sygepleien i det 16. Aarhundrede. Den katholske Kirke har indlagt sig stor Fortjeneste ved at gjøre den til Gjenstand for fromme Ordeners Virksomhed, først ved at grundlægge de barmhjertige Brødres, og derpaa endnu mere glimrende ved at stifte de barmhjertige Søstres Congregationer, hvilke med en Opoffrelse, som er hævet over al Roes, have indviet sig til de Syges og Lidendes Pleie. Det maa overalt møde beredvillig Anerkjendelse, at den Fromhed og Tro, som besjæler de barmhjertige Søstres Samfund, er bleven et væsentligt Middel til at fremme deres opoffrende Virksomhed. Thi Barmhjertighedens og Kjærlighedens Gjerninger, den uegennyttige og tro Opfyldelse af selv de laveste Pligter, den fuldkomne Opoffrelse, der ikke ændser Fare eller Smitte, Afkald paa alle Livets Glæder og Nydelser, disse Gjerninger ville ubestrideligt øves bedst og lettest der, hvor de ansees for særdeles velbehagelige i Guds Øine, og hvor der som Løn for en saadan heltedmodig Forsagelse og Pligtopfyldelse forjættes Salighed og Glæde i det andet Liv. Hertil kommer endnu den Omstændig-

*) Denne Afhandling læses i det liberale Blad: „Deutsche Rundschau“.

hed, at Opfyldelsen af disse vanskelige Pligter i høi Grad lettes ved Organisationen af et religiøst Samfund, og at i et saadant selv den yngste, meest uerfarne Søster er omgivet med den nødvendige Beskyttelse og Værdighed.“

Men, naar det hermed forholder sig saaledes, og Ingen nægter, at det forholder sig saaledes, hvorfor hindrer man da i Tydskland Søstrene i at aabne nye Anstalter, og der at udøve deres saa almindelig anerkjendte og paaskjønnede Virksomhed! hvorfor stilles de da under et Statsopsyn, der i Nøiagtighed og Strenghed ikke overgaes af det Opsyn Politiet fører med Forbrydere?

Napoleon I. og den h. Rosenkrands.

Da Napoleon I. endnu stod paa sin Lykkes Høide, begav han sig en Aften med en af sine Pager ved Navn Rohan Chabot, Prinds af Leon, i Theatret. Kaiseren bekymrede sig kun lidt om Forestillingen, men fandt sin Fornøielse i at betragte Tilskuerne. Da faldt hans Øie ogsaa paa Pagen, der slet ikke agtede paa Skuespillet, men skjulte Hænderne i sin Kaabes Folder og syntes at beskæftige sig med ganske andre Ting. Napoleon betragtede ham længe med Opmærksomhed; pludselig greb han Pagens Haand og fandt i denne en Rosenkrands. Prindsen blev ikke lidet forskrækket ved dette uventede Tilfælde, og da han kjendte sin Herres Anskuelse, ventede han at faae en skarp Irettesættelse. Dog dette skete ikke. Napoleon beroligede ham, idet han sagde: „De er ophøiet over Skuespillets Intethed. De er besjælet af den rette Aand; af Dem vil der engang blive en Mand! Fortsæt Deres Rosenkrandsbøn, jeg skal ikke mere forstyrre Dem!“ Denne profetiske Udtalelse gik virkelig i Opfyldelse. Pagen blev „en Mand“. Nogle Aar senere besteg Prinds Rohan den ærkebiskoppelige Stol i Besançon, og ved sin i Sandhed apostoliske Virksomhed efterlod han sit Dioces mange Fromhedens og Vældighedens Minder.

Kirkelige Efterretninger.

Donauwörth. Den „Katholske Opdragelsesforenings“ 7de Generalforsamling forløb smukt og opbyggeligt. Efter den høitidelige Gudstjeneste aabnede Hr. Director Auer Forsamlingen med at bringe de Tilstedeværende en hjertelig Hilsen og skildrede i et livfuldt Foredrag Skolens og den katholske Børneopdragelses sørgelige Stilling. „Nutidens Skole,“ sagde Taleren, „maatte svække Børnene baade paa Løgeme og Aand. I Modsætning til det System, som ved Opdragelsen i Skolen glemmer og tilsidesætter det Evige, medens det kun lægger Vægt paa det Jordiske, havde de katholske Opdragelsesforeninger sat sig det Maal, atter at opdrage Børnene til Gudsfrygt, til Sandhed og til Opfyldelsen af deres Pligter.“ Sognepræst Fischer fra Neustift ved Wien blottede Feilene ved mange Skrivter for Ungdommen og opfordrede Forældrene til at anvende den største Varsomhed ved Valget af Lecture for deres Børn. Hr. Professor Lampert fra Würzburg skildrede de Vanskeligheder, som Lærestanden maa kæmpe med ved Børnenes Opdragelse, men viste ogsaa, at vedvarende, uafbrudt Virksomhed og glad Opfyldelse af dette vigtige Kalds Pligter med Guds Bistand endelig føre til Maalet, og han vilde da opfordre sine Hrr. Colleger til ufortrødent og indtil Livets Ende — om saa skulde være — at bringe Forsagelsens Offere. Hr. Lærer Geberle talte om Disharmonien mellem Skolen og Hjemmet og betonedede, at Lærerne skulde søge at vinde Forældrenes Tillid især ved at deeltage i alle Børnenes religiøse Øvelser. Til Slutning udbragtes et Leve for den ivrige Director Hr. Auer, og Forsamlingen sluttedes med den katholske Hilsen: Lovet være Jesus Christus!

Konstantinopel. Herfra har „Osservatore Romano“ modtaget særdeles glædelige Efterretninger om Portens Fremgangsmaade overfor de katholske Armeniere og deres retmæssige Patriark Hassun. Msgr. Graselli har i den h. Faders Navn overrakt Sultanen en Takskrivelse for Patriarkens Anerkjendelse, og han blev paa det venligste modtaget af Sultanen, som udtrykkeligt betonedede, at hin Anerkjendelse kun var en Retfærdighedens Act. Graselli overrakte endvidere de 4 Ministre Osman, Said, Kaireddin og Karatheodori Piusordenen, der var bleven dem tildeelt af Hs. Hellighed Pave Leo. Paa Has-

suns Bøn har Sultanen tilstillet 16 Biskopper og Viebiskopper det keiserlige Berat, saa at i samtlige Provindser kun 2 katholske Kirker (Cairo og Trapezunt) endnu befinde sig i Neo-Schismatikernes Hænder. Hidtil benyttede disse ogsaa det katholske armeniske Segl, hvilket de i sin Tid havde erholdt af Kupelian, men paa Viebiskop Agarions Bøn har Porten nu befalet Embedsmændene, at de for Fremtiden ikke mere maae anerkjende Seglet. Ogsaa det i Libanon, i Kresroan-Distriktet, liggende Kloster Bzommar er tilbagegivet Katholikerne.

China. Hungersnøden er i Sammenligning med de foregaaende Aar i afgjort Tilbagegang; men alligevel naae endnu altid ved Siden af de varmeste Takkeord hjerteskjærende Raab om Hjælp til Europa. I Schensi og Houan have Hedningerne udtalt deres Hensigt at reise en Mindestøtte ved Biskoppens Bolig og i Indskriften at bevidne deres Taknemlighed for de mange Velgjerninger, den christelige Religion har beviist dem i den skrækkelige Nød. Missionærerne er et sligt Beviis paa Erkjendlighed meget velkomment; thi, ligeoverfor eventuelle Plage-rier fra ildesindede Madariners Side, vil Henvisningen til saadan en Mindestøtte være det bedste Vidnesbyrd og Forsvar. I Houan hersker der endnu stor Nød. Paa mange Steder ere Indvaanerne ikke vendte tilbage itide for at besaae deres Agre. Og saa mangler alt, Kvæg, Redskaber, Sædekorn. Dette sidste have de tildels faaet af hjerteløse Aagerkarle, som fordre det 6-8- ja tidobbelt tilbage. Typhus grasserer i en gruopvækkende Grad. Paa Hungersnøden er der i mange Vicariater fulgt Oversvømmelser, som atter have tilintetgjort alle Forhaabninger; dette er navnlig Tilfældet i Schansi, Schensi, i Houan og Kneitschen o. fl. St.

Den første katholske chinesiske Avis. Medens den apostoliske Vicar af Hongkong allerede for flere Aar siden havde grundlagt et katholskt engelsk Blad, er nu den første katholske chinesiske Avis udkommen i Schanghai. Agtedes det engelske Blad at være nødvendigt i China, saa følte Savnet af et Blad i selve Landets Sprog dog endnu stærkere. Formen er selvfølgelig efter chinesisks Smag. Avisen trykkes kun paa den ene Side, har 2 Fods Brede, $3\frac{1}{2}$ — 4 Fods Længde og bliver lagt 5 Gange sammen.

Mariacongregationen.

Søndagen den 2. November Fælledscommunion i Capellet i Kronprindsessegade Kl. 8½.

Ansgariusforeningen

Bestyrelsen afholder et Møde Mandagen d. 3. November, Aften Kl. 7, i Præsteboligens Forsamlingsværelse.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 2. November. 22. Søndag efter Pintse. Mandagen d. 3. Novbr. Alle Sjæles Dag. (Kl. 10 høitidelig Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke.) 4. Ti. Carl Borromæus, Biskop. 5. O. Zacharias og Elisabeth; Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningen. 6. To. Leonard, Abbed. 7. F. Engelbert, Biskop og Mart. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 8. L. Octav af Allehelgensfest.

Søndagen den 9. November. 23. Søndag efter Pintse.

Søn- og Fæstdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.

„ 6½ stille Messe i Hospitalet.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

„ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup

„ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 45. Søndagen den 9de November. 1879

Indhold: Allesjælesdag. En Konges Ord om Folkeskolen. Fre-
dens Priis. Kirkelige Efterretninger: Rom, Belgien,
Schweits, Frankrig.

Allesjælesdag.*)

Jeg saae de Døde, store og smaa, staaende foran
Throuen; Bøgerne bleve opslagne, og de Døde bleve
dømte efter det som var skrevet i Bøgerne, efter deres
Gjerninger. Aabenb. 20, 12.

Det er idag Allesjælesdag. I Kirken er Alt sort,
man gaar i Procession til Kirkegaarden og beder og græ-
der ved Gravene. Luften er bedækket med tykke graae
Skyer, som om ogsaa den havde anlagt Sorg og grød
over de mange Kirkegaarde og deres Døde, og over de
mange Levende, som vandre mellem Gravene og som
selv bære Døden i Hjertet. Vinden suser i Trærnes
Grene, ligesom sukkende over Menneskenes Død, og strøer
visne Blade paa Jorden. Ak, det er en sørgelig Dag,
og paa ingen Dag i hele Aaret fældes der saa mange
Taarer som paa denne.

*) *Alban Stolz*: „Kleine Schriften.“

Øgsaa Du græder, kjære Sjæl, ved Mindet om din Fader eller din Moder, dit Barn eller din Ægtefælle, dine Sødskende eller din Ven; maaskee Du har mere end Een at græde over. Er derimod Ingen af dine elskede Slægtninge eller Venner gaaet hisset, saa gaa i Tankerne hen til din egen tilkommende Grav og græd over Dig selv. Og, naar Du er færdig med din Klagen og dine mørke Tanker, og Folk paa Kirkegaarden blive stille og En efter Anden forlader de Dødes Have, og Kirkegaarden begynder at blive tom, saa lad os to gaae lidt med hinanden; vi ville da holde en lille Privat-Procession; Du er Folket, jeg er Præsten; nu begynde vi. Først fører jeg Dig til en rig Mands Grav. Han har været Borgmester, fordi han var rig, og fordi Rigdom gjaldt for den største Dyd. hvor han hørte hjemme. Rig blev han paa forskjellige Maader; han var snu og fiffig og spottede over den Dumhed, hellere at lade en Fordeel gaae fra sig og lide et Tab end begaae en Synd; for Hr. Amtmanden og Assessoren har han altid viist megen Underdanighed og altid sagt „ja“ og „nei“, naar han vidste, det vilde lyde behageligt i hans høie Øvrigheds Øren. Han har altid været bange for sine Foresatte, men for vor Gud og Herre har han slet ikke frygtet; dog, han gik ogsaa i Kirke hvergang det var Kongens Fødselsdag, eller naar en Sjælemesse blev læst over en eller anden rig Slægtning, eller paa de store Festdage, og derved har han allerede viist Gud mere end Ære nok. Mange af sine Medborgere har han ogsaa hjulpet tilrette og talt deres Sag, især naar de vare Folk af Anseelse, eller naar de stode i Familieforhold til ham. Der var i Særdeleshed to Ting, som han ikke kunde lide, det var for det første fattige Folk eller, som han kaldte dem, Pak eller Rak, og for det andet, naar man talte til ham om Døden. Han er imidlertid bleven rig og feed, og, da han skulde til at døe, forekom det ham, at Djævelen stod ved hans Seng. Jeg veed ellers ikke noget Bestemt om den Sag; jeg har kun hørt det, men man skal jo ikke

troe Alt, hvad Folk sige. Forresten fik han en meget fornem Begravelse; alle rige og ansete Folk fulgte ham, Sogneforstanderne bare Fakler i Hænderne og havde Flor om Hattene, og Skolebørnene vare ogsaa tilsagte og sang ved Graven. Der blev rigtignok ikke grædt, men det er jo heller ikke nødvendigt; der blev derimod grædt nok, medens han levede — af Enkerne og de Fattige, over hans Haardhed og Ubarmhertighed. — Hans Sjæl er nu indskreven i Djævelens Skyldbog; — kunde Du ønske at være, hvor han er?

Ikke langt fra ham ligger en Værtshuusholder og Kromand; han er fornylig død af Vattersot; han har altid havt Landsbyens Svirebrødre hos sig, og om Søndagen under Gudstjenesten eller om Natten anviste han dem en Stue ud til Gaarden, hvor de uforstyrrede kunde drikke og svire, uden at frygte for Politiet; og for at de skulde sidde længere og drikke, spillede han Tærning og Kort med dem. Man saa ham ogsaa ofte hos Amtmanden eller Byfogden for at tigge om Dandsetilladelse. Nogle Gange prøvede han det uden Tilladelse, og saa maatte han give Politibetjenten et Glas Viin, for at han ikke skulde tale om det, naar han efter Lukketid lokkede de unge Folk ind til sig for at more dem med Dands og Drikkeri. Han var især en faderlig Ven af unge Haandværkssvende og pleiede altid at sige til dem: „Du er dog ret en Tosse, at Du gaaer og giver dine Gamle hele din Fortjeneste. Du skulde hellere more Dig og gjøre Dig selv lidt tilgode!“ Med sine Stamgjæster spottede han altid over Religion og Præster, isærdeleshed over Byens Præst, fordi han advarede Ungdommen for Dands og Svir. Værten er nu død; hans Døttre have vel Børn, men ere ikke gifte; af Sønnerne er den ene i Algier, og for den anden bliver Værtshuset snart solgt. Værten ligger som sagt i Graven, og ved sin Død var han mindre vel tilmode, naar han tænkte paa, at hans Sjæl nu skulde fremtræde for den Guds Domstol, som paa en saa besyærlig og smertefuld Maade har søgt at frelse de Menneskesjæle,

som han har hjulpet til, ved Spil og Viin at overgive til Djævelen. Judas har forraadt og solgt uskyldigt Blod, Værten har fordærvet Sjæle for at vinde Penge; derfor hyler Værten nu paa det samme Sted. hvor Judas skjærer Tænder.

Til Slutning, mærk Dig ved denne Grav, at der gives ogsaa gode Kromænd og Værtshuusholdere og brave Borgmestre, og at ikke Enhver, som er rig og feed, er derfor gudforglemmende og har lidt Skade paa sin Sjæl.

Vi komme nu til en anden Grav. Her hviler, eller rettere sagt, her ligger En, som har bedraget og forført en Pige; før havde hun været en brav og sædelig Pige; men han bedaarede hende ved Ægteskabsløfter og Spadseretoure. Hendes Tilstand bragte stor Elendighed i Huset; fra nu af hørte man hver Dag Banden, Skjælden og Bøbreidelser. Faderen forbandede Datteren og hendes Forfører; hendes Sødskende skammede sig ved at gaae ud af Huset, og hendes Moder blev syg af Sorg og døde. Senere fik hun endnu flere Børn, men Forføreren lod hende sidde og tog sig en Anden. Hun var nu fordærvet og fandt ingen Forsørger mere, men tilbragte et elendigt Liv i Skjændsel, Fattigdom og Laster; og da hun nu engang havde vendt Gud Ryggen, saa lod hun ogsaa sine Børn opvoxe uden Gud, uden Religion. Sønnerne bleve Forførere og Drankere, og da deres Penge ikke sloge til, Tyve. Den ene af dem sidder nu i Tugthuset Pigerne gjorde ligesom Moderen, kun tidligere og frækkere.

Saaledes er der fra denne ene Forfører udgaaet et heel Skare af Synder, Laster og Forargelser. Ofte, naa han og hans Venner og Ligesindede vare sammen, trøstede de hinanden og sagde, at efter Døden var Alforbi, og der gaves intet Helvede. Da han laae paa Dødsleiet, vilde han ikke modtage de h. Sacramenter og da Præsten vilde tiltale ham, vendte han Ansigtet mod Væggen, og Natten før sin Død udstødte han en skrækkelig Forbandelse og sagde: „Gid jeg dog var creperet!“ Da hans Ligkiste stod paa Kirkegaarden har Præster

vistnok bedet: „Herre giv ham den evige Hvile, og det evige Lys lyse for ham; Herre, lad ham hvile i Fred! Amen“. Men for ham gaves der ingen Fred, i al Evighed ingen Hvile. En anden Ild, som vel ogsaa varer evigt, lyser nu for ham istedetfor det evige Lys.

Ikke langt herfra komme vi til hendes Grav, som lod sig forføre af ham. Hun var døbt og ved den hellige Daab indviet til Guds Tempel, og dette Guds Tempel har hun skjændet og besmittet ved de skammeligste Laster og styrtet sig i de mest dyriske Lyster. Nu hvile de skjændede Lemmer i Graven og kunne ikke bevæge sig mere. Forraadnelsen gnaver i Kjødet, som allerede i levende Live var blevet hæsligt og udtæret ved et tøilesløst Liv og en forspildt Ungdom. Men hendes Forældres Forbandelse, hendes Sødskenes Forbandelse og Guds Forbandelse dør ikke og Ormen fortæres ikke.

Vi komme nu til en from og stille Mands Grav. Han var from og gudfrygtig, levede stedse i Fred med sine Naboer og Huusfæller, opdrog sine Børn til arbejdsomme sædelige og gudfrygtige Mennesker. Tiggere, som kom ved hans Dør, gav han ikke meget, men opsøgte fattige Nødlidende og understøttede dem saa godt han formaaede. Han var en Ven af de Forladte og blev med Glæde modtaget af dem; med hjertelige trøstende Ord og milde Gaver søgte han at lindre deres Kummer, og manglede ofte selv for at kunne give Andre; og hvor han Intet kunde udrette, ytrede han den inderligste Medlidenhed. Man talte kun meget lidt om ham i Byen, og, faldt Talen tilfældigviis paa ham i et Værtshuus, saa kaldte man ham en Hykler og loe ad den Taabelighed, at give sine Penge til Tiggere, istedetfor at gjøre sig selv tilgode med dem. Da han døde, fulgte meget faa ansete Folk hans Lig, men der blev sikkert grædt meget i de Fattiges Hytter, og mangen Moder og gammel svagelig Mand har klaget bittert, da Klokkerne ringede for ham, og sagt:

„O, var jeg dog blot død før ham, nu er Livet mig kun en Byrde!“

Men Alle vare enige om, at han havde været en brav Mand, og Naboen, som ellers var bange for Spøgelser og for Døde, forsikrede, at han slet ikke var bange for at vaage ved hans Ligkiste, om det saa skulde være en heel Nat. Paa hans Grav staaer en lille hvid Rosenbusk; den har en Jomfru plantet, som han tog i Huset til sig, da hun var et spædt Barn. Hun havde mistet sin Moder, og Faderen var forfalden til Drukkenskab og fordærvede Børnene ved sit slette Levnet. Den Afdøde havde staaet Fadder til dette Barn, og han erindrede sig nu, hvad han havde lovet i Kirken, tog Barnet til sig og opdrog det til Bøn, Arbeide og Sædelighed; og Alle, som kjende den unge Pige, ville med Glæde tage hende i Tjeneste. Da hun var meget tilbageholden og ikke ønskede at blive seet af Folk, gik hun en Morgen ganske tidligt i Regnveir ud paa Kirkegaarden, og plantede Rosenbusken, som ved denne Leilighed blev vandet først af den kolde Regn og derefter af hendes hede Taarer. Nu voxer den bleg og kjærlig, omgiven af Torne og Blade, opad Gravkorset som et skjønt Symbol paa Uskyldighed, Fromhed, Taknemmelighed, Kjærlighed og Smerte.

Længere henne komme vi til en fattig Enkes Grav. Et simpelt Kors uden Navn staaer paa Graven. Jeg vil ikke beskrive Alt, hvad hun har oplevet og gjennemgaaet, hvorledes hun har lidt uretfærdig Behandling, fordi Ingen vilde tage sig af hendes Anliggender: hvorledes hendes ældste Søn blev tagen til Soldat, og den gamle svage Kone ikke kunde passe sin Mark alene, hvorledes hendes lille Huus blev solgt ved Auction, fordi hun ikke kunde betale sin afdøde Mands Gjæld, hvorledes hun tilsidst blev langvarigt syg og saaledes faldt Byen til Byrde, hvorledes hun da blev behandlet, og hvor ofte hun maatte høre, hvor meget hun kostede Byen og Menigheden, og at det varede altfor længe, inden hun døde, hvorledes hendes Søn vel blev fri for Militairtjenesten, men atter blev indkaldt til

Revuen, blev syg af Blodstyrtning og døde, hvorledes hun endelig i den sletteste Tilstand blev flyttet til et andet Huus, og kort efter Transporten laae i Døds-kamp. Dog, hun beklagede sig aldrig over sine Ulykker, men, hvergang en ny Lidelse, en ny Ulykke ramte hende, hævede hun sine Øine mod Himlen og sukkede: „Herre, ikke som jeg vil, men som Du vil.“ Allerede for mange Aar siden kjendte hun ikke til nogen Glæde, hun var saa vant til Lidelse og Elendighed, at hun aldrig tænkte, at der kunde komme bedre Tider for hende her paa Jorden. Hvorledes maa hun da ikke have været tilmode, da Døden sønderrev den haarde Lænke, som bandt hende til Jorden, og hendes lutrede Sjæl fløi Gud imøde. Hvorledes maa ikke hendes Sjæl, efter at være rensset og prøvet ved langvarig Kummer, have frydet sig og jublet i himmelsk Salighed, da hun turde see Gud i Hans uendelige Maje-stæt og Herlighed, og gjenfandt alle dem, som havde lidt med hende og elsket hende her paa Jorden glade og lykkelige for hele Evigheden!

Der er endnu mange andre Grave, som vi kunde besøge, men Tiden er kort; jeg vil derfor nøies med at føre Dig til en nylig tilkastet Grav, paa hvilken der ligger en Krands af Roser og Vedbend; her ligger en lille Jomfru paa 15 Aar begravet; hun døde af Gigtfeber, som hun paadrog sig ved at opvarte en syg Pige, som tjente hos hendes Forældre. Datteren havde Medlidenhed med Pigen, og bad sine Forældre om, at de dog endelig ikke vilde lade hende komme paa Hospitalet; hun vilde selv gjerne arbeide i Pigens Sted og passe hende under hendes Sygdom. Dette gjorde da det fromme Barn; hun pleiede Pigen, vaagede hos hende og bad med hende af Bønnenbogen. Pigen kom sig igjen, men Datteren fik Sygdommen og døde efter 9 Dages Forløb, og det var ligesom om Gud vilde belønne hende ved at lade hende døe den skjønneste Død — Døden for Andre. Tag kun et lille Blad af Krandsen og læg det i din Bønnenbog, eller sæt det bag det Crucifix, foran hvilket Du beder;

og saa ofte Du beder, da see paa Bladet af den lille Piges Krands og bed, at Gud ogsaa vil forunde Dig sand Kjærlighed til Næsten, saa at ogsaa Du med Glæde offerer Dig for Andre for Guds Skyld.

Gaa nu ikke videre, men bliv staaende lidt, tænk Dig om, og støt dit Hoved til Haanden og læs i dine Tanker, saaledes som de stille komme og gaae og drage forbi din Sjæl. Maaskee holder din Samvittighed en lille Prædiken for Dig, alvorlig og formanende eller trøstende alt som Du behøver det. Hør da efter, til den er tilende, og lov Dig selv, at gjøre Noget eller foretag Dig strax Noget, som vil bekomme Dig vel, naar dit Legeme hviler i Graven og din arme Sjæl forventningsfuld oppebier Guds retfærdige Dom, og bed ogsaa, at dit Forsæt ikke maa blive ved et Forsæt, men at Gud ogsaa vil give Dig Naade til at iværksætte det, som Du foresætter Dig. Men skulde der ikke opkomme slige Tanker i Dig, saa vil jeg hjælpe Dig og nedskrive nogle Ord, af hvilke Du kan betjene Dig og som Du kan fordybe Dig i; de staae i den h. Johannes Aabenbaring, og lyde saaledes: „Jeg saae de Døde, store og smaa, staae for Thronen, og de bleve dømt efter det som var skrevet i Bøgerne, efter deres Gjæringer.“ J.

En Konges Ord om Folkeskolen.

(Til Skolespørgsmaalet.)

Frederik Wilhelm III., Konge af Preussen, (1797—1840) nedskrev engang sine Tanker om *Undervisning og Opdragelse*. Det er i Sandhed kongelige Ord, som fortjene at blive overveiede af *Fyrster og Ministre, saavel som af Deputerede, Geistlige, Skoleinspektører, Skolefor-*

standere, Lærere og Forældre. Vi maa imidlertid indskrænke os til at give følgende Udtog:

„Jeg ønsker saa inderligt at see alle mine Under-saatter *lykkelige*; men intet Menneske kan i *Sandhed* være *lykkeligt*, uden naar det er *godt*; og godt af Hjertet, i sit Indre, bliver Mennesket kun ved *Religionens* stille, omskabende Kraft. Dette er ingen Tvivl underkastet, naar Talen dreier sig om det høieste Forhold, i hvilket Mennesket kan staae, om Forholdet til *Gud*, men det er ikke mindre sandt i Menneskets Forhold til sine Medmennesker: vække, drage, forpligte her ikke de guddommelige Baand, da tabe de menneskelige saare snart deres Magt.

Feiltagelse og Indbildning er det at troe, at Kundskaben, de skjønne Kunster og Videnskaberne *alene* formaae at gjøre Mennesket lykkeligt. Cultivere, danne, ja det kunne de, men at gjøre Hjertet *reent og oprigtigt, tro og fast*, det maa komme *andetsteds* fra. Træder det *Høiere, Guddommelige* ikke til, holder det idetmindste ikke lige Skridt med Opdragelsen i Hjemmet og med Underviisningen i Skolerne, — bliver det ikke den *fremherskende Magt*, saa træder netop paa Grund heraf en *anden* Magt i Forgrunden og bemægtiger sig Mennesket, nemlig *Egenkjærlighedens* medfødte Magt, der desværre voxer og udbreder sig altfor frodigt.

Alt, hvad der *nærer* denne *Egenkjærlighed* og *Indbildskhed*, gjør Mennesket *slet*; kun hvad der *ydmyger* det (og hertil er alene et christeligt Sindelag i Stand) gjør det bedre. *Aandens Uddannelse uden Sindets og Hjertets Forædling er en Gift for det menneskelige Samfund.* Dette bliver da til et Selskab af Skuespillere, hvor den ene paa den artigste Maade fører den anden bag Lyset, og, hvad endnu værre er, med gjensidig Bevidsthed. Ingen kan da stole mere paa den anden, Alt maa forsikres og assureres, og vore Fædres djærve Haandslag og herlige Ord: „Paa Ære og Tro“, blive da kun til en fordums Saga.

Jeg befinder mig i en meget mislig Stilling med

Hensyn til Tidsaandens stedse voxende Krav paa Folkeuddannelse gennem Forbedring af Skolerne. Vistnok er Folkedannelsen det Grundlag, paa hvilket Folkets Velværd maa hvile. *Et forsømt, raat, uvidende Folk kan ikke være et godt, og følgelig ei heller noget lykkeligt Folk.*

Og dog, der hvor Skolerne befinde sig i den bedste, meest blomstrende Tilstand, foruroliges jeg af allehaande Betæneligheder og Tvivl. Kan og tør man spørge med Hensyn til Folkedannelsen: „*Har den Grændser, eller ikke?* — Har den ingen Grændser, da tør man heller ikke gribe ind og holde tilbage, men maa lade Sagen gaae hvorhen og saa langt, den vil og kan. En saadan Slutnings Sandhed vilde jeg imidlertid ikke ubetinget indrømme. Men endnu vanskeligere bliver Svaret, saasnart man vil fastsætte Grændser og da spørger: „Hvor ere de og hvorledes kunne de nøiagtigt bestemmes?“ Der er af de Herrer bleven skrevet saa meget for og imod, og ogsaa tilsendt mig, at jeg næsten er bleven confus. Det er meget uheldigt, naar de Herrer, som studere og beskæftige sig med Sagen, ikke kunne blive enige, og ofte paastaae ligefrem modsatte Ting, saa at den ene *anbefaler* som *nyttigt*, hvad den anden *forkaster* som *skadeligt*. Sligt trætter og gjør forstemt, saa man kunde tabe Lysten og helt opgive Æmnet. Jeg tænker nu saaledes om denne Sag.

Min Mening er den:

Ethvert Menneske uden Undtagelse har i enhver Stand en *dobbelt* Bestemmelse som Menneske: den ene for *Himlen*, for *Evigheden*, den anden for *Jorden*. Betragte vi Mennesket som et moralskt, udødeligt Væsen, da gives der *slet ingen Grændser* for dets Uddannelse; den Løbebane, som er aabnet for det, er uendelig, og uden Ophør skal det stræbe efter, altid at blive bedre, d. v. s. velbehageligere for Gud og mere ligedannet med Frelseren i et reent og helligt Sindelag. *Aldrig er Mennesket saa godt, at det ikke mere kunde og skulde blive*

bedre. Og jo bedre og sædeligere det er, desto *roligere* og *tilfredsere*, desto *mere brugbar* og *nyttig for det almene Vel* bliver det ogsaa.

Den menneskelige Natur formaaer stedse at blive fuldkomnere, og det giver mig det klareste Beviis for, at den stammer fra *Gud*, og at den, dragen af *Ham*, atter kan og skal stræbe op til *Ham*, dette sit høie Maal. I denne Henseende hader jeg Stilstand, hvilken man i vore Dage betegner med det skrækkelige Ord „*Fordummelse*“, og Alt hvad paa *dette Omraade* heder *Fremskridt*, er mig kjærkomment, det har stedse fundet min oprigtige Deeltagelse og vil, saalænge jeg lever og regerer, finde min beredvillige Understøttelse. *Paa dette Gebeet kan der i Kirke og i Skole, og gennem dem aldrig udrettes for meget, aldrig nok.* Her at vække, tilskynde, opmuntre, hvor og hvorledes det kan skee, er sand Fortjeneste. Derfor har jeg ogsaa med Glæde, og mere end tidligere er skeet, udmærket de Statsmænd og Geistlige, som i denne Henseende have udrettet Noget.

Saavidt — vedbliver Kongen — er Alting smukt og godt, men i det *andet* Stykke, hvor Talen er om den *jordiske* Bestemmelse, der har jeg en afvigende Mening og maa gjøre Indsigelse. Menneskets *jordiske* Bestemmelse danner sig efter den *Stilling*, i hvilken han er født, efter de *Anlæg* og den *Begavelse*, som bleve ham til Deel, og efter de *Hensigter*, med hvilke han vælger sin *Stand*.

For denne Stand maa og skal han vækkes, uddannes og belæres, saa at han kommer i Besiddelse af den ham nødvendige Kundskab og Dygtighed, og for at han, være det sig nu som Kjøbmand, som Fabrikant, som Haandværker, som Økonom, som Bonde, som Dagleier, som Karl — enhver paa sit Trin — kan vide Alt, hvad han maa vide for at blive *glad ved sin Stilling* og *nyttig for Andre*.

Men man viser hverken ham eller det menneskelige Samfund *nogen Velgjerning*, dersom man udover hans Stillings Grændser og Krav bibringer ham Kundskaber,

for hvilke han ingen Brug har, men som kun tjene til at vække Fordringer og Fornødenheder, hvilke hans Stand ikke tillader ham at tilfredsstille. *Alt kan Mennesket dog ikke lære, dertil er Stoffet for rigt og Livet for kort.* Enhver lære kun grundigt og tilbunds hvad han maa vide i sin Stilling! At vide mere er ikke gavnligt for den jordiske Bestemmelse, men ofte *forstyrrende og hindrende.* Det røver og fortrænger den Fæsthed, den Ro og det Maadehold, som ere nødvendige Betingelser for at en hvilken som helst borgerlig Livsstilling kan bringe noget Resultat.

Kundskab og Viden udover Standens Grændser gjør overmodig og anmassende. Den leder til Sammenligningens ulykkelige Standpunkt, gjør Mennesket ubilligt i sin Dom og misfornøiet med sin Stilling. Istedetfor nøisomt at holde sig indenfor de anviste Grændser, bliver Ønskernes Kreds større og Livet bliver utilfredstillende og uroligt. *Man savner og ønsker hvad man ikke har, og man nyder ikke hvad man virkelig har.* Ingen Orden kan bestaae i Verden uden Underordning; føier man sig kun ugjerne i denne, og med den Mening, at være skabt for noget Høiere, saa løsnes det Baand mellem Foresatte og Undergivne, som sammenholder baade det private og offentlige Liv, og det bliver da en tvingende Lænke for alle dem, som paa Grund af de stigende Krav og Fordringer kun ugjerne føie og bøie sig.

Over vor Generation svæver der aabenbart en *Urolighedens* og *Ophidselsens*, en *Higens* og *Jagens* mørke Aand. Den ene Stand søger at overgaae og overtræffe den anden, Enhver vil udover sine Grændser. Hvad er Aarsagen til denne urolige Jagen og Trængen? "

Hvad skulde der endnu tilføies disse herlige Ord? Blot de overalt bleve ret overveiede! De indeholde en dyb *Livsviisdom.* Havde man altid og overalt handlet efter dem, vilde det nu staae bedre til i Verden!

Fredens Priis. ¹⁾

Elskelige Fred! Du som fortjener at elskes over alt Andet! Nylig har jeg nedbedet dine Velsignelser over Folket, og Folket har besvaret mit Ønske og min Bøn!²⁾ Ord, hvorom jeg ikke veed, om Alle de, som tilønskede mig den, meente deres Ønske redeligt og Guds Aand værdigt, eller om maaskee de offentlige Løfter atter skulde blive krænkede, og vor Skyld derved blive desto større! Elskelige Fred! min stadige Betragtning og vort skjønneste Smykke! Fred, der skjænkes af Gud og drager Gud ned til alle dem, som ere af Gud, ja, som er Gud selv, efter Apostlens Ord: *Guds Fred og Fredens Gud*, og: *Han er selv vor Fred!*³⁾ Dog, vi prise Dig hermed endnu ikke tilbørligt, o elskelige Fred, Du uskatteerlige Gode, som Alle vel anbefale og rose, men som kun Faa søge at bevare! Hvortil har vel Savnet af dine Velsignelser i saa lang Tid ført os! Ak, naar vil Du igjen vende tilbage til os? Jeg ønsker Dig mere end nogen anden Dødelig; jeg omfavner Dig paa det Inderligste, naar Du er mig nær, og kalder Dig med hede Taarer tilbage, naar Du er langt borte fra mig!

¹⁾ *Gregor af Nazianz* (4. Aarh.). Oratio 2 de pace. De ovenstaaende Ord ere den kortfattede Indledning til en Tale, som denne Kirkelærer holdt i Constantinopel i Anledning af det meletianske Schisma (i Antiochien).

²⁾ Har Hensyn til de Ord: *Fred være med Eder Alle* og Menighedens Svar, der i den græske Liturgi gaaer forud for Evangeliets Oplæsning, ligesom *Dominus vobiscum* i den romerske.

³⁾ Eph. 2, 14.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 25. Jubelfest til Minde om den høitidelige Erklæring af Dogmet om Marias ubesmittede Undfangelse. Den h. Congregation for Aflad, Reliquier o. s. v. har offentliggjort følgende

Decretum Urbis et Orbis.

Aarsdagen nærmer sig, paa hvilken for 25 Aar siden Dogmet om den allersaligste Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse opfyldte hele den katholske Verden med inderlig Glæde. Det er derfor ikke forunderligt, at der blandt de Troende er opstaaet Ønsker om at feire den 25. Aarsdag paa en mere festlig Maade. Tillige have flere Biskopper bedet den h. Fader om at ville berige denne lykkelige Mindefest med Afladens h. Skat, for at denne almindelige Glædesdag maa blive desmere heldbringende for de til deres Omsorg anbettede Christne. Ifølge den Beretning, som jeg undertegnede Secretær for Afladens og Reliquiernes h. Congregation afgav i en Audients af 20. Sept. d. A., er vor h. Fader naadigst kommen disse Ønsker imøde og har forundt alle Troende af begge Kjøen, som enten paa selve den ubesmittede Undfangelses Fest (8. Decbr.) eller paa en Dag i Octaven angerfuldt bekjende deres Synder, modtage den h. Communion og besøge en Kirke eller et offentligt Bedehuus, for der at bede efter den h. Faders Mening, en fuldkommen Aflad, hvilken i det angivne Tidsrum kan vindes een Gang samt ogsaa forbønsviis tilvendes de afdøde Troendes Sjæle.

Givet i Rom i den h. Aflads- og Reliquiecongregations Secretariat den 20. Septbr. 1879.

Al. Card. Oreglia a S. Stefano, Præfect.
A. Panici, Secretær.

— „Voce della Verita“ har offentliggjort følgende Skrivelse fra Sultan Hamid til Pave Leo XIII.:

Jeg har modtaget det venlige Brev, som Deres Hellighed har villet rette til mig, for i samme at give den Glæde Udtryk, De har følt ved Msgr. Hassuns Anerkjendelse som de katholske Armeniers Patriark. Idet jeg bevidner Deres Hellighed min Tak for de Beviser paa Venskab, som De ved denne Leilighed har givet mig, er det mig en Glæde, fra min Side at kunne give den Forsikring, at jeg uafsladeligt nærer de varmeste Ønsker for

Deres Berømmelse og Lykke. Jeg har den Overbeviisning, at Msgr. Hassun, besjælet af Deres Helligheds velvillige Hensigter, paa en loyal Maade vil opfylde sin Mission. Jeg beder atter Deres Hellighed om at modtage min Forsikring om sandt Venskab, og ogsaa i Fremtiden at ville give mig Beviser paa sandt, velvilligt Venskab.

Til Hs. Hellighed Pave Leo XIII., vor høitølske, hæderkronede og majestætiske Ven.

Hamid.

Belgien. Brüssel. Journalen „Europe“ vil vide, at den belgiske Gesandt ved Vaticanet med det første skal begive sig til Brüssel, hvorhen han er bleven kaldet af sin Regering, for med denne at underhandle angaaende de mellem Belgien og Vaticanet opstaaede Differentser.

— Ved det katholske Universitet i Löwen har allerede 1400 Studerende ladet sig indskrive for det nylig begyndte Studieaar.

Schweits. For kort siden lagdes paa en smukt beliggende Høi Grundstenen til en lille gothisk Votivkirke til Tak for det juraiske Folks Befrielse fra Schismaets og Apostasiets Farer. Man haaber, at Byggesummen (c. 6000 Fr.) vil være dækket inden d. 7. Novbr. d. A., 6. Aarsdagen for Kirkeranet i Jura. Hs. Høiærv. Biskop Lachat har skjænket Alterbilledet, og en Velgjører i Zug flere Blokke af det skønneste Marmor tilligemed en betydelig Sum Penge.

Frankrig. Medens man overalt foranstalter Festligheder for de tilbagevendte Communarder, kæmper Regeringen selv uafbrudt mod Religion og Kirke, forbyder Armeen at deeltage i religiøse Fester og lukker den ene Ordensskole efter den anden. Men disse religiøse Skoler spille ogsaa Underviisningsministeren mangan slem Streg. Ved Licentiat-Prøvelsen for Jura i Grenoble erholdt en af Jesuiternes Elever den første Priis, og det Samme var Tilfælde i Aix og Paris.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 9. November. 23. Søndag efter Pintse. 10. M. Andreas Avellinns, Bekj. 11. Ti. Martinus, Biskop. 12. O. Martinus, Pave og Martyr. 13. To. Stanislaus Kostka, Bekj. 14. F. Didacus, Bekj. 15. L. Gjertrud, Jomfru.

Søndagen d. 16. November. 24. Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste :

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 „ hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31, 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 46. Søndagen den 16de November. 1879

Indhold: Sct. Josephs Hospitalet i Kjøbenhavn. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Berlin, London, Rusland, Bosnien.

Sct. Josephs-Hospitalet i Kjøbenhavn.

Efterat de herværende Sct. Josephssøstre i en Række af henved tyve Aar næsten udelukkende havde anvendt deres Kræfter paa *Skolegjerningen*, og paa dette Omraade stiftet meget Godt, især for den kvindelige Ungdom baade i Hovedstaden og i flere Provindsbyer, ønskede de ogsaa, i Henhold til deres Ordenssamfunds Love, at udvide deres Virksomhed til den anden vigtige Green af christelige Barmhjertighedsgjerninger, *Sygepleien*. Til den Ende søgte de, ved Flid og stor Sparsommelighed samt ved Henvendelse til enkelte Velgjørere og Velgjørerinder, at tilveiebringe de fornødne Midler til Oprettelse af et *Hospital*, der kunde indrettes og bestyres af dem selv i Overensstemmelse med deres Ordensregler. Deres Bestræbelser kronedes med et forholdsviis heldigt Udfald; det lykkedes dem at købe et ret anseeligt Areal her i Staden, paa Nørrebro, og i Juli Maaned 1875 havde de

den Glæde at see Midtpartiet af den projecterede Hospitalsbygning færdigt; men derved vare deres disponible Midler ikke blot udtømte, men de maatte endog, for at fyldestgjøre Arbeidernes Krav, bebyrde sig med et betydeligt Prioritetslaan i Østifternes Kreditforening. Ikke desto mindre lode de sig ikke skræmme ved de store Offere den paatænkte Kjærlighedsgjerning krævede, men de begyndte denne ufortøvet, ved endnu i Sommerens Løb 1875 at aabne Hospitalet. Omendskjøndt Søstrene under disse Omstændigheder ikke vare istand til at optage Syge paa lettere og billigere Betingelser end Byens offentlige Sygehuse, varede det dog ikke længe, førend Sct. Josephshospitalet blev søgt af saa talrige Lidende, at Forstanderinden meget ofte maatte afvise de Søgende ene af Mangel paa Plads; og denne uventet stærke Søgning har i det sidste Aars Tid snarere tiltaget end aftaget.

Naar man betænker, hvilke store Tilskud de offentlige Hospitaler erholde fra Staten, resp. Communen, hvilke overordenlig rige Understøttelser og Hjælpekilder, der tilflyde Diaconisernes Anstalter, og naar man derhos overveier, at det for al offentlig Hjælp blottede Sct. Josephshospital desuagtet ikke forlanger høiere Betaling end hine rundelig understøttede Sygehuse, da vil man let begribe, at Sct. Josephssøstrene paa ingen Maade kunne vente noget Overskud af Hospitalets Drift, men snarere maae være betænkte paa at søge nye Tilskud for at undgaae Underskud ¹⁾. Da man desuden fra flere Sider allerede har stærkt trængt paa, at Hospitalet ret snart maatte faae den fornødne *Udvidelse* ved Tilbygning af *de to Sidefløie*, der høre til det nuværende Midtparti, som dets Complement, saa følte Søstrene endydermere Trang til at see sig om efter overordenlige Hjælpemidler;

¹⁾ Det er en Selvfølge, at Søstrene som Ordenspersoner og „*barmhjertige Søstre*“ i mange Tilfælde endog have anseet det for en Kjærlighedspligt, at nedsætte, ja aldeles at eftergive Betalingen, skjøndt deres egne Midler ere saa ringe, at de maae paalægge sig mange Savn.

og i Anledning af flere sagkyndige Mænds Udtalelser, kom de da paa den Tanke, at de ved en *Huuscollect i Hovedstaden*, foretaget af dem selv, maaskee kunde opnaae de dem manglende Pengemidler til Udvidelsen; thi da det jo næsten udelukkende kun er Hovedstadens Beboere, hvis Tarv og Ønsker de *uden Hensyn til Troesbekjendelse* søge at fyldestgjøre, kunde det vistnok ogsaa synes rimeligt og billigt, at der blev tilbudt Byens Indvaanere Leilighed til, ved en frivillig Gave, at lette Udførelsen af den omtalte Plan. Vi sige „lette“ Udførelsen, skjøndt det jo maa indrømmes, at i Sammenligning med den langt nemmere Maade, hvorpaa f. Ex. Diaconisserne faae deres fornødne Pengemidler ind ved Lotterier og lignende Foranstaltninger, vilde en personlig Collect fra Dør til Dør i Hovedstaden for de gode Søstre ingenlunde være en misundelsesværdig „*Lettelse!*“ — Men alle saadanne Vanskeligheder formaae ikke at afskrække den sande christelige Kjærlighed. Som Følge heraf indgav derfor Hospitalets Forstanderinde, Søster *Placide*, i September Maaned d. A. gjennem Justitsministeriet en allerunderdanigst Ansøgning til Hans Majestæt Kongen om den fornødne civile Tilladelse til i det omtalte Øiemed, Hospitalets Fuldendelse, at foretage en *Huuscollect* i Hovedstaden og dens nærmeste Omegn; og for at støtte Andragendet havde flere af Hovedstadens vel ansete Læger tilstillet Forstanderinden deres skriftlige Anbefalinger, hvoraf verificerede Afskrivter fulgte med Ansøgningen. Men denne fik ikke Tilladelse til at blive forelagt Hs. Majestæt, idet Hr. Justitsminister *Nellemann* under 2. October lod svare, at Hs. Excellence „*ikke har fundet Føie til at søge en saadan Tilladelse udvirket*“. Efter denne Besked maa Søstrene selvfølgelig opgive deres Haab, ad denne Vei at kunne opnaae Noget. Da de imidlertid ikke kunne opgive den Overbeviisning, at deres Gjærning har Krav paa almindelig Interesse, have de anmodet os om at henlede Kirketidendens Læseseres velvillige Opmærksomhed paa den, og samtidigt at anbefale den til Alle, som

maatte have Evne til at bidrage til dens Fremme. Idet vi beredvilligst efterkomme denne Anmodning og udtale det ogsaa som vor egen bestemte Overbeviisning, at enhver Gave til Sct. Josephshospitalet maa ansees for at være en overordentlig gavnlig og ædel Kjærlighedsgjering, er det os en sand Glæde, som Beviis for vor Overbeviisnings Rigtighed at kunne nedenfor meddele en ordret Gjenpart af de fire ansete Lægers skriftlige Anbefalinger, som have været vedføjede Søstrenes Ansøgning til Kongen; thi disse Udtalelser af erfarne og competente Mænd ere unægteligt de paalideligste Vidnesbyrd for Sagens indre Værd.

Sluttelig bemærke vi endnu, at hele Indtægten af den *Basar*, som Søstrene pleie at afholde hvert Aar i December Maaned, iaar agtes tilvendt *Sct. Josephshospitalet*, saa at Enhver, der bidrager til Basaren, derved understøtter Hospitalet. Selv de mindste Gaver modtages med inderlig Taknemlighed.

P.

De ovenfor omtalte fire Lægeattester lyde saaledes:

I.

Undertegnede, der har været Læge ved Sct. Josephs-Hospitalet siden dets Stiftelse, kan ikke andet end rose den Omhu og Kjærlighed, hvormed Patienterne, som have ligget der, ere blevne pleiede, og tillader sig herved at anbefale det til den paatænkte Understøttelse.

Sct. Josephs-Hospital, den 25. August 1879.

W. Otto,
Pract. Læge.

II.

I Løbet af de sidste 4 Aar har jeg næsten til Stadighed havt Patienter paa Sct. Josephs-Hospitalet, navnlig Patienter, der have undergaaet Operationer paa Øinene. Jeg griber med Glæde Leiligheden til at udtale min taknemmelige Paaskjønnelse af den fortrinlige Maade, paa hvilken

dette Hospital bestyres, den Orden og Reenlighed, som gjør sig gjældende paa ethvert Punkt, og den opoffrende og omhyggelige Pleie, som bliver Patienterne til Deel, ikke mindst fordi Søstrene ere fortrinligt uddannede Sygepleierinder. Da Hospitalet optager paa meget liberale Vilkaar, og tidt med pecuniære Offere, Patienter, uden Hensyn til Troesbekjendelsen, og det nuværende Antal Pladser (c. 25) næsten altid er fuldt optaget, er det i høi Grad ønskeligt, at det, for at kunne fortsætte sin velsignelsesrige Virksomhed, modtager en Udvidelse, i hvilken Anledning jeg herved medgiver Foretagendet min bedste Anbefaling.

Kjøbenhavn, den 21. Aug. 1879.

H. Philipsen,
Pract. Læge.

III.

Opfordret til at udtale min Dom om Sct. Josephs-Hospitalet i Kjøbenhavn gjør jeg dette med Glæde.

Jeg har i et Par Aar havt Leilighed til, paa Hospitalet at udføre en Mængde store Operationer (Ovariotomier), som fordre en meget omhyggelig Sygepleie, og derved erfaret, deels at Sct. Josephs-Søstrene med en sjelden Omhu og Samvittighedsfuldhed passe de Syge, deels at Hospitalet er vel indrettet og under en ganske fortrinlig Styrelse af dets nuværende Forstanderinde. Da Søstrene modtage Patienter af alle Troesbekjendelser og behandle dem alle med den samme Kjærlighed, er Hospitalet i sin nuværende Skikkelse sikkert ikke stort nok til at modtage alle dem, som søge det. Jeg udtaler derfor det Ønske, at Hospitalet snart maatte faae Midler til at kunne bygges til sin fulde Størrelse. saa at Alle, som ønske sig indlagte, ville kunne optages og pleies der paa samme fortrinlige Maade, som det mindre Antal, der hidtil har fundet Plads i det nuværende indskrænkede Rum, er bleven pleiet.

Kjøbenhavn, den 15. Septbr. 1879.

A. Sommerfeldt,
Læge.

IV.

I Løbet af de sidste 1½ Aar har jeg havt en Deel Øienpatienter og andre chirurgiske Patienter under Behand-

ling paa Sct. Josephs-Hospitalet. Efter Forstanderindens Opfordring til at udtale mig om Hospitalet er det mig en Fornøjelse herved at kunne bevidne Forstanderinden min bedste Tak for den Liberalitet, hvormed der uden Hensyn til Betalingen er optaget Patienter paa Sct. Josephs-Hospitalet. Det var i høi Grad ønskeligt, om Hospitalet, der for Tiden er og i længere Tid har været ganske optaget, kunde blive sat istand til at foretage de fornødne Udvidninger for derved at kunne tilfredsstille de Krav, som nu stilles til det, og efter en større Maalestok udfolde sine i Virkeligheden fortrinlige Kræfter i Retning af kyndig og omhyggelig Sygepleie.

Kjøbenhavn, den 21. Aug. 1879.

C. Wanscher,
Dr. med.

*

*

*

Da det, efter det ovenfor omtalte frugtesløse Forsøg paa at opnaae Tilladelse til en Indsamling for ommeldte Hospital, uagtet flere ansete Læger have ledsaget det paagjældende Andragende med deres bedste Anbefaling, altsaa er gjort Vedkommende umuligt paa anden Maade, end ved en almindelig Anmodning igjennem Pressen, at henvende sig til de Mange, som ved enhver Leilighed vise sig beredvillige til at understøtte ethvert Foretagende i den offentlige og private Velgjørenheds Tjeneste: tillade vi os at anmode de ærede Herrer Redacteurer af de politiske Blade om at henlede deres talrige Læsers Opmærksomhed paa dette Anliggende. Nærværende Blad tæller nemlig en saa indskrænket Kreds af Læsere, at dersom den almindelige Deeltagelse for Sagen udelukkende skulde beroe paa dets Henvendelse til den christelige Offervillighed, da vilde næppe synderlig Flere blive bekendte med det i Anledning af samme Passerede, end de, som allerede forinden have viist Deeltagelse for dette Forehavende.

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 43.)

X.

En uforglemmelig Time.

Familien Leslie lagde sig Pater Borgias Raad paa Hjerte og toge Alle deres Tilflugt til Bønnen, for af Gud at faae den Naade, at kunne erkjende Sandheden og at leve efter deus Erkjendelse.

Nogle Dage senere sad Familien atter sammen, og de Spaadomme, hvori Guds Kirke bliver fremstillet som et stort Kongerige, dannede Gjenstanden for Samtalen.

„Det fremgaaer af mange Steder i den hellige Skrift,“ sagde Pater Borgia, „at der i det gamle Testament bliver henpeget paa Christi Kirke som et Rige. De, kjære Herre, er saa godt kjendt med den gamle og nye Historie; men kunde De maaskee nævne mig et Rige, som i sexten eller atten Aarhundreder har blomstret i fuld Livskraft og endnu bestaaer den Dag idag — et Rige, som er forblevet urokkeligt i de mange Aar, et Sindbillede paa Evigheden, et Rige, som saae Tiderne gaae forbi sig uden at blive berørt af dem? Jeg spørger Dem, hvor ere de hæderkronede Dynastier, de første Aarhundreders Monarchier? Jeg hører et Ekko gjentage sig i mine Øren fra Tidernes og Nationernes Grav, et Ekko, som svarer paa mit Spørgsmaal om, hvor de ere: „De ere ikke længere, de ere vendte tilbage til Intet.“ Derfor maa dette Rige, om hvilket Spaadommene tale, være et aandeligt Rige. Hvor ere de fjendtlige Kjætterier, de oprørske Adsplittelser, som i Christendommens første Aarhundreder reiste sig imod Christi Rige og truede med at opluge det? Hvor ere deres Tilhængere, hvor deres Tro henne? De ere forsvundne fra Jorden! Vore Dages Kjætterier have først taget deres Begyndelse for trehundrede Aar siden; heller ikke deres Rige varer evindeligt. Men at der er eet Rige, som er evigt, det kan ikke være nogen Tvivl underkastet, siden Christus udtrykkeligt har fremhævet, at det skulde staae indtil Verdens Ende. Og hvorpaa skal man kjende det? Dette Rige maa være selv-

stændigt, synligt og let at kjende; dette Rige bør kun vedkjende sig een Herre, og kun følge Befalinger, som gives af dem, der ere sendte af denne ene Herre — thi et Rige, som er ueens med sig selv, det maa falde sammen —; det bør undgaae Alt, hvad der kunde forstyrre dets Fred og forvandle den til Anarchi, og det maa med al Kraft virke til Guds større Ære og Forherligelse. Men hvor er saa dette Guds eenbaarne Søns, den evige Fredsfyrstes synlige Rige? Hvilken Kirke regeres udelukkende efter Hans Bud og holdes sammen ved Eenhedens, ved Troens forenende Baand? I hvilken Kirke findes der en saadan Lydighed i Troen imod det af Gud givne Bud, i hvilken en Orden, hvori Intet behøver at forandres? See, denne Christi sande Kirke bestaaer, den er grundlagt paa en Klippe, uforanderlig i sin Tro igjennem Aarhundreder, skøn i sin Reenhed og rig paa Hellighed — det er den romersk-katholske Kirke. Hvo, som nu troer, at Christus har stiftet en Kirke paa Jorden, han nødes ogsaa til at erkjende, at i denne er ene og alene Christi Rige.“

En lang Taushed herskede blandt de Tilstedeværende, som Ingen syntes at have Lyst til at bryde; thi Pater Borgias Ord havde fundet Adgang til Enhvers Hjerter og vare virksomme i Alles Gemytter.

„O Christendom, hvor er dit Klædebon blevet sønderrevet! Hvorledes skulde det være muligt at forlige alle de fremmede Paastande med den ene Sandhed? Men, om vi end indrømme, at det Udtryk „Guds Rige“ betyder saa meget som „Kirken“, og at Katholicismen endnu er den samme som fordum, saa nærer jeg alligevel endnu en Tvivl, nemlig den, hvorledes det vil kunne forebygges, at den falder i Vildfarelser,“ indvendte Herr Leslie.

„Gud kan ikke tage fejl!“ faldt Pater Borgia Herr Leslie i Talen. „Han er Sandheden og den Kilde, af hvilken den uforfalskede Sandhed rinder. Hans Sandhed er uendelig, og hans Retfærdighed og den Orden, hvormed han styrer Verden, er uforanderlig som han selv. Derfor tilintetgjør han den Bygning af Løgn og Forvoventhed, som modsiger den aabenbarede Sandhed. Derfor kan han ikke anerkjende Troens Adsplittelser, som i sig selv bære Uenighedens og Opløsningens Spire, som sande. Disse Adsplittelser forsøge stadigt under Paaberaabelse af deres egen Magtfuldkommenhed, at flytte Kirkens Grændser fra det Sted, hvor Gud selv har sat dem, og de ere, fjernede fra Kirken og dens styrende Princip, overladte

til deres egen indskrænkede Fornuft, til deres egen Phantasies Drifter og alskens falske Læremeningers Indflydelse. Alt, hvad der kommer fra Gud, er evigt og bestandigt; derfor maa ogsaa hans Kirke, som han selv har grundlagt, som han har befæstet ved sine Apostle, og hvilken han har lovet sin guddommelige Bistand, være urokkelig, hellig og evig som han selv. Da han grundlagde sin Kirke paa Klippen Petrus, og lovede, at Helvedes Porte ikke skulde udrette Noget imod den, saa kan hans Forjættelse ikke være forfængelig. Grundlagt paa en Klippe, beskyttet af den Helligaand, hvorledes skulde den kunne styrte sammen? Hvorledes skulde Vederstyggeligheder og Vildfarelser kunne snige sig ind i den? — Christus har forlehnet sin Kirke Varighed og Bestandighed derved, at han indsatte den hellige Petrus til Hoved og Hyrde for den og til Himmeriges Nøglebærer. Ligesom i den gamle Pagts Theokrati Anføreren for Guds Folk, Moses, blev understøttet i sit byrdefulde Embede af Aaron og dennes Sønner, som paa en høitidelig Maade vare blevne viede til Præster, og af de halvfjerdsindstyve Ældste, paa hvem Moses' Aand var gaaet over, saaledes forholder det sig ogsaa, turde jeg næsten sige, med Guds Herredømme i det nye Testament. Petrus, Kirkens øverste, synlige Styrer, blev understøttet i sit Embede af de øvrige Apostle og Disciple, hvem Gud ligeledes forlehned med en Deel af de glimrende Forrettigheder, som han havde udmærket ham med.“

„Men,“ sagde Corinna, „Petrus og hans Fæller kunde ikke blive i Live efter de almindelige Naturlove og forkynde deres Tro for al Verden.“

„De maa ikke glemme,“ svarede Pater Borgia, „at efter Gudmenneskets Forjættelse skulde Kirken vedblive ved hans Bistand at bestaae indtil Tidernes Ende; derfor var det utvivlsomt hans Hensigt at give den et Overhoved, til hvilket han vilde overdrage den hellige Petrus' Embede, og som siden skulde overdrage dette til Andre i uafbrudt Rækkefølge. Derfor har ogsaa Pavernes Rækkefølge uafbrudt bestaaet i den katholske Kirke. Derfor have de hellige Apostle Petrus og Paulus udvægt Rom til Eenhedens Sæde og Midtpunkt; det var derfra, at Troens Strøm blev ledet ud over hele Jorden og har udbredt sig til alle Folkefærd. Ja, det er ene den romersk-katholske Kirke, som kan rose sig af en uafbrudt Rækkefølge af Paver, fra Petrus indtil dens nu regerende

Overhoved, vor Kirkes Ypperstepræst, den store Pius IX. Kun den katholske Kirke er enig, almindelig og stedse-varende, den er Sandhedens Beskytter; Alle skulle derfor adlyde den; alene den skulle vi høre.“

„Men hvorledes kan De dermed forlige alle de Feil, som denne Kirkes egne Børn have gjort sig skyldige i?“ spurgte Blanca. „Disse Feil fremgaae dog af dens Skjød. Ligger der ingen Modsigelse deri?“

„Tilvisse ikke, mit Barn. Disse beklagelsesværdige Feil stamme ikke fra Kirken,“ svarede Pater Borgia. „Kirken er hellig og har ingen Deel i Vildfarelser og Laster. Rigtignok bliver Kirken ofte angreben og mishandlet af sine egne Børn; den bliver saaret ved sine Børns ubøielige Trods og de rivende Ulves Ondskab, som trænge ind i den fredelige Faaresti; men det kan man ikke paabyrde Kirken. Med samme Ret vilde man ogsaa kunne beskylde den hellige Johannes, Kjærlighedens Apostel, for Forræderi, fordi Judas, ligeledes en Christi Discipel og Apostel, solgte og forraadte Jesus til hans Fjender. Ja, vi vilde kunne forkaste hele den christelige Religion som et Væv af Løgn, fordi Løgnens Aand havde bemægtiget sig een af Apostlene. Eller var det Ret at paabyrde Religionen Skylden for enkelte Personers daarlige Gjæringer, eller at beskylde Religionen for Ondskab, Synd og Forfalskning for enkelte Medlemmers Ondskabs Skyld?“

„Tilvisse! Intet kunde være mere ubilligt,“ tilføiede Herr Leslie, „end at fordømme et System fordi nogle af dets Tilhængere frækt overtræde dets Forskrivter.“

„Og,“ fortsatte Pater Borgia, „hvor besynderligt det end kunde synes at være, saa have dog de Frafaldne anerkjendt de Helliges Storhed og Ærværdighed, som i de første Aarhundreder have helliggjort sig ene ved den katholske Tro, og som ikke have tilhørt nogen anden Troesbekjendelse og ikke lært nogen anden end den, men paa en høitidelig Maade have løssagt sig fra deres Samfund, som ikke vilde høre Kirken. Kjætterierne hendøde snart efter deres Stifteres Død, og vendte tilbage til de mørke Magter, som have bragt dem i Opkomst.“

„De nye Religioner, som siden optraadte fjendtligt ligeoverfor Kirken og hverandre indbyrdes, og gave deres Tilhængere til Priis for en stadig Tvivl og Forandring, vare ikke bekjendte inden Aaret 1517 og talte kun et meget ringe Antal af Tilhængere. Og i Sandhed, om vi

ogsaa undersøge dem uden al Fordom, ja end med den største Velvillie, saa opdage vi snart, at alle disse nye Kjætterier ikke ere andet end en Blanding af forskjællige Vildfarelser, som Kirken allerede fra Tid til anden havde forkastet. Men der er endnu Eet at fremhæve, og det er det vigtige Spørgsmaal: Have Stifterne af disse Vranglærdomme, hvorved de styrtede Verden i Vildfarelse, godtgjort den guddommelige Sendelse, som de med saa stor Anmasselse roste sig af, ogsaa kun ved et eneste virkelig Mirakel? Nei, ikke ved et eneste! Eller har maaskee Herligheden af deres Dyder og deres Hellighed gjort saadanne Beviser overflødige? Tvertimod! Deres opblæste Stolthed, deres Udskeielser paa alle Omraader, deres Eftergivenhed for de Stores Lidenskaber, deres Kryben for dem, som de haabede vilde fremme deres Værk og understøtte deres Forsøg paa at knuse den af Christus satte Klippe, har dømt dem i alle Uhilledes Øine! Havde saadanne Mennesker været sendte af Gud for at forkynde Hans Lov og Hans Sandhed, saa havde man en utvivlsom Ret til at kalde det Umulige for muligt, nemlig at den allerhelligste Gud beskytter Laster og hans rene Øie med Velbehag seer paa Verdens Misgjerninger!

„Deres Anstrengelser for at udbrede deres Vildfarelser blandt de hedenske Folk, ere efter deres egen Indrømmelse blevne frugtesløse og forfængelige; og, medens deres Tilhængere stedse tale om Christi Fortjenester, følge de paa ingen Maade hans Livs ophøiede Exempel paa Dyd. Istedetfor at adlyde hans Bud og idetmindste ikke at foragte de evangeliske Raad, følge de kun deres naturlige Drifter, stole trygt paa Christi Død og bilde sig ind at være sikre paa Himlen ene og alene ved hans Fortjenester, uden selv at bidrage Noget til at forhverve sig den evige Løn. Det bør os at troe paa Christi Fortjenester; men vor Tro bør ikke være en død Tro; men vi skulle i Christus og ved Christus mere og mere opflamme til store Gjerninger af Kjærlighed til ham. Kristus kom ikke blot for at forløse os, men ogsaa for at give os et Exempel, for at vi skulde gjøre som Han har gjort. O, mine dyrebare Venner,“ saaledes sluttede endelig Pater Borgia, idet han reiste sig, „træder ind i Christi Faaresti; vender tilbage til Deres Fædres Vei, til de Helliges Samfund, til den Kirke, til hvilken de hørte, som staaer fast og aldrig kan vakle. Tænk paa Deres udødelige Sjæl, som er mere værd end hele Verden! —

Hvad gavner det Mennesket, om han vinder den ganske Verden, men tager Skade paa sin Sjæl? Desuden kunne De intet Sted finde Deres Frelse uden i den ene sande Kirke. Udenfor den ene sande Kirke er der ingen Frelse, medmindre et Menneske befinder sig i en uforskyldt og uovervindelig Vildfarelse. Jeg besværges Dem derfor ved Deres evige Salighed, lærer den ene sande Kirke at kjende, og, naar De have erkjendt den, saa træder ind i den uden Tøven.“

Pater Borgia havde et blegt Ansigt og en mager Skikkelse; og, da han stod foran den lille Forsamling, faldt Lyset paa hans livlige om Oprigtighed og Sandruhed vidnende Træk. Han løftede fuld af Begeistring sine Øine mod Himlen og gjorde Indtrykket af et helligt Sandhedsvidne. Alle taug. Corinna reiste sig med taarefyldte Øine. Hun stillede sig op foran sin Fader, tog ham i Haanden og sagde: „Fader, giver Du dit Samtykke til, at jeg bliver Katholik?“

„Mit kjære Barn,“ svarede Herr Leslie dybt rørt, „jeg troer, at Forsigtighed kræver af Dig, at Du prøver Alt nøie, førend Du gjør et for hele dit Liv saa afgjørende Skridt.“

„Fader!“ svarede Pigen fast besluttet, „jeg er grundigt overbevist om, at den katholske Kirke er den sande Kirke, Guds Kirke; jeg holder det for umuligt, at den skulde kunne tage feil i nogen af dens Lærepunkter. Vil Du give dit Samtykke, Fader?“

„Ogsaa mig?“ spurgte Blanca, idet hun greb hans anden Haand. Søster Theresia, som denne Aften kun for et Øieblik havde taget Deel i Samtalen, kom nu nærmere og stod der med sit rolige Ansigt og sine foldede Hænder ved Siden af de to Søstre, medens St. John og Pater Borgia stode, rørte til Taarer. Herr Leslie lukkede sine Øine et Øieblik; derpaa trak han begge sine Døttre til sit Bryst og sagde: „Jeg er beseiret! Lad os Alle vandre paa Veien til Sionstempleet og lad os lære Veien til Himlen at kjende under det livsfulde Korstræes oplivende Skygge. „Saa vær da altsaa, Pater Borgia,“ tilføiede han trohjertet, idet han gav Præsten sin Haand, „vær De vor Fører!“

Heftigt bevæget ved dette uventede Skuespil svarede denne:

„Hvor uværdig jeg end er, vil jeg dog prøve derpaa i Tillid til Guds overvættes Naade. O, mine Venner,

kunne vel alt Guld fra Ophir, alle Diamanter fra Golconda eller alle Perler, som ligge begravne i Havets Bund, sammenlignes med et Øieblik, som dette? Jeg hilser Dem nu, mine Venner, i Troens Forhal og ved Indgangen i Christi Kirke; jeg lover Dem, som Deres retmæssige Præst, Fylden af den Velsignelse og den Sødme, som kun en Engels Tunge værdigen formaaer at skildre.“

Denne Time var uforglemmelig for Elvertonhalls lykkelige Beboere, og det for hele Livet; thi det var den første, som forenede dem Alle i den saude Troes Eenhed.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Osservatore“ har publiceret en Skrivelse fra den h. Fader til Directeuren for Studiernes Congregation, Cardinal de Luca. Efter en længere Indledning befaler Hs. Hellighed: 1) I Rom skal der stiftes et Academi for Thomistisk Philosophi, som forklarer og udbreder den h. Thomas af Aquinos Værker; 2) den nævnte Kirkelærers samtlige Skrifter som ogsaa disse Skrifters bedste Forklaringer f. Ex. af Tommaso de Vio, Cardinal af Gaeta og Ferrare skulle paany udgives. Directeuren for Studierne skal forelægge Paven sin Plan til Academiets Oprettelse og imidlertid gjøre de fornødne Skridt til Værkernes Udgivelse.

— Den h. Fader har paa Cardinal Hergenrøthers og Msgr. Schiaffino's Forslag besluttet, i det apostoliske Palads at grundlægge et Cursus for den høiere Diplomati, til hvis Grundlag Studiet af de i det vaticanske Bibliothek og i Vaticanets Archiver opbevarede Documenter skal tjene. Msgr. Schiaffino har ogsaa erholdt det Hverv af den h. Fader, at udgive en ny katholsk Journal, som under Titlen „L'Aurora“ skal udgaae i Rom i Januar 1880. Msgr. Schiaffino har alt truffet Valget af en Redakteur, en lærd Geistlig fra Modena, Professor Balan, der af Leo XIII fornylig er bleven udnævnt til

den h. Stols Subarchivar. Den nye Journals Opgave skal være den at befordre Enigheden og Actionsaanden blandt Italiens Katholiker.

— En i Neapel nys udkommen Levnetsskitse beretter, at fem Brødre — af den derværende Adelslæggt Massa — allerede i deres tidligste Ungdom følte sig kaldede til Ordenslivet; de traadte ind i den samme Orden (Jesu Selskab) og viede sig til Missionsgjerningen i China, hvor de alle 5 (fra 1850—76) ere blevne Offere for deres utrættelige Iver og heltemodige Kjærlighed til Næsten. Tilvisse en stor og opbyggelig Sjældenhed.

Frankrig. Hele den indre Politik er for Øjeblikket beskæftiget med hadske, fanatiske Angreb paa Geistligheden. Man spørger med Ret, hvorledes noget sligt er muligt i et Land, der — efter hvad et fransk Blad fornylig har beregnet — ved Siden af 36 Millioner Katholiker i det høieste kun tæller 3 Millioner Protestanter, Fritænkere, Jøder og Frimurere, og hvor over de to Trediedele af Befolkningen bestaaer af troende, nidkjære Katholiker. Det er vel navnlig i trende Ting, at man maa søge Hovedaarsagen til hin Tilstand. For det første er hele Landet formeligt undermineret af hemmelige Selskaber; endvidere har der i Katholicismen i det sidste Aarhunnrede gjort sig en Retning gjældende, som mener, at der bør skjælnes mellem Katholicitet og Klericalisme, og for det tredje have de uophørlige Stridigheder mellem de monarkisksindede Partier, for hvilke netop den katholske Sags Talsmænd ogsaa ere Førere, desværre bragt det dertil, at Folket meget ofte ansaae Kampen om Thronen for eensbetydende med Kampen for Kirkens Interesser, og at dets Uvillie mod den første lidt efter lidt ogsaa gik over paa den sidste. Det er sørgeligt men sandt, at tilligemed Chambord og Kaiserdømmet ogsaa „Klericalismen“ er bleven upopulær i Frankrig.

Berlin. 21. Octbr. Under sit Ophold i Strassburg har Kaiserinden ladet overrække den barmhjertige Søster, Angelique Arth, Forstanderinde for den h. Vincents af Pauls Orden, et stort og pragtfuldt Guldkors. Søsteren har nu tilhørt Ordenen i over 35 Aar, og i de sidste 12 Aar har hun været Forstanderinde for denne Ordens Moderhuus „Allehelgener“ i Strassburg.

London. Fra en vel underrettet Kilde har „Westf. Kbl.“ erholdt følgende Meddelelser om den katholske Kirkes nuværende Status i Storbritanien. Katholikernes

Antal i England og Wales (1,500,000) som ogsaa i Skotland (500,000) lader sig kun tilnærmelsesviis bestemme, da der hidindtil ikke er bleven foretagen nogen fuldstændig Tælling desangaaende; Katholikernes Antal i Irland beløber sig efter Regeringens sidste Tælling til 4,141,933. England og Wales har 1 Ærkebispedømme og 13 Bispedømmer, Skotland 2 Ærkebispedømmer og 4 Bispedømmer, Irland 4 Ærkebispedømmer og 24 Bispedømmer. Af offentlige katholske Kirker og Capeller er der i England og Wales 1122 med 1903 Præster, i Skotland 264 med 272, og i Irland 2,368 med 3,171 Præster. Altsaa tilsammen har Storbritanien og Irland 48 Bispedømmer og Ærkebispedømmer.

Polen. Fra Warschau berettes: Siden Polakkernes Opstand 1862—65 har Valfarten til den h. Maria af Czenstochau i Polen været forbudt. Ifjor endelig gjordes der den katholske Geistlighed nogle Indrømmelser i denne Sag, og iaar blev Valfarten tilstedet uden Forbehold. I Tusindviis kom Pilgrime strømmede til fra hele det russiske Rige, fra Posen og Galizien. I de sidste Uger var de Besøgendes Antal saa stort, at der ikke mere fandtes tilstrækkeligt Forraad af Brød, og det varede en Tid, inden det kunde skaffes tilveie. Pilgrimene camperede under aaben Himmel, og kun en ringe Deel blev det forundt at vinde Indgang i Kirken; de fleste maatte vende hjem igjen uden saa meget som at have seet Naadebilledet. Antallet af samtlige Pilgrime anslaaes til over 300,000.

Bosnien. Efter en Meddelelse af „Grazer Volksblatt“ fra Maria Stern ved Banjaluka vil den bekjendte Prior for det derværende Trappistkloster P. Franz paa en engelsk Biskops Indbydelse begive sig til det gode Haabs Forbjerg for at medvirke til Zululandets Colonisation.

St. Stanislauscongregationen

høitideligholder den h. Stanislaus af Kostkas Fest Søndagen den 16de November i Sct. Ansgars Kirken. Kl. 8 om Formiddagen fælleds Communion. Om Eftermiddagen Kl. 6 Festprædiken og Optagelse af nye Medlemmer. Andagten slutes med høitidelig Velsignelse med det h. Sacrament.

Elisabethforeningen

lader paa Onsdag den 19de ds., den h. Elisabethsfest, læse en Messe for Foreningens Formaal, og holder paa Søndag den 23de ds. fælleds Communion under den h. Messe Kl. 8.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 16. November. 24. Søndag efter Pintse. Marias Offring. 17. M. Gregorius, Undergjøreren, Biskop. 18. Ti. Indvielsen af Sct. Peters og Sct. Pauls Kirker. 19. O. Elisabeth, Enke; Kl. 8½ Messe for Elisabethforeningen. 20. To. Felix af Valois, Bekj. og Ordensstift. 21. F. Marias Offring (feires offentlig Søndagen forud). 22. L. Cæcilia, Jomfru og Mart.

Søndagen den 23. November. Sidste Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 " 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 " 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 " 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 " 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 " 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 " 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.
 " 6½ stille Messe i Hospitalet.
 " 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 " 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 " 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 " 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader sam hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 47. Søndagen den 23de November. 1879

Indhold: En Jubilæumsprædiken. P. Roh's: Ikke Tolerance, men — Hvad?

En Jubilæumsprædiken.¹⁾

Vi formane Eder, at I ikke modtage Guds Naade forgjæves; thi Han siger: „I den naaderige Tid bøn-hører jeg Dig og paa Frelsens Dag hjælper jeg Dig!“ See, nu er den naaderige Tid, see, nu er Frelsens Dag.
2. Cor. 6, 1-2.

Saaledes talede den h. Paulus om Omvendelsens Naade i Almindelighed, og disse Ord anvender jeg idag paa Eder, mine Brødre, naar jeg formaner Eder til at benytte den overordenlige Naade vel, som Kirken idag tilbyder Eder ved den meest udmærkede af alle Aftad — det hellige *Jubilæumsaftad*. Thi jeg kan medrette sige til Eder, hvad Folkenes Lærer sagde til Corinthierne:

¹⁾ Denne Prædiken er holdt i Paris af *P. Bourdaloue*, en af den franske Kirkes store Talere i det 17. Aarhundrede, i Anledning af Jubelaaret 1700. Paa Grund af Talens omfattende Indhold vil den blive fortsat i de to følgende Numere.

See her den naaderige Tid, see her Frelsens Dage, i hvilke Forbarmelsens Fader er villig til at udgyde sine Velsignelsers Fylde over Eder! I Kraft af denne sin Barmhjertighed befaler han sine Tjenere at forkynde Eder dette Jubilæum, at forkynde det for Eder alle, fordi Alle, Retfærdige og Syndere, kunne og skulle have Deel deri; og paa Grund af denne guddommelige Forbarmelse fordobler Kirken idag¹⁾ sine Bønner og har nylig høitideligt frembaaret Lammets fuldkomne Offer. Vel os da, om vi erkjende denne Guds Gave! Vel os, saafremt vi forstaae at nytte den saaledes til vor Frelse, som Herren ønsker det! Efterat Apostlen havde mindet Corinthierne om den Tids særegne Hellighed, i hvilken de levede, og om det klare Lys, der ved Evangeliet var opgaaet for dem, føiede han den vigtige Formaning til sine Ord: „Lader os i Alt bevise os som Guds Tjenere, med stor Taalmodighed, i Trængsler og Nød, i Vaagen og Fasten.“ Dette Samme tilraaber jeg ogsaa Eder, elskede Tilhørere: Lader os med stor Alvor og Flid hellige denne Jubilæumstid ved Bodsgjerninger, ved brændende Bønner, ved alle ægte christelige Fromhedsøvelser. At tilskynde Eder dertil, er Hensigten med disse mine Ord til Eder, der ikke saa meget skulle være en Prædiken, som en simpel, men grundig Underviisning. Og, for strax at forelægge Eder min Tankegang, vil jeg betragte Jubilæet efter tre Hovedsynspunkter, og vise: først, *hvad et Jubilæum er* efter sit Væsen og sin Aand; for det andet, *hvad det er nødvendigt at gjøre*, for at faae Deel i Jubelaarets Naade; for det tredie, *hvilke Frugter* denne Naade maa frembringe i os. Maatte Himlen velsigne den Iver, som besjæler mig for Eders Frelse! Maatte I idag lære, tilfulde at tilegne Eder den Skat, som tilbydes Eder! Lader os i dette Øiemed paakalde Naadens Moder, idet vi med Englen hilse hende: Ave Maria!

¹⁾ Talen er holdt paa den første Dag i Aaret 1700.

I.

Hvad er et Jubilæumsafad?

Jubilæet eller Jubelaaret, mine christelige Tilhørere, kaldte man i den gamle Lov et Aar, hvori der forkyndtes Israels Folk Naade fra Gud og Eftergivelse af al Gjæld. Beretningen om dets Oprindelse og Indstiftelse gives os i 3. Mosebog, hvor Gud befaler Moses, at, saasnart de Præster, som skulde efterfølge ham i Embedet, høitideligt havde aabnet det hellige Aar, skulde der forkyndes alle Israels Børn en almindelig Eftergivelse af al Skyld eller Gjæld. Alle Slaver skulde frigives, Alle, der havde været nødte til at sælge eller pantsætte deres Eiendom, skulde paany sættes i Besiddelse af den, alle Gjældbundne frifindes for deres Forpligtelser — thi, siger Skrivten, det er Jubelaar.¹⁾ Men Alt dette var, som den h. Paulus udtrykker sig, kun en Skygge af de tilkommende Goder; dette for Hebræerne saa betydningsfulde Jubelaar skulde kun være et Forbillede og for os en Forberedelse paa den nye Lovs Jubelaar. I Virkeligheden er nemlig *den nye Pagts Jubilæum* det egenlige Jubelaar, i hvilket de virkelige Slaver, de, hvem Djævelen holder bundne med Syndens Lænker, igjen blive deelagtige i Guds Børns fuldkomne Frihed; hvori de med Gud forsonede Syndere atter indsættes i den fulde Nydelse af de sande aandelige Goder, idet de gjenvinde de Fortjenester, som Synden havde berøvet dem; hvor den sande Gjæld — jeg mener de *Straffe*, som de ved deres Synder have paadraget sig, blive dem eftergivne, ja fuldstændigt ophævede. Dette er, mine Elskede, det Glædens Aar, som jeg forkynder Eder, og hvis Begyndelse vi idag feire. Hvor lykkelige ville vi være, naar vi feire det i den rette christelige Aand! Hvor lykkelige, dersom det, der forbilledligt antydedes ved den gamle Pagts Jubelaar, finder sin fuldkomne Opfyldelse paa os! Fremfor Alt

¹⁾ „ipse est enim jubilæus“. Lev. 25.

maa jeg derfor forklare Eder, hvori Jubilæet under Naadens Lov væsenlig bestaaer.

Dette Jubilæum er fornemmelig og ret forstaaet Eftergivelsen af den *timelige Straf*, som Synderen, efterat hans Synd er tilgivet, endnu var skyldig at lide. *Kirken*, hvilken Jesus Christus har givet Fuldmagt til at *binde* og *løse*, med den Forsikring, at Alt, hvad den løser paa Jorden, ogsaa skal være løst i Himlen; *Kirken*, som af *Ham* er bemyndiget til at uddele de Naadeskatte, som han ved sin uendelig rige Fyldestgjørelse for os har forhvervet: den *eftergiver* i Kraft af Jubilæet Synderen af Naade, hvad denne efter sin Forsoning med Gud endnu efter den *strengte Retfærdigheds Fordring* skulde afbøde, for fuldkomment at gjøre Fyldest for sin Synd. Denne Jubilæets Naade er altsaa en overordenlig, og forsaavidt en i særlig Forstand fuldkommen Naade, som den fuldender og afslutter det syndige og bodfærdige Menneskes Retfærdiggjørelse. For at gjøre Eder dette endnu klarere, maae vi ved Synden adskille to Ting: *Skylden* og *Straffen*. Hvad vi kalde *Skylden* er nemlig den Gud tilføiede Fornærmelse; hvad vi kalde *Straffen*, er den Ret, som Gud har forbeholdt sig til at straffe Synderen, ogsaa efter at han har tilgivet ham selve Synden; jeg mener — straffe ham *timeligt* eller i *Timeligheden*, medens han ved sin Forsyndelse, dersom denne var en Dødssynd, vilde have fortjent at blive straffet i *Evigheden*. *Skylden* eller den Gud tilføiede Fornærmelse forlades ene ved *Bodens Sacrament* eller ved den fuldkomne Anger; men den *timelige Straf*, som Gud forbeholdt sig, maatte efter den strenge Rets Fordringer afsones *enten* ved Bodsgjæringer i dette timelige Liv, *eller* ved de timelige Straffe i det hinsidige Renselsessted; men ved en særegen Gunstbeviisning og Naade eftergiver Gud i Kraft af *Afladen* og Jubilæet denne Straf, og Jubilæet er, som allerede sagt, netop denne fuldkomne Eftergivelse af de timelige Straffe.

Forgjæves bekæmpe Kirkens og Afladens Fjender denne trøstefulde Lære ved at opstille to Vanskeligheder

imod den: *den ene* — at Gud, hvis Gjæringer alle ere fuldkomne, ikke kun forlader Synden halvt, idet han endnu forbeholder sig Noget; samt at Eftergivelsen af Straffen, ogsaa den timelige, er uadskillelig fra Eftergivelsen af Skylden; *den anden*, at, naar Jesus Christus ved sin Død har ydet en fuldkommen Fyldestgjørelse for vore Synder, da vilde enhver Art af Straf, som Gud endnu vilde fordre, efter at Skylden var borttaget, være en Forkleinselse af Korsofferets uendelige Fortjeneste. Men disse to Indvendinger ere, tiltrods for det Skin af Betydning, de ved det første flygtige Øiekast synes at have, i Virkeligheden blottede for al indre Gehalt; ja de ere, betragtede i Troens Lys, to afgjort forkastelige Vildfarelser. Thi, for at give Svar paa den første Indvending — da er det ikke blot utvivlsomt, men det er ligefrem en *Troessætning*, at Gud efter sin Retfærdigheds almindelige Love ogsaa da, naar han tilgiver Synden, endnu forbeholder sig Ret til at straffe Synderen *timeligt*. Intet er klarere udtalt i den h. Skrivt. Moses erholder Tilgivelse for sin Mistro, og dog bliver han til Straf for denne ham tilgivne Mistro udelukket fra Forjættelsens Land. Nathan erklærer den angrende David, at Herren har tilgivet ham hans Synd; og dog tilføier han strax, at Gud vil hjemsøge ham med Trængsler til Straf for hans Synd. Dette er en tilbedelsesværdig guddommelig Anordning, som paa en underfuld Maade paa eengang aabenbarer Guds Viisdom og Barmhjertighed. Og — komme vi nu til den anden Indvending: da er det vistnok sandt, at Jesus Christus ved sin Død har ydet en fuldkommen og overflødig Fyldestgjørelse for os; men det er ikke mindre sandt, og tilmed en klart udtalt *Troeslære*, at vor Forløser ved sin Fyldestgjørelse ingenlunde vilde fritage os for den Forpligtelse, ogsaa selv at fyldestgøre Gud ved vor personlige Bod. Tvertimod — just ved sin Fyldestgjørelse har han forpligtet og nødt os til at forene vor Bod med hans Bod, vor Fyldestgjørelse med hans Fyldestgjørelse; thi i hans Egenskab som *Forløser* har

han ene under den Betingelse bragt Gud sin Død som Offer for os. Af denne Hæmmelighed var Folkenes store Lærer dybt gjennemtrængt, da han udtalte de betydningsfulde Ord: „Jeg erstatter paa mit Kjød, hvad der endnu fattes i Christi Lidelser.“¹⁾ Det er altsaa sandt, at efter vor Frelses Orden maa vor Fyldestgjørelse forene sig med Christi Fyldestgjørelse; men paa Grund af den inderlige Forbindelse imellem vor Forløser og os, er vor Fyldestgjørelse, sammenlignet med hans, forsaa-vidt forskjellig fra denne, at den er ganske afhængig af den, d. e.: den er ganske grundet paa den, og er uden den aldeles værdiløs; den har sin hele Kraft og Virksomhed af den, og kan derfor ikke gjøre dens Fortjenstlighed det mindste Afbræk.

Vi holde derfor stedse fast ved denne Lære, at Gud ved *Afladen* og Jubilæet eftergiver os den ved Synden forskyldte timelige Straf, men at denne Straf i dens hele Omfang uden dette Naademiddel maatte afsones ved *vor* Fyldestgjørelse. Saaledes har den katholske Kirke, den eneste ufeilbare Veilederinde til den rette Forstaaelse af Skrivtens Ord, altid fortolket den Forjættelse, som Jesns Christus gav den h. Petrus som sine Troendes Overhoved i de Ord: „Hvadsomhelst Du løser paa Jorden, skal være løst i Himlen.“²⁾ Og saaledes har den af den Helligaand veiledte Kirke til enhver Tid bragt denne Sandhed i Udøvelse; thi Brugen af Aflad og Fuldmagten til at meddele den, hvoraf Kirken er i Besiddelse, kan efter Overleveringens Vidnesbyrd paavises allerede i *Christendommens første Dage*. I Kraft af denne Fuldmagt forundte saaledes allerede den h. Paulus i Jesu Christi Navn den bodfærdige Blodskænder i Corinth en fuldstændig Eftergivelse af al Straf. Jeg siger: den *bodfærdige* Blodskænder; thi han var aabenbart allerede forsonet med Gud ved den oprigtige Anger, som han paa en saa opbyggende Maade havde lagt for Dagen, at Apostlen vilde, at

¹⁾ Col. 1, 24. ²⁾ Matth. 16, 19.

man skulde trøste ham med, at den endnu tilbageværende Bod blev ham eftergivet, og at han atter vilde blive optaget i de Trøendes Samfund. I Medfør af denne Bemyndigelse tilstode fremdeles de første Aarhundreders Biskopper alle dem *Aflad*, som i Forfølgelsernes Tid, overvundne af de grusomme Pinsler, enten havde afsvoret Troen, eller dog givet sig Udseende af at have gjort det. Saadanne *Faldne* bleve paa Martyrernes Forbøn fritagne for de Straffe, hvortil de ved deres Forseelse vare hjemfaldne, naar de, gjennemtrængte af oprigtig Anger, bade om denne Begunstigelse. I ville maaskee her indvende, at der ved denne Leilighed kun var Tale om de saakaldte *canoniske Straffe*, eller de Bodsøvelser, hvilke man efter den Tids Kirketugt maatte underkaste sig. Men man behøver blot at læse den h. *Cyprian*, for at overbevise sig om, at der her i ret egenlig Forstand var Tale om den Afsoning, som skyldes den guddommelige Retfærdighed. Thi efter denne Kirkefaders Lære bleve hine Straffe paalagte, *ikke alene for at gjøre Kirken Fyldest, men for at yde Gud den skyldige Afsoning*; og den, som i den sande Bodfærdigheds Aand underkastede sig disse Straffe, han fyldestgjorde derved ogsaa sine Forpligtelser ligeoverfor *Guds Domstol*. Heraf følger altsaa, at den *Aflad*, som traadte istedetfor de canoniske Straffe, maatte have den samme Virkning, som disse, og derfor bringe de Bødende den samme Fordeel, som var knyttet til de canoniske Straffe. I modsat Fald vilde nemlig Afladen, langt fra at være nogen Gunstbeviisning, tvertimod aabenbart være til Skade for Vedkommende, eftersom den jo, ved ligeoverfor Mennesker at fritage dem for en byrdefuld Forpligtelse, uden at befrie dem for den ligeoverfor Gud, vilde have berøvet hine *Faldne* et af de virksomste Midler til at fyldestgjøre *Gud*, hvilket jo netop var Øiemedet med de canoniske Straffe.

Overensstemmende med denne Lære kom, i Kraft af den den h. Petrus forlehnede Fuldmagt, Afladen til almindelig Anvendelse i den christne Verden, og dens

Anvendelse blev fra Aarhundrede til Aarhundrede bestandig mere udvidet og fuldkomnere udviklet; den fandt de meest fremragende Kirkefædres Anerkjendelse, blev stadfæstet af de almindelige Kirkeforsamlinger, og Læren derom blev belyst og nærmere forklaret af de største Theologer. De bleve meddeelte af den h. Pave *Gregor*, prædikede af den h. *Bernhard*, med Glæde modtagne af det troende Folk; Jubilæerne stode i saa høi Ære blandt Folkene og bragte Guds Kirke saa rige Frugter af den guddommelige Naade, bevirkede saa talrige Omvendelser, gave den religiøse Begeistring og Daadskraft et saa mægtigt Opsving, at der i alt dette foreligger et talende Beviis for, at man her staaer ligeoverfor Kjendsgjæringer, der henvise til noget Høiere, end menneskelig Kløgt og Opfindsomhed! Jeg nægter imidlertid ingenlunde, at der med Hensyn til Afladen kunde indsniige sig og have indsneget sig Misbrug i Christenheden; thi, hvad er der, som ikke bliver misbrugt, eller hvad er overhovedet saa helligt og ærværdigt, at det aldrig er blevet vanhelliget? Men, afseet fra, at Kirken i sin Viisdom godt har vidst at hæve disse Misbrug, og at den i Virkeligheden med en den værdig Iver altid har arbeidet paa at afskaffe dem; afseet fra, at den især har fjernet *det*, som fornemmelig kunde give Vranglæren et Paaskud til Afladens Nedværdigelse, jeg mener *Egennyttens Aand*, og at dens Bestemmelser og Forskrivter i denne Retning siden samvittighedsfuldt ere blevne overholdte, saa at det endelig lykkedes den, at sikre Afladen en reent aandelig, fuldkommen og uegennyttig Charakter, hvilket ogsaa selv dens strenge Dadlere have maattet anerkjende; — afseet fra alt dette, siger jeg, maa selve Misbrugen af Afladen forekomme os at være et Beviis for dens Sandhed og Hellighed; thi efter *Tertullians* bekjendte Ord misbruger man kun det, som er Godt, og vanhelliger kun det, som er helligt. Heraf kunne vi skjønne, i hvor høi Grad Fædrene paa den almindelige *Kirkeforsamling i Trient* vare berettede til høitideligt at erklære, at *Afladen var held-*

bringende for det christelige Folk, og til at banlyse alle dem, som vovede at paastaae, at Afladen var til ingen Nytte, og at Kirken ikke havde Ret til at meddele den. Saaledes staaer Afladens Sandhed og Hellighed fast som en utvivlsom *Troessætning*, hvilken ingen sand Katholik tør unddrage sig fra ubetinget at antage.

Man vil maaskee her spørge, hvorved *Jubilæumsafladen* egenlig udmærker sig fremfor andre og fornemmelig for de Aflad, som man kalder *fuldkomne*; thi der synes jo overhovedet ikke at kunne tilføies Noget til den i de sidstnævnte indeholdte Naadefylde. Det er vel sandt, at der ikke kan lægges Noget til den *fuldkomne Aflad* i Henseende til Befrielsen fra den til Synden knyttede Straf; men der er alligevel ved Jubilæumsafladen *tre* særegne Omstændigheder, der udmærke den fremfor alle øvrige Aflad. Jeg vilde hermed sige, at den er langt høitideligere; at den er udstyret med langt høiere Forrettigheder, og er ulige sikrere end andre Aflad. — Denne Aflad er *høitideligere* end alle andre; og hvorfor? Fordi den er almindeligere og omfatter hele Christenheden, fordi den er ledsaget af skjønnere og mere ophøiede Cæremonier; fordi dens Forkyndelse, dens Festlighed og dens Afslutning foregaaer paa en Maade, som langt mere egner sig til at gribe Gemyttet og vække Fromheden; fordi ved et Jubilæum Andagten viser sig at være mægtigere og almindeligere: Alt vil tage Deel deri, Alt strømmer til Alterne, for i fælleds Bønner at anraabe Himlen om Barmhertighed. Jubilæumsafladen er endvidere udstyret med *høiere Forrettigheder*; og hvorfor? Fordi Kirken ved denne Leilighed som en kjærlig Moder uddeler Gaver til sine Børn, som hun udelukkende forbeholder denne hellige Tid. Til disse hører f. Ex. den Ret, som den tilstaaer enhver Troende, at erholde *Absolution uden Forbehold* for alle Forsyndelser; at blive løst fra enhver Slags kirkelige Censurer, saavelsom fra saadanne Løvter, mod hvis Opfyldelse der har viist sig at være væsenlige Hindringer, eller faae disse Løvter ombyttede med andre

Handlinger — Forrettigheder, der, som sagt, kun tilhøre disse Velsignelsens og Frelsens Dage. Jubilæumsafstanden er endelig den *sikreste* af alle Afslutninger; og hvorfor? Fordi den bliver meddeelt af de vigtigste Grunde og i de højeste Øiemed; hvoraf følger, at dens Gyldighed er mindre tvivlsom end i noget som helst andet Tilfælde. Tør jeg da ikke, støttende mig til en af alle Theologer anerkjendt Grundsætning, paastaae, at der aldrig har været noget tilforladeligere Afslutning, end det, som i dette Øieblik tilbydes os. Thi foruden den almindelige Grund til at fejre et saadant Aar og Afslutningen af et Aarhundrede, gjælder det ved dette Jubilæum en Sag, der har den største Betydning for det religiøse Liv. Det gjælder nemlig om at bønfalde Gud om den for hele Kirken saa nødvendige Fred, om at afvende en fordærlig Krigs frygtelige Svøbe, og skaane os for de Straffe, hvormed den truer den christne Verden.¹⁾ Ak, mine Brødre! Vi ere saa ømfindtlige for de Ulykker, som ramme os; vi ere saa tilbøielige til at give vore Følelser Luft i utaalmodige Klager, som fortørne Guds Forsyn, og som, istedetfor at forskaffe os Lindring kun tjene til at forøge og forlænge vore Lidelser, naar den saaledes forhaanede Verdensstyrelse ikke holder sin straffende Arm tilbage, men lader den falde endnu haardere paa os! Seer da her det eneste Redningsmiddel og tillige det letteste og sikreste Redningsmiddel! Gud vil forsones, og han tilbyder os det virksomste Mid- del hertil; han vil afvæbnes, og det afhænger ene af os, at afværge det Slag, som han truer med at lade falde over vore Hoveder. Ville vi ikke benytte dette lykkelige Øieblik til at opnaae hans Barmhertighed, da maa vi ikke forundre os, naar hans straffende Arm lader os føle hans Retfærdigheds hele Streng- heds! Men,

¹⁾ En Hentydning til den langvarige spanske Arvefølgekrig, som, efter i flere Aar at have truet Verdensfreden, kom til Udbrud i Aaret 1701 — efterat saagodtsom hele det foregaaende Aarhundrede var forløbet under ødelæggende Krig.

hvorledes vi end ville forholde os — kunde Jesu Christi Statholder nogensinde have havt en mere paatrængende Anledning til at aabne den guddommelige Aflads Naadeskat, og naar kunde han vel siges at handle visere end han under saadanne Omstændigheder gjør?

Lader os da modtage denne Aflad med Ærefrygt, med Taknemmelighed og med Troens fulde Lydighed! Agter vel herpaa: med Ærefrygt, fordi vi ere Christne, med Taknemmelighed, fordi vi ere Syndere, med vor Troes fulde Lydighed, fordi vi ere Katholiker. Lader os modtage den, siger jeg, som Christne, med dyb Ærefrygt; thi den forunder os Andeel i Jesu Christi uendelige Fyldestgjørelse; den er en kostelig Udstrømning af de Forløsningens guddommelige Naadekilder, om hvilke Propheeten¹⁾ taler; den er et Overmaal af det høihellige Blods Virksomhed og velsignende Kraft, hvoraf en Draabe er nok til at forløse tusinde Verdener. Med hvilke Følelser af Ærefrygt vilde jeg ikke have opsamlet Draaber af dette tilbedelsesværdige Blod, dengang da Jesus paa Korset udgød det for mig! Skulde jeg da nu være saa følelsløs, at ringeagte de Midler, ved hvilke han vil tilvende mig Frugten deraf? Lader os fremdeles som Syndere modtage den med *Taknemmelighed*; den er Kronen paa de guddommelige Forbarmelser, den er vor Retfærdiggjørelses Fuldendelse, Fuldstændiggjørelsen af vor Bod, den Løsesum, som Herren selv har tilveiebragt for at sætte os i Frihed! Dersom Gud vilde sende en Engel til en Fordømt i Helvede, for at forkynde ham Eftergivelse af hans Straf, hvor stor vilde da ikke denne Ulykkelige Taknemmelighed være? Vi ere Syndere, maaskee i høiere Grad Syndere, end saa mange blandt de Forskudte, hvilke Gud ikke saaledes imødekom med sine Forbarmelser, som han har gjort det imod os; paa hvem han ikke har biet saa langmodigt som paa os; for hvem

¹⁾ Is. 12, 3: „I skulle øse med Fryd Vand af Frelsens Kilder.“
Sml. Joh. 7, 37.

han ikke havde den Forkjærlighed, som han har lagt for Dagen imod os Hvilken Lykke da for os, paa en saa let Maade at kunne afbetale vor store Gjæld! Hvorved have vi vel fortjent dette? Men, jo mindre vi have fortjent det, desto mere maae vi føle os tilskyndede til at fordoble vor Taknemmelighed og Kjærlighed. Endelig skulle vi som Katholiker modtage denne Aflad med *Troens fulde Lydighed*. Thi Foragt for Afladen var det første Skridt til Lærivelsen fra Kirken og til alle deraf følgende Kjætterier; derfor skulle vi ved den Betydning og Værd, vi tilkjende Afladen, bevise vor Vedhængenhed ved Kirken og vor Iver for at hævde dens Eenhed. Den hadefulde og anmassende Dom over Afladen var Begyndelsen til Luthers skrækkelige Fald. Hans Exempel være derfor en afskrækkende Lære for os; og, for at føre os det til Nytte, saavel i Henseende til Afladen som til alle andre religiøse Spørgsmaal, troe vi hvad Kirken troer, øve vi hvad Kirken øver, ære vi hvad Kirken godkjender! Udsætte vi os maaskee for nogen Fare ved at slutte os til den? Men hvad udsætte vi os derimod ikke for, dersom vi, om end i den mindste Sag, lod det mangle paa den Ærbødighed, vi skyldte den?

Dog, I ønske fremdeles at høre, hvad vi fra vor Side ere forpligtede til, for at faae Andeel i Jubelaarets Velgjerning; og det er dette, som jeg i den næste Deel af mit Foredrag nærmere vil udvikle.

(Fortsættes.)

P. Roh's: Ikke Tolerance, men — Hvad?

„Svensk luthersk Kyrkotidning“ bringer i sit sidste Numer en Artikel om „religiøs Fordragelighed“. Den anfører „en katholsk Skribents, P. Roh's,“ Ytring om religiøs Tolerance, for deraf at drage den Slutning, at

Katholiken driver sit Fjendskab mod Ikke-Katholiker til en saa høi Grad, at han under sin Tolerance maa gjemme Had og lumsk lurende Nag. Forfatteren til Artiklen kan rigtignok ei fatte det, men mener, at „dette vel maa ligge i Papismens Natur“.

Altsaa P. Roh citeres som katholsk Skribent, for af hans Udtalelse at uddrage Slutninger om Papismens Anskuelse. Derved faaer Citationen en dobbelt Vægt; og vi, Rohs Troesfæller, der gjøre os til af at være Papister, nødsages til kort Gjenmæle.

Hvad siger P. Roh virkelig?¹⁾ „Ikke Tolerance, men **Kjærlighed**.“ — Hvad lader svensk Kyrkotidning ham sige? „Ikke Tolerance, men **Had!**“

Hvorfra denne gruopvækkende Misforstaaelse? Derfra, at man paa en skjændig Maade har tilklippøt hans klare og tydelige Ord.

„Kyrkot.“ citerer følgende: „Tolerance! et ypperligt Ord for Overfladiskhed, og dog det Høieste, hvortil det i fire Hundredaar²⁾ er lykkedes at naae.“ „Kyrkot.“ fortier, at R. fortsætter:

„Min katholske Katechismus har strax i min Barn-dom sagt mig: dersom jeg vilde blive salig, skulde jeg elske Gud over alle Ting for Hans egen Skyld, og af Kjærlighed til Gud min Næste som mig selv. Paa Spørgsmaalet: Hvem er min Næste? blev der svaret mig: Ethvert Menneske, han være Katholik eller Protestant, Jøde, Muhamedaner eller Hedning. Men Ordet „Tolerance“ har jeg, fordi Landet var heelt katholsk, aldrig hørt enten hjemme eller i Skolen eller i Kirken. Heller ikke har jeg nogensinde hørt skjænde over Protestanter eller Protestantisme, enten hjemme eller i Skolen eller i Kirken. Og dog vare Protestanter og Protestantisme os meget vel bekendte. Den Landsby, hvor jeg blev født, ligger ved den ene Ende af et meget besværligt Alpepas, der er c. fem Timers Vei langt. Paa vor Side af Alpekjæden er Alt katholsk; paa den anden er Alt engang bleven gjort protestantisk ved Berner Krigsfolk.

Da min Landsby endnu er aldeles uciviliseret, har den til den Dag idag hverken Hôtel eller Gjæstgivergaard eller Værtshuus eller Kro. Kommer en ultramontan³⁾ Prote-

¹⁾ Grundirrhümer unserer Zeit. 1869. S. 61-62.

²⁾ Roh siger nøiagtigere: „halvfjerde Hundredaar.“

³⁾ d. e. en Protestant fra hinsides Alpepasset. Læseren vil af sig selv blive opmærksom paa den skjæmtende Tone i Fremstillingen.

stant paa en Reise over Bjerget igjennem vor By, saa indbydes han af den Første den Bedste til at tage ind hos ham og styrke sig. Det hændtes alt flere Gange, at Naboer kom i Strid om, hvem der skulde huse Gjæsten. Denne beværtet rigeligt, og Huusfolkene sætte sig hos ham og spise med ham, for at han ikke skal undsee sig. Dog Ingen er nogensinde ved denne Paatrængenhed bleven saa dristig at spørge om, hvad han var skyldig. Han siger hjertelig Tak og kræver, at man paa næste Tour over Bjerget ikke maa tage ind hos nogen Anden, end hos ham; saa gaar han sin Vei, fulgt af Velsignelsesønsker. Det var ved en saadan Leilighed, at jeg blev oplyst om to Nyheder, som jeg ikke blot forundredes, men ogsaa forfærdedes over. En saadan Gjæst ytrede, at vi i vort Land dog vare meget lykkelige, fordi vi havde saa gode Geistlige, medens det saae meget daarligt ud hos dem i saa Henseende. Denne Ytring frapperede mig; thi indtil den Tid havde jeg altid tænkt, at Geistlige vare høiere, hellige Væsener. Efterat den Fremmede var gaaet bort, sagde min Fader: Det er dog Jammerskade, at disse Folk ikke have den sande Religion; de ere saa gode og elskværdige Mennesker! — At der ogsaa var en falsk Religion, det var for mig en besynderlig Opdagelse, som opfyldte mit Hjerte med Veemod og indgav mig en ret inderlig **Medlidenhed** med de protestantiske Naboer. Denne Følelse er voxet op med mig, og voxer endnu hver eneste Dag.

„Da jeg siden kom blandt civiliserede Mennesker, hørte og læste jeg meget om Tolerance. Saa ofte dette Ord anvendes paa Mennesker, føler jeg i mit Indre en usigelig Væmmelse, og Blodet isner i mit Hjerte. I dette Ord maa der vel gjemmes fordulgt Had, lumsk og lurende Nag. Erfaringen bekræfter det ogsaa. Bort derfor med Tolerancen!

„Men Du, guddommelige **Charitas** (d. e. Kjærlighed), vig aldrig bort fra os! Gyd lindrende Balsam i de Saar, hvilke den allersørgeligste Adskillelse har bibragt os! **Banlys Hadet**, og vi skulle i Ro tale med hverandre om, hvad der adskiller os; og sikkert komme vi da til igjen at forstaae hverandre ret indbyrdes!“

Saaledes den berømte og nidkjære Prædicant. Er det ei ypperlige Ord? kunde de være klarere, tydeligere, bestemtere, varmere? kunde de aande en mere glødende

Kjærlighed? Og hvad er der gjort af dem? Hvor ere de blevne forkvaklede!

„Sv. l. Kkt.“ citerer kun det næstsidste korte Afsnit: „Da jeg siden . . . Bort med Tolerancen;“ — et Afsnit, der nok kan misforstaaes, naar det rives ud af sit Sammenhæng og tages for sig alene. — Roh har før paa sin folkelige og djærve Maade oplyst, hvad han mener, naar han siger, „at i Ordet Tolerance maa der vel gjemmes Had og Nag“. Han har nemlig forklaret sig saaledes: „Tolerance betyder Overbærelse; at tolerere betyder at taale; men man taaler kun hvad der ei burde og skulde være, hvad man gjerne ønskede bort, ligesom et Dyr siges at taale det Utøi, der gjengjælder dets Taalmodighed med Stik og Bid.“ Dog — denne Forklaring er forbigaaet med Taushed. — Den nidkjære Sjælesørger med det glødende Hjerter udraaber i hellig Begeistring: „Bort med Tolerancen!“ Men dette Udbrud af Uvillie forklares strax til den vidunderligt gribende Bøn: „Du derimod, hellige Kjærlighed, Himlens Datter, bo iblandt os, sluk alt Had, læg alle Saar!“ Dog Citatet afbrydes med eet efter: „Bort med Tolerancen!“

Er det ærligt? Er det saaledes, at man viser sig tolerant? Vi dømme ikke om Forfatteren til Artiklen i „svensk luthersk Kirketidning“. Muligt har han et eller andet Sted fundet det lemlæstede Citat; muligt kjender han ikke mere af Rohs Brochure. Men den, som først har tilskaaret den afdøde, store Prædicants Ord til hint Vrængbillede af deres sande Mening, — kan han frikjendes for Intolerance og Had?

Vi overlade til Læseren at svare. Men synes Læseren med os ei at kunne frikjende Vedkommende, da vise han overfor Bagtaleren ikke Tolerance, men christelig Kjærlighed ved at bede for ham et oprigtigt: Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere!

Modtagelsesbeviis.

Ved min Hjemkomst igaar fra en Embedsreise forefandt jeg blandt Andet ogsaa et d. 8. ds. under Mrk. J. F. R. mig tilsendt Beløb af 50 Kr. Idet jeg med Glæde skal anvende Gaven efter bedste Skjøn til det angivne veldædige Øiemed, sender jeg ad denne Vei den ubekjendte ædelmodige Giver min hjertelige Tak og ønsker Herrens rige Naade og Velsignelse som Gjengjæld.

Kjøbenhavn, 17. November 1879.

H. Grüder.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 30te November efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 23. November. Sidste Søndag efter Pintse. 24. M. Johannes af Korset, Bekj. 25. Ti. Catharina, Jomfru og Mart. 26. O. Petrus, Biskop og Mart. 27. To. Leonardus af Porto Mauritio, Bekj. 28. F. Sosthenes, Mart. 29. L. Saturninus, Biskop og Mart.

Søndagen d. 30. November. 1. Søndag i Advent.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 48. Søndagen den 30te November. 1879

Indhold: En Jubilæumsprædiken. Et 25 Aars Jubilæum. Kirke-
lige Efterretninger: Meinungen, Posen, Baden.

En Jubilæumsprædiken.

(Fortsat fra Nr. 47.)

II.

Hvad maae vi gjøre, for at faae Deel i Jubilæumsafladen?

To Ting, mine christelige Tilhørere, ere uomgængelig nødvendige for at faae Deel i Jubilæumsafladen: for det *første*, at befinde sig i Naadestanden, og for det *andet*, at opfylde de af Christi Statholder foreskrevne Betingelser. Vi ville søge at gjøre os begge Dele saa klare som muligt, og jeg beder Eder at skjænke denne Deel af vore Overveielser en ganske særdeles Opmærksomhed. Jeg siger altsaa først, at man maa befinde sig i *den helliggjørende Naades Stand*; thi Afladen, og tilmed den meest udmærkede af alle Aflad, er en Gunstbeviisning, der ikke kan blive Andre til Deel, end de *Retsfærdige*, end Guds Venner. Vel indbyder Kirken ogsaa Syndere til Deelagtiggjørelse i denne Naadeskat; men den tilste-

der kun de angerfulde og med Gud forsonede Syndere Adgang til samme, og udelukker de ubodfærdige og forhærdede. Dersom I hørte til de sidste, saa havde den ikke aabnet denne Naadekilde for Eder. Saalænge I levede i denne sørgelige Tilstand, saalænge I vare Guds Fjender og Vredens Børn, gaves der intet Jubilæum for Eder. Gud er Herre over sin Gave; han kan tilvende den hvem han vil, og under hvilke Betingelser han vil; men nu er den første Betingelse for enhver Aflad og følgelig ogsaa for den, som nu tilbydes os, at I ere prydede med den helliggjørende Naade, med Guds Børns Kjendetegn. Heraf udleder jeg *tre* Slutninger, som jeg beder Eder vel at mærke Eder; thi de have meget at betyde. Den *første* Slutning er den, at naar man maa være i Naadens Stand, maa man *forsage alle svære Synder*; thi Synd og Naade ere uforsonlige Modsætninger. Og — det gjælder her om en ubetinget, virksom og oprigtig Forsagelse; d. v. s. en saadan, som virkelig gjør Synderen værdig til Guds Naade; thi uden en saadan ubetinget Forsagelse nytter Afladen os ikke det mindste; den er da *for os* slet ikke til! Gud kan vel tilgive Synden, uden dermed tillige at eftergive enhver Straf; men han eftergiver aldrig den Straf, som Synderen har fortjent, saalænge selve Synden vedvarer; men denne vedvarer saalænge, som Synderen ikke forsager den. Den *anden* Slutning er den — at, naar man maa forsage enhver Synd, saa er det nok, at have en eneste svær Synd paa Samvittigheden, for at være ude af Stand til at vinde Jubilæumsafladen; ja, jeg gaaer endnu videre og siger, at det er tilstrækkeligt, for Gud og sin Samvittighed at vide sig skyldig i *en eneste tilgivelig* eller naadelig¹⁾ Synd,

¹⁾ Med dette Udtryk betegnede katholske Skribenter i det 16. Aarhundrede, hvad katholske Forfattere i den nyere Tid kalde „*tilgivelig Synd*“ (véniel, lässlich) o: ringere Forseelser, som Gud af Naade og Godhed tilgiver uden sacramental Absolution. Da alle Synder, selv de sværeste, kunne faae Tilgivelse, synes det gammeldanske katholske Udtryk at fortjene Fortrinet.

hvortil man vedbliver at nære Tilbøielighed, for at befinde sig i en Tilstand, der gjør det umuligt at vinde denne Aflad i dens hele Omfang; thi man opnaaer den i alt Fald ikke med Hensyn til denne Synd, hvis Skyld ikke er udslettet. Dette er en i Billighed og Ret grundet Tingenes Orden, som Gud i denne Henseende følger; han opgiver aldrig sin Ret til at straffe Synden, uden naar og forsaavidt vi forsage selve Synden. Den *tredie* Slutning er den — at man altsaa maa være gennemtrængt af *oprigtig Anger*, have et isandhed sønderknust Hjerter; thi den pavelige Bulle siger udtrykkeligt: „De isandhed Angerfulde og Bodfærdige“¹⁾; men, endog bortseet fra Bullens Ordlyd, er Sagen allerede for den sunde Fornufts Domstol i sig selv indlysende, og bliver det endnu mere, naar vi betragte den i Religionens og den guddommelige Rets Lys. Hvad dette angaaer har altsaa Enhver at prøve sig selv, for at erkjende, om han virkelig tør gjøre sig Haab om at vinde Jubilæumsafladen; og hermed er der ogsaa givet en sikker Maalestok for, hvem der opnaaer Afladen, og hvem der ikke opnaaer den.

Man vil i denne naaderige Tid see store Skarer af Troende, som, for at faae Deel i Jubilæets Velsignelser, give Tegn paa Anger og Ruelse, og til en vis Grad ogsaa i Gjerning bevise Oprigtighen af disse Følelser; man vil see dem i Mængde samle sig om Skriftestolene for at bekjende deres Synder; men tør man vente, blandt disse Skarer og under dette lovende Ydre at finde mange virkelige Bodfærdige? Du veed det, o Gud, for hvem Intet er skjult; Du, som kjender alle Hjerters hemmelige Tanker, Du alene veed, om Antallet af sande Bodfærdige svarer til dine Forbarmelsers Overmaal! Jeg veed kun det, at din Barmhertigheds Fylde selv i disse Naadens og Frelsens Dage har sine Grændser, og kun kommer dem tilgode, hvis Anger er alvorlig og oprigtig; jeg veed kun, at den *falske Bod* aldrig tør gjøre sig Haab om din

¹⁾ vere contritis et poenitentibus.

Mildhed og Naade. De sande Bodfærdige ere de, som ikke lade det blive ved at begræde deres Synder, men forsage Alt, hvad der har været Aarsag og Anledning til dem, som bestræbe sig for at ophæve deres fordærvelige Virkninger, som ikke skamme sig ved at gjøre Afbigt for givne Forargelser, som alvorligt og redeligt anvende de virksomste Midler til at undertrykke og udrydde deres tilvante Forkeertheder; — dette, kjære Tilhørere, er Beviis paa *sand hjertelig Anger*, og er derfor de ueftergivelige Betingelser for Deelagtighed i denne Aflad. Men nu spørger jeg: Hvor Faa ere ikke de, som oprigtigt, fuldstændigt og punktligt fyldestgjøre disse Fordringer? Og derfor — hvor Mange lade sig ikke her bedrage! Ja, hvor Mange gives der ikke, som, fordi de frivilligt bedrage sig selv, ville smigre sig med det forføngelige Haab, at have ført sig Herrens Velsignelser til Nytte og at have anvendt ethvert Middel til at opnaae Vished derom?

Heraf slutte vi endvidere, mine dyrebare Tilhørere, at det ikke kan være sandt, at *Afladen* skulde ophæve *Forpligtelsen til at gjøre Bod*, hvilket vor Kirkes Modstandere stadigt foreholde os; thi langt fra at gjøre Boden overflødig, *forudsættes* Boden meget mere som den første og væsenligste af alle Betingelser. Og det er derfor ligesaa usandt, at Jubilæet i det mindste skulde medføre en *Slappelse* af Bodsiveren, da Afladen tvertimod er den meest tiltrækkende og indtrængende af alle de Bevæggrunde, som Kirken bringer i Anvendelse for at tilskynde de Angerfulde til at bære *Bodens værdige Frugter*. Det vel forstaaede Jubilæum og overhovedet den velforstaaede Aflad kan nemlig ikke andet end indaande Enhver, der betragter den overensstemmende med katholske Grundsatninger, netop de Følelser og Forsætter, som den sande Bodens Aand fremkalder og nærer. Thi hvad kan vel mere afgjort bevæge mig til at betræde Bodens, den sande indvortes og fuldkomne Bods Vei, end Tanken om det, som Kirken foreholder mig, og som Gud lover mig, saafremt jeg maatte være saa lykkelig at beslutte mig til at

vandre denne Vei, — end Tanken om *den fuldstændige Eftergivelse af de Straffe, som jeg ved mine Synder har fortjent*, saasandt jeg oprigtigt afskyer dem og løsriver mit Hjerter fra dem, d. e. saasandt min Bod er af den Beskaffenhed, at Gud igjen kan tilvende mig sin Naade. Er jeg virkelig overbeviist om, at en saadan Bod er det eneste Middel til at erholde Tilgivelse — hvilke Anstregelser maa da ikke denne Overbeviisning anspore mig til, og hvilke Seire vil den da ikke lønne dem med, naar jeg alvorligt stræber at fjerne alle Hindringer for min Omvendelse? Man hører ofte sige: „Der kræves jo ikke stor Anstregelse — der behøves jo ikke Videre, end det, som Bullen foreskriver!“ Men saaledes tale kun lidet oplyste Sjæle, der intet Begreb have om Guds Naade; saaledes taler kun det lunkne Verdensbarn, der ikke vil forlade det dorske Levnet, hvortil det har hengivet sig. Ene saadanne Mennesker kunne tage Jubilæet til Paaskud for den *Ubodfærdighed*, som de gribe enhver Leilighed til at besmykke. Men denne Ubodfærdighed — hvorfra hidrører den? Er Jubilæet Skyld deri? Ingenlunde! Nei, den har sin Grund i de falske Følgeslutninger, som de udlede af Jubilæet og Aftaden. Vil jeg ærligt holde fast ved den katholske Kirkes Betragtning, da vil jeg aldrig kunne falde i saadanne Vildfarelser; thi, naar jeg overveier Aftadens Ord: „De isandhed Angerfulde og Bodfærdige,“ naar jeg foreholder mig selv Nødvendigheden af *oprigtig Anger* og Hjertets Sønderknuselse, vil jeg umulig kunne smigre mig med nogen Forestilling om, at *Alt* her skulde være afgjort med en *ringe Uleilighed*, med nogle udvortes og foreskrevne Gjæringer; jeg vil tværtimod erkjende, at der her netop er Tale om det Vanskeligste og Største af Alt, hvad Religionen kan fordre, nemlig om en *sand Omvendelse*. Ja, jeg erkjender da, at, naar jeg vil gjøre mig værdig til Deelagtighed i Jubilæumsnaaden, gives der ingen Selvovertindelse, som jeg ikke maa underkaste mig, ingen Lidenskab, som jeg ikke maa løsrive mig fra, ingen for min Sædelighed og From-

hed farlig Forbindelse, som jeg ikke maa opoffre; og hvorfor? Fordi Alt dette er uadskilleligt fra Begrebet om sand Omvendelse! Saasandt jeg da vil blive min katholske Overbeviisning tro, tør jeg, i Erkjendelsen af det Forfængelige i alle foreskrevne Bodsgjæringer, der ikke bære den sande Omvendelses Frugter — uden at gjøre mig skyldig i noget formasteligt Selvbedrag — i Tillid til den guddommelige Barmhertighed haabe, at det, som endnu maatte fattes mig, ikke hindrer mig i at vinde Guds Velbehag, hvor Lidet det end i sig selv er, som jeg har gjort for at formilde hans Retfærdighed. Men — hvortil, spørger den lunkne Christen, — hvortil nytter Jubilæet, naar man alligevel skal være forpligtet til at gjøre Bod? Jeg svarer: det nytter dertil, at jeg ligeoverfor Gud kan afdrage paa en Gjæld, som trods al min Bod mulig endnu kunde henstaae uopgjort. Thi, ligesom jeg, om jeg end har gjort Alt, hvad der er mig befalet, dog altid maa ansee mig for en unyttig Tjener: saaledes maa jeg ogsaa, hvor ivrig og oprigtig min Bod end stedse har været, dog altid erkjende mig for at være en Synder, som endnu skylder Gud yderligere Fyldestgjørelse; og da er det netop, at *Afladen* kommer mig til Nytte, at den bøder paa min Fattigdom og *fuldender min Retfærdiggjørelse*. Holder jeg mig til den katholske Betragtning af den, da vil jeg aldrig føle nogen Tilbøielighed til at blive lunken i min Bodsiver; thi, eftersom jeg aldrig med Visshed kan sige mig selv, om min Bod har været sand og oprigtig, og at jeg saaledes har faaet Deel i den mig tilbudte Jubilæumsaflad, aldrig kan vide, om jeg fortjener Had eller Kjærlighed: saa er jeg i denne bedrøvelige Uvished med Nødvendighed henviist til, bestandigt at fortsætte min Bod, som om der slet ingen Aflad var til!

Hvad der øiensynligt og fremfor alt Andet har ført til Slappelse i Bodsvæsenet, ja til Bodens fuldkomne Tilintetgjørelse, er meget mere de forargelige Forvanskninger af Christendommen og de fordærlige Grundsætninger,

som den nyere Tids Vranglærere have bragt i Omløb. Thi, maa man ikke kalde det, at ophæve eller tilintetgjøre al Bod, naar man efter deres Anviisning ene lader *Boden* bestaae i en *Troesact*, ved hvilken Synderen *anseer sig for retfærdiggjort*, og det uden nogetsomhelst andet Vidnesbyrd for denne sin tillidsfulde Formening om Beskaffenheden af sin indre Tilstand, end sit eget Hjertes? Maa dette dog ikke kaldes en grundig Forstyrrelse i alle Forestillinger om hvad, der hører til *Boden* — at man gjør dens Udøvelse til den letteste og bekvemste af alle aandelige Acter, til en indre Handling, som ingen Selvfornægtelse, ingen Forsagelse kræver, som ikke koster Andet, end at trøste sig med den vel eller slet begrundede Mening, man har om sin Tro paa Syndernes Forladelse? Er det Andet, end ret til *Roden* at udrydde al Følelse for, hvad *Bod* betyder, og al Trang til at bringe den i Udøvelse, naar man med Ophavsmændene til den kirkelige Adskillelse fjerner enhver Forestilling om Ting, der koste Ydmygelse og kræve Anstrengelse, idet man afskaffer Skriftemaalet, ophæver Fyldestgjørelsens, eller Afbigtens og Erstatningens strenge Fordring, driver Spot med legemlige Spægelses, ophæver Forpligtelsen til Faste, og ikke fordrer Andet af Synderen, end at han, uden at tvivle, skal troe, at han midt i alle sine Synder er omklædt med Christi Retfærdighed? Men, man overseer, at man hermed tilbyder langt Mere, end hvad noget Menneske efter katholske Grundsætninger turde haabe at vinde ved *Bod* og Aflad *tilsammen*, eftersom man uden Hensyn til nogen af Delene forsikrer Synderen om, at han i Kraft af Christi Forsoning har gjort den guddommelige Retfærdighed Fyldest, og at hans Skyld er udsløttet! Men fremfor alt Andet — kan det ikke medrette kaldes fuldstændigt at forstyrre og ophæve ethvert Begreb, som den h. Skrift giver om *Boden*, naar man med Vranglærerne siger, at den, som eengang er retfærdiggjort, ikke kan tabe Retfærdigheden, og at ingen fremtidig Forsyndelse vil blive ham tilregnet? Jeg spørger

her: Den Eftergivelse af Straffen, som Gud ved Afsladen tilstaaer den bodfærdige Synder, — har den det Mindste tilfældes med en saadan *Generalamnesti*; er der nogen-sinde før bleven forkyndt Christenheden et saa utroligt, et saa monstrøst Afslad?

Dog — skulde det, for at sikre sig Declagtighed i Jubilæumsafsladen, ene være tilstrækkeligt at befinde sig i Naadens Stand? Nei, Christne, jeg siger endvidere, at man maa *forrette de i den pavelige Bulle foreskrevne Bodsgjærninger*, og forrette dem *samvittighedsfuldt*. Den blotte Villie hertil er ikke nok, hvor oprigtig den end maatte være; man maa forrette dem *alle*, fordi Undladelsen af en eneste vilde berøve os al Ret til Afsladen; man maa forrette dem *i den foreskrevne Tid*, for at de ved deres Forening kunne faae større Kraft og Virksomhed; men fremfor Alt forrette dem i *Bodens Aand*, med et bodfærdigt Sindelag — for at de virkelig kunne blive en Erstatning for en større og strengere Bod. Hvilke ere nu disse Gjærninger? Tillader mig, mine Brødre, at jeg her til Eders fuldstændige Belæring giver Eder en kort Oversigt over dem. De ere ialt sex. *For det første*, at begynde disse foreskrevne Bodsøvelser med et *Skriftemaal*, for at de, ved at udføres i Naadens Stand, maae blive for-tjenstligere, virksommere for Fyldestgjørelsen, helligere og værdigere i Guds Øine. Og dette Skriftemaal maa aflægges med samme Samvittighedsfuldhed og Oprigtighed, som om det var det sidste i vort Liv, eftersom det jo, for det Tilfælde, at Døden pludseligt kaldte os bort herfra, skulde være en Forberedelse til strax efter den at gaae over til Guds Beskuelse. *For det andet*, at give en *Almisse*, for saaledes at yde de levende Lemmer paa Jesu Christi Legeme den Tribut, som Boden paalægger Kjærligheden. Den pavelige Bulle bestemmer Intet nærmere om denne Almisse, fordi den forudsætter, at I ville yde den i Forhold til Eders Evne, og Enhver tillige i Forhold til hans Bevidsthed om Størrelsen af den Skyld, den Gjæld til Gud, som han venter eftergivet; thi efter

vor Frelzers Udsagn maa den, hvem Meget er tilgivet, elske mere, og derfor ogsaa være villig til at give Mere. *For det tredje*, at underkaste sig Fordringen om *Faste*, forsaavidt Bullen maatte forordne det, og, gjør den det end ikke, vil man dog gjerne frivilligt overtage denne Bodsøvelse, for ogsaa derved at forsone Gud. „Hvo veed,“ udraaber Propheten, da han formanede Guds Folk til Afholdenhed og til Faste, „hvo veed, om Herren ikke vil see i Naade til Eder, og, rørt ved Eders Faste, forunde Eder Tilgivelse?“¹⁾ *For det fjerde*, at *besøge de paagjældende Kirker*, for at ære de h. Martyrer, hvis Reliquier opbevares i dem. Disse hæderkronede Martyrer have ydet Gud fuldkommen Fyldestgjørelse for sig selv, og Overmaalet af deres Fyldestgjørelser udgjør en Deel af den Naadeskat, som ved Jubilæet tilvendes os. *For det femte*, at *bede i Forening med hele Kirken og efter Christi Statholders Mening*. Foreningen af alle Lemmer med Hovedet er det kraftigste og meest virksomme Middel til at opnaae Guds Barmhertighed. Og *tilslidst*, at slutte Alt med den h. *Communion*, ved hvilken Jesus Christus selv kommer til os, tager Bolig i os, og beder Gud om Naade for os. Hvilken mægtig Bevæggrund til at haabe det Høieste og Største. naar vi blive understøttede af en saadan Alt formaaende Talsmand! O, mine Christne, lader os dog ret paaskjønne den guddommelige Godhed, der paa saa huldrige Betingelser vil give Afkald paa sine Rettigheder; lader os taknemmeligt bekjende, at ene Barmhertighedens Fader er istand til at bevise en saadan Kjærlighed mod Syndere, som han med fuld Ret kunde overgive til sin Retfærdigheds Straffe. Ja, isandhed ene Gud formaaer dette! Mennesker fordre selv for ubetydelige Fornærmelser streng og fuldstændig Fyldestgjørelse, og Verden er bleven saa vant hertil, at Ingen opholder sig derover, at man uden Indvending finder sig i Alt, hvad en Høierestsaaende, hos hvem man er falden i Unaade,

¹⁾ Joel 2, 14.

maatte forlange som Erstatning og Afbigt, ja, at man endog priser sig lykkelig ved paany at kunne tilbetle sig hans Gunst! Og hvor lang Tid koster dette ikke ofte? Hvormange Kunstgreb udfordres ikke dertil? Hvormange Forbedere maa man ikke ofte tage sin Tilflugt til? Og hvad gjælder det sædvanligt om? Hvad er det for en Skyld, som det holder saa haardt at faae eftergivet? — maaskee et uoverlagt Ord, Forsømmelse af en eller anden Tjenstbeviisning, maaskee kun en lille Uopmærksomhed!

Seer dog her, o Syndere, *en Sammenstilling*, som ret levende maa lade Eder føle den Lykke, at have med en saa barmhjertig Gud at gjøre, som tilgiver Eder Alt, og som forlanger saa Lidet for en saa fuldkommen Tilgivelse og Benaadning! Hvormange høre mig ikke idag, som fra Aar til Aar have levet i Synden; hvormangen Fritænger, som aabenlyst har vedkjendt sig Ugudelighedens Grundsætninger, hvormangen Vellystning, som er graanet i den meest nedværdigende Lidenskabs Lænker! Hvilken Masse af Skyld tynger ikke paa disse Syndere, og hvad ville de gjøre for at befrie sig fra denne svære Byrde? For enhver anden Domstol end Guds vilde der for Saadanne hverken være Haab eller Tilgivelse, saalidt som noget Forsæt om Omvendelse vilde komme i Betragtning! Men for den guddommelige Barmhjertigheds Domstol kunne de, *naar de kun selv ville det*, blive befriede for Alt, hvad der betynger deres Samvittighed. Ja, min dyrebare Tilhører, var Du end indtil denne Dag den ulykkeligste Slave af dine Lidenskaber, og vare dine Synder, for at betjene mig af Prophetens Udtryk, talrigere end Haarene paa dit Hoved og end Sandet ved Havets Strand — ligeoverfor Gud kan Du blive fuldkommen fri for alle dine Synder, fuldstændigt befriet fra din Skylds svære Byrde, naar Du — under Forudsætning af oprigtig Anger — *nu* beslutter Dig til at hellige nogle Dage til Faste, nogle Timer til andægtig Bøn, nogen Iver til christelig Kjærligheds- og Fromhedsgjæringer! Kunde Du virkelig i den Grad være din egen Fjende, at Du var

istand til frivilligt at forspilde den største af alle Naadesbeviisninger — *nu*, da disse i et saa rigt Maal blive Dig tilbudte, medens Du har al Grund til at frygte for, at Du ved ikke at modtage, hvad der gaaer langt ud over det ringe Vederlag, som din Taknemmelighed kunde yde derfor, vil forvandle Afladens Naade til Retfærdighedens uforanderlige Dom? Skulde Du virkelig være saa fremmed for din Religion, saa følesløs for den forfærdelige Ulykke, at hjemfalde til den guddommelige Retfærdigheds skrækkelige Straffe, at Du slet Intet skulde gjøre for at sikre Dig mod denne Fare? Tilraaber Dig ikke selv en Apostel, greben af Rædsel derfor: „det er forfærdeligt at falde i den levende Guds Hænder!“¹⁾

Vi staae nu ved den tredie og sidste Deel af vore Betragtninger — Hvad Jubilæumsafladen skal bevirke, eller hvilke Frugter vi af den skulle høste.

(Sluttes.)

Et 25 Aars Jubilæum.

I.

Den 8de December d. A. bliver det 25 Aar siden, at *Pius IX.*, høisalig Ihukommelse, omgiven af en ærværdig Skare Biskopper fra alle fem Verdensdele, under Høimesen i Sct. Peterskirken erklærede: „At Maria i Kraft af Jesu Christi, Menneskeslægtens Frelasers Fortjenester allerede i sit Livs første Øieblik var fri for enhver Besmittelse af Arvesynden, er en af Gud aabenbaret Sandhed og bør derfor fuldt og fast holdes for sandt af alle Troende.“

Da Paven saa, fortsættende Messen, sang „*Credo*“ (Jeg troer), istemte alle de tilstedeværende Biskopper,

¹⁾ Hebr. 10, 31.

Præster og Lægfolk med glad Begeistring Troesbekjendelsen, og den evige Stads Kirkeklokker og Engelsborgens Kanoner bar det glade Budskab med deres Malmrøst ud i det Fjerne; og Budskabet fandt Gjenklang i alle katholske Lande, Stæder, Landsbyer og Huse; og alle katholske Hjerter istemte med glad Begeistring: „Credo: Jeg troer, hvad den Helligaand ved sin Kirke byder mig at troe; thi Sandhedens Aand kan hverken tage fejl eller vildlede; i den Tro vil jeg leve og døe; ubesmattet undfangne Jomfru, bed for mig!“

Overalt, i hele den katholske Verden, holdtes der Høitideligheder til Ære for Maria, den Jomfru, som ene var fritagen for Arvesyndens Plet; og M. A. Goldschmidt skrev dengang¹⁾:

„Festen for det nye Dogma blev ligesaa vel feiret her i Kjøbenhavn — hvor Te Deum og Procession ikke naaede udenfor det lille Capel (17de August 1855) — som i Wien, hvor hele den indre Stad var afspærret til Festens Brug, og hvor Kaiser og Kaiserinde med hele Hoffet, med Garde, Hellebarderer og Pager, fulgte den uhyre Procession af Geistlige, Munkeordener, Broderskaber og Skoler, alle med Faner, med bekrandsede Madonnabilleder og Crucifixer og med Sang (22de Juli), ad en historisk Vei fra Stephanskirken til „Am Hof“, hvor Kaiser Ferdinand i A. 1647 i en jammerfuld Tilstand havde ladet reise en Billedstøtte for Maria, og hvor han ved Søilens Fod i Folkets Nærværelse havde bortlagt sit Sværd og givet sig, sin Familie, sit Rige og sin Armee i Marias, den uden Arvesynd undfangne Jomfrues, Beskyttelse.“

Med dybere Forstaaelse end Publicisten kunde „Kirket.“ dengang skrive²⁾:

„Det er, som om en mild Foraarsvind for nærværende Tid gaaer igjennem den katholske Kirke; og hvorhen dens Viften naaer, der fremspirer Alt livligt, der komme Troens og Kjærlighedens spædeste Blomster tilsyne. Vantroen forundres, Verdens Viisdom beskæmmes, Katholikens Hjerte omfatter med Kjærlighed Hemmeligheden, vinder Krands og lader festlige Sange gjenlyde, og selv hos mange af vore anderledes troende Brødre opstiger stille det Ønske, at de dog ogsaa maatte kunne hensætte sig i en ny Troens Vaar, saaledes som den for den nærværende Tid aabenbarer sig i

¹⁾ Nord og Syd, 1856, om Madonna-Dyrkelsen.

²⁾ 1855. S. 385—387. Sml. ogsaa samme Aarg. Nr. 3, S. 41-46.

den katholske Kirke. . . . Fra hvilket Standpunkt vi end ville betragte Høitideligheden til Ære for Marias ubesmittede Undfangelse, saa er den uden Tvivl et af de mærkværdigste Momenter i det 19. Aarhundredes Historie. Udgaaget fra Rom, hvor Kirkens synlige Overhoved og Jordkredsens Biskopper først istemte det store „Magnificat“ til Ære for den ubesmittede Jomfru og Herrens h. Moder vedbliver det at tone igjennem Verden, og Marias prophetiske Ord: „See, fra nu af skulle alle Slægter prise mig saligt!“ gaae netop for Øieblikket paa en saa storartet Maade, som neppe til nogen anden Tid, i Opfyldelse. Nationerne kappes om at bringe Herrens Moder deres Hylding. Midt under Sorgen over en usalig Forvirring har Spanien endnu bevaret sin gamle Troesfyldte for at forherlige Marias ubesmittede Undfangelse; Frankrig synes at ville forynges sig i sit Troesliv ved den levende Hylding, som det allevegne bringer Herrens ophøiede Moder; Tydskland bliver sig den inderlige Mariadyrkelse bevidst, som blomstrede i hin Tid, da dets gothiske Domkirker reiste sig. Metropolen i Cøln foregaaer med sit Exempel; den oplivende Viften trænger frem til Norden, og Marias Magnificat, som i vide Strækninger har været banlyst i Aarhundreder, gjenlyder høitideligere, og vil nu i forhøiet Maal vise Herrens Moder den Ære, som var hende formeent i Løbet af en saa lang, øde og vinterlig Tid. — Guds Aand blæser, og man veed ikke, hvorfra den kommer og hvorhen den gaaer. Det er denne Aand, som lever og aabenbarer sig i den katholske Kirke, den Aand, som lærer og veileder Kirken til al Sandhed og prædiker den om Alt; — og saaledes stiger da ved den høitidelige Forkyndelse af hint Dogma om Marias ubesmittede Undfangelse den h. Jomfru saa at sige i forklaret Skikkelse ned paa Jorden og træder ind i Nationernes Midte, aander blidt og mildt paa Hjerterne, som paa mange Steder ere kølnede i Vantro, stivnede i en tør Reflexion, begravne i materielle Bestræbelser, nedsunkne i Lidenskabernes Nat og bortvendte fra Livets Reenhed og Kydskhed; i forklarede og hellige Træk fremstiller hun Billedet af det rene, oprindelig i Hellighed skabte Menneske, minder om Christendommens dybeste og ærværdigste Hemmeligheder, opløfter høit for Nationernes Øie et Ideal, som er egnet til at oplue en høiere Begeistrings hellige Flamme, hvorpaa vor Tidsalder desværre er bleven saa fattig.“

Tilvisse, her fremsættes ophøiede Tanker og udtales vidtgaaende Forventninger! Indeholde disse Ord maaskee Overdrivelser? eller ere Forhaabningerne blevene skuffede? — Vi troe det ikke. Det katholske Liv har bestaaet Ildprøven i den Kamps Smelteovn, der for Tiden raser i en eller anden Skikkelse næsten i alle katholske Lande.

Den katholske Aand viser sig at være stærk, kraftig og udholdende nok til at kunne bringe Offere, ja, om det saa maatte være, de sværeste Offere. Hvad har hærdet den? — Hvad der hærdet Staal er Ilden, og hvad der hærdet det bløde og blide Menneskehjerte til udholdende Offervillighed for Troens Skyld, det er den overnaturlige *Kjærligheds* himmelske Ild. Men denne Kjærlighed har i de sidste Aartier faaet rigelig Næring ved at betragte og paakalde den *altid pletfrie Jomfru Maria*.

Derfor bør det sig, at vi iaar helligholde den 25de Mindedag om hin velsignelsesrige Begivenhed. Maatte dog alle Katholiker uden Undtagelse efterkomme Kirkens moderlige Indbydelse til at gjøre sig deelagtige i den fuldkomne Afsad for al Syndestraf, som tilstedes Enhver, der i Løbet af de 8 Dage fra 8. til 15. Dec. incl., efter angerfuldt Skriftemaal og værdig Communion beder i en Kirke eller et offentligt Capel efter Pavens Mening d. e. for Kirkens Ophøielse, Vranglærdommenes Udryddelse og Troens Opretholdelse.¹⁾

Men hvad var det egenlig, som for 25 Aar siden vakte den ovenfor beskrevne, almindelige Glæde, og som nu skal udvide og opløfte ogsaa vore Hjerter? — Det var, for at sige det med to Ord, den Tanke, at det gjaldt en *dobbelt Triumph: Kirkens og Marias*. Selve Erklæringen var en Triumph for Kirken; dens Indhold var en Triumph for Maria.

Kirken erklærede paa den høitideligste Maade: „Den gamle Lære om Guds Moders pletfrie Reenhed bør forstaaes saaledes, at Maria troes at have været fri endog for *Arvesynden*, ikke blot for al personlig Synd.“ Ved denne Troeserklæring lagde den for Dagen, at *den er sig bevidst, at være Aabenbaringens ufeilbare Tolk*, og derved beviste den, at *den virkelig er Christi sande Kirke*. Det lyder maaske urimeligt, at ville slutte som saa: Den katholske Kirke gjør Krav paa at være Christi Aabenbarings ufeil-

¹⁾ S. *Decretet* (N. Kirket. Nr. 45. S. 714).

bare Tolk; altsaa er den Christi *sande* Kirke. Dog haabe vi at overtøye den opmærksomme Læser om, at vi virkeligt tør og bør slutte saaledes. De to anførte Tanker agtes nemlig udviklede i denne og de følgende Artikler til Forøgelse og dybere Begrundelse af vor Jubelglæde.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Meinungen, 15de Novbr. Igaar foretog Hr. Domcapitular Busch den høitidelige Indvielse af to nye Klokker i de herværende Katholikers Bedesal, der tjener dem til Kirke. I et forholdsviis stort Antal havde Katholikerne fra Diasporaen¹⁾ indfundet sig, ligesom og mange Protestanter vare tilstede. Havde Katholikernes Glæde allerede været stor om Morgenen, saa blev den endnu større om Eftermiddagen, da under Te Deum de efter Indvielsen i Taarnet anbragte Klokker løde for første Gang og høitideligt forkyndte Gud Herrens Lov og Priis. Ikke mindre rørende var det, da den ene af de indviede Klokker imorges tidligt efter en 300-aarig Pause gav Tegnet til Ave Maria, og da et Par Timer senere beggø Klokker med harmonisk Velklang for første Gang sammenkaldte Katholikerne til at bivaane det h. Messeoffer og ihukomme de afdøde Troendes Sjæle.

Posen. I Ærkediooceset Posen-Gnesen findes nu 113 Sogne uden Sognepræster, hvorved 150,000 Sjæle ere berøvede al Sjælepleie.

Baden. I Pforzheim er den „gammelkatholske“ Pastor Hasemann, forhenværende katholsk Sognepræst i Tuntenhäusen, død i en Sindssygeanstalt.

¹⁾ Dette græske Ord bruges almindeligt som Benævnelse for de i disse Egne *adsprede* katholske Menigheder.

I Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42, agtes der afholdt aandelige Øvelser (Exercitier) fra Søndagen den 7de Decbr. indtil Fredagen den 12te Decbr., hver Dag Kl. 8 om Aftenen.

Alle Mænd indbydes herved til at deeltage deri.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 30te November efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 30. November. 1. Søndag i Advent. 1. December. M. Andreas, Apostel. 2. Ti. Bibiana, Jomfru og Mart. 3. O. (Fastedag) Frants Xaver, Bekj., Apostel for Indien; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 4. To. Barbara, Jomfru og Mart. 5. F. (Fastedag) Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 6. L. Nicolaus, Biskop.

NB. Alle Onsdage og Fredage i Advent ere befalede Fastedage.

Søndagen den 7. December. 2. Søndag i Advent.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7. og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

„ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

„ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.

„ 6½ stille Messe i Hospitalet.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

„ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup

„ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 49. Søndagen den 7de December. 1879

Indhold: Et 25 Aars Jubilæum. En Jubilæumsprædiken. Kirkelige Efterretninger: Rom.

Et 25 Aars Jubilæum.

(Fortsat fra Nr. 48.)

II.

Vi sagde: Kirken gav ved Troeserklæringen den 8de Decbr. 1854 Vidnesbyrd om sig selv, at den nemlig veed med sig selv at være den aabenbarede Sandheds ufeilbare Fortolker.

Fra Arilds Tid havde Kirken lært og troet, at Jomfru Maria var „uplettet, altid reen, aldrig smittet af Slangens giftige Aande.“ Thi for Sønnens Skyld burde det sig, at Moderen var hævet over alt Syndesmuds. Dette blev altid fastholdt som en fra Apostlene nedarvet Sandhed. Den udtales f. Ex. af Ephrem, Ambrosius, Augustin og Maximus af Tours.¹⁾ Men saa søgte man i Tidernes Løb dybere at trænge ind i denne Sandhed og

¹⁾ jfr. Aarg. 1877. S. 761 ff.

grundigere at forstaae den. Derved kom man til at opkaste det Spørgsmaal: Hvorledes maa Læren om Marias Reenhed nærmere opfattes? Er hun, Guds hellige Moder, ei blot bevaret fra *selv* at synde, men ogsaa fra *Arvesynden*? Hun var aldeles pletfri; mon ei blot i sin Livsvandel og Fødsel (ligesom Døberen Johannes og Propheeten Jeremias), men alt i sin Tilværelses første Øieblik, i sin *Undfangelse*?

Den langt overveiende Deel af Kirkens Lærde og Lærere svarede afgjort: „Ja, hun var; hun var fri ogsaa for Arvesynden; hun var prydet med Guds Naades skinnende Klædebon allerede ved sin Undfangelse; saaledes forstaae vi Herrens Forjættelse, at den anden Eva skulde knuse Hovedet paa den Slange, der havde underkuet den første Eva, uden i Kampen *nogensinde* at skulle underkues af den, ei engang for *et eneste Øieblik*. Saaledes forstaae vi Englens Hilsen: Ave, vær hilset, Du Naadefulde! — nemlig i den Mening, at Englen vilde sige: Vær hilset, Du *altid* Naadefulde, *allerede fra dit Livs Begyndelse Naadefulde!*“

Dog deeldes denne Opfattelse af Skrivtordene ikke af Alle. Nogle, ihvorvel forholdsviis kun faa, meente at burde svare paa det ovenanførte Spørgsmaal: „Nei, Maria har ikke været uden Arvesynd; i sin Undfangelse var hun befængt med Slægtens fælleds Smitte, med Adams Synd, skjøndt rigtignok kun en stakket Stund, da Moderen vist ikke stod tilbage for Forløberen, som i Moderlivet blev rensset før sin Fødsel.“ Saaledes meente de at maatte opfatte Apostlens Ord (Rom. 5, 12. 18), at *Alle* have syndet i Adam, nemlig strengest efter Ordlyden: Alle, *uden en eneste Undtagelse*.

Hine Forsvarere af Marias ubesmittede Undfangelse svarede: „Apostlen kunde vistnok gjerne sige, at Alle have syndet i Adam, om end en Eneste af saa mange Millioner og Milliarder Adams Børn har været fritaget for Syndens almindelige Lov. Apostlen kunde det vistnok med større Ret, end Psalmisten siger to Gange (Ps. 13, 3 og

52, 4), at der var *Ingen*, som søgte Gud, men *alle* Meneskenes Børn vare afvegne og fordærvede tilhobe. Der var dengang vistnok Mange, der gik Dydens Vei; og dog gjentager han med Eftertryk: „Der er *Ingen*, som gjør Godt, end ikke Een.“

Striden var i sin Tid bleven ført med Hidsighed mellem de Lærde, medens den fromme Mening om Marias ubesmittede Undfangelse stedse udbredte sig videre og slog dybere Rødder i de Troendes Hjerter. Endelig erklærede Conciliet i Trient for 3 Aarhundreder tilbage: rigtignok maatte det hævde den apostoliske Lære, at Alle have syndet i Adam, „men det var ei dets Mening, at indbefatte den salige og ubesmittede Jomfru og Gudsmoder i denne Erklæring om Arvesyndens Almindelighed.“ Dog var Spørgsmaalet ei hermed definitivt afgjort. Skulde det da aldrig afgjøres, men altid henstaae som et aabent Spørgsmaal? Skulde den aabenbarede Lære om Guds Moders Syndefrihed aldrig forstaaes tilbunds?

Der kunde maaskee endog spørges, om Spørgsmaalet overhovedet *lod* sig afgjøre¹⁾. Man kunde sige som saa: Den katholske Kirke gjør sig jo til af aldrig at fremsætte nye Troessandheder, men kun at bevare de gamle, fra Arilds Tid overleverede; den indrømmer, ikke mere at faae nye Aabenbaringer, men kun, at hævde den gamle, oprindelige, apostoliske Aabenbarings Skat, hvilken er afsluttet med Evangelisten Johannes', som den sidste Apostels Død. — Maaskee Læseren allerede har hørt Anderledstroende komme frem med denne Indvending. Hvad skulle vi da svare derpaa? Lad os see!

Vistnok, den katholske Kirke paastaaer om sin Lære, at den er uforanderlig, Den roser sig af denne Uforanderlighed og indrømmer, uden den ei at kunne være Christi sande Kirke. Men alligevel kunde det omhandlede Spørgsmaal afgjøres, og er nu virkelig blevet afgjort. Dertil

¹⁾ jfr. Kirket. 1854. S. 408. ff.

behøvedes ingen ny Aabenbaring. Det dreiede sig her ikke om en ny Sandhed, men kun om den *rigtige Opfattelse* og skarpere Begrændsning af den *overleverede Sandhed*, at Maria *altid og aldeles* var syndefri. Det gjaldt kun om, tilbunds at forstaae Traditionens Lære og Skrivtens Ord om Marias Naadefylde og Seir over Slangen. Dertil krævedes kun den Helligaands Lys, for at Paven kunde rigtigt fortolke de ham betroede Skrivtord.

Noget Lignende er tidt skeet i Tidernes Løb, alt efter deres forskjællige Krav. Kirken havde paa Conciliet i Ephesus 431 erklæret: Maria er og bør kaldes „Gudsmoder“; dette Hædersnavn tilkommer den Jomfru, som har født Guds Søn. Dertil fordredes ingen ny Aabenbarelse; Conciliet behøvede kun at drøfte den overleverede Sandhed, at Ordet er blevet Kjød af Jomfru Maria, for ret at tolke og forsvare den mod Nestorius' Vranglære, at Maria kun tørde kaldes for Christi Moder, ei for Guds Moder. — Saaledes har Pius 14 Aarhundreder senere erklæret: Maria er og bør kaldes „den ubesmittet — Undfangne“; dette Hædersnavn tilkommer den anden Esther, der ene er bleven fritagen for Syndens Lov, takket være hendes guddommelige Søns Høihed, Magt og Barmhjerlighed!

Paven paaberaabte sig herved ingen ny Aabenbarelse. Tvertimod, han bad selv og bød hele den katholske Verden at bede om, at den Helligaand maatte give ham Sandhedens Lys til rigtigt at forstaae og udlægge den *nedarvede* Lære. Han sparede heller ikke paa menneskelige Midler til at udfinde den rette Mening, paa Granskning, Forespørgsel og fælleds Drøftelse. Lærde Mænd fik det Hverv, endnu engang nøie at drøfte Spørgsmaalet og samle Oldtidens Vidnesbyrd. Som Resultat af deres Granskninger foreligger et stort videnskabeligt Værk paa 1362 Sider. Paven selv forespurgte sig hos alle Kirkens Biskopper om, hvad der baade var deres egen og deres Menigheders Tro angaaende Marias Undfangelse. Alle svarede, at

baade de og deres Diocesaner paakaldte Maria med Tro og Glæde som den ubesmittet Undfangne.“

For at sætte Kronen paa Værket indbød Pius endelig hele Kirkens Biskopper til Rom. Over 150 samledes ved Sct. Peters Grav til en sidste fælleds Raadslagning. Der holdtes fire Møder, som varede i Alt 20 Timer. En Deeltager i denne ærværdige Forsamling (Ærkebiskop, senere Cardinal, Reisach) skrev derom: „Vi vare Vidner til den Eenhed i Troen, der besjælede hele Mødet, til den Grundighed, med hvilken man drøftede Videnskabens vanskeligste Spørgsmaal, og til den ærbødige Frimodighed, hvormed de Kaldede fremsatte deres Meninger, og den Omhu, hvormed man gik ind paa og nøie afveiede enhver Bemærkning, der blev gjort.“ Og Udfaldet blev? — at Paven, i Tillid til den Helligaands Veiledning erklærede: „Marias ubesmittede Undfangelse er en aabenbaret Sandhed og bør derfor antages fuldt og fast af alle Troende. Skulde derimod Nogen — kvad Gud forbyde! — i sit stille Sind holde fast ved en afvigende Anskuelse, da har han lidt Skibbrud paa Troen, og skulde han endog vove at udtale den, da vilde han derved udelukke sig selv fra Kirkens Samfund.“

Hvad der tidligere henstod som et aabent Spørgsmaal, er siden den Tid afgjort. Hvad der før var en from Mening, er nu en Troessætning¹⁾. Hvad der fra Begyndelsen var aabenbaret, men ikke erkjendtes af Alle som indbefattet i Aabenbaringen, erkjendes nu med Letthed af Alle. Læren om Marias ubesmittede Undfangelse var i Begyndelsen bleven nedlagt i Kirken, men den havde en Tid lang været mere skjult; nu er den udtrykkelig bleven fremhævet af den kirkelige Lærestand. Lyset, der nok var tændt, men for Nogle stod under Skjæppen, er nu sat paa Lysestagen, saa det nu lyser for alle dem, som ere i Huset (Kirken). Spiren har udviklet sig til en fuld udsprungen yndig Blomst. Unægtelig er der i Kir-

¹⁾ Om Forskjællen see Aarg. 1854. S. 418.

kens Lære skeet en Udvikling, et Fremskridt; dog — det er ikke Aabenbaringen, som er fremskreden, men kundens Forstaaelse; ikke de aabenbarede Sandheders Tal er tiltaget, men kun de erklærede Troessætningers.

Men et saadant Fremskridt i Troen bekjender Kirken sig selv gjerne til, naar den bifalder Vincents fra Lerin og udtaler med ham det Ønske, at Erkjendelse, Videnskab og Viisdom, alt som Aar og Aarhundreder skride hen, maae voxe og forøges mangesidigt og kraftigt hos *Alle*, som hos de Enkelte, i hvert Menneske, som i *hele Kirken*.¹⁾ Langtfra at stride mod Aabenbaringens Uforanderlighed, er sligt et Fremskridt i den skjønneste Overensstemmelse med Herrens Forjættelse om, at den Helligaand skal vejlede Kirken til al Sandheds Forstaaelse, ja et Pant paa, at den katholske Kirke er Christi sande Kirke.

Den katholske Kirke har ved at erklære Marias ubesmittede Undfangelse for en Troessætning beviist, at den er *Christi sande Kirke*. Denne Tanke skal nu nærmere forklares.

Guds Søn steg ned fra Himlen, dvælede i 33 Aar iblandt os som vor Frelser og Lærer og efterlod sig en rig Skat af guddommelige Sandheder om Gud og Gudsdyrkelse, om Himlen og Himmelveien, om Evigheden og om Tidens Bestemmelse. Skulde det nu være ham lige meget, om disse Sandheder, som han med saa stort Eftertryk har prædiket, bevares eller glemmes, forstaaes rigtigt eller urigtigt, fortolkes rigtigt eller fordreies? Umuligt kan dette være ham ligegyldigt — saaledes maatte vi paa Forhaand svare, om han end ikke havde sagt os det med udtrykkelige Ord. Thi den, som taler for Alvor, ønsker, at man hører ham og forstaaer ham rigtigt. Da Herren altsaa f. Ex. ved den sidste Nadvere tog Brødet og sagde: „Tager og æder; dette er mit Legeme; gjører dette (senere) til min Ihukommelse,“ — vilde han vistnok

¹⁾ Vaticanconcil. Møde 3, C. 4.

forstaaes rigtigt af sine Apostle og alle fremtidige Aarhundreder. Sæt, at den Spise, han rakte sine Bordfæller, var endnu, hvad den før havde været, slet og ret Brød, der skulde nydes til Minde om ham: da kunde det ei være ham ligemeget, om Apostlene og deres Eftermænd meente, at det ikke mere var Brød, men at hans levende Legeme var traadt i Brødets Sted, og, om de derfor tilbade Sacramentet som den levende Frelser, Guds Søn, virkelig nærværende under Brødets Skikkelse. Omvendt —: burde hans Ord opfattes saaledes som de løde; var det han rakte sine Disciple, ei mere Brød, men virkelig forvandlet til hans Legeme, og skeer den samme Forvandling endnu i vore Kirker under Præstens Hænder; bør der siges om det, som vi see paa vore Altere, efterat Præsten har udtalt Consecrationens Ord over det — at det ikke mere er Brød, men Christi sande Legeme: da maa det være ham meget magtpaaliggende, at Ingen siger: Nei, Brødet vedbliver at være et Stykke Brød og *betyder* kun Christi Legeme, eller noget Lignende. Kristus kunde ikke Andet end ville, at hans Ord maatte opfattes rigtigt. Dette maae vi paa Forhaand sige om enhver Sandhed, han har forkyndt paa Jorden og betroet sine Apostle.

Han har dernæst ogsaa udtrykkeligt sagt, at *alle hans Tilhængere* skulde være *enige i een og samme sande Lære*. Eller siger han ikke, at hans Evangelium heelt og holdent skal prædikkes for alle Folkeslag og for ethvert enkelt Menneske? Er Troen paa det ikke en Betingelse for Frelse? Siger han ikke, at hvo som ikke troer, er allerede dømt? Og i sit Livs høitideligste Øieblik, da han stod i Begreb med at fuldbyrde sin Selvopoffrelse, da den ypperstepræstelige Bøn strømmede over hans Læber, bad han da ikke, at ikke blot Apostlene, men ogsaa alle de, som formedelst deres Prædiken skulde troe paa ham, maatte være Eet, Eet i Tro og i Kjærlighed? Han, den meest Overbærende og Sagtmodige af Alle, opflammes han ikke af hellig Vrede, naar han advarer mod

Løgnens Apostle, der under Faareskind skjule en glubende Ulvs Graadighed? — Og hans Apostle, føre de ikke det samme Sprog? Paulus til Exempel: „De, som tale forventede Ting og drage Disciple efter sig,“ ere ogsaa for ham Ulve, „svære Ulve“¹⁾. Han selv vil være et Anathema, dersom han skulde forville sig til at fremsætte falske Lærdomme.²⁾ Og selv Johannes, Kjærlighedens Discipel, han vil, at man ikke blot skal flye Vranglærdomme, men ogsaa selve Vranglærerens Person: „Annammer ham ikke tilhuse og byder ham ikke velkommen; thi den, som gjør det, bliver delagtig i hans onde Gjerninger.“³⁾

(Sluttet.)

En Jubilæumsprædiken.

(Sluttet.)

III.

Hvilke Frugter skulle vi høste af Jubelafladen?

I spørge mig, christelige Tilhørere, hvilken Virkning Jubelafladen maa udøve paa vort indre Liv. Herpaa falder det mig let at svare! Jeg siger nemlig blot, at Jubilæet efter Guds og Kirkens Hensigt skal bevirke en aandelig *Fornyelse* — den Fornyelse, som den h. Paulus anbefaler de Troende: „Vorder fornyede i eders Aand og Sindelag“,⁴⁾ den Fornyelse, som Enhver af os maa kunne mærke i sit Indre, hvorved vi blive nye Skabninger i Jesus Christus, indvortes helligede Mennesker, som med David kunne udraabe: „Jeg siger: Nu begynder jeg“⁵⁾, nemlig isandhed at erkjende og tjene Gud. Mit hele tid-

¹⁾ Ap. Gj. 20, 29-30. ²⁾ Gal. 1, 8. ³⁾ 2. Joh. 10, 11.

⁴⁾ Eph. 4, 23-24. ⁵⁾ Dixi: nunc coepi! Ps. 76, 11.

ligere Liv er henrundet i Lediggang, i Adspredelse, i Synd, i Forglemmelse af mine Pligter, i mine Lidenskabers Tjeneste; men nu begynder jeg at leve som en Christen: nunc coepi. Denne Fornyelse skal altsaa ingenlunde indskrænke sig til blotte Tanker og Ønsker, til almindelige, ubestemte og flygtige Forsætter; men den maa kundgjøre sig i en Forbedring af vort Levnet, af vor hele Omgængelse med vor Næste, af vore Sysler, vore Andagter; i en større Troskab i Opfyldelsen af vore Pligter, i en ivrig Omhu for Alt, hvad der angaaer Guds Tjeneste, i en samvittighedsfuld Forberedelse for de h. Sacramenter, i en ærefrygtsfuld Samling under Bønnen, i en kjærlig Opførsel mod vore Medmennesker, i vedvarende Aarvaagenhed over os selv, saaledes, at der i alt dette viser sig at være foregaaet en fuldstændig og mønsterværdig Forvandling af vort Væsen, saa Apostlens Ord stadfæste sig paa os: „Det Gamle er forbigangent. See, Alt er blevet nyt!“¹⁾

Dette, mine Tilhørere, skal være Frugten af Jubilæet; *dertil* er det anordnet. Thi at ville smigre sig med Haab om at have vundet Aflad, og dog vedblive at være den samme som man tidligere har været, d. v. s. fremdeles behæftet med de samme Lyder, stedse tilbøielig til de samme Daarligheder og behersket af de samme Laster, nu som før en Slave af sine Sandser, sine Luner, sine Vaner, ligesaa adspredt, blødagtig og verdslig — Dette, mine Elskede, vilde være en forfængelig Indbildning, den ulyksaligste Skuffelse! Thi, hvad vilde Jubilæet, denne i sig selv saa hellige og ærværdige Indstiftelse, hvad vilde det da være andet, end en tom Cæremoni, ja, slet ikke andet! Og, hvad er det i Virkeligheden andet for saare mange Christne? — for de Mange, som meest tænke paa det Exempel, som de mene at skyldø nærmere og fjernere Kredse, i hvilke deres Færd ikke bliver ubemærket, og hvis Omdømme ikke er dem

¹⁾ 2. Cor. 5, 17.

ligeegyldigt, — for de Mange, der af saadanne reent menneskelige Hensyn, og maaskee tillige af en svag Levning af Fromhed lade sig bevæge til at gjøre med, hvad de fleste Andre gjøre, og forsaavidt tage Deel i Jubilæet! De faste, de besøge Kirkerne, de forrette de foreskrevne Bønner, de give Almisse, de skrifte og indfinde sig ved Herrens Bord, kort sagt, de efterkomme Alt, hvad der hører til den reent udvortes Side af Jubilæet. Men Alt dette er jo — saaledes betragtet og saaledes behandlet — kun et betydningsløst ydre Skin, hvis indre Tomhed og Usandhed kun altfor snart vil komme for Dagen. Thi efter disse hellige Dage vil man see saadanne Mennesker fremdeles vedblive at være de samme, som de vare før. Man vil her see en Kvinde, som ikke har paalagt sin Pyntesyge, sin Luxus og Ødselhed den mindste Indskrænkning, hist en Mand, som fremdeles hengiver sig til de samme Uordener og Udskeielser, som tidligere; man vil see Fædre, der ikke mere end før bekymre sig om deres Børns Opdragelse, Huusmødre, som ikke lade sig det være mere magtpaaliggende, at holde deres Huusvæsen i Orden, Embedsmænd, der kun tage sig Lidet af deres Embedspligter! Bagtaleren undseer sig ligesaalidt som før for at tale ilde om sin Næste, den Ærgjerrige har ikke opgivet sine Planer og Projecter, den Rige lader sig nu ikke mindre end før beherske af sin Begjærlighed efter at forøge sine Indkomster. Kort sagt — der er ikke Tanke om nogen Forandring, om nogen sædelig Fornyelse, og hele Hemmeligheden ved det ydre Skin deraf vil derfor snart blive vitterlig for Alle! Det vil, med andre Ord, let skjønnes, *hvorledes* disse Mennesker have søgt Andeel i Jubilæumsnaaden, eller, reent ud sagt: man vil med Sikkerhed kunne slutte, at denne Naade har været spildt paa dem, er gaaet ganske tabt for dem! Thi, for ret at gaae tilbunds i dette vigtige Spørgsmaal og fjerne alle Skuffelser — *hvad vil det sige, at have vundet en Jubilæumsaflad?* Det vil sige — at have i sand Oprigtighed søgt Forsoning med Gud, og at

være forvisset om, at man virkelig *er forsonet* med Ham. Men — for oprigtigt og i Sandhed at blive forsonet med Gud, maatte man oprigtigt vende tilbage til Gud; med andre Ord: man maatte oprigtigt afskye Synden, oprigtigt forsage Synden, oprigtigt fatte det Forsæt og love Gud, at ville anvende alle Beskyttelsesmidler mod Synden, og begynde et nyt, alle de tidligere Forvildelser modsat Levnet! Men — kan man med nogen Sandsynlighed antage, at en saadan Omvendelse, at saadanne Løvter og Forsætter saa hurtigt og let skulde være henveirede, hvis de overhovedet nogensinde havde været alvorligt meente og oprigtigt fattede? Jeg henstiller dette til Eders egen Bedømmelse, mine Elskede! og — hvad I end maatte mene herom — jeg kommer altid igjen tilbage til min Paastand, at den første og væsenlige Virkning af den Af-lad, som jeg idag forkynder Eder, maa være en Fornyelse af Eders hele Livsvandel: „See, Alt er blevet nyt!“

Men — ville I maaskee her sige — dertil behøvede vi jo ikke noget Jubæum! Naar vi medvirke med Guds Naade, egner sig da ikke enhver Tid lige godt til at arbejde paa vor *Fornyelse*; og skal ikke enhver Tid for os være en *Omvendelsens Tid*? Jeg indrømmer Eder dette, mine Dyrebare; tilvisse bør de være dette for os, og de ere det ogsaa virkelig, forsaavidt Talen er om vor *Forpligtelse*; thi der gives ingen Tid, i hvilken Gud ikke byder os at forlade Syndens Veie, dersom vi vandre paa dem. Men enhver Tid er ikke i enhver Forstand den samme for os, hverken i Henseende til vort Hjertes Stemning, eller endog til det, som Gud i sin Naade har bere-det og tiltænkt os, og hvoraf vor Omvendelse er betinget. Vor Tro lærer os nemlig, at der i vort Liv er Tider, som mere egne sig til at befordre vore Sjæles Frelse. og ere mere frugbringende for vor aandelige Vækkelse, end andre, — Tider, der gjøre det lettere og sikrere at finde Herren: „Søger Herren, medens han er at finde!“¹⁾; Tider,

¹⁾ Ja. 55, 6.

i hvilke det er nyttigere og nødvendigere at paakalde ham, fordi han da er os nærmere: „Kalder paa ham, nu da han er Eder nær!“¹⁾); altsaa Tider, som Forsynet selv har udvalgt, for i os at fuldbyrde den Forvandling, hvorom David gav sig selv Vidnesbyrd, da han, opfyldt af Ydmyghed og Taknemmelighed, udraabte: „Nu vil jeg begynde! Denne Forandring er den Allerhøiestes almægtige Gjerning!“²⁾) Men nu er netop Jubelaaret en af disse overordenlige, for dette Øiemed af Gud særligt udvalgte Tider, en Naadens, en Frelsens, en Omvendelsens Tid; og jeg kan med al Ret paa det anvende, hvad den h. Paulus tilraabte Corinthierne: „See, nu er den naaderige Tid; see, nu er Frelsens Dag!“³⁾) Jeg kan om den medrette sige: See her en Tid, der er afgjørende baade for Synderen og for den Retfærdige — for *Synderen*, fordi Guds forekommende Naade hos ham gjør den sidste Anstrenge for at udrive ham af den farefulde Tilstand, hvori han befinder sig. for *den Retfærdige*, fordi han behøver en usædvanlig Vækkelse og Styrkelse for at overvinde den Lunkenhed, hvis fordærvelige Følger han ellers kunde have Grund til at frygte. See! nu er den naaderige Tid; see, nu er Frelsens Dag!

Jubilæet er saaledes den naturligste Indbydelse til hin Livsfornyelse, det virksomste Middel til at vække og befæste Forsættet derom, og den gunstigste Leilighed til at iværksætte dette Forsæt. Mærker Eder vel disse tre Tanker! Det er den *naturligste Indbydelse* til en saadan Fornyelse; thi hvorledes, eller hvorved skulde jeg ellers bevise Gud min Taknemmelighed for den mig tilbudte Naade, og hvorledes kunde jeg i min Person ære den, dersom jeg ikke i mit Indre er bleven fuldstændigt forvandlet, er bleven et andet Menneske i Guds Øine? Idet Gud forunder mig Jubelaarets Naade, ligesom tilsidesætter

¹⁾ Js. 55, 6.

²⁾ Ps. 76, 11. Dixi: nunc coepi; hæc mutatio dexteræ Excelsi.

³⁾ Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. 2. Cor. 6, 2.

han Hensynet til sin Retfærdighed og udøser rundhaandet sin Barmhjertigheds Fylde over mig. Skulde det da ikke være billigt, at jeg viser mig en saa uskatteerlig Vølgjærning værdig ved at fordoble min Iver? — at jeg i Taknemmelighed for det, som Gud har gjort for mig og under Overveielse af, at jeg hidtil har gjort saa uendelig Lidet for Ham, nu begynder at tjene ham med et nyt Hjerte og som et nyt Menneske? Jubilæet er dernæst det *virksomste Middel* til at virkeliggjøre denne Livsfornyelse. Og hvorfor? Fordi det ved den Naadefylde, som det indeholder, fjerner den mægtigste og eneste Hindring for den. Thi hvad der hindrer os i at opløfte os til Gud og vandre i det nye Levnet, hvorom den h. Paulus taler, det er Vægten af al den *Synd*, som nedtrykker os. Men fra den kan Jubilæet fuldstændigt befrie os; thi her kunne vi med al Ret anvende Apostlens Ord: „Derfor, lader os aflægge al Byrde og Synden, som klæber ved os, og med Standhaftighed ile til den Kamp, som ligger for os.“¹⁾ Befriede for det Tryk, der hvilede som en tung Byrde paa os, befriede for Syndens Baand, som saa fast omslyngede os, ville vi fra nu af med Glæde haste fremad paa den Frelsens Vei, som Jubilæet aabner os! Endelig er Jubilæet den *gunstigste Leilighed* til hin Fornylse; thi, om vi ogsaa endnu af verdslige Hensyn tøvede med at fatte den Beslutning at vende tilbage til Gud; om Menneskefrygt endnu afholdt os fra, frit og aabent at hylde dydige og ædle Grundsætninger: saa opfordrer Jubilæet os ikke blot til dette afgjørende Skridt, men letter os det paa en i Sandhed vidunderlig Maade. For hvor mange til denne Verdens Aand lækbundne Sjæle have saadanne hellige Tider ikke været et Vendepunkt i deres Liv og en sand Omvendelses saliggjørende Begyndelse!

Saa lader os da ikke længere opsætte et saa vigtigt Anliggende som vor aandelige Fornylse og vore Sjæles

¹⁾ Hebr. 12, 1.

indre Omdannelse; thi *dette* er det, som Jubilæumsnaaden tilsigter. For ikke at tage denne Naade forfængelig, ville vi ved vorø Gjæringer vise, hvor store dens heldbringende Virkninger ere, hvilke Velsignelser den har udbredt over hele vort indre og ydre Liv! Den nærværende Naadetid er maaskee den sidste, som det staaer i vor Magt at benytte. Lad os da høre og følge Guds Kald og ikke forhærde vore Hjerter! Maaskee vil hans Langmodighed, som jo har sine Grændser, endelig trættes ved at taale os længere, maaskee er det allerede kommet saavidt med os, at vi staae i Begreb med at falde i hans Retfærdigheds Hænder; maaskee ligger Øxen allerede ved Roden af Træet! Lad os ikke tøve med at opfylde Guds kjærlige Hensigter, der ikke kave andet for Øje, end vor Helliggjørelse! Maatte vi dog ikke dele Skæbne med Jerusalem, maatte vi dog ikke endnu føie den Synd til alle de tidligere, at vi ikke vilde kjende vor Besøgelses Tid, og dermed fuldende vor Forkastelse! Gud hjemsøger os i Nødens og Trængslernes Dage med sine Straffedomme; i Jubilæets Tid besøger han os med sin Naades rige Trøst. Vee os da, om vi ikke erkjende denne hellige Tid, og tre Gange Vee os, dersom vi erkjende den, men ikke benytte den! Thi det var dette, som tilsidst bragte Fordærvelse og Undergang over hin forbryderske Stad, som Jesus med Taarer tilraabte: „fordi du ikke kjendte din Besøgelses Tid!“ Herren betegner med disse Ord dens nær forestaaende Forstyrrelse og Ødelæggelse, ikke som en Straf for alle dens øvrige Forsyndelser, ikke engang som en Straf for den forfærdelige Forbrydelse, de kort efter skulde begaae, ved at myrde deres Konge og deres Gud, men ene som en Guds Dom over den Skyld, de skulde bebyrde sig med, ved ikke at erkjende deres Besøgelses og Guds naadige Kaldelses Tid.

Afvend da fra os, o Herre, en saa forfærdelig Forbandelse; oplys os og rør vore Hjerter! Hjælp Du os selv til at gjøre en isandhed hellig Brug af denne kostbare Tid; bered selv ved din Naade vore Hjerter! Ja, maatte

dette Jubilæum for os blive en Tid, der i Sandhed bringer os Velsignelse og Frelse! Dertil føre os Faderens, Sønnens og den Helligaands Barmhertighed og Naade! Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I nærværende Maaned ville de italienske Katholiker foranstalte et stort Pilgrimstog til Rom i Anledning af den 25. Aarsdag for Forkyndelsen af Dogmet om Marias ubesmittede Undfangelse. Det var Katholikernes Congres i Modena, der i et af sine sidste Møder besluttede at foranstalte denne Valfart.

— Herfra skrives til Wiener „Vaterland“, at Generalen for Jesu Selskab, P. Becks, er kommen til Rom, for i hele Selskabets Navn at bevidne den h. Fader dets fulde Tilslutning til Encyclicaen „Aeterni Patris“ og til den i Encyclicaen omtalte Gjenoprettelse af den h. Thomas' christelige Filosofi. Den h. Fader følte stor Glæde over denne Forsikring af Selskabets General og ytrede efter Audientsen til flere Prælater blandt sin Omgivelse, at „han havde talt med en hellig Mand.“ Om Jesu Selskab sagde den h. Fader, at det var en herlig, af Kirken høifortjent Orden.

— En romersk Correspondent til „Standard“ vil vide, at Paven har den Hensigt at holde et Consistorium den 15de Decbr. Ved denne Leilighed vil han da ogsaa holde en betydningsfuld Tale til Cardinalerne, i hvilken der skal gives et Overblik over Kirkens Stilling og over Hs. Helligheds Forvaltning siden hans Pontificats Tiltrædelse. Ligeledes skulde Paven være beskæftiget med at udarbejde en lang Encyclica, der udvikler en Plan til Reorganiseringen af den kirkelige Opdragelse over den hele Verden.

I Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42, agtes der afholdt aandelige Øvelser (Exercitier) fra Søndagen den 7de Decbr. indtil Fredagen den 12te Decbr., hver Dag Kl. 8 om Aftenen.
Alle Mænd indbydes herved til at deeltage deri.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 7. December. 2. Søndag i Advent. 8. M. Marias ubesmittede Undfangelse (feires offentligt paa først-kommende Søndag). 9. Ti. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. 10. O. (Fastedag) Translation af den h. Jomfrues Huus i Loretto. 11. To. Damasus, Pave. 12. F. (Fastedag) Vicelinus, Biskop. 13. L. Lucia, Jomfru og Mart.

Søndagen d. 14. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 50. **Søndagen den 14de December.** **1879**

Indhold: Et 25 Aars Jubilæum. Til Børnevenner. Kirkelige Efterretninger: Rom, Stuttgart, Berlin, Africa, China.

Et 25 Aars Jubilæum.

(Sluttet.)

Der er altsaa ingen Tvivl om, at *Christi Menighed* skal være *enig i den samme Tro*. Det er en urimelig Forestilling, at Herren skal have bygget ikke en stor Verdenskirke med en Sandhedens Lærestol, men en Mængde smaa Capeller under eet fælleds Tag, og skal have opreist en særskilt Prædikestol i hvert Capel, for at der skulde prædikkes en Mængde indbyrdes modstridende Lærdomme, her: Sacramentet er ifølge Forvandlingen Christi Legeme og Blod under Brødets og Vinens Skikkelse, — der: Nei, Sacramentet er kun Brød, hvormed saa under Nydelsen Christi Legeme forenes, — hist: Heller ikke det; men Sacramentet er kun et Stykke Brød, der skal tænkes at være Christi Legeme, eller nydes til Minde om Herren. Nei, Christus er ikke Ja og Nei

tillige; han er kun Ja, kun Sandhed; og Sandheden er kun *een*. Er den lutherske Nadverlære sand, da er den calvinske usand; og er den katholske sand, som den virkelig er — da er baade den lutherske og den calvinske samt alle andre fra den katholske afvigende Anskuelser — usande.

Ligesaa lidt kan der være Tvivl om, at *een og samme Tro* er et af de Baand, som skulle forene alle Christi Tilhængere til *eet Rige*, een Faaresti, een Kirke, eet Legeme. Et religiøst Samfund, der taaler allehaande indbyrdes modstridende Bekjendelser i sit Indre, kan altsaa ikke være Christi sande Kirke; og meget mindre endnu et Samfund, der ei engang udskiller dem fra sig, der ikke *ville* høre til det, men i hele deres Optræden lægge et christus-fjendsk Sindelag for Dagen.¹⁾ Det staaer følgerigt fast: Søge vi Christi *ene sande Kirke*, da kan den ikke være et Samfund uden *fælleds Troesbekjendelse*.

Endvidere er det indlysende: at Christus, den alvise Gud, der fordrede Eenhed i Troen blandt Sine, valgte et

¹⁾ Sligt et Tilfælde har i den sidste Tid vakt ikke ringe Opsigt i den svensk-lutherske Kirke. En Gaardmand i Tving Sogn fordrede af sin Sognepræst at blive udskreven af Folkekirken, da han hverken troede paa Bibelens Autoritet eller paa Christi Guddom og Frelsergjerning, nægtede Arvesynd og Daab, Trefoldighed og Opstandelse, en personlig Djævel og et evigt Helvede. Dog, Sognepræsten saae sig nødsaget til at svare: den svenske Lovgivning tillod kun dem at udtræde, der agtede at slutte sig til et andet christeligt Troessamfund, hvilket da ogsaa burde angives af dem. Ansøgeren maatte følgerigt forblive i Folkekirken, tiltrods for, at han nægtede selve Christendommen. Han indankede saa sin Sag for Lunds Domcapitel, dog uden at naae til sit Maal. Christusfornægteren seer sig endnu den Dag idag bunden til den svensk-lutherske Kirkes Samfund mod sin Villie og Overbeviisning. „Sv. luth. Kyrkotid.“ har derfor Aarsag til i den foreliggende Kjendsgjerning at see en Fornedrelse af Kirken. Og det kan derfor godt forstaaes, at der nok kan være Grund til at opkaste det haanlige Spørgsmaal: Mon den sv.-luth. Kirke er en *evangelisk Kirke*?

hensigtsvarende Middel og traf de fornødne Foranstaltninger, for at Eenheden maatte kunne vedligeholdes. Spørgsmaalet kan ikkun være: Hvad var da et hensigtsmæssigt Middel? Mon *egen Granskning*? jeg mener: Kan Eenhed opnaaes, naar der siges til enhver Enkelt: Læs blot selv din Bibel og forklar Dig den efter dit eget Hoved; saa vil Du nok finde dens rette Mening og trygt kunne øse deraf den fornødne Kundskab om Christi Lære og Bud? Er Bibelen — bortset fra alt Andet, der kunde siges mod dette Middel — saa let at forstaae, at den ei kan misforstaaes? Apostlen Petrus er ikke af den Mening; han finder, at i Pauli Breve „er der Noget, som er svært at forstaae, hvilket de Ukyndige og Ubefæstede forvende, ligesom ogsaa de øvrige Skriver, til deres egen Fordærvelse.“¹⁾ Og Historien — hvad siger den? Man har prøvet paa, om det gik med Selvgranskning i Skrivten. Men det gik ikke; det var meget mere snart forbi med Eenheden i Troen. For kun at anføre et eneste nærliggende Exempel: Nadverlæren er, som ovenfor antydet, unægteligt et af de vigtigste Troesstykker. Men i Henseende til den, opdukkede der snart saamange forskjellige Opfattelser, at Mag. N. Hemmingsen, Professor i Theologi ved Kjøbenhavns Universitet, allerede 1557 (altsaa kun 40 Aar efter Reformationens Begyndelse) kunde udarbejde en Tavle eller schematisk Fremstilling af de forskjellige Opfattelser af Nadverlæren („*Tabella de coena Domini*“). Af disse anførtes ikke færre end syv, nemlig, foruden den katholske, Carlstadts, Zwinglis, Oekolampadius', Gjendøbernes, Calvins og Luthers, hvilken sidste af Hemmingsen erklæredes for overensstemmende med Christi egne og Sct. Pauli Ord. Men da de to andre kjøbenhavnske Theologer, P. Plade og Machabæus, skulde afgive deres Erklæringer, vare de ingenlunde ganske eenslydende.²⁾

¹⁾ 2. Pet. 3, 16.

²⁾ H. F. Rørdam, Kjøbenhavns Universitets Historie I. 260. Christian III., paa hvis Befaling Tavlen var udarbejdet, sendte den

Dog, man behøvede jo slet ikke at vente paa, hvad Erfaringen vilde lære. Den Mand, der i det 16. Aarhundrede roste sig af at have lagt Guds Ord i Menigmands Hænder til fri Fortolkning, han skulde i kort Tid selv komme til at indsee, hvorhen hans Grundsætning maatte føre. I sin Gjendrivelse af Carlstadts Nadverlære sagde han allerede forud, at den frie Skrivtudlæggelse vilde ende med at nægte Christi Guddom. „Du skal faae forunderlige Ting at see, hvor kløgtig Fornuften vil være, især hos den gale Pøbel, at denne vil ryste paa Hovedet og sige: Naa, Guddom og Menneskehed ere to Ting, i uendelig indbyrdes Afstand skilte fra hinanden, noget Evtigt skilt fra det Timelige; hvordan kunde da det Ene være det Andet? eller hvordan kan man sige: Mennesket er Gud?“ Allerede dengang, tilstod han, „blev Christus nedsat til et blot og bart Dydens Mønster, Lovgiver og Herre; og gik man ad samme Vei fremad, saa vilde ingen Troesartikel bliv staaende.“¹⁾ *

Nei, skal der være Eenhed i Troen, da tør ikke Enhver gjøres til den høieste Lærer og Dommer i Troesager. Ellers gjælder ogsaa her det gamle: „Quot capita,

saa til Vittenberg med Begjæring om, at Theologerne sammesteds maatte afgive deres Betænkning over den; men Budet kom tilbage uden Svar. Da fandt Kongen tilsidst paa, for at opnaae Eenhed, at lade holde en Disputats i Kjøbenhavn, hvortil ogsaa Melancton blev indbudet. Dog, han skrev til en Ven, at han frygtede for Reisen over Østersøen af to Grunde, nemlig ikke blot fordi der for 60 Aar tilbage var spaaet ham, at han der skulde lide Skibbrud, men ogsaa fordi der vilde opstaae Strid ved selve Disputatsen, og den vilde med Tiden drage store Omvæltninger efter sig. „Jeg mindes derfor,“ skriver han, „din Moders Ord: det er bedst ikke at give nogen Leilighed, naar Stjernerne true med noget ondt. Jeg frygter dog ikke saa meget for Stjernerne eller Havet, som for den Strid, der vil vækkes, og som med Tiden vil drage store Omvæltninger efter sig.“ Samme 263.

¹⁾ J. Janssen, Geschichte des deutschen Volkes, 2, 381; nach Luthers sämmtl. Werke, herausgegeben v. Plochmann u. Irmischer. B. 29.

tot sensus," hvert Hoved har sin egen Synsmaade. *Egen Granskning* i Guds Ord kan ikke være det Middel, den alvise Herre valgte til at værne om den aabenbarede Sandhed. Der skal mere til, end Skrivtens døde Bogstav. Der behøvedes *en levende Autoritet, een fælleds Lærer*, som Alle kunne stole paa uden Frygt for at vildledes ved hans Udlæggelse, een Dommer i Troessager, som med *guddommelig Myndighed* afgjør alle de Stridsspørgsmaal, der i Tidernes Løb kunne opkastes, og med *useilbar Sikkerhed* løser alle de Tvivl, der fra Tid til anden ville opdukke og forstyrre Kirkens Fred. *Thi Troen er ingen død Skat, som Menneskeaaanden skal ruge over, for kun at gjemme dens Ordlyd*; Guds Ord er ei betroet os, for blot at ramse det op; vi skulle meget mere læse eller høre det, for altid bedre og bedre at forstaae, og mere og mere at tilegne os det. Og søger Menneskeaaanden virkelig at trænge stedse dybere ind i det, saa kan det ei undgaaes, at der reise sig mangfoldige Spørgsmaal, der vedkomme den aabenbarede Sandhed mere eller mindre, og som bør løses for at værne om selve det Aabenbarede.

F. Ex. Skrivtstedet: „Ordet er blevet Kjød“ indbefatter hele Læren om, at Guds Søn er bleven Menneske. Men det er ikke nok, at vi holde fast ved Ordlyden og gjentage den som vor Troesbekjendelse ligeoverfor Christusfornægttere. Vi søge at trænge dybere ind i Ordenes Mening. Historien beretter os, hvor mange Spørgsmaal der bleve reiste desangaaende, og hvor mange Misforstaaelser der maatte tilbagevises. Man spurgte: Hvad vil det sige, at Guds Søn er bleven Menneske? mon, at han kun har paataget sig et *Skinlegeme*, som man maaskee kan antage om Englene Raphael og Gabriel, da de viste sig for Tobias, Zacharias og Maria? Doketerne svarede: Ja, kun et *Skinlegeme*. Men det rigtige Svar er: Nei, han har paataget sig et virkeligt *Legeme*, bestaaende af Kjød og Blod, af Been, Muskler, Nerver, Hud, kort af samme Bestanddele, som vort *Legeme* har. Har han da maaskee skabt dette *Legeme* af Intet? Ja, svarede *Valentinia*

nerne, han har ligesom bragt det med fra Himlen. Det rette Svar er: Nei, han har antaget det af Jomfru Maria, af hvem han virkelig er født ved Guds Almagt. — Tør og bør Maria saa kaldes Guds Moder? Nei, meente Nestorius, kun Christi Moder. Men Conciliet i Ephesus erklærede: Jo, ligesaavel som Eva tør og bør kaldes Moder til Abel, ihvorvel Abels Sjæl gik umiddelbart frem af Gud Skaberens Haand, ligesaavel er Maria Moder til Gud, ihvorvel Guds Søn kun fik sit Legeme af hende, ei sin Sjæl, ei heller sin Guddom. — Paatog Guds Søn sig ogsaa en menneskelig *Sjæl*, en Sjæl lig den, vi andre Mennesker have, udrustet med Tænkeevne og fri Villie? Nei, sagde Appollinaris: ingen menneskelig Sjæl, kun et Legeme. Nok en menneskelig Forstand, meente Monotheleterne, men ingen skabt Villie. Sandheden er, at han har en menneskelig Sjæl, der tænker og begjærer, som vor. — Har Guds Søn antaget Alt, hvad der udgjør et Menneske, Legeme og Sjæl, saa er vel Jesus af Nazareth en dobbelt Person, en guddommelig og en menneskelig Person, et Menneske, i hvem Gud boer ligesom i sit levende og fornuftige Tempel? Nestorius meente Ja. Dog, den rigtige Lære er: Nei, Jesus er kun Een, ikke To; han er Een, der snart handler som Gud, snart som Menneske, der som Gud forener Lazarus' Sjæl med det afsjælede Legeme igjen, efter kort iforveien at have grædt som et Menneske ved Lazarus' Grav. — Er Jesus kun een Person, da er han vel ogsaa kun eet Væsen, da have vel Guddom og Menneskehed blandet sig i ham til Eet, der hverken er guddommeligt eller menneskeligt, ligesom vi Mennesker ikke ere en Aand og et Legeme, men en Blanding af Aand og Legeme, hvilken vi kalde den menneskelige Natur. Eutyches og Monophysiterne sagde: Ja, Jesus er som een Person, saa ogsaa kun eet Væsen, een Natur. Conciliet i Chalcedon derimod hævdede den rigtige Opfattelse, at i Christus ere de to Naturer, den guddommelige og den menneskelige, ublandede og uforvanskede, den ene ved Siden af den anden, forenede i een

Person. Hvad vilde der vel være blevet af Læren om Guds Menneskevordelse under disse langvarige Stridigheder, dersom der ei havde været en høieste Lærer og Dommer, som med Ufeilbarhed kunde løse al Tvivl og give Sandheden det rigtige Udtryk?

Og ligesom det gik med denne Aabenbaringslære, saaledes gik det med andre, og saaledes skal det gaae, saalænge Menneskeaaften er videlysten og ikke lader sig nøie med blotte Ord, som den ei forstaaer, men vil arbejde sig frem gjennem Ordlydens Skal til Sandhedens Kjerne. Altsaa en *levende* Læremyndighed er uundværlig. Og den maa være *sikkert mod al Feiltagelse* i Aabenbaringens Udlæggelse. Paa dens Afgjørelser skal Troen bygges, den guddommelige Tro, der er fri for al Tvivlen og Vaklen. De Troende maae kunne stole paa, at Læreren tolker Guds Ord rigtigt og ikke kan tage fejl.

Hvor er altsaa den Kirke, der paastaaer om sig selv, at have en slig ufeilbar Læremyndighed i Troessager?

Det er den romersk-katholske Kirke og den alene. Den romersk-katholske Kirke — og ingen anden — roser sig af at have en levende Lærestand i Paven og Biskopperne, hvilken ved den Helligaands Bistand bevares for al Vildfarelse, hvergang den fortolker den Kirken betroede Sandhed, og hvilken dens øvrige Medlemmer underkaste sig med Troens Lydighed.

Den godtgjør dette sit Selvvidnesbyrd baade af Skriften og Historien. Petrus har faaet det Hverv at styrke sine Brødre; med Petrus og hans Medapostle vil Herren og Sandhedens Aand være til Verdens Ende, for at de retteligt kunne erkjende og prædike Ordet. Men Petrus lever endnu i den romerske Biskop, om hvem Historien vidner, at han er Arving til hans øverste Hyrde- og Læremyndighed. Petri Medapostle leve endnu i de øvrige Biskopper, som ved apostolisk Haandspaalæggelse have annammet den Helligaand og ere kaldede af den øverste Hyrde til Deeltagelse i Hyrdeomsorgen. Hvergang der reistes Tvivl angaaende Troen, bleve de løste enten af

Paven alene eller af Paven i Forening med Biskopperne. Og — takket være den Helligaands Lys og Veiledning! — saa mange Troeserklæringer der end ere givne i 18 Aarhundreders Løb, saa nøie de end ere prøvede med fjendske og tvivlende Blikke: saa er det dog aldrig lykkedes Kirkens skarpsindigste Modstandere at paavise den mindste Modsigelse imellem dem indbyrdes eller mod Videnskabens faststaaende Resultater. Nei, Kirkens Lærdomme ere meget mere et stort Tempel, hvori enhver enkelt Steen passer nøie til det Hele, saa ingen kunde tages bort uden at bringe det Hele til at styrte sammen, eller idetmindste forstyrre dets Symmetri. Den katholske Troesbekjendelse er en tusindstemmig Jubelsang til Priis for Sandhedens Gud, en Jubelsang, der synges af 200 Millioner Mennesker i alle Verdens Tungemaal fra Nordpolen til Sydpolen, fra Japans Østkyst hele Jorden rundt til Americas Vestkyst.

Denne Jubelsang istemtes med ny og freidig Begeistring, da *Pius* havde fremsat Marias ubesmittede Undfangelse som en Troessætning. Han havde, omgivet af Repræsentanter for Episkopatet fra alle Verdens Egne, fra Sct. Peters Stol talt ud af Kirkens Tro til hele Kirken, som Hyrdernes Hyrde og Sandhedens øverste Vogter og Tolk, „paa vor Herre Jesus Christus', de hh. Apostle Petrus og Paulus og egne Vegne.“ Da lød det fra hele den katholske Verden: „Vi troe! Ved Pius har Petrus talt! Hil den Hjord, som er bleven Petrus betroet til Bevogtning! Løgnens Aand skal aldrig faae Bugt med den.

„Hil Maria! Havets lyse Stjerne, der nu skinner des klarere i Jordens mørke Nat, og nu sender en ny Straale til os, som brydes i det skønneste og rigeste Farvespil!

Hil os til den dobbelte Triumph, vi feire, baade Kirkens og Marias!“

Til Børnevenner!

I de præstelige Breviarbønner har jeg nylig læst om den h. Joseph af Calasanz († 1648), som fra Barnsbeen af havde særlig Kaldelse til at hellige sig til Børnenes Opdragelse.

Han var af adelig Byrd, født paa Borgen Calasanza i Spanien. Som Barn yndede han meget at stige op paa en Stol og prædike for sine Legekammerater, der gjerne flokkedes omkring den lille Josephs improviserede Prædikestol. Senere blev han viet til Præst og fik en anseet og indflydelsesrig Stilling som biskoppelig Generalvicar. Dog, han meente stedse at høre i sit Indre en Stemme, der sagde: „Joseph, gaa til Rom!“ Langt om længe fulgte han denne Tilskyndelse. Men hvad var der for ham at gjøre i Rom? Først helligede han al sin Tid til Andagts- og Kjærlighedsøvelser og bad Herren om Lys til at erkjende, hvad hans hellige Villie maatte være. Da stødte han engang paa en Sværm Gadedrenge, der ikke undsaae sig ved al Slags Overgivenhed, kaad Snak og Slagsmaal. Ved dette Syn blev det klart for ham, at det var Herrens Villie, at han skulde hellige sig ganske til den forsømte Ungdoms Opdragelse.

Tre andre nidkjære Præster sluttede sig til ham. Saaledes saae han sig sat istand til at aabne en Friskole for fattige forladte Børn. De undervistes i Læsning, Skrivning og Regning samt i Latin; men fremfor Alt arbejdedes der paa at faae dem vel oplærte i Religion og opdragne til en god og christelig Livsvandel. Vel blev han snart forladt af sine første Medhjælpere; vel blev der tilbudt ham et Kannikedom, og senere endog et Bispedømme i hans kjære Fødeland Spanien. Men Calasanz var fast overbevist om, at Intet er Frelseren i den Grad velbehageligt, som for hans Skyld at tage sig af de Smaa og deres udødelige Sjæle.

Snart fik han Raad til at leie et Huus, hvori han førte et opbyggeligt Samliv med andre ligesindede Mænd. De deelte deres Tid imellem Bøn og Omsorg for de Smaa, hvis Tal imidlertid var tiltaget og naaet til 900. Dette Samfund af gudelskende, uegennyttige og nidkjære Mænd blev af Paven godkjendt og ophøiet til en kirkelig Orden, der udbredte sig isærdeleshed i Bøhmen, Mæhren og

Polen, og blomstrer endnu den Dag idag under Navn af „Piarist-Ordenen“ eller „de fromme Skolers Brødre.“

Joseph blev sat i Spidsen for denne Orden som dens første General-Forstander. Dog den ydmyge Præst blev efter sin Ophøielse ved at vise sig ligesaa utrættelig i sine kjære Smaaes Tjeneste, som før. Ja, det var hans Glæde at paatage sig just de uanseeligste, vanskeligste og meest fornædrende Tjenester, feie Læsestuerne, skure Skolebænkene, pudse Vinduerne, tilskjære Skrivepennene og lignende. Derhos gik han fra den ene Classe til den anden, forespurgte sig nøie om de Enkeltes Opførsel og Fremskridt, forærede de Flittige og Artige fromme Billeder og Rosenkrandse, og gav de Efterladne alvorlige Iretsættelser i Kjærlighedens Aand. Men meest holdt han af at færdes i de laveste Classer, hvori de fattigste og mindst begavede Børn bleve oplærte i de allernødvendigste Kundskaber.

Under disse ydmyge Sysler naaedø han en Alder af 92 Aar. Endnu paa Dødsleiet formanede han sine Medhjælpere til, med utrættelig Iver at hengive sig til deres ydmyge, men fortjenstlige Livsopgave, at undervise og opdrage trængende Børn, især trængende Smaabørn. Han havde lagt sig paa Hjerte, hvad Kirkens største Mænd havde tænkt, sagt og skrevet om Skoleunderviisning og Opdragelse, f. Ex. Basilius den Store, at det især er ved Børneunderviisning, at en Geistlig bliver vor Frelser lig, som har sagt: Lader de Smaa komme til mig, — den h. Benedict, at hans Klostre skulde staae aabne for Drengene til Opdragelse og Dannelselse, — den h. Dominicus, at det sikreste Middel til at faae en heel Menighed omvendt, er at undervise og opdrage Ungdommen. — den lærde h. Thomas af Aquino, at der gives tre Classer af religiøse Ordener, hvoraf den første kun lægger Vind paa at helliggjøre sig selv, den anden desuden paa den legemlige Barmhertigheds Gjæringer, den tredje tillige søger at fremme Næstens aandelige Vel, især ved at prædike Guds Ord og oplære de Unge, og at denne sidste er den fuldkomneste.

Fromme Læser! Et Barns Hjerte er ligesom blødt Vox; prent den Korsfæstedes Billede i Vox, og Voxet beholder for stedse Lighed med Crucifixet. Lær et Barn at kjende og elske sin Gud og Frelser og holde hans h. Bud, og Last og Synd vil aldrig faae Bugt med det. Nu er en overvættes stor Løn forjættet den, som omven-

der en Synder fra hans onde Veie; hvad Løn tør da vel ikke ventes af den, der ved christelig Opdragelse afbilder Christus i Barnets modtagelige Sind og saaledes betrygger det mod den Ondes Indflydelse?

Er Du derfor, andægtige Læser eller Læserinde, Fader eller Moder, saa tænk paa, hvormange ypperlige Leiligheder Du daglig har til at fortjene denne himmelske Løn; tænk paa, hvad Ansvar, der paahviler Dig, og hvad Regnskab Du engang skal aflægge for den retfærdige Dommer. Dog, ere ingen Børn Dig betroede, mener Du da at være udelukket fra hin overvætted Løn? Paa ingen Maade. *Ogsaa Du kan og skal gjøre Dig fortjent af Herrens smaa Yndlinge*, — ialfald ved Bøn, godt Exempel, et godt Ord, Roes eller Dadel, en kjærlig Formaning eller Advarsel til rette Tid.

Til sidst gives der endnu et andet, særdeles virksomt Middel, som jeg skulde tænke, Du nok kunde finde Raad til at benytte Dig af. Vincentiusforeningen i Kjøbenhavn har for længe siden begyndt en Indsamling, som med Tiden skulde anvendes til en Stiftelse, hvorved vor katholske Ungdoms Opdragelse haabes at kunne sikres. Man tegner sig hos et af Foreningens Medlemmer. Det maanedlige Bidrag af kun 25 Øre bliver afhentet i Løbet af de første 8 Dage i hver Maaned af et dertil bestemt Medlem af Foreningen.

Kjære Læser! husk paa din Frelser, og at Du gjør mod ham selv, hvad Du gjør mod en af hans mindste Brødre; husk paa Enkens Skjærv, og at hun lagde mere i Offerkisten end Nogensomhelst af de Rige, da hun lagde af sin Fattigdom. Skulde Du ikke være istand til at yde din Frelser *din maanedlige Skjærv paa 25 Øre?*

x.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den hidtilværende Redactor af „Maria Laacher Stimmen“, Pater Rudolf Cornely, er bleven kaldet til Rom for at holde eregetiske Forelæsninger ved Collegium Romanum; i hans Sted træder Pater Schneemann.

— En Mindesteen for Astronomen Sechi, S. J., med et Portrætbillede i Marmor, vil i disse Dage blive anbragt i det af ham selv oprettede Observatorium paa Stilsfer-Høien, nær ved Tyrols Grændse. Grev Luigi Torelli, italiensk Senator og Præsident for Alpeklubben i Veltlin, bestrider Omkostningerne.

Stuttgart. Her, i Hoved- og Residentsstaden for Kongeriget Württemberg blev der i afvigte November Maaned indviet en ny katholsk Mariakirke af Biskoppen af Rottenburg, J. K. v. Hefeles, der er bekjendt i vide Kredse som Lærd, Historiegransker og Forfatter. Selve Indvielsen varede henved halvtredie Time. Det var saaledes først henimod Kl. 10 $\frac{1}{2}$, at Orgelet begyndte at spille og Klokkerne at ringe til Tegn paa, at Adgangen til det nye Guds Huus nu stod aaben for de Andægtige. Hovedporten aabnedes saa paa vid Gab, og Biskoppen forføjede sig derhen for at modtage de høieste og høie Herskaber, der agtede at overvære den første Prædiken og Messe i den nys indviiede Kirke. Blandt de indbudne Herrer, hvis Tal beløb sig til ikke færre end 600, aaes ikke blot Conseilspræsidenten, Udenrigs-, Cultus- og Krigsministeren, Repræsentanter for begge Kamrene og det diplomatiske Corps, Formanden for det evangeliske Consistorium, høiere Civil-, Militær- og Communalembedsmænd o. Fl., men ogsaa Hans Majestæt Kong Carl I. af Württemberg samt flere Prindsere og Prindsesser. Hendes Majestæt Dronningen, der ikke overværede Høitideligheden, havde allerede nogle Dage iforveien taget Kirken i Øiesyn.

Efterat Kongen, der bar Uniform, med Hoffet havde taget Plads i Høichoret paa venste Side af Alteret, besteg Biskop Hefeles Prædikestolen og holdt en fyndig Prædiken over Zach. 2, 14: „Syng og glæd Dig. Du Zions Datter; thi see, Jeg kommer og vil boe i din Midte, siger Herren.“ „De første Ord, der lyde fra dette hellige Sted,“ sagde han, „bør være en Taksigelses- og Glædesytring. Fryd dig, kjære Menighed, thi Herren kommer og vil boe i din Midte, for her at gjøre dig deelagtig i talløse Naadegaver og Velsignelser. Fryd dig, Menighed, thi dine Anstregelser i mange Aar ere nu blevne lønnede, dine idelige Sukke ere nu forvandlede til Fryd og Lovsang! Herren lyttede til dine Bønner og opfyldte, hvad den vise Salomon siger: Den Retfærdiges Længsel, der er Gud velbehagelig og heldbringende, skal krones

med Bønhørelse. I Nødens Dage fandt Du, Menighed, en Hjælper og Raadgiver i Ord og Gjerning og høihjertede Velgjørere, frem for Alle i dem, som beklæde den kongelige Throne.¹⁾ Du har nu faaet et Gudshuus, som maa regnes til de skjønneste i Landet. Yndigt i alle sine Dele, indbyder det ligesaavel til den inderligste Andagt, som det anklager dem, som ere lunkne i at efterkomme denne Indbydelse.“ Efter derpaa at have forklaret, hvad Indvielsens enkelte Cæremonier efter Kirkens Aand have at betyde, nedbad den høiærværdigste Prælat Herrens Velsignelse over Menigheden, „en rigelig, en overstrømmende Velsignelse,“ som det heder hos Propheten Isaias. Prædikenen, der øiensynligt gjorde et dybt Indtryk paa alle Tilstedeværende, endte med, at Kirkens nylig udnævnte Præster og Menigheden forestilledes for hinanden indbyrdes. Menigheden anmodedes om og formanedes til at komme deres Sjælesørgere imøde med Høiagtelse, Kjærlighed og Tillid. Til de tre Præster derimod rettede Taleren de smukke Ord: „Jeg har den Tillid til Eder, at I altid ville røgte Eders hellige Embede med den Nidkjærhed, at I kunne sige med Hjob: Jeg var den Blindes Øie og jeg var den Lammes Fod; jeg var de Fattiges Fader.“

Kronen sattes paa den opløftende Høitid, ved at det høihellige Offer blev frembaaret paa det nys indviiede Alter. Biskoppen holdt en høitidelig Pontifical-Messe, som Cæciliesangforeningens Kirkechor ledsagede med sexstemmig Sang, en Composition af Kammersanger Schütky.

Den følgende Dag havde Stuttgarts Katholiker den Glæde, at see Confirmationens Sacrament meddeelt til omtrent 500 Confirmander i Mariakirken. Biskoppen indledede Høitideligheden ogsaa ved denne Leilighed med nogle indholdsrige Ord om dens Betydning, og Kirkecho-ret ledsagede den med sine opløftende Præstationer.

— Den protestantiske Kong Carl og Dronning Olga have skjænket den nye katholske Sognekirke i Stuttgart en Monstrants, tvende Kalke, et Røgelseskar, en Alterlampe til det evige Lys og et Chorkors. Württembergs Katholiker ere med Rette stolte af at besidde en saa høimodig Kongefamilie. Denne smukke Forstaaelse mellem Stat og Kirke forskaffer Landet den religiøse Freds

¹⁾ Kongen af W. og Hoffet er protestantisk, ligesom de to Trediedele af Kongerigets Indvaanere.

og kirkelige Friheds uskatteerlige Velsignelser. En „Culturkamp“ som den, der føres i den øvrige Deel af det „dannede og oplyste“ Tydskland, falder her hverken i Fyrstens eller Folkets Smag.

Berlin. I Oktober Maaned afholdtes her den protestantiske Generalsynode. Paa dens tredie Møde vedtoges et Andragende om Indsamling af en Kirke-Collekt for at afhjælpe de sørgelige Tilstande i Berlin. I Debatten bemærkede Hofprædicant Stöcker bl. A.: Ved Synet af den forfærdelige Nød i Berlin maac Alle uden Undtagelse bekjende deres Skyld: Øvrighed og Undersaatte, Stat og Kirke og By. 850,000 evangeliske Christne blive pastorerede af 96 Geistllige, hvilket allerede maa indjage os Skræk. Sjæleplejen for 600,000 Mennesker i Forstæderne besørages af 24 Geistlige og 13 Hjelpepræster. En Stad-Missionær fandt i en af de nordlige Forstæders Huse 22 udøbte Børn og 9 ikke viede Ægtepar! I London kommer der en Kirke paa 2500 Sjæle, i New-York paa 2000 — i Berlin 1 paa 25,000! Herfra skriver sig Socialdemokratiets skæbnesvangre Udbredelse, og Foragten for den kirkelige Vielse og Daab har aldrig været saa stor som nutildags. Stad-Missionen søger at raade Bod paa disse ulykkelige Forhold; Stad-Missionærerne slutte sig til Parochierne og blive kun ansete for de Geistliges Medhjælpere. Under 3 Geistliges Ledelse ere for Øieblikket 23 Stad-Missionærer virksomme; foruden Missionens egenlige Gjerning paatage de sig ogsaa de Fangnes og Fattiges Pleie. En af Missionærerne har i een Maaned ført 150 Børn til Daaben; hvilket Fremskridt mod den Tid, da Civillovens Ruus havde bemægtiget sig Sindene, og hvor Daabens Foragtere i Tal langt overgik dem, der vare forblevne trofaste!

Africa. „Africansk Mission“ er Navnet paa et nyt af Ærkebiskop Lavigerie i Algerien stiftet, af apostoliske Mænd bestaaende Selskab, hvilket har forpligtet sig til, selv med Livsfare, at forkynde Evangeliet blandt Folkeslagene i Africa, hvor der findes 160 Millioner Afgudsdykere og 60 Millioner Muhamedanere. Den „Africanske Mission“ har allerede arabiske Vaisenhouse med flere hundrede christeligt opdragne Vaisenbørn, der ere fødte i Islammen, endvidere et Drengse-Seminar (seminarium puerorum) med 72 unge Negere og Arabere, som opdrages til Præstestanden; 9 Missionsstationer i Sahara og Kabylien, ligesaamange Skoler og Hospitaler og to

nylig grundlagte christelige arabiske Landsbyer. I Africas Midte, ved Nyanza Søen (Nilkilderne) og ved Taganika Søen arbeide som Missionærer 130 Præster og 100 Brødre og Søstre paa det store Værk, Africas Omvendelse. Løskjøbelsen af Slaver er et Middel, som lover meget heldige Resultater og bidrager meget til at naa dette Maal. Mange aandelige Fordele (fuldkommen Afslad i hver Maaned, daglig en h. Messe ved St. Augustins og St. Monikas Grav o. a.) ere af den h. Fader forundt dem, som ved Bøn og Almisse tage Deel i det h. Værk.

China. Hs. Høiærv. Biskoppen af Chan-Sy skildrer den store Elendighed, som endnu bestandig tynger paa hans Dioces: „Af 18000 Sjæle have Pest og Hungersnød bortrevet mig 5500. Over 5000 af de Tilbageblevne have Intet at stille deres Hunger med, og desværre maa man frygte for, at de ville bukke under for den skrækkelige Hungersnød. Deres altfor store Svaghed hindrer dem i at arbeide og dyrke Jorden, og de kunne neppe friste Livet med de ringe og utilstrækkelige Gaver, som Missionairene formaae at yde dem; Fødevarerne ere meget dyre. Der er blevet optaget et saa stort Antal Vaisenbørn, at vi neppe ere i Stand til at ernære dem. Hvad skal jeg sige om de talrige unge Enker, der befinde sig ligeoverfor det skrækkelige Valg: at døe Hungerdøden eller at leve af Lasten?“ Biskop Louis takker af ganske Hjerte de fromme Givere, der ere komne ham til Hjælp, og udtaler det Haab, at endnu mangen gavmild Haand vil aabne sig og bidrage, om end Lidet, til at lindre Nøden i det haardt hjemsøgte Dioces.

Rettelse i Nr. 48.

Side 763, L. 4 f. o.: „denne og de følgende“. Læs: „den følgende Artikel.“

Mariaforeningen.

Ligesom i de tidligere Aar vil Mariaforeningen ogsaa i tilstundende Paaske understøtte trængende Førstcommunicanter og Confirmander med Klædningsstykker, saafremt de ved Flid og god Opførsel have gjort sig værdige dertil. Vedkommende Børns Forældre eller Værger maa henvende sig til Foreningens Bestyrerinde, Fru Günther.

Vincentinsforeningen.

Søndagen d. 14. ds. Generalmøde efter Høimessen, hvortil ogsaa Æresmedlemmerne herved indbydes.

Mariacongregationen

feirer Søndagen d. 14. December sin Titularfest ved Fælledscommunion i Ansgarius-Kirken Morgen Kl. 8 og høitidelig Aftengudstjeneste sammesteds Kl. 6, under hvilken sidste nye Medlemmer optages.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 14. December. 3. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. 15. M. Octav af Marias ubesmittede Undfangelse. 16. Ti. Eusebius, Biskop og Mart. 17. O. (Fastedag) Lazarus, Biskop. 18. To. Forventning af vor Frelzers Fødsel. 19. F. (Fastedag) Timothæus og Maura, Martyrer. 20. L. (Fastedag) Philegonius, Biskop.

Onsdagen d. 17., Fredagen d. 19. og Lørdagen d. 20. December ere befalede Tamper-Fastedage.

Søndagen den 21. December. 4. Søndag i Advent.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søndagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Løhrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 51. **Søndagen den 21de December.** **1879**

Indhold: Hil Dig, Havets Stjerne. Troens Triumph. Kirkelige Efterretninger: Frankrig, England, Baden, Nordamerica.

„Hil Dig, Havets Stjerne.“¹⁾

Regnbuens Farvespil har tusinde Gauge glædet os. Men veed Du, fromme Læser, ogsaa, hvorledes det opstaaer? De Lærde sige: derved, at Solstraalen brydes i Vanddraaberne. Thi, det lader vel, som om Solstraalen var aldeles simpel og udelelig; men alligevel er den sammensat og delelig; og saa farveløs den end synes at være, kan den dog opløses i en broget Mængde forskjellige Farver fra Fiolblaat til Guldgult med saa mange og saa fine Afskygninger, som ingen Malers Farvekasse og Pensel kan eftergjøre.

Dette er et Billede paa ethvert enkelt Guds Ord. Hvor simpel den enkelte Troessandhed end synes at være, indeholder den eller forudsætter dog en Deel andre Troesandheder, som støtte, belyse og forklare den; og det

¹⁾ Ave, maris stella.

gjælder ogsaa om den Troessætning: Maria var stedse fri for Arvesynden.

Guds Møder er altid bleven hilset som „Havets Stjerne“: Ave, maris stella! Men siden hendes pletfrie Reenhed er hævet over al Tvivl, funkler Stjernen i et lysere Skjær; den har nu sendt en ny Straale til os. Og denne Straale bryder sig, ligesom Solstraalen, til et rigt Farvespil. I det Følgende skulle vi paapege enkelte af de brudte Straaler; med andre Ord: vi ville gjøre opmærksom paa enkelte Sandheder, der enten forudsættes af, eller indbefattes i, eller afledes af den for 25 Aar siden høitideligt erklærede Troessætning. Dette vil da være et Beviis for, hvad vi sagde i Begyndelsen, at med Kirken feirer ogsaa Maria en Triumph. Ved at straale i sin lydeløse Reenhed gjør hun nemlig Guds og vore Fjender til Skamme og hjælper os til at seire over *Vantro, Blødagtighed og Forsagthed*.

Læren om Marias ubesmittede Undfangelse forudsætter Læren om *Adams Ophøielse og Fald* og beskæmmer derved Vantroens *Selvforgudelse*.

Eller hvad vil det sige: Maria blev undfangen ubesmattet af Arvesynden? Det er: Maria var fra Begyndelsen af fri for den Forbandelse, som Adam har bragt over hele Slægten. Vor Børnelærdom siger os jo, at Adam, det første Menneske, blev skabt i Guds Billede; at han, en udødelig Aand i et menneskeligt Legeme, havde Lighed med Gud, som ligeledes er en Aand, Udødelighedens Konge, Styrer af det store Verdensalt. Dog standsede Guds Godhed endnu ikke her. Herren prydede ham meget mere med Hellighed og Retfærdighed, der gave Adam en høiere, *overnaturlig Lighed med Gud*. Adam, af Naturen en Guds Tjener, blev af Naade ophøiet til et Guds Barn og fik Ret til engang at deeltage i Guds egen Salighed. Endnu mere: denne hans ophøiede Værdighed, denne hans Barne- og Arveret, skulde gaae i Arv til alle Mennesker — under een Betingelse, den nemlig, at han viste sig som en lydige Søn ved at overholde Guds

Bud, at han ikke maatte spise af eet Træ midt i Paradiset. Men, bestod han ikke denne Prøve, da skulde han gaae Glip af sin Værdighed og Rettighed, og med hele sin Slægt forskydes fra Herrens Aasyn.

Og see, han holdt ikke Budet og bestod ikke Prøven. Da skete, hvad Herren havde truet med. Han styrtede fra sin Høide ned i Fortabelsens Afgrund, og hans Slægt med ham, fordi vi „alle have syndet i ham,“ der var Repræsentant for os alle, hans Efterkommere. Vi ere ulykkelige Sønner af en styrtet Fyrste; ja, vi selv ere styrtede Kongesønner. Det er vor Adel og vor Fornedrelse! Føle vi os her ligesom i Landflygtighed og i en Taarernes Dal; sukke vi efter at udfries derfra, vi, Evas elendige Børn: da ligger den dybeste Grund til vor Elendighed i, at Eva har forført vor Stamfader til Fra-fald og Oprør. Dette er Menneskeslægtens Urhistorie — Ophøielse til en ubegribelig Værdighed og et dybt Fald i en bundløs Afgrund.

Den lyder heelt anderledes, end hvad Vantroen opdigter om Menneskehedens Oprindelse og souveræne Uafhængighed. Den lyder ogsaa anderledes, end naar Materialismen prædiker: „See, Menneske, lær din Broder at kjende! Seer Du denne Abe? Den er din Broder; den er kun en Smule mindre uddannet, end Du er.“ Den lyder anderledes, end den vanvittige Paastand: „Du er og har af Dig selv Alt, hvad Du er og har. Ved en ustandselig Naturudvikling er Du bleven til et tænkende Væsen. Og da Du er af Dig selv, er Du ogsaa din egen uafhængige Lovgiver, Herre og Gud. O, Menneske, synk paa Knæ for Dig selv og føl Dig i din hele Værdighed! Hvad Du holder for sandt, kun det er Sandhed; hvad Du tillader, kun det er Ret; hvad Du byder, er Pligt og Lov; hvad der behager Dig, kun det er Godt. Men i og for sig er Godt og Ondt, Ret og Uret, Lov og Pligt tomme Navne uden Indhold, et Mundsveir uden Mening.“

Nei, ikke det! Det er altsammen Digt og Løgn! — lyder det fra den Lærestol, der erklærede Maria fritagen

for Forbandelsen over Adam og hans Slægt, — nei, Gud er din Skaber og Hærrer; Du er hans Skabning, Undersaat og Tjener. Han er den eneste Kilde til Sandhed, Pligt, Ret og Lov. Han var engang din Fader; nu er han din fortørnede Dommer. Bøi Dig for ham! Og truer den materialistiske Tidsaands Mørke med at omtaage dit Blik, da see op til den nye Stjerne, paa kald Maria, den ubesmittet Undfangne! Den Stjerne sender en Straale ind i dette Mørke og belyser baade en Høide og en Dybde, som vort naturlige Blik aldrig vilde kunne øine: Adams Ophøielse og vor, Adams Syndefald og vort. Udmaal, om muligt, den Høide, hvorpaa Du var stillet som et Guds Barn, og saa det Dyb, hvori Du har styrtet Dig som Guds Fjende; og Du vil nødes til at bekjende: Min Børnelærdom viser mig en meget høiere Værdighed, end Vantroen falskeligt drømmer om at besidde; jeg holder fast ved, hvad Troen og Fornuften lære; jeg troer paa Gud Fader, Himlens og Jordens almægtige Skaber, der i Adam havde gjort mig til sit Barn og til Himmeriges Arving.

Læren om Marias ubesmittede Undfangelse viser os, foruden Guds Barmhertighed og Gudsmoders Hærlighed, vor egen *elendige Tilstand* og dømmer derved vor *Blødgæthed*.

Den lyder: I Kraft af Christi Verdensfrelserens Blod, blev hans Moder, ifølge en særegen Forrettighed, bevaret for Arvesyndens Smitte. Hvad, ligger ikke Alt i disse faa Ord?

Christus er den ganske Verdens Frelser. Kunde Adam selv rede sig ud af den Ulykke, hvori han ved Synden havde styrtet sig? Umuligt! Som Synder og Guds Fjende var han ikke istand til at gjøre Nogetsomhelst for at gjenvinde Guds Naade. Var der da ingen Frelse for ham? Ingen hos Menneskene paa Jorden! Men, hvad der er umuligt for os, det kan Guds Almagt gjøre muligt; og hans Godhed nedlod sig virkelig til at iværksætte det. Guds Søn blev Menneske. Han, den Skyldfri, i hvem

Faderen har Velbehag, blev lydig indtil Korsdøden for at bøde for Adams og vor Ulydighed. Alle Mennesker, hans Brødre, kunne renses i hans Blod; vi Christne ere virkelig blevne rensede i det ved Daaben. Men hans Moder, Maria? hvad gjælder om hende?

Maria er bevaret fri for Arvesyndens Besmittelse. Mange skulde løskjøbes fra Satans Trældom; hun skulde aldrig komme i den Ondes Vold. Hun var fra Evighed udvalgt til at bære, føde, opfostre, pleie Guds Søn; derfor skulde hun være ganske reen. Hun skulde være Guds levende Tempel; dette Tempel skulde aldrig vanhelliges ved Synd eller vanzires af den mindste Plet, ei engang af Arvesyndens — dog det kun ifølge en *særegen Naade og Forrettighed.*

Synden herskede over Alle, paa en Eneste nær. Alle vare Fortabelsens Børn, paa en Eneste nær. Maria har ingen Grund til at hovmode sig deraf; hun gjør det ikke heller, men vedgaaer meget meer med ydmygt Sind: „Store Ting har Han gjort mod mig, som er mægtig, og helligt er hans Navn.“ Vi derimod have al Grund til at ydmyge os. Hvem Du end er, og hvor from og gudfrygtig Du end er, saa bliver det dog altid sandt: Der var en Tid, da Du var Guds Fjende og i Satans Vold, berøvet Guds Naade og hans Vredes Barn, da Himlens Port var tillukket for Dig; og hvis Du var død i den Tilstand, da var Du i Evighed ikke kommen til at see Herrens Aasyn.

Maria havde ingen Grund til at frygte for Slangen. Sønnens Naade bevarede hende ikke blot fra al Synd, men ogsaa fra *Syndens Lov*, d. e. den Tilbøielighed til at synde, der efter Syndefaldet vaagnede i Stamfaderen og er alle hans Børn medfødt. Vi ere vel rensede i Daaben for Arvesyndens Ureenhed, men ikke befriede for den Forstyrrelse, Synden har afstedkommet i os. Medens Maria var fri for den tredobbelte onde Lyst: Øinenes Lyst, Kjødets Lyst og Livets Hoffærdighed, maae vi derimod med Sct. Paulus sukke over, at vi føle en anden Lov i vore Lemmer og i vor Aand, og at vi høre en Stemme i

os, der hvisker: „Nyd alle Glæder, der kunne tilbydes Dig! Stig opad, saa høit Du kan stige! Berig Dig, saa meget som Du faaer Leilighed til!“ Vi ere jo sammensatte af Legeme og Sjæl, Kjød og Aand. Legemet lyster efter hvad der er godt for det; og dets Lyst er blind. Før Syndefaldet herskede den skjønneste Orden: Legemet adlød Aanden, og Aanden adlød Gud. Men Synden har forstyrret Harmonien og sønderrevet det styrende Baand. Deraf den indre Splid; deraf Striden mellem Lyst og Pligt, mellem Hjertets Tilbøieligheder og Guds Bud, deraf den uophørlige Fare for engang at bukke under, overvindes af Lidenskaberne og blive et Bytte for Synden.

Hvad er der da at gjøre? Eet er fornødent: uafbrudt Aarvagenhed, uafbrudt Kamp, idelig Selvfornægtelse, mandig Selvovervindelse. Du er en Stridsmand, stedse omleiret af Fjender, og det talrige og glubske Fjender. Lad Dig ikke skuffe! Lad Dig ikke inddysse! Vær altid kampfærdig! Læg aldrig Vaabnene fra Dig, stik heller ikke Sværdet i Skeden! Glem ei din Feltherres Løsen: „Sværd, Kors, Selvhad.“ Hans Feltraab er: „Ikke Fred, men Sværd“ (Matth. 10, 34); „ikke Vellevnet, men Kors; ikke Egenkjærlighed, men Selvhad!“ („Hvo, som ikke bærer sit Kors og hader sit eget Liv, kan ikke være min Discipel.“ Luc. 14, 26-27.)

Christi Evangelium er heelt forskjælligt fra det, som vore Dages Blødgøthed prædiker: „Kommer og lader os nyde de gode Ting, som ere tilstede, og bruge det Skabte flitteligt, som i Ungdommen. Lader os fylde os med kostelig Viin og Salver, og Foraarsblomsten gaae os ei forbi! Lader os bekrandse os med Rosenknopper, før de visne! Ingen af os være udeelagtig i vor Lystighed; lader os allevegne efterlade os Glædens Tegn! thi dette er vor Deel og vor Lod.“ (Viisd. 2, 6-9.)

Lyder dette Kjødets Evangelium nogensinde som fortryllende Sirenesang i dine Øren, da husk paa, hvad Læren om Marias ubesmittede Undfangelse indeholder: Det var kun ifølge en særegen Forrettighed, at Maria var fri for

Arvesyndens Lov. Du derimod er den underkastet; vogt Dig altsaa for at lade Vaabnene hvile i Kampen mod Dig selv. — Truer Verdens Forføngelighed med at omtaage dit Blik og bringe din Fod til at snuble, da opløft dit Øie; see op til Stjernen; paakald Maria! Havets Stjerne straalere ei blot Lys i dit dunkle Øie, men ogsaa *Mod* i dit modløse Bryst.

Læren om Marias ubesmittede Undfangelse lader os ret skønne, hvor *mægtig hendes Forbøn* maa være. Guds Søn elskede sin Moder med saa stor en Forkjærlighed, at han endog gjorde en Undtagelse fra en almindelig Lov ene og alene for hendes Skyld. Maa da ikke hendes Indfyldelse paa Sønnen være stor og større end hvilken-somhelst anden Skabnings? Gjør hun Forbøn for os, kan hun da faae Afslag? Nu have vi vel altid paakaldet hendes Forbøn med særlig Tillid; men med endnu større Tillid paakalde vi den nu. „Fra nu af,“ — skrev Biskop C. A. Lüpke dengang — „vil det være os endnu klarere og bestemtere, hvad vi sige, naar vi i det almindelig bekjendte Litani til Ære for den h. Jomfru paakalde hende som *den rene, den ubesmittede, den uplettede Jomfru*, lig Menneskenes første Moder, som ved sin Skabelse fremtraadte aldeles reen og hellig fra Skaberens Haand til Livet. Nu see vi med forhøiet Glæde og med forhøiet Glæde og med forhøiet Tillid op til hende, den fuldkomne *Elskelige og Ærværdige*. Hun er altsaa den *Renste fra Begyndelsen af, den Ubesmittede fra Begyndelsen af, den Uplettede fra det første Øieblik af...* Lader os derfor ære hende, den Velsignede, den Naadefulde, med hvem Herren paa en vidunderlig Maade var og endnu er saaledes, som han ikke er med nogen anden Skabning; lader os ære hende og med stor Tillid henvende os til denne mægtige Forbederinde, Syndernes Tilflugt, de Bedrøvedes Trøsterinde, de Christnes og hele Christenhedens Hjælp.“¹⁾

¹⁾ D. Bl. Aarg. 1855, S. 135 ff.

Den Følelse, der ytrer sig i disse varme Ord, gennemtrængte den hele katholske Verden for 25 Aar siden. Vort Hjerte sagde os: Gud Herren styrer Verden og isærdeleshed Kirken med Faderkjærlighed. Det kan derfor ei være uden en særlig Styrelse, at denne ældgamle Sandhed just i vore Dage er bleven forestillet for Alle som Troessætning. Den Helligaand vilde upaatvivleligt deri aabne os en rigeligt strømmende Naadekilde. — I den Tanke vendte alle sig til Maria med særdeles Tillid. De Processioner, som dengang holdtes, vare ikke blot Triumphtog, men ogsaa Bedegange; de Fester, der fejredes, vare ikke blot Takkefester, men ogsaa Bededage; de Støtter, Capeller og Kirker, der reistes hist og her, skulde ei blot hædre Maria, men ogsaa indbyde de Trængende til hos hende at søge Hjælp.

Mange have søgt Hjælp hos den ubesmittet Undfangne eller (for af Ingen at misforstaaes) ved den ubesmittet Undfangne hos hendes Søn. Mange have fundet hvad de søgte, saa aabenbart, at, hvo som *vilde* see og føle, kunde see det med sine Øine og føle det med sine Hænder; jeg erindrer om Lourdes og de talrige Bønhørelser sammeds. Hvor Mange, der ere bønørte uden at kunne bevise det ved Lægers eller Øienvidners Udsagn, uden at kunne godtgjøre det for Verdens Øine, maaskee uden selv at være sig det bevidste, det veed kun den Alvidende; det unddrager sig al menneskelig Beregning.

Læseren har maaskee alt hørt om Ch. Pedersens berømte Jertegns-Postille, en af de første danske Bøger, som ere blevne trykte. Den udkom 1518, altsaa et Aar efter Reformationens Begyndelse. Deri staaer paa et af de første Blade et lille Billede, som forestiller Jomfru Maria, smykket med en rig Krone og iført en vid Kaabe, som hun udbreder over de Mennesker, der knæle paa begge Sider af hende, paa den ene Geistlige, paa den anden Lægfolk. Man skjelner tydeligt Pave og Konge, Cardinal, Biskop, Præst, Munk, Nonne, verdslige Mandfolk og Kvindfolk. Paa trende Sprogbaand staaer: „Til

Dig raabe vi, Evas elendige Børn, o gode, o milde, o søde Maria.“ — Hvad Billedet fremstiller, gjorde den ganske christne Verden indtil for halvferde Aarhundrede siden, og gjør den katholske Verden indtil den Dag idag, og vil den gjøre til Verdens Ende. Den har med særlig Iver gjort det i de sidste 25 Aar.

Har Du, fromme Læser, ogsaa gjort det hidtil, tyer Du i dine Forlegenheder til Marias Forbøn, o, saa behøver jeg ikke at sige: Vedbliv at gjøre det! Da veed Du af egen Erfaring, at hun i Sandhed er den gode, den milde og søde Maria. Men har Du ikke gjort det endnu, da prøv dog engang derpaa! Et elendigt Evas Barn er dog ogsaa Du. Du kan nok trænge til en endnu bedre Moders Hjælp. Vel, Sct. Bernard siger, at det er uhørt, at Maria nogensinde har sendt en Trængende bort uden Hjælp. Prøv engang, om Du maaskee vil blive den Første!

P.

Troens Triumph;

eller: Billeder af en amerikansk Farmerfamilies Liv.

(Fortsat fra Nr. 46.)

XI.

En Overraskelse.

Da Morgensolen kastede sine første Straaler gennem Vinduerne i Blancas Værelse, knælede hun allerede foran et Crucifix, for at bede sin Morgenbøn og love Gud med en inderlig Takkebøn. Heller ikke forsømte hun i sin levende Tro at paakalde hende, hvem Gud havde udvalgt til sin Moder. Efterat hun havde forrettet sin Bøn, troede hun at burde vække sin Søster Corrinna. Men hvor behageligt følte hun sig ikke overrasket, da hun fandt hende vaagen og hensunken i andægtig Bøn.

„Corinna,“ udraabte Blanca begeistret, „hvilken Lykke er det ikke at være den katholske Kirkes Barn!“

Da de havde tilbragt en Stund med Samtaler om den store Lykke, som var vederfareet Familien siden de Fremmedes Ankomst, traadte Emmy ind med den Efterretning fra Herr Leslie, at de øieblikkeligt skulde spise Frokost, hvorpaa han da vilde føre dem til det Sted i Krattet, som han hidindtil havde forbudt dem at betræde.

Efter Frokosten kom Herr Leslie selv for at afhente sine Døtre, og han førte dem gennem prægtige Anlæg til den Deel af Parken, som nogle af Omegnens overtroiske Beboere stedse havde holdt for et Sted, hvor der opholdt sig Spøgelsler, og hvor han i Overensstemmelse med Pater Borgia havde ladet opføre et Capel, uden at sige sine Døtre et Ord derom.

De betraadte Bygningen. Morgensolens friske Straaler faldt igjennem de høie gothiske Vinduers brogede Glasruder paa det glatte Marmorgulv. Ved den øverste Ende stod et zirligt Alter med rige Draperier, herlige Blomstervæxter i smagfulde Vaser, samt glimrende Stager med talrige Kjerter. En stor Gruppe, som fremstillede Korsfæstelsen, udfyldte Rummet imellem to Viuduer og syntes at være et saa meget større og fortryllende Mesterværk, jo mere den blev belyst af det brogede Lys. Edgar sad foran et Harmonium og spillede et festligt kirkeligt Sangnummer. Pater Borgia knælede foran Alteret, iført en kostbar med Sølvborter indfattet Dragt, uden at lægge Mærke til det, som foregik omkring ham. Hr. Leslie vexlede nogle hviskende Ord med Corinna, hvorpaa de stillede sig bagved Edgar og istemte det lauretanske Litani til Ære for den allersaligste Jomfru. Søster Theresia kunde ikke andet end give sine Taarer frit Løb, da hun hørte den hende saa bekendte smukke Sang. Efterat Sangen var endt, læste Pater Borgia den hellige Messe, hvorved Sct. John ministrerede paa en opbyggelig Maade, medens de øvrige Tilstedeværende fulgte den hellige Handling med spændt Opmærksomhed. Edgar havde lagt meget smukke Bønebøger paa deres Pladser, hvori de fandt en fuldstændig Forklaring af alle Cæremonier, som iagttages ved den hellige Messe.

De havde allerede bivaanet Messen i deres Hjem i Edgars Oratorium; men hvor forskjellige vare ikke deres Følelser den Gang og nu! Dengang ansaae de den hellige Handling kun for en ophøiet hellig Cæremoni, men

nu vare de gjennemtrængte af den store ophøiede Sandhed, som ligger til Grund for den; og da Søster Theresia og St. John nærmede sig Herrens Bord for at modtage Englenes Spise, da længtes ogsaa de med inderlig Længsel efter den himmelske Manna. Efter den h. Messe forbleve Alle hensunkne i dyb Andagt. Thi det store Offers Hellighed, Gudmenneskets dybe Ydmyghed, hans store Kjærlighed til Adams Børn, havde gjort et dybt Indtryk paa dem og opfyldt dem og deres Indre med altfor hellige Følelser, til at det havde været muligt for dem at afbryde den Stilhed, som forekom dem saa velgjørende. Nogen Tid senere forlode de Capellet og ventede paa Pater Borgia.

„Dersom Du, kjære Fader,“ sagde Corinna i Spøg, „ikke vil, at vi skulle troe paa „Aladdins Tryllemåge“ fra Tusind og een Nat, saa bør Du forklare os dette Steds Hemmelighed.“

„Det vilde, kjære Corinna, ikke forekomme Dig at være saa mærkeligt, naar Du huskede paa, at jeg for fem eller sex Maaneder siden forbød Dig at besøge dette Sted. Mine gjentagne Samtaler med Pater Borgia og Edgar have vakt stedse mere og mere Interesse for Katholicismen hos mig, og tidt opsteg den Tanke i mig, at jeg ikke kunde omdanne mit Sommercabinet til noget Bedre end til et Capel. Men jeg kunde ikke fatte en fast Beslutning i derne Henseende, førend Edgar meddeelte mig en Plan, som omtrent stemte overens med min. I Begyndelsen havde jeg rigtignok nogen Uvillie derimod; men nu er jeg saa klart overbevist om, at jeg ingen Grund har til at angre dette lille Offer. Jeg gav mit Samtykke og Edgar har igaar under vor Spadseretour tilligemed Søster Theresia pyntet Alteret saa smagfuldt, som vi nylig saae og beundrede det.“

„Altsaa er Søster Theresia ogsaa allerede indviklet i dette Complot,“ sagde Corinna i Spøg. „Hvem skulde troe det? Men jeg er saa glad og lykkelig over at besidde et Capel, at jeg gjerne tilgiver Alt.“

„Det er smukt,“ svarede Herr Leslie, „at din Høimodighed gjør en Dyd af Nødvendigheden! Imidlertid er det et uimodsigeligt Tegn paa det guddommelige Forsyn, at selv de mindste Omstændigheder, f. Ex. mine Huusfællers overtroiske Frygt, paa en glimrende Maade have medvirket dertil. Da jeg begyndte denne Bygning, havde jeg snarere troet at finde de Vises Steen, end at

den skulde blive et katholsk Capel. Men det er nu meget heldigt for mine Folk; de ville, saaledes haaber jeg, let tabe deres Angst for Spøgelser, naar jeg beviser, at ingen Anden er gaaet igjen her end jeg og mit Instrument. Men bedre er det endnu for deres Børn; — nu kjender jeg den katholske Religion og dens velsignelsesrige Indfyldelse paa Hvermand. Derfor skulle alle Børn undervises i den ene sande Religion. To Gange om Ugen skal Capellet være aabnet til deres Brug; halvanden Time skulle vies til deres Underviisning og nogle flere Timer til Leg og uskyldige Fornøielser. — Maa jeg, ærværdige Fader, regne paa Deres Medhjælp?“

„Ganske vist!“ svarede Pater Borgia, som kom fra Capellet og venlig trykkede ham i Haanden. „Tilvisse, om Nogen trænger til religiøs Underviisning, saa er det denne stakkels forsømte Menneskeklasse. Mit Kald som Missionær er det, at virke blandt de meest forladte Sjæle, og jeg troer allerbedst at opfylde denne min Pligt ved at bære Omsorg for disse Fattige.“

„Vi ville understøtte Dem i Deres Arbeide,“ sagde Corinna, „vi ville forberede Kvinderne og Børnene for Deres Underviisning.“

Efter Middagsmaaltidet besøgte Herr Leslie med Pater Borgia de forskjellige talrige Hytter paa Plantagen. Efterat han havde talt med alle Beboerne og forklaret dem, hvad han ønskede af dem, og efterat han havde anmodet dem om flittigt at søge Underviisning, besluttede Nogle sig til at opfylde hans Ønske, men Andre vægrede sig derved, og Nogle — aldeles ligegyldige for al Religion og kun bestemte ved Sagens Nyhed — sagde til Herr Leslie: „Ja, Herre, vi skulle møde.“ I eet Punkt vare imidlertid Alle enige, nemlig deri, at de vilde lade deres Børn døbe den paafølgende Søndag og senere sende dem regelmæssigt til Underviisningen.

Om Aftenen udkastede man Planen til en stor Bygning paa et af de sundeste Punkter til Forpleining af de svagelige Oldinge, hvori de skulde pleies paa Legeme og Sjæl. Herr Leslie udførte sine menneskevenlige Planer med stor Punktlighed til ikke liden Ærgrelse for sine Naboer, som kaldte ham en Daare, der tilføiede dem en stor Skade ved sit Exempel, fordi deres Undergivne snart maatte komme lil at faae Øinene op for den store Forskjæl i Behandlingen. Men Herr Leslie's Uforsagthed og Kjærlighed bleve allerede efter to eller tre Aars Forløb

belønnede paa en synlig Maade. Hans Marker bleve stedse mere frugtbare, hans Høst stedse mere indbringende; hans Lader og Frugthaver bleve ikke længere bestjaalne, og hans Tyendes sædelige Tilstand blev kjendelig bedre; det blev mere nøisomt og mere virksomt netop i samme Grad, som deres religiøse Sands udvikledes. saa at hans Plantage i kort Tid blev et Mønster for alle øvrige, og geraadede hele Colonien til stor Ære.

Efter Aftenbønnen, i det Øieblik, da Alle vilde begive sig til deres Sovekamre, traadte en Tjener ind, der bragte Pater Borgia den Efterretning, at en fremmed Herre ønskede at faae ham i Tale. Han gik ud, men kom snart tilbage igjen med de Ord, at der var Nogen, med hvem han havde Forretninger at afgjøre, og anmodede Herr Leslie om at tillade ham for en Tid at benytte sig af hans Bibliothek.

„Ret gjerne, Deres Høiærværdighed,“ svarede denne, „det staaer til Deres Tjeneste. Men er, om jeg maa spørge, Deres Ven en Ubekjendt?“

„Han ønsker at være det,“ svarede Pateren, „hans Forretninger vedkomme Religionen: det er for Øieblikket Alt, hvad jeg er istand til at meddele Dem.“

„Fader,“ sagde Corinna paa sin sædvanlige oprømte Maade, „endnu eet Ord: vil denne Person blive Katholik? Spørg derom.“

„Eva, Eva, vil du da aldrig komme til at tæmme din Nysgjerrighed?“ spurgte Herr Leslie, idet han tog et Lys fra Bordet og smilende begav sig til sit Værelse.

Familien havde tidlig begivet sig til Hvile og Madame Murray vaagnede med et høit Skrig af sin første Søvn, da hun hørte en Rytter trave over Gaardens Steenbro og bortfjerne sig igjennem Porten.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Frankrig. I Lille afholdtes fra den 19.—23. Novbr. den katholske Comitées Congres under Biskoppen af Gre-

noble, Msgr. Fava's Forsæde. I den første Forsamling, som aabnedes den 19., deeltog 1200 Personer. Man raadslog om Midlerne til at støtte den af de Ferryske Love truede Underviisningsfrihed, og til at afværge de Farer, som baade Samfundet og Socialismen berede Kirken. Congressen deelte sig i 3 Sectioner: den første for Troens og Bønnens Værk, den anden for Underviisning, Propaganda og christelig Kunst, og den tredie for sociale og Velgjørenheds Øiemed.

— Ifølge „Figaro“ vilde Jesuiterne, saafremt den berygtede Artikel 7 i Underviisningsloven (der forviser alle Ordensfolk fra Skolerne) vedtages, aabne et saa enormt stort Colleg paa den engelske Ø Jersey, at henvend 3000 Disciple kunne optages, altsaa næsten alle de Elever, som de nu undervise i Frankrig.

England. I England skjænker Cardinal Manning det sociale Spørgsmaal bestandig sin største Opmærksomhed. Cardinalen vil ligesom Professor Perin i Löwen Arbeidets Frihed; men denne Frihed skal indskrænkes ved sædelige Betingelser. Arbeidstimerne maae reguleres af Loven; Kvindernes Beskæftigelse i Fabrikerne forkaster han aldeles, thi Konen har at sørge for Mandens Fornødenheder og Børnernes Pleie. Men hvorledes kan hun opdrage og vaage over Børnene, naar hun den hele Dag skal arbeide i Fabriken? Ogsaa Børnene, især Pigerne, maae saa meget som muligt holdes borte fra Fabrikarbeidet; for disse blive nemlig Fabrikerne sædvanlig Uskyldighedens Grav.

Den anglicanske Biskop af London har i Sct. Paulskirken holdt en Tale til sin Clerus, der har vakt almindelig Opsigt. „Om det christelige Dogma,“ siger han, burde man kun tale saa lidt som muligt, fordi dette var en vanskelig Gjenstand at tale om. Det var tilladt at troe paa Christi virkelige Nærværelse i Alterets h. Sacrament, men ogsaa paa det modsatte; Skriftemaalet burde rigtignok forkastes, dog kunde det overlades til de Enkeltes personlige Ønske.“ Mod Ritualisterne tager han skarpt til Orde, men tilstaaer, at de stadigt vinde mere Fodfæste. — Stakkels England, som regeres af Biskopper, der selv ikke vide, hvad de skulle troe!

— For nogle Dage siden er Lord Bennet tilligemed sin Moder traadt over til den katholske Kirke. Næsten ingen Dag gaaer hen, uden at Aviserne berette om Conversioner.

Baden. Waldshut. „Altbote“ melder, at Gammelkatholikerne i Brenden have overdraget Kirken til Katholikerne og givet Afkald paa al Medbenyttelse.

Nordamerica. I Philadelphia ere Jesuiterne flittigt beskæftigede med at bygge. Den 5. Octbr. lagde Ærkebiskop Wood Grundstenen til en ny Jesuiterkirke, som skal indvies til Jesu guddommelige Hjerte. Den skal bygges i romanisk Stil; Skibet faaer en Størrelse af 152 til 172, Choret af 60 til 45 Fod. Desuden bygge de i umiddelbar Nærhed af denne nye Kirke et stort Colleg, som vil faae Navn af Josephscolleg. Hele den gamle Kirke kommer til at ligge udenfor dette Colleg. Naar de paabegyndte Arbejder ere udførte, ville Jesuiternes Bygninger indtage en fremragende Plads blandt de største Eiendomme i Philadelphia.

Jule- eller Nytaarsgave.

I Commission hos A. F. Høst og Søn er der udkommet:

Jesusbarnet, Børnenes Forbillede.

Kjbh. 1880. 84 S. i 12.

Denne lille Bog, som i to Dele handler om Jesusbarnets Levnet og Dyder, indeholder netop de Sandheder og Formaninger, som meest bør lægges fromme Smaabørn paa Sinde. Den fortjener saameget varmere at anbefales, som Forfatteren rigtig godt har truffet den barnlige Tone, der vel lettest maa finde Gjenklang i Børnenes Hjerter. Vi ville ønske, at Bogen maatte finde Veien til ethvert christeligt Huus, hvor der tændes et Juletræ til de kjære Smaa.

Den faaes i Kjøbenhavn ogsaa i Præsteboligen ved Sct. Ansgars Kirke og i Kronprindsessegade 42.

De ved vældige Gaver fra Medlemmer af Menigheden tilveiebragte Julegaver til Trængende ligge til Biftersyn Onsdagen den 24de Decemder i Skolelocalet i Kirkebygningen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 21. Decemder. 4. Sondag i Advent. 22. M. Thomas, Apostel. 23. Ti. Thorlak, Biskop. 24. O. (Fastedag). Vigilie til den h. Julefest.

Torsdagen den 25. Decemder. Vor Herres og Frelsers Jesu Christi Fødsel. 1. Juledag. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 5 første Levitmesse. Efter Levitmessén og indtil Kl. 9½ holdes hver halve Time en stille hellig Messe. Kl. 10 anden Levitmesse. Kl. 6 Aften høitidelig Festandagt med Prædiken. I Sct. Knuds Capel: Kl. 7½ og Kl. 8 stille hellig Messe, Kl. 9 Høimesse med Prædiken.

Fredagen den 26de Decemder. Sct. Stephanus' festlige Mindedag. 2den Juledag. (Gudstjenesten holdes som paa Søndagene.) 27. L. Johannes, Apostel og Evangelist.

Søndagen d. 28. Decemder. Sondag imellem Juul og Nytaar. De uskyldige Børns Fest.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
- „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
- „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
- „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.
- „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
- „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
- „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undtagelse af fra Kl. 1—4.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Syvogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 52. **Søndagen den 28de December.** **1879**

Indhold: Kirkernes Navne og Mærker. Den h. Jomfru Maria og
Elefantordenen. De Uforsonlige. Lieutenant og Præst.
Kirkelige Efterretninger: Italien, London, Breslau, Baden,
Nordamerica. Tre Anmeldelser.

Kirkernes Navne og Mærker.

„En jydsk Landsbypræst“ har nylig i „Berlingske Tidende“ offentliggjort nogle Bemærkninger om de nye kjøbenhavnske Kirkers Navne. Da vi ikke tvivle om, at „Kirketidendens“ Læsere ikke mindre end vi selv dele hans Anskuelse, saa tillade vi os at anføre dem her, samt nogle Tanker, de vakte hos os. Forfatterens Tankegang er følgende:

Kirkerne døbes med et bibelsk Navn, helst et Apostelnavn; de kaldes Sct. Johannes-, Sct. Stephanus-, Sct. Matthæus-, Sct. Jakobs-Kirke. Men det seer ud, som Navnet skal være et *blot og bart Navn*, og intet have at betyde for den enkelte Kirke. Sct. Johannes-Kirken kunde ligesaa godt have hedet Sct. Matthæus-Kirken og omvendt. Naar Kirken blot officielt i Documenter er „stemplet“ med sit Navn, synes Sagen dermed at være besørget.

Dette er dog unægteligt ikke den rette Maade at tage denne Sag paa. Thi skal det ikke sige det Allermindste, at en Kirke faaer dette eller hint Navn, saa kunde man jo give dem Navnet Nr. 1, Nr. 2, eller Navn af Vesterbro-, eller Nørrebro-Kirke. Ved at vælge bibelske Navne tillægges altsaa Navnet *Betydning*.

En Kirke faaer nemlig ved sit Navn en vis Vielse. Eller, er man bange for Ordet Vielse, maa man dog indrømme, at den skal idetmindste „præges“ med dette Navn, saa det skal „kjendes“ paa den, hvad Navn den bærer. Dette skal antydes i dens ydre eller indre Udstyring, f. Ex. ved Portalen eller Altertavlen. Derved trædes ikke Herrens Ære for nær. Heraf vilde jo nemlig følge, at enhver Kirke kun i Almindelighed turde kaldes en „Christuskirke“, og at ingen af *Hans* Kirker turde nævnes med et særligt Apostelnavn.

Lad os her foreløbigt standse. Landsbypræsten har Ret. Blot at numerere Kirkerne og kalde dem Nr. 1, 2, 3, — tilvisse, det er altfor nøgternt og tomt; det saarer en Christens Følelse. Vore Gudshuse skulle bære Navn efter en Apostel eller en anden *Helgen*. Fremdeles er et *Billede* af eller et *Mærke* paa den vedkommende Titelhelgen ønskeligt. Vistnok vilde det være passende — hvad der ogsaa blev tilstaaet og gjort Haab om af selve Kirkens Architect i en følgende Avisartikel — at Sct. Matthæus-Kirken fik et Matthæus-Billede eller den første Evangelist's Mærke, en Engel med Tavle og Griffel eller med Bogrulle og Pen. Men, vilde Navnets Betydning dermed være udtømt? Nei, for os Katholiker langtfra. Efter katholsk Opfattelse har Navnet en langt dybere Betydning. Og vi tør vel paastaae, at vor Skik og Anskuelse er meget rigere, dybere og mere tilfredsstillende for Hjertet. Vi gjøre ikke blot Alt, hvad Landsbypræsten i de ovenanførte Bemærkninger ønsker gjort, men endnu meget mere. Vi stemple og præge vore Kirker, og nøies ikke dermed; vi indvie dem ogsaa og tillægge Vielsen en meget reel Betydning.

Ethvert katholsk Gudshuus bærer et helligt Navn. Det bliver opkaldt efter Trefoldigheden (Trinitatis-Kirke) eller den Helligaand eller Jesu Hjerter, eller Vor Frue eller Sct. Michael, eller Sct. Andreas, Sct. Knud, Sct. Ansgar eller en anden Helgen. Dette skeer ifølge en almeengyldig Kirkelov. Der gives ingen nok saa lille katholsk Landsby, hvis Kirke jo er stemplet med et helligt Navn, om end Landsbyen ikkun har et eneste Gudshuus. Thi Benævnelsen skal ei blot forebygge en mulig Forvexling; den har for os en meget dybere Grund. Og hvilken er den?

Den guddommelige Person, den Engel eller Helgen, hvis Navn Kirken bærer (Kirkens „Titular“), ansees tillige for dens Beskytter eller „Patron“. Denne haabes at tage sig af selve Kirken og af dem, som i Gudfrygtighedens Aand søge derhen, for der at høre Messe eller Guds Ords Forkyndelse, bede til Gud eller annamme Sacramenterne. Naar de Troende indtræde i et Gudshuus, skulle de mindes dets Patron, opbygges ved hans Dydsexempler og anbefale sig til hans Varetægt. Derfor bæres der Omsorg for at vedligeholde Mindet om Patronen i de Troendes Hjerter, og denne paakaldes tidt af Geistligheden, og bedes at antage sig sin Menighed. Hvert Aar feires i Sct. Ansgars Kirke Sct. Ansgars Fest — Søndagen før eller efter 3. Februar, hans Dødsdag — paa den høitideligste Maade, for at hans uvurdeerlige Fortjenester og ophøiede Dyder aldrig maae gaae i Glemme. Præsterne ved Sct. Ansgars Kirke anraabe ham i Messen og Breviarbønnerne paa bestemte Dage om at gjøre sin Indflydelse hos Gud gjældende til sin Menigheds Bedste. Det Samme skeer i en Kirke, der er indviet til Sct. Joseph, eller Andreas eller Knud o. s. f., paa vedkommende Helgens Mindedag, og de Præster, som ere ansatte ved de vedkommende Kirker, nedbede Patronens Hjælp over Menigheden ved særlig Paakaldelse.

I samme Øiemed er det ogsaa, at vi *præge* vore Gudshuse, d. e. forsyne dem med et fremtrædende Bil-

lede af deres Titel- og Skytshelgen. Billedet skal ikke blot tjene til Kirkens Prydelse, men ogsaa — og det fremfør Alt — til de Troendes Opbyggelse; det skal fornye deres Tillid og Kjærlighed til deres Skytshelgen og stedse opfylde dem med nyt Mod til at efterfølge hans Exempel. Det faaer derfor gjerne en Hædersplads, hvor det ikke kan oversees, om muligt paa Høialteret som Altertavle. Er Høialteret indviet til selve Frelseren (som i Sct. Ansgars Kirke i Kjøbenhavn, hvor det er Jesu-Hjerte helliget, eller i Sct. Andreas' Kirke i Ordrup, hvor Altertavlen fremstiller den opstandne Frelser med Magdalena knælende ved hans Fødder), saa er et Sidealter gjerne indviet til Kirkens Skytshelgen og prydet med hans Billede (som i de nævnte Kirker Sidealteret til Høire).

Saaledes er det nutildags Skik i alle katholske Kirker og Capeller. Saaledes var det engang almindelig Skik ogsaa hertillands i de katholske Tider. Thi, hvad C. F. Allen¹⁾ siger i Almindelighed, „at i Kirkerne fandtes Billeder af de Hellige, undertiden malede, ofte skaarne i Træ, og naar de tilhørte en rig Kirke, kostbart udstyrede med stærk Forgyldning og Smykker af Sølv og Guld og Ædelstene,“ — det maa isærdeleshed forstaaes om Billeder af hver enkelt Kirkes *Titel-Helgen*. Som Exempel paa et kostbart Helgenbillede anføres af Allen et berømt Billede af Sct. Lucius i Roeskilde Domkirke, hvilken bar den h. Lucius' Navn. „Billedet,“ skriver han, „var af meer end Legemsstørrelse, straalende af Guld og Ædelstene, havde tre Kroner (det pavelige Særkjende, Tiaraen) paa Hovedet, en Bispestav i venstre Haand og et opløftet Sværd i høire.“

Nogle Spor af den fordums Rigdom paa Billeder og Emblemer ere os levrædede indtil den Dag idag. „Nogle af vore Kirker i og udenfor Hovedstaden,“ siger vor jyd-ske Landsbypræst, have faaet Lov til at beholde de sym-

¹⁾ De tre nordiske Rigers Historie IV. 1. S. 208.

bolske Mærker, som betegne Navnet. Jeg nævner exempelviis Helligaands Kirken, som har Duen over Døren, og Sct. Clemens Kirke i Aarhus, som har Ankeret¹⁾ paa Taarnet og paa Alteret.“ Er der ikke flere Levninger tilbage i vore gamle Kirker, saa faae vi af Allen Grunden dertil at høre, at nemlig „de første protestantiske Geistlige førte en forbitret Krig mod slige Billeder, der nærrede den papistiske Overtro hos Almuen (?). De fleste af disse Helgenbilleder bleve ogsaa, da Reformationen seirede, henveirede som af en Storm, lemlæstede, sønderslagne, brændte²⁾. . . . Billeder prydede Væggene ikke blot i de store Kjøbstads- og Domkirker, men ogsaa i Landsbykirkerne, saa disse frembøde for den Indtrædende et langt mere hyggeligt og tiltalende Skue, mere skikket til at stemme Sjælen til Andagt og Opløftelse, end de nu paa de fleste Steder fremvise med deres nøgne, kalkede Vægge, — Billeder, der ofte udmærkede sig ved Uskyldighed i Opfattelsen, Alvor og Høihed i Udtrykket, livlige Farver og Udsmykning af straalende Guld, men som i Reformationstiden og de følgende Aarhundreder for en stor Deel bleve bortfeiede af Hvidtekosten. Den Mængde, man i den senere Tid, efterat Opmærksomheden først blev henvendt derpaa, har opdaget, efterat et ofte mangedobbelt Lag af Hvidtekalk var bortfjernet, lader formode, at en saadan Udsmykning af Kirkerne har hørt til det Almindelige.“³⁾

¹⁾ Den h. Pave Clemens, Peters tredie Eftermand paa den romerske Bispstol (jfr. Muus, Eusebs Kirkehistorie S. 89, 93, 184), blev druknet i Havet, betyngt med et Anker. Derfor er Ankeret hans Symbol.

²⁾ Interessant er, hvad Historikeren lægger til, at „enkelte, som undgik Opmærksomheden, holdt sig i lange Tider derefter og vare Gjenstand for de Omboendes hemmelige Dyrkelse.“ S. 208. Et nyt Beviis for, at katolsk Anskuelse havde slaaet for dybe Rødder i Hjerterne, til i en Haandevending at kunne udrydde.

³⁾ SS. 219, 220.

Den Tid, da man meente at skulle kuldkaste og sønderlaae Helgenstatuer og skjære Malerier itu, er — Gud skee Lov! — for længe siden forbi. Vore adskilte Brødre ere oplyste og frittænkende nok til ikke at stødes over, at vi gjerne fornye Mindet om vor Frelser og hans Tjenere ved Hjælp af deres Billeder. Tør det da ikke haabes engang at see det Ønske opfyldt, som den anførte Artikels smukke Slutningsord udtale baade i Kunstens og Opbyggelsens Navn? Der heder det: „Mærkværdigt, ja næsten utilladeligt er det, at Frue Kirke i Kjøbenhavn endnu til Dato ikke har mindste Tegn paa, at den heder Frue Kirke, skjøndt den uden Tvivl havde et saadant Symbol før Branden 1807. Denne Kirke er rigt smykket med Billeder baade ude og inde, men Jomfru Maria, hvis Navn den bærer, er der intetsteds fundet Plads til, uden som Meddeeltager i Golgathatoget. Var det ikke snart paa Tiden, at Frue Kirke fik et Billede af Jomfru Maria, der vistnok kunde anbringes i tilbørlig Størrelse paa Taarnets Forside, der trænges haardt til at faae den golde Flade lidt levendgjort. Tør man beholde Frue-navnet paa Kirken, saa tør man sikkert ogsaa anbringe hendes Billede paa den. Den eneste Fare, jeg øiner, er, at et saadant Billede blev ligesaa betydningsløst, som det synes Kirkenavnene skulle være. Lidt mere end en Pynt paa Kirken skulde det unægteligt være, et Billede af hende selv, den Velsignede blandt Kvinder, der skal mindes som den, hvis Liv bar Herren, og som ogsaa gennem Tiderne er bleven seet ikke blot som et deiligt Billede paa Kvindeligheden i sine to skjønneste Skikkelser, som Jomfruelighed og Moderlighed, men tillige som et Billede paa den store Christusmoder, Menigheden selv, „der bærer sine Børn paa sine ømme Moderarme.“

Den h. Jomfru Maria og Elefantordenen.

Som et Supplement til den i dette Blads Nr. 50—51 meddeelte Artikel „Et 25 Aars Jubilæum“ troe vi, at det vil interessere dennes Læsere at blive bekendte med nogle i „Cöln. Vlkztg.“ for 10. d. M. i Anledning af Ds. Maj. Kong *Christian IX.* og Dronning *Louises* Besøg i Berlin indeholdte Notitser, der — efter at have omtalt, at Tydscklands Kaiser og Kronprinds ved Gallatafet og i Operaen viste sig prydede med den høieste danske Orden — fremhæve den Størstedelen af vore Landsmænd vistnok ubekjendte Forbindelse mellem *Elefantordenen* og den her i Danmark hele Middelalderen igjennem almindeligt udbredte og yndede Tro paa *den h. Jomfrues ubesmittede Undfangelse*.

Vi bemærke i Forbigaaende, at denne Tro — i Lighed med hvad der i andre Retninger var Gjenstand for den christelige Andagt og Cultus — blandt Andet havde sit symbolske Udtryk i den Ære, der vistes den h. *Anna*, den saligste Jomfrues Moder, hvis Billede endnu sees anbragt endog paa Høialtrene i flere af vore ældste og største Kirker, og vilde ligeledes været sete i en stor Mængde mindre Kirker, dersom disse Altere vare blevne forskaanede for Reformationstidens Vandalisme. Den i hine Tider hertillands saa stærkt fremtrædende, om end i Menigmands Tankekreds endnu uklare Forestilling, fandt tillige et uvilkaarligt Udtryk i den Yndest, som Franciscanerordenen (de saakaldte „Graabrødre“), denne fromme Menings ufortrødne Forsvarere, fremfor nogen anden religiøs Orden her i Landet kunde glæde sig ved. Men det forholder sig iøvrigt hermed, som med saa mange andre af de Følelser og Forestillinger, som hin phantasirige Tid frembragte og nærede; de fandt mindre deres Udtryk i klare Tanker, men deels i billedlige Fremstillinger, deels i factiske Tilstande og uvilkaarlige Livsyttringer.

Saaledes ogsaa Andagten til den h. Jomfru og Forestillingen om hendes over alle andre Skabninger ophøiede Værdighed. Efter de ovenfor omtalte korte Bemærkninger om *Elefantordenens Oprindelse* maa dens Stiftelse føres tilbage til Slutningen af det 12. Aarhundrede (1190), altsaa til *Knud V.* eller Knud Valdemarsøns Regeringstid. Denne Konge, en Søn af Valdemar den Store, og en Samtidig med Ærkebiskop Absalon, roses ganske særligt af de gamle Krønikeskrivere for sin store Fromhed og sit ualmindeligt sædelige og kydske Levnet. Ordenen benævnedes dengang *den h. Jomfru Marias Broderskab*, og Ordenstegnet var dengang en Guldmedaille, der paa den ene Side fremviste en sindbilledlig Betegnelse af den ubesmittede Undfangelse, og paa den anden en Elefant. Senere (saavidt vi vide, under Christian I.): en Halskjæde, hvori hængte en hvidemaileret Elefant, der, staaende paa Roser, bærer et taarnformet Castel; og vel omtrent samtidigt eller kort derefter: en af en Række Elefanter bestaaende Halskjæde, med en Medaillon, der fremviste det forømtalte Sindbillede. „Det er en høist interessant Iagttagelse“, bemærker Meddeleeren i det colnske Blad, „at Troen paa den h. Jomfrues ubesmittede Undfangelse allerede for saa mange Aarhundreder siden er bleven saaledes fejret i et fra den christne Verdens Midtpunkt saafjerntliggende Land. Denne Troeshemmelighed antydes nemlig ved det af Elefanten baarne Taarn, der minder om Elfenbeenstaarnet i det ældgamle *lauretanske Litani* (sml. Høisangen 4, 4). Maria, som den altid rene Jomfru, blev af den gamle Tids Kunst afbildet med en Krone af Stjerner om Hovedet, og snart trædende paa Slangen eller Dragen (Syndens Sindbillede), snart med Maaen (Foranderlighedens og Forgængelighedens Sindbillede) under sine Fødder, og hyppigt holdende en Lilie (Reenhedens Sindbillede) i Haanden. Elefantens Tand er et Billede paa Styrke, og det haarde Elfenbeen betegnede derfor Styrke og Fasthed saavel som andre heroiske Dyder, og man tillagde det forskjellige hemmeligheds-

fulde Kræfter, medens det hvide Taarn paa Elefantens Ryg tillige var et Sindbillede paa Marias uplettede Reenhed i Forening med alle hine ophøiede Dyder. I Hymnen „Ave, maris stella“ hilstes endelig Maria som den, der i Medfør af sin ophøiede Bestemmelse er alle Troendes Forbillede og Ledestjerne, som paa den farefulde Reise over det oprørte Verdenshav fører dem til Evighedens trygge Havn.“

De Uforsonlige.

To Mænd af adelig Fødsel og stor Anseelse levede i bittert Fjendskab og vare besjælede af et blindt Had til hinanden. Ethvert Forsøg paa at forsone dem mislykkedes; de forbitredes kun endnu mere, og udstødte ofte gjensidigt de værste Beskyldninger og Trudser mod hverandre. Da lykkedes det endelig en klog og from Ven at bevæge dem hver for sig til at indtræde i Broderskabet af den h. Rosenkrands og til flittigt at bede denne Bøn. Snart saae man Virkningen. Betragtningen af Hæmmelighederne forberedte deres Hjerter, og Naadens Moder forhvervede sine Tjenere Kraft til at udføre en heltemodig Act. Da de ved næste Leilighed mødtes, undvege de ikke hinanden, som de ellers havde pleiet at gjøre; de hilsende og omarmede hverandre, gjorde gjensidig Afbigt med den faste Forsikring om fuldstændig Tilgivelse, og opbyggede den hele Menighed ved de smukkeste Beviser paa sand christelig Kjærlighed og Venskab.

Lieutenant og Præst.

En af de meest afholdte og dannede Officerer blandt de pavelige Zouaver var Lieutenant Pascal. I Krigen af 1870 kæmpede han tappert for sit Fædreland under sin tidligere Commandant, General de la Charette. Da, i et blodigt Slags Tummel, gjorde han det Løvte, at, naar Gud bevarede hans Liv, vilde han fuldstændigt indvie det til den Allerhøiestes Tjeneste. — I Aaret 1876 drog den tapre Officer til Rom for at indtræde som Student i det franske Seminar og studere Theologi. Efter 3 Aars Forløb havde han endt sine Studier, og den 7de Juni 1879 knælede den forhenværende Officer ved Alterets Trin for at modtage den h. Præstevielse af den apostoliske Vicar af Genf, den ved Culturkampen i Schweits fordrevne Biskop Mermillod.. Af den tapre Stridsmand for den h. Stol og Fædrelandet var der saaledes blevet en Guds og Kirkens Stridsmand. — Da den nyviede Præst faa Dage efter første Gang frembar det h. Offer, knælede en sort tilsløret Dane i dybeste Andagt ved Alterets Trin; det var Celebrantens bedagede Moder. Ofte havde denne ægte katholske Kvinde bragt Gud og hans Tjeneste sin Søn til Offer; og nu, da det h. Offer var til Ende, aabnede den unge Præst Tabernaklet og rakte sin i h. Glæde hensunkne Moder for første Gang Herrens Legeme i Alterets helligste Sacrament.

Kirkelige Efterretninger.

Italien. Rom. Det bedste Beviis for den italienske Regerings Bortødslen af Fattiggodset giver følgende fra Aaret 1861 og i mange Henseender til 1875 gaaende Statistik over de fromme Stiftelser. For offentlige Underviisningsformaal hayes 416 Stiftelser med en Formue af 22,651,804 Lire (Francs), som give 1,602,733 Lire Renter; af disse anvendes kun 726,133

Lire til Underviisningsformaal, medens Skatterne for Fundation og Administration opsluge 876,000 Lire. For fattige Børn existere 2,146 Stiftelser med en Formue af 32,379,876 L. og 1,726,821 L. Renter; heraf faae selve Stiftelserne 989,944, Skatter og Administration 736,727 L. For Syge har man 1,406 Stiftelser med 25,072,839 L. Formue og 1,414,215 L. Renter; de Fattige faae 783,258, Skatterne og Forvaltningen tage 630,959 L. For Understøttelser og Almisser i Almindelighed besidder Italien 2,814 Stiftelser, som raade over en Formue af 60,297,006 L., med 2,284,552 L. Renter; af Renterne gives 918,000 L. til de Fattige, 1,336,552 til Skatter og Forvaltning. Til forskjællige Velgjørenhedsøiemed gives der 500 Stiftelser med 95,227,957 L. Formue og 6,500,000 L. Rente; til Stiftelsesøiemed anvendes 2,860,000, til Skatter og Forvaltning medgaae 3,640,000 L. For Cultus- og Velgjørenhedsøiemed findes et Beløb af 161,197,176 L. med 9,543,569 L. Renter; 2,157,156 L. anvendes til Velgjørenhed, 269,313 til Cultus og 3,500,100 L. til Skatter og Forvaltning. Endvidere eie 896 Hospitaler en Formue af 372,192,981 L., de 23 Moderherberger 1,131,165 L., de 25 Idiotanstalter 10,264,737 L. Ifølge Nicoteras sidste Beretning ved Drøftelsen af en Stiftelsesreform i Decbr. 1877 gaves der i Italien, med Udelukkelse af Rom, 20,123 fromme Stiftelser med en Formue af 1,190,932,603 Lire. Af Renterne anvendes gjennemsnitlig kun de 31 Procent til velgjørende Øiemed, Skatterne og Forvaltningen tage de 69 Procent. En saadan liberal systematisk Udplyndring af de Fattige behøver ingen nærmere Forklaring.

London. Den 9de Octbr. var det 89 Aar siden, at Father Matthew, den store katholske Maadeholdenhedsapostel og som Følge heraf en af Storbritanniens største Velgjørere, kom til Verden. Ingen Statsmands, ingen Feltherres Daad og Virken kan sammenlignes med, hvad denne simple Præst har gjort for sit Land. Derfor traf man da ogsaa overalt Forberedelser til denne Fest. Men Festlighederne vare af en ganske egen Slags, ingen store Dineer, ingen ødsle Drikkelag bløve givne; nei, de vare meget tarvelige, men derfor ikke mindre storartede. I alle Byer holdt Maadeholdsforeningerne store Forsamlinger paa denne Dag, efterat det h. Messeoffer om Morgen var blevet frembaaret for den Afdødes Sjælero. I London fandt disse Festligheder Sted den 13. Octbr.

samtidigt med Maadeholdsforeningens 50-aarige Jubilæum. En af de største Haller var bleven leiet i dette Øiemed. Det er af Interesse at kaste et Blik tilbage paa denne Forenings Virksomhed i de beundrede 50 Aar. Som bekendt gives der intet Folk, der er mere hengivet til Nydelsen af stærke Drikke, især stærkt Brændeviin, end Irerne, Skotlænderne og mere eller mindre ogsaa Albions Sønner. Fra tidligt om Morgenen til seent om Aftenen kan man steds træffe dem ved Flasken, og desværre er ogsaa Kvindekjønnets paa Erins Ø befængt med denne Last, saa det er vanskeligt at sige, om man paa Gaden møder fleest drukne Mænd eller Fruentimmer. Medlemmerne af hin Forening forpligtede sig til, ikke at nyde disse Drikke, til ikke at sætte dem for deres Undergivne, og navnlig til at bevare deres Børn fra den tidligste Ungdom af for Nydelsen af samme. Selvfølgelig har det i Begyndelsen været meget vanskeligt at samle Medlemmer til en saadan Forening, da Lasten havde slaet altfor dybe Rødder. Men sikkert, skjøndt langsomt, har den naaet sit Maal, og nu tæller den allerede flere 100,000 Personer som Medlemmer.

Breslau. „Ut unum omnes“ (at Alle skulle blive Eet). Under denne Titel vil Hr. Seltmann, Sognepræst i Eberswalde, udgive et nyt Maanedblad, der har den Opgave, „at samle de Troende og gjøre et alvorligt og offenfølt Forsøg paa at tilveiebringe Forstaaelse angaaende de af Christus aabenbarede Troessandheder.“ Først ville de for de adskilte Confessioner fælleds Grundsandheder blive fremhævede. Dernæst vil Talen blive om: hvad den katholske Kirke siges at lære, men i Virkeligheden ikke lærer, eller henholdsvis lærer i en ganske anden Betydning, end det sædvanlig antages i evangeliske Kredse, med andre Ord: Fordomme maae bortryddes. „I Sagens videre Førløb,“ siger Udgiveren, „kunne vi ifølge Tingenes Orden kun betræde en eneste Vei; vi maae undersøge: Hvad er den katholske Kirkes Lære, og hvorvidt kunne de Evangeliske gaae ind paa denne Lære? — En anden Vei gives der ikke, da den katholske Kirke siden Apostlenes Tider ikke har tilbagekaldt en eneste af sine grundlæggende Sandheder, og ifølge sin Natur heller ikke kan tilbagekalde nogen. Ethvert Forsøg paa at danne en eneste ny Confession af de nu bestaaende, eller paa at tilveiebringe en Enighed af hvilkensomhelst Slags mellem dem, uden at tage Hensyn til den katholske

Kirkes Lære, vilde fra Begyndelsen af vise sig som frugtesløst, hvad jo ogsaa Gammelkatholikernes Bestræbelser tilfulde have godtgjort. At gjøre det protestantiske Princip til Udgangspunkt kan — ganske afseet fra, at det for den katholske Kirke er umuligt at opgive sit Princip, — allerede af den Grund ikke føre til Maalet, fordi hint Princip i sine Følger leder til Subjectivisme, til Adsplittelse i saa mange Meninger, som der er Mennesker til, et Resultat, som er ganske det Modsatte af den Eenhed, i hvilken Menneskeheden efter Guds Villie skal samles. Dette have videreskuende, evangeliske Geistlige ogsaa indseet — og give Gud, at denne Erkjendelse ogsaa maatte vinde Indgang hos mange Andre! thi hine ere af den Grund i fuld Overensstemmelse med den Maade, paa hvilken vi ville gaae frem“. Udgiveren skjuler ikke for sig selv Vanskelighederne ved et saadant „Fredens Værk“, men stoler paa den guddommelige Naades mægtige Virken og begynder med glad og god Villie paa sit Foretagende. Maatte Gud give sin Velsignelse dertil!

Baden. Carlsruhe. Den Throntale, med hvilken Storhertugen aabnede Landdagen, udtaler Forhaabningen om at de hidtil uafgjorte Spørgsmaal i den katholske Kirkes Forhold i Baden maae finde en Løsning i Fredens Interesse.

Nordamerica. Den afdøde Dr. Pabisch's Jordefærd, som fandt Sted i Cincinnati d. 7. Oktbr., var storartet. Ærkebiskop Purcell, Biskopperne Tøbbe og Chatard, over 100 Præster og et overordenlig stort Antal Lægfolk ledsagede Kisten, hvis Klæde holdtes af 8 Katholiker, til det sidste Hvilested. Før Toget satte sig i Bevægelse, var der holdt en Sørgegudstjeneste i det til dette Øiemed sort draperede Seminarcapel, i hvis Chor Liget var beensat. Biskop Tøbbe celebrerede Pontifical-Sjælemessen, Biskop Chatard holdt efter samme en Ligtale. Toget gik til Tydskernes Sct. Josephs Kirkegaard, hvor efter Nedsænkningen Generalvicaren, Pater Otto Jair, O. S. F. holdt en gribende Tale ved den aabne Grav, Dr. Pabisch hviler i Nærheden af Kirkegaardens Crucifix og seer der Opstandelsesmorgenen imøde.

— De barmhjertige Søste i New-York have i deres nye Anstalt for Hittetørn optaget 10,000 af disse forladte Skabninger i Løbet af 10 Aar, og for deres Pleie udenfor Anstalten udgivet en Million Dollars i det nævnte

Tidsrum. Og alligevel gives der Folk, der betragte den katholske Kirke som en Fare for de Forenede Stater!

— De større Dioceses i America formaae nu selv at stille det fornødne Antal Præster og trænge ikke mere til Indvandring fra fremmede Lande; ganske vist et meget glædeligt Tegn.

Jule- eller Nytaarsgave.

I Commission hos A. F. Høst og Søn er der udkommet:

Jesusbarnet, Børnenes Forbillede.

Kjbh. 1880. 84 S. i 12.

Denne lille Bog, som i to Dele handler om Jesusbarnets Levnet og Dyder, indeholder netop de Sandheder og Formaninger, som meest bør lægges fromme Smaabørn paa Sinde. Den fortjener saameget varmere at anbefales som Forfatteren rigtig godt har truffet den barnlige Tone, der vel lettest maa finde Gjenklang i Børnenes Hjerter. Vi ville ønske, at Bogen maatte finde Veien til ethvert christeligt Huus, hvor der tændes et Juletræ til de kjære Smaa.

Den faaes i Kjøbenhavn ogsaa i Præsteboligen ved Sct. Ansgars Kirke og i Kronprindsessegade 42.

I Commission hos den Hempelske Boghandel i Odense er udkommet:

Den bedende Christen

eller

Veiledning for en Christens Andagt

i Kirken og i Hjemmet

af

J. C. Lichtle,

Præst ved den katholske Menighed i Odense.

Denne i enhver Henseende fuldstændige og hensigtsmæssigt indrettede Bønebog erholdes: det Hele samlet i eet Bind for 2 Kr.; og Messandagterne, eller Alt, hvad der hører til Formiddagsgudstjenesten, saavel som Alt til til Vesperandagten hørende: i to særskilte Bind. Denne Deling medfører imidlertid paa Grund af de hermed forbundne Omstændigheder en Forhøielse af Prisen til 3½ Kr.

Bogen faaes her i Byen i Universitetsboghandler A. F. Høst og Søns Boglade.

Tirsdagen d. 30. Decbr., Kl. 7 Aften, afholdes en privat Aftenunderholdning i Localet, Fredericiagade 15. Blandt Andet opføres af Skolens Elever:

Joseph i Ægypten,
bibelhistorisk Skuespil i 6 Smaaacter.

Indtægten er bestemt til at danne et Fond, af hvis Renter med Tiden vil kunne bestrides de aarlige Udgifter til en Juleglæde for Elever af Sct. Ansgars Skole.

Billetter à 2 Kr. og à 1 Kr. bedes tegnede snarest muligt hos Hr. Particulier C. Grüder, da kun et begrændset Antal Billetter udstedes.

Fredagen den 3. Jan., Kl. 4 Efterm. afholdes samme-
steds en lille **Julefestlighed** for Kirkeskolens Elever, hvor-
til Elevernes Forældre og alle Skolens Velyndere ind-
bydes.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen d. 28. December. Søndag imellem Juul og Nytaar. De uskyldige Børns Fest. 29. M. Thomas, Biskop og Martyr. 30. Ti. Sturm, Abbed. 31. O. Silvester, Pave. Paa Aarets sidste Aften holdes i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 en høitidelig Takkeandagt med Prædiken og „Te Deum.“

Torsdagen den 1ste Januar 1880. Christi Omskjærelse. (Gudstjeningen holdes som paa Søndagene.)

Paa Nytaarsdag og den følgende Søndag, den 4de Januar, afholdes den første Kvartalscollect af Peterspen-gen. 2. F. Octav af Sct. Stephanus. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 3. L. Octav af Sct. Johannes.

Søndagen den 4de Januar. Søndag efter Nytaar.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret.
 „ 6½ stille Messe i Hospitalet.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
 „ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

I Capellet i Kronprindsessegaden hele Dagen med Undertagelse af fra Kl. 1—4.